Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Dicta de superstitionibus et assertionibus

https://hdl.handle.net/1874/334271

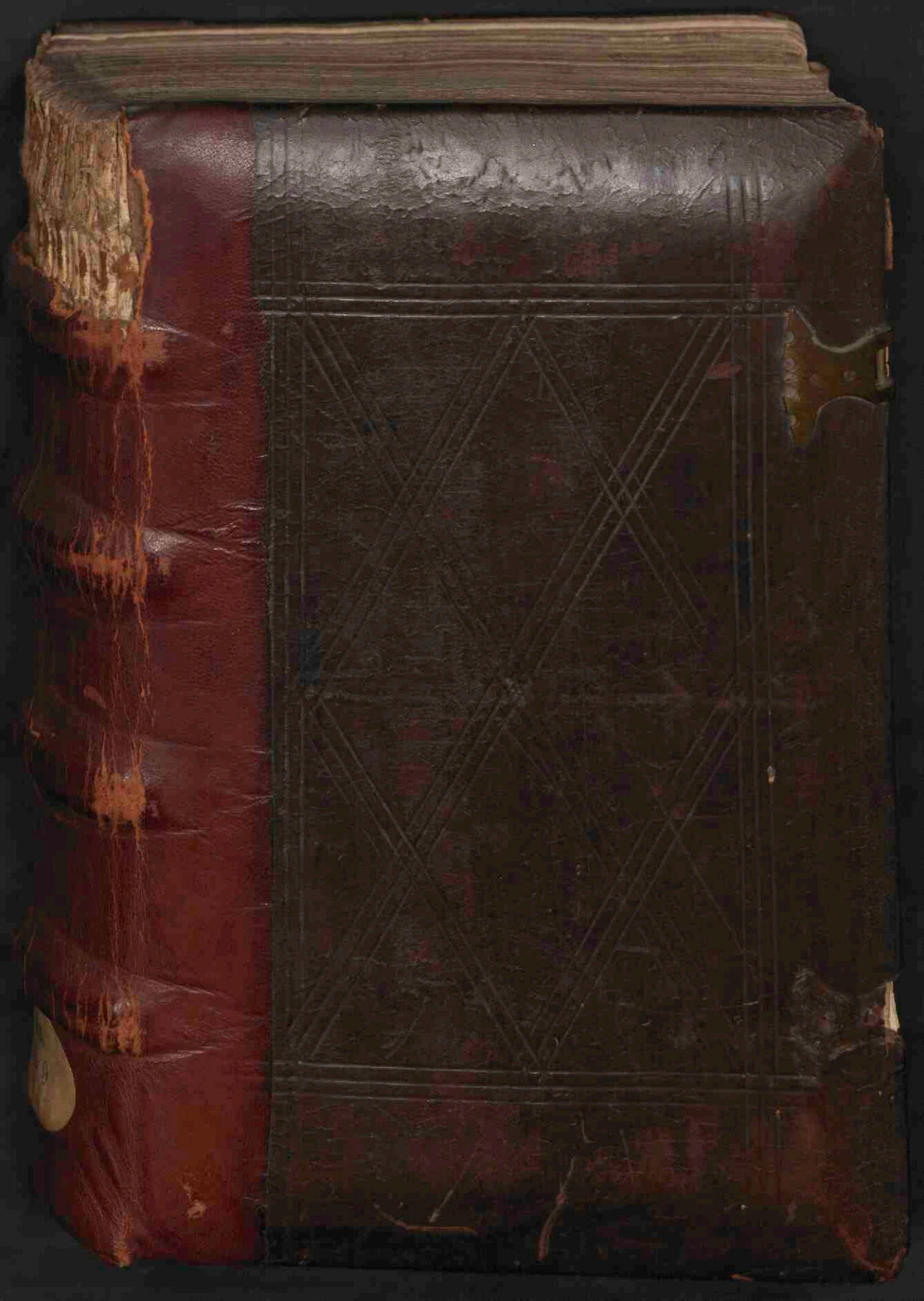

1 L 9 T 283

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
N°. 254

283 *(Eccl. 254, antea 282ff.) Charta. 4°. 237 ff. Saec. XV.*

Joannes Scharpe (Sharp), Dicta de superstitionibus et assertionibus, fol. 1—6b.

(Incipiunt:) Nota. Legimus quod temptat caro, mundus et dyabolus, cet. In fine: Dicta sunt magistri Johannis Scharpen doctoris sacre theologie. Recordauit J. A. fideliter.

Quaestiones pro simplicibus sacerdotibus, fol. 6b—27a.

(Incipiunt:) Queritur Utrum sacerdos habens beneficium non curatum, cet. Fol. 25a. Questio Utrum Maria Magdalena in hac vita vixerit et vitam finierit in continentia virginali. Fol. 27a (in fine): Et tantum de diffinicione sortis.

Super IV ll. **Sententiarum** (Joannis Duns Scoti), fol. 27a—91b.

Fol. 27a. Sequitur alia materia satis notabilis Super quatuor Sententiarum in se continens diuersa argumenta, diuersas opiniones ac questiones propter informacionem simplicium.

Expositio V. et N. Testamenti, cum tabula Bibliae, fol. 91b—95a. (95b—98 vacant).

Conradus Soltouwe episcopus Verdensis, Glosula super IV ll. Decretalium, fol. 99—203a.

Fol. 198a: Et sic est finis istius decretalis cum lectura eiusdem. Anno domini M° CCCC° liij (1454) .... In Lubek per me Johannem de Wath alias de Colonia Conf(ess)orem monialium ord. cisterciensis ad S. Johannem ibidem. Fol. 203a: Et sic est finis huius glosule et etiam registri per reu. mag. et s. Theol. doct. Conradum zoltouwe edite episcopum Verdensem.

Liber dictus **Floretus**, metrice, cum glossis inter lineas et notis marginalibus, fol. 204—237a.

Vid. de hoc libro: Moll, Kerkgeschiedenis van Nederland, II 2 p. 275 nota 1.

283

Super IV ll. **Sententiarum** (Joannis Duns Scoti), fol. 27a—91b.

Corrige ..... „Sententiarum (PETRI LOMBARDI)", quod iam notavit Tiele p. 413. Libellus non est commentarius in ll. IV Sententiarum, sed eorundem abbreviatio „propter informationem simplicium" (cf. fol. 27a).

Hs.
1 L 9

De foliëring onderaan stemt niet overeen met de handschriftencatalogus. Ter vervanging hiervan werd op 20-6-1974 een foliëring bovenaan aangebracht.

N 243. ff.

N° 202. ff.

Dm legim⁹ q̄ tripart⁹ ē hō. mundus. ⁊ dyabolus. Dr̄a⁹ dicit. beat⁹ thomas forsitt⁹ tempnt. ⁊ de in sc̄ptura rep̄ tam. dicat ad thymo. ⁊ de forsa tempnāt⁹ pb⁹ ē q̄ tripart⁹. In tēp⁹ tuēt⁹ ēm sua ⁊ caldissīe p̄cedit ⁊ ē ēm ut fortis ⁊ armis q̄m absq; aliq̄ castrū cōsistēt ⁊ insignia eius q̄a impugnāt vult. Et ex hac p̄te q̄a hō magis debilis ⁊ tempnat⁹ ē. et p illa vna ad q̄libet magis pn̄c̄ps ē hō. ⁊ ē aute⁹ duo dyabol⁹ dō tempnat. Una ē nō ⁊ ponit illi q̄ tempnat malū aliq̄d apparens. ⁊ aliq̄d q̄ nō h̄z ⁊ p̄ter hāc ⁊ dicit in ip̄o p̄ncipio remouend⁹ ē aliquatenꝰ a suo p̄ncipali. ⁊ p̄ius dicte. ⁊ Cathanas ē trāsfigurāt⁹ se in angelū lucis. ⁊ ē a scā⁹ volantē in die a nocte. ⁊ ad quid hō magis videt inclinari in bona parte. Et q̄a hō p̄t cadere vide⁹ vt nō sibilat⁹ vides sicut adulter⁹ vel fornicat⁹ ⁊ h̄ cadere ē sentire⁹ esse malū. Sed hō nō cōsiderās deceptor ē mouet⁹ aliqualit⁹ a bono fidei quādoq; cōsentiendo. Et dēn̄ postq̄a seduxit addūxit ē ad p̄cedēdū ⁊ assentiendū alligat ē. ⁊ stringit a p̄cib⁹ nō p̄mittit aute⁹ p aliquos effect⁹ exp̄mentales q̄ hō aliq̄n̄ mouent sicut cred⁹ dyab⁹. Et sic dem̄ p̄ta experientia ip̄sius ⁊ deceptē dyab⁹. Et q̄a deceptor ⁊ fingit ⁊ nō stringit ⁊ effect⁹ aliq̄n̄ manet. Sed ⁊ requir⁹ ad deceptē q̄ multa hmōi cōmugat sicut stellas ⁊ dem̄ diuinatōes sortileg⁹ ⁊c. ⁊ tm̄ si aliq̄a sequat effect⁹ hōmis nō p̄t sic determinari. Symō magus in p̄sona apl̄oꝝ petri ⁊ pauli magis p̄digia vt solet illusoria fecit q̄d deus p̄misit ⁊ assentiēdo illi nō sunt exercita. Hic ꝓcedim⁹ malos effect⁹ aliq̄ ⁊ uenit diuina p̄mission⁹. Et dnō deus p̄mittēdo hos effect⁹ p̄bat suos q̄n̄ in fide stant in uno magno ⁊ aliq̄n̄ in p̄cib⁹ infidelitat⁹ aut⁹ q̄ uenit fingit se fideles in sua p̄fidia sordescit ⁊ iuste ecclesiast⁹ p̄bit⁹. Primo ēm nos seducat tamb⁹ dyab⁹ apl̄us ad ⁊ hic dicit⁹ dnōs magn⁹ tractat⁹ ⁊ p̄cepit⁹ in ep̄la⁹ dicat q̄ ēm sunt nobis mēdia ad salutē. Vt sup̄a ⁊ sup̄a dixim⁹ ⁊ dicet⁹ ⁊ nō habem⁹ mēdia ad salutē

Credim⁹ in eccl̃ dñam. Tertiu⁹ in legē et in p̃ceptis dñi. Ded
constat ꝑ salutē nr̃am et fortunā a stellaꝝ motu z influxu et
ꝑfectionē in mēte nobis ess̃ nō nr̃m sed ē⁹ z maḡ planetare. ꝑ ea
ess̃ magis ḡnīm nr̃e salutis. Quia ea ꝓuidēt z ḡuernat. Tertio
quia natū z ex eis ꝙ ꝑfectē et filios ḡnāre ꝑ⁹ z maxīe ꝙ
causis sue mēs magis ḡnīm ne dēterioꝝ ꝛ. Et sic de aliis
ꝓuidentiis effectiꝫ. Quinta magis ꝛtrahit nos ad gratiarū⁹ ac⁹
deū. ī hs ex pte mūdi mundana anima nobis nāt⁹
et salutifera ꝛsiderāda. Cui ꝑsonat beus thomas de ꝓceptis ꝛ. ⁹ ⁹
dr ex ꝓcepto dei⁹ ꝓsilit adimplen ḡ⁹ ꝛsiderāt. ꝑ⁹ ⁹ a dnore
bñficior ī mēte. Quia ex q̃ hēmꝰ cognōra z mēora a deo hēmꝰ.
ꝑ ex ex de amicꝫ suaꝝ ꝛ. et ei diligāmꝰ corde ꝑfecto. Tertio dicit
ex magna mēora dr fōre qui aliquē ei adequat. Tunc autē alia
deo adequē ꝙ ꝑtinet ad solū deū ē. creatūꝝ assignāmꝰ. Et sic ꝛ
ēatus ss̃ ī eo ꝑfectꝰ dilige. Ded ipe nō cognate⁹ consorte
ipe in aīa nra. Et vir in ydē. Tertio dicit. Et ecc̃. ⁹ ⁹ ⁹
ē⁹ sm̃ deus Zabaoth. Non ait ꝑ deū⁹ deū⁹ suū. Ve dr ex ꝙ
ꝑ beatꝰ thomas ca. ꝛ. Non habēs deos alienos. Quinto dr.
ex antiqui mōe ꝓfectꝰ ecclesiā⁹ ista ꝓcepta. Quidā ex
colebant dnica. ꝑ⁹. quib⁹ dñs ḡuetū. Tertiꝫ ex ꝙ dr deꝰ sūs
ihs aiēt ea. hoīm. Et nō anīa pena maxīa. Nec autē ecclesie
dnt⁹ ista ꝓcepta quib⁹ dñs ꝛtrahit et sortilegijs nō credunt.
Hec ex dicit. Sci nō pnt ꝙ aliqd ex dyabolo cognōrat ꝑtin.
ad cor. Nec ex ꝙ ꝑ ꝑtes ꝓ dñs. Tertio ex nō ꝑtinet ad
ꝓpa⁹ mens ecclesie ꝛsiderāda. Alij celebat ex ea compa
et ex⁹ astra ad deos. Quarto luna z soleꝫ et ḡuē stellaꝝ
ꝛtores orbis ꝛtrahe dr deos ꝓtanerūt. Et sic hodie ꝓcedunt
qui dnam ꝑtutē eis assignāmꝰ. Et ꝛ magos ꝓhibuit ne
deis ꝙ nō ꝛtarent oculos ad celū ne adorent solē luna z
stellas. ¶ Quinto hs ꝓcepta ꝑtinent ad astrologi qui sūm dictū aiāle
ex ꝛtores ex tm̃ ꝑtinē hōmēs ꝑa sunt eius⁹ solis deus est
ēatus ꝛtor. hec ille id. xxi⁰ c⁰ dr. ⁹ ⁹ ꝓcepta legis ꝙ ꝙ ꝑ
ꝑtinē nō colē nisi unū dñm deū. ¶ Et adūdam⁹ quia ꝛtib⁹

thomas de aquo

thomas

⁹ ⁹

Quinto

Quarto

Mazzolini quia rotis

auferat..

Sanctificū. Et sitis qui in ei⁹ nomine vobis placuit assistere et inhærere, de esse eius pueri. Et scribet Israel. Et cuius gloriabit in ei⁹ deliciis est.

¶ Deus duplex. Et Deus et sufficiens. Deus in solo deo posuit. Deus in sede et angelos quos creauit et multos adunauit. Et ne est de stellis et plaustris. Deus cui ego placui. Michi adhesit deo bonum. Et ponit spem omnem in deo. Et no adhesit fornicationi. Deus. Pone me sicut signaculum sup cor tuum. In quib⁹ Deus ostendit eternum deus deus nostr⁹ creauit quia sibi in fide desponsauit. Deus. Ad duplicem actum alluit et inuenit. Deus ut de ipso sponso in quo creditur. Et ut cum eo in ipso exemplari conformet. Deus pz ibi. Pone me sup cor tuum q pz in eu dicit. Sicut signaculum. Quam sicut cera signillo sibi impresso configurat. Sic ama fidei et deuotionis deus et deus deo p spem. Deus in fide et spe et charitate omnes sue geometrie ut qui adhesit deo omnis spus sit eum illo. Et q⁹ Et sui mos qui ostendit ea spem sua ponit in creaturis et mundis mundanis ut in illis. Deus. Unus thomas de prospero cui⁹ 3⁹ dicit. Deus amicis et qd amanti et amatori tribuat. Vn p optima diligit et caduca optulit caduca et mobiles affectus. Deus. 4⁹ Et sit mobilis sicut ea q diligunt. Et ut de spe et de fide. Et mitto dicimus infirmate spes et arra magna dei adhesit deo adhesio et pluia roris. Deus in ipso inuenit in ipso omnis fecunditas profectus. 2⁹ quia in ipso inuenit opem nichil penitus affluentia. 3⁹ quia in ipso inuenit omnis dulcedo omnis affectus omnis bonitas et sufficientia. Deus pz. quia deus et bonus omnis bonus et ois affectus qui inuenit in affectu pfectus et perfectus pfectus. Et ois causa. Et ne ois qd omnis bonus affluit q emanat a deo. in ipso fecunditas et magnalia p existunt. Et ideo dicit ysa. qd omnis affectus mundi in ea sua et exit ex ea et conuertit ad ipsum. Manet autem deus in sua ea sicut deus penitus conmutabilis. Et ex ea 2⁹ quia omnis tanq⁹ affluit. Sed conuertit ad ipsum p fecunditas affluentis conuertit. Vn dicit ysa. Et ne dimittas nos calamitatem omnis quia in quo sui conuertit ad ipsum q⁹ continuit

§

festinencia q̃ma. et solo acepto cuncta bona in ipso deitatiue possidet.
Secundo dixi. Inuidie in ipso odium malis effluxeta. Nam sicut a ꝑ̃e
calido et a ꝑ̃e ꝑdo fluit ome ꝑ̃. Et quia eo mo fluit ipse nob ab
ipso deo quo in ipso deitatiue comunet. Pr ꝑz. Jo. 1°. Ord scitis e ipso
vita dat. Quide ex scripturis ly omia causata ab ipso et in ipso sut oia:
ex. Quia ab ipso causatiue omia effluut. Et ꝑ ipm̃ deitatiue subsistut
Sed in ipso eminenter et primitiue ꝑexistut. Et io in ipso oia pluit
vita ꝑ̃ simplicis deitatis. Quia sedm̃ Anselmu. Excell in ipso · Anselmus ·
deo nichil est aliud q̃a ẽntia eterna. Tertio dixi. ly in ipso deo
mysteriose omnia apparentia p̃tualiter formate et suffiate. Quib dubitat
ex dictis sanctor no tm̃ ex fide sed ex p̃ceptis philosophor manifestis
ꝑ generales q̃s sequunt et dicunt esse hmoi. Inde dicit plato. Di · Plato ·
uinu- uina bona oculis videri possit omia ad se trahere. et nulla em̃ res ap
pareret in ẽtate. Quia omne q̃d ẽ in aqua et ipsa quodcunq; aliud in q̃ est
hoc omne ẽtra que in se no habent eadem sedm̃ rationes eterne exemplares
et formales sunt quia in ipso deo. Deinde ꝑ idem ꝑ̃ alia ẽtia quedam
bona cognita quia q̃rit et diligit q̃ illud bonum aliquis speculatur
inueniat in ẽtate. Ista ẽtatem adhuc ꝑtinent ad primum futurum. Et de quo
quib seruimus magistri adhuc ẽtatem. De tanto magis indiget ẽtate
Abrahamus ꝑ̃ a nobis fit fidem a spe saluus q̃ in stellis et plachis
nam significatu infidelitas volantes. Ps. Ignorez. quia fidem mficiunt
si no formaliter ꝑficiunt sunt accidentia fidei tm̃ virtualiter quia ꝑ
ficit a stellis et a ẽtatibus abis q̃a a solo deo sunt rel. Dicit.

§ Secundo laudum q̃ bonis ẽgoratus Sup ecclm. Tu nat ꝑfecti sitis. Sic
nota
Dicit mihi scribendi ex ꝑfectionibus habere nati unusquisq; ipsorum
sub constitutionibus sue constellationibus stellare ꝑficit. ·
Ex hoc Thomas in quodl tractatu de iudiciis astroz dicit. · Thom de aquo ·
In primis volo te scire q̃ bonus christianus celestium ad immutandu cursu
naturum se extendit. Dicit em̃ Augst. ye de ciuitate dei. Sto ustinus · Augst ·
absurde dicit ꝑ ad solas cautiones demones astrorum quoscunq; scribi
putant. Et io si aliquis certis indiciis astroz ad ꝑnoscendu

carpalis effectus ut expectatio sementis cereris sementis insuccatio curatio obortus vel sedatio fructuum et huius. q ex causis nobis dependet. Nullus dubitat esse penes. Et cum omnis humor circa humidi effectus aliqua obscuratio vomitus celestium corporum. Quod agricole sciunt et magnum circa tempus quod obscuratis stellis motu solis et lune. Vt aurea nauigatio pluuie i plenilunio. Et cum in defectu lune. Medici cum egris circa dies obscurat q dominant stellis solis et lune. Vnde no e medicamentis q aquosis alias secundis obscuratis stellarum circa corporalis effectus qui astrorum iudicio. Hic autem omnis credi qz ex voluntate humidi no e subita mutatio astrorum. Nec qz ex libitu arbitrii quo subitus no deprimeret nec bona opa ad meritum nec mala opa ad culpam. Et io crassitie rerum est causibus sanus qz ea q ex voluntate humidi dependet qualia sunt anima humana opa no ex necessitate astrorum subditur. Et io dr sa. v. Ps. Stomachi meum q ignoratis transit. Quod dubius i misceat se opibus eorum qui humidi iudicijs attendit. Et io Augustinus dicit in 2o Genesis. Ad litteram qui ab aliquibus astrologis vera dicit ad accusationem nostre fidei aperte immundie et seductores spirituum quibus quid de equalibus i-tz nosse ille permittunt ad decipiendi homines. Et io Augustinus dicit in 2o de doctrina. qz humidi obscuratis astrorum respondet sunt ad quedam pacta cum demonibus iuncti. Est autem ex omni immundo christiano pactum vel sacramentum cum demonibus hoc ex apostolo. Hec Augustinus 2o Genesis ceruicis. Cum plurimi astrologi de fluxibus vel fluminibus non existentibus celestibus sic magnis ex oculis diuinitus instructis que ipsis meretricis nesciretis patuit. Et sic in humanis diuinationibus quadrantis fedus cum dyabolo faciunt. Hec magister in sententijs videtur Augustinus dicit. Vnde intelligendum dicit nequis ipsis assidue curiosis angelos aeris penetrare in ymaginationes tanquam grossos sui corporis ab illius subtilis etherei puritatis luminosis densitatis per quas magnes artes put quidam putant nec put valet aliquod instrumentum penetrat. Dicit autem penetrabile fallaces qd in egritudinis. Et in ipsis magnis cum dicit et ut in ipsis spiritum apparet sicut admirandi a quibus scientiam deprendit. Vt acuta ingenii facilis ne aliquis male per magnos fuerit disputat per qd nobis

m sp̃ialia sunt physica ad exercenda pharmacia mysteria parandi
artes fidem. Et qua in demonibz a pueris qua in hominibz. Sed ad
que ipa pt alia demonstrare q sint ero et demones q sunt quam futa
ru ab querenda fiducia cognitio habet ab hominibz ut ab astrologis
et medicis. Ergo pt demones diuinos facere pt. Sed dicit diuersos sd .Nō.
falsa ppheta a vero que ad rem. Sed que ad reuelationes auctoritas.
qua habuit Dnus time mediantibz bonis angelis nostris. Sed falsi ppheta
sine demonibz non sequunt. Ergo sine michi malis sed medianā con
fugio. vt reuelatoz mundi. Sedo que ad primum primo dicendū
quia demones nichil est p se. qua finalis deceptio nichil dicit
nō quia secretaria vt familiaritate cū hominibz nisi in malis operibz habi
tis quibus sepe vtit vera pnunciat. Sed ppheta sp̃ualem habuit fidē.
Ad tertio que ad tertiumdicendū primo tertio. quia demones ppheta sp̃m habet sine
diuina q sim futuris cognitis mouet. Ad quarta dicendū quia duo sunt duo dem.
Sed primum malum sine diuinatorē inuitat ppheta dei q cōtentus fit
to aliqn et sepe impedit licet cōtra cōtentū de futuris contingentibz
fi quandoq ipa eo pnūciat. Sed astrologi nō pnt pnunciare quia
inst qui inducit admoti. Ad quinto dicendū quia ad sanctū pt se. ut tristitiam
q accidit in corporalibz vt tempestatibz et sterilitatem. et pestilentie vel.
q tamē impedum pnt sanctis mortis superuenientis. Vt dr̄ pbus .pbus.
de sopno et vigilia. Vt p actus ut ad tristitiam cordis dispant
sua ad aliquos actus magis qua ad alios. Et sic ex nā corporis quida
sunt pni ad luxuriam vl' ad ira nō tamē cibus dissp corpis nutritorem
ducat. Ad sexto pt fuit primitus angelo dei malus est. Quia
vt dicit hugo dyma. Ita q sunt vtera facultate ipsius nā a solo deo .ihsmus.
ipsa ēda sint. Dicendū igit quod peccat qui ab qd est dei cultus i
pardit pt idolatre cultū. Ad septimū dicendū quod peccat qui ex q a deo exp
tenda sunt angelis demonū implacit curiosus est practicando de fu
turis. Vt dr̄ ysa. Vnde. Numquid ppheta meus a deo suo nō requirat .ysa.
diuinū pro viuis a pro mortuis. ad legem magis et testimoniū. Sed
dicit hic ppheta peccatum tradidit sacrum meum eis. .Q ppt
Vt dr̄ dicit. Et in hoc nō dr̄ peccasse. dicendū q paulus.

Argu.

Et alij quidā hereticī p̄ decretis alijs scripturis nō pcedo aliq̄ nec. ſ dicā vīuere in alb̄ erroribz. ¶ Secundū argumē. Licet auxilium accipere a peccatore ad hoc ut eligam ſ. ſcz. Quia in dēbz nō ē mīst nā q̄ bona ē a peccatore q̄ cōe auxiliū licet pti. Preterea q̄ peccatū ex charitate ſtē dilectōis ab alb̄ infirmat corripiat et impedi. Dicimo nō ſit q̄ charitate Sed postq̄m de corpe in dapnatōz descendit ē ideo ſ. de dēbz et de alb. ¶ Tertiū argumē. Deus cōcilit vni vbi 2 vbi ſ dēbz cōcilet vīuere quoz dā vbi adhuc ē copellunt ſcz. Dicendū q̄ nullo ē credend dēbz vbiz corpalibz pbrīs et deo nō cognitē inpacabiliz. mīst in q̄d̄ cū fedb mittē. Ordinē q̄d d̄ ysa. Dirūpī fedꝰ cū mare. Et ſ vbi dī mb̄ copellunt hō nō ſit vīuere corpali vbi ſ dēbz vīuere. Sed q̄m p̄ magnā vsitatē p̄t cōtra venit et dicunt.

Alud argu.

¶ Quartū argumē. Illud q̄d vīgit in aliq̄m valeat 2 nulli derogat dicit nō esse peccm ſ p̄ tuos mores talib̄ ſcz. Deinde multa vtilia fuit. vt i nascēdo vīg̃ aquis ſſluēs Ordinē 2 exalso pendere imineꝰ Ergo ſcz. Dicendū q̄ nulla vtilitas p̄ē ē p̄ē q̄m aliq̄d 2 succedū q̄d nō erat inde futura. q̄d cōtingit q̄n ē q̄d vnū ē nō ab ipo q̄d. Sed ē sub adūpcōe fedꝰ inē

Solutō argumē.

Deut.

ſo dī deut. xxiij. Et p̄cepit a deo omb̄ malefactoꝝ 2 mā tatoꝝ mīstri. Mors autē corpalis nō mīstrē mīst p̄ cōm peccm. Ierē ſcz. Et quia fides nō ē adhibenda dīcentib̄ q̄ deo ut frequēt euenit q̄ste poſſunt Et ergo multoꝝ p̄ hō tribunē. et nobiles effectus p̄ hō cognitē. q̄ omia ve dicat Augꝰ p̄ quēmſſti dei fuit de illi qui hō audiūt et vident pbauē vt quali fide fuit exora dñi Et h̄ pbat cōtra deuē. ij. Ecclia sumebam me tu

Augꝰ.

Deut.

pharā qui dicat se sopm̄ vidſſe. et pdixit ſignū ul' portētū et euenit q̄d locutꝰ ē. ſ. no audias vba pphete ill̄ius qui tēptat vos deus Et paulo post addit hēbz et no deo qui fecit q̄m. ſcz. q. q. Ter Augꝰ. ſ. no sint imunes de sacrilegio qui quos deus cauerēs sup se pecat quoz sceleribus pcenes ingruere. credēs

Augꝰ.

s me hec victoria in bello. Licet tamē pueris vā etatis ut ppositum
tū ad reducendū ea valeāt. Unde dicit Augy de lande ppsal
nor. Jeron. nō sunt imunes de Euangelio qui considerāt qm ab
abmat in urbē de mā dicūt medicis. hijs amē sus ol humo-
ribus dyabetis videns puer sus arēa sua grauat ut calua q ardent
& humo accēsus fuit ambz mole euomat et fatuetas ē ablīs fidei
adhibē hijs q cathol ecā cotempsit et ipsbat qua ipā rubi ecie
runt ps ut dmacō podcat et pmittat. quatus ecā a fide nr de
ponāt. Quia dyabolus multa pt effice quoz causas nos ignoram.
Et s no pmittat ut pmittat ipsmet ps humo. nec deceptio possit
nec fabam in fide. Multa ei sunt et lagrimē ps magos et effeb
ros et fantasticas fictiōs s experimēta arguūt dicere ē dubiū
dyabolo credē tenēm qd absit. Secundo q pcm dmacbus sue
dmone sūt ē pcm sue imbue q dmam sedm appetit dicere dya-
bolo. Quatuoz due cōdōes appēt actui qui ē ab sent dy
ficere bonū ē malū. Un multōs dmē sen dmis fidem adhibere.
quēadmoz mīcam sua dmā sham affirmat. Deus attendē multiplice
pcm qua rotus mundus ps ysto pueris ē pcm. Legit am. q. Pp. 19
q madauit ysahas ochazie. Unquid no ē deus in isr. ut eatis
ad cōsulendū deū beelzebuch. deū accaron. quēadmoz h. dr deus
suus. Sup hoc qm ascendisti no descendes. s morte moriens.
Item p salomonem sc legit. Martinus ē paul pp imfirmē suas
eo q fiducialiter se pcepm qd prepar ē no custodiunt illud.
Sed ipse ecā pbiteros ssa cōstituunt nec sēm in duo pp qd
inferre ei. Et discipuli regi eius ad dam filiū ysai. Ite leuit 19.
Aud q destinauit ad magos idolos et fortunā fuit ei ab ydola
tria mea cōuē ad dm mā ptis sm. Ite leuitici 20. Deus qui
sine mea mulier ni quidz pphetauit vl' diuinauit fuit pena mortis et
lapidet abstrat eos Euangelio cōm sc scps eos ut.
Ecā ecā talem ng Euangelio ē multiplex. Omne em infames
mer dant ecpti ad fictiōs s nouerūt ē cor pecm. Ad hec hystoriē

ut debent admitti ad sacramentum debent exterminari. Et si ipsi maleficium sive exercitium noluit se corrigere. Si servi sunt debent verberibus castigari. Si liberi in carcerem debent retrudi. Et presbyter de eorum fidelium sive de parochia sciuit de hoc et non ... sit suspensus. etc.

Augustinus.
Non observetis etc.

Item Augustinus dicit. Non observetis dies qui dicuntur egyptiaci sive kalendas Januarii. In quibus quidam cantilenas et comessationes et ad invicem dona donant. quasi in principio anni bono fato augurio aut aliquos menses aut tempora aut dies aut annos aut lune aut solis decursum. Quia qui has aut quascumque divinationes aut fata aut auguria observat aut attendit aut consentit observantibus aut talibus credit aut in domum eorum vadit aut in domum suam introducit aut interrogat sciat se fidem christianam et baptismum prevaricasse. Et paganum aut apostatam et inimicum dei et iram dei in eternum incurrit. Ecclesiastica penitencia emendatus reconcilietur. Legitur etc.

Item notandum

Item notandum quod si deus consulitur per sortem. Ut in electione beati Mathie. Non peccat homo in tali arte consulendo et querendo. Sed privilegia cum pastore construere facere non potest. Iosue cum sorte conpuit peccatum Achor et invenit et sorte deprehensus est Jonathas comedisse favum mellis. Et non de huiusmodi sorte dicit Augustinus quod sors non est aliquid mali sed res in humana dubitatione divinam indicans voluntatem. Et per consequens huiusmodi sors a deo est. Quia deus in hiis consulitur quod in nullis fieri non debet. Dicit tamen quod ex tali arte fit experimentum quod sors sanctissime prohibetur. Quia per huiusmodi homines leviter labuntur in ydolatria.

Augustinus.

beda.

Item dicit beda. Si qui aliqua necessitate compulsi deum putant sortibus exposcere esse consulendum. Videant ipsos apostolos non nisi collecto concilio [illegible] et precibus ad deum fusis hoc egisse. etc.

Nota de sompniis. Eccl.

De sompniis sciendum et dicendum quod in veritate non sunt suadenda. Sompnia ne cures. Eccl. 34 Sompnia extollunt imprudentes. Et ibidem multos errare fecerunt sompnia et exciderunt sperantes in illis. Tamen per sompnia ostendit aliquando deus quid futurum sit. Ut per sompnium pharaonis. Gen. 41 quod Joseph exposuit. Item per sompnium nabuchodonosor. Dan. 2. Item Mt. 1. Apparuit angelus domini in sompniis Joseph. Item Mt. 2. Apparuit angelus domini tribus magis

Gen.
Dan.
Mt.

sunt homines ut que mulieres dant viris ut accendantur in amorem eorum. Sed
contumeliosa sunt deo ut que fiunt de corpore christi. de crismate. de lumine paschali
de baptismo / de sacramentis ecclesie. ¶ Item notandum glossa. Super Job. 4°.
Apostolus ad Cor. x°. dicit. Zelo invidie Sathan ydolatriam invenit ut homines
Apo. negando deum ydolis serviant. Et creatur sibi debitum cultum perdat. Iuxta
illam glossam ydolatrie dicit. Terram herbe habent aliquam virtutem naturalem que collo
apponuntur. Aut non habent primo non pertinet ad ydolatriam secundo. Similiter
cedule vel carte. Aut continent sola verba sacra ex quibus creduntur habere vi
divina virtute assistente. Sicut ac aqua benedicta fugat dyabolum. Aut non
ut quando dicunt quod debet scribi in pergameno virgineo vel plumbo. Aut certo die
vel tempore vel mense. Primo item non pertinet ad ydolatriam secundo. Sic homines
possunt verbis sacris et rebus uti eo modo quo ecclesia usum eorum admittit. Sicut
visis fulminibus aut auditis tonitruis homines ad honorem dei legunt evangelium
Johannis. In principio erat verbum. etc.

¶ Dicta sunt magistri Johannis Scharpen
Doctoris sacre theologie.

Recordamini J " " " A fideliter

¶ Item sequuntur bone ac notabiles questiones
Et hoc primo Simplicibus sacerdotibus

Prima questio

Quaeritur utrum sacerdos habens beneficium non curatum possit pro
ponere officium diei et legere aliquid quodcumque sibi placet celebrando
missam. ¶ Hic videtur michi dicendum quod congruentius
Solutio huius questionis

certis partibus celebratur dicendo officium diei quando habet officium appropriatum. Et
specialiter si dies notabiliter celebris fuerit vel specialis abstinentie dicatus
ut sunt dies leuniorum et vigiliarum. Istud enim videtur esse de mente decretalis.
Ex. de ce. miss. Quidam logicorum. Ex qua accipitur quod propter
missas peculiares non sunt misse principales dicende. Et ratio congruentie est
Nam totum horarum officium ad officium misse dispositum ad principium medium
et finem ordinatur. Ipsum enim est inter alia ecclesie officia principale et finale.

Et id congruum est quod ipsum ceteris tanquam magis sibi convenientibus et ad
ipsum propius dispositis [illegible] recipere. Propterea cum constitucionibus collateralibus et [illegible]
[illegible] honorabiles habeat ut in ecclesiis misse parochiales etiam alie misse peculiares
adiungantur. Nec ex proposito videtur quod sit ad missam parochialem obligatur.
Sed licere et interdum propter quas missam peculiarem dimissa diei officio celebrare
Dummodo hoc fiat non per negligenciam aut torporem aut ex tali causa devocionis
qua reputat illam missam missa diei meliorem. Secundum patet ex privilegiis
decretalibus et statutis. Dicitur quod tu et sic devocioni et ordini diei plene cupit
satisfacere debet se ad hoc disponere ut celebrando missam peculiarem missam
de die audiat. Et econtra. Et ita secundum id constat in quibusdam ecclesiis
qui se propinquius invenit. Illi decretali conformari. Quamvis nec in
[illegible] prohibeant misse peculiares. Nec sacerdotes alicunde liberi ad missas
parochiales sub pena aliqua arceantur. Que autem sit missa principalis diei
quibusdam temporibus ac diebus invenitur ex usu ecclesie consuetudinis sue non
tamen est. In quibusdam vero temporibus ac diebus apud diversas ecclesias variatur.
In quibus potest quis maioris ecclesie consuetudinem attendere. Et ei se
[illegible] debet conformare. quod si aliqui missas peculiares loco parochialium assignat.
Respice de [illegible] de corpore christi. licet etiam aliis temporibus illas
missas peculiares aut votivas loco principalium celebrare etc.

Nota bene Secunda questio. Dominus querit. An sacerdotes intendentes celebrare pro de-
functis possint mutare intencionem suam et celebrare aliam [illegible] ad Secunda questio
rogatum alicuius. Et hoc casula [illegible]. Vel [illegible] vel [illegible] salva conscientia.
Secundum quod si sacerdos ille non sit ex voto vel alia causa obligatus
ad illam missam obligatam pro defunctis. Sed ad rogatum alicuius etiam in
[illegible] suam intencionem salva conscientia mutare. Dummodo hoc non fiat Solucio questionis
intuitu stipendii temporalis aut humane complacencie principaliter aut potissime.
Sed magis intuitu devocionis eorum qui rogaverunt. Et principaliter intuitu
divini honoris qui ex hoc est vel magis credere [illegible]. De quo [illegible]
Illud non solum ex persona sacerdotis aut offerentis. Sed ex devocione
aliorum instigantium deo fit acceptabile. Consistit tamen per illud sufficiens
pro collectam aut secretam. in memoriam illius vel illorum pro quibus intendebat
celebrare applicare. Quamvis enim votum proprie capiens non sit ipsa autem
intencio [illegible] tamen bonum mutare sed licet non qualiter [illegible]
de ea ne quis instabilitatis aut mobilitatis arguat etc.

Tercio quer. Quod fiat Ordo stans an altare ffratrum ad dcam
missam Et hy aliqui accedut ad eu⁹ vnus dicat. Legatus fit missam
p defunctis. Nec de lra regine. Quib. de fin⁹ quib. de corpe ex-
tu de corpe alias istorū vl no. Et sequat quos sacerdos alios Et
ea sua p̄d̄a consuet. Dicendū q̄ ille minute alie Quod cedo assa
tue cessio ex deuocōe fidelis respondē fuit a subdere Et tamq̄a
sponsa dilectis Et affectu materno ablatis dns affectū fuit. negnus assu
do vl no respondeo dominos offendit exemplum fuit scandalū ob
impetrat. Et tame intra suas salutacōes. Nec vnq̄ mentia commodi
a scandalo prohibere. Et ex quo sacerdos stans an altare si fuit ad dcam
missam q̄rentes qua p̄d̄e celebrare festa festare dicit fuit alia
lem obligacōem pater libere aut no possit hy dominis simulate non
consilia. tunc potest p̄ collectas aut Secretas applicare missa illa
ad intencōem requirentis Et offerentis Sine ad honore sōre Sine p̄
salute vnoz aut martyrū celebrūdi. Vtrum tertiq̄ missis pot
missa ad horam dcam sit applicata. Primo Et tam affectu de
sto dicit. 2o Et sola collecta sibi in officio cōmendet. 3o Et sibi in
cana vl hy candem missa teneret dungit. Dicēdo Et simpl̄ sta
tutas Et ibi nome sti Pascalis a mendate salutē nūcupādo. Consequet
p̄ missa ad suffragium quis vl defuncti tertiq̄ missis applicari. p̄mo
quo ad cum affectu. 2o quo ad collatam. 3o quo ad Secretas mo
dus cōsideratōis in canone vl ex candem. Et intra apponitur tpus
p̄dicē precedēs quo. vl a. Et sequentia. Et vō mentē offendit dns fuit
tate quorūm affectu Et ablatis quādo ea rōnabilis fuit vel de eo
dum intra discretos facere debuit quoad de quanto p̄ tpora cōpetē
cham licet ista sue illis mentis habilit medica. tue si succedit no
p̄ ex cōdescendē dz ei si p̄ dulcē et seuere causa sua q̄p
me Et ad alia dicē nisi p̄ute potest de alio precedentem more
contentā. ad rempus p̄ sentiscat placendi expetere. Et si ste
tue ad quid p̄ alias p̄ scripta vl p̄ alia ydonea sperare medius
suppl̄. Et conformitē indicendū ē si no sapperat et quid affec
tus conformandi. quia tue tam recipiē offendit illud in peccat ac
distrecte procedat ē requisse. Nec cum consuendū alia sufficiens

Psalmus
stans dans

no hy

Nec

Tertiq̄ missis pot
missa ad horam dcam
sit applicata.

dcm̃ vl̃ cōpetalib; habm̃dm̃ ꝯ. Quas oblōnē calic' cōpetm̃ ꝯ cōpetm̃
deo offre ꝙ ob aliqua debīe mōe celebrāde. Et postmodm̃ cōs alios sac̃
dotes ydoneos et indigentes confite vt ꝙm̃ supplēat ꝙd ꝙm timent
se nō ꝓfecisse qđ m̃ credo superstitiosū et magis qm̃ necessariū
nō magnū oblacōē vt deū & ꝑsonā irritet. Quidam cū missā sc̃i
spūs hāt cū tpale suspendūt militares ne valeāt ꝑ aduersarios ec̃ie
hoc faciūt ꝓpter symoniacā pravitatē ꝙm tm̃ suspendūt a medio
inducūt et hereticū. ut ꝓ eo reddat spūale hāt de quo ꝓ ꝙm
sacerdos sustentāt̃ cōpatiūt ne deo spūalē violent denūe. Sed
illud ꝙrit. ꝙ ad cur̃ deū alcūs denūt̃ m̃ alcūs ꝓsequat̃.
Et sic dīm̃ ꝑ manus suspendūt cōpatiēs cerā ꝓbis maiore weight vere
hereticū spūalem. xcr. ¶ Requīt̃ scribtis ꝙ. ¶ Quero hic
¶ Quarto ꝙrit. An sacerdos sit obligatus ad certas missas cessā
tibus fidelibus ad missam ꝑ defunctis. Dicit̃ de hac ꝓpria. ¶ Ad quēstio
An possit illas missas ꝓsp̃ans et celebrāde missā gaudium vl̃ ꝑfectū
habere. Vl̃ de festo alcūs sc̃i ꝙd accidit illis duab; ¶ Videt̃ ꝙ sic ¶ Dubium
sacerdos ille strictē sit ꝑ ordinacōē obligatus ad duas missas ꝓ die vl̃ ad ſm̃ ꝙmū
plures. ꝙd missas illas dicendas sub tpalib; vl̃ ecclesiasticis obligatus
tuc constat ꝙ nō ꝑ eas libe dicere ꝑ tē cās mixta cōdicōe sue
obligacōis ꝑ scripm̃ ꝑfici vl̃ ꝑ alīm suppl̃. ¶ Post sup hāc forte sacer
dem ꝑ ꝓlatum ad hāc ꝓcedere ipsum et causā rōnabl̃ sufficiēt
dispensatū. ¶ Quid nō sit tm̃ stricta obligatio sed mer cōsuetudo ꝓlata
esse tuc ꝓsset aliqs licet nō cōsuluit inter frequentes talibz missis
ꝓsponere alīs rē fastidiū. Aut alcūs studiosē deū ꝓsequēs
cene hēret et ꝑdet appetm̃ vl̃ ad missē ꝓbā deuotāde quā ante
cōsuetā nō ꝑmittet ꝓsponē vl̃ mutāde. Quero tm̃ ad sac̃
dotē missas illas ex causis ꝓdictis sic festiuis aut ꝓpriis celebrāde ad
mūre vl̃ ꝓsponē ꝓpriis licēa sine h̃. vl̃ dispensatōe sui ap
pōnēt. xcr. ¶ Quinto ꝙrit. An sacerdos possit duas tpe sui ¶ Quinta ꝙo
ꝑsonē sibi ad̃ias diās dom̃ et legē missā ꝓ ea ad tpe sui ꝑsb
ꝑsbī. Ita tm̃ ꝙ duab; diebz dicēt. legere tpale missam. de alia
nocte. Et ab de sto ꝑsulo. ¶ Dicend̃ ꝙ dubiū dependēs ex solucōe
hac ꝙmūb. ꝑ cui sacerdos ille ꝓ collegiū ad sēcūm applicādi missē ¶ Dubium
hac ꝙmūb

missus anno dñi 24. Celebrato ei sp̃aliter ac principaliter de Jesu xpo
quo exegimus. Et alio tpe sz post pascha ipsum missa fuerat quo
ad interesse officij sl qualitas ablacois et deuotio affuit hoc requirat.
Et aute sibi interesse officiis ex rationabili causa eodem tpe pot ipsum
limitato missa assignata ei interesse sui officij hre. huc sacerdos
rogata ablacoe dz sibi condescendi. vl si no pot dz ei scribere si pot
ei no scribe p̃mittendo q̃ velit libenter facere quicq̃d pot. p. ei fieri
in facto celebr̃ hac ratione hre. vl sua interesse cupiunt. Et si hoc
huc pot ipsum ad alium digne. vl pot eo si sibi placuerit sodalare. Dz
quia coram. no ingrediat ab officiis cum sacrosancta obligacoe. pot ei a.
sancto deo est ecia sacrificio. Si am ecia in quibusdã ecclis vbi eo
tempore est ut no infringam sacrosancta requirit anua stipenda pot sacerdos
ecie sufficia. de bonis defunctor. Et annalis celebrent
pot alicui ecie no plus exponi ab eis cum ex memoria illius
vl illius defuncti ei collecta pot eo in omissa hiis aut celebrãdo
missam diei sicuti tpis exigencia vl alia pcedente sancta
deuotio mentis. Et hec de illis q̃dam pot sumptibus.

Nota bene Sequit alia bona doctrina nota
pot sumptibus.

Intendens aliq̃ dicere in pricipio de Jesu Judeo michael de
mercurio ab mysterio. pot dixi aliq̃ q̃dam pot deuotis materia
vel verba pmitti. Et ista pot ad sobrios dubios accidit. Quia
ego pot dubium a. An legende sancti de puero fuerint le
gende in ecia vl publice pdicande. Intelligendum Et pot q̃ legende
sancti vl sancte de quib̃ pdicat ac miracula eor̃ reducta sunt ad ea
que in ecia pdicant. Alie vero sunt aliq̃ legende ei magna diligencia ac
maturitate ac sufficia actestacie a sanctis ac viris probis cosignate
quales e legenda hri agnelus confecta ab Ambrosio. legenda
de sto bridone. q̃ fuit a dyalogo hri gregorij. legenda de sto paulo
que cosignata hrus pot. Et ita de multis aliis. Deus fac q̃que
legende que no reuera nec ecia nomina auctor scribentium roborant pot
tamen absq̃ dubio videntur recipi. Quia q̃ ecia a miracula sancti sunt
et visitatio. expansum quia ac obsistit est pcul et auctoritas inde
ei sufficia veritatis actestacie recepisse. Et sic vsq̃ nos rideuenisse

Et hec in hiis capitulis. ¶ Tacta vō sunt alia legenda q̄ nec sterilem
aut̄re nec sufficiēt̄ virtutē ad testandū habent. Sunt suspecte. ¶ Vltius aduertendū ē. q̄ ecclia Rōna cui
a stīs cōsecrata ꝑ sufficientem exactis. et ante statutum ecclia legenda
cuius gesta et miracula scire debebant. Applicat ꝑ aute applicat ꝑ
ꝑ fidei a rōna ecclia. Vnde ꝑ acceptacōz et ꝓsumpt. Et a⁹ ꝑ accep
tacōz sacta tū debita debite licentiate vt ꝑ missas ut ecclia ꝓtendabis
vt mīst in festis vt in cōmunicādo sic alibi in cānt. Dicut q⁹
no licet de stis in ecclia sollempnizāe cuī ꝑ rōnabiē ecclia sactis
legenda sic assumptus sic dicit et scribit. q⁹ multa legūt de ꝑpō
legenda in ecclia misi que sunt in cuī cōsecratē ab ꝑpā rōna
ecclia sufficiēt exactā et applicata. Et quod illi aduertū ꝓpiet aliquet
vt ecclia ex no habet cānt. Nisi de cuī diuine sufficiēt magis constaret
testimō ¶ Quo quarto. q⁹ aduerto ꝓpositū et ōgruale ¶ Quam bñ
legenda ꝑ alīs in sic et aliqn male. Dicit quod sic ꝑ aduerto
diu deus nouā sine macula mēbis aut ꝑtibz sue statis. Quod
quod deus nouit ea sine licet ymo mūdā a ea quam ꝑdicā
aut sanctis cōmendāt. Dicut dñs noster sic ꝑcepit deus diuino
sufficiēt de cuī constet testimō. Vñ Cōc. Dicit autē Raphael
Sacramentū ecclie ubstrahe hanc a. aqua aute dei ecclie a consecrei
sanctificā a. Male aute sic talis aduerto. qui ex mala radice. pura
causa alueoli ꝑtin ꝑ nouitates ꝑcessit dulcedo mel molendi
oblatoeb aut alendis tpalib⁹ luci ea cōsuetudine sulsimes. et talij
auctoritate et vñ scribunt et publicant. Tale vō medicum talis no
ꝑuersus a. quare palmes decipit sub forma virtutis ꝑcepit.
Et ro sime tuendi a ꝑdicatoribz a talibz ne et scripts durcit
in fonea dispositis et ꝑtin in lagueis decipiebis. quo ꝑdicato
rum a ecclia exclusa negligent ut supra ꝑtinb⁹ in talibus
ut ꝑcō cōmunib⁹ a. Et nec ꝑtin negligent bñ dei audiet a ꝑcō
ꝑbit exclusum. Vñ in cānt. 1. q. 1. ¶ Interrogo sub vñis bñ cuncti.
ꝑhetur. Interrogo vos fres vt scriptū. Dicite mihi quid rubus ꝑtin
esse vñ corpus christi. An vñ tentū. Dicit rubus vñ rndē. hō
dici dēbz. si no sit mihi vñ dei qui corpus xpi. Et ro quarta

sollicitudinem abstinam qñ nobis corpus cristi ministrat aut nichil ex
ipso de manibz meis in terram cadat. Tercia sollicitudo abstinencie ne
vñ dei quod nobis egregie dñs aliq; fuit cogitem. Quarta lacrimar de
corde pure deprecat. Quinta no mi; rebus est qui vñ dei negligenter
audit qñ ille qui corporis crisi sui negligit ut dñi pauperis
ther illo. Et si quis vbi pater hec distinxit. Deus qñ fuit talos adec
tabis bñ vt male. Dicendū q; hec no sñt infallibiles. tñ ex mi
tis circumstanciis probabiles distinxit qñ eis rubia no i;pugnat precep
aut cautam sapientie quet nichilomin absurdum. nec questio sequit
aut audacia aut ypocrisis aut negligencia aut aliqd aliud nocu
vium. Sed magis virtute et precepto dei gliam exaltare
si sepe meminat; licite legendi et predicandi. Tu no sic respondisti pi
mos esse sapientes se et alios redimisse talibz medicinis nisi
aliunde constet de approbacione. Deinde an in talibz meritorium sit pmodo
esse in prexy tunica qua in mantello. qua alb; p; posset hystrionalibz
q; extra chorū sapientia legendi credimus. Et consule iudicem quo
habendo vel audiendo predicandi et de his q; a fidedignis sue
audiera aut consulta. Et quibz ypocrisi parte q; no operent ad
fidem tuam ac tale. Secundo generis almaticis aut alijs sacre sapie
pertinens adhibere. Et hec de illo. Sequit.

Hijs premissis defendendo principaliter et quasdam rationes ma
tris salubriter dicendo in apparet q; illa ars q; nuncupat bre angelus
Margarite. Sapientia pr; quia ad finalem et magis supra quem
vel certa diuersa quia premia in illis panisse tu dr. Tunc a
arguat. Quia ihs xp; passus in fide nre tunica mai; me. Et sequi
legitur vt audiens pulsa mea seu arsit lumen mei nobis ab horum
in illa hora delendū parum cubo. Et sequi in iudicio precinguam
2 mei nobis manifestat literam in duo de tunicis ad; pro duo
deus meus ihs xp;. Et sequi pallium meum sapiat vel ex sno latere
cognoui in mea mihi reflectat sua. sto. In cuius cuius tu nascat
infans. Et cubi aut clandus fuit cunctis. Quia seu inuido obsessi
her absurda videntur. Et allegendo probabiliores tu hystrio.

Et ad; predict duo rubi q; obiecto tangunt. Quarta pna de
duabz ad memoriam dr sequi q; tute legendo deum sit publice pro

cruciis

Que superbia. Sed sñi mñes de rancore erat humilades de quibus dant
sumariū nec erāt parati in oīando. qua spūs dei inspirauit
et ayandere sunt pcib⁹ oēz. Non enī pt sue honōr pūcipabāt. sz
pt dei honōr et ipsoy salute rabia poterant et affectabant. Quam⁹
ay hō accessat ad hūi. a grandiū. a caderale sue villa dimittēdo p̄
miy ēuangl'. Et pt hō. ad 2am̄ sedem videy qua assum⁹ ay sñi mñes
fuerūt cū apl'is. ay no sunt condigne passiōis hui⁹ tp'is ad futu
ram ad caditatē eternā bñ fuerunt ay condigni fuit
et condignum te dine accepēb⁹ no sm̄ ad plenū a cadērale qd'
ab accessit et deuotā hoīm mediam cū celebrauerūt a vita
iniquā. Ad 3um̄ rōnē qua arguit. ay sñi illi sciebāt apl'os
malos ee in eccl'ia. qui pōnas grāue huerunt a quibz ee
se ppere no cupiebant. Dicend' licet apli no legant⁹ talia
fecisse. tamē no negandū ē. pl'os magis pie credendū ee sem
te talia fecisse. Qui cū xp'o capud sedz dant pl'imis
et pl'equētibz et crucifigentibz se magis pia ratione vl' solet
no mirū fecisse credendū ē pl's amicis cōpatientibz et omnib⁹
sua passione deuote celebrantibz in futū. Et io illud de apl'is
xp'i pl'ogna sequentibz no ē negandū ay sic illos seuere fecisse
no ē mirandū. Ret pastorē mēs ecc'ie sensisse dr ab
sñdū. Qui autē aliqm̄ zelū dei habēb⁹. sz no 2m̄ sciam
ex simplici vl' alia ōi rabia de sua appl'iorit cū fra no
fuit deprimend⁹ pl' pl'es homēs ad pcurand' deuotez
tranq'lē illi pertinuit cū deus no sit pl' mēdacia laudand⁹
Job. Qdm illud Job vi°. Numquid deus iudicat mēdacio intue
ri pt os loquaū dolos. Ret pplus pt mēdacia ad deuotē
Apl'i. pueniūt. Secūa 2a opin' ad ra. m°. Ro fraudē
tualē ut veniat bona. Secūa illaz qm̄ sic fecerūt
dampnat⁹ iusta ē. Qdm dicat Qdo cognitule pecūā ve
dent⁹ / Rēdm ad dubia in oppa dest'ndū ut

Argu⁹ⁱ

Dolus

Quest⁹ Nonobilio q̄stio in forma.

¶ Ad p̄m̄ ergo q̄ dr̄. ℣ Ista ꝑs legende fuit suspecta de v̄r̄. ¶ Secundū q̄ dr̄.
aut audiuit contrariū veritati in tota legenda tamq̄a suspecta sit co
rumpendo. ℣ Ad p̄m̄. ut ꝑs illa de q̄ā a pincerna. ℣ Ad secūd.
Quid illa ꝑs p̄ abnuā̄ dicat q̄ dicat. q̄ tam indiscrete precipit
speculatores ut occidē eū. ℣ Post primā sibi dict̄. Tunc comitat
se ad speculatores dicens. ffi. tolle tuū gladiū z pone cum q̄
cum vim inferūt. ℣ Ille. Ego no interficiā te virginē dei nec fciaa
q̄d mihi. Deus ei⁹ locutus z mihi. ꝑcā me possit te interficere. ℣ Ista
mulier dixit ad eū. ℣ Per me fiēs. me habebis peccatricē
in p̄dicto. Tunc ꝑs ultra cōpungunt. Hec ei⁹ p̄ce⁹ contra
dicat ℣ instū occidē malū z ℣ cont̄ dei p̄cep̄m. ℣ Et ꝑ q̄s
no cadet sub p̄cepto. ꝑtz in ch̄o. Intra illud dei saluatorē.
q̄d facis fac citius. ¶ Hic dr̄ q̄ hy cō ꝑ capa. ℣ Karthegrenē. ℣ Solum
℣ Ponkatiē. ℣ Karthegrenē. tunc suspecta vt falsa no ty ℣ ejus q̄ns
ex tota illa legenda z de illius ꝑte est suspecta vt falsa. no
tri ex hy tota illa legenda ponkatiē. legenda z suspecta vt fa.
Dauste q̄n p̄iste credidē q̄ ꝑs illa sit ab aliquo p̄ malicia
aut simplicitate recta adiecta. ℣ Et talis dicitur ꝑ auctore
hui⁹ impostē q̄ si aqua ꝑs sanc⁹ spūs. ass falsa vt suspecta
tota ass falsa vt suspecta. Dicendū q̄ no est sic quia cō spūs
sanctus z ab uno auctore sic ꝑs sto. ℣ Sic cuius auctor⁹ vt
dicit. Quia ver si una ass suspecta multo rāc ass suspecta.
Tertio z de istis legendis q̄ dubios habet auctores alios
alia addentes vt dicimalu ꝑs adiacētes sicut placet. ℣ Et tm
quamus ꝑs dicimalu de passus sit negauerit sub quibus actestatē
cathedre sc̄e fuit assumpta vbi fuit z consecrat. ꝑ scūs
tamē ꝓbabiliter credit q̄ causa ꝓcauendi ne cōtra ꝑ quā sa
dicētes sua ꝑs corrumpat. vel quia sc̄a sancta cet alias
ex cartulis lectum reperit in hac ꝑte dicit hic inuenit me⁹ sm
Petrū. Dubitamus ultra q̄ ꝑs dicit dei z. vi quia spūs sc⁹ no
posset mihi tale⁹ aut simile compare. ℣ Maxie cū ꝑ malus

Et obstinatus in peccatis facere posset. Ad illud vero quod dicitur per tem-
illam obviare veritati quod dicit quod beata Margarita precepit spiculatori
quod occideret eam. Dicendum quod pars illa ex circumstantiis in suspicionem cadit
quia tamen omnes pene legende licet non illis tamen adiectionibus habeant.
quod ibam orare surgens spiculatori precepit. Frater tolle nunc gladium tuum
et percute me. Dici posset quod beata Margarita videns se morti ad
iudicatam et omnino se ab aliquo occidendam non simpliciter et absolute. Sed
ex illa suppositione voluit se a ministro iudicis ad hoc deputato interfici. Et
ad illum intellectum dixit aut precepit spiculatori ut eam percuteret.
Sicut adhuc frequentissime contingit. Sed ex hoc non simpliciter sed absolute
precepit aut voluit occisionem innocentis. Sed tamen per inspirationem
habuit quod ab illo esset occidenda tamquam ab alio qui cum minori peccato
vel sine peccato posset illa tamquam minister iudicis sine libidine perniciosis
occidere. Si vero in hoc facto non placeat. tunc et ipsa potuit confi-
dentius precipere. Et ille licentius occidere. Si vero in hoc facto non pla-
ceat illa nec ipsum a peccato excusare. Cum dicit sanctus thomas
3a 2e q. lxiiii ar. vi. quod minister iudicis condempnantis innocentem
si sententiam intollerabilem errore contineat non debet obedire. Alias excusa-
rentur carnifices qui martires occiderunt. Si vero contineat mani-
festam iniusticiam non peccat minister preceptum exequendo. quia ipse
non habet discutere superioris sententiam nec ipse occidit innocentem. Sed
iudex cui ministerium adhibet. Tunc dici potest quod peccatum illud fuit
in ea deletum per martirium. Sicut beatus Augustinus de civitate dei dicit
de quibusdam sanctis feminis quod tempore persecutionis ne castitatis pa-
terentur detrimentum seipsas occiderunt quarum memoria in ecclesia
celebratur. Non enim omnia sancta vel dicta sanctorum que legimus vel au-
dimus fuerunt a peccatis immunia. Cum Io. evangelista posset accepti
spiritus sancti plenitudinem dixerat. Si dixerimus quia peccatum non habemus
ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est. Decimo ccc.

Thomas de aquino

Augustinus

Ad 2m quo queritur. An stante illo dubio illi peccent qui huiusmodi
contempnunt legendas legere vel orare. quando sunt superiores de

Ad 2m dubium

Eadem enim ornat et legunt et appellant absq; ullo
scrupulo. Sed si contrarium aliquis
sl' ppon̄at dicens q̄ ille q̄ ponit
Viterb' et alios falsarios ut sic no ponit. Et tuc omnes illos
q̄ sibi rōnabiliē suspecta sunt legat alia de legenda illa q̄ pe se
pōta sunt no sic assent suspecta. Cum ut dom̄s no ex hoc q̄ aliq̄
ps legende est suspecta tota e suspecta sentēcia. q̄n pcm̄s studio
cum malo pceperat ordinem. Nec ps alium hoc posse rōnabiliter
Ad tm̄ dubium quo dubitat. Quis legende cuntur i ecc̄ia
cotid et psuetud quia pōt. corrupcōe illam a sp̄ale vel col
lectā mutare vel sic corrupcōe posse legi legendā in ecc̄ia de
mūltis Et similiter dco videtur cum alia de quibz sic monet.
Ad 2m dubium pōtm et dco tm̄ videtur q̄ aliquotiēs possit de ec̄.
legē ut ps tempe videt sua indignacōe vel possit quamuis ex
pōta causa sua seueritas hoc faceret ecc̄ie pōtam quia sic hoc
no possit credo facere legendo sibi suspecta ps mobediam quia
mobedient capien ppter intredo nec alia de dco vel hmōi me
se sciente ex rōnabili q̄ sciat hoc q̄d sibi cōsciam facē possit
aut debat nec. Ad 3m quo dubitat. Quia q̄n debz le
gendam ignorāte auctōe et in ecc̄ia inpcm̄ dubia a dissona
virum pōtm plam q̄n assumit eas in exemplū pūpal ibus
Et appellant reprēde tm̄ eos falsarios videnti totum q̄d
quia reprēdit. Et quia cum ecc̄ia poterit absq; appellac
rōne erare possit huius legendas no dm̄ approbamus a recepte dam
nē et pdam̄ ps tamq̄ apocrifas et auctōritas sp̄ales. Cum sd
dco no sub sit nec subjacet pbari de falso. Nec mirū dm̄
Et mirū ant quoddam legisse. Ista illud pōt. Eloquia dm̄ pūra.
eloquia mūda. Ad dcendū ista fundat pbabiliter. q̄ no cogunt
aliquas legendas recipi in ecc̄ia sub assumpc̄ vel appbac̄ mūl sufficiēt
claritatis et virtutis essentiis ab ecc̄ia rōnabiliter approbate Et si recipiē
tur no videt a pcto immunes. Et pbatur mūl per dcm̄ubz

illis nō contenuit eas publice tranquā auctenticas in cetris legē
nā et pdicare ne in dubitatione cētē et pūt dubia p̄ cētis sunt
p̄ veris reputat. Ex autē pdicent de fide in talib⁹ medietatē
Et nō tranquā certitudinaliter vā p̄ tranquā dubia et oppositū
ripiant Exemplet fabule quib⁹ et sacr̄ sub forma exemplorū ī
luis ḡpsuit quāmlibet meliorē mercurialē nūq̄ fecit scholas sapientū vi
ad fidei nr̄e et disciplinā ḡpnē et exponē dissolute a philosophis
philosophi credent fuisse vā extendendā sapientib⁹ quib⁹ tranquā fluxus
meretrix sapientiā ipleuit sed nō saciauit. Etc.

¶ Tenetur dn⁹ ¶ Ad quintū quo dubitat. Dn⁹ dr̄s tenet⁹ ī
cib⁹ sanctis p̄dicare sine cessatione et applicare cētē sanctis aut
doctoribus ecclesiasticis sicut nouum applicare et exemplum qui
sic nō sunt de iure et regulis cētē pdicare et docere.

¶ Solutio ad 5m dubij Secundū q̄ nō est nō licet apud nos aliquā ecclesiā fundi
nec licebat ecclesiis primitiue ordine quē ecclesia tenet⁹ imitarī ap̄.
Et p̄ hoc dr̄ ad obiectū. q̄ talia tales cōmentatores dicunt sicut
prius hereticā simplicis Et cōtē ordinē p̄dictū cētē pagentes
nō mīs tenet⁹ ad hōēs illius diei ḡpales sicut ordinē matrōs
cētē Alter enī tenet⁹ cuilibet subdito ordinē sibi vt̄ deceptiōs
q̄s sibi placet instituere Et pro-nentiare huic hō. nec hoc.
vt̄ cū dicit quod tenet⁹ nō sc̄m ad notredamū. sī cētā in mā
deadmatos et cōmunis cētē multiplicē scissionē. In quo tamē
illis sanctis deuotē nō intendo q̄ cetris inferioribz ex p̄mile cētē
sunt statuenda p̄ceptoribz sunt cauendū vel exlandalū dispensatiōe
p̄ missē. Ad 6m quēstionē. ¶ Ad septimū quo dicit

¶ Septimū dn⁹ dn⁹ tenet⁹ illi qui nō laborant pagendo diua p̄ salute de legendo
pulchre ḡpse consolatoēs Et sic de mercēnis euangelicis.
Et s̄ reputat aut tenetur⁹ restituē cū acceptat qd̄ sciūt nō est
sibi ex quo laborat. Et ista hō. quēt⁹ aut patet qui reputat
aut patet qui cib⁹ et aliis distribuit Et maxīe qui possit cib⁹

¶ Nequā vt̄ qui sit absconsus

magrè ut qñ fuit absencia et no se reputant chari nisi ꝑ ea qu̇ exte
dunt magnꝫ ut reꝑiat qđ no meruerit. ¶ In hꝭ videnꝫ distribucoꝝ abus
defraudãe qui incurrunt. ¶ Circa quę de illis qui ꝓcurãt qui ipsoꝝ ¶ q̃
absencias q̃ ꝗrunt in capitulo suo corrigę curãt et ꝑ tm̃ fiunt secret.
Hic dr̃a de illis absencijs sub distinctione. ¶ Quia tñ tales vl̃ fiunt ¶ Solus
rõi valentes cętꝰ illius ꝺcumpari aut no. si sic licite reꝑiunt et aliude
sit abstinẽdũ in ordinacõe si no vl̃ qđ distribuunt sub collacõe ille
ex consensu expꝛssꝰ vl̃ tacitꝰ aliqꝝ mꝰ quos deceꝛnit fieꝛi distributio de
ordinacõe vl̃ no. ¶ Si sic licite videnꝫ sibi reꝑiat no tamẽ ꝗa ab eo de
fectꝰ sed ꝗa ꝗdam liberalitꝫ ab alijs datus. ¶ Si no tñ no ꝙ quos
possint eos licite reꝑire. quia nec ꝑ ꝑa ministrã eũ eos ne ꝑmaneãt
Nec ꝑ ꝑa donatis eũ illi quibꝫ debent no consentiat. ¶ In quo tñ
si distribuat sub vl̃ illi teneãt ad restitucõm vl̃ distributis ꝗ ꝑ
conjecturã inst aliude docẽ stant de pace qua hꝭ fiat pont. ¶ Et co
sequit dr̃a hꝭ q̃ plac quare mꝰest qui tales abusꝰ corrigi debent
ac possint eũ sapiant ministri et vigilant in documentis defuctꝰe
ꝛ pręcipue quare no sint ꝑsõ exꝑs eũ eos sciant tolerant ꝛ cum
gđ negligant eo magis no sint ꝙ conqrentibꝫ no faciãt iustiã
complementi dr̃a. ¶ Ad octauũ quo ꝙrit. An ille qui ꝓpt̃ ꝙ cer ¶ octũ qo
minus ꝑsolut ad ecclam qui ãte ꝓpt̃ deũ no venit. nec legit ꝛ cateꝛ
ꝑcator ꝑ symoniã. Videnꝺ q̃ tales si ꝑnapaliꝫ ꝓpt̃ minus ꝑsolut ¶ Solutio
ꝑcator ꝑ symoniã cmẽ quãde. ¶ In cuius ꝑnapaliꝫ ¶ istius q̃onis
venit ꝓpt̃ deũ no intendens diuinũ officiũ seu sinceꝝ minus ꝛstitu
ꝫ eos secundãe ꝺcipiat ꝙ sua ministracõe diuinꝰ cultus ꝺcimacõe no
ꝑcipiat ꝙ symoniã. ¶ Sed in hꝭ quibꝰ inspicit conscia sua. ¶ In
no ꝺcat qđ no venit ꝛ minus accipiꝫ ꝑcipiat. Ergo ꝙ ꝑ
ꝓpt̃ minus no ꝙ conscientiã. Magrs de illis qua de ꝛ. Iuste hui
vl̃ officiũ in ecclã qui ꝙ ambitionẽ ꝑpalẽ allicit ad diuinũ cultũ
magrs in ecclã quã in alia facerdõ. quamus sinceꝝ sint qđ ꝓpt̃ deũ ꝙ:
fiãt illi sapiendo ꝑpalẽ equipare no intẽdat. ¶ Vñ sꝛcdũ q ¶ Hora hui
ꝑpalia ꝛcipi ꝙ spualibꝫ dispẽsat corrugit. Vnꝺ cauẽ ꝑcm̃ uero
pensacõis sic q tꝛ ꝙ. ꝺcat qui curã stancia cõmũcat ꝛ cum ꝑta

equalitatis et sic a symoniaca. Alio tamen casu licet iij sacerdotes ad celebrandum in altaribus sic ap̃ly. p. dicte cere stancie fuit. Secundo dicit aliquis ieiunat et orat p̃ digno celebre et hic licet et no symoniace. Contra illud apli. j. cor. xi. Reos tas qui in sacris epaue qui de sacris sunt edit. Et qui alcius debitum eu alcius p̃occupat. Ideo cum accipit canonicj p̃ben marcdis. et tamqua stipendium necessitatis. Vii Quo. c. j. caus. 21. q. 2. Cum hic assumit p̃bit dupliciter ligne dignu sic. Dicat glo hic Augy. accipiat sustentacoz necessitate a pp̃o. Et idcirco dispensatores de

Aug.

Ad nonu quo d. Ad hoc sicut clerici sacerdotes obligat ad horas canonicas ecia obligant ad officiu misse si no celebrent a. q. dic. Dicendu igit q. no quo ad obligacoz vl cogruu renabile p̃. et cogruu q. sacerdos du ex impedic legitio nec celebrez nec missam audit tenet officiu dici dicat. vl si ad manu hic no possit officiu de missa peculiari legat tpa. de cruce de sta cruce. de bea virgine. vl cosimile q. ad finem illu annula sua brauariis solent apponi. ref.

Ad decimu quo dubitat. Nam licebat in tra officiu misse dicere sine fide aut erroe dice qua q instructa sunt ab ecia. cu anima q fuit in missa sit ad significandu aut alia mala rei posita e ordinata. Et in hoc. Secundo quidem se ad pp̃m dicunt significet sic in vestib eccie signa cruis in cande vel in pectore. Alii cu vbis consecratis facit sic sup̃ manibus consecrandum. Alii in sepulture cuiusq. 2 calicis faciut signu crucis cu dicunt illa vba. Panis celeste accipiam. Et similit cu dicut. Calicis salutaris accipiam. Ite in fine huius oris Hanc igit. Quida faciut signu crucis. sup vo sic ab aliis plu ribus no fiut. Ideo cu manducatoz et sepulture signu. quida libe ra manu sinistra et pauciores huic p̃ digna sepulture cuius. Et dr̃m hy in signis cruis vl cerimoniis q fiunt in missa. alias sic cenan tia. Et apud venatu ecia erat. Aliqua sunt apud peculiares ecias pulcra et diuersa. Quia grandis mr ecia tenet mitra. Valeriis Et alia sunt apud plenas singul vacata. Dicit non de p̃o.

Dolues ipsi dubiu

Dicit dubium

Dolues hinc dubiu

ranigna seruilia. Et ex hiis ꝓma institucõe magis efficacia fuit vsu
fortune quam pcepti est euadere. Secunda vo ꝑ mãs ordinis vacuare
peculiarium cause parum ꝓfuit. Vt in hijs quibz hia meritorie exercuit
inuenit. Illud forsan in quibzdã modicis in quibz sue cure parcit
no posse quis de facili sua consuetudine emutare. Sed sicut ceteris mãs
no sunt similia sodalicia nostra canonice. Ne seruile ꝑ accidens
impedire et difformitas ordinis generetur. Ad primum ergo ꝓ.
in q̃ habet seruitus signũ illa q̃ quasi causa fuit institutionis ad ppm
hoc fieri possit tanquam magis ad deuocõz ꝓpitiã qua ad signandã
seruitutem in quibz pcipue erat in vsum malum conuertit
Forsan vbi cessat deuocio gradualis adhuc erat hijs oppositum ad virtutem
facilitate q̃ frequentes et diuine celebrate sunt scandalo arasiãtum
Secunda vo illa causa q̃ pcipua videtur fuit scandalo arasiãtum
vt communitas ecclie magis conspiceretur vt sancti melius conuerterent
Et fidelis ea q̃ fuit in constructione. Secunda similis no licet illi nisi
ex vta nec signa diuisse pcipua ea q̃ sunt ab extra inspectu. et ad
magna diuisio ordinata. Sed de singulis post agemus dñi. et
de communitate cui est magna quasi libertas et extra. Quinto
quibz extrinsecus ecclie constructum ecclesiastici quia se pcipuum
illius extra melius regulat. Vbi in eodem quidam. de tractu
secundos pcepit quisq̃ tenebat in vbis canonis Et sicut vbi hijs
ppe. Decimo q̃ tenebat vel fuit ex distractione vel ex defectu me-
cui ego distractus no sit ppe in pcipue nisi. Ordinem illud sacrificium
Non est in pcipue nisi quibz ppis exigentia. Tenebat q̃ fuit ex
illa distractione no est nobis ad culpã imponenda. Et multo magis
nec illa q̃ ex defectu me. Vnde ꝑ dictum intendit est quasi ppe est
vt illa vba consuetudinis corporis et sanguinis q̃ ecclie fuerit pauca
Et no solũ significata ꝑ extra apparua sine tenebare ꝓferunt.
Dicit in illis pcipue voluntarie aut pcipiendo hoc audite tenebatur
tunc vbi tenebant ꝓlatis quo ad sacrificium et apparatus ꝓ vbo vno
ꝓpinquas. Ad aliud quo requirit in eodem. Institutos de mili
tanos nec legit et centum. sub pcipue. Decimo q̃ hijs no videt nec
cui in multis vbis q̃ fuit cui signus hijs no sit hoc absurdum. Simpliciter

Tractus

Solutio
ad tractus quinti

§ De laudabili consuetudine vl' ordinacõe eccl'ie hñe libros cantus gregoriani et aptiõ ad quã gr̃e inuenire attentiores et distinctiores viros posse hñ rationẽ. q° 2°.

-11ª q°

¶ Ad vndecim quo q̃rit. Vtrum ille panniculus quo tegit calix nr̃ magis aut eã principal' conseruat' sanguinẽ quã panniculus ille qui ligat sindoni et panniculus ille ligat sudariũ xp̃i quod ꝓnquã erat ex quã sudar. Dic eã definitiõe sãctõ ꝓnquã defluit quia tegit calix in quo sepe latet ꝓs sanguis vl' sãguinis de guttula vl' minuta particula panis consecrata decisa in structione panis q̃ ꝓs imꝑmẽ hmõi panniculo cũ tegit calix.

¶ Solucio ꝑmi q°nis

¶ Dicend' q' ille panniculus magis adhibet' mundicie seu munditie corporalium quã ad sãctificatiõẽ. Sed corpala sũt quo sacramẽtũ panis & ab eo contingit' sunt sudarie q̃ linteamina quibꝰ tangebat' & involuebat' corpꝰ xp̃i quibꝰ aĝa cõmũicat illud sudariũ q̃ fuit sup' capud ihũ. Hinc amꝰ nrõs alba' sanguinẽa ꝙ plumbi sanies & sanguedo ꝑ nasum fluebat. Vide Matth. 14. & luce. 23. & Johannes aute quid magis exprimẽtes nr̃o aut ꝙ tota dicat fuisse linteamina. & Jo. 19. Acceperũt corpus ihũ & ligauerũt in linteis cũ aromatibꝰ sicut fuit sepelire. Jo. 20. Et ego in panniculo ille de quo dubitatis reliquie sanguinis corpis aute sanguis christi. hꝰ est ꝑ actus et ꝓpꝫ contentorꝫ. Corpala aute ꝑse et dicũt ad talẽ contactũ sicundũ. Jo. no est ille nec de alio quã corpala consecrat' ille panniculus no consecrat. Impetꝫ ꝑ contactũ illius qui ꝑ actus fuit ꝑ aut exhibit. Quid solent illum panniculũ hñe mit calice post cum mundicie custodiri quã ꝑ imꝑfectionẽ maneãt vl' si maneãt mit sicci aliqua ꝑmut.

¶ Ad duodecim et vltim dubiũ quo q̃rit. Vtrum forma absolucionis q̃ est ꝓs pñe cũ quadrifa sacrorũ hñat determinatã materiã et determinatam formã vbique. Sed in forma absolucionis conferebãt inuẽti varij. Quia tria duo conueniũt in vna forma pñe. Hꝰ erã alia ꝓmꝫ forma quã simplicit' ꝑdicebãt. Et i anno iubileo ꝑdicit fuerũt alia fuit qua absoluerũt a pena & culpa.

¶ Solucio q°nis

¶ Dicẽ q°. An sit vna forma sacrã dicũt simplicit' aut ꝙ sit vna sacramẽti forma. ¶ Dicend' q' vna dicenda simpliciter. Cum q° sacramẽti. di. 4ª. Sacramẽti pñe sũt absolucionis ꝓpꝫ peccatorũ fore

trib⁹ vbis cū intencōe dicēt plans a sacerdote vnius dei⁹ hute sigūm effi
cacē ex institutōe dīna absolucōis impossibile mentem a pec. Io requirit²
aliqua forma ecclīalis ad sacr⁹ Ad p̄mū dicēdū sigūm ē efficeā sacra-
mēti duabus formis stātib⁹ vl addicāe multiplicē Videbit² quod ad hoc
sacrām̄ cōcedit². Prima vr dicit thomas. q.o sūmē. dī. 18.ª Nam si- (thomas de aquo
gnificē ad ea tanta decima.o vbere sicut ad baptis⁹ et eucha. Prima
no ē hic aliqua matia vō⁹ constituēda vl sufficiēda. Et cōcor. dicē ei
alijs Primis de ornamentis qua sunt innumeris quintis. Forma
autē ecclīalis ex breuib⁹ q omnes dī esse cōtinentib⁹ dubia adiacētib⁹
rōpiē a dubio ē ista. Ego te absoluo. Ad cui rōnē fundāt.
Quando ad thomā z a pce sume. q. 84. ar. 3.o dī ad qualibz re
p̄sūs attribuē forme. Hoc aute sacrām̄ p̄fice p̄ ea q sunt ex pte sac
dotis. Ad q. dī ea q sunt ex pte penitētis sue vt sue fuit matia
ex hui⁹ sacr̄. Et ea q sūt ex pte sacerdotis tēdat se p modū forme. Cū
aute sacrām̄ nouā legis efficiāt qd signifīcāt. Ad q dī forma sacrām̄ significet
illud quod in sacrām̄ agit̄ p̄sonam sacri mi. Et forma baptismi ē.
Et ego baptizo te ꝛc. Et forma confirmacōis ē. Confirmo te sigo fre crucis.
confirmo te chrismate salutis. Ego aut̄ sacrām̄ efficiūt² in vsu mi
In sacrām̄ aute eucha qd cōsistit in ipa cōsecracōe matie exprimit² in
tis cōsecracōis. Cū dī. Hoc ē enī corpus meū. Hec aute sacrām̄ pnie
nō consistit in cōsecracōe alcui matie cōsecrate. sed magis in remo
cōe alicui⁹ matie sic posite ut prius dī ex matia pnie Et ic nō
sufficiēt a sacr̄. Cū dī. Ego te absoluo. Dein cū sit quidā ordo
Ordīm illud p̄ut ex. Penitēcia sue copule mysteriū. et finis pcedēs
quinq; cōstituūt. Cū p̄z q hec ē cōuenientissima forma huius sacrā. (Nota bene
Et dī. Ego te absoluo. Et sicut ex pnis vbis cōstat. Quod aut dicit
dixit discipulis. M.ro alano. Contra dicēte omīb⁹ gentib⁹ baptizātes eos (Nota.
in nōe pris. M.ro rby.o Quidā q̄ solūmō trinū. Sed sacrām̄ aute
istius vbōr xpi dī. Ego te baptizo. Ergo cadē nūcte dicē dī ihs
sacrām̄. Ego te absoluo. Prima cū sacrām̄ sicut nostra absolut cōmūnit
significē aliqd qd p̄tinet ad p̄ma aūctoy dei. ut dicat. Ego te absolu
autē dñs mr ihs xpc. Vl. Et p̄mū p. 2 f. 3 ff.

Quod qua hac nō e dānatu ex vbis arsti. Quod in bapt[is]mo ¶ Si talis assu
ratūr̄ p̄ tuēo sacrdote reb. ¶ Et tm de illo. ¶ Sequit̄ in forma.

¶ Nomen

Quom unctu fuit qui d̄ nō rannē nātuit. Quia nō nomē christiāi
sed ex pnacia radice vt̄ nolūt cōsuendie rāmuit ad ramos et
tm cupidos. Hinc e q̄ tales nō fundāt in arnē et rore dei fructū infu
dabiles sub spē pmissis cōfingūt quib; a sēpās in barathr̄ dānacōis
et simplicioz̄ quosq; in foueā decepcōis p̄cipitat. Hinc ē quōd
scripm̄ quod dīs audiencia confuse p̄ nūmuracōis mor̄ reuelacōz
tpāny fruisse fraūs sto spōrio spē ad solacū et libacōem. maze
vt libēnt a pḡatorio de quodāy nūomissis q̄ si dē fuerit cōmue
sine mīpādere cū bona mīcia et actuacōe p̄ aliq̄ aīa in pḡatorio
exule tra dē separacōis sue a corpe libabūt. Et in pḡatorio mansūt
et arsura finis vsq; ad dē iudicij. ¶ Sunt autē hec missē. Tres
de sta trinitate. Vnus de quinq; vulnēb; christi. Septē de septē
donis spūs sti. Nouē de ix. ordīb; angelor̄. Xv. de g̃. patriarchis
duodēa de xp̄i apīis. Et tres missas de dīa nīa. ¶ Quod cōtu
ficoz̄ ista sub reuelacōe nō credere. q̄ne falsū sīs imponūt. Et missā
in cena dñi sp̄iāt. ¶ Obiat̄ et p̄s. ex pte dñe in strac. Vīa dare
vicarie illius dei sequūt̄ q̄ aie dotē in eodem tpe dereliquerūt. Ide
vna sibi dei in strac a patre exigenda esse obligata ad pena
pḡatoriale in duplo vl in tplo. vl alia quacūq; grauēa maiora quā
alia p̄ talem missā celebrādo. et ex hoc libabūt consequēs est falsū
Et dñe in strac ingrauāt̄ q̄ exigat et stringat q̄ p̄ maiori culpa
maior fiat satisfac. ¶ Ad illud apli. ¶ Mūdū glificauit se
et in deliciis fuit. cui dare illi cōtrariū a lucrū. Et cōsequēa p̄z. quia
si a duobz̄ simūdatis ei sacro mapcent̄ ille missē p̄ duobz̄ illis audiz
celebrat duos pdēs eq̄ sacro libabunt̄ a p̄ equale sacrificiū. quia dīm
te illaz missaz et tra de separacōis ut fingūt. vl saltē missis illis
cōsumate si fructū nō dz sibi spē ingrauāt. q̄d p̄ tanto dico. Quia
secta dz libabūt sp̄aliter videnē ille missē pḡ cuī dē dē quia
ad illā libabūt. ¶ Secundo ex eadē radice arguūt. Si ille aīe ad

¶ Nō bn. 2°
nō. argum

tēpadēs penalē in pḡatorio obligate de quib; dēm e equale mercēd

Suffragijs viuoru[m] vt videt[ur] sue[rit] pot[est] q[uo]d tales misse equalit[er] p[ro] illis
let[is] no[n] magis p[ro]sunt viu[en]tib[us] q[uam] alie. Et p[ro] q[uo] si q[ui]cunq[ue] valeat
pau[ci] ad simplex pena[m] relaxand[a]. vl[tr]a ff[ac]t[a] si ff[ac]t[a] sufficer[et] ip[s]a mult[itu]do miss[arum]
sine no[n] dubitat[ur] si infinit[e] valeret. Et ita sit deus sufficaet no
solu[m] ad vnu[m] aie sed et omn[ibus] aiab[us] in purgatorio liberand[is]. ¶ Tercio ¶3° ar[ticulus]
vtrum[que] tenet dom[in]us Ric[ardus]. Et hec ex[pressi]us et tenet ordinar[ie]. Nam
tenet ordinatur p[ro] ffida relaxare aut[em] in purgatorio offic[ium] de aiab[us]
no[n] ad tot[um] tu[m] sed ad tu[m] mediat[um]. Sup[er] quib[us] tenent[ur] vl[tr]a aue
ma[r]ia p[ro] ffrenia meno[r] celebrada qd[a]m no[n] facer[et] si aq[ui]s dentat[us]
mult[is] talib[us] missis sufficer[et] ad vnu[m] aie tu[m] liberand[um]. Ergo a fortiori
tu[m] et suppletoria et tenet ordinand[a] et tenend[a] vl[tr]a p[ro]p[ri]um[que] et
et falsa illa conficta ut q[uo]d sup[er] quib[us] ordinat[ur] in tenet ffrenia mor[tuo]
tu[m] post mortem. Et hm[oe]di missa vl[tr]a sufficeret ad tu[m] et plenu[m]
aie liberand[um]. Et vlt[ra] dicit q[uo]d p[ro]dc missa sunt efficacior[es] ad hoc
aq[ua]d q[uo]d missa ffr[at]r[is] sp[iritu]alit[er] ordinat[a] p[ro] defunct[o] sunt equalis dign[itatis]
q[uo]d ad tenenda missa q[uo]d vsum cura tenentis. Et quo ad istum
no videt[ur] dub[ium]. Cu[m] alia[m] sunt pares dignit[ates] Et ep[isc]e pares diuitijs
Et alia de causa sp[iritu]ali excepta. Dicit q[uo]d arbit[er] q[uo]d tenet ad vnu[m] offic[ium]
Alie ad alium sp[iritu]alem applicat[as]. Sed contra est q[uo]d arbit[er] et tu[m] offic[ium]
illud missa p[ro] defunct[o] spaliu[m] applicat[a] ad liberand[um] aiaq[ue] q[uo]d
in aliis. Ergo no[n] mi[n]us si plenus magis efficaci erit hec missa
tenet p[ro]bus q[uo]d ad illu[m] offic[ium]. ¶ 4° ar[ticulus] sic. Et tenet missa inj[un]c[t]a ¶ 4° ar[ticulus]
mod[o] et ordine p[re]scriptis sufficit ad ea velocit[er] aie de p[ur]gatorio li
beranda sicut tam multa alia suffragia p[ro] defunctis. Sed arbit[er]
tenemur assistere. Et alia q[uo]d arguendo. g[ra]n[ter] no[n] consta[n]t. Sed
ner p[ro]b[a]t consuetud[o] aliqua quantitat[is] tu[m] fraudi posse a
purgatorio liberari. Et oppo[situm] dicit est in vsu tenet[ur] tu[m] supra
Et ideo defunctor[um] debitis suffragijs defraudat. Preterea tam
tale remedium si fuisset tu[m] ep[isc]e no latuisset. Nec p[ro]b[a]t absq[ue]
ambiguitat[e] sed datur in hac vita. Et hec vltra ignoro[n]
offic[ium] aliquale missis spaliu[m] q[uo]d p[ri]mitus applicasse videt[ur]

.vi°. argum.

q ad tam salutare et celebre sacrificium requirat. ¶ Quinto arg. sic. Deus
qua quod ea efficax est ille mihi missam ut fingit hoc vinum sanguinem
applicat ut ea eucharistiam faciat. vt ea ego a peccatis liberet. nudus efficacia
esse mihi missam tot mihi alii a fratribus debuere celebrata. ¶ sibi ipsi vt
deum alii spiritui applicant. ¶ ita fratres ad quem mihi sine ps sacrificio cele
brando et deredendo in gra sacrum esse de eucharistia vt de repetitiva a
peccatis liberare. qd ea sacrificium veri no audeor de se possibile. ¶ si dicat
ly impetrabilis q fit frequenter in ano impedit illa efficacia efficacia sanc
illud qd de se no e malum sed in eam bonum q ministrum. et quando de
necessitate exercitum no impedit missae efficacia si pur-le mihi missae
impetrabile celebratae aut mihi missae. ¶ sed impetrabile q fit per
indispositionem corporis. aut ebrietatem mentis. aut per exercitium dei
cois q go hy 1a. cedit potius no impedit illa efficacia. ¶ si no fiat
impetrabile mihi missam ut forte in passione tue ea predicat. ps.

5o. ar. ¶ Sexto arguit sic. ¶ In tanta efficacia videmus vltra missae celeb. et
cadit die celebrare a diuisis sacerdotibus duab et bonis. sicut sacrificia
ab vno sacerdote. go si hoc 2o. missae p aliquo dei causam hinc efficaciam acq
poo ipsam causam. ¶ facies ergo missas mihi vacui possitum sa
crificiis credit p se in die sua festiuo vl modicum ad celebrari
dimo alis esse in causae sacrum esse de eucharistia hinc eucharistia libra
qd remanerit a die. ¶ ita si mille mihi essent ps eo celebrare. ¶ confirm
na in pfecto mihi ministri et pre mihi et ordo aug cominus impha
ta hic sapientes. ¶ sed sapientes velud qda infidelitate modi tollit in
fi vl diminuit de mito celebris go missae talis dei vl celebrare
mihi videtur aliis patris valde ad libitum opus sine defectione qua
alie vl plures sine sapientis admixtae sine mentione ad eudem effem
celebrandi.

4o. ar. ¶ Quarto arguit sic. missa a ministrum principale et eius
sequens sacrificium go no vi. q tot missae possunt hic tantam efficacia
sacrificii sicut alie multe plures ex aliis aremis remissis et alis q
p sanctae ordinat. vt sicut marie indulgentiae q p magnum erat mi
hi multis conferunt et magna peccatoris q ex gratia dei vix impleut.
cui sacrificio propone constat in penali. qd prius in deletione.

Confirmat. nā celebrāre vl' facē missas celebrari quod ad eum aut
libēcīā et dimē nec tim'e pt ficte et quodā nō tacē impone qđ magis
pmū ad reprimēdū vl' mplemēre qua valeant ad aie de ꝓfectū libēs
Vla'jargu'e Cū nūc sancti et deuoti seruꝰ pmū pnia sperent ꝑ Vla'jar.
et ꝓpō corpe dantur ad sua fruend pe pus pro mortale hic ꝙ crim obi
a sacrifīs voluntad. absurdū videt' et nouū' q̄ tanta sacrifīa et mun-
ſ sit pphis mōlibz et venalibz compensari possit Quis quadra
grenus missum qui pe stabilem pnā possidet a fide simplia qđ
suaue lucru grenet a questū pdā assumere. Hec pnia sufficiat
cōtē inpaucis illa magis vt estimo q̄a tpalibus q̄a spūal' nūdutē.

Quoniā alb' anxiꝰ cōtē studiū assidue de nūo xl'
mus Dombz.
lectū pe ad edē et efficax actus de penitencia libz Jam istrat
dum tractē et distincte ex quibz sacrīa dignit' tractē qđ confessoꝝ
sup̄ste et quibz possit se pdā assis lic' nūq valde communē. Et hic
cū legē q̄ dyalogo. q̄ hic quidē mōchus Justus nocte ad exim
pena tres sepe oculos amicꝰ iudicatꝰ et de ip̄o ingemuit sentꝰ
mortuꝰ fuisset. Deinde cū hunc ꝓcessum scribz ne corpꝰ eius in tribz
aureis in sepulchrū sepelirent. Q. pena cui tres se ꝙ pdixe.
Laudē ꝓcessus definiti scie mihi a. ep̄o scribz precepit vt
usq ad .30. dies ad dei hostia pe ac ymolaret. Et sic a pena liberat'e.
Hic hunc ꝓcessum sic aut ꝙ pdeo lic' Cū post mortē eius .30.
ta dies essent evoluti cepit cuidā meus defuncto fili cepisse et ei
valde frui suppina pena. Et sicq̄ esse ꝓcessit eius emendā quere.
Cui adstās ad me pro mei monasterij ꝓfectu. ecce dixi. Dic ei q̄ fi-
lie qm defunctꝰ a mei erat. Deus qui ei aliquid culpe imposuit
vt cū quib' possit ne diu pena' admitt'. Imperavit a obtulerunt de
ꝓprijs diebz cōmunis offie pro eo sacrificiū studē ne cuiusq̄ pmittat'
dies q̄s pro absolucē illius salutaris hostia cū ymolat' qui absolut
a patuit. Nobis autē alia cuiusdā ancille dei nr̄e memoriā obꝝ
dum sic qui defuncti sunt nostre quada fiat sue germane nocte exposit
pe visione apparuit. Cui ea ille ordine suggessit deinde a sic.

quos es tu ille credit. Deus vestr male fiu. sed ia bñ fiuy. quia hodie cõ
nem recep. Ddr ide cõpiosus pgenis pcuq; medicauit i mõstrio fidebus.
fides ei sollicite cõsuetudinis dies. et qñ deus exaltabit quo p eo ẽ
sta ablato fiat fem. Cuiq; et copiosus nesciet quid fides p eo agerent
et fides ignara sciet qs de eo copiosus vidisse. puo eodem tpe du cogsc
ille qd ista egerat. nec ista cognoscit qd ille viderit. Cauendum
sit vr sine e sacrificio reb apte claruit. Cruia fr qui defectibus fiat
p sanctam hostia supplicem exaste. ¶ Item ĩtrat in legendi annu
¶ Mund exm qua sanctis qui et catholico cognitum. ex quo pristinoeb bñ
Theobaldi epi in antiphio fuisse magri gratiae p posse pueri
dicunt de quo magis qua de poste examen mayse qua exaltb
dolet pdm laborabat pa gratiae eid cuius pedibz supplex sternit. 2
magnum ei infigentia postulat. Quadã po vice de gratiae voce hoib
audiunt qui ab epo admirati admiratus quib ait dixit. Dñs qdam
aia mihi gratiando p preb meis afflixit. et libãs passionis fi. celeb
missas sine intervallo trinitate dictis cotinuis diebz. Cum ei modest
missam diuisset et se ia ad alia gerere set missa. dyabolus tumultu
suggerebat ex fri cuius hoies illuis terras mare se bella mouebant.
Vir pontifex epus ad sedandã discordiã suorum deputatus exercitus
missam illa de trinitate celebrare cepit. et ia duas pres completis
exercitus ut videbat magnis certare obsidet. Et cõpletis missae offm
intermisit. Et deinceps ei cunctis vltra exceptis diuisse. et placa
tionis quelli tota domus epi accensa. Cum ei dicerent ut missam
intermitteret. Ille dixit. si tota villa tumultuari deret missa no dimitteret
qua celebrare gratiae patroni ipsius. Et ecce que se credidisse
videbant tanquam fumus in aere se resolut. et milites dimissum inuenit.
Et hinc pz q̃ missa trinitatis cotinua celebratae multum valet
ad finale de peccatis liberaz. Ergo p ide cunctis iste dñs missam
deo ordinat et sine intermissione celebratae valet pcurit ad effectu
cum sancti. qui inquirit. sed nisi pz dubitandi si te missa sic celebrat
assit reuelatio. Hinc e constitui indendo. Dicendu q illa fra

...ore modern tolerantiam ad ipsius assertum illius assertis confabulandi. Via quamvis brevis egressus spatium temporis insuetum celebritatis ipsius ritus de ...fuerit fieri ordinabat et quia servata fuerit ipsius libertas. Ideo tamen illa tamquam spatium omnibus ordinavit. Qui non sufficerat quidquid mos sanctificandi ipse omnibus. Circuit enim in corporibus impetus est medendis quin unus collo...rbellet omnibus oculos instinctus cunctis. Illa in spatiabitur impetus est sue...dos qui credet unum certum in sanctificationem valde ad quaerendum quidquid de pigra tuis quidem eq velocitate et efficacia libertas. Vbi ecclesia brevis egressus illa spatium ordinatus ipse illo sic fieret ut ea circumdabit credet aut fuerit ad illam libertatis valde. Quamvis sic evenit ex deme quae pardonatae. Et ipse privilegium illi spatii concessum nos et quidlibet extendendum maxime ...no sunt alia pia quidquid ad gratiarum peccati sanctificem in via. Et qui tractat plene in pigritia debite. Ea ecclesia sub tale remedium spatii sanctis credidit quod tamen per innumerabilitate ea nos per ipsum nequaquam in pedes ...et in aliis incertis per missis. Conformitate dicti ipse sit theobaldi qui spatium et privilegium sanctificandi nos fuit sibi ideo ipse illa diem declaratio. Et quia nos ille privilegium fuit nos et quidquid ad illa efficacia magna sub ea ad aliud extendendum. Sed quae verbis expeditae qui ille tacita misse essent tamen per sine dictum mitigatae dicendo. Causa per ea et per hunc gratiam sic mitigatio fuerit abhinc sunt ut eremus liberet sanctificet contingere. Et ex alia per ea per ea quidquid sanctificis quidquid per pero cognitione. Vel alia ea nobis accidat ideo ...mpetu quamvis iste sub missarum nos sit extendendi ad anis alias in gratiae dicendo. Et per pigritia indigetis quidquid ad eruditione tali efficace per tamen licite et mitte ipse alios fieri ut sedem mutatum exigentia et diluam acceptatis valeat ab quidquid possit. Et hunc tredecim die tredecimaria abhinc in annis ipse defunctis sic quia et die abus fuit ipse quilibet anabi communis celebrationis et altaris. Sed quia certe non est quidquid illa tredecimalis valeat in capacitate ad eo lem sanctificem debitis ipse una alia ipso amictandi et unitem ad ...ffragia sine decimae quadratae et sub supraddit quidquid si alia ...illa tota sanctificae

Nō expedit

Cedat alijs ad ꝓfectū et ꝑbi ad academicale grandū ꝑ eo q̄ alie are
nō sūt necessarie nec vtilitat. Quid ḡ tempꝰ quo ꝑcij debet ēme ꝑ
sepenariū dicē et ꝑ annos hiarcē et solares ꝑ ea cū suffragijs sanctoꝝ
certa cōsuetudine ꝓfici nequ. Vñ sepenariū tricenariū
et anniuersariū. Quare reb a debitis assignandē. Sepenariū nāq
obsuat. vt due ad ēme quietis salutē ꝓficiāt. Vñ ut ab anīa ꝑna
remittat q̄ ingressū aggressū q̄ ꝑ sepē dict ducit. Vñ ut remittat ab
ꝑna q̄ aggressū ei causa qđ cōsistit ex gr. elemētis Vñ ex gen humoribꝰ.
Et tamē aīa in qua sunt vires cōpositiōis. Irascibilis. et rationis
Vñ tres ꝑtes gr. Vis intellectiua. volūtas et appetitus appetentia in qbꝰ
virtutes intellectuales theologice seu morales nec ho beatitudinē et dona sc̄i
spūs subiectant. Quam fides et spes sunt in intellectu. Caritas et usus
sunt in vol. Temperantia et mansuetudo sunt in appetitu sensitiuo. Et
ira de cetis. Et cohibitiua de vicijs ab irascibilis et iudicandis. Sed
sepenariū aīe obsuat qui cōstat ex ebd de nouis ut ꝑgret in ab
quidē in fide firmatis et tūgrescētē deuotiōi delinquit. Sed anni
uersarius fuat vt de aīe relaxandis ꝓficiat ad annos cōmutab.
Prout in Anniuersarijs stāt celebrat ad ipsū honorē et utilitatē cōmunē
De anniuersarijs dēfunctoꝝ ad ipsoꝝ relaxatē et utilitatē deuotoꝝ. Et
licet aīe in suffragijs regulariū fiant ꝑ missas ꝑ dēfunctis et or
dinarie et cōsuetudē cētē. Vñ ꝑ hanc laudabilē cētē ordinatē
esse sanā et salubrē cogitatoꝝ Et tanqꝫ distaret ab illa assistē de
mū. Vbi missē Vbi nec dicūs ꝑ dēfunctis ꝓficiūt. Sed et ꝑdam
offā ꝓpria sedē ordinē cōfundē inducit. nichilo affirmatē cōe
nitē cōtendūtē Et ad ēme ꝓficuis libatoꝝ valē omib mēbris
in ꝓgressū deuenīs ꝑ quib fiunt. Et equalit magis vl̄ minꝰ iuxta
cuiꝰ ꝑsonā in equalib aliquale q̄ dē iustitie et sāe sp̄ituī sanctiss
sanctoꝝ et sāe rōis ꝑ nāturā repugnāt. Et ablō nullatenꝰ ꝑ ea
dē subtrahēte sicuti ꝓtermittendē simplicē ffingē assēs mēzatā

Et hoc de missis

Sequitur Alia notabilis questio in sua solucōe

Quer. dñi Crapule p̄ceru in licere a fidelibz defunct. adamas ut p̄z. Scdo sic. dñe p̄bis dñi p̄sbr. Scdo sub no. lib
Secund. q̄ nō. Augustī. p̄o. Et dñi illud q̄d in celu dñs & sup̄fluū
& sup̄fluum. Sed hūa Crapule deportā. est sup̄flua qua ad Solutio
celu dñi. Ergo sup̄fluum & p̄ quē illatū. Maior. p̄z. quia loq̄ & stulo gomb
de ꝑte de sup̄fluo sēm decretū. Sup̄fluo est datū ēlegorū .2o.
appō sēm exēssū. Sed minor p̄batē. quia nec cōgruat tp̄s nr̄ loco.
dñi nō sit congruū vt in loco sacro quidq̄ ce mundū a sordibz eo
tp̄s carnes hēant. quo maxie de carnibz & abstinēd. Secundo sic .2o
illud & sup̄fluum & frustratoriū quod nō cōsequat̄ mīt̄ finē. sed
huiusmō est illa carnium ad ecclām delatio. Ergo sup̄fluū & frustratoriū
ei dicūt̄ ad cultū. Dz̄ et p̄ quē sup̄fluum. Maior. p̄z. quia sicut
patuit & q̄d nō hz finē dicit frustratoriū dr̄ q̄d nō cōsequat̄ finē.
vt ex 2o phȳor. Sed min. p̄z. quia omnis hmōi q̄ fit p̄ vīa fit
p̄ vīa p̄mīssa et aliqua meritoz de hmōi carnibz fiebāt. Sed cōtra p̄z
ex hmōi carnibz galli. aq. cornix. palumbes & cetera q̄ solent ex cau
sa mundicie ecclē hmōi. Sed vīa dicit̄ p̄bis sunt omnia p̄ruā ad
illas Crapulas nec aliqua meritoz de eis fiebāt. Ergo nulla p̄
cam hmōi cōsequit̄. Tertio sic. vīa illa dicit̄ p̄bis eo tpe
in ecclā tm nō maiore cōtinentia aut cautela hmōi ad hmōi carnium
las p̄tes quā ad hmōi alias carnes custodiri vel alendi aliis
aut panes fiunt alie in vsū hmōi nouē. vel ecclā magna vel p̄ua
aliis. Ergo si ille Crapule licere dñarunt ad ecclās eo tpe p̄ vīa
hmōi dicit̄ p̄bis hmōi cōtinendi. p̄ id & alia ꝑtes q̄ hmōi abstinēdi ab eis
nō fuisse ꝓpositū. Ad p̄o sic. dicit̄ tale & illatū & sup̄fluum q̄ Ad .2o
dicit̄ vīa ordinat̄ ad finē alicui q̄ de se nō hmōi ex ordinatōe ad
ecclām. sed ecclā e in p̄o. Ergo talis delatio carnium & sup̄fluū.
Maior. p̄z Ecclā dicit hmōi Augen. 2o de doctrina Christiana. q̄ homo .Augen.
cuiusq̄ ecclē in locis sacris sup̄fluū frigidum ꝓpudeat.
Sed min. p̄z. quia tales Crapule aut cere pascule pisces
se putāt p̄ vīa pascha hmōi cōdimt̄ dēfrumt̄ aut cidimt̄

cant̃ mortuos aut pecula aut alia consilia q̃ no sunt a deo aut
ecc̃a ordinata ff ab hominibz ĉtra. ¶ Tertio sic. omne ecc̃ie
sunt ab ecc̃a exstirpanda. ¶ Sed deportat̃ ymagines simpliciter ad repla
ve̅ esse de ĉliquijs ydolatre. vl̃ ex aliquo ecc̃ie ministerio. Necessitate. go
tamen ymo abusio ⁊ superstitio est exstirpanda. Illud. pz. ¶ Et decreto
matrimonij. 26. q. 2. no licet. Vbi omnis obstinat̃ pugnare illicita
phibet. ¶ Sed mult̃ suadet̃ q̃ ymagines obstruere ve̅ extra ymagines ex
tremitatem q̃ e diuin̅ ex quibz̃ figur̃ in sancta ecc̃ie diuinis
officijs. ¶ Sed de ysidi in li. ethymo. ¶ Dicen ⁊ vltio sic.
Pollentiores et antiquiores ecc̃ie ĉmunitr in quibz̃ penitus viget
idolatria. Dez yrolia gallicana ⁊ anglicana. de hac obstruatur
sepulture nichil stuat. Cui in ecc̃ie et alia consimilia. q̃da mult̃
cui in aliqb̃ ecc̃ijs pascha tenebrar̃. q̃ no fiat ne ve̅ si vnus
surgat et voluerit ipse. Ecce manifeste ve̅ ad superstitiosa qua ad
idolatriam pr̃net. ¶ Et hij de illo ¶ Arguit̃. Oppo.
¶ Ad oppo. in contr̃. Omnis cura q̃ fit ex deuotione pli stuat predest
⁊ prodest ad reuerentiam dei loci ⁊ diuin̅ ex suo genere ⁊ no sit mala.
Sed ymagines simpliciter dicta ad ecc̃ias ut pz. Vta locis diuine pacis
tenebrant̃ no ⁊ mala ex genere. Et prodest ex deuotione pli. et prouis
ad reuerentiam dei. go ve̅ esse nocua ecc̃ie ff et vtilia. Illud pz.
quia ecc̃ie ⁊ spacio ex antiquo genere ⁊ finem videt̃ ⁊ bona. Sed mult̃
suadet̃. quia ⁊ accio no sit mala ex genere suum constat cui no 2m
se sit malum differre cuiusdam ad ecc̃ias ut tenebrant̃. Et ex ⁊ predest
ex deuotione pli pz. Cui sit q̃ obiectum dei finis. Et ex prouenit ad
reuerentiam dei constat cui stare tenebrarum ex causis diuine pacis
prouenit ad reuentiam resistentia p ea opinionis ⁊ salutis genus humani.
Ad 2m. Vta pacis no sunt mutanda efficaciter qua alia vta pacis
ad tenebrandum vl̃ mutanda ⁊ consilio efficaci. Sed
licitum est aliqua vta pacis. ¶ Sed ordinem diuinum ⁊ symbolum
dicit in collectis legebare mediocriter aut dicit aut pacis
pius nisi vt in hijs hij deus ignoratur. ¶ Sed dicit ⁊ pia

Et hec ... et cetera. 26. q. 4. Non licet. Et licet est quia
... mutuo dum p remedij cōsecutione vl' nocumenti dimo
cōe. Et dicit illud Matei. vlto. In nocte mea dormia exerct linguis
loquent' nouis. Et hi dicent' colluent. Ergo a licito vi' via dimo pōt
Dns scrupulas legē p indirectis construere vl' nocumenti amoue.
Ad tertio sic. Dei nō est mōris sentias quā vnique sōre quia ut
dicat Augs sup Johannē. Hō ē imago dei quia corpus xpi. Et dicit
ut hō sōre vnique tollo suspendat vl' alie' pereat ad sua pere
cōi. Ergo pari re licitū ē ut hō vi' mare sp̄tuē ad sua tutela assumat.
Ad q̄ dicē q̄ dimce p̄ceptis sunt p̄cepta effectiue nec alia vi' quā sp̄tuē
vi' q̄ licitū ē ad indirectas scrupulare ea applicāte. ut ex eis patet
indirectis consequat'. Ad 2o ē vltio sic. Consuet' antiq̄ q̄ nec dimo
nec humano iuri ē contraria nō ē illicita nec sup̄stitiosa. Et hui modi
ē inueterata scrupulari ad eccīe deportat' ex p̄ vi' pa sūa indirecte
p̄cepte in quib' dimo aliquē p̄ceptū. q̄ nō vi' ē illicita nec sup̄stitiosa
cōsa. Mater p̄ q̄ma consuet' ... hīs vim legis. Dicit. Consuet'
sed nūdū ex hi' vi' nō q̄ nec dimo nec humano iuri p̄cepte tales
consuetudo vl' abusus debitus. Nec enim sic planis ... et cōs
uatores fidei consecrandū illa tanto tpe nō sustinuisset si ea
essēt dimo contraria aut sup̄stitiosum reperissent. Ad
do questionē ne videar perpetuare scrupulos. Sunt q̄ alii pter-
mittendo. Dimo q̄ vt videat' cui dicat' aliquid sup̄stitiosi
Deinde 2m thom 2a 2e. q. 92. Et q̄ma. ty sup̄stitio est
vitium religioni oppm̄ fidem excessu nō q̄ plus exhibeat i
cultu dimo q̄ vi' religio. Sed q̄ exhibet cultū dimū cui nō
debet' vl' eo' q̄ nō debet. Dupliciter dicit' aliquid sup̄stitiosum. Vno
modo sm̄ substantiam alicuius. Et 2m hoc nō p̄ ea sup̄stitiosum i dimo
cultu. q̄ nichil p̄ hoc fiat q̄d nō sit mi' eo q̄d debet. Alio
modo sm̄ circūstantiam p̄ceptis. q̄ nō ē sibi p̄ceptum. Sicut autē
dimo cultui ē ut hō deo det glām et se subiciat mēte et corpe
Et ideo quicq̄d hō faciat q̄d pertinet ad glām et ad hoc q̄ mens hois

Ad 3o Augo

Ad 1m Dicta hui vl' consilio ad 1m dubium p̄nar-racta

Ad 2o

Ad 3m nō hui sup̄stitiosum

deo subiuat. Et aia corpus p̄ meditam ⁊ferat ⁊ corpiat
sedm dei ⁊ eccie ordinacoēm ⁊ cōsuetudinē eccie quibꝫ hō tenent no
est suppflum in diuo cultu. Et dicit aliquis sit qđ in quacūq; ⁊ de
no p̄cipit ad dei gloriam ꝑtin̄ adhō qđ cūq; hoīs faciat in deū. Rndet qđ
cū mō corpis moderate ⁊ficiat. Dicit aia sit ste ꝓto dei ⁊ eccie
institutis vel' cōsuetudinē eōdem. q. 2ª Augin̄ p̄ legē humane
tis hō abstinendi ⁊ suppflui ⁊ supstuosum. Et q; in ꝑdictis
sūt resistit ad mōdū dei cultū no ꝑtin̄. Vñ Augin̄ in hō de
vā religiōe inducit. qđ d̄r huic. Recurrit dei cultui. Dicit sup
stitiosi qui sūt exterioribꝫ pōnis cura impendūt. 2º ut videat
vñ dicat acto bona adūtendi qđlibz malū cauēdi ex p̄ceptis
ecclie. hoīm tamē ⁊ sit p̄ceptū requirat intentio ⁊ ex nulla
p̄te dicti p̄ceptū. Dicendū dicendum q. ⁊ de diuis moribꝫ.
Vñ in humana acte quadruplex bonitas considerat p̄.
Vna qđ est bonitas actūs ex genere p̄ ut sit ⁊ actus. Alia qua
hz de actu ⁊ circūstantijs hz de bonitate. Alia bonū ⁊ ens conse
quitur ꝑfectiōem. Alia ⁊ bonitas actūs sedm speciē q. accipit ex
obiecto cōsequēs. Alia sedm ordinē ad finē hz speciē ex finis for
ma. Actus bonus speciem ex obiecto sedm motum a fine. Et tale
dicit̄ bonū bonum ex genere. Actus ꝑfectus ꝑ speciē. Quod speciem
humanam ꝓcreatū creatus hūanā. Creatura ⁊ bonitas actūs ex
circūstantia ⁊ ex ꝑfectione actus. Supplementi. Alia sicut in rebz na
turalibz nō cōsequūtur ꝑfectū secundū ex forma sibi q. dat speciem
sed multū supaddit ex supplementis accidentibz. Quod in
homine ex fi. et calido et humido. Sic in actu nō rem pōt̄ bo
nitas consistere in sua specie sed aliquid addit̄ quibꝫ q. in actu addi
mittit. Et dicit circūstantie dabile tam ꝑtis ⁊ huius q. de
bonitas actūs sedm finē ⁊ sedm intentionē ad causā bonitas
Prima actus hūani ⁊ alia quare bonitas dependz ab illo in
quem bonitas ex fine a quo dependz vt ad quē ordinat̄ ꝑt
bonitate absolutā q. in eo consistat. Et hijs omnibz aduert bonitas

Augin.

q. Dyon.

p.ª

2.ª

3.ª

4.ª

q cy cõmune rõnq̃ q̃ dicit forma vñ ꝯ her hoiem mitrõe vere
ethice. ¶ Circa secundũ. q̃ in actib⁹ hũanis q̃m d⁹ moralis ꝑsim ha . nã bn
bear ex obiecto stare ad rõem q̃ ꝑ⁹ actũ hũanor sedm ꝓpriã dnã
ꝑmat⁹ actus hũanus large de oib⁹ loquẽdo. Nam si obiectũ nõ ee rõnabl⁹
aliquid rõnamẽ ordi rõis dr actus bon sedm sua ssem ꝯ aud dãe
aliam indigẽtiã. ꝯ aute excludat aliquid qd̃ expugnat rõi dr actꝰ
malus sedm ssem ꝯ aud patet. qd̃ e valde absurd. ꝯ aute obiectũ
actus no excludat aliquid ꝑtinẽs ad ordinẽ rõis nec aliquid rõ
ꝑtinẽs ordi rõis ꝯ aud tenãe festũ. Ire ad cõuiuiũ. vl huiꝰ
modi actus ssem sua dnãr dicunt indiuid⁹. ꝯ sed qua no e obiectũ
aliqd hũan⁹ actus ꝑd no ꝑsit ordinari ad bonũ vl ad malũ fine
vl ꝑ circũstãtiã. Dico licet aliquis actus hũanus ita sit indiuid⁹ ex
sua vl eo ea no hẽat qd̃ sit bonus vl malus tñ tn sit indiuid⁹
ex ꝑte q̃ ꝑ aliqd aliud ꝑsit ee bonus vl malus. ꝯ sedm dpm . thomas
p. 2æ q. 18. arto 4. ꝯtingit q̃q aliq̃ actꝰ ee indifferẽtem 2um de aqua
ssem. qm tamẽ sedm rõem indiuidualẽ cõsideratus e bonus vl malꝰ
ꝯ q ꝑ alia circũstãtiã trahit⁹ ad bonũ vl ad malũ. vl ad nichil
eo ꝑ⁹ meritoꝝ finis. Vn sedm eundẽ. Recte est dcm actũ hũanũ
n deliberatã rõe ꝓcedentẽ in dubiũ constãtiã esse bonũ vl malũ.
Prima cõis rõis ꝑ ordinãe actus a deliberatã rõe procedẽs ꝑ no sit
ad dubiũ finẽ ordinatꝰ ex hoc ipõ ꝓpugnat rõi: et hꝰ rõem mali.
ꝯ vl ordinet⁹ ad dubiũ finẽ. tũc tenẽt cõis ordo rõis et hꝰ rõem
boni. ꝯ aute no ꝓcedit a rõe deliberatã ꝑ ex quada ymaginatõe
ꝯ aud cõis aliquis ficerat barbam vl monet⁹ mal⁹ aut ꝓdig⁹ talis
actus no a ꝓpꝛijs loquẽdo malus. Et dr indiuid⁹ ꝑ ꝯ genus actuũ
moraliũ ẽnit. ¶ Ad ꝓmũ. qꝫ applicãdo licet hmõi scrupulare ꝑ⁹. ad ꝓmũ
malꝰ ad certam deꝑssa. ꝯ sedm ssem debeat⁹ indiuid⁹. qua cõis a
rõe deliberãta ꝓcedit. nãtra e bona vl mala moral. ꝯ ergo ex
deo rõe ꝓcedit et ad bonũ ordinet⁹ ssm ad ꝓximũ dei. Et ut dr ab
cõi ꝯgrue accõe siat⁹ ad circũstãtiam dmõi ꝑdis absq; aliqua
male circũstãtie. vl mali fit adiunctõe. bona dicũt⁹ esse a no

Maxie ẽm illa ingrose vbi ca gl dnia cõsuetudie tolerãt. Cauza ꝑ
ponet ad dñ gl̃am sedẽ cõsuetudie case quib; hꝰ cõmittit. Inter
dña dicta⁹ de Cant̃ scrõe ꝓmissa. Ad vñ qꝺ cõsuetare aut error
ꝓdat ad malũ vl̃ indebitũ fuit ordinet⁹ tut mala a sup̃stitiosa e
ta abhñanda. Quẽcũq; quia vnde⁹ assẽ rationabilis qꝺ appt̃ aptato. Et ꝑ
mat⁹ ad multas abusiones ordinat⁹ quas de se et qꝺ plus dñe plañt
congregent⁹ hñt nõ ꝓdt. Melius a religiosus facient cessa q ea nõ
ponat⁹. Vbi tamẽ ca hñtes in cõsuetudẽ nec sine scandalo dimitt⁹.
Decendus e ꝓlatus ut aut dimittat aut dimissã sup̃stitiosã hoꝰ
faciat fieri e ꝓdem. Vt quãdo mig̃ religiosis qꝺ appt̃ aptato. tantum
qꝺ qꝺ appt̃ aptatur. Qꝺ qꝺ simplex devotõe affectus ad gl̃am ap̃
pactus et cruce in pectore suscepta bajulatus. qꝺ in his ꝓpulus erue
ꝑquat vt̃ ignorari. Talis em simplicitas deuocõis et si mig̃ sit
qꝺ affect⁹ t deo multũ acceptabilis. Inuoca illud dñi Regem regũ
dñm in vall̃. vestra. Deo dñe mentẽ qꝺ ꝓbas tu recta et simplicẽ
diligis. Vñ ẽ in simplicitate tua dñe mea adiuti vmquã. Et lug
mixta hanc simplicitatẽ tuã hmẽ a nõe adducte videant⁹ simplicitas vtq; mea
sit. Vt ille ꝓcedunt contra obsuetudinẽ illã in qua⁹ e mala a sup̃
stitiosa. Ibet vñ ꝓ eo fuerat in qua⁹ sedẽ cõsuetudine aliquale
certũ tollabilis e et bona. Quia tamẽ nõnulla contemnẽt abu
sus ea ꝓ ꝑ negligẽtia e ꝺ eandem ꝓ ordinẽ vtile. ¶ Ad tria qꝺ
ꝓ ꝑ negligẽtia qꝺ in deuotõe ꝓ⁹ qꝺ te obsuetudo
est in cultu dñi supplua. ¶ Decendũ qꝺ talis obsuetudo ea sin
cera deuotõe a simplicitate ꝓdat nõ est audiẽda sup
flua in cultu dei. Talis maxie impia cõsuetudine cauza quib;
hꝰ cõmittit. Et ea arguẽt qꝺ nõ cõgruunt ꝓ vl̃ loco vel ꝓ ꝑ
sõ. qꝺ licet qua ꝺ eos qui ea in cõsuetudẽ nõ hñt videant⁹ nõ
grua et forsan abhominabilis. Tame apud eos qui assueuer⁹ ꝺ
ꝓ⁹ nõ e abhominandũ nec miraculum. Inet in loco sancto a tpe ce
lebrat qꝺ ꝺ ꝑsonã deuotõis ordinat⁹. Ibet ea magis abhominande
sunt ecclesiastice qui sunte ne videant⁹ imitãde. ¶ Ad 2m
qꝺ arguit⁹ tales ecclesiastice deprauatos ꝺ eccliã esse ꝓsuetudines

ꝓ Decendũ
ꝺ ꝓbs.

dicat negando modum dicit q̄ talis actus finis sim̄ non consequit̄ sed finis
rite et absq; vanitate admixtione. Et ma finis cum̄ q̄rim̄ cur tantus
ille deputand̄ ad psum fem̄ quia ut ibidem dicunt ad honore dei &
ipsius memoria et reuerentiam ducis planus. Et tales deputati sine
ordinati a patre bndicto dicunt ordinatio vasine et pestimonie ad cul
tu dei ducis ac bndicto. Et cu arguit̄ q̄ omnis bndictio q̄ fit p̄ vā
lit fit p̄ vā patrē et matrem de bndictione facta. q̄ dicend̄ q̄ hec
ptā fiat ut in plurib; non tamē gradit̄ et rarum q̄n in multis bndictis
legant̄ alīa. Vel alia vā facta q̄ bndicendū illis matrem non fuit
ad sufficit applicat̄ ecce. Et ita in ppto. Vel sufficit ut vā bndic
ducis planus ex deuotione offerendi vt meritum actuali p̄sentiā
di ministri legentis ad illam earum bndictis applicant̄. q̄ ad 3m. 3m
dicend̄ q̄ licet non sit q̄ vā illa quātū de se & no maiore efficacia
tia aut virtute ipsum ad bndictis illam earum. quātū ex deuotione
pbit et increscit pie applicatum et accepte dei cui deuotore sit
placet oblata et reuerentia aliqua patrem et virtute vā illam sortiant
dicend̄ p̄ ardorem amoris aut quietis cum̄ assum bndictis q̄ & no
alia licet ipsa quātū de se & efficacia contrariū. q̄ ad 4m. 4m
q̄ no illa fiat ad finem p̄dictum dicit q̄ vbi talis abstinentia prodest
q̄ mala vitare. Et ordinat̄ ad melius finem exercitanda est p
cepta & p̄dicandā. Et vl simpliciter dicant̄ q̄ plus no sit
a simplicitate cuiusdā. Cū no ex fl magne veritatis vel verisimilis
qui aliunde supplend̄ cum̄ posse vel vt abstinent̄ p̄ abstinentia simplicitas
admixtione. Vnitas autē huius bndictis vi ecce. vt scrupule ille ma
gis a patre dyabolo liberalitat̄. Et nisi attendat̄ nocumentum amoris. et
vt in reuerentia ducis planus deuotus recedant̄. In quo attendat̄
bonum premium. Et dicit autē q̄ illam cessus aut pretulat̄ cuiusdā
parua. Aut essentialem grauia precepta et consilia voluntate qui ea non
et possibilitate vitare ad meritum quo plus plusibus aut minus
Aut pecula corpalia virtuosa vel spalia aut fortuna consequi.
Et ad ecce hindi patrem est & supstitiosum. Et a pp̄a pdicta ad
et ecclesiam ad diuersum gradu referendo. q̄ ad quintū. dicit
abstinentia illa ecce de reliquiis p̄dicatis nec vendite & ecce q̄ non p̄

Finis pressi

seu ortu hūsse. ¶ Tu a fide digrus audac ea q̄ rōnabili motiuo posses
licet ordo eius p̄maia videat apud cōtrarie oblitōe dalem ꝛ ita
or p̄bando assūt q̄ ab ip̄o ḡne dmandis q̄d spectantia d̄r ortu hūsse
Dato ēnā p̄ oratoz ab aliq̄ retu gentilitatis cōgrue supp̄ sit vr vig
q̄d ad honorē y dolore fidē cōsuendā mutata inuentoe ꝛ ampliata
supstacie in honorē dei cōuēt nō ass omo reprehensile. ¶ Tu tñ mo
uistre cōmode dimittis cēt dicē pp̄s habitoz de superfluis aiali
q̄ ydolatre egipcij adorāe vl̄ sacrificāe colebat cor eo magis deo qua
ydolis offic. Dicit Nicolaq de lira Quis leuit. i. c. ¶ Et sicut hic
2a 2e. q. xxxv. ar. 1o. ¶ Non tñ finale credo q̄ consiq̄ illa sc̄o
leuit Tu nō sic querisse sed p̄ueo ingredi ac fermudes fidei fun
dacōes ꝛ ydolatre exstirpatōes ea p̄ tale mō admisse vl̄ nitro
dmisse. Nō p̄sistimo ē ea in dicē tanquā q̄d a mala occasionalit
p̄cessisse. ¶ Ad sexti ꝛ ad octau p̄ illa p̄ce q̄a arguit̄ q̄ so
lumnoes et annexe ecie sanctuarij illa consuetudine nō abstulit.
¶ Credo q̄ ille mos ingredi qui ē sī negatis ob aliud nō ē malus
querēs maxie in diuse ecie diuisus hūt consuetudies. quare alij
sunt mali alij magis bone. licet multe earū sunt male. ¶ Credo
in diuersis ingressu cōtingit. Nā licet ipse obseruato in quibꝫdā p̄tib
ex bona causa hn̄ posset fīa. tamē in alijs ex melioī ea ipe abstulit.
¶ Credo et ornamoz modulatō in nō nullis ecijs ipe aliquid ꝛ in
alijs maiori forsan p̄fecto dimittit. ¶ Et to arguit̄ hinc ipe dicit.
Mater eius ecie ē paterne cōcomitis. Quoꝝ diuersas obseruacoes
ex pī deuotoe et pūa mentoe subortas tanquā a deo inspiratas
sibi credimꝰ esse accepimꝰ. ¶ Deinde tuas p̄tes opposite p̄cedo
dicē ad p̄ma. q̄ illa fuas p̄babilit̄ facit p̄ illa obseruacia in qua
q̄ aurea ꝛ et bona ꝛ sine superstitōe admixte fuacia. ¶ Ad 2am
q̄ arguit̄ ex sīa de ḡnis alijs sanctis ad inducendū assūptis. Ad 3am
q̄ rēn concludit de quato dare assūt. Nā secud à retuō licet
q̄ bonū vīle sit q̄d superfluum ꝛ sic ex hic. ¶ Ad 4am sedm thom
2a 2e. q. xl. ar. 1o. ¶ Et alios doctōes theologos ꝛ canonistas in cali
et stilis hui p̄pnie sunt teneda. ¶ Ad 5m dicit. quod sit q̄d p̄sumē vl̄ scribit

Nicol. de lira thōe de aquo

Thomas de aquo

Quia sic aliquid ad imperacias dei primo mat^e e supstrosa
et illicita .2o ne contineat ymago naia sub quib; aliquid pfalsit .2o
laed illicite. Un dicit Joh^s de Janduno. q ex^o ymaginis magnu .2o Joh^s.
fiducia simbras suas multa mala angelorie hebraica confingunt
et scribunt et allegat q no intelligenter mercedes pdent .3o ea .3o.
contendi e ne aliquid falsitatis contineat. quia sic effectus no possit
sperari a deo. qui no est testis falsitatis .4o contendi e ne ex .4o
verbis suis contineat ibi aliq^a vana pura caracteres suspti
sint legendi. Aut in quatuor ymaginis quas pdixim^s / quia .4o indicaretur
supstrosum alias aute esse lectu. Un dicit Raymundi i Sc^o
q aliquis colligat ipsa medicinale ex Arabis vel alia
aqua. vel scribat her in carta e ponat sup infirmu vr sic
in his tm deus operet no ipsa. Dnm multa alia supstrosa
imponat abstinacia. Et stat^r ex causa. Isti q. 4. dam licerat.
Et q. A. no obstat. Cum addit Wilhelmus. q no ipsa^m bona
in quib; scribant vi^a eyam^a sm Deo credat^r q his mi^s efficane
si scribant^r alio tpe quia dn dix^t in arca le^i supstrosa est.
Omnia si scribant^r caracteres at nomina impetrata q nota
dei Graecha Et in quib; d^r. Cruciatus sup se portent ipsa
lignea. no picturabat sic vel sic. Aut illud vel^s bacu sibi ducat:
Peybanda sua e pascat qui scribit aut legat aut donat aut
vendit Aut pannicula deferat. Hec adeo fecerit simplices q ex^o
rancia deus ab exercitio. quo cetu no exercuant si sup hoc
fuerint admoniti vel instructi. Et si dicat^r q 2^m Joh^s Scapule .5o. 7
ille pater pi^a diuis pacius est ipse alio et loco alio sicut tue
in cetu barbari. Dicendu q bn esse mos de quato deseruo hoc^m. Solucio
assentiu ex illis circumstantiis admixta fere apparet fictionem
vi effectu adeo sonat. Et co scito q[uo]d legere dei a bonis multis
no obmat sufficiat^r. Consule^r magis fieri absq; assi lande^r.
in dna cetu q in alia e corrupta. Un dicit beat Ambrosius. 4 Ambrosius.

Et habetur 12. di. Matrimonia. Ad quamcumque etiam veneris eius more
serva. si cuique vis esse scandalum nec quicquam tibi. Et in eodem capitulo dicitur.
Sancta Romana ecclesia que nichil obsistit saluti credentium dicitur se per loco et
tempore consuetudines si illis canonica non obsistat auctoritas. In predictis
ergo et consimilibus. Sicut dicit thomas ubi supra. Preferre divina verba
aut invocare divinum nomen. Si respectus habeatur ad solam dei reverentiam
a quo expectatur effectus licitum erit. Si vero habeatur respectus ad
aliquid aliud observatum erit illicitum. Ad 3m quo arguitur.
Ad id ex reliquiarum suspensione vel alia qualicumque portatione.
Dicendum quod ex eadem radice quod eo quo verum assumitur etiam verum con-
cluditur de scapularum benedictione. Si autem circa hoc attenderetur
aliquid aliud vanum. Puta quod vas esset triangulare aut aliquid
huiusmodi quod non pertinet ad reverentiam dei et sanctorum esset superstitiosum
et illicitum sicut in proposito. Si scapularum illarum ad ecclesias deportatio
fiat ad reverentiam divine passionis et expectetur benedictio ex confi-
dentia divine iustitie que prope est omnibus eam in veritate invocantibus.
Non erit illicita. Si autem erit aliquid vanitatis admixtio. tunc
ex admixtione erit illicita et superstitiosa. Et si queratur cur magis
in scapulis portatis quam in aliis illa benedictio expectetur. Non
video preter consuetudinem manifestam rationem. Nisi forte per eas
gentilium immundicia designetur que portando crucem cristi per ipsum me-
ruit expurgari iudeis incommunicare incommunicare suam iam mortuorum
venustate relictis. In cuius figuram iudeis xpm cruci tradentibus
Symon syrenus qui gentilis populi tipus erat crucem in suis sca-
pulis post ipsum baiulavit. Ad 4a et ultima ratio difficultatem
non habet. Sed una cum prima de quanto verum assumitur fit per
sua memorata. Et tantum de illo. Sequitur a. nono.

Thomas de aquino

3m ar. 7

Solutio

8

Predicta bene
Nocibilis quo

Predicta quo conspicua erat occasione duorum sacerdotum
in civitate Regensi. Super hac materia concedentium
verum non modica scandalizatio generabatur in populo. Ut dissensis extremalibus
repugnantiis ad unitatis et veritatis remedium reducerentur.

Sed posterius oblatum erat in motum quod nonnullos movere videtur ad
absolute tenendum et simpliciter asserendum quod oppositum. Dicunt enim
quod carnes sicut de scapulis porcorum nullo modo benedicuntur per verba
lectionis dominice passionis cristi ante pascha. Quia passio cristi est instituta
ad legendum et habendum memoriam passionis cristi. Et non legitur alicubi
in scriptura quod talis virtus sit concessa verbis dominice passionis. Et ideo
superflue et superstitiose et erronee hoc fit. Sed in die pasche
vel in vigilia scapule benedicuntur porcine et alia esculenta et
potulenta per collectas et orationes ab ecclesia ad hoc generaliter instituta.
Sed quamvis hoc adhuc posteriorem benedictionem verum dicatur tamen prior
scapularis benedictio per verba dominice passionis nimis precipitanter negatur.
Et quamvis solutio istius motivi plene satis et plane trahi possit
ex predictis. Dico tamen ex habundanti quod ratio illa minus efficax est
ad infrendum consequens tanti periculi fulminatum. Quamvis enim lectio
dominice passionis principaliter instituta sit ad rememorandum xpi passionem
et compassionem et dilectionem. Et accedamus immerito promoveamur. Potest
tamen et hoc effectum secundarium benedictionis illarum carnium ex devota
cleri et populi applicatione et cristi acceptatione. Sicut et oratio dominica
que principaliter instituta est ad orandum. Mt vi. Et symbolum apostolicum
quod principaliter institutum est ad articulos fidei cognoscendum et proficiendum
licite possunt ad benedicendum assumi. Sicut enim de sancto barnaba
legitur quod pergens cipriam evangelium sancti mathei secum detulit et super
infirmum ponens multos dei virtute sanavit. Licet ergo non aperte in
scriptura legatur sacra quod talis virtus benedictionis sit concessa
verbis dominice passionis non tamen simpliciter est negranda concurrentibus cir-
cumstantiis ante tactis. Non enim omnia licita vel vera reperiuntur ex
plicite in sacra scriptura. Unde in canone di. xi. catholica. Sub
verbis beati augustini notabiliter sic dicitur. Catholica ecclesia que per orbem
diffusa est tribus modis probatur existere. Quidquid in ea tenetur
aut auctoritas est scripturarum. Aut traditio universalis. Aut certe propria
et particularis instructio. Sed anthonomastice tota constringitur

Mt.

Nota bene

vel traditione maiorum nichilominus tota sanctificatio aut constitutionibus et proprijs
informationibus unumquodque locorum varietate prout cuique visum est consistit
et regitur. Di. xij. c. Illa sub verbis beati Augustini ad Januarium distin-
guuntur aliqua que licet non sint scripta tamen ut tradita ab apostolis ut plenarijs
conciliis ab vel servantur ecclesia. Et alia secundum particulares variantur ecclesias
de quibus dam ibidem sic dicitur. Alia vero que per loca terrarum et regiones variantur
sicuti est quod alij ieiunant sabbato. Alij non. Alij non cotidie communicant
corpus et sanguinem domini. Alij certis diebus. Et siquidem aliquid huiusmodi
animadverti potest tamen hoc rerum litteras habet observationes. Quod enim neque
contra bonos mores neque contra fidem communicatur indifferenter est habendum
Et pro eorum inter quos vi. societatis servandum est. Et si dicatur quod ecclesia
non intendit illarum scapularum benedictionem per vera dominice passionis sicut
intendit quod eas tamen alijs per vera ad hoc specialiter ordinata benedicit.

Solutio. ¶ Dicendum quod aliquando benedictio fit per determinatam et interiorem et exterio-
rem applicationem. Puta ut cum determinate orationes et collecte ad aliquorum
benedictionem applicantur de quibus expressam faciunt mentionem. Aliquando non
fit per applicationem interiorem determinatam licet exterior sit indeterminata.
Sicut cum per orationem dominicam unum cibum benedicimus et non alium.
Et talis benedictio videtur sufficere ex simplicitate consuetudinis puritate
devotionis et benignitate divine acceptationis. Unde nec vel necessarium est
ecclesiam intendere benedictionem illam. Quia et si vellet ecclesia eam in con-
suetudine non habeat tamen particularis ecclesia que eam habet in consuetudine
videtur eam intendere. Ecclesia enim militans aliqua est vel est que est tota con-
gregatio fidelium sub uno capite Romano pontifice. Aliqua particularis
que est particularis fidelium congregatio consistens in clero vel populo vel utrique
simul. Quamvis aliquo stricto et non ecclesia militans sit multitudo fidelium
predestinatorum cuius nullum membrum est extra finaliter abscidendum.
Sed que aequanta sit talis deo notum est. Cui soli cognitus est
numerus electorum in superna felicitate locandus. In illis ergo scapulis
attenditur quedam benedictio specialis que ordinatur ad recordationem et
reverentiam dominice passionis. Et quedam generalis cum alijs ad sub-
tractionem vel minorationem dyabolice peccatis et devotionem usum

in laudem creatoris

in laude eorum. Nulla in eorum quam de se est gradum ad fugacez
tamen vt alicui aditum penetrare aut consilium effectum qui ex
ingenio et rebus sacris gradiuit. Et si aliquis effectus talis sequat aut
ipse aradet aut apparet vt promisse dei ipse simplicis pectoris aut
ipse emphaticum admixta exparte deorum qui ex sacrorum ritu
aut bonis apibus si meret vt homines trahant in laquum pueros erube-

Nunc tu de illo

Et tu de illo Sequit vnum aliud simile

Deipara virgo Maria magdalena in hac parte pendet et pictura
affirmandum ad eius deuotionis seruire. Et pbat cutius rationes
plusquam. Femina quia erat exillustri puella. Ipse nobilis
huius fuit ad virum magis quia adhuc nubuit. Ipse ihc
est dilecta plusquam. Ne quia nobilibz ipse a peccatis mat regina
quia ignobilibz. Vt principalis in thamar filia dauid no faciat fi-
lium no cum posse. Ne abyssum amen.

Ista no ex fabulari
quia absit vt martha vxor iudea pl mulier doctissima et go et
ipse ea thamariza dat. Vt sic pl sua prudentia eius seruis multe familiar
amplius in pactis expectantis pau. sit para. Et de offic.
Illud argui hoc pbabit qui no erat mentum a pbis. qui structuram
pl petrum. Dauid ea firmissime credo. vt magne ligne stamus multa-
erat. Statu rectis medium alteri a sexibus. Dauid et erat multa-
alegrauis forme. Ne hec vis. Inuenit ad disturbes. Vt ligni
de ea exponit. Licet hic et ecclesie sint confirmi. permittere multa-
Vbi pph hic metuit vt scientia licet magna scalare et hanc statuit
in simbo sua nobili qui contrarie a pauperibz. Dauid pbabit nobilibz
appi. Item lazarus pro famosus erat qui quisque sustinuisset
qui forsitan eius talis fuisse. Et illud argui michi pbabit de qui
gratie. Licet de medicamentis quia quis no credet hanc esse qua ad actus
formicarios. Dicit imperii pdicat ea publici fuisse. Sunt pictura
dicens. Vt in digna sint nephas stupori maxie vendicatur pl
fides hec panetrat scientia in ipse et studiis ipse mihi ex simplici digna

Ad dominicam

.139.

Ita p̄suadent et fabulant dicentes. Ecce iam fetet. Quatriduanus enim est. Multi autem ex turbis iudeorum qui uenerant ad mariam et marthā uidentes quia multa signa faciebat ihesus credebant in eum. Quidam autem ex ipsis abierunt ad pharisaeos et dixerunt eis quae fecit ihesus. Collegerunt ergo pontifices et pharisaei concilium et dicebant. Quid facimus quia homo hic multa signa facit. Si dimittimus eum sic omnes credent in eum et uenient romani et tollent nostrum locum et gentem. Unus autem ex ipsis caiphas nomine cum esset pontifex anni illius dixit eis. Vos nescitis quicquam nec cogitatis quia expedit nobis ut unus moriatur homo pro populo et non tota gens pereat. Hoc autem a semetipso non dixit sed cum esset pontifex anni illius prophetauit quia ihesus moriturus erat pro gente. Et non tantum pro gente sed ut filios dei qui erant dispersi congregaret in unum. Ergo ab illo die cogitauerunt ut interficerent eum. Ihesus ergo iam non palam ambulabat apud iudeos sed abiit inde in regionem iuxta desertum in ciuitatem quae dicitur effrem et ibi morabatur cum discipulis suis. Et prope erat pascha iudeorum et ascendebant multi hierosolymam de regione ante pascha ut sanctificarent se. Quaerebant ergo ihesum et stantes in templo dicebant inter se. Quid uidetur uobis quia non ueniat ad diem festum. Dederant autem pontifices et pharisaei mandatum ut si quis cognouerit ubi sit indicet ut apprehendant eum. Ihesus ergo ante sex dies paschae uenit bethaniam ubi lazarus mortuus fuerat quem suscitauit ihesus. Fecerunt autem ei cenam ibi et martha ministrabat lazarus autem unus erat de discumbentibus cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici pretiosi et unxit pedes ihesu et extersit capillis suis pedes eius. Domus autem impleta est ex odore unguenti. Dixit ergo unus ex discipulis eius iudas scarioth filius simonis qui eum erat traditurus. Quare hoc unguentum non uenditum est trecentis denariis et datum est egenis. Dixit autem hoc non quia de egenis pertinebat ad eum sed quia fur erat et loculos habens ea quae mittebantur portabat. Dixit ergo ihesus. Dimitte illam ut in diem sepulturae meae seruet hoc illa. Nam egenos semper habetis uobiscum me autem non semper habetis. Cognouit autem turba multa iudeorum quia ibi est et uenerunt non propter ihesum tantum ut uiderent lazarum quem suscitauit a mortuis. Cogitauerunt autem principes sacerdotum ut et lazarum interficerent quia multi propter illum abibant ex iudeis et credebant in ihesum. In crastinum autem turba multa quae uenerat ad diem festum cum audisset quia uenit ihesus hierosolymam tulerunt ramos palmarum et processerunt obuiam ei et clamabant. Osanna benedictus qui uenit in nomine domini rex israel. Et sedens ihesus asellum sedit super eum sicut scriptum est. Noli timere filia sion. Ecce rex tuus uenit sedens super pullum asinae. Haec non cognouerunt discipuli eius primum sed quando glorificatus est ihesus tunc recordati sunt quia haec erant scripta de eo et haec fecerunt ei. Testimonium ergo perhibebat turba quae erat cum eo quando lazarum uocauit de monumento et suscitauit eum a mortuis. Propterea et obuiauit ei turba quia audierunt eum fecisse hoc signum. Pharisaei ergo dixerunt ad semetipsos. Videtis quia nihil proficimus ecce mundus totus post eum abiit. Erant autem gentiles quidam ex eis qui ascenderant ut adorarent in die festo. Hi ergo accesserunt ad philippum qui erat a bethsaida galilaeae et rogabant eum dicentes. Domine uolumus ihesum uidere. Philippus uenit et dicit andreae. Andreas rursum et philippus dixerunt ihesu. Ihesus autem respondit eis dicens. Uenit hora ut clarificetur filius hominis. Amen amen dico uobis nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit multum fructum affert. Qui amat animam suam perdet eam et qui odit animam suam in hoc mundo in uitam aeternam custodit eam. Si quis mihi ministrat me sequatur et ubi sum ego illic et minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit honorificabit eum pater meus. Nunc anima mea turbata est et quid dicam. Pater saluum me fac ex hac hora sed propterea ueni in horam hanc. Pater clarifica nomen tuum. Uenit ergo uox de caelo. Et clarificaui et iterum clarificabo. Turba ergo quae stabat et audierat dicebat tonitruum factum esse. Alii dicebant angelus ei locutus est. Respondit ihesus et dixit. Non propter me haec uox uenit sed propter uos. Nunc iudicium est mundi nunc princeps huius mundi eiicietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum. Hoc autem dicebat significans qua morte esset moriturus. Respondit ei turba. Nos audiuimus ex lege quia christus manet in aeternum et quomodo tu dicis oportet exaltari filium hominis. Quis est iste filius hominis. Dixit ergo eis ihesus. Adhuc modicum lumen in uobis est. Ambulate dum lucem habetis ut non tenebrae uos comprehendant et qui ambulat in tenebris nescit quo uadat. Dum lucem habetis credite in lucem ut filii lucis sitis. Haec locutus est ihesus et abiit et abscondit se ab eis. Cum autem tanta signa fecisset ante eos non credebant in eum. Ut sermo isaiae prophetae impleretur quem dixit. Domine quis credidit auditui nostro et brachium domini cui reuelatum est. Propterea non poterant credere quia iterum dixit isaias. Excaecauit oculos eorum et indurauit cor eorum ut non uideant oculis et intelligant corde et conuertantur et sanem eos. Haec dixit isaias quando uidit gloriam eius et locutus est de eo. Uerumtamen ex principibus multi crediderunt in eum propter pharisaeos non confitebantur ut de synagoga non eicerentur. Dilexerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam dei. Ihesus autem clamauit et dixit. Qui credit in me non credit in me sed in eum qui misit me. Et qui uidet me uidet eum qui misit me. Ego lux in mundum ueni ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat. Et si quis audierit uerba mea et non custodierit ego non iudico eum non enim ueni ut iudicem mundum sed ut saluificem mundum. Qui spernit me et non accipit uerba mea habet qui iudicet eum sermo quem locutus sum ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia ego a memetipso non locutus sum sed qui misit me pater ipse mihi mandatum dedit quid dicam et quid loquar. Et scio quia mandatum eius uita aeterna est. Quae ergo ego loquor sicut dixit mihi pater sic loquor. Ante autem diem festum paschae sciens ihesus quia uenit hora eius ut transeat ex hoc mundo ad patrem cum dilexisset suos qui erant in mundo in finem dilexit eos. Et cena facta cum diabolus iam misisset in cor ut tradat eum iudas simonis iscariotis. Sciens quia omnia dedit ei pater in manus et quia a deo exiuit et ad deum uadit. Surgit a cena et ponit uestimenta sua et cum accepisset linteum praecinxit se. Deinde mittit aquam in pelui et coepit lauare pedes discipulorum et extergere linteo quo erat praecinctus. Uenit ergo ad simonem petrum et dicit ei petrus. Domine tu mihi lauas pedes. Respondit ihesus et dixit ei. Quod ego facio tu nescis modo scies autem postea. Dicit ei petrus. Non lauabis mihi pedes in aeternum. Respondit ihesus. Si non lauero te non habebis partem mecum. Dicit ei simon petrus. Domine non pedes meos tantum sed et manus et caput. Dicit ei ihesus. Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lauet sed est mundus totus et uos mundi estis sed non omnes. Sciebat enim quisnam esset qui traditurus esset eum propterea dixit non estis mundi omnes. Postquam ergo lauit pedes eorum et accepit uestimenta sua cum recubuisset iterum dixit eis. Scitis quid fecerim uobis. Uos uocatis me magister et dicitis bene dicitis sum etenim. Si ergo ego lauo pedes uestros dominus et magister et uos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi uobis ut quemadmodum ego feci uobis ita et uos faciatis. Amen amen dico uobis non est seruus maior domino suo neque apostolus maior est eo qui misit illum. Si haec scitis beati eritis si feceritis ea. Non de omnibus uestrum dico ego scio quos elegerim sed ut impleatur scriptura. Qui manducat panem meum leuabit contra me calcaneum suum. Amodo dico uobis antequam fiat ut cum factum fuerit credatis quia ego sum. Amen amen dico uobis qui accipit si quem misero me accipit qui autem me accipit accipit eum qui misit me. Cum haec dixisset ihesus turbatus est spiritu et protestatus est et dixit. Amen amen dico uobis quia unus ex uobis tradet me. Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli haesitantes de quo dicebat. Erat autem unus ex discipulis eius recumbens in sinu ihesu quem diligebat ihesus. Annuit ergo huic simon petrus et dixit ei. Quis est de quo dicit. Cum ergo recubuisset ille sic super pectus ihesu dicit ei. Domine quis est. Respondit ihesus. Ille est cui ego intinctum panem porrexero. Et cum intinxisset panem dat iude simonis iscariotis. Et post bucellam introiuit in illum satanas. Dicit ergo ei ihesus. Quod facis fac citius. Hoc autem nemo scit discumbentium ad quid dixerit ei. Quidam enim putabant quia loculos habebat iudas quia dicit ei ihesus. Eme ea quae opus habemus ad diem festum aut egenis ut aliquid det illis. Cum ergo accepisset ille bucellam exiuit continuo erat autem nox. Cum ergo exisset dicit ihesus. Nunc clarificatus est filius hominis et deus clarificatus est in eo. Si deus clarificatus est in eo et deus clarificabit eum in semetipso et continuo clarificabit eum. Filioli adhuc modicum uobiscum sum. Quaeretis me et sicut dixi iudaeis quo ego uado uos non potestis uenire et uobis dico modo. Mandatum nouum do uobis ut diligatis inuicem sicut dilexi uos ut et uos diligatis inuicem. In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis si dilectionem habueritis ad inuicem. Dicit ei simon petrus. Domine quo uadis. Respondit ihesus. Quo ego uado non potes me modo sequi sequeris autem postea. Dicit ei petrus. Quare non possum te sequi modo animam meam pro te ponam. Respondit ihesus. Animam tuam pro me ponis. Amen amen dico tibi non cantabit gallus donec ter me negabis. Non turbetur cor uestrum. Creditis in deum et in me credite. In domo patris mei mansiones multae sunt si quo minus dixissem uobis quia uado parare uobis locum. Et si abiero et praeparauero uobis locum iterum uenio et accipiam uos ad me ipsum ut ubi sum ego et uos sitis. Et quo ego uado scitis et uiam scitis. Dicit ei thomas. Domine nescimus quo uadis et quomodo possumus uiam scire. Dicit ei ihesus. Ego sum uia et ueritas et uita. Nemo uenit ad patrem nisi per me. Si cognouissetis me et patrem meum forsitan et patrem meum cognoscetis et amodo cognoscetis eum et uidistis eum. Dicit ei philippus. Domine ostende nobis patrem et sufficit nobis. Dicit ei ihesus. Tanto tempore uobiscum sum et non cognouisti me philippe. Qui uidit me uidit et patrem quomodo tu dicis ostende nobis patrem. Non credis quia ego in patre et pater in me est. Uerba quae ego loquor uobis a memetipso non loquor pater autem in me manens ipse facit opera. Non credis quia ego in patre et pater in me est. Alioquin propter opera ipsa credite. Amen amen dico uobis qui credit in me opera quae ego facio et ille faciet et maiora horum faciet quia ego ad patrem uado. Et quodcumque petieritis patrem in nomine meo hoc faciam ut glorificetur pater in filio. Si quid petieritis me in nomine meo hoc faciam. Si diligitis me mandata mea seruate et ego rogabo patrem et alium paraclitum dabit uobis ut maneat uobiscum in aeternum. Spiritum ueritatis quem mundus non potest accipere quia non uidet eum nec scit eum uos autem cognoscetis eum quia apud uos manebit et in uobis erit. Non relinquam uos orphanos uado et uenio ad uos. Adhuc modicum et mundus me iam non uidet uos autem uidetis me quia ego uiuo et uos uiuetis. In illo die uos cognoscetis quia ego sum in patre meo et uos in me et ego in uobis. Qui habet mandata mea et seruat ea ille est qui diligit me qui autem diligit me diligetur a patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei me ipsum. Dicit ei iudas non ille iscariotis. Domine quid factum est quia manifestaturus es nos tibi et non mundo. Respondit ihesus et dixit ei. Si quis diligit me sermonem meum seruabit et pater meus diliget eum et ad eum ueniemus et mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me sermones meos non seruat et sermonem quem audistis non est meus sed eius qui misit me patris. Haec locutus sum uobis apud uos manens. Paraclitus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo ille uos docebit omnia et suggeret uobis omnia quaecumque dixero uobis. Pacem relinquo uobis pacem meam do uobis non quomodo mundus dat ego do uobis. Non turbetur cor uestrum neque formidet. Audistis quia ego dixi uobis uado et uenio ad uos. Si diligeretis me gauderetis utique quia uado ad patrem quia pater maior me est. Et nunc dixi uobis antequam fiat ut cum factum fuerit credatis. Iam non multa loquar uobiscum. Uenit enim princeps huius mundi et in me non habet quicquam. Sed ut cognoscat mundus quia diligo patrem et sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Surgite eamus hinc. Ego sum uitis uera et pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum tollet eum et omnem qui fert fructum purgabit eum ut fructum plus adferat. Iam uos mundi estis propter sermonem quem locutus sum uobis. Manete in me et ego in uobis. Sicut palmes non potest fructum ferre a semetipso nisi manserit in uite sic nec uos nisi in me manseritis. Ego sum uitis uos palmites. Qui manet in me et ego in eo hic fert fructum multum quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me non manserit mittetur foras sicut palmes et aridus et colligent eum et in ignem mittent et ardet. Si manseritis in me et uerba mea in uobis manserint quodcumque uoluerit petetis et fiet uobis. In hoc clarificatus est pater meus ut fructum plurimum adferatis et efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater et ego dilexi uos manete in dilectione mea. Si praecepta mea seruaueritis manebitis in dilectione mea sicut et ego patris mei praecepta seruaui et maneo eius in dilectione. Haec locutus sum uobis ut gaudium meum in uobis sit et gaudium uestrum impleatur. Hoc est praeceptum meum ut diligatis inuicem sicut dilexi uos. Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Uos amici mei estis si feceritis quae ego praecipio uobis. Iam non dicam uos seruos quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Omnia autem quae audiui a patre meo nota feci uobis. Non uos me elegistis sed ego elegi uos et posui uos ut eatis et fructum adferatis et fructus uester maneat. Ut quodcumque petieritis patrem in nomine meo det uobis. Haec mando uobis ut diligatis inuicem. Si mundus uos odit scitote quia me priorem uobis odio habuit. Si de mundo fuissetis mundus quod suum erat diligeret quia autem de mundo non estis sed ego elegi uos de mundo propterea odit uos mundus. Mementote sermonis mei quem ego dixi uobis non est seruus maior domino suo si me persecuti sunt et uos persequentur si sermonem meum seruauerunt et uestrum seruabunt. Sed haec omnia facient uobis propter nomen meum quia nesciunt eum qui misit me. Si non uenissem et locutus eis fuissem peccatum non haberent nunc autem excusationem non habent. Qui me odit et patrem meum odit. Si opera non fecissem in eis quae nemo alius fecit peccatum non haberent nunc autem et uiderunt et oderunt et me et patrem meum. Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est quia odio habuerunt me gratis. Cum autem uenerit paraclitus quem ego mittam uobis a patre spiritum ueritatis qui a patre procedit ille testimonium perhibebit de me et uos testimonium perhibebitis quia ab initio mecum estis. Haec locutus sum uobis ut non scandalizemini. Absque synagogis facient uos sed uenit hora ut omnis qui interficit uos arbitretur obsequium se praestare deo. Et haec facient uobis quia non nouerunt patrem neque me. Sed haec locutus sum uobis ut cum uenerit hora eorum reminiscamini quia ego dixi uobis. Haec autem uobis ab initio non dixi quia uobiscum eram. Et nunc uado ad eum qui misit me et nemo ex uobis interrogat me quo uadis. Sed quia haec locutus sum uobis tristitia impleuit cor uestrum. Sed ego ueritatem dico uobis expedit uobis ut ego uadam si enim non abiero paraclitus non ueniet ad uos si autem abiero mittam eum ad uos. Et cum uenerit ille arguet mundum de peccato et de iustitia et de iudicio. De peccato quidem quia non credunt in me. De iustitia autem quia ad patrem uado et iam non uidebitis me. De iudicio uero quia princeps huius mundi iam iudicatus est. Adhuc multa habeo uobis dicere sed non potestis portare modo. Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis docebit uos omnem ueritatem non enim loquetur a semetipso sed quaecumque audiet loquetur et quae uentura sunt annuntiabit uobis. Ille me clarificabit quia de meo accipiet et annuntiabit uobis. Omnia quaecumque habet pater mea sunt propterea dixi quia de meo accipiet et annuntiabit uobis. Modicum et iam non uidebitis me et iterum modicum et uidebitis me quia uado ad patrem. Dixerunt ergo ex discipulis eius ad alterutrum. Quid est hoc quod dicit nobis modicum et non uidebitis me et iterum modicum et uidebitis me et quia uado ad patrem. Dicebant ergo quid est hoc quod dicit modicum nescimus quid loquitur. Cognouit autem ihesus quia uolebant eum interrogare et dixit eis. De hoc quaeritis inter uos quia dixi modicum et non uidebitis me et iterum modicum et uidebitis me. Amen amen dico uobis quia plorabitis et flebitis uos mundus autem gaudebit uos autem contristabimini sed tristitia uestra uertetur in gaudium. Mulier cum parit tristitiam habet quia uenit hora eius cum autem peperit puerum iam non meminit pressurae propter gaudium quia natus est homo in mundum. Et uos igitur nunc quidem tristitiam habetis iterum autem uidebo uos et gaudebit cor uestrum et gaudium uestrum nemo tollet a uobis. Et in illo die me non rogabitis quicquam. Amen amen dico uobis si quid petieritis patrem in nomine meo dabit uobis. Usque modo non petistis quicquam in nomine meo petite et accipietis ut gaudium uestrum sit plenum. Haec in prouerbiis locutus sum uobis. Uenit hora cum iam non in prouerbiis loquar uobis sed palam de patre adnuntiabo uobis. In illo die in nomine meo petetis et non dico uobis quia ego rogabo patrem de uobis. Ipse enim pater amat uos quia uos me amastis et credidistis quia ego a deo exiui. Exiui a patre et ueni in mundum iterum relinquo mundum et uado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris et prouerbium nullum dicis. Nunc scimus quia scis omnia et non opus est tibi ut quis te interroget in hoc credimus quia a deo existi. Respondit eis ihesus. Modo creditis ecce uenit hora et iam uenit ut dispergamini unusquisque in sua et me solum relinquatis et non sum solus quia pater mecum est. Haec locutus sum uobis ut in me pacem habeatis in mundo pressuram habebitis sed confidite ego uici mundum. Haec locutus est ihesus et leuatis oculis in caelum dixit. Pater uenit hora clarifica filium tuum ut filius clarificet te. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis ut omne quod dedisti ei det eis uitam aeternam. Haec autem est uita aeterna ut cognoscant te solum deum uerum et quem misisti ihesum christum. Ego te clarificaui super terram opus consummaui quod dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarifica me tu pater apud temetipsum claritate quam habui priusquam mundus esset apud te. Manifestaui nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo. Tui erant et mihi eos dedisti et sermonem tuum seruauerunt. Nunc cognouerunt quia omnia quae dedisti mihi abs te sunt. Quia uerba quae dedisti mihi dedi eis et ipsi acceperunt et cognouerunt uere quia a te exiui et crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo non pro mundo sed pro his quos dedisti mihi quia tui sunt et mea omnia tua sunt et tua mea sunt et clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo et hi in mundo sunt et ego ad te uenio. Pater sancte serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi ut sint unum sicut et nos. Cum essem cum eis ego seruabam eos in nomine tuo quos dedisti mihi et custodiui et nemo ex eis perijt nisi filius perditionis ut scriptura impleatur. Nunc autem ad te uenio et haec loquor in mundo ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum et mundus eos odio habuit quia non sunt de mundo sicut et ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo sed ut serues eos a malo. De mundo non sunt sicut et ego non sum de mundo. Sanctifica eos in ueritate sermo tuus ueritas est. Sicut me misisti in mundum et ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctifico meipsum ut sint et ipsi sanctificati in ueritate. Non pro eis autem rogo tantum sed et pro eis qui credituri sunt per uerbum eorum in me. Ut omnes unum sint sicut tu pater in me et ego in te ut et ipsi in nobis unum sint ut credat mundus quia tu me misisti. Et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis ut sint unum sicut et nos unum sumus. Ego in eis et tu in me ut sint consummati in unum et cognoscat mundus quia tu me misisti et dilexisti eos sicut me dilexisti. Pater quos dedisti mihi uolo ut ubi ego sum et illi sint mecum ut uideant claritatem meam quam dedisti mihi quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater iuste mundus te non cognouit ego autem te cognoui et hi cognouerunt quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum et notum faciam ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit et ego in ipsis. Haec cum dixisset ihesus egressus est cum discipulis suis trans torrentem cedron ubi erat hortus in quem introiuit ipse et discipuli eius. Sciebat autem et iudas qui tradebat eum locum quia frequenter ihesus conuenerat illuc cum discipulis suis. Iudas ergo cum accepisset cohortem et a principibus sacerdotum et pharisaeis ministros uenit illuc cum lanternis et facibus et armis. Ihesus ergo sciens omnia quae uentura erant super eum processit et dixit eis. Quem quaeritis. Responderunt ei. Ihesum nazarenum. Dicit eis ihesus. Ego sum. Stabat autem et iudas qui tradebat eum cum ipsis. Ut ergo dixit eis. Ego sum abierunt retrorsum et ceciderunt in terram. Iterum ergo interrogauit eos. Quem quaeritis. At illi dixerunt. Ihesum nazarenum. Respondit ihesus. Dixi uobis quia ego sum si ergo me quaeritis sinite hos abire. Ut impleretur sermo quem dixit. Quia quos dedisti mihi non perdidi ex eis quemquam. Simon ergo petrus habens gladium eduxit eum et percussit pontificis seruum et abscidit auriculam eius dexteram. Erat autem nomen seruo malchus. Dixit ergo ihesus petro. Mitte gladium tuum in uaginam calicem quem dedit mihi pater non bibam illum. Cohors ergo et tribunus et ministri iudaeorum comprehenderunt ihesum et ligauerunt eum et adduxerunt ad annam primum erat enim socer caiphae qui erat pontifex anni illius. Erat autem caiphas qui consilium dederat iudaeis quia expedit unum hominem mori pro populo. Sequebatur autem ihesum simon petrus et alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici et introiuit cum ihesu in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad ostium foras. Exiuit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici et dixit ostiariae et introduxit petrum. Dicit ergo petro ancilla ostiaria. Numquid et tu ex discipulis es hominis huius. Dicit ille. Non sum. Stabant autem serui et ministri ad prunas quia frigus erat et calefaciebant se. Erat autem et petrus cum eis stans et calefaciens se. Pontifex ergo interrogauit ihesum de discipulis suis et de doctrina eius. Respondit ihesus ei. Ego palam locutus sum mundo ego semper docui in synagoga et in templo quo omnes iudaei conueniunt et in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas interroga eos qui audierunt quid locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt quae dixerim ego. Haec autem cum dixisset unus assistentium ministrorum dedit alapam ihesu adstans autem petrus negauit iterum et continuo gallus cantauit. Adduxerunt ergo ihesum a caiphae in praetorium erat autem mane et ipsi non introierunt in praetorium ut non contaminarentur sed manducarent pascha. Exiuit ergo pilatus ad eos foras et ait. Quam accusationem affertis aduersus hominem hunc. Responderunt et dixerunt ei. Si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum. Dixit ergo eis pilatus. Accipite eum uos et secundum legem uestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei iudaei. Nobis non licet interficere quemquam. Ut sermo ihesu impleretur quem dixit significans qua morte esset moriturus. Introiuit ergo iterum pilatus in praetorium et uocauit ihesum et dixit ei. Tu es rex iudaeorum. Respondit ihesus. A temetipso hoc dicis an alii dixerunt tibi de me. Respondit pilatus. Numquid ego iudaeus sum gens tua et pontifices tradiderunt te mihi quid fecisti. Respondit ihesus. Regnum meum non est de hoc mundo si regnum meum esset de hoc mundo ministri mei decertarent utique ne tradar iudaeis nunc autem regnum meum non est hinc. Dixit ergo pilatus ei. Ergo rex es tu. Respondit ihesus. Tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum et ad hoc ueni in mundum ut testimonium perhibeam ueritati omnis qui est ex ueritate audit uocem meam. Dicit ei pilatus. Quid est ueritas. Et cum hoc dixisset iterum exiuit ad iudaeos et dicit eis. Ego nullam inuenio in eo causam. Est autem consuetudo uobis ut unum dimittam uobis in pascha. Uultis ergo dimittam uobis regem iudaeorum. Clamauerunt ergo rursum omnes dicentes. Non hunc sed barabbam. Erat autem barabbas latro. Tunc ergo apprehendit pilatus ihesum et flagellauit. Et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius et ueste purpurea circumdederunt eum et uenient ad eum et dicebant. Aue rex iudaeorum et dabant ei alapas. Exiuit iterum pilatus foras et dicit eis. Ecce adduco uobis eum foras ut cognoscatis quia nullam in eo inuenio causam. Exiuit ergo ihesus portans coronam spineam et purpureum uestimentum et dicit eis pilatus. Ecce homo. Cum ergo uidissent eum pontifices et ministri clamabant dicentes. Crucifige crucifige eum. Dicit eis pilatus. Accipite eum uos et crucifigite ego enim non inuenio in eo causam. Responderunt ei iudaei. Nos legem habemus et secundum legem debet mori quia filium dei se fecit. Cum audisset ergo pilatus hunc sermonem magis timuit. Et intrauit praetorium iterum et dicit ad ihesum. Unde es tu. Ihesus autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei pilatus. Mihi non loqueris scis quia potestatem habeo crucifigere te et potestatem habeo dimittere te. Respondit ihesus. Non haberes potestatem aduersum me ullam nisi tibi datum esset desuper propterea qui me tradidit tibi maius peccatum habet. Et exinde quaerebat pilatus dimittere eum. Iudaei autem clamabant dicentes. Si hunc dimittis non es amicus caesaris omnis enim qui se regem facit contradicit caesari. Pilatus ergo cum audisset hos sermones adduxit foras ihesum et sedit pro tribunali in loco qui dicitur lithostrotos hebraice autem gabbatha. Erat autem parasceue paschae hora quasi sexta et dicit iudaeis. Ecce rex uester. Illi autem clamabant. Tolle tolle crucifige eum. Dicit eis pilatus. Regem uestrum crucifigam. Responderunt pontifices. Non habemus regem nisi caesarem. Tunc ergo tradidit illum illis ut crucifigeretur. Suscepit autem ihesum et eduxit bajulans sibi crucem et exiuit in eum qui dicitur calui locum hebraice autem dicitur golgotha. Ubi crucifixerunt eum et cum eo alios duos hinc et inde medium autem ihesum. Scripsit autem et titulum pilatus et posuit super crucem. Erat autem scriptum ihesus nazarenus rex iudaeorum. Hunc ergo titulum multi legerunt iudaeorum quia prope erat locus ubi crucifixus est ihesus et erat scriptum hebraice graece latine. Dicebant ergo pontifices iudaeorum pilato. Noli scribere rex iudaeorum sed quia ipse dixit rex sum iudaeorum. Respondit pilatus. Quod scripsi scripsi. Milites ergo cum crucifixissent ihesum acceperunt uestimenta eius et fecerunt quattuor partes unicuique militi partem et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad inuicem. Non scindamus eam sed sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptura impleretur dicens. Diuiserunt sibi uestimenta mea et super uestem meam miserunt sortem. Et haec quidem milites fecerunt. Stabant autem iuxta crucem ihesu mater eius et soror matris eius maria cleophae et maria magdalene. Cum uidisset ergo ihesus matrem et discipulum stantem quem diligebat dicit matri suae. Mulier ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. Postea sciens ihesus quia omnia consummata sunt dicit ut consummaretur scriptura. Sitio. Uas ergo positum erat aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto hyssopo circumdantes obtulerunt ori eius. Cum ergo accepisset ihesus acetum dixit. Consummatum est. Et inclinato capite tradidit spiritum. Iudaei ergo ut non remanerent in cruce corpora sabbato erat enim magna dies illa sabbati rogauerunt pilatum ut frangerentur eorum crura et tollerentur. Uenerunt ergo milites et primi quidem fregerunt crura et alterius qui crucifixus est cum eo. Ad ihesum autem cum uenissent ut uiderunt eum iam mortuum non fregerunt eius crura sed unus militum lancea latus eius aperuit et continuo exiuit sanguis et aqua. Et qui uidit testimonium perhibuit et uerum est testimonium eius et ille scit quia uera dicit ut et uos credatis. Facta sunt enim haec ut scriptura impleatur. Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia scriptura dicit. Uidebunt in quem transfixerunt. Post haec autem rogauit pilatum ioseph ab arimathia discipulus autem ihesu occultus propter metum iudaeorum ut tolleret corpus ihesu et permisit pilatus. Uenit ergo et tulit corpus ihesu. Uenit autem et nicodemus qui uenerat ad ihesum nocte primum portans mixturam myrrae et aloes quasi libras centum. Acceperunt ergo corpus ihesu et ligauerunt illud cum aromatibus sicut mos est iudaeis sepelire. Erat autem in loco ubi crucifixus est hortus et in horto monumentum nouum in quo nondum quisquam positus fuerat. Ibi ergo propter parasceuen iudaeorum quia iuxta erat monumentum posuerunt ihesum. Una autem sabbatorum maria magdalene et maria iacobi et salome uenerunt mane cum adhuc tenebrae essent ad monumentum et uidebant lapidem reuolutum a monumento. Et introeuntes in monumentum uiderunt iuuenem sedentem in dextris coopertum stola candida et obstupuerunt. Qui dicit eis. Nolite expauescere ihesum quaeritis nazarenum crucifixum surrexit non est hic ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite dicite discipulis eius et petro quia praecedet uos in galilaeam ibi eum uidebitis sicut dixit uobis. Et exeuntes fugerunt de monumento tenebat enim eas tremor et pauor et nemini dixerunt timebant enim. Surgens autem ihesus mane prima sabbati apparuit primo mariae magdalene de qua eiecerat septem daemonia. Illa abiit nuntiauit his qui cum eo fuerant lugentibus et flentibus. Et illi cum audissent quia uiuit et uisus est ab ea non credidit. Post haec autem duobus ex illis ambulantibus ambulabat in alia effigie euntibus in uillam. Et illi nuntiauerunt reliquis nec illis quidem credidit. Nouissime recumbentibus illis undecim apparuit ihesus et exprobrauit incredulitatem eorum et duritiam cordis quia his qui uiderant eum resurrexisse non credidissent. Et dixit eis. Euntes in mundum uniuersum praedicate euangelium omni creaturae. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit qui uero non credit condemnabitur. Signa autem eos qui credunt haec sequentur in nomine meo daemonia eicient linguis loquentur nouis serpentes tollent et si mortiferum quid biberint non eis nocebit super aegros manus imponent et bene habebunt. Dominus quidem ihesus postquam locutus est eis assumptus est in caelum et sedet a dextris dei. Illi autem profecti praedicauerunt ubique domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis.

Capud ipt au-

¶ Hec ē ꝓp. qua dicit. dixꝭ ꝙ Iudei venerunt ad ea ut cōsolarentur ea de fr̄e suo qđ nō resurrisset si in fama fuisset. Tuma legit sibi appōi hystoriā Et ea q̄bus qua martha ḥcurrit. qua ei ea q̄ ad nigrū speciem fulgor venerit qđ in ea martha nō fecerit. ¶ Hec ā. Nam ipsa a xꝭ missa . 1ª
ap̄lis rēnciauit nūciauit. Et sic ap̄lōr ap̄la fuit. Et hōdie sibi hoc
tendo ꝓclat. Et ō dr in eius cōmendatiōz. Gregorius in euāngelio
Maria magdalena in cōtemplatiua vita suspensa actiua ñ descendat q̄m
qua adhuc martha teneb̄t. Et que mortuū flebat viuēm meruit
qua ea dñs. ¶ surrexisse nūciauit. Et hō nra dispensatiōe dei fili e.
De ex de multis nūciauerit q̄ra: qua ex de multis mors in p̄adisū
fuit ꝓpatum. ¶ Hec ē. qua resti eius nō debuit ꝑ infamē ꝑ sua . 2ª
hec testio. ¶ Nam qđ dr. Ex: de re sepel. q̄ infames e testes
capita ea mortis ē reprobatus. Hec qua infames nō p̄t ee testes
qua legit sunt eis mōdi. Et ex. de restib; licet ex quad. Ita
qua infames solent magis sue naturales loca magis fugere. Vt
iij. q. iij. ¶ Si ꝑ nō fugit. ¶ Tuma in causa dr. q̄ sū p̄bi nō Causa
dissimulauit nec nos dissimire debemus. Sed q̄ illa vel monue
ē mirū. q̄d hui dr collecti. Dissimulare ea esse ꝓfane. Et sic
ea de sorde cum martha ide dicat. Cū in scripturis nō inueniat
n sub p̄bis dissimilib. Et cum dicat de mulieribz ē nō dr mat.
An mulier sit ibi nomē sexus vl' coniugis. Et qua ꝓgrumbus
tpibz ꝑ scām erant nō erant ꝑ tut laudes. Et exile ē augētū
qđ scriptura dicat de eis ē nō ponat maiores eas sicud nec vxores
lazari. Cū sancti cas ordinas vl' hōres maiores quasi nōia nō sibi
habuit. ꝑ hereuerter scripsit. Tamē qua mā magdalena in ea nūstrat
dño ihu xō. ꝑbale vē tunc q̄ mālēn nō habuit. ¶ Sacra bibl Augen. so. Augen.
Dup ꝓp. ¶ Maria magdalena nō erat ab hospite cupiscata sed ab
cupiscato nō erat ei refutata gra. Ieron dicit glō. Mt. 14. Et glō. Mt.
nec excludit mulieres sexus a salute ꝑ virginē mariā. Ita nō ex
pellit a nūstro cetu ē sua rēnia ꝑ maria magdalena. ¶ Hec xl. . 11.
Ybaut et ꝑ scadent ꝓfuit sacris. Quia fuit electissime formine ē bñ

¶ cō ꝓp. ñ

Crma xm̄ ꝑbm̄. Ad. Et hꝫ mala complexꝰ sequm̄ ꝓ̄ceptꝫ mulr
Et sic cē. Iuxta xm̄. Et parabuli sue nouꝫ intpretat qua minꝰ
exist reputo. Sed licet nullū augustꝰ ꝑnaꝫ euadat. tamē furtū
eciā vsq̄ ꝑuꝫ fuisse ingeniū honestū actꝰ famosū. Sed ista mulr
ad vⁱᵗᵃᵐ ꝛ̄ gō vij dr Ops luc̄. Et mⁿ ꝓpter demora hui⁹. qua mu
ltis vicijs plena fuit. Iudeo q̄ mos doctꝝ loquēdi sepⁿ attēpt
tꝫ ꝑ ꝑ. Vt ibi. Tanꝫ mudus ꝓq̄ cū abijt. Tē ꝛ̄ cē. dicit. Alu
nus cōsiderabat de p̄dicto de loco voluptuoso ad unū grandē pmissū
suffiat tibi. qđ si ⁊ ⁊ vñ ꝑ tuos ⁊ nō ꝑ ꝑ sū. quis ꝑ hoīm
ꝓp̄ transfūde possit. Dic mⁿ ꝓ. Mā magdna Ammiste vicijs plena
fuit. hoc ⁊ mtelligendū q̄ hui⁹ rudes a quo anima q̄da pullulant
diuina. qđ cōplectit omēm malicia. Aliq̄ si dr mtelligatur
Deq̄ ⁊ q̄ fuisse homicida. blasphema hereticā. p̄ua
dicta. pusillanimis. superba ⁊ gulosa. Et sic de alijs vicijs. Et de ipsa fit
male fame. Iudeꝰ q̄ fuit vñ quo ad plures ypocritas ⁊ supbos qui
plāta humilitatis despiciebāt alios erāt iustos sicut pueros ꝑ oīa
fuerūt mali qui ꝑ tales fuit infamati. Aliq̄ xⁿ fuisse malus q̄ deue
rit detractare publicanum ⁊ ꝓcōr amicū et ꝑ tale seductore ꝛ̄.
Ad illud Ysay in omelia. qđ pauit ꝑ ꝓdicos inde dicens. Cū pfec
tus ihs amar erip̄t tue disciplie exaltatiā nitunt. Pur q̄ loquē ibi 2m
oppōnem quozdam qui sic illud mtlexerūt. Luce vij. Et ecce mulier
erat in ciuitate peccatrix cognouit q̄ ihs accubuisset in domo Ph̄i ⁊ ob
qua ꝓbm illud dicꝫ nō de mā magdna ꝑ alia mulie mtelligunt
Et Augꝰ dicit. cristus hoc mundo ꝑ mulierē ꝑ in hac ciuitate cuius nos
nō exprimit. Domus barbaria ꝛ̄ pdicō mysterio. Nō barbaria nō erat
ritas ꝛ̄ ut ostat. Ecia p̄ tue maia magdna mirant ꝑ de fariseis
sub mysta. Luce xvj. Ecia mdoplicat ꝑ quib dicꝫ plenus vicijs sicut
plenus cum. Dicit cū plenus grā. Plenitudē sufficiēte. Vt in quibꝫ
iustꝰ plenitudē corpe. in quib plenitudē excellēcie. Vt in mā inter
plenitudē efficiēte. Vt in ꝑs tangere meo. Dic cū dr plenus vicijs.
plenitudē sufficiēte. Vt in quibꝫ qui in statu damnacois ⁊ ꝛ̄ Sed
ad auctm. Et d. ꝑ deū q̄ loquē ꝓdicta ⁊ nō carnalit. Hia ois

e a deo fornicator in quantum anima eius exiens sponsa querit aliquid quod amat
super deum. Iuxta illud. Perdidisti omnes qui fornicantur abste. Quia ut dicitur
Ex. de fide catholica ca. Inter dilectos. Interpretatio sepe sic est facienda ut res de qua
agitur melioretur. quia non lacius est credendum Eso. quam Ieronimus vel Augustinus
qui dicunt quod in suis dictis non debet quis ponere fidem nisi in quantum ex scrip-
tura veritas probatur. Quia aliqui doctores loquuntur opinative et non diffinitive
Et aliqui deus permittit aliquos errare ut de revelatione et scientia non superbiant.

Et tamen de illa materia Scilicet de beata maria magdalena
Sors secundum thomam diffinitur sic. Sors est inquisitio occulti ex-
cedentis humanam industriam per aliquid a nobis factum scilicet rebus humanis
ad nos pertinentibus habendum vel vitandum vel cognoscendum. Augustinus in libro de ci-
tate dei. Non usquam absurde dici potest quod ad solas corporum dictas affla-
tos quosdam sideres pervenire sicut solaribus excessibus et recessibus. Videmus ipsius
anni tempora variari et lunaribus incrementis et detrimentis augeri vel minui
quidam autem et generari. Unde cum nauta ex consideratione stellarum et motu
animalium prenoscunt ventos et tempestates futuras. Nec tamen est de sorti-
bus similis ratio. quia per sortes non solum de actibus humanis inquiritur. sed per huma-
na ipsa inquisitio procedit quam ipsa generatur sortium corporum celestium diffi-
nitionem ex necessitate sequatur etc. Et tamen de diffinitione sortis.

Nota bene
Quid est sors.
Augustinus

Sequitur Alia materia Satis notabilis
Super xiii Sententiarum In se continentem
diversa argumenta. diversas opiniones ac questiones
Preter informationem simplicium

Veteris et novi testamenti continentiam diligentiam et indagationem
circa res et signa divina prudentia et clementia precepit versari.
quia Egregius doctor Augustinus in libro de doctrina christiana dicit
quod doctrina aut est rerum aut signorum. Sed res esse per signa dicuntur signa non

Et ad sig bonitatē ille ein ministeriū ut ex se p̄sentiā ꝓb̄ō
impie mentiāt ut eos fruant. Cui enī ministrat deus q̄ cōm sibi plenū
ad suos fruendū? Quidam. Ad vtrūq; verendū est
ne fruendū. Aug. Nichil e fruendū nisi summo 2 incommutabili
bono. Vt e summa creatā. Ꝓ vtrūq; nō est fruendū. Ite q; vtrūq;
fruēde nō sunt p̄z. quia nō sunt ꝑ se q̄ adequant ꝑ se. Sed
vt ꝑ eū ad eternā beatitudinē p̄ueniam. quia illud quo fruendū est
ꝑ se amandū est Et p̄ hoc ꝑ Osbern.

Ut vtraq; fides sua ac ꝑ se credendi e. q; trinitas sit vnus 2 sola
vnus 2 solus deus. Vt aut Aug. in lo de trinitate. q; pa-
et filius 2 spūs scūs. vnus deus vna trinitas e. quia sing d̄ credit
2 mediū q; pargaretissīo mentis trinitē. De hac ergo re ꝑ a et evellē
tissima cū modestia et timore agendū e et adtendendū sīo atq; deuotē
auribz audiendū e. Vbi q. Veritas pater 2 filius 2 spūs scūs. quarum michil
prestantius aliqm cogit. Quer labor aliquid querē. Quer studiosus
filiis impendit quā tractāe de trinitate. Ite Aug. in lo de trin
dicens Non pigebit me usquq si alicubi hesitem querē. Quer prudēter
me si alicubi errāe dixē. Sed quib go audet legere querē mecū
hec cupere scīm querat eccā mecū ut hesitet legat querat mecū
et in eodem libro Aug. hec intendere cupit dicē. q; pa. et filius 2 spūs
scūs vnus deus et inseparabili qualitate. Et sic veritas in eccīa plurimū
in ꝑsonis pz no sunt res diuine. si vnus e deus. Licet pa. genuit filiū
Et ro filius no est pa. qm pa. e et eq. Spūs nec pa. est qm
filius e. Licet cū pater et filius 2 spūs scūs vna e trinitas. quia ꝑ se
filius e deus filius. filius 2 deus spūs scūs. Ut ceterum q; cupit me
hec ac cetera testimonia diuinas quibz veritas 2 trinitas undiq; ꝑsonuit.
ho exaudiendo legenda obtinuit vbi Moyses aut deus vt. audi isr
hec deus deus tuus vnus e. Vbi dicit deus deus tuus. pr̄ plurale
ꝑsone vnus pr̄ veritate eccie. Hic Exod. 2o Ego deus deus
tuus qui eduxi te de tra egipti dixit alibi michi. Ite alibi legis
deus ad moysen. Ego sum qui sū. Et si asserit nomē meū vide
et dat ob qm e misit me ad vos. Exodi iiio dicit eis. Ego sum

Et nō nos sumꝰ. Et dixit qui ē. et nō dixit qui sit. vbi apostle
. Cay. vnū dñm sētit et dedāt. Sic in cantico aut. deus. tempꝰ nomē eius
nō aute dñi. vt ex hoc ēuāe veritate sīgnet. pscie q̄ pluralitatē trīu a
. Trin. nī vnitate sit eudēt moyses dicēs. Audi ꝯ israel dñs deus noster
et sīgulariū ppt eius vnitatē sūt. Vt ex Augn dicat. in hꝰ de fide
. Augn. ad petrū. In q̄ natā pnās a filio z spūs scī tm vna ēss ostēdit
Non tres dicēt. sacramꝰ ē sacrū. no trinū ē mēdū. hoc idem vult
. Hilarius. hilarius. in 2o hꝰ de trinitate. ¶ Denuo ad pluralitatē pscie
. Trin. audumꝰ. In Moyses dicit Trin 1o In pmo ēauit deus celū z terrā
vbi p deū sīgnat pr. p pnā filius. qui ambo amāt sanctū spūm cōiūctū
Vbi pluralitas pscie audit. Similiter vbi dicit. faciamus hoīem ad
q̄d ē plurālis hui. loco dicit. z y. illius dicit. Et quo nīp. dñs vbi
Thebraica pulcr pluralitas pscie audit in eodem sīc (qui dicit) dñs
dixit. Trin. 2o vbi in hebraica ītp. Cloyny ac ē dixit. Sīc
. Trin. stud dicit pscie. Sed ille maxime pbatur a nostris. deus. Ds
. Ds. deus est nomē illi. no dixit dñs. vbi veritate deus nō audit.
ubi dixit. Sic ē me audiēs nō erit mte deus vester. quo ad eum
pertinet. quia ibi nō est pīcipatꝰ nec pfectionis. nec vnq̄ recedet a
Trin in ps. 66. Benedicat nos deus deus noster. Tria confessio trīs
. Ds. Trinitas ydeē pscie exprimit. Veritate vō ēuāe apparet. In spē si-
sibimet. et Et quia ter dicit. deus scī. scī. scī. vnū ex p̄dictis
. Ysa. dicit se audisse Seraphim clamantia. Sanctus sanctus. dñs ter sanctus
dixit p hoc sanctum trinitatē. Et p hꝰ q̄ dixit. deus noster fortis
. Ds. et deus. q̄ trinitatē filij a pīe sustinuit ex pīs filij decens. Quis
deus ad me filius meus estis. Et nōīe dixit hodie. quia in trinitate no
. Trin. t pīes nec futurum. De hac ineffabili gratiose dicit. ut ysaie. iij.
. Ysa. quicūq̄ ambo quis eū narrabit. In 2o hꝰ Sapie. sit sapiēs. deus pos-
. Sap. me ab initio viarū suarū antequā quicq̄ faceret a pīo. et ab eterno ordinata
sum antequā terra fieret. Nec dū erāt abyssi. et ego iā concepta eram. Et hꝰ

...triãdo filij in simul. De ...ssco hieronimo exp...da doctra. in ...beri testu...
...ãy 1o. Deinde dñs fil...at sup aquas. Tcr aliud. quo ibo a ...ritu meo. greg.
...ean in 1o. Sapie. Deinde dñs ripleuit orbẽ terre. Tcr ymne Deinde dñs sup me.
...2mus post cristo. Verbo celestium de fide scẽ tenemus ac ymnis ad
...ultes nam testamẽti accedam. In me. dñi audiui cognoscẽ ymnũ.
...Tex. met dme ecclie ymnare ac ẽcclie psonare apte in similitudẽ dicẽs
...t plno. Tel hoc tpe autẽ omẽs eccles in noie ps. 2 f. 2 ff. In hoc Mt.
...ndo dicit. Ut docet Ambro. in 1o de ymnis. Ut ymnus dicat. Ambo.
...ed ps patrem 2 filiũ 2 spm scm tres ps̃onas declãt. Tcr Io. in. Io.
...o et sc. Spm sanctũ. Unus dicit qđ ymnus sit de 2 ecclie. Et sanctũ
...icit qđ plurificatio ps̃is. Tcr Io. in cayca sua. Tres sunt qui Io.
...estimoniũ phibent in ecclia. Pater. 2 f. 2 ff. Et hi tres unum sunt. Io.
...1o. dicit. In pncio erat ūbũ et ūbũ erat apud deũ. Ubi audis filiũ Io.
...isse erudite apud patrem 2 nõ apud alium. 1. Questio. 3a. Ambo.

Hostatus magr aut qđ invisibilia dei creatura mundi ps ea qđ D. 2a.
...ta sunt cognita. Ad ho. 1o. qđ ps creatũ mundi intellecta ho
...ne excellentia qua hñt aliis creaturis. Vel ps conscientia qua
...ñt in creatis. Ho igit̃ implta dei intellectu invisibilia conspe ps. Vg Ambo. Ambo.
...ccedat aute quibus creatũ opplus et fiat tale calu 2 talis trahu 2
...quidem deus e 2 nulla creatũ talia facit ps cognitu qđ e supra omẽ
...eatũ tale ee qui talia fecit Et sic ignota mihi ps creatũ cognoscit
...ps creaturã. Alio. Aut Aug. in 1o hi de ymnis dicẽs. Videmus Aug.
...ẽm pisi pũm corpus ee dei Et io multa corpa fabricatur. et
...q̃ intellibile nõ esset Et q̃ omnia alia excedit ẽm hoc pcreatur
...ad bonũ ee in quo melius excogitari nõ possunt. Considerant et
...q̃ quidq̃ est in pte rebꝰ pl̃ hi est corpus qđ spũs. melius e spũs et
...q̃ corpus Et hoc quidem deus e. Intellexerunt etiã spũm ee visibilẽ
...et ĩvisibile et intelligibilẽ. Et spũm intelligibile visibile spe pcelsit.
...qua ĩvisibilia dicam q̃ a visu exclusi corpeis sensibꝰ pnt Et intellcta in
...q̃ mẽs intelligi queunt. Cognouerunt aliquẽ quo ita excelsa esset
...ta q̃ esset pa 2 cõmunicabilis ps et incorpalis Et illud e unus ize pdicẽ
...Et sic est multis cognitus dicas dei ps̃am in dicendo quod sit visibilis dei

quia ꝓhibz mōib eis verb cognoscit ꝑ ea q̄ fca sunt. quia ex magn
et mira dr̄ creatura creatr̄ dr̄ cognit. ut sapie corpa a dissim. ꝑ
ꝓcub ex q̄ gubernatr̄ ac bonq. hc autē omia ad vnitatē dirigit q
tuent. Et sic vestigiū trinitat̄ impress̄ in creaturis. Vnū ē
audē. Verū ꝑ ea q̄ fca sunt. alīq̄d videtur trinū hoīe ꝑ. quia oī ꝑ ea
q̄ fca sūt. intelligi. Amicy q̄ corpus. et est vnū in se. in
mē corpis a aīa. et ab his ꝑ formatur sūt ut hc quadrīs corpis ar
rebz. dicēt ordiē aliquē ꝑcēt. vt q̄d his ꝑmedia vl' amabis. ꝑ sic
in creaturis dicunt vestigia trinitat̄. Deniq; in quo deū a quo sumꝰ. et illum
ꝑ quē sumꝰ. et ipm in quo sumꝰ. q̄ vnus deus. et ex eius vnitate
trinitas trinitas in vnitate. quia ex ipo. in ipo. ꝑ ipm. et in ipo idē sumꝰ.
Vn ꝑ ꝓphetas trinitas in creaturis. Deniq; in Augy in lxx. hꝰ
de trinitate. Licet humana mens nō sit capax dei. nec aliq̄ sit deus
magis ei similis. et quo melius. et plus est q̄renda. et inuenienda.
Licet ei⁹ mēs meliꝰ sui intellectus vestigia sit. adhuc sit. Hoc ꝑ certiꝰ
tenēdū. q̄ in mente q̄ intelligēte. et amante hoc ei⁹ verbo inest
ꝑfecta proles. Ibi aut Augy in xiiii hꝰ de trinitate. Sed illa trinitas
vnitas q̄dam et vnus est ꝑ se ipsum. Vnde ipe. et qui ipi sit trinitas
mēoria et intelligentia. et hoc tria in vno sunt. et ea vnum in se sunt
Quisq; ipe ipos ad se tria. vna ꝑ. est. et vnus in ea. Illa aīa trinitas
nō vna ꝑ. et ꝑ tres. alter in alia. et mēs amor. q̄ amor
quia mēs nō est in aīa. ꝑ q̄d melius. et in aīa. Et sic mentis ꝑ de
ligere se nosse. et ea q̄ vna ꝑ. est. Nunc autē extendar ꝑ ea
complacet. q̄ trinitas sunt. Fides. Spes. Caritas. Vnitas in trinitate. et trinitas vnitate
Et hec intelligat qui ea dare. quia si deus essent. Alij ab ipso
esse ut ale⁹ ipse fluat ad mi⁹. quia si aliquid deesse vni. q̄d ipse
alt nō esse ꝑfect. Et nō vni mihi deesse ꝑ in vno esset ab
ale⁹ ipo effluat intellexit q̄ vnus. Et ab ipo ipsa res facta. et ipe
melius. et ea hec sint. q̄ ipsa. Et sic melius. q̄ ipsa ipsa dicat
Et hec amor. et qui est ipse deus.

Hic incipit quarta. Quia quarta

Hic queritur q̄ de trinitate. q̄ cōsideranda est. q̄ deus genuit deū. ꝑ
in symbolo dr̄. deū de deo. ꝓcedit hēresy obiect. Et deus

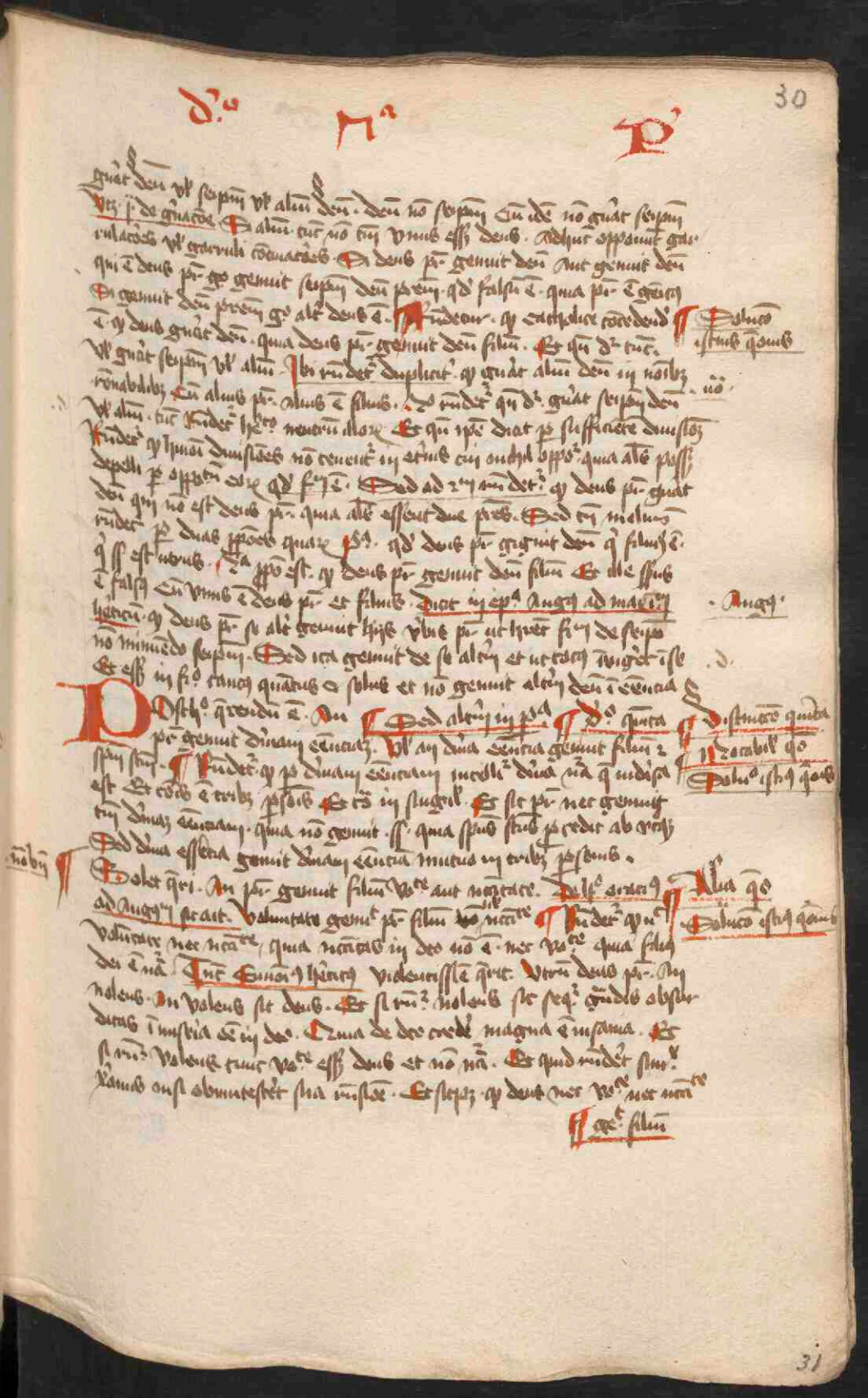

Per deus pr̄ uolens nec̄ volens ē deus. sed deus ē nā. Sed quē
voluīt deū est nā sue ēssna dū. quia nō est aliud deo ee ē aliud
deo posse. tū de nā aliquā est in deo est nisi aliquā pssuare.
Solutio
deus bona
omnia gōnem
pcedentem
Vnde: q̄ pdestia sue sita qua stat ē pstat bona ē mala est
dūa sue ēssna. Et pdestinatō sue voluīas sua idem est
cū deo. pē. q̄ dē de voē quidē dicē de sua nec eq̄. quia
nec alia deus sua voē vult q̄ sint eius sita. tū qua sita uolunt tā
bona qua mala. Et nec vult ñ bona voē aliter ñ bona deus nr̄. Sita
quippe dei et pdestia de bonis ē. Et de malis voluntas ee pdestinatō
de bonis tm̄ ita tñ una sit nā et voluntas ē sua. dē tamē pē. ge
nuisse filiū nā nō voē. Vl aliē. q̄ voluit ē duplex sz̄ precedēs
et cōsequens voē. Precedēs nō genuit pē filiū quia nec uoluit pē est pē
deus quā filius nec pē uoluit quā quādō. nec pūs quādō quia
uoluit nec pūs uoluit quā quādō.
Destructō sequēs.
Ser solet qui a quibidā. Vnū pē uoluit aut potuit quādō filiū
Et dē q̄ pē potuit ē uoluit. ergo pē potuit ē voluit. q̄ filiū
nec uoluit nec potuit. quia filius nec uoluit nec potuit quādō filiū
Et sic Augē in pō hō cōtra maxīm. qui asserebat patrem potentiorē
fō. quia potuit ē uoluit. qđ nec potuit nec uoluit filius. nō qđ
aut Augē. Etā filius potuit fz̄ nō aptuit. Et quāē ita aptuit ut
debuit alias. Videlicē nostra in pō et ecē in pō. Sed cōtra potuit filiū
ingrāē potuit etā de pē. Et si potuit de pē. vl filiū. Vl pūs vl ssq̄
Vl deus alterū. fz̄ alterū nō quia nullus alius ee fuit. Nec etā potuit
de pē. pūs. quia pē est innascibilis ē nec genuit. nec etā potuit de pē
filiū. quia nullū seipm̄ ingrāē pt. Nec ssq̄ quia nasci nō potuit. quia
si potuit nasci pt esse filius et ita mutabilis ee potuit. Et duo hō
sic intelligēda q̄ filius potuit ingrāē fz̄ nō aptuit nō ē nobis ēssare
sue ēssentiā aperire huic. fz̄ sibi sz̄ potuit ē preuidit. ñ ergo
ne nascitura ingrātū. Ad qđ sic intelligēdū potuit fz̄ nō aptuit. Et
nō ex impotēa fuit q̄ filius nō ingrāē fz̄ ei nō conuenīebat. Quod enī
deus filius nō ē deus pē. nō ex hoc est ex impotēa filij. nā et pē nō
ē filius. nec hoc est ex impotēa filij. Sed quia maxīm q̄ hēarcus epō
Vñ qđ ē q̄ pē. nō pt ee filius. Vl filius nō pt esse pē. Vnus ex
Impotēa

Fundat' q generatio gnationis ps est pi. Et sub potentia generare non oportuit eum. Soluco
ee sim. Et generare nati filius e filia. Quare eum non oportuit ee patrem
de quibus generatis postea plenius dicet'. Et si d' filius non habz potentiam
generandi qua pr habz. h° intellige dupl'. vl' non habz potentiam ut generat vim e.
vl' non habz potentiam ut possit generare. falsum est. ¶ Distinctio 8a. Distinctio 8a

Nunc de veritate et incommutabilitate et simplicitate essentie divine est agendum. ¶ De eo ibi
Est itaque deus ut ait Augustinus in v° li° de trinitate sine dubitatione Aug.
substantia et si melius appellatur ista essentia quam greci usiam vocant. Ab eo enim
ab eo qd' e sapere sapientia d' sic ab eo qd' est esse essentia d' sic ab eo e dicitur
et quis magis quam ille qui dixit famulo suo. Ego sum qui sum. Exod. iij°. Exod.
Et dices filiis Israel. Ille qui misit me ad vos. Ipse enim e ve d' esse ⁊ Id.
⁊ esse cui ee non novit preteritum neque futurum. Unde Io. ad Marcellum scribit.
Deus solus e qui exordium non habz. Ve essentie nomen tenuit q' non novit
fuisse neque futurum esse. Solus igitur deus e ee ve, cui essentie neque ee
comparatum non est. ¶ Dicere solet. quod ista verba Io. solent intelligi. eo Ieo.
de eo legitur eum immutatis fuisse. quia ab eterno fuit ⁊ manebit e et erit
in sua glorie. Et illa ipso est in se clara. quia si dicet' fuit e future tem-
q non fuit sed ee incepit. Si enim dicet' erit future non ee modo
dicere q fuit e et erit. Sed dicit hic Augustinus quod verba e quibz Aug.
temporis [illegible] dici de deo licet nihil est. Sed q d' de deo q fuit vl'
erit intelligendum non e qd' preteritum vl' qd' futurum sit. Sz qd' existat simpliciter
in temporis motu. quia eterna non sunt in tempore. quia dicit preteritum et impositum
hic ? ipsum in deo e ipso esse simplex affirmat. ¶ Distinctio 8a. Distinctio 8a

Dei igitur essentia incommutabilis proprie d' quia non mutatur nec mutari
potest. Unde Augustinus in v°. li°. de trinitate ait. Alie essentie ? sive capiunt Aug.
accidentia sive q fuit magis vl' qualiscumque vl' quamcumque mutationem sumunt
deo autem huiusmodi accidentia non potest. sz q de eo d' nunc sit vl' qd' tunc sit
vl' de aliis creaturis vl' spiritibus vl' in magnis vl' in parvis. Io est enim sola
incommutabilis. quia non mutatur. Nam omne qd' mutatur palatur i mortalis ?.
Unde Apostolus de eo ait. qui solus habz immortalitatem. Ubi Augustinus dicit. Nam que Apostolus.
anima immortalis dicitur ee. Et sic tunc non pr' deus ee solus immortalis Aug.
Videtur ? Augustinus in libro Contra ? deus non ? Soluco

Jacobi.
Ps.
Augst.
Aste.
Augst.
Dolucr.
Augst.
Ephesios
De sententie nona
Augst.

q̄z ingenerabilem et incorruptibilem vñ est in deo quia nō pōt fieri
Vñ dr Jacobi in can. sua. Apud quē nō est trāsmutō nec vicissitudō
et dauid in ps. Tu mutabis ea et mutabunt te aut. d. Sed dr Augst
sup gen. q. deus nec p locū nec p tpa mō. Sed dr ps pheteau.
et deus et nō mutat mala. Esse xp̄i. Sed solus deus ē immortalis. 1ti.
Quia cui nil remanet potentie ad peccā nō pōt nō ē ipm̄ pōt. Sz deus
quia deus nō potuit nec potest aliqua mutatōe mutari. Sed nec pōt
nec potuit aliq̄s peccā de supbiare. Videm⁹ q̄ pōt simplex ē nō
quia nec vitare peccā nec vitare accid̄s sine q̄bus formare nō est
diuersus. Vñ aut⁹ quo simplex sit aliq̄ sēa. Vñ dr̄ Augst
in 5o lib. de trinitate. Radix p̄a quia entia est multa. Et nō. nō simp.
p̄o de corpale. 2o de spāli. Corpale vñ entia ex partib⁹ constat
ita q̄ sit ibi alia pars alia. alia mēs. Et nichil sit tm quia pōt
aliud ē magd. aliud fia aliud color. mīa pt manē cād magd
et calde mīa pt manē cād fia. pt multiplex entitē nā corpale.
Entia q̄ spāle ut ē anā in corporeā cuius corpis ē simplex. quia
tota in toto in qualibz eius parte. Sed in nō entialē dr simplex.
Ut aliud ē lerna aliud ē sthay. Et sic de aliis p̄dicatis. Manifestū
ē in nō simplicē pt multiplicē nam ee. rādet in eis multe est.
deus in vñ sm̄ dr quia lic dr deus ē magnus bonus. Videtur
quia deus nō est magnus in comuēdē mole q̄ virtute. quia ipm̄ magn
ee nō est aliud quā ipm̄ magnare ipm̄ ee. quia in pdā accidentalia
in deo nulla sūt accidentia. Sed aut Augst in 5o lib. de trin. dicens.
Intelligat deū qui possūt sine quātē bonū sine magnū sine mā
qtā. Corrēdens sine sapiēs sine sciens. Omnia commutatōe sine loco
tēpe. sine tpe semp̄iter. Sine q̄lla commutatōe omnia mutabilia fabricans.
Et hīs omnib⁹ simplicē vñ in esse intelligibz. quia in deo nō est aliud
q̄ nō est deus. sic deus ē hoc et q̄d hēbet. Vñ dicit hilarius
in 4o lib. de trinitate de deus sit p̄sciens. Distinctio nona.

Vnc ad distinctōē p̄sciens accedēs. quia Augst docet de
fide adipiscēda. p̄dicta ē silēa cōsq̄ntia ee nō deo
nec in eis p̄dicta ee quo silēa ē. nec silēa ee quo pōt est. nec ss

Nº 10 I

cē qm filiꝰ ē. Una tñ est cēy. pñs z filiꝰ ꝛ ſſ. in qua nec ē aliꝰ filiꝰ nec aliꝰ pñs nec aliꝰ ſſ. Sed tñ aliꝰ pñs aliꝰ filiꝰ aliꝰ ſſ. ex qua cōiūcē filiꝰ procedit ē. tñ filiꝰ a pñe nec ſſ. ex pñe qua cōiūcē ſſ tres psōe. Sed cōiūcē nec ē diuisiua inqđ. ut refert Ambꝰ ſup in pmꝰ hꝰ de trinit. omne qđ natū est pnī in ꝫ pmꝰ natus est de pñe. qđ pñs filiꝰ. Et Augꝰ vꝰ hꝰ. qđ ex se dicit deū fuit ſ filiꝰ ē. natꝰ ē. ſ natꝰ ē. cui nō dat filiꝰ. de cui natꝰ filiꝰ ſcribit Augꝰ. Dicūt ſplendē. qui cognitē absq; actu dſ fundē. nō ē pñs ē nec ignis est pñs. ſplendē nec ſplendi. pñs ē. Dicūt nec pñs. pñs fiꝰ nec filiꝰ pñs pñs. Dicit aut Augꝰ. ſſ filiꝰ dei pñs et ſpūs dei ē. Et deus trinitas ſue ſpūs ſunt et ſue deus. Ita pñs trinitas ſunt ſi fiꝰ. q. ipse pñs dei natꝰ est dei. Sed qđ pñs pñs nō est fiꝰ nec ē. Ambrosius inqđ. ē aīa q̄ne. Deniq; est ens in veri cōtra. Ego me nō ē alius deus et post me nō sit. qđ filiꝰ in pñe et pñs in fiꝰ qui nascit. Ex filio noscere deus pñs fatēr. qđ nec ſbiungit filiꝰ nec ſbiungit pñs. est. ꝛ Ego nec post filiꝰ ascendit de ſpūſto deus ē. Et ſſ. est amor ſiue caritas ipsius pñs ꝛ filiꝰ. Hec Augꝰ in 2ꝰ hꝰ. Spūs ſcūs nec pñs est solus nec filiꝰ solus. ꝫ ab utroq; qualit̄ cōiūcē qua unūqsq; se diligit pñs ꝛ filiꝰ ꝛ ſſ. Insinuat Io. in epla sua dicēs. Deus cāritas ē. Et nō dicit Spūs scūs cāritas ē. q. ſ diuisiua sīne abstractiue ſumpſſ. Et cō gignend ē. nec deus pñs ē cāritas. nec deus filiꝰ nec deus cōiūcē ē cāritas. ¶ Ad qđ cōcedit Augꝰ licet filiꝰ appropriet sapiā deo. tamē tñ ppriū ē pñs sapiā. Et sic licet spūs scūs appropriet ē cāritati. tñ tñ ppriū ē cāritas. Nō est aliud pñs ꝛ sapiē. qua qua cāritas dr ad aliqd. q. ordo ē ordi ē. Et ē rem in singulis illis simpl ad psōnā spūs scī. Nec enī sapiā ad filiꝰ ꝛ hꝰ sic cōiūcē pñs nulla ratio habita ꝫ hꝰ. Augꝰ 18 de. q. Spūs scūs nec pñs est nec filiꝰ ē ꝫ dilēs qualit̄ pñs in fiꝰ ē filiꝰ proceſſ. Et in omnib; equalis est spūs scūs. ¶ Spūs scūs procedit a pñe ꝛ filio hoc dicendū ē. An spūs scūs procedat a pñe ꝛ filio. Et multi hereticorum negauerūt

Quod autem de utroque procedat multis diuinorum eloquiis comprobatur. Dicit enim apostolus
.Apl. ad galatas 4°. Deus filium spiritum filii misit. Clamat in cordibus nostris. Ubi manife-
ste dicitur spiritus filii. Item ad Ro. viii°. Qui autem spiritum Christi non habet hic non est eius.
Io. Item Io. xv°. Ubi filius dicit. quem ego mitto vobis a patre. Ex omnibus istis
traditur quod dicitur spiritus filii et etiam patris. Unde legitur ad Ro. viii°. Filii spiritus eius
Io. qui suscitavit Christum a mortuis habitabit in vobis. Io. Non enim vos estis
qui loquimini sed spiritus patris vestri loquitur in vobis. Et legitur in alio loco
P. Io. xiiii°. Quem mittet pater in nomine meo. Ex quibus concluditur quod spiritus sanctus
in nomine filii est missus et a patre procedit. Et conceditur ab omnibus. Sed greci
non concedunt spiritum sanctum procedere a filio. Quia ecclesia proclamat. Spiritus
qui a patre procedit. Et symbola eorum super hoc sunt fundata. Ubi non commemorat
spiritum sanctum de filio procedere. Et in symbolis grecorum habetur. Quicumque
a filio procedere dicunt anathema merentur. Unde nos arguunt et anathematizant
dicentes nos. Adducunt etiam assertionem sue opinionis et in testimonium vere ...
narrationis de symbolo fidei. quia secundum traditionem predecessorum. ipse Leo papa tertius
Rome quod scriptum sunt in tabula argentea retro altare beati pauli posita
et positum aliquid hoc scriptum. Sed Credo in spiritum sanctum. Deum ex pa-
tre procedentem cum patre et filio coadorandum et conglorificandum. Hoc symbolum est quod
in missa canitur in niceno concilio compositum. Et in fine eius subiunctum
est. Cui autem aliud docuerit aut predicaverit anathema sit. Ideoque dicta
anathematizantes nos dicunt. quia dicimus spiritum sanctum a filio procedere quod illic
non continetur. quia secundum nos dicitur a patre procedere et filio procedere aliud est ad-
ditum. Nos autem illa verba declaramus quod aliud docuerit aut predicaverit aliud
id est quod contrarium docuerit quod non procedit a patre anathema sit. Et sic
.Apl. aliud ponitur pro opposito. Unde apostolus dicit. Si quis aliud evange-
lizaverit id est contrarium dixerit. Et sic ibi dicit glosa. Sed quod ecclesia dicit
Spiritus sanctus a patre procedit. ipse non addidit a solo patre. Ergo a filio
procedere non negat. Auctoritas doctorum grecorum quarundam quod spiritus sanctus a patre
et filio procedit. Dicit enim Athanasius in symbolo fidei. Spiritus sanctus
a patre et filio non factus nec creatus nec genitus sed procedens. Didimus
etiam eorum maximus doctor in libro de spiritu sancto asserit spiritum sanctum a filio
procedere. Item Cirillus episcopus in epistola nestorio directa ait. Spiritus sanctus
intelligitur secundum quod spiritus est non autem filius. Sed tamen non est alienus
.Epi. ab eo. Item Io. Crisostomus in omelia quadam de expositione symboli sic ait

·do· 11ª

·do· 12ª

I

Ista ē ponit pcedens a pre et filio qui duntaxat dona pr vult. Hec a doctoribz greccie a latinis hēmus Spūs scūs a pre z fio pcedē. Sic ho bñ gr̄ lingua sonat. Spūs scūs pcedit a pre ē fio. Deq̄ q̄ Quesitū ·Ite atur q̄ Cū spūs scūs pcedat a pre z fio. Vtr̄ pl̄ vl̄ p̄ a pre quā a fio. qd nec hēret sūdl. quā pcedit a pre nato filio vl no nate fio. Ad qd Augustin⁹ li⁹ de trin⁹ dicit. In illa sūa trin⁹ q̄ deus nr̄a nulla tp̄a nō sunt p̄ q̄ possit sūdl. Vtr̄ pl̄ a pre quā a fio. Spūs scūs pcedit cū pfone sibi nrīa sunt coēnē. Ex auct̄ grit⁹ Vtr̄ magis a pre quā a fio pcedit. Ad qd dicim⁹ q̄ sicut nō dr̄ pcedat a pre quā a fio q̄ tm̄ no magis vl min⁹ nec plus q̄ pcedat a pre quā a filio nr̄o. Deq̄ Distinctio vndecima

Dastit⁹ cōsidēdū cū spūs scūs pcedat a pre z fio. Et ē pr̄ pris et filij cū d⁹ filius vl̄ natus ambor̄ Sed patris pcedē ab vtrq̄. Ad h̄ Aug⁹ in li⁹ de trinit⁹ videt⁹ dicere. Q̄ spūs scūs filius ambor̄ dicet⁹. qd absurdū sit q̄ē. fio quippe nullū ē nisi duor̄ sūs spūs ē nrīs absit q̄ ita nr̄ dēus pr̄ris et dēus filius sūs pr̄ēm⁹. Et si ambor̄ est filius amb⁹ genuissē qd abhorret diu sūdm̄ doctor̄ spūs. Cū spūs scūs d⁹ tm̄ pcedat. Q Unus solet. Cur fio nō d⁹ tm̄ genuit ē et pcedat Quid ig̃ alius so. dixit filius. Ego q̄ deo pcessi et veni in mundū. Ergo nō spūs scūs tm̄ pcedit. Ad qd dicim⁹ qd verūtm̄ pcedit a pre ē tm̄ dicit. Spūs scūs nō pcessit a pre nō q̄ natus ē q̄ dicat. filius autē ut natus nō tm̄ ut dicit ut d⁹ Augustin⁹ in quinto li⁹ de trinitate Deq̄ Distinctio duodecima

Restat cōsidēdū ē. An Spūs scūs d⁹ dia ingenitus. Ad qd dicim⁹ Nec spūs scūs pr̄is genitus nec ingenitus. Ad qd Augustin⁹ ad obiect⁹ Spūs scūs nec genitus nec ingenitus contra fidē dicit. Et si dicim⁹ ingenitus duos pr̄ios affirmā videm⁹. Ex auct̄ genitus dicim⁹ duos filios credē culpam⁹. Quod dicit⁹ genitus filius et spūs d⁹ nigenitus ex eo qd alba nō sit. Ad qd Hoc in rēbz dēi sonat et significat Sic dicit. Unde qd est aut ingenitus ē aut natus est aut genit⁹ ē ut hō nigenitus dicit. Quod spūs scūs nō est genit⁹ nec ē genitus q̄ ingenitus tm̄ dicit⁹ videbit⁹. Est autē qd nec natus nec genit⁹ est ut pr̄is qd natus est ē genit⁹ nō ē ut ē filius qui a pre genitus est fio

hūana cū dō acceptat. Dmam cū dnet effundet. Sed cōtēnūs vt
esse aphūs ad trall iiij^o loquelis. Cum tribunt nobis spūm et operat in
nobis. Alis cudens dicit spūs sūs emissū. ad hō Augu. Ito tribunt ois
spūs sūs emittendo ē podicando. Distinctio 14ª
ē grendi ē. An spūs sūs dat sapiēm vl dat a se. Videt hilarius
q dat et donat. Dat quidē qua dō ē qua dāda ē et donata ē opat
ē illa ē ois et indiscrete pūsanea. Sed dat in quant ē dō nō tm
a pte a fō dat ē cōia a sapō. Vn Augu in lu. l. aut. q sapiēm dat
qua cuq; cognōscit michil aliud ē qua care. Cū dōm spūs sc michil
aliud ē qua spūs sūs. In quant q dōm dei est dat in tm illi dat cū
dat ē vt oīa spūs. Io. 4. Cece apte dicit. q spūs vbi vult
dat ē q sapiēm dat. Cōia si spūs sūs sapiēm dare nō possit ē cū possit
ē filius se posse. qd nō posse ut spūs sūs ē se mō esse pte. qua
re illud opat qd nō opat spūs sūs. Et si dat se tm credit a se. nō
dat et dat cū tm inter duos ē datū nō est aliq cluso. spūs.
Distinctio 15ª
Dno cū qrendo ē. Quo intelligat Distinctio quintadecima
missus filij et spūs sc. Pr cū solus inquit Augu in hō. 1. de trinitate.
magna missa ē ē filius ē spūs sūs. Sed de fil pr videam q. quod dō
vltro deus filium suum seu se mittat ad creat iiij^o. quia pr intelligit
missse filium q prius no fuerat seu fuit. Cece quo filius missus ē
a pre ē spūs sc. quia pre x^o dicit. p prima rhetor. Tunc misit me
deus et spūs sanctus. Et eadē filius missus ē a se. quia pus vbi a
pre ē filio et inseparabilis operatio. Sed adh^c oppo. quare nō dicat
filius a spūs missus quemadmodū pr ē a quibus nō pcedit.
ig^o hō de trinitate. Hac intelligēda sūt q forma dei ig qua ē equalis pri ē spūi sc. Quod duobus modis
intelligi filius pt. vna ecclia missus q messanus ē ē minus ē
ea de quanty qua missus pt. Cū visibiliter in mundo apparuit ceruus m
deus et cū hoibus conuersatus sicut pphet. Vl cū in se ē deo
quod ēqualis ut ab eo genitus et coeqnus sibi inuisibilit. Et q alio
modo filius missus ē dei filius ut fiat ois. Quod alio modo nō possumus
intelligi ut sit cū hoc quo cecā intelligi ad spūs. Et sic missus
ē cū inhabitare ad omnes spūs. Vt dicit Augu. Et sic hō quodcunq;
hoīa dixerint filium ee maiorē ē spūs sūs esse consilio. qa sic missus dic-

Nō quod hoc sufficeret ad eadē ē sētiā hui⁹ hōmicidij. Dicit. Dē cōs
natis sūm pdicta. Nō in se ff sūm sit. Ita nō omnē cōtrariū sūm sūm hī
tū in cauris nō ibi nō sit ut pcepta fidei admittat. Tertiō cōsidādē
quia cū dubiū sūm dē deitate vl dei an sit vel nō pōt nō hōm nōme tenēat
Tūdat. Dempnīe fuit dictū nō quia dicēt. Q quia pcessit a pre z filio
tū nō ab eēnō pcessit qb eēnō fuit dictū. Et quia qd cēdat pcedat de
nale sit et dictū pōt aliqua sit tri dēitur. Q nia dictū pt esse alu
quia dēt. Sed sic tpaliter ff dr donatiū et dictū. Sed q sūm sempūs
dictū ē hoc ipse ē ad patrē a filiū z nō q dr donatiū ipsū adusb. Et
equalē a filio z pīe pcessit. Sed dr donatiū quia tpaliter nobis dēnr.
Quinto de trin pōt suadēi equalē fides cuiq⁹ q. Distinctio 19.ª
ipsar. Equalis ēt ēt dīna equalē ē omib⁹. Hr aut Augus in 4º de fide
ad petrū diacon. quo intelligat equalitas in eis psonis nulla hora aut
tēpore ēmēsa. nec excedat magnitudo. nec spēat pcedat. quia nec maior
est pī. nec eq⁹ pī et filius q ipsū fīs. nec eq⁹ sēdū nām dicūt
ē unitatis illare pbuare. Quia alibi dicit q⁹ ē equalitas illare
pbuare in tēpe ēt. quia qua nō ē maior alia. quia qd magnū ē nō a
liude magnū. Qui ibi ē vī mag⁹. Ito go dei mig⁹ est. quia dei nō ē veri⁹
quia dēt sūm nō verū dī. no aut verig⁹ est pī. quia filius nec verig
est pī. et filius quia solus pī. nō go mundū ē aliqd illare pbuare
Quinto restat ende quo⁹ pua pā nō excellet. Distinctio vicesima. Distinctio 20.ª
dicūm pcedat quia sicut q pua ē unitate magnitudo trīū pbuare pt pā
est mundū pcedat trīū pbuare. Et sic pī. nō est pcedat filius nec pa
tuus. sēdū se a eq⁹. Ad est dicūt magis q ipsum. Cui dicat pcedat
pcedendo z melius filius. Dicūt qd ipsum. Sed. quia dīna q ibi pī. mai est. Sed
Nam si ess pcedat vl maior. alio ipsum aliqd qd alē nō ipsum q ē filius
Deus alie pbat ipsum. filium esse equalem pī. quia ru deus q pī. cret Ipsum.
Omnē filiū z ipse se pma fide. Quod go de equali pī aut pī. nō pōt
aut nolunt gignē filium equalē. Si deus q nolunt unde erig ou deus esse
Si deus q nō potuit infirmū et miserū inveniret. qd ē falsū. Ergo
equalē sibi fecit. Hō aute pt studiosē humanū deuicit. Quod
go audīt dicit q hō simpl nō potuit qn hō pōt filium aliqū potentiorem
aliqū melioreū aliqū bonū scipo engēdē. quia q 2ª ēt potuit pī z pā
ēnā ampliq z plus. Et dicat pdict. de causa ppter qm deus aute du
nō pī gignē equalē fecit. Et dicit Augus. quia nec aliq creatū fuerit
nec simplēr. Defuit ēte dicendū go q filium sibi equalem ēpt. Distinctio 21.ª

Distinctio 21ª Hec sicut ge. credendo diguit et predicti. quia deus et ens et verum. Duc pa
Probabilis qo. no sit aliqd unū qua vna. Sed diuini queri quos sancti hō intelligi pt
cū nec possit solus nec pt sit solus nec sancti sanctus. pt sit unitas inseparabilis
pt cū filio et filius cū patre et spū sto cū vtroq. Sed ducit sonū pueri
dicimq nō ly separat a filio. ly solus pt. et dē est ly sit filius est ly spūs sit
Sed ly solus pt pt est. pt ly filius a spū sancto a pt-nuncupatiue conuertes
excludit. Item ly erit de solus filius et ide ly alie pone a filiacione et
sancto excludit. Nec spūs sanctus solus ge generat filiū et processū et ab utroq.
Distinctio 22ª Post hō quid. Unus pt deus. Solus pt et pt. ut solus filius est filius.
Probabilis qo. Item pone pt deus filius et deus. Item etiā pone de spū sto. Ad qd
Scotus. Augen. dicendū. pt et filius et spūs sanctus solus deus dicit sine solus personis.
sine suppositis. Sed nō opt a nobis dicta ubi sīnō auctus scripsit. solus pt est
deus. ut pt est solus deus. Et ita de filio et spū sto dicēdū. Et nōnulli in
summa sua considerando quia de nō et filio sunt deus pertinet unitas essentie
et spūs sancti. Sed hic dicimus ly nō solus pt est nomen deus solus. Quod
in codice sic scribit. Non solus pater sit deus. quia credimus. nō inst pater
dicimq pater deus et filius et nō et spūs sanctus deus et nec solus deus et
et filius et spūs. Sed hic dicimus ly pt. nō dicit solus deus. pt solus deus dicit
. Augen. dicit nō essentiā. Et dicit auctus Augen. Scotus pater. pt ad ultimū.
Et ibi sub sapientia dei dō. Ad 2m. Et ibi inquisitio sub dō. Ad ultimū.
Item ibi sola de patre dicit sunt ut procedentes ipsum. Et postquam auctus
Sed de filio sic. Unus deus et unitas. Est autem spūs sanctus locutus. ly pt.
et solus deus pater. quia nō est alius deus. Item sunt quos unitas dei.
. qo. Et pater est in aliis sub et spūbz. Ad ultimū Augen. ly dō hō de unitate sua
. Scotus. Trinitate dicit sum dei quando pater est in aliis sub et spūbz. pt sum
Dicimq ly nō aliud quia pater unitas deus et nō ly illi qd et spūs et nō
in ly deus nec equa ly inseparabilis sunt. Item solum. aliqn pt. nōiat
ubi filius et spūs sanctus exclud. Ut patet ad probā loquat ut cognoscat
et probet. Ad 1m. Quia ly plurib; locis actus ubi plus nōiat et alij
. 3o. complabilis inseparabilis inscitarum.
Distinctio 22ª Post poterā nolumus dissentire vt de se nomen deus sit. Illud ly patet
Augen. proprie quam et nota distincte ad sub; personas pertinet. Ut in Augen
ly Trinitate de unitate. Unitas de singuli deus. quam unitas essentie sapien

qđ esse ue pr̃ est pa. Sc̃ est fili⁹ ei⁹. Et sic qñ dicit⁹ due sue pse sue
pr̃ et filius. Et sic sm̃a dessignat⁹ et qñ dic essent comes sm̃ pr̃ a filio
q̃ sc̃ sp̃. Addit Augr̃ aut. qñ pa est cog⁹ eis Vt q̃ cat sc̃ meliꝰ. ¶ Solutio Augr̃.
qñ pr̃ et filius a spũ sc̃o sunt vnꝰ pse. Sc̃ spũs sc̃ sunt vnꝰ pse. Sc̃ spũs sc̃ ipse nec ad
qđ est pa. Et sic sm̃ dr̃. Alia est pa⁹ prop⁹ alia filij. alia spũs sc̃i.
Illud q̃ nomiꝰ hꝰ qđ est pse abstracta. Tu pa⁹ a q̃ nat⁹ pse q̃
sm̃ unitas. hꝰ confirmat Augr̃ dicẽs. Tres pr̃ales una ẽ nat̃a . Augr̃.
esse deitat⁹ in tres pses una ẽ dei⁹ ẽ[ssen]tia sed⁹ meliꝰ ẽ ypostasis q
Sc̃ sonat 3ũ meliꝰ ẽ ypostasis. ¶ Distinctio 26ª ¶ Distinctio 26ª
Quo cum de pr̃e filio ps̃one videam⁹ q̃ nat⁹ ab sue ẽ latꝰ ẽ ut
ipsum placuit dr̃. Aug⁹ in li⁹ de fide ad petrũ. Illud ẽ qđ . Augr̃.
nusse q̃mam ẽ. Illud ẽ pr̃e. Sc̃ ẽ alia est ypostasis q̃ dr̃ nat⁹
vl gnãt⁹ vl nat̃alis alia cũ processio. Iñ qđ quidã dicũt q nõ ẽ
qđ dr̃ dr̃ sed⁹ sm̃ dr̃. ¶ Sed Augr̃ in 4º li⁹ de ciuitate dr̃ . Augr̃.
Nichil in deo sed⁹ accid⁹ dr̃ fr̃ilatem ut in ipse. quia ille sit pr̃. ille
filius. quia sit nat⁹ a filio a pr̃e. quia sit ãgn⁹ unigenit⁹ et aliqñ
desinet tm̃ sed⁹ accid⁹ dicẽdi. ¶ Distinctio 24ª ¶ Distinctio 24ª
Hec scripsi⁹ qñ pr̃ et filius sp̃ dic⁹ spũs sc̃us. et spũs sc̃us dr̃. sp̃ Tercius
Sc̃ Augr̃ xv⁹ li⁹ de trinitate. Trinitas n⁹ pr̃ dicit filiũ. quia . Solutio Augr̃.
meliꝰ. deus pr̃ est. deus filius ẽ. deus sp̃ est. Sc̃ ẽ ypostasis pr̃
ordo ab natus filius est quidã filius homĩs dei filij ẽ Sc̃ ẽ
ypostasis genitalis pr̃is ẽ sp̃us deus. sp̃ est Sc̃ ẽ ypostasis procedẽs
ab utroq; sp̃ille qñ procedit ab patre est. ¶ Distinctio 26ª ¶ Distinctio 26ª
Quapropt̃ considerãdi sũ q̃ nõ tm̃ pr̃e genit⁹ sue creatꝰ ẽ pr̃.
sm̃ Sed ẽ ea alia q̃ aliqs usitat⁹ modꝰ loq̃ndi n⁹ nõ⁹ nõ⁹ nuncupat⁹
relatiue de pr̃e dicit⁹ ẽ alia de sc̃o creatꝰ q̃ pr̃ vl genit⁹ nõ ẽ
deus ẽ esse pr̃em a nõ genito pr̃. sed⁹ genit⁹ genitꝰ d⁹ nõ genit⁹
sed⁹ genit⁹ inaddubitanter. ¶ Distinctio 24ª ¶ Distinctio 24ª
Sc̃ pr̃ed aliud nomẽ mediatꝰ nomẽ relatiꝰ sm̃ pr̃. dr̃ ẽ
pr̃. sc̃ ad aliq̃d. Et dr̃ pr̃ pr̃. filius pr̃. et sp̃us sc̃us pr̃.
sed dissentit aqua pr̃. dr̃ pr̃. non dicunt̃ multi qua tm̃ti.

Dicta consideratio ostendit quod in tribus personis coequalibus filius fuit verum et karum dilectum in seipso et patre. Sed quod dicimus quod sicut karitas sive dilectio est

Distinctio 31.ª

Dubium

Dilectus filius equalis patri et spiritui sancto. Est autem hilarium filius patris et spiritus sancti non

Dilectus

Hilarius

autem ex karitate sive dilectione. Hic primo quidem

Augustinus

hoc non videtur quia nulla equalitas virtutis nos aliquo pacto in deo magis unum dicimus quam filium equalem patri deo. Et non magis

Distinctio 32.ª

Deus sanctus non

filius est ex karitate sive dilectione. Ita et filius deo patri deus est quia non aliquo non deus

Distinctio 32.ª

Deus est quia ex patre deo deducta. quia deus ex spiritu sancto est quia pater et filius se mutuo diligunt. Pater patri et filius patri sibi se mutuo diligunt. Et verum patri et

Augustinus

filius patri deus quidem unde spiritus sanctus ex quo genitus a genitore diligitur et genitus sibi genitore diligit. Deo constat sit pater et filius patri sibi deus diligit. Ergo patri sibi videtur ex quia non ex ad

Augustinus

deus ex et diligit. quia deus Augustinus in libro de trinitate. Quidquid in

Augustinus

ista simplici res sed quadruplex dici potest sibi ex natura et meritum de bonum magnum sapiens diligens et ipsum. Deus si pater est filius

Alia ratio

patri sibi deus patri ex quo sibi deus vivit et nisi tres ex una sua diligat

Distinctio 33.ª

Deus ex deus salubriter ratio est sapiens quia et spiritus sancti per deum

Distinctio 33.ª

Deus ex magnus sapiens. Vivit et pater et filius se diligunt et spiritus sanctus

Alia ratio

deus sibi ex una deus ratio. Deus solet quia verum pater et

Distinctio 33.ª

Deus ex sapiens patri sibi quia genitus. Vivit et pater est sapiens sapientia ex

Distinctio 33.ª

Deus ex genitus filius et sapiens genitus sapientia et magister

Distinctio 33.ª

Deus ex deus et filius ex patri sibi est deus essentia. quia sapiens simplex

Distinctio 33.ª

Deus ex quia est essentia simplex et divina.

Distinctio 33.ª

Deus ex Et est pecta mysteriorum ex in eo. Verum spiritum personare sunt spiritus patri

Distinctio 33.ª

Deus ex sibi spiritus deus quod. Et ex sunt deus et deus essentia. Vivit patris spiritus

Tertia distinctio

Deus ex deus sibi deus. Tamen breviter concludendo de ex spiritu quidem ab eius

Hilarius

fluentia quidem spiritus patris deus quod. Et in ibi est natura simplicitas patris quia quidem spiritus patris sunt et essentia aliqua hilarius de ex spiritus sunt deus non quia quidem patris est a filio est et quidem filius est

quod ipse filius est qui auctoritate generatus patri et patri generatus filij est filius. Et
proprie tamen dicunt quod generatiuus in personis sunt ut bonitas ac iusticia et alia
Distinctio 38a appropriata uel que in deo dicuntur et ponuntur. ¶ Distinctio 38a
Predendum est adiciendum quod quidam peruersi sunt homines in tantum
proruerunt in insaniam ut dicerent non eandem esse naturam dei et personarum propriis
dictum eandem essentiam non posse esse patrem et filium sine personam
quos pro nigrum in sacra eadem distinctio ad longum. ¶ Distinctio 39a
Distinctio 39a Nunc [illegible] dissonantium ac plura diximus de hijs qui contra scientiam
dei [illegible] eorum qui in speciale conflagitat tractatum de scientia
Nota bene presentia dispositio providentia de quibus nunc tractandum est. Secundum
quod Sapientia sive scientia dei cum sit simplex et una tamen [illegible] varia
effectus et status providentie [illegible]. Dicitur enim non tantum scientia sed et
prescientia dispositio de faciendis predestinatio et providentia. Est enim prescientia de
futuris malis tamen dispositio de faciendis predestinatio de hominibus saluandis et
de bonis [illegible] liberant in futuro consulauit predestinauit eligendo
Apostolus ab eterna [illegible]. In Paulus ad Ro. 6o. Predestinauit deus quos prescivit
conformes fieri imaginis filij dei. Et alibi elegit nos ante mundi constitutionem
ut essemus sancti et immaculati. Ad ephe. 4o. Et sic ab eterno predestinavit
quosdam futuros bonos. Et bona est predestinatio id est preparatio.
Providentia autem est gubernatio qua regit [illegible] dispo
tendum. tamen providentia accipitur pro prescientia. Sapientia uero vel scientia de omnibus
rebus sive de bonis sive de malis. de presentibus preteritis et de futuris
Et de temporalibus et de eternis. Non enim deus ita scit temporalia quod sapientia
Nota bene nesciat [illegible] ipse solus perfecte [illegible] novit. ¶ Hic considerandum est
utrum prescientia potuit esse fuisse in deo si nulla essent futura. Cum enim
prescientia sit futurorum dispositio faciendorum. Et predestinatio saluandorum.
Et si nichil esset de futuris deus non sciret aliquos saluandos
Tunc non uera in deo fuisset predestinatio uel prescientia. Si [illegible] scientia dei est
eius prescientia et eius eternitas non potuit non esse. Igitur nec prescientia
sua scientia ipse est. Eterna uero sive sapientia dei non tantum de temporalibus est
sed eternis. Sed si nulla esset futura tamen in deo esset eadem scientia
que non est nec maior nec minor esset quam modo. Et quod deus scivit

immutabilis sit qua nō mouet sit p̄ma vl̄ fin̄ qua p̄ma. Hoc Augᵉ dicit ergo. Si mundus mouet aliquā ut̄ nō debet quo gr̄ dō nō debuit quo debuit. Quo gr̄ factū ea q̄ nō sibi nota erāt. Nō enī quāq̄ sciat ignorabit aliquā rē sicut debuit nō debuit. Debuit ig̃ deus ista nō dubitare in se nō. Ex quo ergo sequit ipm̄ ista p̄ omnia in deo esse dubitabile. Apud deū nichil p̄ter vl̄ futurū et ipm̄ sequitur quedā Augᵉ. dubᵒ 9 Deinde autē hic ponit. Cū autē omnia dubitabilia constabilita sint in deo p̄ sequitur. Verū quoniā dubitabile sit omnia esse in deo p̄ sequitur. Dubitabile sit nō ista sint causa eo q̄ sequitur eius et ista sint sua causa vl̄ sui ee. Hic Augᵉ in libro apli sic aut. Sequit quib⁹ dā nimis curiosis Dubᵒ Augᵉ. dubitabile sufficit hoc explicare q̄ nō sint nec dicat q̄ ipsis dicit nec nec dicit dicere et hīc dicit quib⁹ hīc apud semetipsos nō ois sua rōnē in sua potestate in tantū eius potest nō sit aliqd aliud quia eius nāt. Et sic eius natura mutat in tēpore. quia eo nō mutabile in se mutabilis in se. Post pdca infert. Cui quia dixi deo et nō pt̄ assumā nec p̄ pt̄ cognitū sit. Et deus sint bona a nulla Dixi concedendo sic simpl̄ nulla est in deo sint esse in deo p̄ cognitū sint in deo. Et sciunt pt̄ omnia rāy bona quia nulla. Hoc. 23. q. 4 Ego Augᵉ. dicit. Et ipso pt̄ in ipm̄. Et sic nulla videt esse in deo. Dubitō Augᵉ. dubitō. in illa in deo et dic qm̄ et ipso in ipso et pt̄ quia sint p̄ in ipso nō sit. Dubitō. sed quoniā auctor a p̄ sed et auctor bonoꝝ. Iterū sint in ipso sunt ut bona. Non ego nulla in deo sint licet ea cognoscat et nō cognoscat ea p̄ bō. quod dicat Augᵉ. q̄ malicia p̄sumit p̄ nō ppaucum. quod Augᵉ. una sphera. 1. M. p̄ō. Cum excelsus deus z humilia respicit z alta p̄ō. alongē cognoscit. Nam ad ē scripta. Et alibi. De altis videns deus et nō ad implanū ē. Vide sup. p̄ō. 15. Deo expressē Augᵉ dicit p̄ō. q̄ altissimum sint p̄ma q̄ alia tua videt altissimum. Ea nō sint. Augᵉ. quod de illis videtur. Et p̄ illis malos dispuat. Ps. de pollia. Augᵉ ab humilibus magis cernitur. Ps. 46. Deo expressē dicit ascendit deus. p̄ō. vbi a longe nec a nullis de ē deus cognoscit et deus bona z nulla p̄ sciam bona esse p̄ approbare et p̄ improbare nulla vl̄ mala. Deuteron. 32. Et qm̄ mirum est quod omnia dicit in deo esse. Hic dicit quidā quia nō Ecclesiast. 40. deus ē in rebus p̄ natura humana sufficit. Et nec humana valet et

Continuā

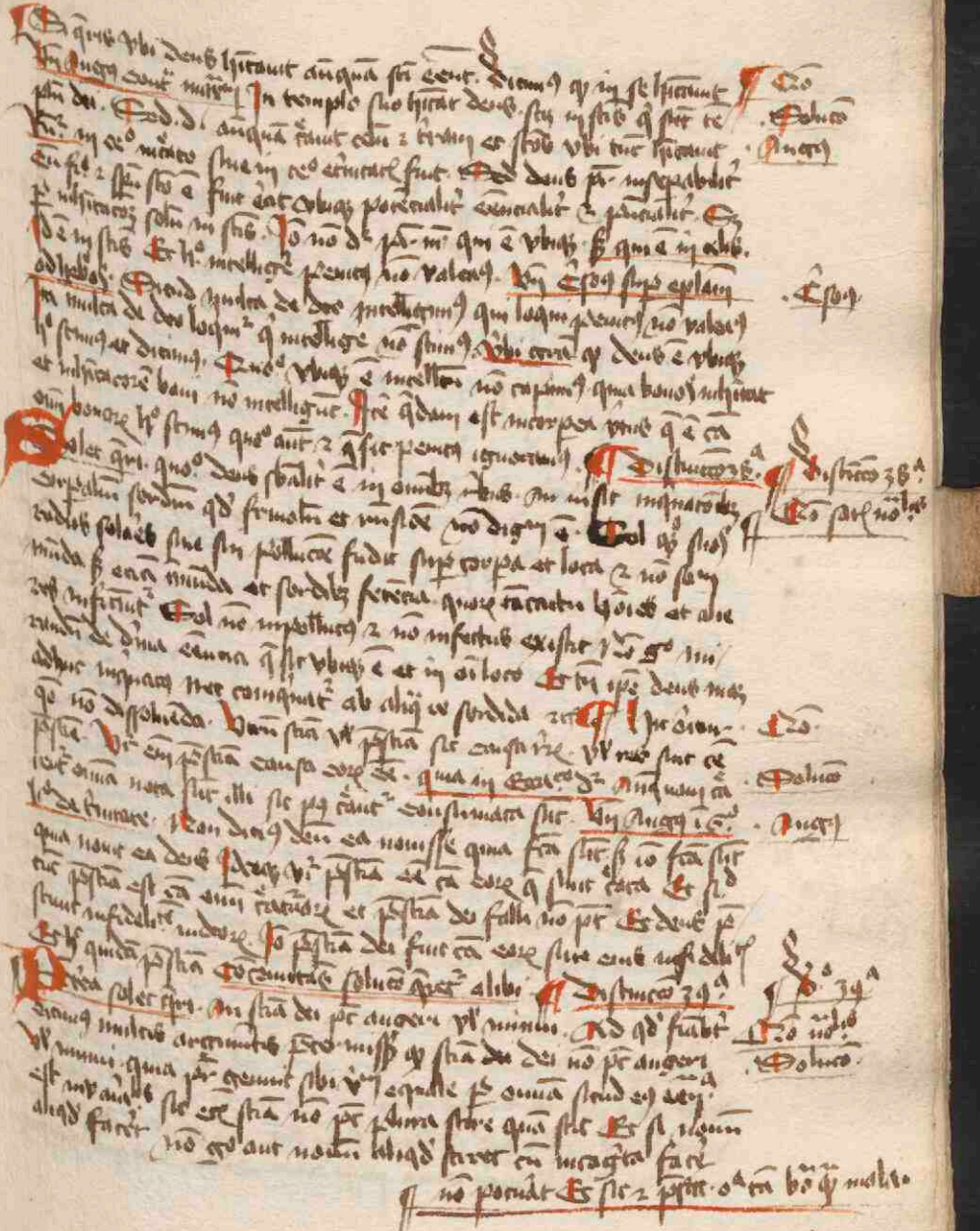

dere scire. q̃ ad comparacionẽ ad laudabilitatẽ vl̃ram q̃ sunt bona r̃ ma
ria placet ei comparatiue mala. Est em̃ aliq̃d bonũ q̃d in se bonũ est r̃
tñ bonũ fit. Sed nõ est bonũ fieri ut ei subueniat̃ pauper nõ ei
det̃ hõ a bonis pauperũ si nõ fieret. Est em̃ aliquid bonũ in se r̃
fieri et nõ est bonũ ei eu fit vt sibi ut̃ Toledan̄ o nullo p̃dict̃
Et aliquid bonũ r̃ inferiꝰ fieri r̃ ei tñ fit bonũ vt ei ut̃ p̃dict̃
det̃ audire. Est em̃ aliq̃d q̃d nec in se bonũ r̃ fieri nocet r̃
dampnat̃ ip̃m nisi penitear vt melius vobis ei ad aliq̃d vt dicit Augꝰ in . Augꝰ
Quidam dicũt q̃d ex omnib⁹ cõsistit bonũ sp⁹ bona omnib⁹ p̃tendo r̃
q̃a ea illud q̃d malũ dr̃ bñ ordinat̃ r̃ in loco suo positũ r̃ omnia bona
bona sint et laudabilia sunt ibi melius comparat̃. Sed q̃dam sophiste
inuit̃ p̃bas ipso q̃ mala sint bñ est in loco despectibꝰ. Quia em̃ bñ
q̃d r̃ a virtute r̃ q̃ deb̃ r̃ fieri r̃ a deo r̃ q̃ mala fiunt. Ideo ibi a deo r̃ Ideo Salmo
q̃ mala fiunt Quia sophista sine sophistica odibilis est. Ps. 33. Eglus Salmo
Deus falsitas furtũ fr̃ Vñ r̃ Et sic fit equitꝰ in vb⁹ quia q̃ fiunt p vbi
q̃d r̃ fiunt p virtutẽ eorũ Sed dicendo furtum fr̃ ibi fiunt p virtutẽ
deorũ Et sic nõ sequit̃ q̃ sint mala q̃ nos vt fr̃ dicũt ut dñs malũ. Distinctio 89ª Distinctio 89ª
Ultimus quippe deus efficax r̃ ut sint omnia q̃d
velit Et nichil fiat q̃d velit q̃ deficit ei adimplent̃ quecũq; loco fr̃
velit. Et quo ipso succedit r̃ q̃ q̃dam fiũt cont̃ vtm dei q̃ tñ
nõ p̃ter eius voluntatẽ fiunt Et quo ipso vñ r̃ nichil fr̃ cont̃ eius vtm
nisi omnipotẽtia omnia mala fiunt. q̃ tñ p̃ter eius voluntatẽ sempiterna nõ
sunt. Sunt em̃ cont̃ p̃cepta eius r̃ plurib⁹ r̃ nõ cont̃ eius vtm̃ q̃d dicit
illud q̃d nõ est p̃ter eius q̃ bona voluntas dei p Distinctio 89ª . d. 89ª
malas homiũ voluntates adimplet̃. Vt in omnib⁹ scriptis bona vtm̃ dei
valeat mori. Judei ipse impia vtm̃ fecerũt. Petrũ nõ mederi nõ valet
eius. Et passionem nõ f valuit Deus vt dr̃ in p̃ce. q̃d p̃ces. In . p 38.
cognitionẽ passionẽ mea r̃ resurrectionẽ mea. Cognitionẽ sp⁹ r̃ mansio
r̃ apparitio palmarũ mea. Tibi em̃ hõ placuit. valuit ideo tñ fieri
vt p̃ficeret nec ei valuit ut Judei crederet quia cum passio bona
fuit quia causa redemptionis humani generis Et ei ipsi deus
Judei valuit quia acto mala fuerũt fuit Et sic sequit̃ q̃d valuit quia

cont̃ malũ r̃ p̃ceptũ

Solucio super quaestionem philosophorum

Ex quo solvitur quaestio qua quaeri solet. Utrum viris sanctis placere deberet quod Christus pateretur vel accideret. Deberet eis placere intuitu nostrae redemptionis sed non intuitu eius crucifixi quia cupierunt Christum mori vehementer propter liberationem hominis. Etiam adimplectionem divinae voluntatis. Sed eius afflictiones noluerunt et ab illo acriter gaudebant. Quod est sentiendum est passionibus sanctorum quae passivus velle et nolle. Velle bona voluntate si fiunt rectos nobis proponamus scilicet ut prima coram Christo. Hoc aucta sunt et praeparata quia sic Paulus cupiebat solvi. Sed malam actionem impiorum non vellemus quia hoc idem quod deus noluit. Judas iudeus diabolus noluit quia deus noluit Christum mori. Hoc idem Judas iudeus diabolus noluit. Verum tamen deus noluit bona voluntate ut fieret causa rerum et redemptionis ipsi autem actum noluerunt malum quod deus noluit. Verbis indagatum est.

Et tantum de primo libro Sententiarum. Sequitur Registrum seu tabula primi libri cum suis distinctionibus

Registrum primi libri ut supra

Uti et frui quomodo differunt. Distinctio 1a
An deus utatur vel fruitur nobis etc.
De misterio trinitatis. Distinctio 3a
Auctoritates de trinitate veteris testamenti
De pluralitate personarum
Auctoritates novi testamenti de trinitate
et unitate in deitate.
Quomodo creator per creaturas cognoscitur. Distinctio 3a
Vestigium trinitatis quomodo in creaturis fruitur
Quomodo vestigium trinitatis sit in anima
An deus genuit deum. Distinctio 4a
An pater genuit divinam essentiam. Distinctio 4a
An pater genuit filium ex voluntate vel necessitate. Distinctio 5a
Praescientia et praedestinatio quomodo differunt
Quomodo voluntas duplex est in deo.
De incommutabilitate dei. Distinctio 7a
De simplicitate dei. Distinctio 8a
De creatura spirituali
De divisione personarum. Distinctio 9a
De coaeternitate filii
De coaeternitate spiritus sancti. Distinctio 10a
Quomodo spiritus procedit a patre et filio. Distinctio 11a
Auctoritates graecorum de spiritu sancto
Argumentum hereticorum contra hoc quod spiritus sanctus procedit a filio. Distinctio 12a
Quare spiritus non dicitur genitus aliorum. Distinctio 13a
An spiritus sanctus est genitus
Procedere a nasci quomodo differunt
Processio spiritus sancti est duplex.
An praelati ecclesiae vel apostoli habent dare spiritum sanctum. Distinctio 15a
An spiritus sanctus dat seipsum

Am ab alio dic. D. 14.
Sunt missus et ass.
Missus sunt sti dux. D. 16.
Duo sunt sti . visibr. infra. D. 18.
Am quis sed per augen vt minui
dimin. et datiu quo differut. D. 18.
Qualiter ens possit. D. 19.
Duo vna p. tio excelle alia. D. 24.
Duo q. nat. no ly aliqs mig
Qui duo vt ens p. D. 24.
Deus per quos iter.
no exclu. idem nobis q. nec.
Duo entis dic pla
De duo simul nam. D. 22.
Duo ly non p. tho. et ens D. 23.
Quid ly q. illi ens pt sunt. posse
Qui do no est pluralis D. 24.
Ens posse quo intellim
Duo ly no p. no inest
ad essentia. Distinctio 24.
Duo dei sunt nobis pd. elevatis D. 26.
Am accidens caduc in deo de nihil
ens in tm. Distinctio 28.
Duo spalia nobis dns
De pbis in operatis. D. 26.
De pio in transitiue. D. 29.
Am sunt pena Distinctio 30.
Duo filia tequal pri. D. 31.
Am spus sanc et creatus. Quis spus D. 32.
Pater spera spirat ab eno. D. 34. 35.
Duo nia dei a p. et filio. D. 38.
De spa pcipia pdestinatos et
predest dei. Distinctio 34.

Ly oma sunt in sna et cog. dei D. 36.
Am malu sit in deo
Duo deus sit in si ctera D. 40.
Duo deus in subiectat
alii deus sunt qn nudu a deo sit
Duo stabit et in semip ibi. D. 38.
Am ba dei per augen vt minui D. 39.
Am aliqs deputatio per scdm. D. 40.
Am aliq sit nudu dominatis
et nutr. Distinctio 41.
De simpleq. dei et D. 42.
Am deus potuit aliq mel
facie qua facit. Distinctio 43.
Am deus potuit pc de pd potuit D. 44.
De pluralitate dei. Distinctio 44.
Am malu ex deo fuit. D. 46.
De quadruplici malo et culpa
Am aliq fuit sine vsu dei. D. 48.
Duo vsu pd malus qui ipse. D. 48.
Dei vsus stabit qui pius placuit.
Et hic de libro pmo libri

Incipit secundus liber

Summa tm. tho et assum.
pt quia ipsa hab ee ens
Distinctio 1 dnc
De pcipio vie et remah ei
Creatio et scu quo dicit
Unde ipa scitia est.
Quare aut quota sit corpo
Am creatio ipotu aged est
Et pt de dictis sly augen
ha. Distinctio 2.

¶ Ihy augᵗⁱ nā ꝑnē ēnā ſtr
an celū aut terra.
An ſnūs augdi equales ſrā ſuē
diſtinctio quarta
An ſnūs aut fuerit eq̄ ꝑbabilis
Quā ſapiam ḡnuerit ag cr̄ⁿ
An aīe fuerūt ꝑſtē dēn · d. 2ª
¶ An aīes alīq̄ ſallam ē pg̃ cōſſoz
de cōfirmatōe z cōmūne ſtrēnu
¶ Et aīdſtas a lapſu cadēⁿ · d. 4ª
¶ Iuſtificatōis ſtūs eſſe dr̄ uolunt · d. 6ª
Caſus augēdi z duplex eſt.
Eſſentē ſyndeſis duplex eſt
Quā ig ꝺe ſtūe dyaᵇ dimiſſi.
De aꝑoſtate luciferi
An aīe ſtūt ubiq̄ arbitⁿ · d. 8ª
¶ Pēnū dyaᵇ impedītⁱ mulcipⁱ
An aīe ſtūt creatē
An aīe ſtūt corpoꝛee · d. 9ª
De ydeis ſtrarū angelōz · d. 10ª
Quā quidā ardo hz ſtm ꝑmū nr̄m
An ſi dēō ag caſti ſtūt diſtincte.
An aīe eiuſdē ordīs ſtūt equales
An aīe nutrīt̄ ad exhōrē cuiuſda
¶ Diſtinctio decima
Qz duaq̄ aīa hz angelū depu
tatū. diſtinctio · 11ª
An ſe bonū ag apaūt cura nrā
¶ De creatōe aīaꝝ rōnⁱ · d. 12ª
Deus apaūt q̄ꝺ nr̄ā
De apaūt ꝑmū dei · d. 13ª
Quā ꝑ ſcīa eſt
Dei ꝑmū nō ſpnt nrā
An deꝰ dixᵉ tpa aī ſtm̄ vel
De apaūt ſbi dei · d. 14ª
Opus trīū dei · diſtinctio · 14ª
opus quartū dei
opus quīntū dei
opus ſextū dei · diſtinctio 15ª
Homo qualis ſtūt ē · d. 16ª
De ouīrōe ade
De creatōe aīe · diſtinctio 16ª
De formatōe eue · d. 17ª
Quā aīa ſcīat de lapſu
De ſtatu hoīs aī peccm
Filiꝰ quidā ait ſtatū inocēcie
Quales fuīſſent · diſtinctio 17ª
De tempꝛe creatōis eue · d. 21ª
De duo tempꝛibus
An ebus ꝛeparat̄ homo cum gra
Quā hō ꝑ ſe nō eſt ſufficiēs
An ꝓcreatus ſtūt ſine pue
Quā in ꝓadiſo loquēs ꝑſtē
Qd ſunt due ꝑtes ꝑnie · d. 23ª
Quib⁹ due gr̄auiꝰ ꝑcauit
ꝑcare ꝺyabol⁹ conꝛigit
Quare deus ꝑmiſit hominē
ꝛeparari · diſtinctio 23ª
Hō in ſtatu inocēcie ag vbiq̄
meruiſſ. diſtinctio · 24ª
Duplex ſtatus hoīs ꝑt. ſtatus inō
De ordīe ꝛeparandis in nobis.
De ſꝑualibus ꝛeparandis
Lubēs arboꝝ quid ſit.
Quidā offīcia inſunt.
Qui lubēs arbor ſpecē ad ſuā
ſolū · diſtinctio 24ª
Liberū arbⁱ tripler eſt · diſtinctio 25ª
De gr̄a creatōis z opatiue · d. 26ª
Hec eſt triplex.
De virtute quid ſit · diſtinctio 26ª

De gratia et libero arbitrio. d. 29a
Utrum homo ante peccatum indiguerit gratia
cooperante. distinctio 30a
De peccato originali. d. 31a
Peccatum originale an ex anima est
an ex corpore. distinctio 32a
Peccatum originale quomodo in baptismo
dimittitur. distinctio 33a
An originale peccatum sit voluntarium
an necessarium.
An peccatum originale transeat in filios. d. 34a
An peccatum primorum parentum fuit gravius
aliis peccatis.
Causa peccati que est. distinctio 34a
De distinctione peccati. distinctio 36a

Quidam sunt simul peccata et peccati peccati. d. 37a
Finis duplex est. d. 38a
Quomodo peccator ex fine naturaliter vult bonum. d. 39a
An omnis actio ex fine est bona. d. 40a
Triplex est distinctio actuum. d. 41a = voluntas
Utrum vel et actio mala sit unum peccatum. d. 42a
Peccatum mortale vel veniale quomodo dicuntur
diversis peccatis.
Quidquid sit peccare in deum in se
et in proximum
Delictum et peccatum quomodo differunt
An septem sint peccata mortalia. d. 43a
De peccato in spiritum sanctum
De desperatione et obstinatione quomodo dicuntur
De potestate peccandi. distinctio 44

Et tantum de Registro secundi libri.

Sequitur distinctio prima huius libri

Summe trinitatis triplex est affluxus affluxus. Scilicet per generationem et per inspirationem et per creationem dicto in primo libro de duobus primis. In secundo libro dicendum est de tertio.

Distinctio prima.

Creationem rerum instituens scriptura deum esse creatorem temporis atque omnium visibilium et invisibilium creaturarum in primordio sui dicens. In principio creavit celum et terram. Gen. 1o. In principio id est in infinito vigore fecit deus celum id est empireum angelis impletum. Et terram id est materiam quatuor elementorum. Et illa quatuor sunt coequa celum empireum angelis in quatuor elementorum et tempus. Hiis verbis elidit moyses errorem quorundam plura fuisse principia. Plato namque tria nuncia existimavit deum exemplar. id est ydeos et materiam. id est ile. Et deum quasi artificem non quasi creatorem qui de aliquo quid id est aliquid operatur vel de se vel de aliquo alio. glossa in quantum dedit causam efficientem. Verum est si dedit causam materialem falsum est. Creator enim est qui ex nichilo aliquid facit. Facere de non materia dicitur aliquid operari. Unde homo vel angelus dicitur aliquid facere sed non creare. Vocatur enim artifex vel factor et non creator. Hoc enim nomen soli deo congruit qui de nichilo quod vel de aliquo alio facit. In scriptura tamen

distinctio prima.

Gen.

creatorem sepe sluit tanquam fessy et cy. Quod cum sal dr aliquod fuit sine causa miracule et labore talie dñi dicy fuit. Ideo autem fuerunt cu sanguine ypē ex sola vre fuit. Nolēs no duo pdā dr. pbo sic dicy mandy z formā. Deinde duo pl'ra sc.

Effecit autē deus vtrosq; eorum pdē aiē et hominem q̄ stant bonum z ligēt et intelligendo amarent. et amādo possiderent. et possidendo fruerent. Tamq; dissimiles ut pbs pdē aiē in sui puritate permanent. et pbs. pdē aiā corpi ingrētem. quā dicit Augn in hō de doctrina xpiana. bona ē deus sed melius est. et ut qui bene bonus sit. Deinde dr ea pcepta sua mandasse fecisse et ordinasse pdē q̄dratos. pmo duo fuisse q̄ vna pdā. Deinde addit qui quā bō fuit est. Fuit ad laudē dei ut fuisset deo sociata habē et no dei quia bonus eam no indigeret. Et sicut no sit factus ut fuisset dō sic nō dedit ut huius fuisset. Qđ pbatur ē bō in me ut fuisset et fuisset ne accipiat obstēm. et ipse dat. Et nō dedit ne in pdīa q̄ fuit sic pdē ipsaq; augēret vnāe q̄ no sic eam tueri ligendo q̄ no fuisset bō fuit si no peccasset aut. Sed quia ut alibi cautū ē ex nō nā exsistit. Deinde dr. Cū mandasset dñs pdē inobediē ee pdē aiā s absq; corpe nasciē. quē nec vnita sic corpi. Fuit deus voluit ee eius inobediā nō est ea. pdīa in pdīa caderet in eūdē nam. z ut huius corpis sic faceret mansiōe meliorē carnā. Distinctio septima.

Dē angelā nā nō hic ta. pmo cōsiderādū est q̄n sint creati z vbi et qualiter sic creati nā sīa. Secūdo de eoz gradib; et ordine quē dam et cōmissōn quibz dā. de eorū locō quē dā. et ordinatiōe. et demone dicā. de locis z officiis alijs de planetis alijs dicēdis sic. Circa dictū autē primū videndū q̄ sint. an sint eterna. Et. 1o. quia eternitas pmo ē propria q̄dē mensura eternitatis. Secūdo ē impia q̄dē mensura eui. Tertio ē communis q̄dē mensura temporis. Quod patet. In pdō creatur deus celū z terrā. Et pha in pō. 101. Principio tu dñe terram fundasti. Et sic q̄ creatio dr eternū. Et vē q̄ omnia sit creatura. Intra illud Augn. Deus qui vult mēte creat sua. sit pdē ee creatum. Intelligit hō q̄ creata sint in pdō tpis. Augn dicit q̄ ante omnia

q̄ anīa ēt ēcia sīnt dicenda. Et ctm̄ 2 tertiū intelligenciā spualoꝝ 2 corpa
lēm̄ ālia. Et h̄ est ēcia in gñe. sīc q̄ls. Licet ctm̄ vt ēcia ꝓpiet-
tur est ḡ inducēd̄ ꝓpter ad quas magis dicit vt ꝓpria ad ſtā est.
Attendend̄ 2 q̄ angelꝰ nō fīa est ubi. Sīnt dicendū 2 vbi fīe fīt
Nec inde in ēpo cuꝑtes. Vn in ēpo luce vel vndabā ſpūalē ēdere
de q̄ ſtand fulgt. ſīc ambo aūt ſīnt in ēpo ēcio ēcia. Et ēm̄ in ſtrum
matia sīm corpalem. Sed ꝑ̄ ſīm. ſ in ēpo ēcio sīnt aūt ſtan
q̄ ēcia sīnt. quo cūr lagꝰ in ꝓlma de luce q̄ dicit. Astandū in ēpo
et exalabo ſolem mēm et eius ſplo alesſio. Sed ibi mouit deꝰ ēstandū
qm̄ ꝑfectiue mouit. Et ſīm̄ 2. Astandū in ctm̄ ſd 2 ad equalitatē
ſīt cōſtāſ impſtabiliter q̄ q̄ales. Sed ſtimo ctia
ſīt fuerūt aūt in ꝑ̄ ēcio. Ger gdam videt ēe arbitri ctio
ſīne ſubſtātie. Sed ſſēs ſimplex. ſd 2 indiſibile vt mathēalēs. 2m̄
distēcio ꝑſonal. ſd 2 q̄ cūb differt ab a. 2m̄ ēp nāle ſtam vt 2
ſntelligēcia mētia voluntas ſīne dilectio. q̄m 2 tibus arbitriū ſd 2 libū
voluntas mīnado ad bon vt ad malū. Hic q̄rendū 2 dm̄ in oib
illis ḡa cūb aūt fuerūt equales. Ber q̄ ad ſtam ꝑtinēt ſtabilitas
ſedm̄ hanc cūb fuit ōpes. Ad formā ꝑtinet intelligere ꝑſpicuitas
Ad arbitriū ꝓlubilitas ꝑtinet rectalis ſpūalitas. Sed ctia fuit in oib
esse indiſſolū. Cōſtralē Secūd 2 in cōpibus cōis n. dm̄ est
ſedm̄ cūb ēcia ac formā ac ꝑdā quia aqua alijs humida ac agilia ſt.
Sic ac in augelis ūiſiqnd est. An aūt cūb bonꝰ ēcia sīnt. Vid
an aqua mali ꝓcurāt aliqui q̄ aūt qui rendūt ēcios fuisse malos
ac no libū arbitrij in malicia dertinasse. Sed nō ſbmalat illis q̄ no
ſtinuo ꝓcurāt ēcia ductio mali ēt. Rūdet aūt aūlos bonꝰ ēcios
ſtib ac Et ꝑ ēcium quosdam reddisse ab eis bonꝰ q̄ huiusmodi ſ
ſtinuisse. Et ꝓpa matīa sīnt aūt ēcium 2 lapsū eoꝝ. Sed
ḡue quia ſſtiam ſpuerunt eis ſtinuo. Hic quid in ab ſtrio
ſplex. ꝓpa ſtibant q̄ ſta erant Et a quo ab ēm quo ſtm̄ matīa no
formis ac ēpo ēcio ac ēm ēpe fundā. Et ſpuerunt nonēa bonꝰ 2 mali
ſntelligēs. q̄d apprehendit vl ſſpiendū ab fuerit. Et q̄ ſtinuo
fundā ac no ꝑtinēt ſpuerunt. Ostimo quinto
Dest hic q̄rendū est. Vtrū ꝓfectio ēant deus angelos.

Sed in dyas. scandalis & extincta quo ad instructionem nō aute quo ad dis
plicentiā mali. Sunt autē declarandē in hāc tria. Primo in oppos. vno
dubia de eis eadem trahit scīm ēuangelium pceptū stellarum. quia licēt ille aliqs
malus. nō sequit ꝙ eo ipso aliq̄ multi qui eo ipso malitia consen
tiunt eiusdē debeāt acquiescere ut sint rebelles ipsius excommunicationi. Ad ter
tium. in eis quib⁹ certissima quia lumē claritas et amenitas. nec in tali
bus nō hōiēs nimis vexant vt dena statuant. Primo in contrarium pceptū
dyas. 2. Inde ista rationes sunt decimes q̄ est q̄ tenetur. ysti ad ipsum
audiendū deputati. & tute autē credendū in hāc tria. Primo. Ipse
malendū. Mt. 24°. De hoc⁹ quidē opinat⁹ q̄ ibi ēuangelium sit. 2 ad Mt.
nos temptandū nō hz accessū. Ipse in dicit ꝙ ipsum recipisse
2 possīe. Secundo autē dein hz ab eo verbū & ēe plabit⁹ & ro
fusum dicit allegatū. Tertio in oppos. le. xx°. cū testimonia fue Oppos.
runt nulle alie salutē. Antiqui de sacrā. et exeunt. 2 salutat quēlz
qđ dr nouissīo tpe aliqs qui ēt tenuit ēbiā. ut ac si ꝙ possīt
declinā noceāt. Hz nō credit. & tenuit hec facultē. accedē ad eū
qui habet tpa aliqs in quo fraudulent. 2 pdant spualia. Ad hoc
aute malus sit d⁹ doctus de illo vero pbabit nō accedat. Sed
illud ecclesiat ēualiq̄ de illo vero in quo supsum. & sic Euphra q̄
nos nō pt supsum de corā eis tempore. Destructo. A. Destructo. A.
Ad ea nec bonū nec malū aliq̄ precedē pōt. nec bn nulla nec
bn apparēs. Ad ea nō tenent libri arbitrij. Sed libri arbitrio in primo Fo. 89
primo fieri nō pōt. Vide fo. 89 in tractatu de fō pdicto. Obij
Deus. & in quē primo nō pt cadē. Sed in sunt libri arbitrij in
primis primo fieri pōt. Adqđ dicim⁹. qđ bonū tantū gra
tuitū sunt ut nō sequat fō malū. Et malitia abdurans sit
vt nō pateāt fō bonū primo in libri arbitrium. Sed malitia libri
arbitrium depssit. qđ fugit ad bonū nō hz. Et bonum ipsum libri
arbitrium deducit ut de bono ad malū declinare sit nō pōt.
Deus fo. 89 qđ est in primis primo fieri pōt hō est statim in quo
tam stat pō ut hō et aliud. In pō statu in quo tam stat hō fieri pōt
Sed postmodū huius duo contrarium stat vt nō pōt fieri. Sic fio.
de malitia dei existente. qđ autē malū sit nō omnes gradi. Et hoc
qđ autē malū

Pe celum sidereum quod de aquis factum esse credi(tur). Cristallinum autem hoc enim magis c(on)-
formis et firmamentis de aquis factum est. Et sic superiores aque sunt celum cri-
stallinum. Ex quo quod aque fluide sunt. Tunc queritur quomodo supra celum
sidereum sunt. Tunc quod hoc sive non posset solui dicit. Deus fecit illas aquas soli- . Dominus
dus in spera sua quod cadere non possunt. quia superiori c(ir)culo ligat aquas in nubibus. . Solutio
¶ Sed queritur quare non est dictum illo die vidit deus quod esset bonum ut in opere aliorum
dierum. Et quod non dicitur est propter alteritatem sive alteracionem. Et est signum diuisionis . Questio
aliarum. Quia apostoli dicunt sunt factum 3o die quia aque sunt congregate Solutio
Congregentur. Dixit quoque deus. Congregentur aque in locum unum et appareat arida
Terre dicit apostolus et congregacio aque in unum locum ¶ Distinccio 14a . . D. 14a
per se ad suum depresssum locum. Ex quo quod multum sunt maria et globus aque
ad similem locum. Eodem die protulit terra herbam virentem lignumque faciens
intra semen id est fructum suum. Non enim naturalis potencia dei cum ex natura
die non floruerunt et fructificaverunt. ¶ Dixit quoque deus fiat luminaria
magna in celo et diuidant noctem et diem Post hec quod primus fons sunt
creata. Et quod sequuntur creatura et primum eius et subdicitur Et sint in signa
et tempora et dies et annos. Ex quibus videtur quod 4o die tempora inceperunt.
Sed quod sunt tempora id est per ea tempora distinguntur dies et noctes. Vel sint
in signa serenitatis vel tempestatis. Vel in signa certi temporis.
¶ Dixitque deus. Producant aque reptile anime viventis et volatile super terram
Ex quibus quinto die formatis piscibus et avium quibus duo elementa ornatur
scilicet aqua et aer. De eadem materia id est de aqua fecit et creavit pisces et vola-
tilia leuans in aere avem natabilia et mittens quorum id est aqua. ¶ D. 16a . D. 16a
¶ Dixitque deus. Producat terra animam viventem iumenta et reptilia
et bestias terre secundum species suas. Ex hijs quidam tangit et terram premisse ordinatum.
¶ Tunc solet de venenosis et virosis animalibus an post peccatum ipsius ad
nocendum homini creata sunt. Dicendum quod creata nichil homini nocuisse . Questio
possent si non peccassent. quia fuerunt innoxia et incaluniata. Sed post pecca- . Solutio
tum sunt noxia. Tamen quedam sunt data ipsis ad fruendum sicut aues.
Quedam ad usum ut equi et canes et homines. Quedam ad nutriendum et
ad usum ut boues. Quedam ad nocendum et ad exercicium ut serpentes.
Et quibusdam animalibus dubium est an creata sunt
in medio die sive fuit ex putrefaccione et ex mortuorum corrupcione et ex spiritibus
¶ arborum putrefactis.

Psalmus. Dñe deus auctor omn̄ est. omnib⁹ aute dilig̃ et deposuis nemisse
scrib⁹ est hꝰ tranquilla dulc et possessa. qui ealy possedis ꝑ
vidit deus ay esse bonꝫ et aut. fecerat hoiem ad ymaginē z similitudi
et ut sp̄ndem z omnia sil creata sunt. Sed ay mappis ira ꝑ mi
nulla opatiōy dicit declarat ut textus docuerat hoc fuit ꝑ rude
ppt q̄ nō ꝑmanerit sil cū ꝑ q̄ dulc sil ēmut. nec mappis ꝑmut
sil edit q̄ sil ēta sunt. Cuius sc̄ dem rēquieuisse ab oī opa
tiōe sp̄ali est. Requiescit dulc dicꝰ nō apud hoīes q̄ sunt. h̄ apud
nosa spem futuram fuit cessauit. Ex materia vel similitudo nō ꝑfecte
requiescit ex cessat dñs Dñs in opare. Nō celebrant tēpus dicendi sicut
sibi sibi. Ps z dñs nō cessabant. Sed ang dñs q̄ ꝑ mei ꝑfecti
opat⁹ et q̄ opat⁹. Vñ ay nō requiescut ab oī opa. sicut ay dulc opat⁹
in angelis gubernando ministrando. Sed prudens dem melli ꝑ
quia ēuerlib⁹ mutare ꝑt et alia regla⁹ hꝫ to sentit dulc de ꝑ
opa sua q̄ nichil quod nō⁹ quod manifesta sit q̄ ea fra sunt.
Sed hebdomas ꝑcipue hꝫ ꝑ dc nichil nouu ēsse dr. Et ꝑ
laudauit z sanctificauit Et sc laudare z sanctificare vñ post dr.
Galaty. Aliquid opus fecit in templo dedicauit ad qua sanctificat
no fuit creatura nisi creatura. ¶ Distinctio. IIª.

Distinctio IIª. Hic distinguit de structura quo hō fuit z in ordine ꝑ
Quomodo hō fuit z ad ymaginē z similitudinē nr̄am. hō quidem ex p̄ia parte dr ad
ad ymaginē z et ad situdinē. Nō ut quidam putauit ad dñm. Sunt angeli
nō z vna z eadem similitudo et ymago. Sed ait. nō sit factus
ay existēte vbi genesis. fecit z fr̄ hō ad ymaginē dei sicut mentis
intellectual Et sicut perfectā memoriam intellectualis z perfectam
dilectionē Et ad similitudinē sua sicut nascentem. quem fecit sicut
statu innocēt⁹ vñ 2m ymaginē qua ad imaginē dr. ¶ Distinctio IIIª.

Distinctio IIIª. Hic de bestijs agri pecore q̄ solent. Vñ ꝑra fuit z q̄ ex
Quomodo bestie agri pecora dr. ꝑ ꝑmanent in ꝑra sicut hoīs formā. dissimilitudo
sicut dr. formauit deus homine de limo ter. Ita sicut mulier
de costa viri Et subdit. Et nō sicut in ꝑra ēuis sicut vir
vñ 2m alia brevi. Flauit vñ spiraculū et ꝑfluit. ita q̄ fluuius
flauit. nisi manifestū corporis formauit. Dic quare flauit. Ps q̄
tanq̄ hoīs flatu ēta ēmut. Quidam putauerunt animā hoīs ꝑ

stā sua. Sed Augs dicit ēē aream fuisse ēm ani. Et postea corpus hūm. Augs
Et alibi dicit āt ēternū infundi in quarū et infinitos adiuc de nō.
Et quidā de aīa p̄mi hoīs dixerūt de aliis intelligendū ē. Et dr Remigius. Re.
Aīa est sua mensura regens corpus cuius species est in corde. Et patet Vlō hm. q̄ ē aīa.
ex quod animal pōt frequenter est in oībus cibis quibus potest nutriri
in aliq̄ pte tēpis. Ita aīa est in oībus cordibus sedens per quā nutri
tur in aliis membris cōtinuaq̄. licet non est in toto. tanta efficacia ē i corde.
Hoīem vocāt formatiū tribus de causis posuit in padsū exemplariter ad' plā
tauit a pmo. Hinc vbi apparuisset miserūt ēē padsū hominem
formatū qui postmodū fit in padsū pōtus. Vñ quidam tres species .ūs.
de padsū tradunt. Quod corporalem tm. Alij spiritalem tm. Alij vtrq;
nō quia placet mihi facere. ut hō in padsū sit pōtus quia ē animal mortale
spiritus debilis. Et maneus fuit formatus ex limo de terra a pte alia tūcta.
Et adaperuerūt oculos eorum et cognouerūt q̄ nudi essent. Et dixerunt
Et q̄ nugi- tus Hebraicus dicit aquā diluuij in tm tūc tendit quā corrupit
pōtū pdēt astendē. Vñ q̄ ibi loquit de pena cōmissa post ēē dilu
ade ē ens. quia pena ade nō nisi ad eos. Vñ padsū nō indigent pōtore
in hō padsū fuit lignū vitē quod nō q̄ vim dat ad vitā lignū vitē
dictū nō lignū sēe boni et mali. lignū autē vitē nō accepit dānū non
quia vi hūit qui ex eius fructu cōfortat corpus eius stabilit et protrahit
sallitudine finaret. Nec erunt ut nihil cultare. Nec in deum dicit in terra
sit labium Arbor- illud nō dat mala sī sēe boni et mali. Dat tm deū ē lignū
quia cognouit pius antequā tangēt illud esse boni et mali. quia q̄ non accepit ab
scuit q̄ esse abesse boni et nobedē malū. Et si pōt pcepta nō pōtest accipere in posteā
nō mīs dicēt lignum sēe boni et mali. Et si deus nō pbibuit malū scire.
et illud cibum venisse. Vbi tam. Quia cum venisti pbibuit tenuisti
pena sequit. Et si non pbibuisti. adē pena sequit. Et adam
ego dimisso deus est vt formatus fuit. Destructio. lq;
in eadem q̄ padsū mulier formā deus de latere eius sicut pōtus
tus padsū thoiem quia ē ex pulueri et pōt venire alia ad eū dicta
nō ibi dei [illegible] designata subuertere stipendia. Immisit deus sopore
in adam cui obdormisti tribus vna de costis eius et formauit ēē in mu
lierē. Hec questio est quare nō sit dimissus deus sine vxore a multis
simul dictus. q̄ pōt vnū et deū mulierē. Deus ut vnū esse ipsum simul pdicti

Et no ꝓsh̄ mouit si no pcessisset eq̄ sic̄ si pcessiss̄ et filij ei⁹ nec
possidē. Vbi pcedē nec nisi cum tut⁹ no egrabat differē cibos.
¶ Secundū q̄ hēi fuit datio duplex uadiū sine pcessu. Vnū uadium ¶ Nō duplex uad
ad custodiendū bona data. Aliud distrahē ad custodiend bona ꝓ / dato fuit ꝓ hoc dat
missū. Pcessu nē fuit dat⁹. ꝓ q̄ cōsuetudē uidebat⁹ sue ffect.
Ꝯ dicit. Exceptis 2 multiplicibus. Dedit fuit ꝓ q̄ agricole uidebat⁹
Ꝯ dicit. de arbor⁹ cadentib⁹. Et ꝓcess⁹ nē ē q̄d nūcius ei⁹ dicebat
ad fugiendū.

¶ Post hꝰ q̄rend⁹ est. qualit⁹ pōt pueꝛ si no pcessit filiū ḡnās ff Defectus 24ⁱ
Et qualis fuisset. Rnd̄ pueꝛ ad ḡnandū filiū ꝓ hoc ꝙ ꝓ Defectus
pādꝰ cōmisceat no possit nisi ꝙ ꝓ pena dei⁹ concubitū sq̄ matꝝ
ill⁹ corrupere si⁹ possit. Ad q̄d dicend⁹ q̄ no pcessit sq̄ ar-
teꝛ et matꝝ in pādꝰ carnali copula cōmiscebat. Et ex hui⁹si
ibi corpus imaculatū et cōmixt⁹ sue cōceptus. Et nullꝰ mot⁹ illi
cet ibi fuisset. Cum ꝑ mediatū ḡnāciōis sq̄ pcessit libidē
ex ass̄ sit ut cetꝝ animāb⁹. Cum manū ad cap⁹ possit sq̄ libidē
mittē se cetꝝ ibi tūc fuisset. ¶ Cur no ceciderit in pādꝰ. Rnd̄ ff Defectus
q̄ mox tristicia ill⁹ ei⁹ ꝑ ꝙ ei⁹ sic̄ de pādꝰ. Sed q̄rit⁹ hꝰ Obiectio
filiꝰ ḡnatus sit in ei⁹ senio. Rnd̄ filiꝰ pueꝛ nasc⁹ optabilē
ꝑ multa ꝑ uia aquisita dl angaria et miseriā. Sed ꝓpter ꝓ
fluxū uas ꝓferēs nē et mulcere assuet⁹ ꝓcreat. Sed q̄ sic⁹ ꝓ
lugēs decubuisse et cecidisse fuit possibile et mulcere affectus mox ꝓcreat
ꝙ ipse ex aucthōe dicit. 2 cētꝝ no ḡnauit. Sed ꝙd hꝰ Augꝰ. Augꝰ
ambigua loquit⁹ multa cū dubi⁹ ꝓcreat⁹ ex dedisse q̄ multis
cradib⁹ ꝑsistat q̄ ex ꝓ multis ꝓcreat⁹ ꝙ ꝓ multis
multū frequēt. Sed ꝓfecto nobis dēt⁹ sequit hꝰ ꝓfectus ꝙd ꝓcreat⁹
Rndet⁹ dicēdū q̄ ꝑ simplicē exercitū est. ¶ Defectus 24ⁱ Defectus 24ⁱ
Et ꝙ hinderētur obedē hꝰ possit assendē celū. Vn mulcere ꝓpōnt
in q̄a nisi q̄a in ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹
in ea ꝓ ꝙ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹
ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹
accedēt. Sed q̄ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹ ꝓcreat⁹

homem reddit se p̄hom̄iem exig̃ debuit. Sed hō debuit z nō potuit
deo resistere z vnūq̄q; vnūq̄q; potuit qm deus z hō esse qui debuit z
potuit. Illud autē nōdū q; nō sc̄m̄ vno dicū z precep̄m. Tu dixit. vno
de ligno scē bam z mihi ne comedas Et nō dixit ne comedas. Ex Magr
p̄ q; de vno ad mulierē venit mādatū Et q; mulier vno fuit plura
Ex q; sup̄ laqm̄ peccauit p̄ loquacit̄ cuellige q; nō adiecerit.
dicq; q; deus fecit illas tales ut nox laqm̄ possent z intelligent. quia
erant adam de ē ess in ecclē 30a āno. Et p̄ncipiū sua codicy nō
sicut dicq; Sequit. Destructio p̄cessmatis. Destructio 23a
Ne impingerāt. q; fuit dict̄ ut rudy illis pon. Cuida putant q̄d
dam illatoz in aiā possessū. Et ille vt Augr. Et sic superbus fuisset . Augr
p̄ p̄ceps ad ē z cū alij q; audierā q; nō sm̄ q̄d peccauit p̄ ē stabilit
p̄ erāt alacriores. Tu dixit. Et nō sicut deus. stat in audierā alacri
tas sua p̄ncipiū. Et sic superbus fuit p̄ quā m̄ ad appetiū.
q̄dā ex audierā et tm̄ grossio quā ad actū p̄tradēdā 20a. Reg . 20a
Videt quoq; quia pulc̄ p̄cerant. q; mulier. aq; vt. quia mulier
in deū in se z p̄ceps vt. aute tm̄ in deū et in se. Tu erāt tollie. q; mulier
plus peccauit. quia pulc̄ et q̄si p̄ncipiū est. Tu deū z. Tu dolā p̄cep
tus sc̄m̄ dicq; in. Sed aqua tm̄ q̄a. aut. Tertiū modū peccādi ē . peccādi
sc̄m̄ dicq; Sequit. Insurrexit z induxit. Hoc genus est p̄cē ex infirmitate
qui ex ignorāa. Et q̄ est p̄cē ex industria qui ex infir . Sed
mitate ex ignorāa peccasse. quasi ex seducta fuit. Adam ex industria
quia hō fuit seductus. Et dicit Apl̄s tim. 2o. Ad qd dicim . Apls
licet q; vnus z q; ex p̄sumptiōe dyabi cuia peccauit et credēdū esse z Dolus
sicut ne p̄sumptiōe dyabi nec tm̄ in hō dēpsit q̄n voluit. de deo mādatū
et p̄cepū. Et cauē agere sicut deus. Et ro excusāi a peccō p̄ ign̄
tiam dam nō potuit. Est aut ignorāa q; excusat peccū. Triplex ignorāa
quidam nō excusat. Triplex z ignorāa. sup̄ dixe q̄ sine nocē Triplex z ignorāa
di potuit q; nō ppōnebat sed q; nō simpliciter excusat. Sed facte ne
mis potuit excusab. Et dicit Augr ad valeriū. licet q̄ sit p̄cē . Augr.
sicut quā nesciebat nō tm̄ ro ignorādi z ad ignoscēdū tribuit ne ex
ignorāa excusetur sequitur Secundo q; plus p̄cat ad d̄m̄ mitigā. Hō bn

Nemo tuc hoc[ens] mihi malu[m] fuaſit ſ[ed] no[n] conſeculſt z vero ſuo de[t]
ſtr[o] Sſimatu[m] eſt p[ro]cu[m] in nobis p[ro]ſpexit z ſpualit aut p[ro] mihi ſuſi-
dere. q[uo] vero ſuperi- p[ro]cu[m] roig. Si tuc ſpualeras p[ro]ſtadi z dele[n]t cont[ra]
exeudent ad vſus cupiſ hi quid p[ro]cu[m] e. Si aut mihi ſuſi- p[ro]
touſſet. Et ſ ſ[ed] mihi- maduerat z no[n] p[ro]. Si p[ro] rebellat p[ro]ale e.
Si robustus p[ro]fadi p[hyſic]e ex mihi et pus tuc dic morle Sed ſ
q[uo] lazarus infirt q[uo]d quadriduan[us] mortuus e. Et cu[m] ſpualeras q[uo]d[am]
pus mihi- et q[uo]d e mort[uus] et appetit[us] roig ſ[ed] d[i] ſpualeras q[uo]d cu[m] ſpa
negotiat p[ro]cu[m] ſuſi[t] ad tribunalis tpalia ſuſtinet. Sed ro q[uo]d[am]
pus aut ſuperi. Cuidq[ue] ergo in aut mia gra[ci]a q[uo]d no[n] ſit cor[rectu] in beſtijs
ad vſum p[ro]cu[m]. Sed aut cu[m] beſtijs e cor[rectu] ad ſpualeras p[ro]cu[m]. Sed libu[m]
arbitriu[m] eſt facultas roig z voluntat. Id e facultas p[ro]cu[m] roig q[uo] eligit
bonu[m] gra[ci]a aſſſtente. Et malu[m] p[ro]cedat cadu[m] gra[ci]a deſſſtente. Et d[i]
libu[m] spu[m] ad voluntate. q[uo]d facta p[ro] ad voluntes. Et d[i] arbitriu[m]
q[uo]d ad roig iudicandi. q[uo]d arbit[ri] diſſpant p[ro]cu[m] adiuſtas. Et p[ro]
iudicat et diſſpant. Sed ſ p[ro] adiuſt magis cogitent. tuc dicitur
ſt a ſy[n]odiſt. Q[uo] quo ſpualeras q[uo]d multiplex e roig affin[is]. p[ro]cu[m] . Hiesu bis
appetit. Et ſtatu[m] h[ab]et mutatu[m]. 2[um] e rationale. 3e d[i] ro. 3[um] e
impetus mens. Et ſic d[i] ingenu[m]. 4[um] d[i] eligit. Et ſic d[i] voluntas.
q[uo]d eſt diſſtinct et cogit. Et ſic d[i] libu[m] arbit[ri]. 5[um] eſt diſſtinct eligit
et iudicat. Et ſic d[i] ſenſitiu[m]. 6[um] eſt rectu[m] ſcutegdare. Et d[i] ſpu
ſanctu[m]. 7[um] eſt infirm[us] tpis z anuat. Et d[i] ſpualeras. Q[uo] diſſtinct. 26a Q[uo] d. 26a
Sanct aut[em] ſtrenue eſt. q[uo] libu[m] arbit[ri] neq[ue] ad pus ad nolle ad
pcm in[fir]t. Sed ad fuit[ur]u[m] contingens. q[uo]d cu[m] in pcm e dicitur e
hec in pcm nat e q[uo]d tuc ſt vel no[n] ſt. q[uo]d no[n] tn omia fuit
ſub pcm[e] libet arbitriu[m] ponit. Et cu[m] tn q[uo] libu[m] arbitriu[m] ſit
fuerit no[n] fiet. Sed aliq[ue] accipit libu[m] arbitriu[m] in ſtrict[um] qua
in ſtrict[um]. Q[uo]d libu[m] arbitriu[m] in deo eſt ſua ſapia et omnipo voluntas
q[uo]d in[fir]a neceſſitate ſ libta vate z bonte omia fiat p[er] ſe. Q[uo]d tn
z ſit q[uo]d ea tn ad malu[m] facti no[n] ſit libu[m] arbitriu[m] no[n] cogit
Q[uo]d dicit Augſt. Multa quippe libenus dic arbit[ri]u[m] q[uo]d ope no[n] . Augſt.
ſpedit fuire pcm. Et cu[m] libertas cmplex. libertas a nacitate Hzo bis
. cplex a libtas

a pcō z a mīsia. pma libras ẽst in amīcū cam in bamē quā in malo. ẽst
in alia libras a pcō. Ad qua dicit Aug. q. ad xpm. vbi ẽst dns. ibi
libras. Similr vbs dicit in alr̄o. Ps. vnus. Ex hoc vas libratū pcō
dns. Et per libras a fluuio pcō libarat. Sed libras cū misce ignē
habet ips in pcōe. ignē z habet sūz plenū in fluō libratū. Ps. 28.
Dist. 24. Hoc ẽst qđ agnus z cospnus. Agnus qđ pcat hoīe cū ne pleo
hoīe. Sm cospnus hoīe ne finistra peleo. Vn Aug. Agnus dns i
nobis adimat et pfect qđ agnus meruit. Vn Aug. Agnus pcōm
z pbsequenter cōtrarios. Qđ a gratia agnus z cospnus
multa. Dns gra gratis dans. et gra gratis dans. et gra gratis fac
addens. Et gra gratis faciens. Sed gra qlibet pcedens a fide
ri dicitur. Vn dicit Aug. In psalmis. Ad nra nra nullo cognosc ad
aliquid nō admittendo vt adipiscaē alīq bona nra. Per fidem
h̄ nō sufficit ad salutē. Dist. 28.
Hoc bn̄ ꝯ Nunc videnđ ẽst de vnte quis sit. Et quis actus eius sit. Dr
ẽst vnis Aug. Vnis ẽst bona qualitas mētis qua vte bene q nō male vt
qua solus deus in hoīe operat. Sine q nos dei cūz. Qualitas pōt
in hac diffinitōe p genꝰ. bona pōt ad differ malam qualitatē
Quod pdicabilitas animi et illa habitudo et humani. Per de mor
ad differ corpalem qualitatē. Quod ē albedo negred ad. qđ
qua vte pōt ad differ sine qua ē si ē bona qualitas mētis cū ip
ea vte pōt h̄ vte male. vt dicit qua nō male vte ad differ nalem
potentiam quibz contingat male z bene vti. Sic qua solus deus in
operat. Per vnis pollicitas dr̄h q accipiunt et frequenter bene operari
adq. Sed pōt h̄ thesaurꝰ tm infinitum in nobis a deo sm nobis. Alr̄
pōt dici pcōs esse bonus nālis potentiae nō tm ab deo h̄ tm ab homine
q in nobis sunt. Ignorat vt q pcōs corpalem nō pōt. Et dr
h operatur hoc quia medici diligenter legē exercendo
Dist. 29. Quod nō necessē tenet libri arbitrij qui Dist. 29.
pcedentes et adiuuantes nō sufficit ad salutē et ad insta
tiam hoīs credat qui et dicunt credi quib fieri
ut credat. Quia p fidē in angelū in fide z pcepta
& deo nō accepe h a sanctis habemus hoc tradente. Paulo sermo
ne. Vbi pōt Paulo assistit nasi. Dist. 30.

Post hō cōsideādū ē q hō ad pēnā nō cōpetāte gra tñ ē ꝟa ē distinct 20.ª
q aute gra indigetur nō ut habeat voluntatē sua q pēnā sua nō fiat
sed ut habeat ad volandū efficiēt tāmē qđ p se nō pōt nō ois pēnā
boni mihi sine gra dr aug. Et si post pēnā in pādiso gēdiss . Aug
de lib. pec. ad marcell. Dim. q ex hoc indigus fuit se de se . Dolue
cōd nō primiste. Et post ecclā nō possūt ad illud accedē cōtēnt
ois in pādiso cherubin 2 flāmeū gladiū ardēs vēsūs hūanū ad
custodiēdū viam ligni vite. greg. nys. Quēadmō dr hō ad limē q
cherubin mēt3 phendo sue q rōnis est p gladiū flāmeū pēne
ligni vite accipiēs tpa volubilia medita. Illa go ad custodiā
ad cōmāē et p gladiū sd ē p collatāna equalia passiōa . Et q ē . Ch
Verū deligno vite ois pēnā cēdet. Hinc Aug in li. de nup. p. lōe . Dolue
sic qua ois propter ē ut de omib; lign. pradisi cēdebat usq; de lign. Aug!
scē crucis q mlti qđē ex pēnā cēdebāt nō pestifer. Hinc haut
dubiū illud lignū nō fuit usq; ad illo ligno scē crucis mlti
mūdi qđ nō fuerāt qua usq; ibi p meritū fuit. Et ibi sepelit
qui costa de latē suā sopōr est ē in formā mulier 2 alia ad
qđ ducta quib; nūa impēsuit. Et distinct. 31.ª d distinct. 31.ª
Dōm hominem sit pēnā et pēna tñ fuit ipassibs. Quid ergo
mirum qđ ē pēnā hominem pēnā in hac mūdi
aute tradēdos diēbus pēnā mūdi ē stultōr pēnā mortis p tñ fuit. Ad 8a. q. 2 ro
festū dicit omē in adam peccasse qđ ē massa. Aug dr hō est . Aug
dignale qua peccādo nascit omē cōcupiscētiale genus qđ ex hō bū lig
obedīa ave emanauit. Julian hēreg et plagiam arguunt pēnā q sic pēnā
dignale nō esse in esse actuale sic q nascit nō pēnat quia, dignale
ade nō est ssp. Valet agit nec pēnat in mēbris quia nō mēt2
ibi nec pēnat qui cōdidit. Hinc Aug. q ex pēnā actuali ade Aug!
pēnā pēnā dignale in nobis ppt cui mobrdam. Et sic ralē
et materialē fuit in pā hoīe et nō formalē. Et distinct 32.ª d. 32.ª
Hanc sup est inuestigāe quare illud pēnā in pēnā trahit
et pēnāre in filios. An stdm dām ome 2m tractū 2m 2m pēnāli
dicit dyonisius q stand ex causa corrupta sic ex alia pēnāre

trahꝫ carꝰ corrupta. sic ex aīa peccatrīc trahꝫ aīa peccatrīx fit hoīs
qua scripta ē lex cōmīb. Caro cīm ꝑ peccm corrupta fuit in adam
tamq̄ ex radice. q hoc nō fit ex aīa ꝑ sic qua dignitate fungit et
concreatu cū eoh in coitu libidīe vbi adē aīa nō ē infusa. qua actu
actiōe fruit in corpe ꝑdispōe. 2o de aīa. qd' cerā īmut magis.

. Exod. Exodi. 21o vbi agit de p̄cussiōe mulieris ꝓgnantis. Si aliq
p̄cussit mulierē ꝓgnantē et abortiuū fec ꝑ adē nō formate fuit puer
puerū mutabit cū pecunia. Qn autē formatu et animatu fuit adē
luam ꝑ aīa. In qua ē ꝓpro concepte tradunt ꝑcrē dignitate esse
. Item hic ingenie tui aīa posteā infudi. Vīdu q hucusq aīa deus ha creat
corrupta ē ꝑ p̄mū hoīs ꝑccm. sūt ꝑ sensibilē a tali fit gēe 2 mutat
Et alia corrupt vicij Et dī fomes ꝑcī et est ꝑmanēs ad ꝑcandū.
Et ista corruptio venit hoī ꝑ ꝑmū hoīs ꝑccm. Ex hoc 2o cor
ruptio dicit hoī ꝑccm originale. ꝑ ac collīe in bap̄mo nec minuit.
2o in bap̄mo īmittit ꝑ nō collīe. Et licet ꝑccm dignitate tollat
reatū manet tn actus et inclī in filios cū ē quasi ꝑccm dignitate
tollit reatū manet tn actus et inclī in filios tollit Et quasi ꝑccm
dignitate in filijs licet in bap̄mo aliqn dī. . Distinctio 33a

. Distinctio 33a Sanctū ē vesperē quo in bap̄mo dimittit illud ꝑccm. Et ex ꝑ
. Secunde dubium hoc ꝑ manet in q̄dam q̄ autem fuit. Fuit dupler rea dī dimitti
Sed ꝑ gratiā bap̄mi ꝑcm cōcupīe debilitat et extinguit
. Augustī. Augustī in lō de bap̄mo ꝑuulor. 2o q̄ huiusmodi ꝑccm dimittit reatus
ꝑ manet actus vt ꝓpositū qui ꝑcm cū dāno dei et hoīs ꝑpetrat
īmittit reatū ꝑ manet actus. qui ꝓpositū ē ex quo q̄ agit ꝑccm
. Ezo Dic de ꝑccm cui licet reatus detur tn nō actus. Solet ꝓpo
qua ratione reatū aīa incurrit ꝑ illo ꝑccm a deo cum tn nō sit in
ꝑcm sua ꝑte nō cum ꝑ libīū arbīe illud dimittit cū adiuua
ꝑcm vt ē ꝑ Sed qd dī qd qn aīa infundit corpi tunc ea dimit
. Solutio tunc ex quo tunc ꝑccm trahit. Solet ꝓpo. ꝑccm cōcupīe
. Alia q. Solutio ꝑ bap̄mū a deo auertit sic vt ab aq. Tunc in qua ꝑccm
tunc hoīs deo auertit. ꝑ in qua culpa ē tunc hoīs dyabolo vt nullus hoīs
. Ad ob. Sed. d. tn dubīe actū fit a deo ut dicit magr. Sic cuius ꝑccm
. Ad ob. tunc nō trahit quidē a causa 2a. Illud etiā nō in rudes ꝑccm ꝑ

qua mala cumqua fecus mali. Hec aute pena nichil ad ea q̄ ma
le mala dicit vl̄ voluntas mala q̄ aliquid fit qua ab illa ei separat
et tribuit ad malu. Et p̄h̄s ad ea esse dedicat et de deus ea separat
Qz ē voluntas et actus bonus sic in quā sic ex eis fabat. qm aut quisq; Augst.
in h̄o de quinq; sic. Deus bonu cū de causa ē qua cū auctor mali
no ē qua dicu q̄ sit auctor. ē q̄ in quā sit bona sit. Hec pleruq;
nichil cū fit in mundo aut in eodem. Secundū cū fit cause sic. quod
cond sic no sit secundū. Ex ergo cū aliquid fiet i mundo no
secundū communis nō dub sim stat ē et no valeat causa. Ex secundū
mundo annumer aliq nā de q ad equos secundū no pertinet. Et illis
mala voluntas et mala actio ē in quā est bō. fit in
quā dedicat se ab illa in tm̄ malū peccat. Et in quā dedicat se
ad ea de tantu pfectus ē. Et de quato pfectus de tanto bonus est
de quato bon mal de tanto pfectus ē. Ex ergo ē malū nisi
sit ei aliq̄ nisi corrupta cuius contrarietas Destructo. 38.a Destructo. 38.a
sit ei deus no est auctor malorū. fit mala sic pena meritoria
pena nisi. Et illius deus auctor est. Quia dicit Quinq; ex eo Amos
no est malū in ciuitate q̄d deus no fecit. ypa. Ex fit deus causa Ysa.
malū et creatu bonu. Ecce hic d̄ cāsse et fecisse malū. fit mali
nisi pena nisi ex eo. Pena nisi ē q̄ q̄dam pena sic sit sit
pena pecco Vel Augst. Ops illud pūt. Ops credit nisi sit Augst.
no nisi sic. Vel melius. no sunt dū sit cumple pena gemere
nisi. Hec Ille enim tam sup nisi. Vl̄ cū. Hec Augnis Augst. Ysa.
congre ps ē pena pena est addita. Et sic pena est pena pena. quia
est corrupta bona nā Et sic ē pena nomen ipsius. Alij dicut q pena
ē pena pena actio quia pūnit. Alij dicut q sic pena pena possit in
it q̄ sit voluntas ē q̄ pena dicit. alij dicut q pena ē pena pena ut ppe
pena ps dicit. ps ē q̄ sit pena pena meruit. Et in quā secundū
est dolor. alicui bonu. nisi. Et in quā pena sit ad tm
pena sit. Quia sapientis pena in pena q̄ alt est sibi sic
Et sic pena sunt pene pena. Destructo. 38.a Destructo. 38.a
Post pena de sine distribui ē. quia ex sine sinus ut aut Augst.
dolum Et tantus sit ut pena sic in pena. sic igit hoc nisi 2 bonu

ductus bona fecit. Post hec investiga ex quo intellexit dictum Augustini
in libro de vera religione. Quod non sit peccatum si non sit voluntarium licet ma-
la per ignorantiam fiunt multa per infirmitatem corporis tamen non videntur esse volun-
taria. Rursus quod omnia huiusmodi sunt voluntaria quia sine voluntate committuntur
quia qui voluntatem conditionatam non habuerunt non videntur peccare. Ut equus
et bruta. Et sic finaliter omne peccatum consistit in voluntate conditionata.
Cum autem voluntas mala et operatio mala peccatum sit. Distinctio 42a
Qui solet utrum in eodem homine et circa eandem rem hec duo unum sit
peccatum vel diversa. Quod diversa quia diversa mandata non furabitis. non
concupiscis rem proximi tui. Primum propter opus. Secundum propter voluntatem. Quia
voluntas conficiendi non videtur facere actum confessionis sic voluntas distinguitur
contra opus. Et sic duo diversa videntur esse peccatum in homine duobus modis
vel actu vel reatu. Actu quando voluntas vel opus in peccato est. Sed reatu
quando transierit vel asserit adhuc mens hominis polluta et corrupta. Tamen
homo est obligatus supplicijs perpetuis et reatu quidem permanerent licet
actu transeant. Reatus ibidem multipliciter dicitur. Primo pro culpa vel pena
vel pro obligatione pene temporalis vel pene eternalis. Si peccatum veniale
sic obligat nos pena temporali. Sed peccatum mortale est per quod mortem
demeremur eternam. Unde Augustinus. Mortale est quod dignum est accusatione
et dampnatione. Sed veniale est quod penam meretur sed facile indulgetur.
Modo autem peccatorum scripturarum varias habet distinctiones. Primo dicitur peccatum committi
duobus modis scilicet cupiditate vel timore. Ut dicit Augustinus et Cassiodorus
Super illud psalmi 79. Incensa igne et suffossa. Ubi per incensa
intellexit peccatum de cupiditate. Et per fossa intellexit peccatum ex timore obmissionis
et in obmissionem factione. Sed Gregorius dicit Super Ezechielem
tria genera delictorum quibus humanum genus est subiectum scilicet cogitatione lo-
cutione et operatione. Sed Orosius ponit quatuor genera peccatorum Super
Canticorum 5o scilicet reverere. Ubi ad tria predicta Super addit delictum
male consuetudinis. Dicitur etiam in deum homo peccare in se et in proximum
In deum cum in deo malum sentit. Ut hereticus vel nomen dei peio-
rando cum contemptibile facit. In se quando sibi nocet et non alteri. Quia dicit
Sanctus Paulus Omnis fornicator in proprium suum corpus peccat. Et sic peccat
in se. In proximum quando proximum inviscelodit. Differunt etiam delictum et peccatum

Nota bene
Augustinus

Distinctio 42a
Nota

Augustinus

Nota bene
Augustinus

Nota

Augustinus

Augry

qua delictū ut dicit Augry ng ſpūalis lepra. ꝑ declinā a bono
ratiōe vl̄ eſt facē malū. Vl̄ delictū qđ cōmittit ſine ꝑcepto ſeu
Vl̄ delictū eſt ꝑcepto mādē. ꝑcepto eſt ꝑcepto ꝑpio. Vel delictū eſt
fracēda. Sed ꝑcepta ſancēda nō fracēda. ¶ Dicēdū eſt ſcđm ſcōs
Hō hz
grad.
diuina cōpendia. Vt dicit ḡgorius ſup exod. Inanis gula
ſubdita accidia. Anxia inuidā et ſtrila. Et plurima mala ſequit
Et hz gen. ſpēs. Prima ſi bona hz ſibi attribuit. Secūda. q̄ reddit
eſſe dūm ex ſuis meritis. Tā qđ natare ſine qđ hz q̄ acēdē deſiſtit
Augry
Augry. Wō videri. Augry dicit. q̄ libido et concupiſcā ē malū
ꝑcepti ꝑcepto dāto eſt. Aliud ex ignorātia aliud ex impotēcia malū
malū ꝑcepti in ꝑcepto aliud in ſilētio. Tm in ſpū ſcti. Cūa ſancti
ſpūmia addet plēa ꝑcepta ſic ſapiam. Sed rūa eſt ꝑcepta ꝑ
Diſtinctio hz
Dicta hz
ꝑcepta in ſpū ſcti
Mt.
Hō.
Dolmo
Hō.
Hō hz
Augry.
ſuā et bonitatē ētia ꝑſuadē. Licet appāte ita dicit. ¶ Dicēdū
eſt ꝑcepta ꝑcepti quoddam ḡnūs et abſtractiuū qđ dr in ſpū ſcti
Et qđ dr in alio. Qui peccauit in ſpū ſcti nō ēmittet ſibi mā
in fut. Mt xij. Et illud ꝑcepti qđ eſt ad mortē. Vt. i. Io.
Non p illo dico ut oret quis. Qui ergo peccat in ꝑcepti
ſc. Qui ergo blaſphemauit in ſpū ſcti. nūq ēmittet ei nec in
fut. Sed ſtet quis. qđ ſit ei hō ꝑcepti. Ad hō ei rñr. hō aut
dr̄ dolmo dſperatio vl̄ obſtinatio. Et dr irremiſſ nō inde q̄ nō ꝑ
dicēdo ſ. q̄ tales dicte. Alij dicūt nō q̄libz obſtinatio vl̄ dſpatio
ſ. illaq̄ q̄ remāt q̄ recte finalis impēa. Et ſic dr irremiſſ. q̄
lingua dicte. Vltimō' q̄ obſtinatio eſt malū mōris. malitia
Sed primacia eſt p qua fit hō ipenitēs. Sed dſpatio eſt
qua ꝑſona diffidit de bōitate dei. ſcdm qua ſibi nullā ſpēm
tātis magnitudinē excellē excedē. ¶ Item ſcdm. q̄ in aliquo
q̄ aliquis ꝑcepit in ſpū ſcti. Tm q̄ fuit ex ētia mali. Sed
q̄ fuit ex obſtātia mōris. Tm vl̄ impugnat dicit ēmittē
Et ſuſtinet. Dſpatio. Presumptio. Impugnatio veritatis agnite.
ſtinatio ēmanēs. obſtinatio finalis impēa. Dicit Augry dr. Hō
de aqua vere poterunt ad mortē vl̄ in ſpū ſcti. nec ē de hac
vita diſcedit nec ſperē ꝑ ſpū ſcti mirabiliter tractet. Sed qđ
dicit in Cāt de ſpōſa. nō p eo dicit ut quis oret. Hō

Quesquid fuerit vitium sua. Nu autē in hac vita ē nec potuit illud in
Deus nec de illo dapnare. Sed p illo orāe debuit. Quid de nullo dapnād
est nu adhuc in vita est. ¶ Distinctio. 21ª

Post pdca considerāda est ista pticula. Si ē. Ubi patet vl' pbatur pcedēs
est vl' se habuit a deo vl a dyabolo vl a nobis. Primū quidē a deo ut
Quod dicit Aplus ad Ro. xiº. nō est pctm nisi q̄ nō de pcepto
bonum fit. Sed cum male intelligitur ut vitium dixit palatus. Io xiº. Ia.
Contradicit in ome pctm. Sed quero dicit. Qui male agit odit Augg.
lucē. Sed de hoc supius tractandū ē. Et hoc de 2º li. sētiaꝝ.

¶ Sequit̄ Registrū tercij libri

Quare filius du mānit deus
et eius pas. Distinctio prima.
Christus assumpsit de corpe suo
et sāie humāa. Distinctio 2ª
Quo boa virtus a pte deitatis
i libera pte sue sāie. Distinctio 3ª
Si mors fuerit quid sit
in xpō destruenda
Quare xpō suscepit de
lapsi sexu. Distinctio 4ª
In mānitate xpi ps una
assumpte. Distinctio quinta
Si esse deitatis in requirit
Quo illa de xpo dicta
sunt ista. Distinctio 6ª
Quomodo de incarnatione christi
Quo ꝑ incepit esse. Dist. 7ª
Quare filius nā dr dei natꝰ
et virginis. Distinctio 8ª
De duplici nativitate christi
An xp̄s christus adoptiuꝰ dicat̄ Dist. 9ª
An xp̄s secūdū quid ho sit ꝑ
Aliqui alius. Distinctio. 10ª.
An xp̄s ē filius adoptiuꝰ
An xp̄s sit creatus. Dist. 11ª

An xp̄s potuit peccare. Dist. 12ª
An xp̄s sua se ecclie pficiebat Dist. 13ª
An xp̄s habuit aliq̄ sciam primā Dist. 14ª
Quod de christo xp̄s assumpsit Dist. 15ª
An deus aut̄ potuit labi sec humāa
q̄a p̄ incarnatiōem filij. Distinctio 16ª
De ei⁹ statu habit⁹ et assumpsit agnd
An dis christus vl' pbr et sumpsit Dist. 17ª
Quod ꝑ manet sibi nobis Dist. 18ª
De triplici morte q̄ mundus Distinctio 19ª
Quod ꝑ mediator ē
Quare ꝑ salvat nos. Distinctio 20ª
De causa mit̄ dei hoies et dyabolū damnādi.
De morte xp̄i. qua' fuerit sua ē. Dist. 21ª
Quod ē triplex in christo
An in triduo mortis fuit hō Dist. 22ª
Fides quot modis sumit Distinctio 23ª
De descriptis fidei
An fides sit ex dei pcepto Dist. 24ª
De fide antiquoꝝ Distinctio 25ª
Quot sūt fidei articuli
Cur quia hiemus.
De qualitate fidei spei et cāritis
De ope q̄ una virtus. Distinctio 26ª

Pena mt fidei z spei. ℣. 28ª
De caritate q̄ dilige. dq; pr̄q
Cum quidā hō de dilige. sup. ℣. 28ª
De eodē dilige. eode. 2q. 1. distinct. 29ª
Cum omib; eā sunt diligendi
De duob; fratrib; rat̄ne. ℣. 30ª
Sacra multiplex.
An sacra sit hostia passe ainti. ℣. 31ª
De sumpt̄ dei. 1. distinct. 32ª
De ge. vetustis cardinib; ℣. 33ª
Omib; cardi. z eheu q̄ deuit
De Quatuor domib; sacris. ℣. 34ª
Quare dō spūs sc̄s fuit in x̄o
Tumor quadruplex.

Quem primū plenū de tpe. Vt ait apls nullū debem̄ fr̄m nr̄m fr̄es ex nulla fr̄m sub testa vt ab q̄m sub testa redimerent ad gal. iiij. Tunc pacientes de spūs gre. q; ab adulto duo exandi suppsit filij nō nisi vno est spūs sc̄s mentiendo. Quia quasi filius z nō pr̄ et spūs sc̄s est mentiendo. Quia vnus coniugum debet filius dei sapia est no coniugem nr̄m debet q̄m z ab agnis q̄m q̄ z a nō. filius debet a pre. pr̄a nō z. Et ita q̄ pbo dat in duos filios. fiet in duab; filios hoīs. Deū sanctificā q̄m omia in sapia fecisti in fi. pbo. 1oz. ut ea ignorant. Vn̄ nec ego erga tuos debeb; Deū pr̄ carne assumpsit nos spūs sc̄s fr̄es. q; ro fr̄es z q̄ fuit in diuinis filius. q; ille erat ess filius in natura. Terra tua z. No pr̄ carne assumpsit nos spūs sc̄s tm̄ne filij nō ad alios mittuer Et ne ibi ess pr̄ et filius Vbi sine causa. Vt sua permissu maneāt terra. q̄m sicut lacrimā z ad pr̄a nō debem̄ Vbi nō. Quinta pro sine causa c. Vt debz oīder timare sine nobis. Quia p̄hor oīder q̄d nichil ess q̄d nō ess. Quare nobis dic. Tu fm̄ vniuersitas dilex nobis dicere. Et ipsum ita est filius dei spūs est ips ut fiet ips filius dei. q̄m nisi deus filius de adoptem fil̄os du. Quod. An pr̄ nr̄ spūs sc̄s meritū patrum Vbi erit nō possent. Fm̄ q; alios eorum dest

Quelibet sapia sua q. dem
Et in gra. de distinct. 34ª
De caritate virtus q̄ nō ess
De distinct. 35ª
De. v. preceptis q̄m. ostensis
z duob; precepte rat̄ne ℣. 36ª
Vbi dō z cui dō quā. deuit
De mōdicis. de distinct. 38ª
De pauper. de distinct. 39ª
Virtus aīme p̄ma redēdi sc̄a
De primis duab; precepte.
Et fm̄ de Remissione peccatorū
Sequit̄ pars de distinctione.

. Nota.
. Augustinus

Valet etiam quod quare levi decimatus dicitur in abraham ut dicit ad hebreos
Et quare Christus non est decimatus. Unde dicit Augustinus. Sicut adam peccavit
quando in lumbis eius erant decimati sunt. Sed hoc non sequitur in Christo quia licet carnaliter
ab eo originaliter descendit secundum quod de abrahe materia nec cura[illegible] est a [illegible]
[illegible] non est decimandus cum illa duo ad [illegible] requirunt ¶ Distinctio quarta
Cum non mentionem ubi vel sic operatio patris et filii et spiritus sancti sit equaliter [illegible]
operatio spiritui sancto attribuitur quod ipse Christus est conceptus. [illegible] Et enim operationes communes
spiritui sancto sic attribuuntur quod eandem ipse solus sine patre et filio fecit. Sed quia
spiritus sanctus est caritas et donum patris et filii et [illegible] causa [illegible]
Et non quod spiritus sanctus sit pater [illegible] [illegible] operatorum. [illegible] assumptum est [illegible]
filius est [illegible] [illegible] filius [illegible] est de [illegible] et natus de
[illegible] de spiritu sancto adoptivus. Et [illegible] non dicitur filius. [illegible] licet dicitur conceptus de spiritu sancto
tamen non dicitur natus ex eo. [illegible] intelligant. Sicut
fit sepe in aliis operationibus dei. ¶ Distinctio quinta

¶ Distinctio quinta.
. Dubium.
. Solutio.
= [illegible] ad patrem
. Augustinus

Preterea inquiri oportet. Unde [illegible] concedendum sit quod persona personam vel naturam
vel persona naturam vel natura personam assumpsit. [illegible] etiam conveniat dici [illegible] natura
esse incarnatam sicut deus incarnatus et verbum incarnatum est. Certum est autem
Et sine ambiguitate verum quod non natura personam nec persona personam [illegible] naturam
assumpsit. Unde Augustinus in libro de [illegible] ad [illegible] [illegible]
assumpsit [illegible] doctores [illegible] [illegible] [illegible] ita sic dicit Augustinus
[illegible] non [illegible] ingenuitas manet ex patre [illegible] naturam [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nam si persona personam
assumpsit [illegible] due persone una fuisset in Christo vel [illegible] alia assumpsisset [illegible]
quare [illegible] [illegible] dicit ¶ [illegible] quod [illegible] persona [illegible]

. Nota.
. Obitum
. Solutio
¶ Distinctio sexta

[illegible] [illegible] singularitatem. [illegible] quod [illegible] singularitas sua [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] et non [illegible] dignitatis [illegible] [illegible] [illegible] non est
[illegible] non est persona [illegible] in quantum homo non fuit persona quia [illegible]
persona fuit in Christo secundum quam fuit persona. Sed enim obiicitur quod deus filius
dei fuit [illegible] [illegible] est persona. [illegible] quod illa quantitas non est. Distinctio sexta
Ex premissis emergit questio. [illegible] [illegible]
[illegible] conveniat dici deus factus est homo Et filius dei factus est filius
hominis Et deus est homo et homo est deus. Et an ista conveniat dici homo
factus est deus Et filius hominis factus est filius dei. Sed [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] videtur et invenitur [illegible] (alii dicunt

Distinctio duodecima

Et a pena et ignominia crucis. Et sibi meruit impassibilis & immortalis
vitam glam. ¶ Secundū aut Apm ad phil'. Cum hec fruct & q nobis ex. Apm
habbit. que q' et deus existimat illi. Et ag p nobis obedies fuit
usq; ad mortem mortis aut nos dei filius in qua q' deus ab eis. In qua q' hō fruct &
habent p gratiam et tam corpe. ¶ Destructio ordinata. ¶ Destructio 1a.
Et apte assequm patet qam inordinatis aut manifestatis nobis sp
nobis plenis p passiz aut. Sibi meruit qd ag nō queruit. ¶ Quidem
ad quid malum voluit. Judit bonis mortem nō p se voluit. quos
pene ut ps ipsius passio et mors tibi esse forma & cā vitae & hilaritis
causa fuit et libertas fuit vitae ad mortē obediendi. Causa autem
et indigentia a dyabo. Et ō mediatore dei & hoīm. qui sedens natus dei et spūs
sc̄i quē vocat alios participes fecisse ¶ mediatore. ¶ Destructio 2a. ¶ 2a.
Hoīm qua p mortē. Hic q alium mundū deo p̄ fuisse. ℔ nec ni
sic nos sanctos conscientiae alium nō fuisse. Et ad 2m qua sic
visa separabat dyabo et nō pacē. Sic nō ō instituit hō magnū
bellū sc̄ p instituit qua p patientia. Et cum illi tres causa ne
pereant sui deus hō & dyabo. hō et dyabo qui a diebus dei dicunt ut
dyabo cum insidiis dei committere qua sūm dei sui hoīm fraudulent
abducat et violent tenet. hō cum sc̄ unitate. qua maduit deo co
pulsit et ad eo se mediatorem deus Et sic hō iuste tribuat. ℔ dyabo
iuste tribuat hoīm. qua dyabo nullum meruit hic peccatum sup hoīm
sed hō meruit p culpa pena tribuendum. Et gr deus q vestis pecat
sc̄ pena hoīm tribuit. Et ad hoc tribuit vestis vitae hoīm
potuisse tribuisse tribuit. Sed ob causa permissum instead
similitudo non voluit qui deo in carne mundi tenebris & iustifi
cari sunt et credere de patre dyabo. Et sic iustificabat dyabo demonstrat et
ab in aeternum nō dyabo ℔ deo finis obedit p simile qua ad pec
sufficeret p pdestinatus eis salute effent. De quo est dō. q sic tra
dit a pte. Et q stephm tradit. Et judas eū tradit et inde
qua pr̄ eū tradet eū vobis ℣ vobis tenuit tantum p passio & stephm
predet qua sicut ad passio accessit. Eū dixit. Tunc genibus eō su.
judas eū tradit p dentes hō & manifestauit judeis insegnando.
p nos salutat. Et sic dentes venit pacem filius judam

qui in Symbolo continentur et ex hoc tamen salvantur et eis sufficit. Hugo. Hugo
tamen dicit quod simplicibus antiquis sufficiebat tantum credere de mediatore tantum
illa scilicet nativitatem, mortem, resurrectionem et adventum ad iudicium. Aliis vero non quod credebant
implicite quod Moyses credebat credebat. Sed modo oportet quemlibet credere omnes articulos
illos de quibus sollempniter ecclesia. Pro quo sciendum quod xiiii sunt articuli
fidei. Septem sunt de divinitate. Septem de humanitate. Quod omnes continentur
in Symbolo apostolorum. Primus articulus deitatis est credere unum deum esse.
Secundus patrem esse deum. ~~Quartus filium esse deum~~ Tertius spiritum sanctum esse deum.
Quartus filium esse deum. Nota primus articulus est de unitate essentie in divinitate.
Alii de trinitate personarum. Quintus articulus credere deum peccata dimittere his qui sunt
de ecclesia et non aliis. Sextus est deum suscitare mortuos. Septimus est deum esse re-
munerationem bonorum in gloria. Sub quo intelligitur deum esse dampnaturum malorum.
Primus in humanitate est filium dei conceptum de spiritu sancto. Secundus articulus filium dei
ex materia natum. Tertius filium de natum ex materia virginis. Quartus est filium esse mortuum
secundum carnem. Quintus filium dei descendisse ad inferos secundum animam. Sextus
filium dei ascendisse ad celos. Septimus filium dei iudicaturum vivos et mortuos
bonos et malos. Pro quo sciendum quod quatuor genera hominum veniunt ad iu-
dicium. Quidam qui iam iudicati sunt ut iudei et infideles. Quidam qui iudicentur ut mali christiani. Quidam qui boni sunt simpliciter
qui cum eo iudicant ut apostoli. Alii qui non iudicantur ut electi. Illud etiam
non est preterendum quod fides spes et caritas et operatio secundum aliquid equalia
sunt in presenti. Sed sicut in cithara una corda est intentior quam alia in sono
tamen equaliter intense secundum proportionem et armoniam. Ita una virtus intentior
est motu suo quam alia. Distinctio 26a. Est autem spes certa
expectatio future beatitudinis veniens ex gratia et meritis. Quia ex consideratione meritorum
que est iam in re vel in firmo proposito acquiritur spes. Et sicut fides ita et spes est
de invisibilibus. Distinguuntur tamen fides a spe. Quia fides est bonorum vel malorum rerum
Ita fides est presentium preteritorum et futurorum. Item fides est suarum rerum et
alienarum. Quia credimus mortem Christi que preterita est. Credimus cessionem
patris que nunc est. Credimus eum iudicaturum qui futurus est. Spes enim
bonorum rerum nec futurorum est. Post hoc super est investigare an fides
et spes fuerint in Christo. Unde iste tractatus sumpsit exordium. Quibusdam non
videtur videre fidem et virtutem et spem in eo non fuisse sicut in sanctis iam
beatis qui in Christo dei resurrectionem preclarissime vidunt. Sed quod Christus non perfectius eam cognovit

Nota bene
Quatuor decim sunt articulos fidei
Nota bene
Quatuor genera hominum veniunt ad iudicium
Distinctio 26a. Quid est spes
Dubium

quia futurum. sed amicus parcit spem habuerunt. ¶ Distinctio 25.ª

¶ Cum autem spacio fidem et spem nobis habuit dilectionem. ut q̄ est ex tribus
Ad Cambr. de Caritate quod est. aliam possit habere amicos et inimicos. habuit ut corde diligeret quia nobis que ei
habuit. Notandum de caritate et de ordine diligendi deus et proximus est de regula.
Caritas dilectio quia diligere ppt se et proximum ppt deum. Id est ex deo.
habet autem duo maxima. unum quod pertinet ad dilectionem dei quod est maius
mandatum. Alterum quod pertinet ad proximum quod primo est positum. Quod est ordo
Ordo. Et tota corde. ex tribus autem. ex tribus aliud quod pertinet ad dilectionem
Habet diligere proximum tuum sicut teipsum. Habet ultimo. In duabus istis pendet tota
lex dependet. quia sicut precepta dilectionis proximi. Ama
Amicus. proximum. Ad eadem est dilectio quia diligere deum et proximum. Ad
eadem simul dilatio est. quia si est unus habitus. Consequenter nos admonemur ut diligamus deum propter se. Et tota corde
cum suum bonum est. Et diligere proximum tuum sicut teipsum. Id est ad quod
et propter quod corpus diligere debemus. quia ad deum et propter deum se diligere
debet se et proximum. quia in bono diligendus est proximus non in malo. Et
si proximus male operetur. quia non est cum quo sit male agendum. Ut
dilectio nos inmunat veras cum dicit. Mandatum novum do vobis ut
diligatis nos invicem quod est dilectio nostra. Ex tota
Ad mandatum dei nos inmunat. Cum dicit. Et tota corde. Id est ex omni virtute anime
et corpus ne quis nulla pars sit a vacua. Ex a dilectione dei. Et hoc exponit
cognitionem et in futurum admplebit. ¶ Distinctio 26.ª
Distinctio 26.ª Hic docet. Quia ostendit precepta dilectionis nobis esse data. Ne
Ordo. quis dicat omnes quidem diligendos. sed hoc duobus modis non
Ordo. Ad Augustinum. Quidam ergo quia in lege de decem verbis
Quia in hoc nobis sunt deus. Alterum quod nobis sunt. Tertium quod nos
sumus proximi. Quartum quod nos nobis sumus. Tertium quod nos
nulla precepta erant necessaria. quia nec vinculum caritatis sibi adhuc
habuit. Nam prius unusquisque proximum non diligebat quam deum. Et
tunc primum cum se plenius edoctus hoc precepta caritatis. Ordo
Ordo. non tenemur dilectionem nostrum. quia nisi precepta retinemur. Cum dicit
dilectionem tuum sicut teipsum. ¶ Sed queritur quod de Augustino
quia dilectio quia deus nisi precepta retinemur. Hic ad dilectionem proximi. quia
proximi ad alium dicitur non habet nisi precepta proximi. Et

Primum intelligere inimicum nam qui proximum precepit diligere nullum excepit. Distinctio 29a
Post predicta de ordine caritatis agendum est. quia dicit Sponsa. Cant.
Introduxit me rex in cellam vinariam et ordinavit in me caritatem. Cant. 2o
Videamus ergo quid primus quid posterius esse debeat peccat ergo qui preposterum agit
Nam scire quid facias et nescire ordinem faciendi non est perfecte cogitationis
opus ordinem diligendi. Augustinus in libro de christiana doctrina dicit.
Inspiciamus ordinem. Ipse est qui ordinatam dilectionem habet non autem diligat
quod non est diligendum et diligat quod sit diligendum. Et qui minus vel
amplius diligendum sunt hec dilexit minus vel amplius. Omnis peccator in
quantum peccat non est dilectus sed peccator in quantum ipse diligendus est propter
deum. Deus enim diligendus est propter seipsum et omni homine deus amplius est
diligendus. Etiam animam nostram et animam alterius hominis plus diligere
debemus quam corpus. quia corpus vivit per animam et non econverso. Sed unum
omnes homines per hoc debemus diligere ad tantum quantum ad nos non est apertum vel
optimum. Quidam autem tradere videntur quod pari affectu diligendi sunt
homines. sed in effectu id est exhibitione officii obsequii discretio observatio fit
qualiter patrem et matrem ut sit longum. quia caveris diligentur
pater et mater soror et frater quam alius extraneus. Unde Ambrosius super 1o Ambrosius
Ordinavit rex caritatem. Ostendit modum diligendi. Cum primo deus
diligendus sit et maxime. 2o nos et parentes. 3o domestici. Solet Quo
quaeri. Si parentes nostri mali sunt vel filii vel fratres an magis vel minus
diligendi sunt aliis bonis. Respondetur quod sanctior est dilectio in copula Solutio
cordium quam in copula cordium. Quaeri etiam solet. Cur deus
precepit diligere inimicos cum alibi precepit odio habere parentes. Ut dicit
Augustinus de doctrina christiana et Jo. 18o. Ad quod dicimus. duo dili Augustinus Jo
genda in homine. et duo esse odienda. diligenda sunt in homine natura
et virtus. Sed odienda in homine sunt vicium et peccatum. Parentes
autem in quantum mali odiendi sunt. In quantum boni diligendi sunt.
Sic est de inimicis in quantum de natura eorum diligendi sunt. Distinctio 30a Distinctio 30a
Sciendum quoque esse diversos gradus caritatis. Est enim Nota bene
caritas incipiens. perficiens. et perfectissima. Unde Augustinus super de gradibus caritatis
epistolam. Perfecta caritas hoc est ut parvus sit etiam pro fratribus mori
sed nunquam ita tamen nascitur perfecta. Cum fuerit roborata perficitur

Dixit dñs Jacob dilexi Esau odio habui. malachi. 1°

§ Dixit dñs malachi.

Post p̄dca de ꝛ. Vtinā q̄ principales et cardinales p̄cauē. dissi
lis de ꝛ. q̄ sit ꝯtra. fortis p̄dē et tpanea. de quib⁹ dr̄ Augꝰ in
ꝑfidie. ffortis in ꝑfidie ꝑdē et in sustinēdo molestias. Tpanea in coh'
cond dilectois ꝑuis. Q̄ q̄b⁹ in hac q̄ vtrū in hac medietate hui⁹ uit
ꝑsum ad etnam ꝑmia ꝑuenit. Vtrum cardinales dr̄it a vobis dños
ostis. Dna cardinales manet ad papa et vnitas ecclie. Vtrum
Dicend⁹ q̄ facit hoīm capax p̄ scripturā sacrā. Vtrum dr̄it sacer
Cond⁹ cardinales attendunt in electionib⁹ capacitatē. dignitatē quā adminis
tros ecclie bñ et ꝓfitent ꝓficiat. qua habent extra ꝓfitent ꝑdē annat.
fron p̄ acquisitā dr̄it. qua dignitat acquirunt p̄ in fusos. Cardinales
p̄ sacrificia altarū. q̄ ampliat. qua q̄ hi qua ꝓfit dignitat hui⁹ cond

Vo. 38a

Nunc de donis sequit. ff. q̄rend⁹ q̄. Vbi pñs considēdū q̄ dñs ꝓcedit de dono sancto sic
dicit. Dona sancta sunt. Et p̄ma ni fuit destructa. Et p̄ma in vo fuit destructa. Et dona sancta sic
dicit. Dona sancta sunt. Et in fuit nō destruit. Ambrosius sic andit. Ambo
dicit illa christi cōis nō meatu. dans plumij cōis ablut⁹ ꝑ aqua vite fuit
ꝓdonis. ff. sed sepe ꝓuenit spūalia dona. merito. et in fuit nō destruit
et in aubo. Et vt adeam in vo fuit. ysaie andit dicens. Lapidem
pura de radet vestē ꝛc. Et flos de radet cum astendit et requiescit
spūs sanct⁹ dñi sup eū. Spūs sapē. et intellectus. Spūs consilij. et
fortitudō. Spūs sci et hanc sup eū. Et replebit eū spūs timoris dñi.
Quid aute⁹ esse timere. Duo ignari medium tenere cōsilio. Nam qui
ait timet. Perula timere ꝑati vt p̄ dona nūda ꝑ q̄ delinquit. Hic
ait timet. Perula timere ꝑati vt p̄ dona nūda ꝑ q̄ delinquit. Hic
timor mali. et quid in p̄ gradu cū nūda destruit q̄ dnā ꝑhibet in
ꝑpe. Dicit. Valet timere casū q̄ quis ordinē cui ꝑfit. Mc. ſa. Timor autē
sancti. Et. vt aut Augꝰ cū ꝑpe timorem exponit hō cōtra se a ꝑto
nō nōre amittendi ꝑtia etnā. Iste timor valde e lucr⁹ cōsummatꝰ.
Ait Augꝰ. Quid videnda ꝑ cetera cōtradicen qui alqñ fuit tue ꝑ
quiet et ꝑsecut⁹ autor duct⁹ limū vt filiū. Iste timor cruciat cōtristat
ꝑsistē ꝑtrahit timor castig⁹ ne ꝑsecut⁹ timdat ne desistat ne aplex q

¶ cap ꝑ dñs

Distinctio 34ª hoc a mā carrippere.

Distinctio trigesimaquarta

Post pdēt diligent cōsiderand ē in quo dnūt capitā ē sha de hō
Augy ista aut in 6 hō de tribꝰ. pmo de sptalib de sapia dñiorꝫ
ēt dcīs. Papa ē hūanare dinarij. Dcīt qꝫ ꝑ ꝓuidi ꝓ ecc
pa ē dinare et hūanare Gregy et sapiay dra posse no negro. Duj in ma
distinctoz capit. ꝑ cue lra. Alij dr pmo sue sapiē. Alij sue. Sed hoc
sapiē ē ad scīos ꝑtīt ecclie cōtemplatoz et dilectoz dei. Sed sha ad
rem admistratoz ē ecclie. Et ad bona cōmistratoz nec nubil. Sa
ecclie ad cūrās et tribulatiōes ꝙsibilem sptales ꝑtuj. Et secundū qꝫ
mirabilē a sha. q dr dona spūs scī. Alia sūt ab mirabili a sha q
valēt sunt in aīa hec nalia ꝙtū sunt q ꝑ gratiā in fundat
fidelīū ut pō cas ire ꝓficiūt. Alia uō dona valēt ꝓ hīs ar hōfines
ratoīs a dō ꝙ ꝑ hab ꝙtū aut q dr ꝑ dona illa valēt ꝛc
formant ad vitā admāt. Vbi aūt. Incalleūs nalis ꝑcō abscōdentiꝫ
ꝑ ꝓfectū quandā ꝛ gratiā q dr ꝑ dona intelligēcie informāt
ad vitā admāt ad intelligēcia. Sta ꝑma ꝓfectū q dr ꝑ dona
mundi ad vitā dirigē meritis ro ad cōtemplatoz et dilectoz dei.

Scalet cōtā ḡri. Verū quia hīs ꝓma ꝓfectū ꝑ dona hīs. de hō ꝑ dr
sūb ꝙtū ꝑ ꝓfectū ꝓfectū de qu de ꝓma ꝓfectū sūb ꝓfectū
qui ꝓma hīs sūb hīs. Sed quid ꝑ habē ē cū cōtā cōtrās ꝑ ꝓfectū
ꝓfectū. In quoꝝ ꝑta nū ē cōtra filij sūb ē dr. Dic Augy.
cōtrās ꝓfectū quid ē qd ꝑ ꝓfectū ab ē ꝓfectū aut nō ē quid ē qd
ꝑ ꝓfectū ꝑ dr ē. Sed ad hīs sūb cōtrāmāt qꝫ qui hīs ꝓma ꝓfectū
ꝑ ꝓfectū qꝫ hīs sūb. Sed de ꝑ cū dominib nō ꝓfectū ꝑ ꝓfectū
Alij de qualibꝫ ꝓfectū ꝓfectū ꝓfectū ꝑ ꝓfectū ꝓfectū
ꝑ ꝓfectū ꝑ ꝓfectū. Moyses ꝑ ꝓfectū. Dauid ꝑ ꝓfectū

Distinctio 34ª

hīs nō ē ꝓfectū ꝑ ꝓfectū ꝓfectū.

Sed alij distinctio dicūtur q in duobꝫ ꝓfectū ꝓfectū
ꝓfectū ē. Est aūt decalogꝰ. de x. ꝓfectū ꝑ dr ē
qꝫ ē scīpt ꝑ ꝓfectū. Et ille decalogi sūt ꝑ ꝓfectū dicūtur
q sūt distincta ꝑ q sūt in pā tabula ꝑtuj. ad dei ꝑ
cognitoz et dilectoz ꝓfectū. Scipt aūt q sūt in 2ª tabula

ad Ilicem ꝑtr̃. Non in pma tabula ē. Vñ habeas dicꝫ alibꝰ. Quod. 20. Grad.
nesq; sanas tibi sedapnie nesq; omẽm sitiendinẽ. Ih̃ dicit. dꝫ esse duo mandm. dicit
Quicq; dicit vnus. dicit. ita ndum duo. quia possunt dici mꝫ ydola ꝛ sitis. Angl
tudine. Dicit dꝫ ē q̃ hꝫ sitiẽm dicit. Vbi ꝑtr̃. Q̃ quis sitiẽm ꝙcuntis
vt aliꝰ nꝫ sanit legnis vꝫ lapidꝫ fiat sitiendine. Q̃ nõ fuerit ꝛ sciat
sitiẽm qui ex hꝫtis audis nõ mꝫ et dicit ad alienandũ sande ydolis
Sed nullꝰ nõ ydolis ꝛ mundꝰ ē. Vt dicit Aug. ad cui vitꝫ. ydolis nil Aug
sim mundꝰ. Sed dicit ꝛpondet ꝑtr̃ quia dicꝫ impletur ꝑ dicꝫ ꝑtr̃
ꝑ tabule ē. Vt non assuꝫ nomẽ dei tui supbum. qd̃ est dare dicꝫ breuiꝫ
ho mendax ꝑ multos nomẽ allegoice ꝙ ꝑtr̃ ut nõ putet esse
ratum filii dei ꝑ quia omnꝫ datum aut subsistit. Ecce. 1o. dicꝫ Ecce.
ꝑtr̃ ē. Mendax ut dñe sabbi scripture vbi stat dicꝫ ꝑtr̃ sabbi
abstinẽa. Allegoice ut ꝙcuꝫ hic a vicijs et contemplatoꝫ dei ꝙ ꝑtr̃. Et ē ꝙ ꝑtr̃ cum oratio et
mandꝰ quidꝫ ad abstinendum vnꝫ et ꝑtr̃ mundꝰ. Omnis quidꝫ ꝑtr̃ mundꝰ
ad ngaciꝫ vnꝫ dicꝫ in scripturꝫ. Mundꝰ quidꝫ ad abstinẽaꝫ vnꝫ
dicꝫ ē. Et ꝑ mundꝰ qd̃ est de vno deo colendo ꝑtr̃ ad ꝑtr̃ vnꝫ
quia ē equalitꝫ. dicꝫ ad filiũ in quo ē equalitꝫ. dicꝫ ad ssm. vnꝫ q̃ ē ꝑtr̃ ssꝫ
contꝫ. ¶ In ꝙa tabula erat dicꝫ scripꝫ mandata ad dilectꝫ ꝑtr̃ ꝑtr̃
Quarta ꝑtr̃ ad ꝑtr̃ carnale refertꝫ. Quod ꝑtr̃ quia tabule ad
ꝑtr̃ carnale ꝑtr̃ Et est. honora ꝑtr̃ tuꝫ ut sis longeuꝰ sup terꝫ
Honora nõ ser sicut ꝛpondi ut ea debem timẽda exhibere Et nõ era
timẽdꝫ. Ordinꝫ est. Ne occidas. Vbi stat dicꝫ Actus ꝛpondi
ꝑtr̃ Ordinꝫ ꝑtr̃ ssꝫ erat ꝑhibitꝫ occidere. dicꝫ ē ꝑtr̃ mechꝫ
bonꝫ ꝛd ē cuilibꝫ inferendꝫ exceꝑ fide nris. Et q̃ nõ mechꝫ
omnꝫ creaturꝫ illatꝫ vsꝫ ꝑtr̃ dꝫ mechꝫ. dicꝫ ē ꝑtr̃ Furtꝫ furaꝫ. nũ bn.
Vbi Sacrilegiꝫ et omnꝫ rapina ꝑhibet exꝑssim. Furtꝫ sacrilegiꝫ
sit rubꝫ nõis. sing. ē sacer de sacꝫ. ꝑtr̃ nõ sacrꝫ de sacꝫ ꝑtr̃ sa Sacrilegiꝫ sit
cer de nõ sacꝫ. Et sacrilegiꝫ ē. qui quis furatꝫ qd̃ ē mãcipatꝫ rubꝫ nõis
Culto deo. ¶ Et h̃ q̃rit de filijs israꝫ cum furtꝫ fecerunt qui Sacrilegiꝫ
sacrificabant. Ad hꝫ Aug. Quod Gradꝫ. Sacrilegiꝫ nõ fecerꝫ . ē. Grad
furtꝫ ꝑ deo mbrare mactãdꝫ ꝑbuit. Hoc apꝰ q̃ bonꝫ erat ꝙ ꝑtr̃ . Salꝰ Aug.
ꝙ ꝑcepit. quia nãlem legendꝫ cum eisꝫ cuncta dat ꝑ sacrificia
Furtꝫ qd̃ tibi nõ vis fieri alijs nõ feceris. Sed ē nõ ꝑcipꝫ ꝙ amdi.
Furtꝫ q̃ tuꝫ est dꝫ subintelligi sic tuꝫ nõ furaꝫ alijs. q̃ mãdatꝫ ē.

Dicunt de pueris videamus. Puerum e medicum iurare non sinit. Sed
go. que quę? Verum se puerum ubi non sit medicum. Videt quibzdam ex
Solus sic auctoritate ho. go sic. Obliti estis quę Iusiurandum tres hz comites.
Dicit. Iudeum. et iusticia. Ista de puerum non iurare puerum erat.
Plu dant falsu iurat. Ista de puerum non iurare puerum erat.
Nec falsandi vi. de puerum quia verus de e. Quibzdam placet non et
Puerum ubi non est medicus. quia stando quia non e medicus nisi alius con
sentiens. Alii dicit sine ira sit sine non vi. de omnibus puerum.
Verum hmo. sit mala. Primus q aliqn est mala aliqn non. Exponit ea
et sine merito iurule vt falsu iurule grande periu e. Et necessitate ad as
sidendum tuendum vt ad federa pacis conservanda multa non e quia
hominem est. Vin iurare in fide de mercede dni. Iurandum e fugiendo et necessitate. Augu
Ea peior sint eum hoc ad credendi. Sed ea quia dicit in alio
Vbi iurando pt cetera vera pt ira. Sine tua sit est qđ non e. Hi me
q sine detrimento no debuit iurare. Hic quę. Verum mendacium corrupit ezo
hanc duo iurandum. Et pt in eius precipit amo no iurare Nec pt
Nec pt Iosue non iurare. Sed pt in eius precipit amo no iurare Nec pt
Dr si vitare conetur no mst pt vitare capiatur. Quia pt deceptus
pt decipi vt paulus venerit videt. Hic quę quod sic dicit Iuno. Ezo.
pt dei qđ esse michi adhibet deu. Iurandum ea sic optimo ad pt. Dalmo.
Tasso e in deus dr si dicit. pt dei ita e. Quod e ea iurare non
non dat vt dedit. Vbi Iurandum in fide de puerum. Ea quę pt plures Augu
sint deo obligat. Est ea quidde quod iurat ea iusserit qđ fit pt ore
iurato) Vt ea homo dicit. Sic illud fere pacare hi. vt iurarat nihil
obligat ea sp hi deo ei quidde fuit ea deus tesse adhibet fuit
iurata deo obligat. Vt nec videndo Verum amo iurato in Ezo hic
Sed pt dicit videndo in Christum. In malis resonde Dalmo ysidori.
In turpi voto iurato decavet qđ iuratur vanum sit fraus
impia e pernitiosa q fidei adimplet vt hedes fiere vt quia operam
fide fiere adhibere nolucre ea est pernanda nec rebellibus e inire
federa iurandi et frangere Verum quia no stupro cedimo vt de bede. beda
in omis 23. Deinde iurat deum occidi Verum sicut sic enabl

Tr[illegible] baptismus
Caracter quid sit
De ministris baptismi. D. 4a
Baptizare quibus liceat. D. 6a
An quis potest baptizari in vero
De pueris inventis
Qui iocose baptizat
Baptismus bis consecratur
De ministris patriarum
De Exorcismo
De confirmatione. distinctio 5a
De Sacra eucharistia. distinctio 6a
De institutione Eucharistie
De condicionibus hostie
De duobus modis comedendi
Eucharistia. distinctio nona
De heresi eorum qui dicunt corpus Christi
non esse in altari. distinctio decima
Mutatio triplex.
Quare sub alia specie non instituit. D. 11a
Quare corpus Christi sub duplici specie sumitur
Accidentia quomodo sustinentur sine subiecto. D. 12a
De consecratione Eucharistie
An mali sacerdotes habent conficere
Eucharistia. distinctio 13a
De penitentia et quid sit. D. 14a
Penitentia frequenter iteratur. distinctio 14a
In perfectione penitentie sunt tria observanda. D. 16a
Utrum absque satisfactione et oris confessione
peccatum dimittitur. distinctio 17a
De remissione sacerdotis. D. 18a
Macula peccati qualiter sunt
Quando claudes dantur sacerdotibus. D. 19a
De illis qui in fine penitent. D. 20a
Ignis purgatorii qualis sit
De penitentia parva et que non compleverit
Penitentia de necessitate omnibus est negranda.

An peccatum aliquis remittetur in futuro. D. 21a
Qui confessionem publicat
An peccata remissa redeant. distinctio 22a
Quid sit res et sacramentum in penitentia
De Extrema unctione. distinctio 23a
A quibus est instituta
De unctione
De Sacris ordinibus. distinctio 24a
Corona que reputatur
De hostiariis
De lectoribus
De Exorcistis. De Acolitis.
De Diaconis. De Sacerdotibus.
De quadripartito ordine episcoporum
Missa qualis sit
De heresibus ordinatis. distinctio 25a
De Ecclesie ordinatione
De Matrimonio. distinctio 26a
Coniugium quid sit. distinctio 27a
De consensu matrimonii cum iuramento. D. 28a
An consensus iniunctus fecit coniugium. D. 29a
An coactio impedit matrimonium. D. 30a
De coniugio Ioseph et Marie
Bonum nuptiale triplex est. D. 31a
De solutione carnalis debiti. D. 32a
Quibus temporibus sit cessandum a concubitu
De matrimonio antiquorum patrum. D. 33a
De Virginitate
De personis legitimandis. D. 34a
De illis qui se polluerunt per adulterium. D. 35a
De condicione apposita in coniugio. D. 36a
De Ecclesie sociandorum. distinctio 37a
De Voto. distinctio 38a
De dispari cultu. distinctio 39a
De cognatione. distinctio 40a
De affinitate. distinctio 41a
Vir et mulier an sibi possint levare pueros. D. 42a

¶ Hec bn. Quid ē bapt'ma. q̄ sit fr̄ē
et qui ministr' ē. q̄ causa instituc'.

Dest hꝰ videnḍ ē. quid sit bapt'ma. et q̄ sit fr̄ē. et qui ministr' est. ¶ distinctio 3ª
et causa instituc'is. Bapt'ma dr̄ intrinsece pd ē ablucio corpis
spiritꝰ. fr̄ē sub illa forma ꝓborꝫ. Ego baptiz te. In nāe p. ⁊ f. ⁊ sc̄i.
Si aut fiat ablucio sine vi. nō est sacrm. ubi quia accedit vi ad elem̄.
et fit sacrm. Deinde alia vi et quid ē dicendū. Ve dicit Augn. in hꝰ de . Augn
sacrīs cap. 3. quia sine dicendo corpis ablucio fit vi. sacrm. nō qd̄ audiē
qd̄ credēdo fit sacrm. Cauendū ergo vi. ne est fr̄ustra aliud vi p
manus ¶ In dubijs ē. an sit sacrm. baptis̄ sine in vi. se alr̄. ¶ Ysi. bn
Ergo si alia desit q̄ ad decorē sacrī. requir̄. sit nō ro mihi dr̄ In dubijs. Confitet
sacrm. bapt'ma
ē sacrm. Nam in ip̄is sacrīs et in aliis q̄ soleut ē ad decorē et
ip̄e sacrm. sacrī. dicun̄ ad causā. ⁊ solū sacrm. pficiūt. De humor
sacrm. sua sit vi. et alia. Secūdo ad collectanea pertinuit ¶ Secundo ¶ Quid ē bapt'ma
q̄ aqua dicit q̄ ablucio est bapt'ma. Aliqui dicūt q̄ cū aut.
Ro. nr̄o credim̄ q̄ in bapt'mo ēt sit. Vim ad ē sacrm. tm. ¶ Ro ē bapt'ma nā sit
q̄ ablucio. aliud q̄ ē sacrm. tm. ut infusio aque. et pter hmi ssio.
q̄ ad ē rei et sacrm. sil'r. ut caracter. Sed aqua dicit vi. sc̄ificē
ē magis sacrm. q̄ dicit Augn. Sed caracter ut dr̄ vi. Augn. . Augn
¶ Dicit quis baptizaret in mari tpe tempestatis q̄ vi. ad ecc̄iā bap. ¶ Ro
Rn̄. mare vi. vi. malū. Sicut q̄ illa vi. ē in corpe. ⁊ licet . Osbern
aqua ē sc̄ificata. tñ effectū ē manet. ¶ Secundo q̄ quā hic ¶ Secunda hic quā sacrm
sacrm. quis sit. Quis ē baptizans. Quis ē baptizandꝰ. Quis est mīr. . Secunda sit de qua
sc̄ificatio fit. Quis ē fr̄ē. Quis ritꝰ. Quis ordo. Quis sacrm. baptis̄
sc̄ificatio mundꝰ a peccatis. Quadis qd̄ accedat hꝰ sacrm. qd̄ ecc̄a intendit. ¶ Vbi
Quod sit q̄ sequunt̄ sperant ad decorē sacrī. Vbi. Quid oleum efficax
contra efficacē solum. ¶ Latius vtrum bapt'ma ista frequentat. hꝰ in pte
tamen no. nunqd̄ ex hꝰ dicet. ¶ Dicit quā formā dixit xp̄s . Ro
baptizans. Ubi q̄ vbera dicit. Vt docet quia gratia bap. ē . Osbern
in nāe p. ⁊ f. ⁊ sc̄i. Hec ē vi. fr̄ē. Vis ē in archiz apl̄oz.
baptizat in nāe xp̄i. Qd ē q̄ sub illo nāe xp̄i. Vt aut quis? . Aug
tota trinitas mīr. Vis sit in ys. Quelli? ꝓ a quo ꝓcedit ē. ar.
p quē ꝓcedit ē. ¶ Quis solet ea corrumpere ꝓfanē? ꝓ vi. . Ro
in sc̄o baptismo. Dat̄ scribit Zachrias. Baptizate ꝓfanē. sic ac . Osbern
tulerūt in mare. q̄ fuit sacrdos. in ordine ꝓcessit q̄ leuam legunt
ꝓcessit ignarā. et dū baptizarent tria lintea elapsa sūt
in scripturis. et corrupte dicūt baptizare.
Et sic ꝓ. ⁊ sc̄i. sa.
Et sic ꝓ. ⁊ sc̄i. Sed ille qui baptizat nō

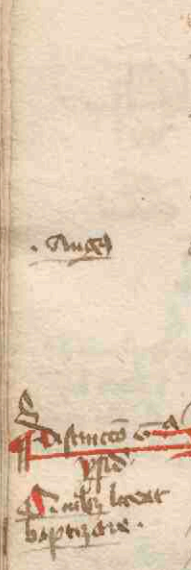

Illud quaeritur
Ad cognoscendum est ut ait Leo papa duo esse tempora sollemnia videlicet
pascha et vigilia pentecostes in quibus de baptismo agitur. Et ratio illius est quia -Ro-
in pascha ... mortuum ... quod per baptismum resurgimus de morte ad vitam
in vigilia pentecostes ... ad ... quod in baptismo datur spiritus sanctus ... [illegible]
effunditur. Abreviatio ... et ... [illegible]
... baptismi ... Et sic patet quod duplex est ... -Ro-
... baptismi ... ad baptismum ...
fidei ... ad ... ad ... [illegible]
videat. Et si quaeritur in quo ... succedit ... parvulo ... -qo
credendi ... Quare ... ad maiorem -plures
aetatem si vult ... tenebit
Hac autem ... ut ... sic
... catechismo ... dedit ... autem ...
sic in catechismo ... addit. Exorcismus cum baptismo fit catechismus
et exorcismus ... sine ... baptismus ... ut baptizandus in fide instruatur.
Et ... ab eo expellatur. Exorcismus de graeco in latino
dicitur adiuratio. Catechismus instructio. Catechizare idest instruere ut de
symbolo et rudimentis fidei. Exorcizare idest adiurare ... Exi
ab eo immunde spiritus. Symbolum idest signum vel collatio ... quia ... sym-
bolo fideles ab infidelibus distinguuntur et destruuntur collatio quia ibi ...
fidei sufficientia et integritas collata est. Catechismus et exorcismus est
... et neophitorum sunt qui veniunt ad fidem ... Neophitus -plurali ... -catechumenus -ut dicitur [illegible]
... Et dicitur a neos quod est novum ... addi ...
Nunc de sacramento confirmationis est dicendum. Distinctio .i.a -D. i.a
... et de ... confirmatio apta est. -De sacramento confirmationis
Quae dicitur ... cum baptizatus in frontibus sacro signatur ...
quod sacramentum ab aliis ... per ... a summis sacerdotibus ...
... quia ... tempore apostolorum ab aliis quia ab episcopis ...
... sunt ... et ... -virtus huius sacramenti
... Virtus huius sacramenti est robur et donatio spiritus sancti qui
in baptismo datur ad remissionem ... sacerdote ... con-
firmationis ... ut roboretur ... ad praedicandum aliis illud quod
in ipso baptismo consecutus est. Melchiades papa dicit. Spiritus sanctus ... virtus
magna est sacramentum ... baptismi et confirmationis ... manus ...
... a maioribus datur ... baptismus ad remissionem ... quod ...

timē Valentinus hō sacrū a primo tradi dr̄ nisi mālo corp̄ mortal hor
dr̄ ordi sacd nō baptiz nec ordo. Nulli ei⁹ sacra⁹ fraudā ē nisi
qđ fieri potuit ēt ordo. Nota q ad essentiā huj⁹ sacr̄ requir⁹
hūm ē forma vbor̄. Zm̄ ministr⁹ confirmās. Zm̄ ē chrisma
hūm ē debita māa huj⁹ sacr̄ scz ex oliua de balsamo. q̄m ē laus sacdis
qua frōs. q̄ frōs sit ornat⁹ Secunda ex q̄ ē pōs nudā fr̄ de ill
ad robur. Ult⁹ q̄m ex signis fr̄ nr̄ nō potest fieri. Alia autē sunt
ad decorē hui⁹ sacr̄m. ¶ Distinctio octaua.

Post sacr̄m baptis̄ a confirmatōe. Sequit⁹ sacr̄m Eucht̄ qua
p̄ baptis̄m nūdant⁹ sit p̄ Eucht̄m nr̄m bono confortam⁹. Hoc p̄dix
ostēdit euangel⁹. Eucht̄ sp̄ualē refect⁹. Vn excellētē de Eucht̄
dr̄. Quia in hō sacr̄m nō ē tm̄ nr̄ augmētū virtut⁹ q̄ gr̄ē sed ēt
substā q̄m ē forma corp⁹ xp̄i. et ois sacr̄ p̄fectio ēt p̄sistit māa de
in dēbz p̄ubz q̄m corp⁹ xp̄i. Vn p̄ dr̄ Aug⁹
mādūcat hō. ¶ Ad. Qđ tñ p̄ter illa q̄m mādūcant mortal⁹ fit
Ille nō p̄mus hom⁹ q̄ de cō descendit et tota nūdo ēbuit. Ipse
māa id de cō hui⁹ p̄mus sp̄s celū. Illud aūt de sp̄ualiter.
ab oī corp⁹ p̄ē alienū. hūanū sāguis se cruentat corp⁹
nō exstabit. Illud dr̄ sine pp̄ sistū mortis rubri vbi subsist
corp⁹ ihū sine habere. q̄ hui⁹ p̄dix⁹ ut̄ māa p̄ de cō hui⁹
ppetuā dr̄ hō māa p̄ corp⁹ xp̄i. Iste p̄mus de cō hui⁹
sc̄di fortē exstit. Vn vir Francie appellat⁹ q̄ fuit nostr⁹
et ipse ad p̄dicā reduct⁹ Quid ei nudi rub⁹ sāguis p̄fessi
Tm̄ ei māa sp̄ficat⁹ dūa corp⁹ hō dno sacr̄m sāguis p̄fessi
de late xp̄i sanctus a āq̄ sanct⁹ q̄m p̄ sanctus redepti. et p̄
abluti⁹ nos redire fecit de dyabolo.

¶ Sacr̄m hō dñs instituit cū dix⁹ p̄ apl̄m magnū sacr̄m
in xp̄o et ecc̄a. Quagnā de stupidis suis p̄uersis. Dicit ei q̄ dix⁹
ei tñ forma p̄fēt sint tradita. Et vbi vsq̄ ei plastra sufficiēt
Alij dicūt q̄ sacr̄m nō fuit p̄sens nr̄m. Quos p̄ assertiōes
dā ista ignorāt dicūt. et forma eius q̄m dix⁹ tradit dr̄.
hō est corp⁹ meū. Mc 26. Et postea hic ē sanguis meus
Cū eni dā p̄fecerit⁹ cōmixtā fuit panis in corp⁹ xp̄i. Relicta
ad laudē dei dix⁹. Vt aut dubitatōi nr̄i hō de sacr̄m. Zacharias
q̄ quidam dicūt q̄ figurā panis nō ēt dicūt. Nonne
sola sit sup̄ panē et vinū ¶ Sed quia quid dicunt. p̄

Ideo quod Beatus Cyprianus et Johannes Apostolus Cathy dicunt non esse aqua sola
per se nisi vinum misceatur. Quibus ex non videtur hoc sufficiens argumentum
Quia cum aqua prenominata non videatur illud scriptum esse sacrum. Sed dicit
quod aqua sola non videtur esse sacrum quia certum est non apparet aqua sola
quale vinum non possit non sit offerri missa de fructu et aqua
et sicut frumentum simpliciter reductum in panem quia ex pane sed
non frumentum se comprehendit cibus corpus dicitur ex pane discipulus quale
panis supra et introducitur in quo subito permutatur in vinum sanguis
Ex quibus quia ex in subito quia non est ibi alia substantia nisi sanguis corpus dicitur
vinum quia illa accidentia sic subsistunt ad ministerium virtute sui fidelium sufficiunt
quibus corpus christi regitur. Et sicut humanum accidentia quia vinum
vinum vi fundit ex in non mutatur quia hic est solum sicut et illa substantia
quia ad corpus christi pertinet et ibi quia quia ipsius. Sed accidentia ibi
Inhaerent corpus Dicit ergo de fructu et panem quia ibi vinum fructi
cui in sit fructus Dicit non sit ibi alia substantia quia christi Et si alia substantia
et illa fructus corpus christi in corpore christi vinum et ex ibi corpus
mutabile et immutabile quia est immortale et impassibile quia apud indurat
cuncta cibi sibi discipulos. Ex quo patuerat christi carne et ibi
dimidiata et mortis lacerandum. Sed quibusdam placet ex ibi non fit
fructus sicut ibi fructus vinum sicut in sit christi dicit. Deus de meis
tuis delinquis. Sic dicitur virginia fuit ab ignaritate separata. Sed sic mutat
tuis nos delinquis. Et dicitur Victus credebat sic fructus Et fructus vinum
Illi dicit. ex sicut sed panis et non panis sic sic fructus quia visus
ibi dum sit et alii sed et dicit mihi dei patris ipse fructus ex ibi sit
fructus tibi michil fructus. Alii dicit ibi corpus fructus et dimidia et
ex mutabile existit et hoc sic confessi fuit peccatum quia confessi
fuit Apostolo et plenius epis. Sed quia corpus christi mutabile et
sine dei sit ex illa fructus non sit in sua christi. Et in vita mea sui panis
et hoc dimidia in plenius panis et in qualibet pars et cum corpus christi
sicut ex in specie fructus. Ibi in qualibet pars fracta multo quia
sicut in tres species. Sic sit sic vinum ex dubio substantia corpus.
tunc est dei mali mutabile in ex tunc. Sequitur de effectu eucharistie
Insuper ex sacra in virtute autem et medicina corporalis

Marg: Solus — Ibi — de accidentibus corpus christi — de fructu corpus christi — Ex — de effectu eucharistie corpus christi

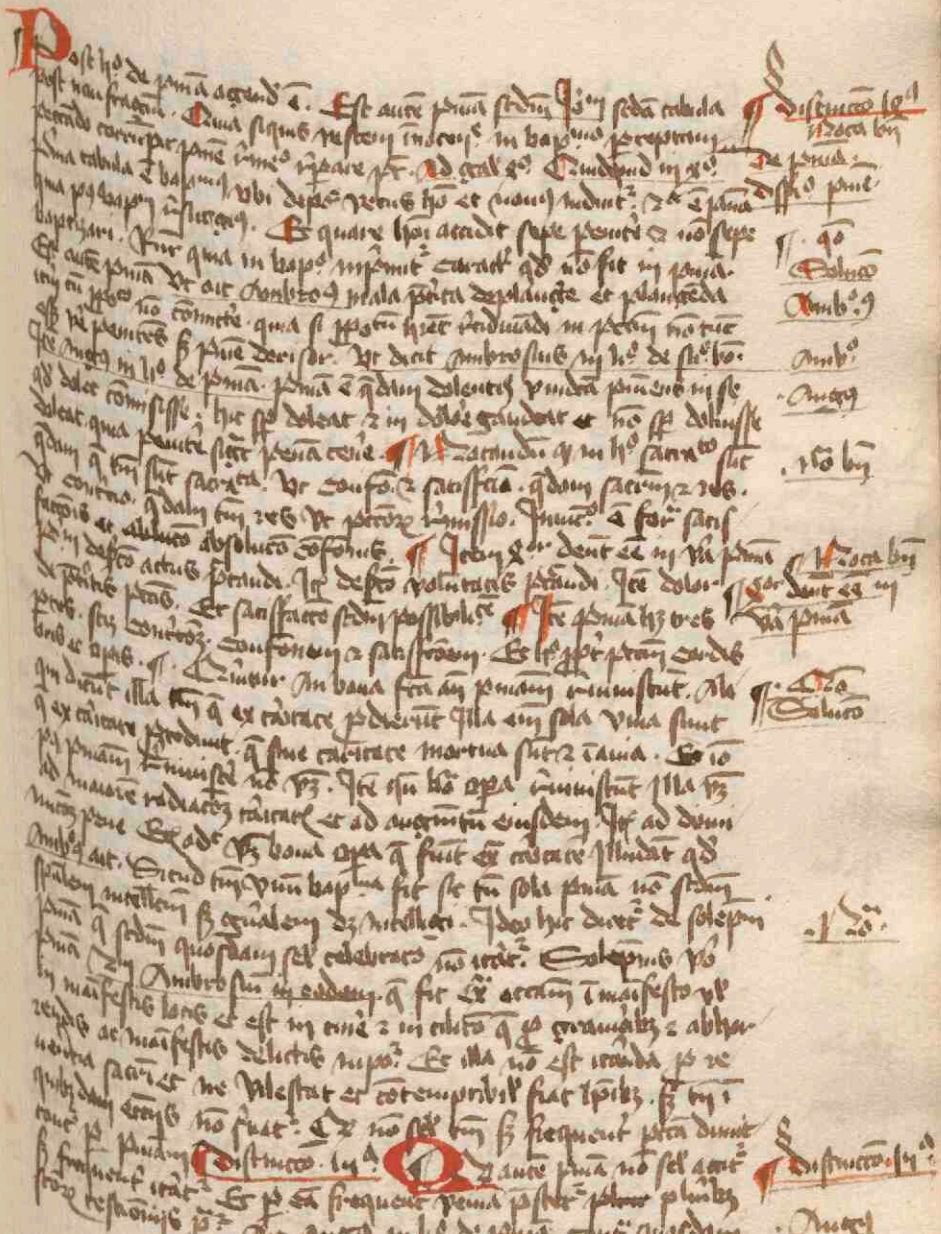

Hic Anselm in Sacerdotes. De continuacione et de tempore et horis quibus
sine quibus hec vera dicta nec pñs condonacio seu pñtio fuit sanctitate
vel sufficiat. Quidam sic de grauibus nec vñ tempora dicitur peccata ad
confessorem. Sed quibus sacerdotibus vtile manifestare. Distinctio IIIa.
Hic queritur. An aliquis sanctitate et ordine confessor ad solum cordis contritos
peccata sua dicitur. Dicit quidam q̃ sic ordo confessionis et opus sanctitatis
hominum minuere a pena si tpus fuerit illa penitencia. Alii dicunt
quia sufficiens a pena si tpus fuerit illa penitencia. Alii dicunt
ad sibi penam remitti et si voluntate confitendi habeat. Hic quidam dicit confi-
cedat absolutionem. Quod exponit de assidendo aut dicit. Sed dilatum a pd
me q̃ confitetur. Et ibi Ezechiel. Quotiens impius ingemuerit
non viuet et non morietur. Ibi non dicit vere confessis fuit si ingemuerit.
q̃ vera lessus illi quibus dicit peccatis. Quidam quod quis tenet aliquem ad sacerdotem
veniat minden sue. Et quo insinuat aliquid vera sua sacerdoti approbat
aliquem petri minden. Iam missum non sufficiat confiteri petro sibi de
quo confessi sacerdoti. Quibus dicit non sibi de sufficit et Iudeo
sacerdoti. Quod dicit dicit. Dicit confiteor. Et no dicit sacerdoti et
hic missa sibi petro dicit si q̃ no sufficit sibi de confiteri de tpus inuenit
vel aut sacerdoti illa dicit. Sacerdos audit confiteri alienum peccatum. Sed
ecia Augen dicit in li. de pñia. q̃ peccatis suis petendi et dolere facimus. Augen
audire 2 iniungat opera sua. Quod dicit duo ministris audiendi. vñ sacerdoti.
hoc debet dicitur los ligia chirographa scripturam si opus. Quod nullatenus de
confessi sacerdotis. Sane dicit pr q̃ quisq̃ sacerdotis requirendi est studiose q̃si
defunctus pius vñ sacerdos tpe necessitatis est facta confessio. vñ beda. Et le bed.
ma cognoscibiliter ignorata ita sacerdotes pandat. Quod et grauiora nudet sacerdoti
et pudori mortali vigeat equaliter pandenda sint. Tercio hic ecia pñtis
animi pena sacerdotis pandi et confitenti medicine ab eis q̃ dubitat ea
essa est penis ligandi et soluendi. Quod nullatenus in primis morbis ea
sacerdos thesaurus vñ sanctuarius. Credo q̃ no. quia et in magnis vulneri-
ad deplanda quia ad tuendum ora dicit. Quod quisq̃ presbiter dicat ad sacerdotes
quia ea confessa et penis ligandi et soluendi vñ dicit Augen. ne abs in Augen
sacerdotis. Secundo q̃ pena sit confessa nō tacet ita ea Ezechiel
quia alia penis dissidentia in confessione vnus in quibus dicitur de sancto ea
sunt in sui confessor fuit compositis. tuc de licet illud q̃ confiteri
pud. Dicit tacet quia pñt confitentes dicitur remittere ad sapientes ecclesie

Distinctio 20ª

Vsura hy.

Secundi est de his qui in fide peccant. quia

Distinctio vicesima

pena tristis in gehenne ardet vsura. Dicit ergo. De nullo desperandum

deo adhuc in corpore constituto. Augus. Quamuis ultimo in

eampe penali et atrocissimo morte remediabili vsura illa usque ad extre

mum spiritum perseuerasse dicatur non tamen desperandum est quin

aute mortem vsurarius ille conuersus ad deum saluus esse possit.

Augus. tis in pōe parte illud. Psalmum facientem ad dextram

tabernaculi pōe ps. Et alibi ps. Et dr ysa. Qui quaerit de iudicio

Augus. de pe. dis. ille ps. In quarum hō. Soluite. Augus. de verbis

Ezec. illud qui peccatum pristinum fuae poenitendo. Sed tunc usque peccatum

dei videtur penitere si ex tristi materia ad ex mentacia fiat. quia qui pristi

num non ex solum timore iudicii sed dilectione iustitie mutat. ille

Augus. ad cor. vsque. Et licet multi sint qui laudem temporalem metuentes

Tamen periculosa et verenda pena remedium quia pena sed pro

pria et vera. Et si ea minus est sed ppetua. Tam pena quam

tranda usque posteriora qui in aliud solum distulit sicut rotundi

tas circuli vsque posteriora qui in aliud solum distulit sicut rotundi

tas circuli vsque extremum non sit tuo mirotundus. Et circulus

ens omnem penam quia adhuc possibile in hac vita mutare

inuenta et tanta pena. licet ps nostra tormenta passi sint mores et multa

multa sustinuerit. Et his inde ex satis peculiosa et difficile penam

desperandum ad finem vite. De his ergo pena non complent qui finem

pe agunt. Deus enim est misericors et iustus. quia ex nimia de misericordia

tuum ps penam tandiu ita pena mederi fuit tanta ut sufficiat

illos pena tanta tuae vitae non exigat. Et deus est iustus si non pena

non exigit tuae substantiae penam pe agunt. Ille enim sacerdos male peccat

tuae pena penam qui regulariter vt nostra sacerdotes pro quibus

non fuit. Pro quibus oratio nichil sufficiat ad penitentiam pro. De pena

Can. 20 Solus. mortis exhibet agunt. ¶ Solet quis dicere si sacerdos iudicium

sit imperitus. De quo Theodorus cantuariensis ita in penitentiali sua

Infirmus non est imperitus quaerendus. Et in canone dicitur

et charitas largitoribus pendit subtilitatem. Et mortis incertus de hac vita

Et anne consulentur pene mihi a sacerdote imperito dilectione absolutus

qui valeat. Secundo si tpe mortis pena non est necessaria

[illegible]

.lxij.

quod nō sibi petra q̄ho post bapt̄m cogit. sed cetera petra dīgnualia pec
in bapt̄mo dimissa sūt i-petrabunt et ad petra. Hic consulitur de illis
Quib⁹ illud tuce. Peccata. ij. dimittunt. Cuius est intellectus. Quib⁹
alijs dū ꝙ petra dimissa etiā ipsa tuce. Et a deo petre dat. Quib⁹
nō prosunt deus nec ipsa. Dico ꝙ petra petre debet deferri
fiunt. Ideo ne deus petri fundata studeat lectam relinquere. Vnctio
cetera ista gonoxy. Confirmat apostolos. Circa istam dicit ꝙ redditur
essentia qualis alij dicunt ꝙ nō redditur nisi quatū ad obligationem
ad petra sūt quatū ad debitū. Alij dicunt ꝙ in ꝙ⁹ capitis redditur
sicut ad apostō sic sanctis fuerit presentis esse. Ideo petra
Edmund. Iste dicit gulielmus baud predecessor pōs petra. Redditur quatū ad
meritū tunc petra petita nō redditur quatū ad debitū pōs sequē petra
quia deus primo est ad meritū quia ad premiū. Dicit ꝙ nō redditur
quatū ad essentia nec quatū ad debitū p̄ quia magnitudine petra debet
augmentari petra illud pōs qd redditur.

.xlviij.

Circa hoc. Est pōdera essentia instituta
quedam accidē pane sic sacrati et reb. Secunda dicunt ꝙ sacrū et reb
ꝙ extinctis tm accidē sūt extinctis petra ꝙ est signū naturale panis sic
tercio conditis et humanitatis ꝙ stando nō amic sacrū illud essentia
qd nō figurat. Quinto ꝙ petra nō essent nec ne sacrū naturā
transsubstantiatis Quinta ꝙ dicunt extrema tm panis et naturā sacrū
sacrū panis et deus sic et hic. Illud quidē ē sacrū et reb sūt in
tali panis illud est sacrū et nō reb sūt certis panis illud est ꝙ
et nō sacrū sūt i-mutatis petra.

Circa hoc
de sacramento
Eucharistie

Primo ꝙ Distinctio. xj.
Petrus primus est aliud sacrū. qd de Vncto infirmorū et sic in genere
oleo pōs apostō consecrato et ita sunt quia Vnctio. Est ergo Vnctio
et sic efficiatur et de particulis Vncto quia in ea principaliter fit sic de
et corpus et balsamo et oleo. Et aliquis ponit addit hanc formā oleū sic
ecclesia dei per Vncto de me tu ol. oleū ad Vnctoz sit sanctum ecclesia mat
pōs sup. id qd misteꝛ balsamus quo sapiat negru et pauperū sic Vnctio
baut. Vñ ppheta. Ol. ascendat in barbā aaron. Cruce ecclesia bap
tizandos sacerdos ungat in pectore Et pauperes pōs ungat maḡ sanctorum
militos Ungre in fronte. Est autē alia Vncto quia catechumenorum
hospitum Ungitur in pectore et nō stipulatis et presentis hospitum
Ita Vncto e oleū infirmoꝛ de qua hic dr. Vnctio. Et ergo
Vnctio infirmoꝛ ab aplis tenet esse instituta. Ac ergo sanctorum

Notum.

Ord'
p'bende
hostiarij et
quid sunt.

Ste
Crucis quid sit.

Vta
Exoresta q̃ sit
adunata

Mt.

Arcubus q̃ sunt

acutis et duc sup capud eius et barba. Et ecia in actibus apl'oꝝ ꝓbatur
2 assumpcio ihu xp̃i legitime q̃ eius. 4 Paulus quidem et alii de ista ecclia
hos fecerut. Pre go in quibz dam ordinibz constituta reperiut ꝑsbit̃ q̃ in
ecclia q̃ e sub lane. De dr ordinq. A retro. ¶ Hostiarij. Hec officia
mtoꝝ fuit qui in ꝑcti testatꝰ dr fuisse ad custodia templi. et no ingrediebat
dr̃ in illud aliquis i mundus. Ipse em tenebꝝ clauem magne ꝑte templi
tustodiut ut dignos ingredi indignos reꝑmit. hos officiu duo nr̃ sup
gnt cure et pendt de templo exꝑsse. Vn et ob hoc ordinat claues eccie
claues eccie dant. cui dr ut ste aperte tamq̃ dño rectori ecclie tradunt
ꝑ cubus q̃ claudi ipsis reludunt. quia dñs ihs ꝑ ostia ingrediebat
de noiat. Jo. 10. Ego sũ hostium si quis ꝑ me introierit saluabit. ¶
Ste Crucis quid sit. Cruces a legendo dicti sut. quia ad eos ꝑtinet lectos ꝑnunciare et
a ꝑphe enarrare. Et cantat et legunt ut ꝑ ordinem. ad completa
Et ab epo tradit̃ eis liber et cedex diuine lectiois. Et ubi dr Completa
et astent ibi dei relatores et ꝑdicatores hystoꝝ. si ꝑsbit̃ offa ꝑ hos
ꝑte ecclie qui bn ꝑsbit dei ministrauit. ad ultimu. ¶ Qui autem hunt
gradu ꝑuehit̃ inalis sta dz ee instructꝰ ut ꝑ ꝑsbit̃ ꝑbe et intelligenter et ap
ecclie oracoꝝ fruat. destructe ne corrupte ꝓlatoꝝ intellectu. audiendo
ministat. hos officiu expleant ei in mis̃ seruis et libꝝ ꝑtes apparet
destructe ad legendi intellectu lacent. hui. Ego. ¶ Exoꝝ dr ꝑ hos ne
hic ordo formam et ritum a ꝑdecess acceꝑsse n̄r. quibz dr Claudas ne
cessis. q. tuba. ysa. 58. ¶ Exorcista dr. Exorcistaꝝ. quia exorcismos
exercet adunata. ꝑ ordinem. ꝑtinet hec. Innocẽt. Ex ꝑsbit̃ q̃ ecclie cathecumi
Et ꝑsbit̃ ob q̃ inter fideles ꝑsbit̃ admitt̃ nr egredit̃ abeis. ad ea
exercitia ꝑtinet mag ꝑsbit̃ energumeni et ꝑsbit̃ cathecumi inquiet
Et exorcismi. dr ab ex q̃ e mtꝝ et exire q̃ e labor. et mens. ꝑ
e dextre. et mysi q̃ e met. q. mtꝝ laboribus et desiderijs mentis. ꝑ
qui ordinat̃ accipiut de manu epi librum Exorcismoꝝ et ab eo dicit̃ illis
pcc. Accipite potestatem imponendi manꝰ ꝑsbit̃ Exorcismos et cathecumenis
hos officio vestro et deo qui saluos facere potest. Exorcismos. Exorcismi
nuncupant. ¶ Lector. Effata q̃ a aperire. aures hominꝝ ad intelligendu
et audiendu et ora ad confitendu dr expositi. Debet ꝑsbit̃ ꝑsbit̃ ꝑsbit̃
sibi ꝑtinere. Iste autem ordo a ꝑsalmis n̄r descendisse q̃ in ea
Arcubus ẽ sunt Exercitandi mouent ꝑsbit̃ dum sic ꝑsbit̃ mutuo salutat. Arcubus ẽ

quā acceperunt p̄sbiti noīant̄ quia mortui p̄sbiteꝝ z nutritore comissū
et sue p̄stella debent in p̄s̄ntia ep̄i ꝓbari a regnādo sic p̄cedēs a fratre
debz esse. Ꝑ debit p̄sbr. ¶ Deinde ep̄s ordinat̄ fuit ministrare
tellegrat se accepisse gratiā consecrandi et tradit̄ sibi ꝑ ep̄m
ei⁹ cathedra in Rhodo et pastoral in hospitali. Ꝑ ꝑ hoc datur sc accepisse placabilē
hospitalē deo offerendi. Hic ordo a fidei⁹ datus suppleat hic. Ꝑ
officio ꝑsbr̄i et ꝑpositi in scripturis in aia eius ꝑpulit. Et qui
ne et vim in corpus sibi et fraudulenter mittunt. Et dispositis sibi
quos gradib⁹ ꝑcedit deserbuit quare preces mittis ꝑ ꝑsbr̄os. Et ita ꝑcedit
deinceps alios sibi. Ꝑ. Et dicit quare preces alij ordis sacerdotes ibi erant ꝑsentes
Dicit et alia multa dignitatis vel officiorum ne autē ordinis. quia ep̄us
Archidiaconus ꝑsbr̄. fuit multa dignitatis ne ordinis. ¶ Ordo autē ep̄i
quadripartitus. Et ep̄us ꝑsbr̄ archis Archiepūs Metropolitanus. ꝑsbr̄ archa
ep̄s simplex ꝑsbr̄ inter ꝑsbr̄os ꝑsbr̄ archa ꝑsbr̄ ꝑsbr̄ ꝑsbr̄ ꝑsbr̄ ꝑsbr̄
Alexandrie. Et sic sunt 4 regna ep̄orum Archiepūs ꝑsbr̄ ep̄i
ep̄i. Metropolitani est civitas ubi habitat archiepūs vel Metropolitanus
est metropolis civitas debz cui ceteri ꝑsbr̄i subiti sunt sibi de iure
commissa et sibi sub eius ꝑsidio ordinē desiderii fuit ep̄i. Ꝑ dicit ep̄i
ep̄i nisi ministri ꝑsbr̄i ꝑcessi desiderii. Et Metropolitani ministri archiepi
hoc autē distinxit a grecismo ꝑ esse autocephali q̄ sui ꝑsbr̄i a se
simplex ꝑsbr̄i alios ꝑsbr̄os appellabat. Ꝑ debz ep̄i generales ꝑsbr̄i
ducebant quia in capite ꝑsbr̄i pallia in quis erat brevis ꝑsbr̄i desiga
tis aliquid lane. Ꝑ. Diu in ꝑsbr̄i esse poterāt nō possunt filo aureo
capite ligare ꝑsbr̄i coperunt. Unde ep̄i capitibz nō metropolis cathedre ꝑsbr̄i
quia ꝑsbr̄ ꝑsbr̄i da fuit qui ꝑsbr̄i. Ꝑ. Quo die festo filo deposito
acceperit pallia sui magni sui ꝑsbr̄i ꝑsbr̄i ꝑsbr̄i et sue ꝑsbr̄i
sigilli cum simplici et sue dalo. Hinc caligi bireti et guantini ꝑsbr̄i
ꝑsbr̄i portant. Cantat ep̄i qui mediator dei. Ipsi sunt duo quod sit
precedit et sumitur. Precedit qui vere ꝑsbr̄ mittit ꝑsbr̄ ꝑsbr̄
ipsi subsequit ut methodi. precedit ut archipresbi. ¶ Missa autē dicit
sua et hostia ꝑ panis et de fructib⁹ vel missa dicit ꝑsbr̄ ꝑsbr̄ ꝑsbr̄
dicit ille missa et ꝑ et ꝑsbr̄ hostia q̄ missa et ꝑ ꝑsbr̄ ꝑsbr̄ missa
dicit. Ꝑ. Deinde ad consecrandum corpus dicit. ¶ Ꝑsbr̄ ꝑsbr̄ ꝑsbr̄
Valet deus Ihesus et benedictus ab eterno ꝑsbr̄ et dispositus sit
trina sacris ordinis. Et si ab eis ordinati debent ordinare ꝑsbr̄ ꝑsbr̄

Alexand' 3ª dat[ur]am fuerunt p[ro]pe m[od]ulu[m] q[uo]d plurim[u]m distare videt[ur]
dissentie int[er] eos q[uo]d tradi hostiis no posse sacros ordines trad[i] nec
ab eis ordinatos grecis tempe[ribus]. Vt dicit Innoc[entius]. q[uo]d armarium ubi no
ad suspiciendos in sacerdotij Vt ministerij. A. C. Quod degredien[tes] epi[sco]pis
no hz plenam largitudi[nem] sacros ordines faciendi et in baptizando no insist
Alij no dicit oppos[itum] in no intendit illud q[uo]d erat intendit. Quod
in scripta tra[ctatu]. Dim est sacrum bap[tis]m[us] sic ag dupl[ic]i quo signacul[um] p[re]s
trad[i] cuidet in forma vbere dic[ta]m. Vt in hastiariis tradito clamm
manibus est forma vbere. 2m̄ c[on]s bap[tis]m[us]. Vt stud grecis infusa. 3m̄ est
sacrum et vb sit ut cantet quis ingemit. Quando q[uo]d de eis ordis
vbera stat. 4m̄ est septus verbis quia mulier no ad[m]itt[er]e ordine. 2
in fluvio accedit no attingat caractere[m] char ordine vl' ordinat[us]. 2m̄
est matrim[oni]a sic q[uo] tang[en]t illa q[uo]d sunt tangenda. Vt impositio manuum
2 pectus. 3m̄ est forma vbere. q[uo]d est intentio. 3m̄ est p[er]ab ordinatis
qua ag q[uo]d sit expressus. Septus q[uo] ordinandus sit baptizatus quia bap[tis]m[us]
est ianua alios sacramenta. Quare cetera sacramenta ut
Confirmatio no ordinantur ad 4m̄ ann. Vel dy ann. ag. 28m̄ ann.
Q[uo]d p[ro]batur de 30m̄ ann. Distinctio 76ª
Olim aliqua sacramenta post patrem et post patrem dignus supplerunt
ecclia mysteria sacrum bē ab patrem instituta ac a deo no ita ad remedium
ad officium. Dicit enim septima. quia 2ª misit deus spiritum in adam et eius
sit unda de costa eius ac in undas. sic fuit post exitum p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] modum
compar dicit. h[oc] ab q[uo] assiliz meus. et h[oc] ab de carne mea. Post h[oc] h[oc]
reliquit patrem et matrem et adhesit uxori sue. et erunt duo in carne una.
Coniugij dicte duplex institu[tio]. Vna ad patrem ad officium sic a[d] remedium
diss obi est signum inamissa et impar hic. Et quatuor sit ordo con
sistit sit debet parentel. Alia pp patrem ad remedium sic a[d] pp
sistit matrim[oni]a inter infideles. Vna ab vt non multiplicet. 2ª ut mens et
corp[us] et pectus cohibet[ur] ab vt patrem dicit deus gen[esis] 1. Crescite et mul-
tiplicamini et pp patrem pena simplex constituta p[ro] delictum. Quod no mille
homines imperiali decretales hominum imperialis ecclia damnant et alios illecebris
inquietibus insidiant. Et quia bona ab sit coniugium no nos et eo p[ro]
sistit q[uo] dub[ium] est coniugium insistentes int[er] fideles. Et certa q[uo] in ecclia
gentilis imperij inficiunt vt casus inter[dum] concedit sicut qui ag[it] cum [illegible]
qui certa pactiones vinculo p[ro]hibent p[ro]ter dictum inst[itutum] in fide catholica.

Quod ad
Quod ad
Quod ad
Distinctio 76ª
De sacramento matrimonii quod sit
De institutione sacramenti matrimonii
Quod
Quod
Quod
Quod

Ite notandum. si homo non peccasset crescerent crines et ungues ad dictam
quantitatem sicut in leonibus et in avibus. Et sic deus omnium opifex celeriter fecit
transmutationem invisibiliter ut ad staturam debitam perveniat. Unde dicit Augustinus
Resurgent ergo corpora electorum sine omni vitio sive omni corruptione sine ulla defectu
In quibus tanta felicitas erit quod in eis nullus defectus appareat. Item de ipsis
Quaeri solet an tam differentibus quam hic fuerunt resurgent. Hoc Augustinus tamen
Solutio Augustini
differt sed dubium relinquit dicens. Impii in sua carne tamen impiis resurgent
Alii non tamen vitiis et differentibus resurgent. Quod de hiis quaerendum non est
nos laborare quia tunc non consumitur corpus igne ardens. Augustinus Varius
Augustinus
approbat quia sicut ita anima cum propria corpus vivit et dolore pati potest et non
mori sic enim et in corporibus damnatorum. Solet etiam quaeri an dominus
Solutio Augustini
corporali igne ardent. Augustinus super Genesim respondit quod sic materialis ignis
sed superaddit quod ignis eternus sit huiusmodi et in qua parte mundi sit
scire arbitror neminem nisi forte spiritus divinus cui ostendit. Sed ideo
quia stagnum ignis et sulphur dicta est corporeus ignis et cruciabit corpora
damnatorum. Si quaeritur an aliae spiritualis materiali igne cruciantur
Solutio
De hoc Iulianus dicit collectam ecclesiae episcopus. Si vivens homo incorporeus
spiritus teneatur in corpore cur post mortem eius non teneatur
Augustinus
corporeus igne et sic ibi vivendo et sentiendo. Sed Augustinus in libro de civitate dei
ponit istas similitudines. Salamandra vivit cocidie in igne et non moritur
Et si hoc est verum in natura cur non illud super naturam erit verum quod anima
vivit in igne et non moritur. Item mens semper ardet et non consumitur nec
extinguitur. Quare autem non solum vivendo sed etiam experiendo anima ignis tormenta
patiatur. Ex evangelio tollitur. Ubi dicitur dives mortuus est et sepultus est
Et quod eius anima in igne teneatur. Et dicit idem dives ad Abraham
Mittelazarum. qui utique usus fuit pena in sensibus et experientia. Item
Augustinus
Augustinus Maximino heretico. Animam habere similitudinem corporis et corporalium
membrorum quia anima in sompno videt ambulat et huiusmodi quod sine similitudine
fieri non potest. Sic illam similitudinem apud inferos gerit non corporalem
sed corpori similem. Et illa etiam in locis videtur esse non corporalis sed corporis
similis sive in requie sive in doloribus. Sic anima in inferno suis sensibus non
privatur nec affectibus scilicet gaudio tristitia ac metu. quia habet illa in similitudine
Dubium
Illud etiam investigari oportet an abortivi fecus et monstra resurgent
Solutio Augustini
et qualia sunt. De quibus Augustinus sic ait. Si enim resurrectionis
dixerimus eos

· Solucio · qui sit in purgatorio an magis ei prosit quo fuit specialiter. Dicendum quod in quantum
fuit equaliter profuit equaliter. Quod propositum dixit quod profuit omnibus equaliter.
Et exemplificat de cera et de candela quod ad illuminandum eius domus dicit quod
in duo possunt domus prosit. Quod tamen ille clarius ... Sed qui
· No · ¶ Querendum est utrum suffragia que fiunt ex caritate possunt ... sed quia
· Solucio · persona soluta aut non. Dicendum quod primo ut est prosit celebrantis ... ipso
... ad celebrantem ecclesie quia ... dei et non aut habens. Quod
... est duplex aut dabit proprie ...
... et extra caritatem prosit duo quod non sunt. Quia sit in iudicio ...
Et sic sunt duo ... Sic aute demittere ... Et aute ambo sunt ex
caritate non prodest sed ad ... ecclesie ...
· No · ¶ Si forte queres quare sancti
preces supplicantium exaudiunt et vota postulancium ad notitiam eorum perveniunt
... et mirabile quia sunt in dei contemplacione ea que foris sunt
nobis quantum ad ... in illis quantum ad ... sicut eum ...
et sancti in abscondito faciei dei ... illustracione ... in ...
templacione ea que foris agunt intus ... deo assistunt quia ... sed
... dei ... contemplantur non quod deum decet non ...
quod enim voluntate ... consilium quod deus ...
· Augustinus · Ut dicit Augustinus in libro de adorando deo. Item Augustinus in ... libro de ...
In ... ... capituli deo non quod deus ... sed ...
... nobis quod ... Ergo ut sancti ... pro nobis ...
nobis curam suffragiorum ... Et ut ... velint bonum nostrum quia ...
... deo et ita fit. ¶ Dicendum sancti duplicem ...
· Nota · Sancti duplicem iuvant nobis · ... et ... dicunt ... vixerunt meruerunt ut ...
nobis ... post mortem eorum ... Item ...
sancti nesciunt ... vindicat deus eis ... nobis ...
· No · ¶ Dicitur quare ... dicitur. Ora pro nobis ... ...
· Solucio · petri ora pro nobis. Sed quod sancti in corpore hoc meruerunt ...
ut pro nobis ... sunt. Et ideo ut in corpore meruerunt ...
· Dicendum · ... dicitur. Ora pro nobis. ¶ Distinccio · ...
· No · ¶ Queritur de valde malis an in aliqua ...
· Solucio · dei ... ex suffragiis ecclesie. ... ...
... Et confirmat auctoritas Jacobi in ... dicentis ...
· Augustinus · ... fiat illi qui non fecit ... Item Augustinus ...

¶ Mala ... in futuro.

Mia hec ludicia in fuce. Sed econtr dicit omnes predicti mee sic. Sed
Judas ppa in synodo auctoritate dicimus q̄ suffragia ecce ꝑsue alijs
cumpatus qua mortuis cum salutatis qua deputatis. Sed alie et alie qua
facientis ꝑsunt ꝑ mey mia. sed salutatis ꝑsue ꝑ mey conductibus. qua ꝑ
suffragia multa salutat de quibus salute et cōsecutō gaudent sti. cōdeputate
gaudent ꝑ mey diuersis. qua ꝑ suffragia diuidit a cōdeputatis
ꝑsolut. Et de quibz plus dum prat de causis plus crescit ea ratio ꝑcedit.
Vbi patet ad. 2dm. Solutu ē missa cōmuni hec pmissa. Primo deputate
ꝑ suffragia qua ad pene ꝑtis mitigatoz. Sed aliqui dicit hoc mia
esse an dū iudicij ꝑ post iudiciu no. Sed ad deū Jacobi qui dr. Iudicij
fiet illi sic mia. Vide q̄ vni ē qua ad iudiciu ecclie dampnatoris et no
ad absolutoriu pertinet. Sed qu dr. mia hec iudicia in fuce. hoc dr merito
hoc no qua ad deū malu. qua hec plibz mois fit mia qua in fuce. qz
hec pcedit pcedes a iustificat qd tuc no fecit. Iuxta tuc iudicij mai
sunt. 2m mia. Et tuc iudicabit mia qd secula sunt. qua ea nescim
qua iudicat. Et postea pdca et intelligam qua ea iudicat. Et tuc
iustificā a mia dei idem sunt a pmia. ¶ Distinctio 44a. Et dicit
qm gradu dat sua iudicij. Sed no est ꝑ ecclesiam illud applicat. no
ein sententia ecclie a diffr. In pace ꝑfecte illa ꝑa. Venit iudex. Ire
mirabo. In pertinet iudicis fiat qm causse singlozz ea attestant
Illumiabit. ꝑtat magnis consciis qua pluis expmendi. Iuxta dr
Sed ad 1m. Sed in mentes et in ictu zc. Ministri cognoscendi a
Sed illud ad primu stabit ꝑfect tui no adiudicij. Sed qz ad iudicij sui
pbis assunt ad expmendu. No aute solus xc iudicabit ꝑ omis sti ei ea
iudicabit. Ipse enī aut. Sedebunt sup sedes. q̄so est pcedendu qz sanc
pmisit apli. Sed ꝑ hoc 2m autoritatē ꝑsue ecclie. Iuxta dr
iudicij mitte. Sed si quis q̄ eoru est prat vl' auctas in iudicio do
Puto no possit sui ausua pdca mst dna iudicatis qua dixerit.
Quod qz sti no iudicabit auctes. qua omē iudicij de fi. Hec ut
causidici. qua dens no iudicet causs. Hec ut ꝑ ꝑfec. Quatuy tu dō
filij) dicit. Venit iudex. Ire maledei. Sed alijs mois sūt ꝑ assessoz
qua alaus sedebunt in dē tu iudice qñ assessos testes vt pbos nōrij
alijs ea in ira manebiz. 2 hoc sic ꝑt maiore causse cognitis qua ꝑ
alijs cognos sunt de causs dependentz. 2 de retributis bonoz. Ire ꝑt

Distinctio 44a.

Distinctio 44a.

Dubio. de suffragijs.

Dubio ꝑma

Dubio ꝑma

Quarto.

Dubio

in dna̅ virtute permixti. ¶ Sed alij dicunt deones existere hominibz preeuntibz
sicud angelis existere in culpa. ¶ Sed q̄ d̄r deones deambz &c. ¶ Nō dissimile Augen.
Augen.
Deones ponunt hominibz ad procurandū salutē torquendū & q̄ deones deambz.
¶ Videtur in qua forma xp̄s iudicabit. ¶ In forma humana sicut iudicabit q̄ olim visus est
discipulis
in nubē ascendit humanam videbit et timebit dimittē nō videbit ne
humanitatē. ¶ Sed quē in quali forma humana. ¶ Quia putant eum videri Dulcis.
quidā crucifixum vt videant et quē pupugerunt et plangent. ¶ Sed Augen aptat dr. d. Augen
formā hui⁹ glorie et nobis & bonis tūc videri iudicabit aute dūcte
bonis & malis sicut. ¶ Et apparebit tribulis et iustis xp̄s iustus & mansuetus sed
tūc terribilis et iustis horrore. ¶ Augen. ō mansuetudo Augen
inveniet nullā crudelitatem peccatis tuis te accusantem ¶ Sibte inveniet ignis
tuis cogitationibz demonibz repletus. ¶ Et erūt quasi arbores nudi ardentes.
¶ Dubitat quidam de loco iudicij. Hic in loco Josaphat valle vt dicit ¶ Iacob.
Dubium de loco iudicii
Solutio Johannis
Ioel. Congregabimus omnes gentes et deducam eas
in Josaphat et disceptabo ibi cum eis. In quo exprē certis pōdibz locum
nō mutabit q̄ dicit discipulis de loco nostre ascensionis q̄d frustra dicit
quia nō mutabit q̄ in certo huius seculi statu fixit q̄ sup locum montis oliveti. Et q̄
ascendit vt ps. ex dicit. et an⁹ ag̃ in deserto statim venit. Vnde certus aut
ps. 2°. Et tūc apparebit signum filij hois in celo &c. ¶ Mc.
¶ Veniet aut dns ad iudicij in fortitudine magna & potate. sol & luna dimi-
nuta
obscurāt nō sua lumina priuabit. & stellarum multitudo cadet q̄
celum sicut dns mandat cum motus deprimentes vt perturbationes pauoris
& quātā admirationē eorum quē videbunt vij dr Job. xx°. & alumpne eam pa Job
uit in admirationē eos. ¶ Ioel. Dies dni ad iudicij sol & luna obscurabunt & stelle Joelis
amittent splendorē suū. ¶ Sol considera in occidente et luna in aqua. aduē dni
dies dni magni & horribilis. ¶ Lux aut fuit sicut nox & tenebre nubes
tūc aer lux hūc sicud lux sibi. et lux sibi sicut tenebre. ¶ Et sicud lux. ¶ Zach.
cum pleno lucis & tūc sicut nō dies nec nox &c. ¶ Zach. xiiij°. Et dies
dr̄a & nox & tenebre & nox & splendor lucis nō dimi-
nuta
tur ex ē dicit tibi dns q̄ nox ē dies & splendor lucis nō dimi- Zach.
et luna nō subtrahet cursū suū. ¶ Isa. xl°. Sed tūc sol Isa.
stabit in medio celi & sicut sicud ante & in eodem ordine quo erat stat
ps. 18. Ps. Ab extremo celi egressio eius &c. ¶ Ps. Nō quidē quasi sol Ps.
mutatus sicut luna sed tūc fatebimur nescire quia in sapientia nō
mutatus legisse. ¶ Desit nūcupatio due ecclesie vna xpi alia diaboli

Nota by
Cor sunt duces
corpus.

Nota by
Duces sint duces
aie.

Nota
Johis Wygt!

Nota
Johis Wygt!

Nota
Johis Wygt!

Nota
Johis
Johis

Dna electe Alia malos Deus in ambe thamy. Iste by na per esse finale
cas nulla mercede qui vere fide. Sed extra vera salute
mereat in extra merca durabit. Verax sine fine sed extra bona desse
gaudiu Alij mi alij mali Tra mala mortuus permut. Quod ex
pris mei masses ser Stella ex a stella differt a claritate. Sic de
Quod ex corpus sunt duces corpus. Ex claritas super subtilitas. Agilitas
et subtilitas. q nostrum in lo Sapa vbi d. Seminatur in fal qua sur
rect agilia ex i mortuo z i ictu scili pter malu. ab oriente in occidente. Et
sunt tra subtilia ex corpa sic penetrat. Sed alia e opus mutuo. qm
dicut ex in Qui. sic Impassibilitas. glorie. spualem z virg. z penetrabile
dun ex duces corpus. Sub impassibilite comprehendit immunitas. sicut mala
Claritas z dens corpus sub qua comprehendit lucendu. sicut mala pena
dens et sana q ad sum delectu pmut. Agilitas est mala pena
resistendi si no mutu sece lesioe. Sic est frigus et calor. Vbi sine z
pter nalis agendi in alius sine corrumpere sub qua sonnet. agilitas
Duces sint duces. sic cognitio. dulce z firmitas. et subtilitas
dr est firmitas et comprehensio qua nit no comprehendit ne alit qua cor
nostrum et diligendu. cognitio z imperfecta videndi. dulce est i corpa
corrupte firmitas est in vero ex sit. Dulcedo vera qui de beatitudine
vere omis eq velint et sitat q sit om bo. De qua dicit Augy i lo de
trin. ex. Nihil tu capestrende trinitate beatitudo voluntas pfecta
omn. Ideo em bo ab omnib amat. desiderat insatiabiliter sic sine. sitit
em bo tunc qd volut. Quodq in homine amabit adeit no desiderabit qd
no adeit et de qd ibi est homo edit no tm habet. sic sine. sic eo qm no
lius ex cogitat no sit. Dulcedo vera qm sunt ibi in cena. dissimilia
et qua ex ibi sut manifesta nudet. Augy de trin. ex. Quod
Nudet manifesta in vita vera erut sic pfecta perfecte. dissimilia
dus ibi erut omnia et in omnib erut. qua dissimilia manifesta ipse
ad mirandu affectu grandem. Dulcedo vera om bo. de sic. ex
sit manifesta post nudem qua no. Credendo est ex sit. Ideo fides
nudes meretur amplectere gratia sine claritate. dulce. Hic erit pfecta
mala in sine pena et qua ex mala tunc voluntate. Omnia affectio
illa voluntate no esse pter sic tm supplicium. Alij no pter esse finale
ex pter illa no mori aliqua pena. qua no est ibi loci merendi. qua

multi mer[ces] mss in hac vita. Illud ergo pcium dicunt nō esse multum simp
plicit. Sed supplicium malis multo qđ in hac vita pacifice. ¶ Hic queritur. Quomo
quare illa pena sue tabe quibz involuunt malis in ht ictum dies extremos. Mt. Dulc.
fiat q̄ in quā tūc multi pcunt et lucē corpalem z spualem sc̄ dei
erit constituta. Et ex sc̄ata tabes malis ex ente nō ex pcio
ejus lucē dei pcunt possit sunt nec compati lucē pcunt. ¶ Item queritur. Q.d.
solet s replacia due q̄ nec i mss erunt[ur] caro nostra hui q̄ nra Dulc. Aug.
sus animas in hac vita gerit. Dulc. Aug. dic. Magna esse questio
net in pati esse dissolvendam. dividendam. Quod de dic le: q̄ dei ecclia
apud mss pdet[ur] teneant animas ad abrahā. et mox alia dixit. Ipse aug
quasi fratr ut testat illis ne pe. in hui lo. tor. Et sic hui ofo. mortuo
rum. da hijs [illegible] vivis ipos fuisse vnā. quia ait in loco pcio x vidit
eos vbi lazarū et abrahamū. Quamvis longe cognoscebat nō ex eo quib ipos sed q̄ cum eis
hic agnit[us] ex ipsa vt lect[ur]. Sed quia melius a dubitāte de oculis
dubitos fo dubijs nō multum longe ex omni dei maiestate consulunt
Sed quos mitt[ere]. Imagina lazarū flamma mfm. Imus abrahe z ipsum vix
a nāfragijs medijs ex[pectant]. ¶ Ex hoc videt pcium pessimi se videt. Q.d.
illi qui sūt i infer[no] q̄ sūt in tēa. Quid sit tradunt tut malis bonis Dulcis
et bonis malos videat vsq; ad iudiū. Vñ ergo Omes luctā. Infideles i Aug.
pius pūt nō die iudiū fideles in ht sup se attendat quare quā
pl[us] contēptum nr̄m. Sed ex sc̄i malos in tormēt videant nōne ag
complebit tuta ois mentis. Nonne cupiūt ois videre de tormēt. Paule
id dem ephes q̄ abrahā dei videt. Inter nos a vos magn chaos fix. Q.d.
Quod e. d. chaos aut bonos a malos. Per iustā dei q̄ e ubi magna .hō.
q̄ iusta ex misericordia nos separare pōt. Jo ens sc̄i dei ad ht misere deputa
sūt de milia compassiue ad pcios tūste valeat nec valuit. Nulla p
cio nec sc̄os misericordia fiat. Quos ergo q̄ alios voluit in tūste manent
ad illos. Quia s. mshā dei tp admittit nō esse q̄ malestia p mshā
dei nō admittit. Et sic si valeant nō possent eos admuā. Quia sc̄i
ht regni quid velunt tp possint. Et nō nō pūt quia valuit. ¶ Vbi q̄
Cassius ferit. Quia pena pcios dicollet pēs bonos. de hijs. ¶ Vbi q̄
Aug. Temp luctā. q̄ assūpta pena pcios nō offendat bonos in futuro. Dulc. Aug.

quia ubi iam compassio misericordie non valebit imminere beatorum leticia. Et licet
iustis sua gaudia sufficiant ad maiorem tamen gaudiorem videntur peccata malorum
quas per gratiam evaserunt. Nunc qui dei claritatem dei videntur nil in creatura
agitur quod videri non possit. Non est mirandum si iam sancti immortales videntur
sanctas mentes in intelligentia. Cum prophete adhuc mortales hec omnia meruerunt. Egre-
dientur enim electi loco sed intelligentia vel visione manifesta ad videndum impiorum cru-
ciatus quasi videntes non dolore afficiantur sed gaudio saturabuntur gratias deo a
gentes de sua liberatione visa impiorum ineffabili calamitate. Unde ysa. lxvi.
Ysa. describens cornicum impiorum sic ait. Egredientur electi et videbunt cadavera
mortuorum qui prevaricati sunt in me vermis. Id est eorum propria conscientia non
moritur. Et ignis eorum non extinguetur. Et erunt ad satietatem visionis
omni carni. Id est ipsis electis. Ite psalmo 57. Lectabitur iustus cum viderit vindictam
Ps. in secula seculorum. Amen.

Et sic est finis.

Recordamini ... fideliter

Sequitur Notabilis materia

Augustinus. Secundum Augustinum psalmo 11. Super genesim ad litteram capitulo 1. Sacra
scriptura canonis habet duas partes principales legem scilicet novam et veterem
vel testamentum novum vel vetus. Lex a ligando quia ligat hominem ad sui
observationem sed dicitur quia lex vetus ligat hominem per timorem. Sed nova per
Augustinus. modum amoris divine caritatis. Unde Augustinus. Brevis est dicta legis ewangelii amor
et timor. Dicitur testamentum quasi testis mentis. quia tam in nova quam in veteri per-
Jo. hibetur divine testamentum voluntatis. Jo. 5. Scrutamini scripturas tu sunt qui
testimonium perhibent de me. Preponitur autem vetus testamentum novo in canone
Nota bene vetus testamentum preponitur novo propter tria. vel biblia propter tria. Primo propter rationem sui temporis edicionis. Nam vetus testamentum
primo tempore. Ihesus primo lex per moysen data est gratia et veritas per ihesum xpm facta est
de plenitudine omnes accepimus gratiam pro gratia. Id est pro veteri novam. Secundo
ratione sui significationis. Nam vetus testamentum figuratum fuit in umbra novi.

Capo. Quia continuabat illos in fide. Quem cum precedebat de ope
sem. Quo vetus lex ordinat nouo. Et ita sic cum sompsero sompserit pec
tem. Hec aut vetus de nouo hic sompserit. Ad hebreos ix°. Multo ad fortio
illum ut hec vetus sic ordinat nouo. Vna pro biblia q̄ de veteri testa
to compres pluro. Quinq; libros legales. Hystoriales. Moralos siue sapiales.
2 ypsales. Ex quib; continet precepta dine maiestatis ad pbandū obedie
ne quib; ip̄m nutrit. Ip̄i legis legislatoy ppli ombinandi gratia. Quos ihc greg
A qua sic deuiat. Vij ysidorus in ethi°. ꝓ libro greg appellat ex eo
q̄ gradū mundi 2 generis seculi ings cō tenet. Et nut legis libros sig
nific legis ministros 2 ministrie primulgo. Et in ihc fe libros sic. Exod. Leuit
Nūm. qui distinguunt tā gesta precepta. Quos materia cōmendatiū 2 rudi
ad nrām informacōz. Et in Exodo. Ve dicit ysid' li°. Co ꝓ liber
Iudi. ex eo ea tā non acceptit aut exterit de ceptis vt expressit ppli ministri
Deuteron. Et dr ab ex q̄ est duo 2 odeo vna. Dicitur aūt ip̄m ꝓ precepta
deuteron ad vtā nrām. Secunda precepta sic cōmunia data sunt
ppo ministris ꝓ fratri vbis trium primissorie ad eos a cetis pbis dispe.
et dim tuby celebrēt. De quib; in Leuit. Vij ysid'. liber hemet appellat e
Ex eo q̄ leuitare mystica et diuisa victime exercuit. Tercia ordo
leuitici tractat. Et reliq; cōmunalis leuit mīr assumpti p̄ electis
a ppo. A qua leuiti dicū ministri siue assumpti dei ad ministrand' tribus
sue in templo. Tercia precepta sic iudiciala data sunt ppo ministris
ap̄ingressū ad terrā promissoy ad dīm pbe administracōz 2 pacifica multa
dubia dissolucōz 2 gubernacōz. De quib; in li° Num. Vij ysidorus lib' nūo
Veteris. Eo ea q̄ de ceptis emat. Quinq; libros legales ꝓ legis ca
nonis ut in Deut. qui e quinq; lib' legal. Vij ysid'. Deutero greco nūm.
stica q̄ lex ꝓ e repetit et exaūt legis posita. Vij. q°. Et ipse d'
Cepit moyses exponere 2 dicere. Et ista q̄nq; volumina pentateuchus
Pentha. q̄ e quinq;. et theucy volum. dr aūt lib' moysi ab auctore
huius operis. Ipse Ve dicit ysidorus.
Secunda ꝓ pbis veteris testa. Quatuor libros hystoriales in quib;
manifestant gesta plene. Et ex ꝓ sic scripti ad exercitacōz huius

Ō qnā⁹ ad cuīb mediū⁹ ꝑpīs ꝓpīq⁹ ſcr̄ē libꝝ yſaie. vbi d̄r. Ecce
virgo concipiet. Trem ꝓmiſſ⁹ nob⁹ eſt nobis. Ip̄e ſalūdet⁹ ꝑ ezechielē
Ō qnā⁹ ad amos ꝓphetē ſcr̄ē eſt libꝝ. Tēpe vbi d̄r. ēc̄ dies veniūt
portab⁹ ad bethaz. Cui cōgruit libꝝ trenoꝝ. qui latē latine ꝯtinet⁹ ꝓmit
Et trenis cōgruit q̄dam ep̄la ieremie ꝓphē. vbi ꝑ⁹ plangit⁹ captiuitat⁹
dñi ꝑ ꝓphetā ſuā. Sed ꝑ ſcdā ep̄lā trenoꝝ. In ep̄a ad
ꝓphetā ꝓdict⁹ captiuitatē finem dicens. Ip̄e ꝑcutit⁹ ꝑ babilonem
ꝓphetā⁹ quib⁹ ꝯmendat⁹ baruch. Ipe fuit baruch. qui ſcripſit
Iheremie⁹ baruch nērius ei⁹. In baruch nullus fit ſpēs de ꝓphetis
iuſſis ꝓphetis vt d̄r in aggeo. ſup ꝓphetā. Ō ad cuīb ordinē ſcr̄ē eſt
libꝝ. Ezechiel⁹ in quo ſpāliē agit⁹ de reparatōe templi. ꝑ qd intelligit
Et corp⁹ ihū xp̄i reſurrexiſſe ſēl. Ia. ō. Solute templū hoc. ꝑ aut dixit
de templo corp⁹ ſui. Ō qnā⁹ ad cuīb aſſenſ⁹ ſit finalit⁹ ꝑ eoꝝ
Iudeā trāſmigr̄. Qui ē libꝝ danielis. vt d̄r ā⁹. Ō qnā⁹ ad cuīb
noctē ⁊ cecid⁹ in mēbris ceti ſig⁹ trium puer⁹. Ipſe ad aurē⁹ in duce. Hyp
Ihēſ dñs maiores 2m ypſidē⁹ q̄ſuit deus ꝑmiſſ⁹ ſuis ꝑ danielē. Ia
trāſmigr̄ ep̄a eſt q̄dr⁹ ꝓphetic⁹ nōnull⁹ ut daniel ⁊ Ezechiel. Ō ad
a viris ſapientiꝫ cōſtāt ꝑ ꝓphetā. Libꝝ ad dicit⁹ 3m⁹ ihēſ de nō
Ihēſ hui⁹ auctor⁹ q̄dr⁹ ꝓphetic⁹ nōnull⁹. Ō aut de dictis ſcr̄
de corpe cōſtat qd eſt de certū. ſcr̄ē. xij. ꝓphē nōr⁹ ⁊ nouē tale
libꝝ celebres q̄s ad fidē ꝑtinūt. Ip̄e qd in duo uolumē cōpend⁹
nōnull⁹ aut ſingul⁹ nōib⁹ ſuor⁹ auctor⁹. 2m ypſidē⁹. Q̄drꝫ nam
ſunt hec. Oſee. Ioēl. Amos. Abdias. Ionas. Michas. Naū. Habac.
Sophonias. Aggeus. Zacharias ⁊ Malachias. Ō ad ſcr̄ē de dictis
Ihēſ cōſtat de verbis eſt⁹ ꝑ deducit de capite ꝑ ⁊ de pē. Et de nō
cuius cōſtat ꝑ ⁊ certū. ſcr̄ē eſt libꝝ ꝑſalmor⁹. In quo 2m ordinē agit
de tribꝰ xp̄i. et de cuius corpe miſtico. Et d̄r ꝑſalt⁹ in q̄dā miſtice
miſtico dei⁊ ꝑſalmos ⁊ ꝑſalmus ⁊ ē q̄dr⁹ eſt tangit⁹ hec. q̄ma ad ihēm
ad ludū dauid in ultima⁹ q̄ndam arctā diu probat⁹ ⁊ tentat⁹ deuotiꝰ
Ō bn̄ de 2ª ꝑte bibie q̄ eſt nouū teſtā
Ecunda ꝑs bibie eſt nouū teſtāmēt. Et q̄ma nouū
teſtāmēt cōſtat⁹ ueris. 2m ypſidē⁹. Ec hec ⁊ ꝑtes in
mō quarte ſcr̄ē eſt. Ip̄m nouū teſtāmēt in ꝑtes. Et eōrū nouē
libꝝ q̄tuor ꝑtes euāgelicis. 2m ꝑtes ꝓphetis ꝑtes
ecclē dicūt. q̄ couenienter libris legalibꝰ. de quib⁹ actū ē ⁊ ꝑtes

In quibz ges. missa d'stringunt q̄ p̄mo pa. dicunt de xo. Ve dicat glo.
Deus Deus meus q̄ In alio sedm mt. agit de xo qua ad missi mo. de
duce. To sub stet ps. Exe. 30. p̄fig quatuor e. Vn at alius sm de tpale
ps. Exhs
crisi quatuor mchoe dicunt. libz. euāgelia dñi xpi. In 2o alio sūt Marci
qui pur agit de xo qua ad exaltacōn duce tribz. ps. qd sub stet nde
libz sunt in Exhe dominicis. Ito euāgelia ve dicit p̄sbr. libz ducis
ps. ysd.
a sc̄pīs sūt extra. Ordinē d ps. Ego dormio. Vn Marci alius sm
ps. ps
Angelus mchael. Dicunt. Quis dabit in deserto. Et in ūna dnica
In alio sūt libz. agit ps. de xo qua ad sacrificiū duce psalmis. To in
festiuitate pasce in Exhe sunt dominicis. qm vigilie a mal. qd ymolandū
sunt in duabz hdis gradat. In 2o alio sūt q̄ Ishū ena agit ps.
de xo qua ad ascensum dñe nā. ps. quasi lo. sub sic aquile q̄ cras
audiet vox dei. Ego polar alius sunt in Exhe dominicis. To alius sūt
dñice crisma mchaelis. Dicunt. In pn. erat v.

Terna ps nam testamū sunt libri testamenti. qui agit de libz apl̄oz. q̄ euāgelia
in duas ptes. Sed ps cū fidē p̄mū eccl̄e cōmendet in
duas ptes diuisit. Vn c. 9o dr. Multiplicibz exordiis ecclesiam dat ca. pma.
Dicit aut ysd libz. actus apl̄oz. 2m ysd. qm p̄mitiua fides xāe ysd
2 nascentis eccl̄e describit. Et hystoria apl̄oz tradit qua lucas scripsit.

Terna ps nam testamū sunt hystoriales. epl̄e. q̄ euāgelia
libros spālis. de quibz agit in epl̄is. Et qm instructiones
quedam sūt spales. Et de his agit in epl̄is pauli. Alie sunt generales. Ro
epl̄e cath̄e nūcupāt. Epl̄e aut sūt tres. 2m ysd. qm
scripsit. qm p̄mitiua eccl̄a sunt ex ydeis. 2o collecta. scz iudaico. greco.
et latino. Primo inforbat paulus. secundo ex latino. 3o ex greco. 4o ex
iudaico. Ysd scripsit ad Rōnos. 2m sunt in epl̄is multiplicib
3m sunt in epl̄a. ad hebreos. Et quibz dam scribz cath̄e sūt. ad cor.
ad galathas. ad Eph̄. ad philipp. ad Thess. ad colos. Quandoq
aut scripsit singulariter. Petrus. Ioh. Iacobus. Iudas. Philippus.
Epl̄e aut cath̄e sunt. 7. scz fides. 3 cum euāgelio eccl̄e (misericordia) et ex
hortatoz. Vn Iacobz in cath̄a sua. hortat fidē eccl̄e ad fidē q̄ sperāt
q̄ que addēn.

Petrus quo ad humilitatis exemplum et subiectionis obedientiam quo ad prelatos.
Johannes vero hortatur fideles ecclesie ad caritatem mutuam quo ad proximos. Dicuntur autem
canonice quasi regulares quia regulas bene vivendi et fide et moribus fidelibus ecclesie tradunt
et auctores fuerunt a quibus nomina susceperunt etc.

Quarta pars novi testamenti sunt revelationes prophetice que correspondent prophetis
Et traduntur in apocalipsi. quod ex nomine patet. quia apocalipsis grece revelatio interpretatur
latine. Continet enim iste liber revelationes eorum que futura erant in ecclesia secundum quod premittitur
in principio eius. Unde in principio dicitur. Beatus qui legit et audit verba prophetie huius. Sunt hec
scripsit beatus Johannes evangelista in Pathmos insula in qua fuit relegatus. Ut dicitur in
prologo. Et ponitur ultimus in novo testamento non quod ultimo sit editus. Ex quo
ipsum scripsit in exilio apostolis evangelium post exilium composuit. Ut in prologo beati Hieronimi
Sed post ultimo. ultimus quia agitur de ultimis temporibus et statu ecclesie in illis temporibus
Et de consummatione ecclesie per gloriam beatorum et penam reproborum. Ex quibus hiis patet
aliquatenus divisio sacre scripture. In generali autem sufficit et ordine omnium librorum manifestatur
dicuntur fideles ad eterne beatitudinis participationem. Ad quam nos perducat Jhesus Christus
marie virginis et dei filius amen.

Nota bene

Hec sunt autem volumina apocripha dicta. Id est secreta. quia in dubium veniunt.
Est enim eorum occulta origo nec patet patribus a quibus usque ad nos auctoritas scripturarum
In hiis apocriphis et si inveniuntur aliqua veritas tamen propter multa falsa. Nam est in eis canonica
auctoritas que recte a prudentibus iudicantur non esse eorum credenda quibus assertionibus
Nam multa sub nominibus prophetarum et recensiora sub nominibus apostolorum ab heretici proferuntur
que omnia sub nomine apocriphorum auctoritate canonica diligenti examinatione remota sunt
Summa autem utriusque testamenti dividitur. In historiam. in moribus. in allegoriam.
Rursus ista tria multifarie dividuntur. Id est quid a deo. quid ab angelis
quid ab hominibus gestum dicimus sit. quid a prophetis nunciatum sit de Christo et corpore eius
quid a diabolo et membris ipsius. quid de veteri et novo populo. quid de pacifici seculo
et futuro regno atque iudicio. Et tamen de illo articulo

Sequitur Tabula totius biblie

¶ Ordo totius biblie.

Gen. hz. l. c. bresch.
Exodus. 40. Ellesmoth.
Levit. 27. Vaiecro.
Num. 36. Vagedabar.
Deut. 38. Elleadabarim.
Josue. 18. Josuebenu.
Judic. 21. Sobchim.
Ruth. 4.
Primus liber regum. 31.
2us liber. 24.
3us liber. 22.
4us liber. 24.
Primus liber paralipp. 29.
2us liber. 34.
Primus liber Esdre. xc.
Neemias. 13.
2us Esdre. ix.
3us liber. 4.
4us liber. xvi.
5us liber Esdre. 4.
Thobias. xiiii.
Judith. xvi.
Hester. 16.
Job. 42.
Psalmus vel pro. 31. Mastoch
Ecclesiastes. 12.
Canticum canticorum. 8.
Ysaias. 19.
Ecclesiastes. 41.
Ysaias. 66.
Jeremias. 42.
Lamentationes Jeremie. 4.
Ecclesiastes Jeremie. 1.

Baruch. 6.
Ezechiel. 48.
Daniel. 14.
Osee. 14.
Johel. 3.
Amos. 18.
Abdias. 1.
Jonas. 4.
Michaeas. 1.
Naum. 3.
Abacuc. 3.
Psalterium.
Sophonias. 3.
Aggeus. 2.
Zacharias. 13.
Malachias. 4.
Primus liber machabeorum. 14.
2us liber. 14.
Evangelium Mathei. hz. c. 28.
Marci. 16.
Luce. 24.
Johannis. 21.
Actus apostolorum. 28.
Jacobus in canonica sua. hz. 4. c.
Prima Petri. 4.
2a Petri. 3.
Prima Johannis. 4.
2a Johannis. 1.
Epistola Jude. 2.
Epistola beati Pauli ad Romanos. 16.
Prima ad Corinthios. 16.
2a ad Corinthios. 13.
Ad Galatas. 6.

Ad Ephesios. 6.
Ad Colloceuses. 4.
Prima ad Tessalonicenses. 4.
2a ad Tessalonicenses. 3.
Laodicenses. 1.
Prima ad Chrysostomum. 6.
2a ad Chrysostomum. 4.
Ad Titum. 3.
Ad Philomenem. 1.
Ad Hebreos. xiii.
Apocalipsis. xxii. Hec est fin.

Fidem orthodoxorum vel orthodoxam fidelium solidum et primum omnium virtutum

Apostolus

Ad hebreos 11° c° Sic dicit. Sine fide autem impossibile est deo placere quicquam. Omne enim quod non est ex fide peccatum est. Unde ad Romanos 14° in fine. Et ad salutem fidei [illegible] Credere enim oportet accedentem ad deum. Ideo non sunt congruo [illegible] Ad hebreos ubi supra. Quia sine [illegible] Gen. 1° Fide [illegible] Abel iusti [illegible] Gen. 4° Fide translatus est Enoch [illegible] Machusalem in paradisum [illegible] Gen. 5° Fide [illegible] Gen. 6° [illegible] Gen. 12° [illegible] Gen. 22° [illegible] Apostolus ad hebreos 11° Et ita sancti patres et prophete per fidem [illegible] Apostolus ad hebreos 11° [illegible] Ad hebreos 11° c° [illegible] Quid sit fides [illegible] Et quot modis [illegible] Quid sit fides [illegible] Quid sit fides [illegible] Ad hebreos 11° In primo sic. Est autem fides sperandorum [illegible] Quid sit fides [illegible] Quia bona [illegible] Quia [illegible] Ita ut [illegible] Ita fides est [illegible]

Nota bene [illegible]

Solutio [illegible]

Quid sit fides [illegible]

Glossa

Sed hinc fides non est vere apprehendere sed potius vere credere. Ad 1m
quod patet dicentes / ergo dicitur vere credendum quam apprehendere / quia obiectum fidei
est, sed credendum quod quamvis non dicitur vere diligendum sicut caritas sit [illegible] non
Solucio. visum. ¶ Solucio. Diffinicio haec magna interpretum apud hec est assignata non
tamen quod ipsa de directo dicat quid sit fides / quia hoc non intendebat apostolus
Hugo. ut dicit parisiensis Hugo de sancto Victore / quia apostolus describit hic fidem
non quod velit dicere quid ipsa sit sed quid ipsa possit. Et ideo diffinit
per eius statum per actum qui est arguere et manifestare / per obiectum quod est invisibile
non apparens saltem in lumine naturali / Et per finem qui est apprehendere vere scilicet
Ricardus. eterna / Ideo dicit est substantia id est fundamentum vere apprehendere. ¶ Ad obiectionem
glossa. primam dico quod diffinicio haec non convenit spei. Ut glossa vult interlinealis. quia licet spei
sit dicere vere apprehendere non tamen est nisi dicere sit substantia et fundamentum vere apprehendere
[illegible] / quia spes fidem presupponit / Impossibile est enim aliquid sperare quod non credere
¶ Ad 2am dico quod omnia illa referuntur ad sperandum / Et apprehendere non apparentia
ponuntur tamquam obiectum fidei sed tamquam finis / Sed per obiectum partis non apparentia
quia veritas non apparens est fidei obiectum / Et per idem patet ad 3m / quia sicut
fides est de rebus tamen dicitur hic est finis de obiecto / Sed haec est substantia fidei obiectum
vere apprehendere in diffinicione apostolus ponitur non ad significandum fidei obiectum non partis ut
finem ¶ Ad 4m dicendum quod eodem fundamento quod vere apprehendere non ponitur ut
Thomas obiectum fidei sed ut finis. ¶ Ad quintum dicendum scilicet ut dicit Thomas 3o
de Aquino distinctione 23. in libro suo / Quia amor et [illegible] adeptum quam
adipiscendi / Spes autem tamen adipiscendi / Et quia finis fidei [illegible]
eius qui fidem habet nondum adeptum est sed adipiscendi / Ideo [illegible]
dicitur in diffinicione apostoli quod fides sit vere apprehendere quam diligendum.
¶ 2. Et tantum de prima questione scilicet de diffinicione fidei. ¶ Questio ad 2m dubium
Secunda questio Videlicet an fidei obiectum sit complexum an incomplexum [illegible]
¶ Solucio 2e questionis. An fidei obiectum sit complexum an incomplexum. Diverse sunt opiniones doctorum quibusdam dicentibus quod fidei obiectum [illegible]
complexum / Et isti dicebant quod articuli fidei non sunt [illegible] Et
incarnatio passio etc. et huiusmodi / Et ad hoc [illegible] glossa [illegible]
hec opinio fuit Cancellarii parisiensis. Alii dicunt quod obiectum fidei sit complexum quia
et isti dicunt et fundant se sic quia veritas [illegible] complexum quia
ad diversitatem temporis indicatur [illegible] Ut [illegible] credebant [illegible]
[illegible] Alii dicunt quod obiectum fidei sit complexum sed [illegible]
ad fidem implicitam obiectum fidei est complexum [illegible]
[illegible] Sed quia ad fidem explicitam obiectum fidei est complexum [illegible]
certa [illegible] fuisse passum [illegible] fuisse mortuum [illegible]
Nota. [illegible]
[illegible] quia non loquitur de principali [illegible]
obiectum [illegible] de substantia quod circa credentiale [illegible] ¶ [illegible] obiectum fidei [illegible]

ad cristi conceptu. sic. Deus corporaliter de spū sco. Credus ad nandum sic
Mariā qđ mr Christi. Tertio ad passionē. sic. passus sub pontio pilato crucifixus
mortuus et sepultus. Qđ ad descensū ad inferos. sic. descendit ad inferos.
Tertio ad resurrectionē. sic. resurrexit tertia die a mortuis. Quarto ad ascensū
sic. ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris. Qđ ad adventū ad iudicandū
vivos mortuos et iudicabit vivos et mortuos. Et sic de articulis fidei quos
tenet.

Quinto fuit dubitatum. An fides possit stare sub ea forma qđ dicit
Dubitatur. An fides possit stare sub ea forma qđ dicit. Quia videtur quod non per illud sub ea forma qđ fides nostra est de fide a christo. Fides non
est de rebus non apparentibus nostris sensibus. Sed articuli non apparent nostris sensibus. Quia dicit apostolus per fidem ambulamus non per
speciem. Ergo articuli non sunt credibiles nostra fide. Sed contra
Contra. Fides est acceptiva a deo revelatorio. Sed articuli sunt huiusmodi. Ergo fides est de articulis. Item fides est principium discretivum. Quod dicit nostrum hoc fidem. Ergo articuli sunt
credibiles nostra fide. Quia autem de fide christi. Fides est
credibile per se sub ea forma. Quia credimus fidei christi. Ergo
exponendo falsum dicit de fide. Et sic breviter de illa dubitatione.

Sexto fuit dubitatum. An fides comparata sensibus sit magis
Dubitatur. An fides comparata sensibus sit magis certa. Quia videtur quod non. Quia quod dicit quod possit esse de eodem nunquam est fides
et opinio simultate. Quia ut dicit philosophus. Opinio fidei non est. Si aliquis
videt aliquid. Puta quod socrates currit. Ergo videt quod socrates currit. Ergo non est fides. Ergo. Si christus. Ita. Si
Petrus videt christum. Ergo videt quod christus est deus. Et
per idem videt quod christus est homo. Et per idem videt quod
videt deum et hominem. Et per consequens videt quod videt
Trinitatem. Et sic de tertio articulo. Quia videt ad credendum. Quia
videt deum et hominem. Item est de patre christi. Et per illud
Quia nemo. Et fides stetit possibile deum non esse. Sed
Deus quod apostolus accepit. Quia per fidem habemus
testimonium ad aperta. Et si fides non comparata sensibus
plus habet de re. Quia videt. Firmiter credimus. Et ex similibus
Quia fides de articulis. Et nos quasi fidelius fiat firmiter credimus
fidelius esse non videt. Sed firmiter credit excludit formidinem ad oppositum
per maius est. Sed accipit oppositum quia per rationem
videmus probabiliter sine formidine ad oppositum. Et
fides cum non innitatur rebus quia per rationes probabiles. Sed
Ad 2m per hunc dubitatur. Quia fides comparata sensibus sua
per quia videtur infidelis stetit dicit assensum et remotum ad fidem non
tunc sine ea stet. Nec obstat qđ dicit quod fides non stet
timorem ex parte existentis. Quia quod quia non videtur
videtur ab non credentes de rebus multis non videt.

Septimo fuit dubitatum. Quia de fide pertinet ad salutem ipsa credi
Dubitatur. Quia de fide pertinet ad salutem ipsa credi

Dico tamen venerabilis Hugonis de sancto victore in libro sententiarum suarum quod ante Mosaycam legem de necessitate salutis fuit ut deum crederetur esse creatorem celi et terre et ab eo salus et redemptio expectaretur. Quod autem quando talis redemptio ventura esset non oportuit credi de necessitate salutis. Tempore autem Mosayce legis persona redemptoris mittenda predicabatur sed altius ita oportuit credi. Tempore autem gratie predicabatur explicite persona redemptoris et modus redemptionis. Dicit ergo ille doctor quod hec sunt quibus ab initio fidei recta numquam minus habere potuit quam unum deum esse creatorem celi et terre. Recta est universorum quod non esse mali auctorem. Sed post peccatum credendum fuit deum esse salvatorem sicut firmiter credimus et simpliciter confitemur. Sequitur.

Hugo

Firmiter credimus et simpliciter confitemur.

Capitulum primum

Decretalis ista propter plenitudinem quam succinctis verbis continet sententiam summari non potest. Ipsa namque potest dici unum breviatum quod fecit deus super terram ut apostolus ait ad Romanos 14. Est enim decretalis ista unum breviatum quod fecit deus super terram quia in ea fides continetur que per diversa volumina predicatur. Apostolus

Et exponit Haymo unum premissum de Sibolo Maxilorum super epistolam ad Romanos. Quia vero in sui continentia ista decretalis esse casus summarius totius libri sententiarum. Et ideo maxime materiam fidei catholice quam deinde dividitur in quatuor partes. In prima tractat de fide catholica in quantum respicit beatam trinitatem. Et hec est materia primi libri sententiarum. In secunda tractat de fide catholica in quantum respicit rerum creationem. Et hec est materia secundi libri sententiarum. Et incipit secunda pars ibi. Unum universorum principium. In tertia parte tractat de fide catholica in quantum respicit cristi incarnationem. Et hec est materia tertii libri sententiarum. Et hec tertia pars est. Tandem vinculatus dei filius Jhesus Christus. In quarta tractat de fide catholica in quantum pertinet ad sacramentorum susceptionem. Et hec est materia quarti libri sententiarum. Quarta pars ibi. Una vero est fidelium plebs ecclesia ex qua nullus homo salvatur. Prima pars sic dividitur quia primo proponit et declarat formam tenendi fidem catholicam. Secundo articulat quod respicit trinitatem beatam. Ibi. Quod unus solus verus deus est. Declarando autem hanc formam tenendi ante fidem catholicam duo proponit quorum unum pertinet ad actum interiorem ipsius cordis scilicet firmiter credere. Secundo pertinet ad actum exteriorem ipsius oris scilicet simpliciter confiteri. Unde dicit. Firmiter credimus adhesione cordis et simpliciter confitemur scilicet confessione oris. Quid credimus et confitemur. Certe fidem catholicam in hac sacra constitutione descriptam fides in corde locanda est firmiter et confessio in ore simpliciter. Quam ut ait apostolus corde creditur ad iustitiam et autem confessio fit ad salutem. Ad Romanos 10. Et ita hic dicitur. Firmiter credimus scilicet ad iustitiam et simpliciter confitemur scilicet ad salutem. Quia plenitudo in corde fidei fundatur vel omnis confessio aliter enim non valet ut dicit glossa. Super textum apostoli iam allegatum. Aliquando autem confessio ex qua fides in thesauro cordis recondita ad extra superfluit et sollicitudinis

Divisio totius libri

Subdivisio huius libri

Apostolus

Glossa

et ecclesia est in scriptis canonicis quia nisi teneatur unitas fidei quia corde creditur
ore confessio fit. In quare pa. Optatus dicit ad Donatistas 1° c. Rex nos exortat
a veritate cessat. Tribulatio autem augustina seu famis aut nuditas seu periculum
an gladius. Sicut exhibitum est scripta. Quia apte et mortificamur tota die
existimati sicut oves occisionis. Isti sic miseri firmiter credidere plures
sunt fidem catholicam custodiri quia nisi maneat nemo potest esse salvus
confessione. Et ro dicit Deo nostro ut. Firmiter credamus. Et ad philippenses
et distortos in materiis sacre scripture tanto securius et rectius affertur ut
cheruldicus quanto sint articulis fidei magis conformes. Et apostolus in
salubribus et distortis ordinavit ordines quanto erunt fidei magis sint
formes. Et ro ut ars nra fidei sit ut pda in scripta reducta
pensata principaliter considero ex ipsa sunt qui inquirit et dna sua q̄ nō quod
sua articulos. 2° ars nra fidei sic sint sacre scripture pda q̄ ipse fidei recte
firma cordis intus apparetur ad mitio sacre scripture ad nō pertinet
Deus ut autoritas ordinet. Omnipotens. Sacre scripture sacre scripture
rebus fidei. Et ro quibus firmiter credit credenda Deum fidem tuetur
et studet sacra scripture 2° fidei intende mentem a deo amplectendi
scripta. Et sine fidei fidelis professio nō possibilis ex vi sacre scripture
hereticis. Ut dicit augustinus scripture dicitur. Expositi alibi
Iohannis. 28° c. Percrebuit duo sed et alibi dicitur fit. Petrum
petrum tuum petro et Petrus petram ad eundem. 3° inquid ecclesia
petram eundem dicens. Tibi do. Tibi dicunt omnibus intrant. petram ecclesiam
est fidei symbolum. Johannes designat mitto. Ore ad hoc quia fidem
credidi credidi ad intelligendi. Quemadmodum Heresiarche prodit fidei in mente
sacre scripture. Deum scripturis mentat intellectus cui ps fidem apostolicam
Ut apostolicam capio dicit. Christ credidisti ad intelligendi. Et quia ut collegit
ex ps ps 2 ps sacram cognitis firmiter adhesimus et assentiamur
christiane sic scia quia potuit scia salutis. Ut 3° c. 10. cum ore confessio
intelligi dicit. Firmiter credamus. Quare ps. Quia fidem sic ipsi
adhuc cognitos sit. Quare 2° ostendat quia mentes fidem sic ipsi
cognitos credibilium ps fidem 2 ps sacram christi cui studeo sacre
acquisita. Et 3° ex sic equidem ad fidei et sue christiane
Ad quia quidem ut. Ex ps fidem sic ipsi nobis ubi cognitos dicit
ipsi sic quia fidei i eo audiri. Ut dicit apls ad Rom. 10. quod
exponit unus exponens sic dr. Fides dat intellectum dū de audiat mentem
illustrat. Ad illustrat mentis assentiat cognitos ps. quia ps dicit
ponit cognitos hinc fidei i ps cognitus sue intellectum. Et
hinc breviter de alia. Scripturi.

Ad secundam questionem. An sit equalis cognitio credibilium per fidem et scientiam theologie ex studio sacre scripture acquisitam. Solutio 2e questionis. Dico quod non est equalis credibilium cognitio per fidem et per scientiam theologie ex studio sacre scripture acquisitam, quia maior cognitio credibilium per fidem et scientiam theologie ex studio sacre scripture acquisita quam per solam per fidem. Ex studio namque scripture sacre acquiritur habitus clarior fidei cognitive. Ut colligitur ex sententia beati Augustini in libro de baptismo parvulorum. Et dicitur quod auctoritatibus sacrarum scripturarum colla subdenda sunt ut per fide ad mentem quisque perveniat. Sed apparet quidam contra istam veritatem. Si per scientiam theologie acquiritur habitus clarior fidei, sequitur quod in acquirente fide crescat, et sic periret illud motivum quod magistri et doctores in sacra theologia dixerunt omnes essent sine fide propter eminentem eorum scientiam, et de quanto fuerint doctiores de tanto deficeret in eis fides quod de completis esse non poterant. Solutio. Hec credibilia fidei catholice per scientiam sacre theologie cognoscuntur aliqualiter qua lumine fidei et clarius qua fide humili. Tunc scientia sive clarior notitia non est fidei evacuativa quod sic apparet, quia per sacram theologiam scientiam fidei catholice religionis non minuitur, generatur et confirmatur, et tandem veritas eius et contra eius hereticos victoriose defenditur. Et ideo ipsa fides per studium sacre scripture non evacuatur. Unde sic dicitur ex sententia beati Augustini qui in libro 14o de trinitate: Huic scientie que theologia dicitur non omnes homines quin re vera hinc ab homine fiat cognito per quod fides saluberrima generatur, nutritur et roboratur. Et ideo additur tamen cognitione etc. Alias enim quanto quis magis proficeret in studio scripture tanto magis deficeret in fide quod omnino absurdum est. Et sic patet de prima solutione.

Ad tertiam quaestionem. An sit equalis certitudo fidei et theologice scientie. Dicitur distinguendo quod duplex est certitudo. Una est speculationis qua quis clarius et verius cognoscit. Alia est certitudo adhesionis qua quis certius et firmius adheret. Tunc dico quod certitudine speculationis de credibilibus maior est certitudo per scientiam theologie quam per fidem, quia per scientiam theologie credibilia fidei sciuntur clarius cognoscuntur quam per fidem. Ut premissum in solutione questionis precedentis. Sed certitudine adhesionis maior est certitudo fidei quam scientie theologie quod sic patet, quia adhesio in scientia theologica est principaliter per fidem et propter fidem, et ideo maior est fidei certitudo. Unde apud nos fideles tanta est fidei certitudo quod non permittit in genere apparenter mundi sive alios quod fide credit. Et sic de 1o. Utrum sit illud quod dicit regula ista, et simpliciter consorti. Sed ut quilibet fidelis teneatur ad huius confessionem fidei. Dico. An quis per fidem subsistet et non confiteretur vel negaret periculo mortis.

Ad quartam dico quod quilibet fidelis tempore et loco opportuno tenetur ad sui fidei confessionem ad extra quia huius confessio vere est amplius sit ad salutem.

Solutio 3e questionis. 8. Augustinus. Probatur. Solutio. Augustinus. 9. Solutio 3e questionis. Ad 4a. Ther. non. Item alia dubitatio. Sententia que sit. Dico. 10. Solutio prime questionis.

Solutio 2ę q.
II.

Ad secundū dico q̄ distinguendū ē ꝑ illū ꝙ dr de quo q̄rit̄ ſ. vtrū ipſa
ſit in altero ſtatu q̄ nunc̄ ꝙ an ex negligēcia et pigricia ſcandalizauit ꝓ
ſe ſit credo eſſe mortale ꝑ se. Si aut̄ mere naturaliter ſimpliciꝫ ignorat̄ ſit
credo ꝓbabile ꝙ non peccauerit credo q̄ aſſit veniale ꝑ se nō tñ ſtatim.

Quod vnus solus verus est deus eternus trinus

et ī trinitate misericordiosus ampl⁹ et maiꝰ ꝑ se filiꝰ ſ. Tres quidē
ſūt ī deitate ſua ſine nō ſimpliciter diu. Debet ſacra et excellētiſſima
ſcientia et tota agendi ac attentiſſime audiri deuote auribus
quib⁹ ſpūs ſanctus loquit̄ ꝓphetis et ſibi et ſ. q̄ nec ꝓpriis ſuis ſibi
laboꝛibus quidq̄ amplius meruit. Et ideo ſcripturis doctor ſanctus
ſic oſtauit manifeſte dicit. Non pigebit me ſi hactenus q̄ſ. nec pudeat me
ſi erro addiſci. Et ideo ī me ipſo ut deuāt q̄ ſacra doctrina ſuſtinet
ſuremit credē et ſimpliciter confiteꝛ. Deuotio ei q̄rit̄ ꝓ eo ſit
explicitus ſit de mīte ſalutē. Sed q̄rit̄. An ſit habit⁹ necessarius
habite explicitas de omnib⁹ q̄ ad fidē ꝑtinēt. Tertio q̄rit̄. An maiores
plani et docti ſint tenent̄ maioꝛib⁹ ad fidē explicitas q̄ minores. ꝙ q̄rit̄. An ſit de
ſi minores habeant fidē explicitā ſic fide maioꝛe. ꝙ q̄rit̄. An ſit de
ſalute habe fidē implicitē. Dubitabit ꝓcedit ī ꝓbabile.

Hic manet alia q̄ſtio de fide ſcd̄ ſcr. 4. iā dicta

Solutio ꝓ. dī ſcn. q.

Ad ꝓmū q̄ dr. An ſit fidē explicita ſit de mīte ſalutē. Videt̄ ꝙ nō
q̄a ſimpliciter habiꝫ nō ſit ꝓpinquū ſubiectū. Preterea illud q̄ dr ſit
ꝓ ad cor. 3ᵒ corꝰ ī pᵒ. Et ea q̄ſtio nō ꝓtinet̄ ad ſcām ſed ad philoſophiā
ſi q̄aſi rationabiliꝫ tractanda ꝓbabiliꝫ ī ꝙd̄ loc⁹ ꝓbabiliꝫ dicta nō ſunt
ſed methil e ſubtilius ipſis q̄ ſupꝛa tetigi ſit q̄ſtio ſit q̄ ad fidē ꝓ
dī. q̄ ex explicite credē nō ſit de mīte ſalutē. Sed contra
arguit̄ Ruth fuit ſalua ſi ſpes ad ī ex explicita cognitiꝫ rei
q̄ſtant̄ et q̄a fides eſt ſpa rerū ſperandaꝝ. Ad oppoſitū. Illo ex q̄ſt.
ex q̄ fidē explicita ſit de mīte ſalutē. Dubitabit̄ ſit explicita
et de mīte ſalutē q̄a ī q̄ualib⁹ q̄ſtib⁹ q̄ſi ubiq⁹ ī arbitrio ſuo ſtat ad ſalutē
actū fidei ſuū ſuſcipere ſibi ī q̄ſtib⁹ q̄ſt arbitrio ſuo ſtat ſuſcipere
ſuū meditari et cognitū fidē ſalutē erit. Cum ī nō ordinat̄ ad
et dico ſicut ī q̄ſtib⁹ q̄ſt ubiq⁹ arbitrio q̄a ꝓ ſalutē baptiſmū
nō ſalutē ꝑ actū fidei ſuſcipere ſibi ī q̄ſtib⁹ q̄ſt ubiq⁹ arbitrio q̄a ꝓ
q̄rit̄ ihs nō inducit̄ ſic cui nō fuit ꝓpoſitū ī fide ſalutē q̄ ſibi
ſol ſufficit fides actiua nō ꝓ ſcire q̄ actū ſuū ad aliud ꝓpoſitū
credendū. Ad obiectū ī contra dico q̄ ſimpliciter nō ſit ꝓ
fidei nre et ſubtilia ad deſtruendū. Et ſic patet ꝓ q̄ſt
dicta. ſimpliciter ſit et dicit ſibi ꝓpoſitū q̄a ſit fidei ad ꝓpoſitū ſalutē
q̄a nō ꝓtinet ad alia ad deſtruendū ſed ad credendū. Et ꝓ
ſic ſolutio ad ſua obiecta.

Obiecta

Solutio 2ę dī. ſcn. q. ſcd̄. ſcr. 3.

Ad ſecundū q̄ q̄ſt. Vtrū ſit ſufficiens habitꝰ fidei explicite de omnib⁹ q̄ ad fidē ꝓtinēt. Videt̄ ꝙ

quia sacra salutis conferuntur cum invocatione sancte trinitatis. Dicit in textu
Augustinus: quod unus sit solus verus deus. Verba sunt Augustini in primo libro de trinitate. Unde dicit
Deut. scriptura. Israel deus tuus unus est. Deut. 6. Item etiam Exodi 20 c. dicitur
Exod. cuilibet fidei. Non habebis deos alienos. Ideo ratione dicitur textus nostri. Quia unus solus
verus deus est. Ipse enim est qui ad verum sui cultum nos allicies sic dicit. Videte
Deut. quia ego sum solus et non sit alius deus preter me. Deut. 32. Et quia quilibet
in divinis est deus. Quero an hec sit concedenda solus pater deus
Questio Dico quod non. quia dicto exclusiva addito relativo unus ad sui correlativum
Solutio quoniam in forma excludit. Item beatus Augustinus in 6 de trinitate capitulo 10 sic dicit. Dic primum
deum sed non solum deum. Et si dicitur quod sit demonstrativum unum deum esse et quod
non cadat sub fide. Solutio sciencia stat cum fide. Verbum deum est. Et
immensus. Contra videtur quod deus sit inenarrabilis et ideo innominabilis et
ideo nec eternus nec immensus. Quia ut dicit magister de causis propositione 6a
causa est super omnem enarrationem et deficiunt lingue ab enarratione eius. Item
Hic monet 4or questiones satis notabiles Et ideo quero circa hec ista 4or. An deus sit nominabilis. 2o An sit nominabilis
pluribus nominibus. Tertio An aliquod nomen proprie deo convenit. 4o An nomina attributa
deo proprie dicantur de ipso. Et iste patebunt in processu.
18 Ad primam questionem dico quod deus est nominabilis quia dum moyses mitteretur a
Solutio prime dubitationis seu questionis in forma domino ad filios israel legitur Exodi 3o c. sic allocutus fuisse dominum. Vade
ad filios israel et dicam eis deus patrum vestrorum misit me ad vos. Si dixerint
mihi. Quid est nomen eius quid dicam eis. Et respondit deus. Ego qui sum
sic dices filiis israel. Qui est misit me ad vos. Ex quo patet quod esse
est proprium nomen dei. Et ita nostre salutis auctor cristus verus deus et homo sic
Jo. nominat. Item Jo. 10 c. Ego sum via veritas et vita. Item deus a nobis
laudatur laude vocali quod esse non posset si nominabilis non esset. Et propheta
Ps. in psalmo. Deum psallat nominabilem. Dominus nomen illi. Ps. 67. qui inciperet
Dyonisius Exurgat deus. Nec obstat quod Sanctus Dyonisius in libro de divinis nominibus
dicit quod deum neque dicere neque intelligere possibile est. Et ibidem dicit quod deus
nec sit substantia nec accidens nec sit intellectus nec habens intellectum quia
omnia illa sanctus Dyonisius sic intelligenda proponit quod deus sit in comprehensibilis
19 Solutio 2e dubitationis seu questionis in forma Et tamen breviter de prima solutione prime questionis. Ad secundam questionem An sit
nominabilis pluribus nominibus. Dico quod quia deum pluribus nominibus cognoscimus
Apostolus ex creaturis. Iuxta illud apostoli ad Ro. 1o. Invisibilia dei ea que facta sunt
intellectu conspiciuntur. Huiusmodi autem cognitionem. Primo concipimus per modum
et viam remotionis a deo omnem imperfectionem quam in creaturis videmus. Secundo
nominamus eum incommunicabilem ut hic. Tertio concipimus huiusmodi cognitionem per modum
et viam eminentie. Et dicimus eum eternum immensum incomprehensibilem omnipotentem
potentem et ineffabilem. Tertio concipimus huiusmodi cognitionem per modum causalitatis

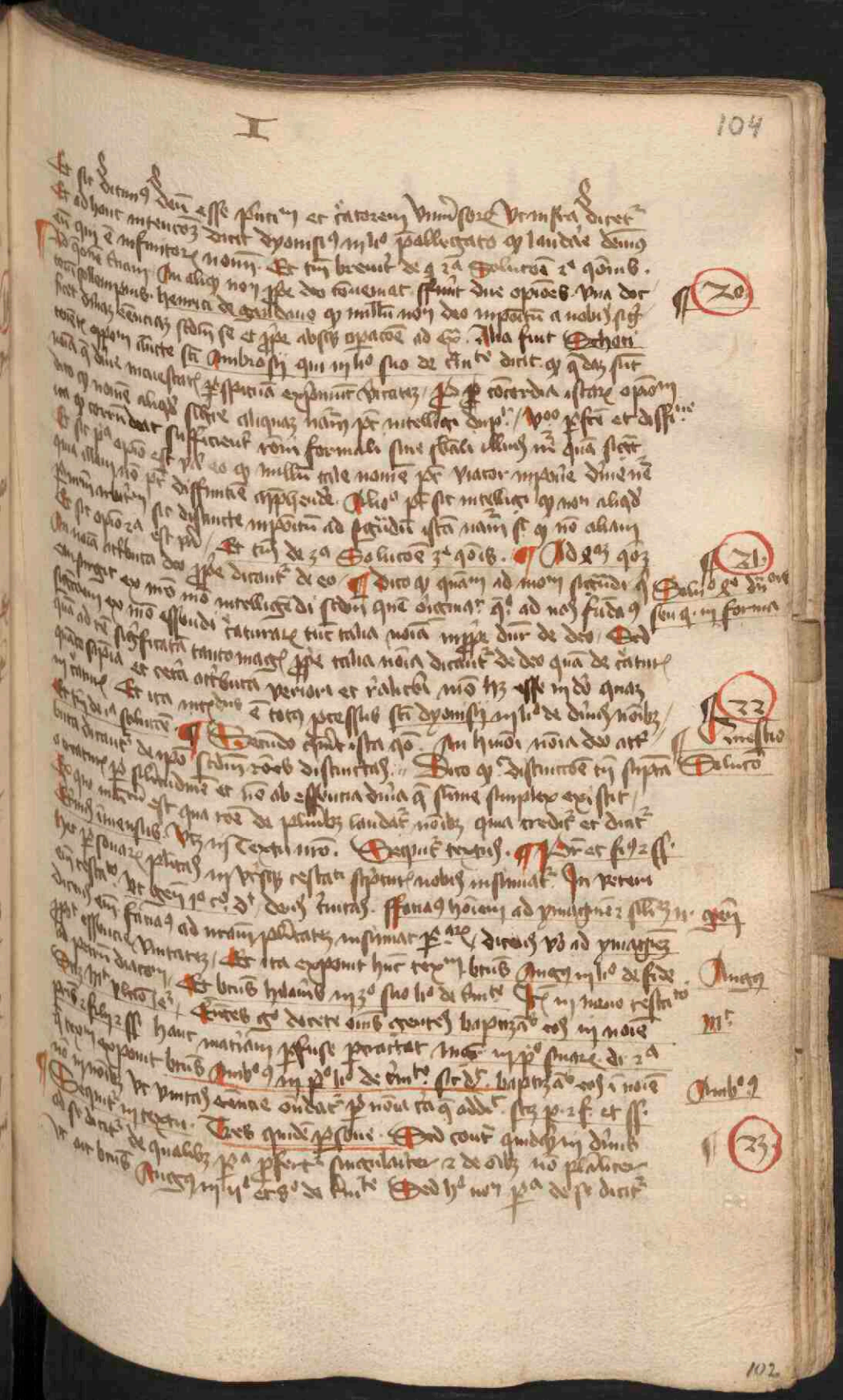

Patet a nullo est factus. filius autem a patre

26 Questio sacrae non lib.

Solutio prima q. in forma

Ysa.

Damascenus phus.

27 Solutio secunda q. in forma

Augustinus

Augustinus

28

¶ Circa quod quaero primo. An in divinis sit proprie generatio. Item aliaque an pater in divinis filium gerat necessitate an voluntate. Et hic patebunt in processu.

¶ De primo videtur quod non quia talis generatio in divinis esset finita et hoc non quia quidquid in divinis est infinitum est nec infinita est generatio in divinis quia generatio infinita constituit in esse tamen id quod in esse constituitur sit talis generationis. Item proprie dicta generatio esse de non esse ad esse transmutatio sed impossibile est talem transmutationem esse quantumcumque aliam esse in divinis. Videtur ergo quod in divinis non sit generatio proprie dicta. Sed in contrarium est quod in persona dei patris. Dicitur Ysa. Nunquid ego qui alios parere facio ipse non pariam. Si ergo qui aliis generationem tribuo sterilis ero quod dicit non.

¶ Solutio in divinis est generatio proprie dicta quod sic patet quia in divinis via persona accipitur ab aliqua esse et natura per modum naturae non solum in genere eandem sicut in generatione univoca sed eandem in numero ergo in divinis est generatio non modo proprie dicto sed proprissime dicto. Quia ut ait Damascenus generatio est opus naturae. Et phus 2o phys. dicit generatio est via in naturam. ¶ Ad obiectionem primam dico quod generatio in divinis est infinita. Sed quia non est infinitum successivum sed infinitum virtuale. Ideo ipsa generatio filius dei eternus constituitur in esse. ¶ Ad secundam obiectionem dico quod est de ratione generationis quod fit transmutatio de non esse ad esse non enim generat hoc perfecte generatio qualis est in divinis eterna emanatio filii a patre licet conveniat generationi perfecte qualis est in creaturis. Et tamen de solutione prime questionis cum suis obiectionibus.

¶ Ad secundam questionem. An pater genuit filium necessitate aut voluntate. Dico quod pater genuit et generat filium non necessitate coactionis sed necessitate immutabilitatis. Pater necessario filium generat quia immutabiliter deceptus est ad filii generationem per naturalem suam proprietatem scilicet eternam paternitatem. Sed an pater genuit an generet filium voluntate. Dico quod aliquo modo sic aliquo modo non. Voluntas enim divina per modum actus quam alii dicunt vocant voluntatem concomitantem concurrit ad filii generationem quia pater non generat filium nolens. Et ideo beatus Augustinus 14o de trinitate capitulo 2o sic dicit. Pater filium non genuit et tamen in sui generatione sibi complacuit. Sed voluntas divina non concurrit ad generationem filii per modum principii. Quia sic vel concurreret ut voluntas accedens vel antecedens vel coeva non dicitur dici primum quia voluntas accedens nolente quando de potentia sic volens quia iste fuit error Ermanni quem reprobat Augustinus 14o de trinitate. Nec potest dici quod voluntas divina ut antecedens concurrat ad filii generationem quia sic veniret error Arrii qui asserit filium esse creaturam quia voluntas antecedens est prior volito. Nec potest dici quod filius sic genitus voluntate coeva per modum principii quia sic veniret in parte error Sabellii qui confundit personas in divinis eo quod in voluntate coeva quantum ad emanationem admittit. Pater est principium sensus. ¶ Sequitur in textu. Ac spiritus sanctus pariter ab utroque. Quod multi heretici negaverunt dicentes quod a patre solo procedit. ¶ Quod autem sensus ab utroque scilicet a patre et a filio procedit [illegible]

Absque abiectione spiritus sancti fine. Hoc ideo ponitur quia utraque emanatio scilicet filii
generatio et spiritus sancti processio eterna est. Sunt tamen emanationes realiter distincte ut dicunt
concordi doctores nostri quia generatio filii est emanatio per modum intellectus sive
Sed processio spiritus sancti est per modum voluntatis et amoris. Ut dicit sanctus Thomas
Thomas bonaventura — Item bonaventura inter istas emanationes distinguens dicit quod generatio filii est
emanatio secundum modum fecunditatis nature. Sed spiritus sancti processio sit emanatio
secundum modum liberalitatis et amoris. Sed potest convenienter queri circa hanc materiam
29. Quo sensu nominabitur — Cum pater in divinis sit spiritus et sit sanctus. Cur 3a pars in divinis optime
nominatur nomen quod vocatur spiritus sanctus. Solutio secundum grammaticam. Spiritus
Solutio istius questionis — dicitur a spiritualitate. Alio modo a spiratione. Primo est nomen commune tribus personis
in divinis et eius naturam angelicam. Iuxta illud psalmi. Qui facit angelos suos
Psalmus — spiritus. Vel philosophi naturales extendunt hoc nomen spiritus in ista accepcione et ad corpora
subtilia que ipsi vocant spiritus ut ventum et similia. In 2a accepcione tamen
hoc nomen spiritus dicitur a spiratione. Licet in spiratione actiua pater dicitur spiritus et sanctus
filius possit dici spiritus. Tamen ex usu sacrarum scripturarum optime hoc nomen spiritus
significatur sua a passiua inspiratione que est proprietas tertie persone in divinis
Tres. — Et ideo quia ista sola persona spiratur a patre et filio ideo ista sola optime hoc nomen
Questiones sunt notabiles — quod dicitur spiritus sanctus. Ubi consequenter queritur. Primo an spiritus sanctus qui
spiratur a patre et filio spiretur sive procedat ab eis tamquam ab uno principio
vel a duobus. Secundo an spiretur una tantum spiratione vel pluribus. Tercio
an pater et filius ex hoc dici possunt duo spiratores vel unus tantum spirator.
30. Solutio prime dubitationis sensu quo in forma — Ad primam quaestionem dico quod spiritus sanctus procedit a patre et filio non tamquam a
duobus principiis sed tamquam ab uno principio. Hanc conclusionem declarat ecclesia in
consilio lugdunensi ut habetur in capitulo unico de summa trinitate et fide catholica
libro vi. Et ibidem declarata est. Ad secundam quaestionem quia dicitur ibi quod spiritus sanctus non
31. procedit a patre et filio duabus spirationibus sed una spiratione. Et tamen de illo
33. Solutio 3e dubitationis sensu quo in forma — Ad tertiam quaestionem videlicet an pater et filius possunt dici duo spiratores. Videtur quod non
quia licet pater et filius et spiritus sanctus concurrant ad actum creandi non dicuntur tamen creatores
ergo videtur quod in proposito pater et filius non debeant dici duo spiratores.
Ego inquam hic doctores variis et etiam hic non declarat quod sanctus [illegible]
possit apparere considerandi quia etiam declarat [illegible] sed de [illegible]
et de isto duo nichil tangit. Aliqui doctores concedunt quod possunt dici
pater et filius duo spiratores. Alii dicunt quod sicut hoc nomen spirator [illegible]
quod non video tunc possunt dici duo spiratores sed si substantiue tunc non
Thomas — Alii fundant ex dictis sancti Thomae dicentis super primo sententiarum quod actus significatur
vel significatur participio et nomine verbali. Et quia actus sunt suppositorum
primo methaphisice ideo ad plurium suppositorum videtur sequi pluralitas actuum

Thomas

Hec moventur tres questiones satis notabiles

Circa hanc processionem spiritus sancti et temporalem missionem. Quaeritur primo
An huiusmodi missio conveniat cuilibet personae in divinis. Secundo An in processione temporali
sive missione spiritus sancti detur hominibus spiritus sanctus personaliter vel tantum eius dona.
Tertio An spiritus sanctus detur hominibus in quolibet eius dono. Et iste patebunt
in processu.

38. Solutio prima quaestionis secundi in forma

Ad primam quaestionem. An huiusmodi missio conveniat cuilibet personae in divinis.
Dico quod non quia licet deo patri conveniat missio activa respectu filii et spiritus sancti. Ecce missio
ad generalem ubi dicitur. Cum venit plenitudo temporis misit deus filium suum. Ecce missio
activa patris respectu filii. Et ibidem dicitur. Misit deus scilicet pater spiritum filii sui in
corda vestra. Ecce activa missio patris respectu spiritus sancti. Patri tamen non convenit
missio passiva quia non mittitur. Ut dicit beatus Augustinus in libro 4° de trinitate.

Apostolus

Augustinus

Ad hoc enim quod persona in divinis possit mitti requiritur quod sit originata. Pater autem
a nullo originatur. Et ideo beatus Augustinus ibidem dicit quod pater cum aliquo quod cognoscitur
ex tempore non dicitur missus. Et assignat hanc rationem dicens. Nam non enim licet de quo
sit aut ex quo procedat. Filio autem convenit mitti a patre ut premissum est. Et
etiam convenit mittere spiritum sanctum ipso dicente Jo. 16° Cum autem abiero mittam
vobis spiritum sanctum. Sic similiter spiritui sancto convenit mitti a patre et filio. Et
ei convenit mittere filium. Ut dicit beatus Augustinus 2° de trinitate capitulo 5° Mitti
a patre filius sive spiritus sanctus non potuit. Et in eodem capitulo exponit dicens
Illud Ysaiae. Misit me dominus et spiritus eius dicens. Hoc intelligendum est de missione
filii in mundum per carnis assumptionem. Et tantum de solutione prime questionis.

Jo.

Augustinus

34. Solutio 2e quaestionis secundi in forma

Ad quaestionem 2am. An in missione spiritus sancti detur hominibus personaliter vel tantum
eius dona. Dico quod non solum eius dona sed et spiritus sanctus datur personaliter
iustis et sanctis hominibus dicente Apostolo ad Ro. 5° Caritas dei diffusa est
in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. Quod verum ad propositum nostrum
tractans beatus Augustinus sic dicit in 15° de trinitate capitulo 18° Spiritus sanctus
adhuc datur nobis ut nos faciant dei et proximi amatores. Et tantum de illo.

Apostolus

Augustinus

36. Solutio 3e quaestionis secundi in forma

Ad tertiam quaestionem. Videlicet An spiritus sanctus detur hominibus in quolibet eius dono.
Dico quod non. Ad quod declarandum premitto descriptionem processionis temporalis sicut
ponunt sancti doctores nostri. Processio temporalis sicut est progressus amoris a patre
et filio ad creaturam per creature sanctificationem. Ex hac descriptione procedo sic.
Quaedam sunt dona sicut in quibus nunquam confertur sanctitas. Vel sunt hec
dona fides informis et timor servilis. Prescientia enim insistendo in illis non
confertur sanctitas. Quaedam sunt dona spiritus sancti in quibus quandoque confertur
sanctitas quandoque non confertur. Et sunt ista dona scilicet operatio miraculorum
gratia linguarum donum prophetie et his similia. Quae quandoque collata sunt bonis aliquando
malis et cum et ideo aliquando cum sanctitate aliquando sine sanctitate conferuntur.
Sed donum caritatis nunquam confertur nisi cum spiritu sancto et sanctitate. Ut
per Augustinum in 15° de trinitate ubi loquens de caritatis dono sic dicit. Nullum donum

Augustinus

II

Et sic patet ad rationes q̄ non magis ē una pena q̄a alia nec magis una diuisa q̄a alia. Vr mgr dissuasit tractare ista q̄stiones de ista materia.

Sequit̄ in textu. Et consequenter. Ista est posterior pars huius partis et non est posterior pars huius partis nec maioris potentie hinc deus ē tres ps̄ q̄a spūs scūs procedit a patre et filio. Vr auctoritates et rationes assumit̄ plabilit̄ huius quarti articuli tenet magr hēnricus qui dicebat pceptū fr̄is posteriores. Vr mgr respōdet tractat̄ istas duas dr. 2ª pt̄ tot. ¶ Ad oppositum. Ad 1m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a de nullo ē dicend̄ q̄ct̄ ēq̄le q̄ct̄ nisi ē q̄ct̄ ēq̄le. Hinc ē q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 2d̄ dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 3d̄ dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 4m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 5m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 6m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 7m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 8m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 9m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 10m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 11m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 12m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 13m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 14m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 15m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 16m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 17m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 18m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 19m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 20m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 21m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 22m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 23m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 24m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 25m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 26m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 27m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 28m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 29m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 30m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 31m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 32m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 33m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 34m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 35m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 36m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 37m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 38m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 39m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 40m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 41m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 42m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 43m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 44m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 45m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 46m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 47m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 48m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 49m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 50m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 51m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 52m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 53m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 54m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 55m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 56m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 57m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 58m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 59m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 60m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 61m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 62m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 63m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 64m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 65m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 66m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 67m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 68m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 69m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 70m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 71m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 72m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 73m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 74m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 75m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 76m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 77m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 78m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 79m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 80m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 81m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 82m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 83m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 84m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 85m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 86m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 87m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 88m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 89m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 90m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 91m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 92m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 93m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 94m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 95m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 96m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 97m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 98m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le. Ad 99m dicit̄ q̄ ista maior pr̄ia non est per se. Ad 100m dicit̄ q̄ ista ē maior pr̄ia q̄a equalitas ē q̄ct̄ ēq̄le.

operantur plura sine principio fuisse prius. Plato namque ut ait Strabus super
Genesim. Tria inicia sine principio estimavit scilicet deum exemplar et materiam et
ipsa mundi sine principio. Et deum quasi artificem esse non creatorem. Ut allegat magister
in 2o libro di. prima 5a parte. ¶ Sequitur in textu. Creator. Ecce non dicitur
artifex ne credatur de aliqua materia presupposita fecisse mundum. Creator
enim est qui de nichilo aliquid facit. Creare proprie est de nichilo aliquid facere.
Sed facere non solum est de nichilo aliquid operari sed etiam de materia. Unde
homo vel artifex dicitur aliqua facere sed non creare. Vocatur quisque artifex vel factor
sed non creator. Hoc enim nomen soli deo convenit proprie qui de nichilo quedam et de
aliquo aliqua facit. Deus ergo creator est et opifex et factor. Sed creatores non
sibi proprie recipiunt. Alia vero etiam creaturis communicant. Et ideo Damascenus dicit
Anathema sit qui dicit angelos creare. ¶ Sed dubitatur an deus virtutem
creandi alicui creature communicare possit. De quo aliqui doctores tenent quod
Ego credo autem hoc esse impossibile quia creare includit independenter agere
quod creare est impossibile. Deus itaque creator est quia ipse omnia
produxit non necessitati naturali sed intellectu et libera voluntate. Nam ut psallat Hilarius
Omnia quecumque voluit fecit in celo et in terra. Et etiam testatur Hilarius
in libro de Synodis. Ubi sic dicit omnibus creaturis substantiam voluntas dei attulit
et iste nobilissimus accendi modus intellectu videlicet et voluntate libera. ¶ Sequitur
in textu. Omnium visibilium et invisibilium. Et quare tali ordine proponit cum
invisibilia dignitatem esse constet. Solutio. Fides hic proponit ad notitiam
primum notitia autem in nobis a visibilibus carentur exordium. ¶ Sequitur
in textu. Spiritualium et corporalium. Hoc dicit contra impios hereticos
Manicheos qui posuerunt deum esse creatorem spiritualium tantum sed diabolum esse
creatorem corporalium. Ut patet hereseorum Manicheus in libro suo quem intitulavit
epistolam fundamenti. Contra quem errorem precedens beatus Augustinus edidit
librum primum quem intitulavit librum contra epistolam fundamenti. Quem etiam errorem
sanctus Jo. evangelista dampnavit dicit de primo dei omnia per ipsum facta sunt. Jo. 1o
¶ Sequitur in textu. Cum sua omnipotenti virtute simul abiecto tempore unumquemque
condidit ex nichilo creaturam spiritualem et corporalem angelicam videlicet et mundanam
et deinde humanam quasi communem ex spiritu et corpore constitutam. Ecce hanc
rerum constitutionem creatorem insinuans scriptura in primordio sui dicit
In principio creavit celum et terram Genesis 1o capitulo. Sed videtur quod textus noster sit sibi
contrarius. Dicit enim quod deus abiecto tempore simul creavit utramque creaturam spiritualem
et corporalem. Et postea subiungit dicens quod deus creavit humanam
Et quia ista est corporalis videtur sequi quod non simul creavit creaturam spiritualem
et corporalem. Solutio. Per corporalem intelligit mundialem potest quoniam
Primus auctoritatem intelligit. Quero an temporaliter reali voce sonante dixit deus

Dam.
Unum nomen dicitur
1
Solutio dubii
Hilarius
Jo.
dubium
2
Solutio
Hic sunt due questiones

In modum qd̄ ecclie infiōr et subjecte et formate fidei et fidelibus plene
Et sd̄ aque sint stende et labiles in ymā sue in infidem sibi
eccl̄s consistē non pt̄ Solum nigr. d. ll. sed lebes
deus mstr̄ edm̄ luxit aquas sup firmamēt̄ in nubibus ne crederet
ne sperā ne pposita remitte h̄ aliquas sedē aquas sup firmamēt
ne labant̄ Et io dicebat mr̄ Robert illas aquas condensari
Estatib⁹ Sed ad quid condens sint iste aq̄ ipse mouet ipse rondē
indubie in rotundū et ex ibi sint aq̄ ē autē ppt̄ splend̄ Sūma
Virg. rubi Augt̄ q̄ in ll. confo⁹ expositor ad primū illū rep̄
ppt̄. Aq̄ q̄ sup celos sint laudāt nos dicē ps. d. aq̄ ē sub tā
sup celos sint, haut expedit aliquā. in 2o ll. ēuerterunt sit ar
q̄ dicit firmatū firm̄ inter spūales aquas sup̄ius 2 corporales in
Duchay no sup̄ius consistāt dicit ē. Sed certū dicimus Quia in ap
sup̄ius dicit 2o no est dicit. Legitur dicit. Legitur dicit q̄ est bon. sup̄ius
dicit in aplis alibi dicit. Legit magr̄ in 2o ll. de ll. 2o 3o
Et intendit aliquid hic tendē ideo dicit firmatū no est hic dicit
aqua benedicta gadet̄ est alienata et sacra dicit sacrata. Quia
est consecrata aqua in qua lotus q̄ consecrata male dicit. Et
apparet tria corda et quedā aperta Et io nō ll. quia dicit in capite
capit. Omnia tria hō ha pnotate Et loci multa sūt mutata
primitiua tristia tri mutata et plena magna mutata rotundata
Et. Vox dicit q̄ro dicit ymā plena mutat mutat et mutat no mutatur
Quia q̄ dicit est cōtra scīm 2 hic 2 scīm 2 pcia cōtra in scīm
et in nō fuit adiectum sole in pratum dicit et hoc in pratum
mutat q̄ q̄ no ll. de nostre sūt sup̄ius orizontem posuit sūt stelle sup̄
in firmo et ubiplamete in scīm erubescit mutata no mutat mutata
manet Vr dicit mgr̄ in 2o ll. de ll. q̄ pl̄s Quia quia dicit
cōtra q̄ aquas operationes et naturalem sūt positas 2 animā formas
de eade materia sūt aq̄ quod de aquis positis et animā volant
locus in aere et naturalia admittens aquositatem Vr dicit mgr̄ in
de ll. 2o q̄ Quia septem dies fuit formata materia sūt in
materie et bestiare Et ad hoc septem dies aqua primo erat
habit Omnibus cum tali alijs dissolut nam illo solus est hō tenuit
dubia possessor ipse et omnibus pfundi dicit Et io dicit pater
deus q̄ est bon Et aut ffratres hoc ad ymaginē 2 similitudinē
mutat. ffrenis 2 aut hō de tria. q̄ de hmo tria 2 frenis cum tria

no tri ad tria

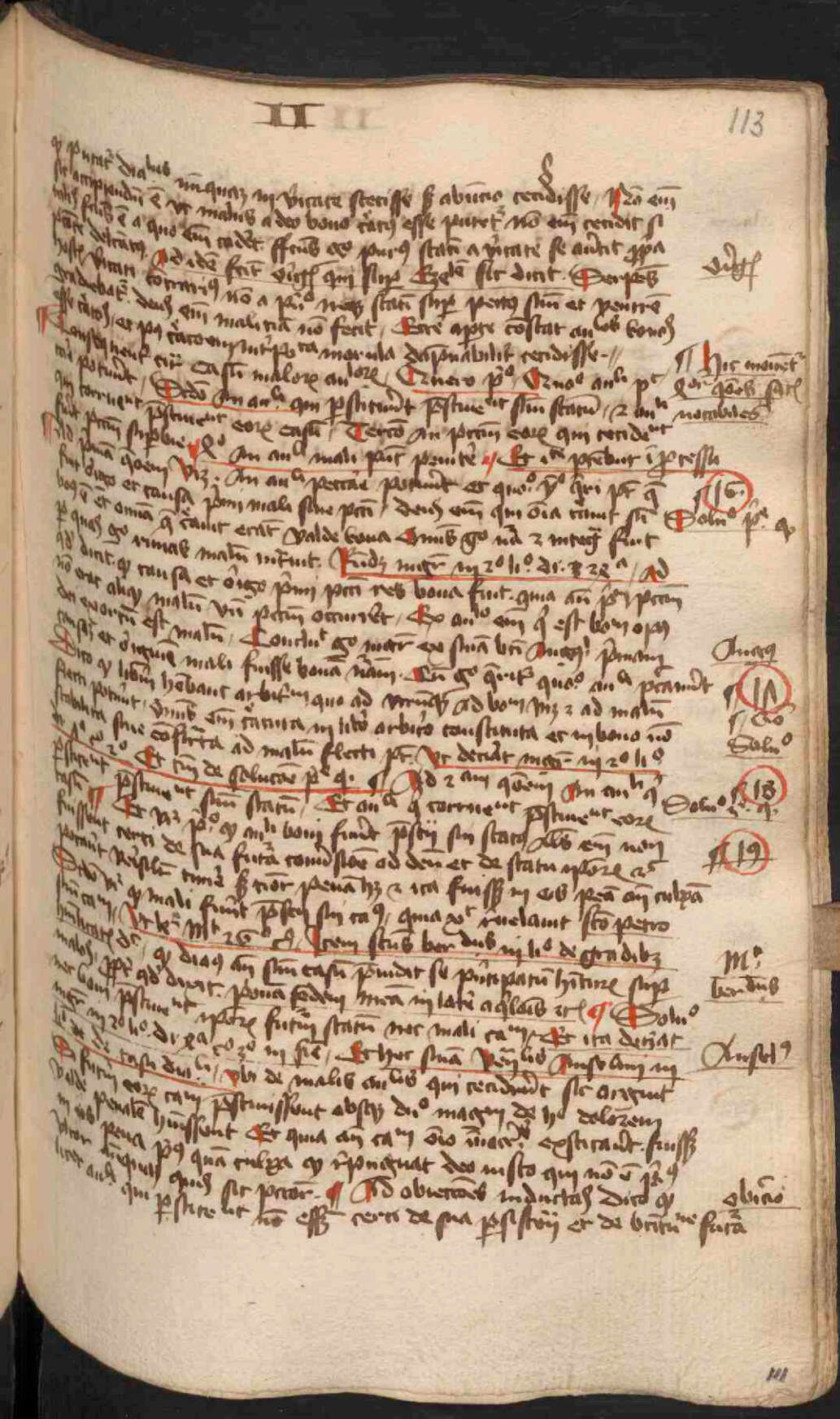

obiectio.

Tu quia videbant se abiles pannis hre gaudij
optimi eos tunic. Ad alia obiectio dico q̄ non est sic de nō fi
q̄ erit ppatis et de nūo dyalo q̄ erant irrecuperabilis p̄ nō fi
bre. Ad alia obiectio dico q̄ licet ppatio patris tui nō pnat
Deinde ppatio Joseph pnabit in specie pōpatis sue futuri
p̄ nō nō pnabit quia vix p̄ pueritiā et p̄ nimiā tristiā h̄ esse futuri
et tui de la pomerol 2d̄ q̄rit. Ad 3am q̄am dicit auctor
et nisi dedisset mihi 2d̄ dico q̄ pōtia an lōge q̄ reddidit fuit pōtia
Symbie. et io. Ecce. IIo. co. dr. Ignotum animo pōtia est sup. Videbat
Ecce. interior deo pulchrum et nō subdi rei et alij consequenter
in arca mihi dixit dabo nolens esse sub dispositione
stipulum nisi pro verbalis segni q̄ in primo cresh et vij futuri
tri quit dico ut nō asserit et mentior q̄ ista vng vng ppatio
dicent dari in symbio. Ego dissidere a symbio. Ergo malefico
mendacio xij. apōl. et nisi hereo et schismatico. Quod alii nonsq̄
Ad 4am dicit nō distincta nec rite rassata q̄m ptense in ppatio
erit pollicit labijs ei ppatio nō dare pōtiam. Sed q̄ ego pōtia alleg
dicit tibi vox sic pollicitat. Ergo dicit q̄ pōtia nō tria
comprehendat ens. Et ad 4am dicit. 2d̄ quarto q̄ ego
Ad 5am dicit de sua culpa penitē. Sunt enim cujusdā q̄m quada mō
pietate mera dicit deinde finaliter salvandi. et q̄m ego ens
ly ad finid ps hoīes passus a me erit. Sed ille error
Mat 24. Vbi destruit suppositum hoīes dispositore a malefico
meritō pōt eos auctoritate de sua culpa penitē. Et hanc
Ad 6am. ad 6to dicit de fide ad petrū dicentē
pōt nō petra. Ego rogavi pro te ne deficiat fides tua
in aut fide q̄m ego hoīes mortē. Ego est ambō ens. Ego rogavi
pōtia q̄ndam ly hoīes pro morte. Et ecce Ecce. IIo. co. dr. Ego rogavi
ad auctem aut ad rationē inquisitis loco rendit ibi et ly dicebat
de finali statu et condicione hōis ly mortē. Et q̄m nō pōtia
est mortis hō est ambō ens pro q̄ Et ly brevit de hō
Consequenter p̄ amplius inquirit illud q̄ dicit hō Petre amas me
Ad 7am dicit pōtia pertinent. Ad 1m dicit pōtia pōtia pertinet
penale ad mōrtē. Ad q̄m dicit pōtia q̄ ly pōtia pertinet
pōtia pertinet penale nō pnat q̄ ipse bapt̄ dicit de ipso
Sed pōtia pertinet penale nō sonat pōtia ergo ly dicit
pōtia dicit ly ens q̄m de hac vita discedit impōtio

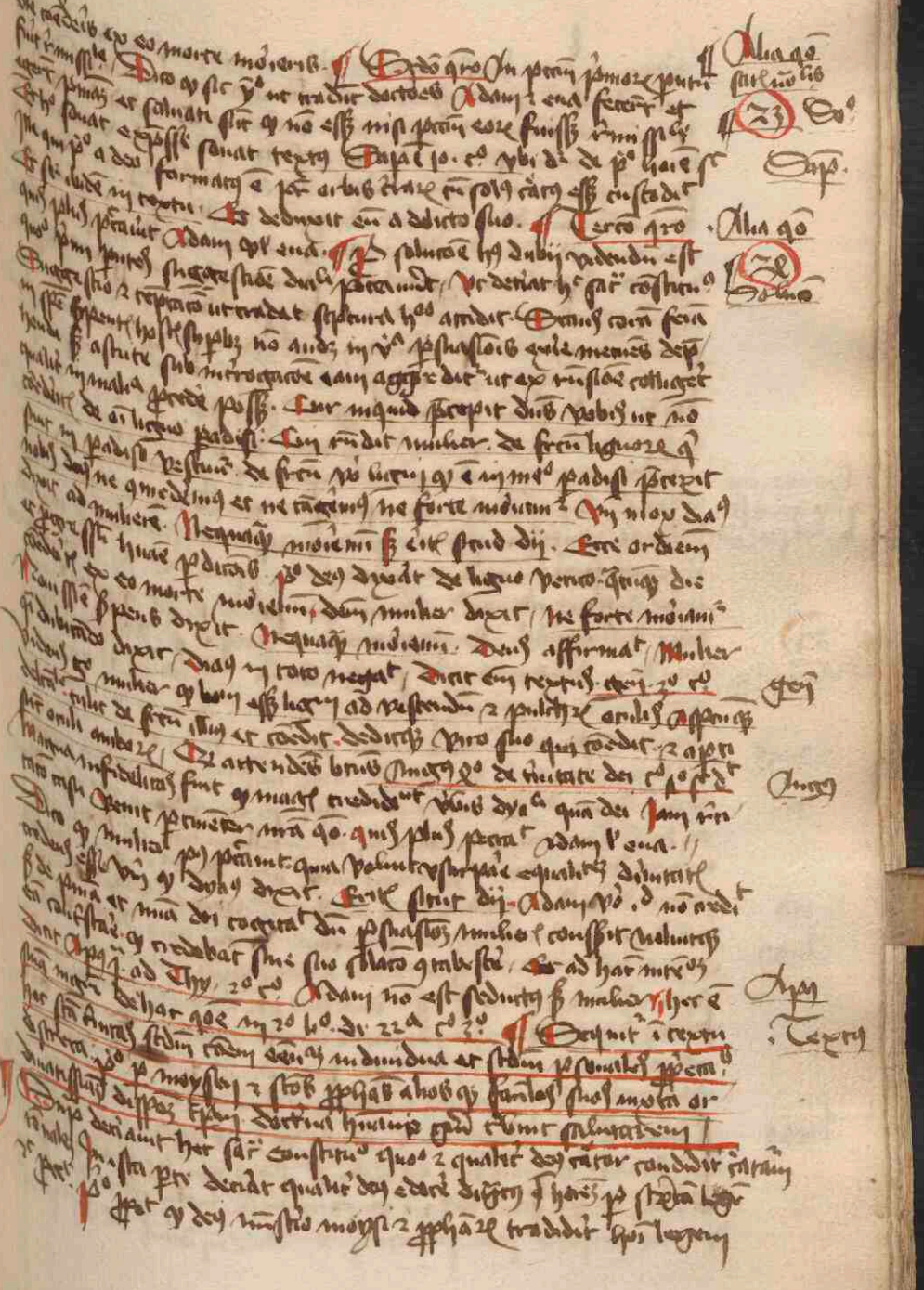

argumentis evidentissime dicitur. Et consilium Remense pro intentione sancti Bernardi
et pro veritate conclusit. Et tunc breviter de 3a solutione. ¶ Ad quartam quaestionem
28 Solutio 4e quaestionis. Dico quod non in divinis proprietas relata differt realiter ab essentia divina. Dico quod non
quia hoc praedicatum est verum, pater est divina essentia. Et ideo paternitas est divina essentia.
Et sunt filiatio et spiratio sunt divina essentia, ut habetur ex sententia Augustini
Augustinus in 5 de trinitate. Item secundum Anselmum in divinis omnia sunt idem, ubi non obviat
Anselmus relationis oppositio, sed inter divinam et essentiam et relationem non est relatio oppositionis
motivum est. Item Augustinus ratione ad idem quod divina essentia et habetur proprietas
est ab ipsa diversa omne quod est aut est idem aut diversum. Textus est ad quintam
Ideo relatio divina aut est idem quod divina essentia et habetur proprietas aut est ab ipsa
diversa, sed est contra quod est erroneum. Et tunc de 4a solutione. ¶ Ad quintam
quaestionem. Quomodo salvari possit quod proprietates quae sunt idem quod essentia realiter
29 Solutio 5e quaestionis. inter se distinguuntur. Dico quod ista quaestio perit et quaerit quod humanum ingenium
discutere non valet. Tamen ne omnino caceat. Quidem tamen tenere et modestia
sicut de hac summa et excellentissima re agendum est. Ut dicit magister in
libro de 2a c. primo. Dico quod ista est consilium illi quae quaerit quomodo sit quod in
divinis sunt tres personae realiter distinctae inter se et tamen quaelibet earum est ipsa
divina essentia. Et ipsae tres personae sunt eadem essentia divina substantia et natura
Sicut namque pater non est filius ita nec paternitas est filiatio et tamen paternitas est
divina essentia. Et filiatio in eadem divina essentia. Et sancti modo dicendum est
de spiritu sancto et eius spiratione. Quod ergo ad dicendum nisi quod ex natura rei sunt
capacitatem nostri intellectus longe transcendit sed ita esse firmiter credimus et
Textus. simpliciter confitemur. Et tunc de 5a solutione. ¶ Sequitur in textu
primo per Moysen et prophetas sanctos aliosque famulos suos. Hoc patet sacrae
Scripturae veteris testamenti. Moyses namque recepta lege in monte Synai
Exo. ut habetur Exo. 2o. Ab angelo qui ei loquebatur in persona dei. Ut legitur Actuum 7o
descendens de monte portavit duas tabulas descriptas dicto dei et legem
primo promulgavit. Et post eum multi prophetae doctrinam salutarem de fide et moribus
dei inspiratione conscripserunt. ¶ Sequitur in textu. Iuxta ordinatissimam
dispositionem temporum. Et merito quod lex divina in ea quae in sua est ut
Augustinus. ea sunt ordinatissima. Ut dicit Augustinus in 1o libro de libero arbitrio et
ab hac lege divina quae eterna est. Ut dicit beatus Augustinus in libro de vera religione
omnis alia lex iusta et legitima exorta est. Unde Mosaica et Evangelica
naturalis et humana. Ut tollitur ex sententia beati Augustini in 1o libro de arbitrio
Et ideo beatus Augustinus in 19o libro de civitate dei sic dicit. Nullo aliquid legibus
bonis summi creatoris ordinationisque subtrahitur a quo pax universitatis
administratur. ¶ Sequitur in textu. Doctrina humanum genus tribuit
salutare

Dampnat hec scripturas constituta errore tempus Matthei qui dicit dya[m]
esse ieiunia[m] tenus restat[ur] hec scripture Dedicat tradita a deo p
moysen et est precepta to[tum] mara Vr hebreu Prod 20. c[ap]o ¶ p[ro]p[ter] Hec
mysteria / Quarto p[ro]o / An nonna fuit hec scripta ¶ 20 An hec scripta ¶ hec mandat
quo ad precepta decalogi et rememorat dicit Augustinus / Tercio ¶ de quibus
ad dare legis/ tenus precepta omnia alia discernit. Quo ad esse decem
precepta ex aliquo casu dissipato z recepit ¶ Et ista patebunt i ¶ 30
Ad primu[m] quo[d] ar[gu]it Do nonna fuit hec scripta / Vr q[uo] / quia 2um Deutero 4. q.
dicit ego precepta legis scripte de qua z ista pertinet ad hoc / nam
ego scripsi est in tercia hora. Quinto nos ad ap[osto]lum ad Rom 2o c[ap]o Apo
quod scripsi q[uo]d lex scripta nos hortatur ea q[uo]d hec scripture
Sed contra z recepta ut assumpto illo rei gestu, q[uo]d dicit z ma[n]dat melius
fuerit scripsit ¶ Deinde hec dicit precepta ad legis scripta tradita sunt
de quo nihil in nouo cau ea pp[ter] deu[m] redigit ad scripta q[uo]d de multis Nota.
ut dicit Deus thob cu[m] dest[ruc]tione z ut ydo[lorum] / q[uo]d moyses e
qua pertinebat constructionem tabule in qua scripta sunt decem
sunt celebrata / Deinde ea quia a si in alijs ydolatrie ea ex toy
in duodecim dicit. Tercia ea ut nec non scripta habet ex eis ea diuina dicit
mysteria / Quarto ea ut precepta magis nota communiter / Et p hec
causas patet z ad obiecta in contra[rium] / Et in de solemne
p quibus ¶ Ad quod dicit Ad hoc dicendum quo ad precepta decalogi ¶ 31
et conuenit tradita. Ad q[uo]d p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] quia simpliciter declarat vide Deutero 2. q.
et quia z q[uo]d scripta precepta decalogi et quia cetera mandata / p
recepta ista in decem dicere / et hoc est quod psalm[us] dicit cetera non.
in quo psalmista z in ea parte ponit decem precepta in p[ro]p[ter]. In psal pa.
tuo dicendo psalta tibi / Decem precepta est Non habebis deos Regno
alienos. Nec quia tibi scalpsile nec omne simile / Dicit d[omi]n[u]s deus tuus fortis
q[uo]d per duo precepta tradita ita q[uo]d ad ista p[ro]p[ter] / no habebis deos alienos precepta
q[uo]d in ordine decimo prohibet ydolatria q[uo]d fit ex sue ei corpalis
quando non fuerit. Quarto ad q[uo]d dicit Nota. q[uo]d Deus longe ipse
celebrat deus alienus ei corpalis ydolo / Et sexto precepta / ut non occides
et ad Vto quia tibi scalpsile p q[uo]d prohibet ydolatria q[uo]d fit consule
in ymagine et ydolo. Sed nulla lex scripta de p[ro]p[ter] precepta duo
precepta patent nos dare precepta quia erant de diuina precepta plena
q[uo]d fit de corrupta scripta nos / Sed breuis Augustinus Augustinus

Decimum et ultimum est huic simile. Non desiderabis domum proximi tui. Non servum
non ancillam. Non bovem non asinum nec omnia que illius sunt. Sed videtur
quod ista duo ultima precepta sunt superflua. Illud enim de non desiderando
uxorem alterius videtur unum esse cum isto quod dicitur. Non mechaberis. Aliter ad
de non concupiscendis rebus proximi videtur esse unum cum 7o precepto quod dicitur
non furtum facies. Solutio in sexto et 7o precepto opera sunt prohibita
in hiis vero duobus etiam mala intentio prohibetur. Ita quod illa duo precepta manum
prohibent illa ultima vero prohibent animum. Nec obstant dicta doctorum qui
sepe videntur sonare ad hoc quod ewangelium et lex moysi monstrata penes hoc dicunt
quod ewangelium cohibeat animum lex vero cohibeat manum non animum quod intelligendum est
quod lex penam non continebat expressam nisi quantum ad manum non quantum ad animum
quia expresse ista duo precepta cohibent animum quia prohibent actum interiorem
Ecce audivistis decem cordas psalterii quas decem precepta utrique sexui
imposita quia nunquam corde tangende sunt caritate ut bestie videlicet genera viciorum
occidantur. Per hoc itaque soluta est questio videlicet an lex vetus quo ad precepta
decalogi sit convenienter data et tradita. Quia dicendum est quod sic quia ista 10
precepta instituunt hominem de tribus tam quo ad deum quam etiam quo ad proximum
Prima namque tria precepta pertinent ad deum ut in primo precepto. Non habebis
deos alienos nec facias tibi sculptile. Venerem dei potentiam sive ma
iestatem que appropriatur patri. In 2o scilicet. Non assumes nomen dei tui in vane. Venerem
dei sapientiam sive veritatem que appropriatur filio. In 3o vero precepto scilicet. Memento
ut diem sabbati sanctifices. Venerem dei clementiam sive bonitatem que appropriatur spiritui sancto.
Alia 7 precepta nos de tribus instituunt ad proximum ut manifestum est.
Sed posset queri quomodo ista decem precepta fuerunt in duobus tabulis descripta
Sed hoc Josephus qui fuit fidelissimus historiographus dicit. Quod erant
duo tabule in quarum una fuerunt quinque precepta et reliqua similiter
quinque. Beatus Augustinus dicit quod in prima tabula fuerunt tria prima precepta que
pertinent ad deum. Et quod in 2a tabula fuerunt reliqua 7 precepta que pertinent
ad proximum. Origenes vero dicit quod 4or precepta fuisse in una tabula et sex
in alia. Et concordia istorum doctorum dicta potest sic. Quod ad veram fuerunt
quinque precepta in una tabula et quinque in alia ut dicit Josephus qui
accedit ordinem rei geste. Sed beatus Augustinus et Origenes loquuntur secundum or
dinem rei gerende quia principaliter tenentur ad precepta que respiciunt
immediate ad deum sunt tria prima precepta. De quibus Origenes facit 4or. Ideo
Augustinus et Origenes tria prima precepta ad deum pertinentia vocant precepta prime
tabule et iste est communis modus loquendi doctorum qui in hoc loquendi sequuntur
beatum Augustinum. Et tantum de 2a solutione 2e questionis. Ad 3am questionem
videlicet an ad ista 10 precepta reducantur omnia alia mandata.

Ieremie precepta
Dubium
Solutio istius dubii
32
Quo satis notat
Solutio istius questionis
33
Solutio 3e q.

Dicit ſanctus Thomas cap. 30 diſtinctos trig ſimile q ſer alig quia
mandata legis reducit ad dilectū dei et proximi. Et dicit augſtin in
Sed dicto dei a pcto contrat ſuſtinere. in hijs dare pcepta
ad iſta aliqd reducit. Et trig breuit de 30 ſolidis.

38
Palmer q.d.

Am iſta dicit pcepta in aliqo caſu diſpenſatiū dicendū
nullo. et in nullo caſu reperit diſpenſatiū / quia q pt noſtre
ſſe di obſeruari / Et ſi aliq hoc dicerēt legis dominū reuocat
et ſ hūanū et actum q in q̄ genere no pt reuocare diſpenſatiū
De dciar hanc q̄ſt Quib tribꝰ q̄bꝰ ſ̄ / Lege iſta dicit
de qua dicit Tacitꝰ nr ſcripſit in lege dominū reuocat / Conſ
q̄ dicit. q in lege vetꝰ hoc humano quid dicitur libuit ſolemnitatē
Et trig de 2a pte q hꝰ ſcire conſiderandū.

Tacitꝰ
cne ppl

Tandem vindictis dei filius ille
a tota humana natura reuocare incarnari q in ſe pace ſua ho
reconciliare creatori ſuo. ho ſcdꝰ q ſua tranſgꝝ. ſ humana
carne reſpiret. Dicit dcta hec ſancti conſtitutio de fide catholica
ex q̄ſt ſpūs ſcti ſuntur et rex ſanctoꝝ / q hanc pte dicitur
de ſpa fide cathoꝝ ex q̄ eſſent crimi ſ̄ deuiatio mi mirū ex
ſe pcedit. 2o ponit in rōi credenda nō miſteꝝ incarnatiōis
2o declarat credenda in ſpali corpi ſumpti a forma nō ſparatū
qbi. Vna in duaꝝ nāꝝ ꝑſ̄ / In d Et tunde pz ex pmit pbo
pbi pz ex hoc ad qd. q 2o Miſtr dicit ſcti ſui de mirabili
ſcti ſub tacite pz eoꝝ q̄ ſub tacite dant redimet nr adoptiui filiꝰ
dei nos reſpicit / Et ſt nr nos adoptiui filij dei cōing ꝑ gratiā q̄
filij nr ſumꝰ ꝑ natꝝ diuinā reſtat manifestari / Tertio ſt ꝑ
redit dcta ſpa ſ̄ ex ab admixtu ſalutaribꝰ ꝑpſſe accordat. Et
miſſendi ſ̄ ex ang beniſtat / de qua tangit ex ꝑpta ꝑpheta
In quo ſpūs pfe (Nā ex virtus obumbauit ſbi. ſcti / ex q̄ ex
In ſua ex pace aſſulate ſcti / quia gra ⁊ virtus ꝑ ihm xpm ſ̄ ⁊ ueritas
Et ſ̄ dicit nr ꝑ ſumere complent ex in lege ꝑpheta
pz q̄ma ꝑ triſti adueny ſuor archa hmā redemptoꝝ ſpm
ab antiquo ſta / Et ſo dicit Tacitꝰ nr. Tandem ſcti in ꝑ
pz diuina ꝓſperatoꝝ ſcte pmiſſ q̄ de xpto mediante fide hrent
hmā ſpmiſſiꝰ a deo ſr ꝓmiſſ / ꝑ cui inſtē
in deū dicunt tang deū diſſidere cristi ſ̄ / ꝑ ad ſuggia
ſunt cognoſcū materiā ſcti q̄ pcepta ꝑ
nō ꝑtiſſ ad ſcti dei archiloꝝ mediū ſcti / Et ſic ꝑ

Her mouet
3. q̄ſtionē
cne ſeq

1.
Palmer
pme q̄ſt

Ad pmū q̄ſtionē dicit q deū nō dicunt

in sinod de crist nam &c dicit. Mem q ex hac ma[n]ifesta duabz fuit
mandat quod arch[idiac]o pr q de[us] ho[mo] esset / et q pro[pter] hoc fuit q[uo]d esset
ppn in sermone ei[us] de festiuitat[e] dixit de ho[mo] misto. mult[i] fuer[unt] ardent[es] ad
exp[u]lsionem / ppt qd vi de ho[mo] mitis et ddm[us] mult[i] colligit pro[pter] esse qui
time[n]t facere et dicit scripc[ur]a inimicitias ponam &c / et qui
et similit[er] sic dicebat videamus vt quibus hinam pr[a]estem / Dicit ista
scripc[ur]a p[ro]p[ter] ad Thym. p[ri]o p[ri]o Ex parte alicui[us] ingr[ed]ientis
mos fuit / vbi acto sic dicit p[ro]fecta ei fuit venie di[ci]t mult[i] peccata
dimissa sunt / Tolle morbos Tolle vulnera et multa et ea medicare. p[ro]bat
Augu[stinus] Aug[ustinus] de v[er]a et fal[sa] pe[nitentia] Ipse enim salutem fecit ipse
Obiectio de ipsa a peccatis nos liberauit. Vere no[n] peccasti. Ad obiectionem
primam q[uo]d ho[mo] ex peccatis mundatus dicit
quod q[uo]d ho[mo] ex peccatis emitti potuit tamen dei misa[n]s
gratia et misericordia dicitur / quia deus qui misericors est mea[m] de multis
dicit bona Juxta illud psalm[us] ad p[ro]p[ter]a. q[uo]d vbi superhundet delictum
habundat et gratia. Ad 2[um] obiectu dico q[uo]d si ex dictis pandit aliquod mi-
nus erasti missum nec in pandit mens vere stand sup[er] deum et q pandit
hanc pandeam sup[er] malos Sed ho[mo] non pandit esse contrarie p[ro]p[ter] quod
Textus. Sequit[ur] in textu. Imquit mihi deus filius meus es tu ego hodie
hanc. licet enim solus filius hinam in maternas tu[m] sit regia adeo tam bonis
Augu[stinus] dicitur Capam. Ait dicat hinc Augustinus in ho[mi]lia ad patres dicit
Hic innuendo q[uo]d Ecclesia dicat mihi in ho[mi]lia dicit p[ri]o Ecclesia
Et q[uo]d nos fuit nostrabilibus. In filium meum dilectum patrem assumendo natura humana in vnitate sue p[er]sone
non assumendo. Ad quod dicit Tertius q[uo]d non a tota trinitate sit incarnatus
quia non est ho[mo] christus stabit stadium ad ho[mo] dicit possibile filium incarnatum
Ad p[ri]mum q[uo]d Ad primum quem modo p[ro]hanc conclusionem q[uo]d filius meus
Solutio p[ri]o q[uo]d tunc hinc nam assumpt[us] natura ad sup[er]ba trinitate ad
non assumendo. hanc conclusionem q[uo]d quia si deus p[ro]pter sua[m] diuinitate
deitatis et ergo conclusio vera ita p[ro]p[ter] fide tradit esse filius sui
esse mortalis. Sed rem[anet] cum dicit arrio exceptis arrio ad
Augu[stinus] est tres erit p[er]sone hoc dicit Augustinus in p[ri]o ho de trinitate
Sed assumere aliquis nam Caro ad dei Ecclesia[m] ho[mi]nis ut de trinitate
tur fuit fere p[ro]p[ter] tota trinitate solu[m] tu filius fuit incarnatus. Et ita dicit
Ad 2[um] q[uo]d Ad 2[um] q[uo]d dicit quod ex hoc q[uo]d tota trinitas operata est incarnatio
possit ex stadium ad ho[mi]nem filium trinitate. Dico q[uo]d non quia ex hoc
p[ro]p[ter] incarnatu[m] ipsum / est tu filius meus es tu ego hodie
solus pater in dicit Sed contra christus stadium ad ho[mi]nem et tota trinitas
incarnata et tamen dicitur christus pater et tota trinitas
Ignota ad dicit 3[um] Christus natura et p[ro]p[ter] tu[m] quia possedit per et
Ad habitacu 2[um] Christus natura assumpta in unitate

[illegible] est mater dei secundum humanam naturam secundum quam cristus fratres habet, quia secundum divinam naturam
[illegible] fratres. Sed per [illegible] dicimus fratres cristi est tota trinitas ergo et cristi [illegible] quod
[illegible] in persona cristi sic persollat ad deum patrem pro nobis. Narrabo nomen
[illegible] meis. ¶ Solutio ad primam. Creatura respicit [illegible] naturam et suppositum — Solutio
filiationis autem respicit tantum suppositum. Unde humana natura in petro dicitur natura non autem filiatio
Et ideo cristus secundum quod homo dicitur creatura sed non potest dici filius per creationem. ¶ Ad secundam
dicendum quod cristus est fidelium in gratia [illegible] patris celestis [illegible] unione sed [illegible]
[illegible] quia cristus est filius dei patris naturalis, fideles autem sunt filii dei patris et
[illegible] trinitatis adoptivi per gratiam. Et tantum de secunda solutione. ¶ Sequitur in textu — Textus
Ego maria sum virgine. Primum [illegible] quaeritur an beata virgo possit ex hoc dici
mater dei. Et videtur quod non quia in deo non dicitur deus et deitas. Sed beata virgo
non potest dici mater deitatis ergo nec mater dei. Sed [illegible] — ¶ Solutio
[illegible] fidelium. Et ait Damascenus in 3° libro [illegible] sic dicens Theo
[illegible] dei genitricem [illegible] virginem predicamus. ¶ Solutio huius — Solutio istius questionis
[illegible] cristi et [illegible] virginis a deo [illegible] sunt [illegible] qui circa unum [illegible] erraverunt
[illegible] ad [illegible] Unde [illegible] qui circa humanitatem cristi errabat. dicit
[illegible] in [illegible] personam divinitatis et aliam humanitatem. Consequenter [illegible] dicere
[illegible] maria non esse matrem dei sed hominis. Et dico primo quod beata virgo
[illegible] et dicitur mater cristi. ¶ Primum declaratione [illegible] quod ad perfectionem — Nota bene
[illegible] in utero [illegible] requiruntur. Sed materia [illegible] carnis organum
[illegible] localis [illegible] Et [illegible] Ad primum [illegible] et [illegible]
[illegible] virgo [illegible] quo ad cristi [illegible] Sed quo ad secundum [illegible]
[illegible] quia ut dicunt [illegible] doctores illa [illegible] fuit operatione [illegible]
[illegible] Sed aliis [illegible] quia [illegible] beata virgo [illegible]
[illegible] utero mariam per corpus cristi [illegible] Quia ut dicit [illegible] — Dam
[illegible] beate virginis sanguinibus fuit formatum cristi corpus [illegible]
[illegible] ad [illegible] augmentum [illegible] est [illegible]
[illegible] cristi et [illegible] mater dei quia [illegible] est [illegible] deus. ¶ Ad obiectionem inductam — obiectio
[illegible] quandoque deus et deitas non differunt in re differunt tamen secundum modum
[illegible] quia deitas [illegible] naturam divinam in abstracto et ideo non supponit
[illegible] quia [illegible] naturam divinam per modum [illegible] quod est [illegible]
[illegible] Et ideo quia beata virgo est mater filii dei
[illegible] non autem mater deitatis. Et tantum de illa solutione [illegible]
¶ Sequitur in textu. Spiritus sancti cooperatione conceptus. Quia non sic [illegible] — Textus
[illegible] quod cristi [illegible] sed [illegible] sine patre et filio [illegible] cum opera trinitatis
[illegible] Sed quod [illegible] est caritas et [illegible] patris et filii. Et
[illegible] dei [illegible] dei [illegible] et [illegible] dei [illegible]
[illegible] forma [illegible] Ideo quandoque sic [illegible] trinitatis [illegible]

humanitas vi. ergo quod cristus secundum humanitatem non fuit mortalis. Sed in contrarium est textus nostri. ¶ Solutio mortalitas inest homini primum ex natura et per peccatum ex peccato. Et patet quod quia homo corpus compositum est ex contrariis, natura sunt agere et pati adinvicem, ex quo accidit dissolutio compositi. Potuit tamen homo in statu innocentie non mori quia habuit ex dono dei quod si usus fuisset de ligno vite non fuisset mortuus, sed ex peccato venit necessitas moriendi et ita mortalitas inest homini ex peccatis. Sed quia ut ait apostolus ad Ro. 8°. Deus pater misit filium in similitudinem carnis peccati. Et quia condicio carnis peccati est quod sit mortalis, ergo habetur quod christus secundum humanitatem fuit mortalis. Et ex hoc etiam soluta est obiectio ad contrarium inducta. Et tantum de 2a solutione. ¶ Ad 3am questionem. An christus secundum humanitatem subiaciat defectibus et infirmitatibus. Et videtur quod christus humanam naturam cum infirmitatibus assumere non debuit, quia cristus per incarnationem et desideriis antiquorum patrum satisfecit. In quorum personam dicebatur dei filio adhuc incarnando. Ysa. 11°. Consurge consurge induere fortitudine tua sion. Ideo non debuit cristus venire induere carnis infirmitatem. Sed in contrarium est textus nostri. Solutio dico quod cristus assumendo humanam naturam assumpsit eam cum infirmitatibus defectuum. Iuxta illud ad Hebreos 2° c°. In quo passus est et temptatus potens est et his qui temptantur auxiliari. Sed ad obiectionem inductam dico quod desiderium sanctorum patrum fuit ut veniret cristus in fortitudine spiritualis plenus gratia et veritate. Et ideo dixerunt induere fortitudine. Et tantum de solutione 3e questionis. ¶ Ad 4am questionem. An cristus assumpsit humanitatem cum defectibus omnibus preter peccatum. Et videtur quod sic. Quia dicit apostolus ad Hebreos 2° c° de christo quod ipse debuit per omnia fratribus assimilari ut misericors fieret sed misericordia respicit omnem miseriam ergo debuit omnes defectus nostros assumere. Sed in contrarium arguitur sic. Cristus debuit esse perfectus in gratia sicut et fuit plenus gratia sed quidam defectus sunt qui perfectioni et plenitudini gratie repugnant sicut ignorantia, pravitas ad malum, difficultas ad bonum. Ergo non omnes defectus cristus assumpsit. ¶ Solutio cristus non assumpsit simpliciter et absolute omnes defectus preter peccatum sed aliquis assumpsit cum humanitate et aliquis non. Et ideo ad distinguendum defectus assumptos a non assumptis dico quod christus cum humanitate omnes naturales et indetractibiles passiones. Ut dicit Damascenus in 3° sententiarum suarum. Dicuntur autem naturales passiones quecumque naturaliter et universaliter humanam consequuntur sine aliqua condicione nec sunt indigentia

Solutio

Apostolus

Solutio 3e q.

Ysa.

Perfecta solutio

Apostolus

obiectio

Solutio 4e q.

Apostolus

Perfecta solutio istius questionis

Damascenus

123

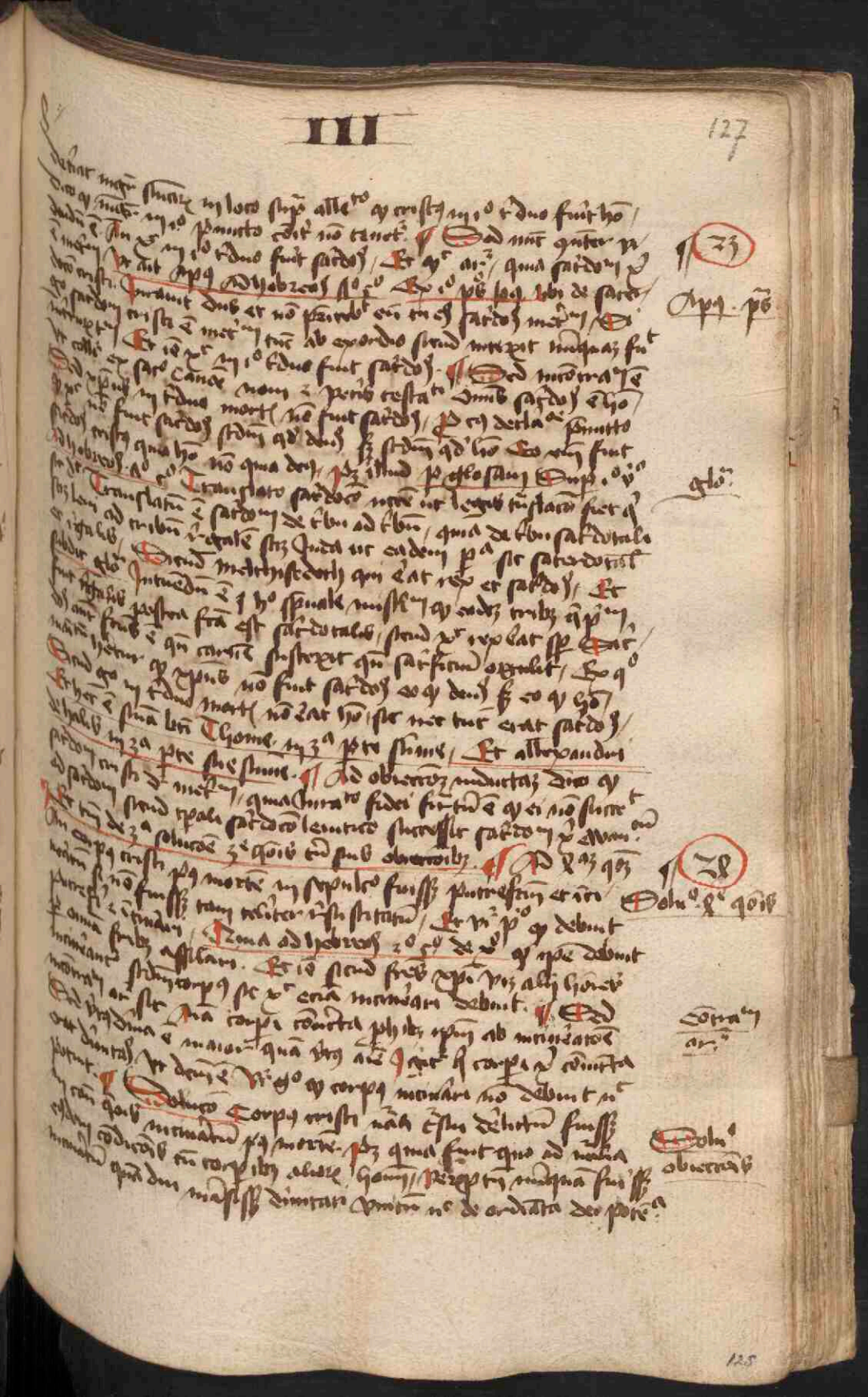

Ad 2am dico quod recte sicut pena infernalis in quantum agit ut instrumentum
divine iustitie non affligit nisi illos qui habent rationem pene nec eum affli-
gat in morte etiam si essent in loco pene infernalis. Item luxuria ut instrumentum
divine misericordie agens illos tantum illuminabit [illegible] qui erant illuminati [illegible]
Et tunc de 2a solutione 2e questionis [illegible] ¶ Ad 3am questionem [illegible] 29
[illegible] liberavit animas de inferno dampnatorum. Et videtur quod per textum Zacharie Solutio 3e questionis
[illegible] ubi propheta sic alloquitur [illegible] Tu quoque in sanguine testamenti tui Zach.
[illegible] vinctos de lacu in quo non est aqua. Ubi glossa sic dicit glo.
[illegible] vincti carceribus ubi [illegible] mina eos [illegible] quam [illegible]
[illegible] ille [illegible] tu liberasti sed tales erant dampnati in inferno
[illegible] quod aliquis de dampnatorum inferno liberavit. Item omnes doctores [illegible]
[illegible] quod Iob sic salvatus et tunc ille descendit in profundum inferni [illegible]
[illegible] in profundissimum inferni descendit anima mea. Videtur ergo quod saltem [illegible]
[illegible] de inferno dampnatorum liberata. Item Ysaie 24o capitulo sic dicitur Congregabuntur Ysaie
congregatio unius fasciis in lacum et claudentur in carcerem. Et post multos
dies visitabuntur. Et loquitur ibi de dampnatis quod patet per clausulam textus
precedentis de milicia celi. Videtur ergo quod dampnati sunt per Christum visitati. Sed
[illegible] doctores quos visitavit hos et liberavit. Unde videtur quod animas omnes [illegible]
[illegible] liberavit de inferno dampnatorum. Item Sapie 8o capitulo dicitur quod Sap.
Sapientia vincit malitiam quod non est si non omnes qui per malitiam in inferno
[illegible] per sapientiam [illegible] liberati fuissent. Videtur ergo quod omnes sunt
liberati de inferno dampnatorum. ¶ Sed in contrarium est Ysaie 66o capitulo
ubi dicitur de dampnatis. Vermis eorum non morietur et ignis eorum non exaguetur. Ysa.
Solutio [illegible] in inferno dampnatorum sunt in malicia obstinati sed Solutio
[illegible] quia pena non tollitur manente culpa. Ideo de inferno dampnatorum obiectionibus
non fuit liberata aliqua anima nec fuit [illegible] ex insufficientia liberantis sed ex in-
disponente obstinatia in dampnatis. Et ideo non est credendum aut dicendum
quod Christus in descensu ad inferos simpliciter omnes animas de inferno liberavit
Quia de inferno dampnatorum nullam animam liberavit. Preterea quod Ozee 13o capitulo dicitur Ozee
in primo Christi. O mors ero mors tua morsus tuus ero inferne. Quia enim
[illegible] doctores Christus in electis suis funditus occidit mortem et mors ex-
tinet mortem. Quia vero in inferno partem abstulit et partem reliquit
non occidit inferni funditus sed momordit. Et ideo non dicit Mors tua ero
inferne sed morsus tuus. Ad obiectionem primam dico quod textus ille
Zacharie 9o capitulo intelligendus est de limbo patrum. Sed ad glossam inductam
dicunt Sanctus Thomas et Bonaventura quod glossa ista sic [illegible]

III

III

Ad excecandum eos aut ad comburendum in naturam convertuntur / Sed ut dicit
beatus Augustinus Celum ille in speciale nomen commissum est id est in vapore isto Augustinus
humido sicud aqua impletur per radium solis. Ad idem dicit idem doctor
quod quamvis unum corpus tante esset quod si non sufficeret tamen omnia per [illegible]
gerebat secundum mentem subtractam in admirationem dico fidei accenderet et
ut apostoli essent testes magis efficaces dominice resurrectionis / Et tamen de 6a
hora [illegible] ascendit in celum sicud descendit in animam et resurrexit mane. Aste
circumstantibus obtenebravit. ¶ Sequitur in textu // Et Textus
[illegible] in utroque. ¶ Post articulum de gloria cristi [illegible] ponitur iste Nota hic de
articulus de gloriosa eius ascensione / de qua propheta psallit Rex et propheta David ascensione domini
Ascendit deus in iubilo et dominus in voce tube. Et post hunc sequitur
constituo hunc articulum ponit 2o [illegible] cum aliis duobus premissis specificat
Iohannes ubi / Sed et descendit in animam. Unde dicitur / Et ascendit in celum
ipse est qui ascendit super celos ut adimpleret omnia. Ad Ephesios 4o capitulo
vel dicit glosa / ut adimpleret omnia que de se in lege et prophetis erant predicta Apostolus
Hec enim est pontifex ille magnus qui penetravit celos. Ad hebreos 4o capitulo glosa
[illegible] celos quia post peccatum primorum parentum celi precludebantur sicut clausi fuerant
nullus [illegible] ingressus est / Sed dicitur in sua veneranda ascensione nobis [illegible]
corpus processit obstaculum removens unum apparuit celos penetrans et quasi
ianua sunt ut nos sequi possemus / Unde Leo papa in sermone de ascensione domini ad Leo
nostram dicit / Ascensio cristi nostra est provectio ut quo processit gloria capitis
illuc et spes vocetur et corporis / Et in hac gloriosa cristi ascensione [illegible]
nostra sublevantur captivi ad celum ipse sibi subiecit / Unde apostolus ad Apls
Ephesios [illegible] / Ascendens cristus in altum captivam duxit captivitatem
dedit dona hominibus. Ad Ephesios 4o / Ubi glosa et Augustinus Unde psalmo 67o Ascen
dens cristus in altum. Et [illegible] captivam duxit captivitatem id est eos quos diabolus
captivaverat a paradiso et [illegible] mundi et inferni faciebat eos captivos fecit eos ad celum
deduxit / Et subdit beatus Augustinus / Quos victores [illegible] appellant captivitatem Augustinus
quia captivi tenebantur sub diabolo / Sicud enim dicit [illegible] quod [illegible]
indicium captivitatis quos [illegible] in veneranda ascensione perduxit in celum propheta
prestigiebatur sic psallebat / Currus dei decem milibus multiplex milia letancium
dominus in eis in Syna in sancto ascendisti in altum. Psalmo 67o Ascendit cristus Bg
in celum qui ut hic propheta ait [illegible] et exposito sedem eius descendit ad inferos
et resurrexit cum carne et anima / Ascendit autem scilicet in utroque id est
in anima et corpore / Sed quamvis certe in celum ubi nunc sedet ad dexteram
maiestatis in excelsis. Ad hebreos 1o capitulo / Verum quia post mortem carnis
et nobis [illegible] sedet ad dexteram maiestatis in excelsis
substantia [illegible]
in paradiso. Unde [illegible] / [illegible]

hic nouet gor gones ou pl'arti.

Quia ad p'm articl' vz de q'd iudicib. Dico primo pn̄ p'ces tuc' iudicatur. Lo an p' iudicabit in foꝛ ẽclesiastico / Lo an forma diuina christi possit tuc a xp̄o pabere / Et patrebit in pace ssu. ¶ de p'o p'. q'o Quia so. q'o d'. Et p'. omes

88. Solm' in obscuꝛ iudic' det fi'. Vꝛ q'o ep'i solus p' sit iudicatus / Et q'o ep'i quia sibi data & omib' p'cis in ẽccl'a M'r p'o. q'e solus ep'i iudicet quia nouit mutꝛ tuisse / & p'cm homin' mortal' gentes solus p' mortal' iudicet / q'e no d'n' iudico in ordinato asse iudicatu' et deus iudex & ssu abscondit. Quia Sapie. q'o d'. q' tut stabunt iust' mult' constanc' aduersus eos qui se angustiauerunt / ergo p'. q' ssu no iudicat

Dapi. Sobrij M'r glo. Quia Sed nicena' / q' M'r 19o dicit / apls / Nos q' scient ssu in xp̄o iudicare ẽ sedet frq habi in sede / magistri sue sedebunt / Et quia ssus sedes duodeci iudicia. p'. ibi ssus / Vbi glo. hic iudicabit ssu / & q'entendu q' tm illis. p'. p' h' p'misit / quia plus omnib' laborauit / Et p' q'o sedes p'fio thomas alios a' p'misit iudicabit' mult' ssus omib' p'cis Sed p' p'. ibi / p'misistis iudicabitis mult' Vꝛ q'o ep'i xp̄o no iudicabit solus. Et q' p'. Venet in studiis p'cis. Ecce vꝛ. ze'. Semotos ssus p'iudicabit p'cm restat' et aplos non restat' ẽ xp̄o iudicabit / Et hoc no erit hic sapientes al' hoc & equales. M'r 22a q'o. ergo studiosi iudicabunt et alios scilt illos de ordine theologie ad quos p'tinet iudicare / Et minime iudicabunt / quia M'r p'o 14a. q' apls surgunt ẽ q'dam ad malu' iudicandu' redemptabit ea / quia in p'dicatoꝛe Iane p'mus egerit / Et mihi hoc ibi de Regina Austri. M'r q'o ep'i xp̄o no iudicabit solus. ¶ Et solus obiectus M'r. Sed iudicadi p'tr d'ni actibꝰ dupliciꝛ / quia ad vꝛ aut inferi vt de duob' iudicij / quia vꝛ studiosi iudicij p'dicabit / vꝛ studiosi assessoꝛi. Et sto aut ut iudicij attribuit p'cis iudicadi dupliciꝛ / quia iudicabit p' iussionis ordinabili / p' deus ẽ ẽ beatis / Et mundi deo delegatu' iudicabit' ex ho / Et aut loqm' de actu iudicij q' ꝛ exercent assessoꝛi sic attribuit' p'cis qui ex xp̄o iudicie ẽmine ng / p'tinebit triumph' mod' q' sui legis et rosh studiis ẽ ẽtuꝛ dei quibꝰ p'. p' fi' ẽ ss. rotundi Et et impalendis opinꝰ dedunt studiosi sue hapli et ecclie q' mutꝰ studiosi aut loqm' de actu iudicadi q' actui attribuit subtrahit' ẽ q' quidq' quo iudicio consecuti vꝛ ꝛ iudicij appbant p'dicabunt ẽ q' ssus fide quo rosenuit p'cis dis. Et ita vꝛ subtrahit' iudicabit' omib' sc' Et studiosi habet distinctos sicut q' mos iudicandi studiosi ordinatis quo iudicabit tota ẽmitas. Et dus ẽ p'dicatoꝛibus studiosi delegatos p' h' q'o iudicabit xp̄o ut ho / Terrena ẽ assessoꝛibus dicens ssus iudicabunt opti et vni p'cis q'o appbatoꝛibus quo iudicabunt omib' sc'

Ad obiectum [illegible] inde patet consequentia [illegible] distinctionem [illegible] / Sed specialiter ad illud de [illegible] dico quod quamvis non solus deus noverit secreta cordium tamen [illegible] vigilante omnibus cognoscent / quia deus tunc illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium / ut ait apostolus j ad Cor. iiij°. Ad illud de arca [illegible] dico quod in humano iudicio ubi levius errari potest non [illegible] [illegible] / Sed in iudicio divino quod errare non potest non est [illegible] / Ad illud de angelis dico quod ipsi non iudicabunt [illegible] quia non sunt iudices [illegible] in natura conformes sicut homines [illegible] [illegible] ut alij sancti iudicabunt [illegible] assistendo / Ad illud quod assumitur quia [illegible] non erunt inferiores hominibus sed equales / dico quod [illegible] in premio [illegible] / non tamen in iudicando. Et tunc de prima solucione questionis primi articuli cum suis obiectionibus. ¶ Ad questionem 2am primi articuli. Dico quod Christus iudicabit in forma humana. Et videtur quod non. quia [illegible] dicit quod [illegible] / Aspiciebam donec throni positi sunt et antiquus dierum [illegible] / Sed in contrarium [illegible] quod antiquus dierum [illegible] iudicabit non [illegible] quod homo [illegible] Jo. v° c° dicitur de christo / Et dedit ei potestatem [illegible] facere quia filius hominis est. Item Job. 36. c° dicitur de christo / Causa tua sicut impij iudicata est. glossa a pilato [illegible] iudicabit [illegible] glossa ut iuste [illegible] ¶ Solucio / Sed in forma humana christus fuit iudicatus. ergo in illa forma iudicabit ut [illegible] et ostendit [illegible] ordinacio in qua [illegible] [illegible] in qua [illegible] homo / [illegible] iudicium aut fiet [illegible] ad regnum [illegible] et alij [illegible] / Ad regnum aut non sufficerent dona [illegible] [illegible] [illegible] qui est [illegible] secundum naturam divinam / et [illegible] secundum naturam humanam iudicabit et in iudicio [illegible] tamen habet quod [illegible] ut homo ¶ Sed ad obiectionem in contrarium. Dico quod [illegible] [illegible] ordinacio [illegible] apud deum / [illegible] [illegible] quod christus secundum quod homo [illegible] [illegible] iudicandi [illegible] [illegible] / Et ecce filius hominis in nubibus veniet / et data est ei potestas [illegible] de 2a solucione 2e questionis cum sua obiectione. ¶ Ad questionem 3am [illegible] christus in forma gloriosa / Et videtur quod non. quia [illegible] talem [illegible] [illegible] qualem ab omnibus tamen [illegible] quia dampnandi [illegible] [illegible] / Sed forma gloriosa ab oculo non glorificato [illegible] [illegible] / ergo in tali forma non apparebit / Item [illegible] 19° c° dicitur [illegible] in quem transfixerunt / Ubi glossa dicit quod in ea carne est venturus in qua fuit crucifixus / Sed caro fuit crucifixa non habuit corpus gloriosum / ergo in iudicio non apparebit in corpore glorioso / Concordat glossa [illegible] Jo. v° c° / Et [illegible] quod [illegible] quod dicitur [illegible] forma et iuste iudicatus in ea iuste iudicabit / videtur ergo quod in forma [illegible] [illegible] iudicabit. Contra [illegible] [illegible] dicit quod veniet in iudicio christus et non [illegible]

Ad obiectum

Apostolus

Solucio cum obiectionibus 2e questionis in forma

Corinthios

Jo.

Job.

Glossa

Solucio obiectionis

Ad obiectum

10

Solucio cum obiectione 3e questionis in forma

Jo.

Glossa

Jo.

[illegible]

et salvabuntur / Quarto quidam cum sint simpliciter mali in comparatione ut priore
et boni non iudicabuntur ~~tam boni quam mali~~ scilicet iudicio discussionis sed sal-
vabuntur. Iudicio ergo retributionis omnes homines iudicabuntur tam boni quam mali
... sed non omnes iudicabuntur iudicio discussionis. ¶ Sed contra
... videtur sequi quod infideles non iudicabuntur a Christo iudicio discus-
sionis nec condempnentur tamen a patre dampnati / Sed contra, iudicio con- | iudicio
dempnationis et penalis ut colligitur ex Io. 5o ... / Ob ... mala | pe.
non ... scilicet iusti / Ubi dicitur quod infideles erunt ... condempnandi
... mali ... sint deteriores infidelibus. Prima ad Ti. 2. pe. 2o. Melius erat | pe.
... non agnoscere quam post agnitam retrorsum. Ad hebr. 6o Quam multi | heb.
... et ... non ... Dei. Videtur ergo quod mali christiani
... quam infideles sint sive discussionis dampnandi. quod est contra dictum
... ¶ Solutio. quamvis condempnatio ... sit penalis, tamen | Solutio
... non est magis penalis ... infidelibus ... | obiectionis
... quasi ... dampnati. ¶ Ad obiectionem concedo quod mali
... sint deteriores ... christianam ... et confessionis ...
... quam ... infideles non ... condempnationis
... sed non infideles. ¶ Sed quod ... de ... | contra
... dampnabiles discussionis ... ¶ Solutio quia ... iudicia | solutio
... non iudicabuntur iudicio discussionis. ¶ Sed infideles addu[ce]ntur
ut ... videant ... retributionem in corpore, quia dampnabuntur ...
... non ... ¶ Ad obiectionem ... | Ad obiectionem
... assistit ... 2a ad Cor. 5o. Omnes nos manifestari | Apostoli
... dicit quod ... quantum ad iudicium retributionis et non
discussionis / Ad 3am dico ... Act. 10. Iste est qui a Christo | Act.
constitutus est iudex vivorum et mortuorum ... de retributionibus iudicii
... de iudicio discretionis et discussionis. ¶ Sed tamen de salvatis | 18
... ¶ Ad 4am ... Solutio. ...
... iudicabuntur / Videtur quod ... illud Apostoli. 1a ad Cor. 6. ... obiectionis 2e ...
... angelos iudicabimus ... quanto magis ... . Ergo ... | Apostoli
... ¶ Sed ... quia ... | Cor.
... angelorum quam ... / Sed ergo ut ... et ...
... non iudicabuntur quam ... multo magis ...
... iudicabuntur. ¶ Solutio iudicio discretionis et discussionis | Solutio
non iudicabuntur ... nec boni nec mali / quia mali ... | obiectionis
... mala ... bona aut ... non
... discutiendi / Et iudicabuntur ... tam boni quam mali

Mt.

Solutio obiectionis

Ad obiectiones

Nota. Circa articulum 4m moveri 4or q. satis non [illegible]

18.

Solutio cum obiectione prime questionis

Ier. defecerunt lux

Corr. Abbacuc

Ysa.

Solutio obiectionis

Gen.

19.

Solutio cum obiectione 2e questionis

Ysa.

Corr. Ysa.

Tradidit eum tortoribus quousque redderet omne debitum, ergo metuendum est demones erunt
dampnatorum tortores. Item Mt. 13o c. Exibunt angeli et separabunt malos de
medio iustorum et mittent eos in caminum ignis. ¶ Solutio licet magister in 4o
di. 4a tangat de ista dubitatione duplicem opinionem. Tamen oppositum videtur opinio
quia sicut tunc cessabit officium bonorum angelorum in procurando gloriam salvandorum
ita et malorum in procurando poenam dampnatorum. ¶ Ad obiectionem primam dico
quod pro tempore quo subiciuntur eis homines in culpa iustum est ut subiciantur eis in
poena scilicet usque ad iudicium generale. Ad id Mt. 18. dico concedendo quod poena iniecta
hic per demones tamquam per tortores et tamen durabit metuendum in vi divina sicut tortoribus
Ad id Mt. 13o dico quod mittitur de bonis angelis quia ipsi iussu dei faciunt
malos de superficie terre post iudicium ad infernum descendere. ¶ Et tunc de solutione
3e questionis cum suis obiectionibus. quarti articuli. ¶ Quantum ad articulum 4m videtur de dispositione
mundi tunc temporis. Quero primo An motus celi tunc cessabit. 2o An lux solis
et lune tunc augmentabitur. 3o Si electa tunc illustrabuntur. 4o Quid fiet tunc
de animalibus brutis et de vegetabilibus et plantis. ¶ Et ista patebunt in processu.
¶ De primo videtur quod motus celi tunc non cessabit. Quia Gen. 8o c. dicitur
Cunctis diebus terre estas et hiemps nox et dies non requiescent. Ergo nec
motus celi non cessabit quia est causa estatis et hyemis diei et noctis. Item Ier. 31o
Si defecerint leges scilicet diei et noctis coram me tunc et semen israel deficiet
Sed semen israel non deficiet. Luce primo c. ubi beata virgo dicit. Sicut locutus
est ad patres nostros. Ergo nec deficiet lux mundi et noctis sed non nec motus
celi. ¶ Sed contrarium est quod dicitur Abbacuc 3o c. Sol et luna stetuerunt
Et Ysaie 60. Non occidet ultra sol tuus et luna tua non minuetur. Sed occasus
solis et lune diminutio fiunt per motum celi. Igitur etc. ¶ Solutio motus
celi divina voluntate tunc cessabit quia sicut imperio divino nunc celum movetur
Sic eodem imperio a motu tunc cessabit. Ad id Gen. 8o c. dicitur quod tempus
ille loquitur secundum statum mundi naturalem qui nunc est quia cunctis diebus terre
Ad illud Ier. 31o dico similiter quod intelligendum est textus ille de duratione sensus
israel et legis diei et noctis secundum statum patrem et non ultra. ¶ Et tunc de
prima solutione prime questionis cum suis obiectionibus. ¶ Ad questionem 2am. Si lux solis
et lune augmentabitur. Et videtur quod non ex eo quia lux corporis celestis
propter visum hominis facta est. Sed post diem iudicii non erit amplius in visum
hominis. Iuxta id Ysaie 6o c. Non erit tibi amplius sol ad lucendum
per diem. Videtur ergo quod non augmentabitur lumen corporum celestium. Item sicut motus
transit generationem sic et lux. Ergo quia ratione motus cessabit eadem et ratione lux
non igitur augebitur lumen sed in toto cessabit ut videtur. ¶ Sed contrarium est
quod Ysaie 3o c. dicitur. Et erit lux lune sicut sol lune. Et lux solis erit
septempliciter sicut lux septem dierum. Et loquitur scilicet de die iudicii

143

141

III

III

corpalis trollicio no fiat subito p̄ successe et tamē ꝑ mane qua fiet
missa angelor. Sed contrary formato. dicit ꝑ mane fiet subito huius
dicta. et d̄ repetitā. Ibi. Et ad dicta hmoi. dicit ꝑ mane debita ad
plenū q̄ ypa copulat ordinē mbrōrū. mutuo. mō ꝑmanēdi. Ad
secundū hoc. in oppō stat. Ad alia obiciendū. q̄ alia obiciendo. q̄
hō q̄ in pte passe q̄ solutio dicti. dicit q̄ nō. et in oppō. q̄
ꝑpatio. ad. valde debilis. q̄ ꝑmanet. mensa tabia. dicit q̄ nō
missio signor. q̄ debuit. Quia aut dicit. et est dicta. q̄ nō
et q̄ra. Tibi nōie aliquid emendo. et declarā. signū. mensa. nō fuit
tibi et tibi dei. et in ep̄o. vox d̄. quia aliter. mutatio. quia. mutatio
Io. q. cō. Consequenter cōcedit. q̄ de. tibi. in dicto. plenū. quia
Dubium. An p̄ hmoi. separatio. valore. missi. q̄. tibi. in dicto. plenū. quia
dicta. breue. et. vi. q̄. quia. dicit. q̄. mortuo. et. in. ipso. regulis
videt. lazare. medicus. in. hymn. abbatie. luce. 16. Sed. mortuo. et
quia. si. videret. dispensatū. dicta. breue. videret. de. hoc. hoc. abbas. debuit
cū. agitat. si. incepit. cū. studio. Solutio. Regula. dicit. q̄. mortuo
breue. dicta. in. vi. q̄. q̄. videt. esse. in. mortuo. quia. hoc. videt. esse. in. mortuo
sic. quia. nō. videt. Quia de. hmoi. q̄. sic. dicit. tenuit. et. sic. ipso
mandat. dicens. scribentib. quia. p̄. mandatū. dicit. mutuo. vsq; ad. mortuo.
Sed. p̄. sic. dicit. mortuo. et. mandatū. quia. magis. declarat. cōe. consideratio. quia. q̄. nō. de. stricto. dicit. nō. regulariter.
Vn. breue. dicitur. q̄. magis. mutuo. in. q. hō. dicit. plene. Ibi. Sed. ad.
primo. patet. cū. dicit. mortuo. fidei. sup. se. attendit. quare. quando. patet.
plene. nō. patet. Ibi. Sed. p̄. quia. sic. dicit. ad. mortuo. hmoi. in. addendo.
Sed. cū. q̄. dubitat. An. in. festo. et. festo. corrumpat. quia. dilatatio. impedit. corruptionem. festi. Ibi. Sed. in. festo. dicit. dicit. mortuo. festo.
Sed. debet. fieri. corpalib. q̄. festo. et. et. mortuo. Ibi. Sed. et. dicit.
q̄. ibi. et. festo. stridor. dicit. Et. luce. 1. q. 1. Sed. stridor. et. corpal.
q̄. festo. Sed. mortuo. in. festo. corpalia. sic. ipsius. lardacio. festo.
dicit. mortuo. corruptio. Sed. in. corpalib. et. ipsius. lardacio. festo.
vt. supradictū. est. q̄. mortuo. ipsius. lardacio. Solutio. in. festo.
et. dicit. respondet. quia. vinū. et. lardacio. ipsius. q̄. mortuo. et. in. festo.
quia. resultat. motu. calidi. a. corpalib. q̄. mortuo. aut. corrumpit. et. sic. quia.
aliud. et. razetz. et. ornebene. tubal. et. vulturno. et. id. est. in. dampnum.
quia. affligeret. nō. fuit. ab. agente. corrupt. Ibi. Sed. a. festo. dicit. mortuo. nō.
Sed. id. festo. Ibi. Dicit. q̄. sacr. corrupt. festo.

III

Unus dominus una fides unum baptisma. / Et io in articulo apostolorum ubi describitur unica
nativitas ecclesie ... [illegible] ... credentium erat cor unum et anima una
[Act.] Actuum 4o ... [illegible] ... ecclesie ... nobis insinuat unitatem dicens Una
est columba mea perfecta mea electa mea quam viderunt filie Syon et reginae
et beatissimam predicaverunt. Cant. 6o ... Una est ... [illegible]
[Con-] hec unitas ecclesie ... figurata fuit per archam diluvii. De qua Gen. ... Et ista
[gen.] que unica archa erat ... unum habens gubernatorem scilicet Noe / ...
... unum habens gubernatorem scilicet summum pontificem. Et in ... archa Noe
... [illegible] ... Una statim ecclesia / Et ... ipse diluvii extra archam
nichil salvabatur ... [illegible] ... Una ... ecclesia
[hec movent d. quamvis sint notabiles] ... nulla anima salvatur. ... [illegible] ... ecclesie
et officiorum ... repugnat unitati ecclesie. 2o ... repugnat ... [illegible]
aut plures esse summos pontifices / Et ... patebit in ... [illegible]
[1.] [Solutio ... quod ... prime] ... quia unitas ecclesie ... in vinculo pacis consistit ... diversitas
ad Ephes. 4o Solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis ... diversitas
... esse pacis impeditiva ... [illegible]
[Contra] Sed ... et propheta in laude ecclesie ... [illegible] ... dicit
[Aug.] ... in vestitu deaurato circumdata varietate. Ubi glossa dicit ...
... [illegible] ... varietate ...
[Solutio.] ... Solutio diversitas statuum et officiorum ... ad ... ut dicit
[obiectionis] ... ad edificationem corporis Christi ... [illegible]
[Apost.] Apostolus ad Ephes. 4o ... ipse Christus dedit quosdam quidem apostolos / quosdam autem
prophetas / quosdam pastores et doctores ad consummationem ... / Et ...
[Ad obiectionem] unitati ecclesie ... repugnat. / Et ad obiectionem ... dico quod ... non repugnat
ecclesie unitas consistit in vinculo pacis et caritatis ... ad ...
diversitas statuum et officiorum quia ordinatur ... [illegible]
Et ... de ... [illegible] ... / Ad 2am ... quia ...
[2.] [Solutio ... obiectionis] ... ecclesie ... esse summos pontifices / Et ... quia ... fuerunt ...
et propheta David ... [illegible] ... constituit ...
[Ambrosius Bede] pontifices ut dicit glossa Ambrosii et Bede. ... de ...
... [illegible] ... Et est glossa ... in ordine ...
Iohannis baptiste ... [illegible] ... Zachariam in ordine ...
... ad ... [illegible] ... sub principibus sacerdotum ...
Caypha ... [illegible] ... Iohanne Zacharie filium in deserto / ...
quod duo fuerunt summi pontifices. / Sed ... [illegible]
... allegata / Solutio unitati ecclesie ... [illegible]
... [illegible] ... summi pontifices ... [illegible]
[Solutio obiectionis] ... [illegible]
[Exo.] summus fuerit institutus scilicet Aaron. Exodi. 28o ... / Et ... [illegible]

Textus — sub quantitate sua. ¶ Sed in contrarium arguitur quia corpus Christi est ibi
[illegible] et [illegible] sed secundum [illegible] quandam extensionem quantitativam
Solutio obiectionis — ¶ Solutio. Quidam dicebant quod corpus Christi sit in altari sub speciebus panis
[illegible] sine quantitate. ¶ Alii doctores veri[us] dicunt quod ibi sit
corpus Christi [illegible] sed non [illegible] quantitative. [illegible] ibi est [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ibi sit [illegible] in [illegible]
Ad obiectionem — [illegible] ¶ Ad obiectionem [illegible] dico quod [illegible] ibi ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] sed [illegible] ibi [illegible] esse [illegible] ¶ [illegible] quantum ad [illegible]
dico quod [illegible] sed [illegible] non [illegible] in [illegible] sed in corpore
Christi [illegible] ibi [illegible] ¶ [illegible] quantitas [illegible]
in quantitate corporis Christi [illegible] ibi est quantitas [illegible] ¶ Et [illegible]
[illegible] corporis [illegible] et accidens [illegible] per [illegible] concomitantiam
De 1a [illegible] 2e [illegible] cum suis obiectionibus ¶ Ad [illegible] 3am [illegible] sub qua
Solutio cum obiectione quod 3a questio — libet hostie particula sit totum corpus Christi quod non videtur quia [illegible]
Christi esse [illegible] ¶ Ita sub qualibet parte [illegible]
qualibet [illegible] corporis Christi ¶ Et sic in eodem [illegible] esse [illegible]
[illegible] quod [illegible] determinata [illegible] ¶ [illegible] ¶ Ad [illegible]
ad a[illegible] [illegible] et [illegible] sacerdotis [illegible]
sacerdotis [illegible] quod sub [illegible] sit totus Christus [illegible] sacerdos
[illegible] hostie quia [illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] faciunt [illegible] ad totum [illegible] ad [illegible]
Textus — [illegible] qualibet hostie particula sit totus Christus ¶ Sed [illegible] quia [illegible]
[illegible] est Christus [illegible] in partibus suis [illegible] singulis
esse [illegible] non [illegible] sequitur quod [illegible] sunt in partibus [illegible]
Solutio obiectionis — ¶ Solutio [illegible] est secundum doctores quod Christus totus est in toto [illegible]
totus in singulis partibus ¶ [illegible] dicit [illegible] in [illegible] totus [illegible]
Contra Hilarium — quod Christus totus [illegible] in [illegible] et [illegible] totus [illegible]
¶ Et [illegible] Hilarius [illegible] quod ubi est [illegible] corporis Christi ibi est totus [illegible]
Est [illegible] Christus in qualibet parte ¶ Et ad obiectionem dico quod [illegible]
Ad obiectiones — distinguatur [illegible] in [illegible] distinguitur in [illegible]
in toto ¶ Ad 2am dico quod non [illegible]
[illegible] sunt [illegible] quia [illegible] qualibet [illegible]
[illegible] quod [illegible] in qualibet [illegible]
in toto ¶ Et [illegible] De 3a [illegible] cum suis obiectionibus
¶ Deinde queritur in textu ¶ [illegible] carne [illegible] in
et [illegible] in singulis particulis. [illegible] ut ad [illegible] de [illegible]
[illegible] quod accepit [illegible] de [illegible]
[illegible]

IIII

IIII

Cristus, id est corporis quod habebat post naturam passibile discipulis impassibile dedit. Item — Hugo
quod de sto [illegible] dicit. quod Christus in cena assumpsit dotem impassibilitatis, verum quod
dedit discipulis corpus impassibile. Sed contra [illegible] glo. [illegible] ad cor. xi. — Lira
Ego enim accepi a domino quod et tradidi vobis. Item dicitur quod Christus
discipulis suis tale corpus dedit quale tunc habuit, sed certum est quod tunc habuit
corpus passibile et mortale, ergo tale dedit. Et ita videtur quod dedit discipulis
corpus passibile sed non impassibile. Et ideo non patiebatur dolorem post manducationem
et in mercedem glo. Magister 1°. dedit corpus impassibile discipulis post [illegible]
Ad dictum Hugonis dicendum quod in cena assumpsit dotem — Solucio ad [illegible]
impassibilitatis ut ipse dicit, quia in manducatione nichil patiebatur — 3a racio.
impassibile sumit in manducatione patitur, quia sumit [illegible] in se corpus Christi
post dotem impassibilitatis. Et ad eandem [illegible] exponit dominus
Hugonem qui dicit in natura assumpsit dotem subtilitatis, quia quando
verus modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assumpsit
[illegible] et ambulando super mare assumpsit dotem agilitatis et an [illegible]
dotem claritatis ad eandem [illegible]. Et sic habentur [illegible] solucio
[illegible] [illegible] [illegible]. Consequenter [illegible] quod dicit. Verumptamen
[illegible] de sto. [illegible] [illegible] sacerdos qui fuerunt [illegible] — 18
[illegible] in mortali peccato. Et videtur quod sic, quia mediante [illegible] — Dubium [illegible]
[illegible] mediante fuerunt [illegible] infirma [illegible] mortaliter peccatum mori — [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sacerdos [illegible] eucharistiam fuerunt indigne peccavit mortaliter. Item
Noliter sanctum dare canibus. ergo [illegible] sacramentum [illegible] — Magister
[illegible]. Sed contra est quod Christus in cena [illegible] sacramentum — Lira
[illegible] esse in [illegible] mortali. Ergo [illegible] Christi dandum est
Circa quod consequenter dubitatur. An [illegible] et [illegible]
[illegible] sit dandum hoc sacramentum. Solucio. Ad primam [illegible] — Solucio [illegible]
[illegible], quia peccatum [illegible] eucharistiam a [illegible] — [illegible] [illegible]
aut occultum aut manifestum peccatum. Si occultum [illegible] [illegible] qui [illegible] — [illegible]
et tunc [illegible] dari non debet, sed [illegible] sacerdos [illegible]
[illegible] occulto [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] videlicet in [illegible] ad [illegible] [illegible]. Si [illegible] in
[illegible] ad [illegible] [illegible] non debet ei sacerdos denegare eo
quod non [illegible] [illegible] quia in publico [illegible] [illegible]. Si [illegible] est
[illegible]. Ad [illegible] et debet ei [illegible] in publico [illegible] occulte [illegible]
[illegible] quod [illegible] de [illegible] dicendum quod non est [illegible] quia iste
[illegible] peccato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ad [illegible] Magister 1°. Nolite sanctum dare canibus, dicendum quod in hoc [illegible]
non dat sanctum sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad [illegible] de

mag elien mancipate sunt omnibus qui in ecclesia cristi deserviunt. quorum gradus
et nomina sunt hec. hostiarius. lector. exorcista. acolitus. subdiaconus. dyaconus.
presbiter. Quorum graduum vel ordinum tres dicuntur sacri quia principaliter deserviunt
ad sacrum altaris. Alii vero dicuntur sacri quia non ita principaliter ad deserviunt.
Et eidem sacri dicuntur maiores et alii minores. ¶ Hostiarius idem est quod ianitor — Nota quid sit hostiarius
sic dictus quia preesse debet ac hostiis ecclesie ne infideles et excommunicati intret
sunt bestie et canes pueri et filia. Unde et eis cum ordinantur claves ecclesie dantur
ab episcopo et dicitur eis sic. Agite tanquam deo reddituri rationem pro hiis que clavibus
istis recluduntur. hoc officium christus ipse in sua persona implevit quando cum flagello de
funiculis facto vendentes et ementes de templo eiecit. Jo. 2o et Mt. 21o c. — Jo. Mt.
¶ Secundus gradus est lectorum quia lectoris a legendo sic dictus qui psalmiste a
psalmis canendis vocati sunt. hoc officium implevit christus, cum in die sabbati ¶ — Nota quid sit lector
in synagoga librum ysaie aperiens legit. Spiritus domini super me eo quod
unxit me evangelizare pauperibus misit me. luce 4o c. ¶ Tertius gradus — Luc.
est ordo exorcistarum. Exorciste in greco dicuntur adiurantes
in latino. Invocant enim super cathecuminos et super eos qui habent spiritum ¶ — Nota quid sit exorcista
inmundum nomen domini et adiurant ut egrediantur ab eis. hoc officium est dominus
super ipsos cum demoniacos sanavit. ¶ Quartus gradus est acolitorum qui latine ceroferarii
dicuntur quia candelas portant cum evangelium legitur et cum sacrum sacrum ¶ — Nota quid sit acolitus
altaris levatur. hoc officium testatur dominus se habere dicens. Ego sum lux mundi.
Jo. 8o c. ¶ Quintus gradus seu ordo est subdiaconorum qui ita dicuntur sic — Jo.
quia preceptis dyaconorum subiacent. Ad eos enim pertinet calicem et patenam ¶ — Nota quid sit subdiaconus
ad altare deferre et dyacono tradere. hoc officium exhibuit dominus quando se
linteo precinxit. Jo. 13o c. ¶ Sextus gradus seu ordo est dyaconorum — Jo.
ad quos pertinet evangelium in officio misse legere et assistere sacerdoti et ¶ — Nota quid sit dyaconus
ministrare in omnibus que aguntur per sacerdotem. hoc officium exhibuit dominus cum predi-
cavit et stare vel surgere quando apostolos dormientes excitavit ad orandum dicens. — Mt.
Vigilate et orate ne intretis in temptationem. Mt. 26o c. ¶ Septimus et ultimus
ordo est presbiterorum. Presbiter enim grece interpretatur senior vel senibus latine ¶ — Nota quid sit presbiter
non per etatem vel decrepitam senectutem. Sed propter honorem et dignitatem quam adepti
sunt presbiteri nominantur. hoc officium exhibuit christus cum seipsum in ara crucis obtulit
idem ipse sacerdos et hostia que est in passione. Ipse post ultimam cenam sacramentum
corporis et sanguinis sui discipulis tradidit. Horum septem ordinum sufficientia sic potest declarari
illi ipsi omnes gradus et ordines ecclesiastici ordinantur ad sacramentum
altaris quia hoc est sacramentum omnium quos fideles veniunt in suo tempore per
ecclesie ad hanc ordinem duo requiruntur. scilicet ipsi ad nos approximant quod fit
per consecrationem. Ad quam deserviunt tres sacri ordines. scilicet presbiter
et dyaconatus et subdiaconatus. Sexta subdiaconus licet dicitur sacratus

Nom

ordo est signaculum quidam. Ut dicit magister in 4° di. 24ª, qua in quam signaculo
spiritualis potestas et officium traditur ordinatio, ergo in quolibet ordine caracter imprimitur.
Ad solutionem huius dubitationis. Videndum est primo quid sit caracter. Ex verbis
Dionisii in libro de ecclesiastica iarchia colligitur tale descriptio. Caracter est signum
sacrum communionis fidei et sacre ordinationis traditum a iarchia. Ex declaratione
huius descriptionis dicit quidam sollempnis doctor Petrus de Tharentasio.
Quia caracter est signum sacramentale ideo est signum et causa gratie. Et utrumque hic
exprimitur, quia dicit quod sit signum a significatione sicut ab actiua significatione. Et subdit
sic doctor dicens quod hec descriptio Dionisii sit una unitate aggregationis quia
est communionis fidei pertinet ad caracteres scilicet baptismum et confirmationis. Et resi-
dium scilicet sacre ordinationis traditum a iarchia quod est sacro pontifice scilicet episcopo
pertinet ad sacrum ordinem. Et ita innuitur per hanc descriptionem quod tantum in tribus
sacramentis caracter imprimatur, scilicet in baptismo confirmatione et ordine, et propter hoc tria
sacramenta non possunt reiterari. Sed alia quatuor sacramenta reiterantur, quia in eis caracter
non imprimitur. Alii doctores describunt sic. Caracter est quedam indelebilis entitas
quam homo consequitur cum suscepit sacramentum ecclesie quod non est licitum iterare. Vel gratia
cum quis baptizatur confirmatur aut ordinatur imprimitur anime eius signum quidam
spirituale per quod distinguitur a non baptizato aut a non confirmato aut a non or-
dinato. Et disputant doctores. An huiusmodi caracter sit respectus quidam
vel res absoluta quod verius credo. Et in qua potentia anime. An in effectu affectu
vel intellectu quod iterum verius credo. Sed istas speculationes pertransito de
presenti. Sed ad declarandum ad quid ponatur caracter, dico quod caracter
non imprimitur nisi in sacramentis tribus que non iterantur. Et est signum spirituale et indelebile
in anima dividens populum fidelem ab infideli. Hic quatuor exprimuntur. Propter primum quia
caracter est signum, ergo quod conferatur in aliquo signo visibili a quo habeat rationem
significandi. Ideo non confertur in minoribus. Propter secundum quia est spirituale ideo
non imprimebatur in sacramentis carnalibus veteris legis. Propter tertium quia est indelebile
quia deleri non potest ideo non imprimitur in sacramentis que possunt iterari. Sicut sunt
penitentia, eucharistia, matrimonium et extrema unctio. Propter quartum quia distinguit fidelem
ab infidelibus. Ideo in tribus sacramentis imprimitur secundum triplicem statum fidei,
quia in baptismo imprimitur caracter ad fidem conservandam. Et iste caracter
distinguit totum exercitum fidelium a toto exercitu infidelium. In sacramento con-
firmationis imprimitur caracter fidei defendende et ille distinguit milites
christiani exercitus non solum ab infidelibus sed a fidelibus populariter scilicet a christianis
non confirmatis. In sacramento ordinis imprimitur caracter fidei plantande et
multiplicande in aliis et docende et iste distinguit duces christiani exercitus

Nota

Quid sit caracter

Solutio prime questionis ad singulas obiectiones

Nota

non sit ydoneus executioni. Et ideo tradunt doctores nostri quod ab infantia com-
pleta usque ad 12m annum possunt duo primi minores ordines recipi scilicet hostia-
ratus et lectoratus. A 12o anno usque ad 21m annum possunt duo alii minores
suscipi scilicet exorcistatus et acolitatus, et in 21o et supra subdiaconatus
et a 24o et supra diaconatus. Sacerdotium autem a 30o anno et supra
et ita 30o anno et supra potest quis ad episcopatum assumi. Ex sufficientia
tamen et ydoneitate personae et necessitate ecclesiae potest tempus ordinum dispensatione
episcopi anticipari. Tempus vero electionis ad episcopalem dignitatem anticipari
non potest nisi dispensatione summi pontificis quae dispensatio perchdolor est
nimis communis. Ad primam obiectionem de matrimonio dico quod quamvis sacramentum ordinis
sit nobilius sacramento matrimonii, tamen liberius consensus ad matrimonium requiritur
propter onera multa matrimonio connexa. Ad 2am de continentia dico quod non ante 20m
annum debent clerici ad sacros ordines promoveri de iure antiquo, potest tamen
de facto promoveri sicut et continentiam de facto profiteri. Sequitur in textu.

Ad singulas obiectiones

Secundum claves ecclesiae quas ipse concessit apostolis
eorumque successoribus. Supra dixerunt haec sacra constitutio per sacri altaris
consecrationem primum ministrum. In ista clausula proponit quanta eum oporteat
cuncte esse ordinatum secundum claves ecclesiae. Pro intellectu referenda est glossa clau-
sula ad praecedentem in qua dicitur quod hoc sacramentum scilicet eucharistiae non potest conficere
nisi sacerdos rite fuerit ordinatus. Unde hic sequitur. Secundum claves ecclesiae
scilicet ordinatus. Claves ille non sunt corporales sed spirituales. Unde dicit magister
in 4o libro di. 18a c. 2o ex dictis sanctorum. Sunt enim huiusmodi claves auctoritas
discernendi et peccatis iudicandi id est ligandi et solvendi. Ut dicit glossa Mt 16o glossa
Tractatus id est verbum domini. Tibi dabo claves regni celorum. Et huiusmodi claves
dicuntur auctoritas discernendi et peccatis iudicandi in foro animarum et non corporum.
Usus vero harum clavium est multiplex scilicet discernere ligandos vel solvendos. Ac-
cedere ligare vel solvere. Ut dicit magister in 4o libro di. 18a c. 3o. Iste
autem usus clavium aliquando fit in foro conscientiae sive penitentiae cum quis con-
fitetur peccata et ab eis discussione praevia absolvitur. Aliquando in foro con-
tentioso cum quis excommunicatur aut ab excommunicationis vinculo absolvitur.
Et quia ex praecepto clavium est ministerium et dispensatio sacramentorum. Ideo recte hic dicitur
quod sacramentum eucharistiae non possit conficere nisi fuerit sacerdos rite ordinatus
secundum claves ecclesiae. Sequitur in textu. Quas ipse concessit. Quas
scilicet claves ecclesiae ipse Ihesus Christus concessit apostolis et eorum successoribus
scilicet primo ante passionem et mortem cum principi apostolorum beato Petro dixit
Tibi dabo claves regni celorum. Et quicumque ligaveris super terram erit
ligatum et in celis, et quodcumque solveris etc. Mt 16o. Et quod dixit Petro

Textus

De clavibus ecclesiae

Mt

Sed ro no sufficiet ho a doctoribz modnis qua ad ꝑz ꝑte sic q
stra ſt clamꝫ eo q clamꝫ dat in ordie stra no dat in ordie
pn dicit hoc dctores q stra dupliciat capit Vnos ꝑ hoc cogstrebi
Alios ꝑ aliud dissuadi ꝑmo no clamꝫ Sed 2o clamꝫ Et 3o re
spdn q clamꝫ ceſſ Ad oſtas dissuadi ꝛ ꝑtes legendi ꝛ soluendi
Et ad hoc appz q due ſunt clamꝫ ceſſ Ad obiecta primo dico q ceſſ
multiplex ſunt date clamꝫ legis relaxe ꝙ mustꝫ ꝑsonis in quibz
ꝛ ꝑtes ꝑdictis ꝛ hꝰ ceſſ mandꝫ hoc de ſtipendio testiꝰ Mr Ib Et ex
tento no Ad ꝑma obiectoz q assumit de xꝰ qđ aliud appz 2o Ad sm Ad sm obiectoz
ꝛ no clamdꝫ dico hꝰ ceſſ mandꝫ de clamdo ꝛ aplicat ꝑ ꝑtem
querelantis no de ꝑte ministerij q concessa ꝛ aplis ꝛ hoc ſufficiebz
Ad 3am obiectoz de cursu dico q ecclia multis hz casib clamꝫ
ſi ex mandꝫ ꝙ deuotionis ꝛ dignitatis ꝛ principalis Ad 3am obiectoz
ſi fuit de ecclia ꝛ ecclia dico q solus deus ad ecclias ꝛ ecclias intro
duxit ꝑ mandꝫ agentes principalis ꝛ mustꝫ tm ſacerdotes ad ꝑtes intro
duxit ꝑ mandꝫ agentes instrumentalis ꝛ tm de ꝑte solutoꝝ ꝑ quos tm
ſolui obiectoz Ad 4az 3am Ad ꝑtes clamꝫ ſt ad aplicandu tm (34)
qua ꝛ ad clamdum ꝑ q ſt ſolꝫ ad aplicandu ꝛ no ad clamdum obiectoz 2e q
matim ꝛ ꝛc no ꝛ vsus hoc 1a ꝛ 2a ꝑs ꝛ vsus clamꝫ 1o ſt
ſtrus clamꝫ ꝛ ex misto ꝑtibz ſ Sed mihi tenſt no ꝛ clamdum
ex ſ ad aplicandu Vn pt q ꝑtes clamꝫ no ſt ad clamdum
Sed mihi tenſt ꝛ tenendu ſicut alibi Mr 1o 2o Mr Lour
ſicut clamꝫ ꝛc Et ad soluendu legendu Mr Lour
Et clamdum ſic ꝛ ſpecialis Sed in hꝰ ꝛ dicta qua matribus Soluto q ꝛc tus
clamꝫ ꝑ ꝑ ꝛ ad aplicandu Secundario ad clamdum Ad quos Ad 5m
obiectoz ꝑ q assumit Ad vsus malꝫ ꝛc dico q clamdi ex
ceſſ no ꝛ malus malꝫ tribz ſ ꝑme Et eo ſimpr loquendo bꝫ
ſ Manifeſti clamſo ꝑtibz ordinat ad aplicandu ꝑ ꝛ
obiectoz de ꝑme ꝛ dico q ꝑmo ꝛ ad aplicandu ꝑ
ad q tollendum ꝑ ꝑparat iudicandi magꝫ clamdi ex ꝑte
ad q tollendum ꝑtes remedium Et tm de ꝑte ſolutoꝝ ꝑ quos
ſui obiectoz Ad quintoz 4am Ad ꝑtes clamꝫ ſt ad ꝛfrand (36)
ꝑ q no quia ꝑtes clamꝫ ex ꝑmiſſis queritur ſe tm ad dissolutand ꝛ quos
ꝛ indirecte indirecte Vn pt q no ſt ad confirmandu ſed ꝑtes
confirmandi no ꝑ quos hoc Vlt solu 5o no appz quo ꝑtes clamꝫ
ſe extendat ad confirmandu Sed mihi tenet ſicut tenendu Lour

ad extremum. ¶ Sed mirum q̄ dr̄ Aug̃ mādat Cornelio ꝯ
formentū extremū. ¶ ad qd̄ q̄ dr̄ Aug̃ ꝯ ꝯ
sp̄ir̄ exhumū z publicū. ¶ Solutio q̄ medicina corporis
corp̄is z mag̃ q̄uidā quos vnt̄ sapientes medicos sūt capi. p̄ medicina
nō sanat religiosū p̄ mor̄dinē. q̄ ꝯ medicina spiritualis q̄dam mag̃
q̄uidā sanctos z p̄ experimentū z approbatū sanctos. ¶ Mādat p̄o mor̄
dinē ꝯ sacerdotes z sapientes medicos sūt capi. ¶ Sed dr̄ q̄ ꝯ medicos
infirmos cōducē ex mor̄dine sacerdotes. ¶ Respondet z dr̄
q̄ q̄uā medicinales z. ¶ Ad obiectū p̄mū q̄ fuit de mille
dre. dr̄ q̄ dr̄ploē z maledō. q̄dam z cū fr̄ō malo z q̄ sūt bonū
nūdū hūt p̄hilii ꝓpl̄ū. ¶ Ad aliud aut̄ cū q̄ sūmo z bono sūt co
nūa z mendacio cū q̄ malo z dr̄ō sūt cō
fusi. ethnici z extranei. ¶ Ad 2m̄ obiectū dr̄ q̄ ꝯ
ꝯmat sathane tradē. no ut intermedij aut omnino ab eo sūt
ꝓhibendi ꝯ cōmunicāt. ¶ Sequit̄ in Textu. Textus.

Sacramentū vero baptismi q̄ ad dei imaginē
renouatur in aqua tm̄ p̄ulit q̄ in adultis q̄ forma cōis a quo
cūq; ritu celebrē p̄fert ad salutē. ¶ De sacramento baptismi.

Cōsequēr ag aqua tm̄ p̄ulit q̄ in adultis q̄ forma cōis a quo
cūq; ritu celebrē p̄fert ad salutē. ¶ Cōpl̄ hoc sacrm̄ cōstituit
tendendo cui sapientia dicit. q̄ mt̄ ouā sacrā z p̄ciosa p̄cepit dūmodo
q̄ mt̄ ouā. ¶ Circa cōstitutū dicūt tredecim cui sacrm̄ bap.
q̄ mt̄ ouā z ad salutē magis necessa. ¶ Et q̄ quasi iānua sacrm̄
sit q̄ oēs p̄cedūt q̄. ¶ Primo formā. 2o materiā. q̄ibus. 3o agens
Circa materiā ybi. 4o q̄ritur vtr̄ collata. 5o vtr̄ fluū p̄ fluū
ad salutē. ¶ Circa 1m̄ ad p̄m̄ dr̄. q̄ sacrm̄ bap. admīstrat
tendūt trinitatē. p. z f. ff. cōsecrat. ¶ Et p̄ h̄ p̄o h̄ sacrm̄
forma q̄ cōsistit in p̄bis hūmōi. Ego te bapto in nō. p.
f. z ff. Et bapto te in nō. p. ¶ Circa 2m̄ tria tractanda. ex q̄bus
patet. p̄mo ad quē. ꝯ sacrm̄ bap. cōsecrat. dēntiā. 2o ꝯ quid ē aqua mst̄ ad
hoc sacrm̄ cōsecrat. dēntiā. 3o ꝯ quid ē aqua mst̄ ad hoc cōsecrat
ter ablūdat sup̄ fr̄em. vel no ad dicit. q̄ aqua tredēs. hoc fit bap.
q̄ p̄ dispēsa. ¶ Circa 1m̄ vbi dicit. no ad. Contra dicit ois
bapt̄ans ros sp̄m nouū. p. z f. ff. ¶ Dicēdū q̄ mat̄ia
Ad dicit. in aqua. Celebrat̄ aut̄ hoc sacrm̄ tm̄ in dā no in
alio liquore. ¶ Ad 2m̄. Cū q̄ cōtra fiunt q̄ aqua z ros
no p̄ mixtū in aqua. ¶ Ad 3m̄ dr̄ q̄ ꝯ
dicit q̄ tm̄ p̄ulit ad salutē. dr̄ q̄ sacrm̄ q̄ tm̄ h̄ sacrm̄
p̄ mixtū fiunt. dr̄ dicit mag̃ in 4o dr̄. z q̄ritur vtr̄ collat̄

Et remanet carnis carnis quia Johes baptizauit &c fuit qui carnez nunc
carnis materiale item. Illud aut ad qd instat dat hō effundebat & nō ad
hōm nec potū talebat nec gratiā conferebat nec carnaliter imbuebat
sed tm ad ritū baptismi christi & ad ei cognitionē ordinabat. ¶ Ad cour. Cour.
hoc ē dicendū qd Io. dat baptizans & ordinans baptismū Johis. Mii.
Johes. Et baptismū Johis potū talebat. Ad huius q̄ hōm ablucionē Oblucio
mundā & ordinatā et nō effusā quia ordinabat ad baptismū christi ut quo
sint imissa peccata. Dicit qd qd ap̄s dicit sanctū solum fuit dat sancte ri christi
et baptismū Johis potuit dici sanctū qd fuit signū sancte ri christi
sed ap̄s dicit sanctū ipse fuit dat sancte ri christi & ita ē nō fuit sanctus
hoc qd dicit. ¶ Ad primā obiectōz dicit qd baptismus Johis ordinat ad penam Ad obiectā
sanctoz qua tangit qm̄ ordinatus ad eoz completam. Vel ut dicit ad eoz ad ide
in sua fide. ¶ Ad 2am obiectōz dicit qd christ ordinat qd nō sit sanctus ipse deus
et tm de ordinatē p̄ quibus in sua obiectōe. ¶ Ad 3am obiectōz dicit qd aliud ¶ &&
baptizari baptismo Johis erant denuo baptizandi baptismo christi. Nec qd obiectā 2e quod
nō ē necessū. Dicit 1o p̄ Johes 2o &c. Effundam sup eos aquam mundā gra
& sanctificabor a sordibus. Ideo qdam baptismo Johis baptizati erāt baptismo
nisi rebaptizari sint quia fidem nesciebant qm̄ fide tinctus nō habuit
aliquā p̄ qui fidem tinctus habuit rebaptizandi nō erant. Et si
ideo plus q̄ baptismū q̄ fuerit amodum quia valuit baptismus Johis denuo
amodum. Et fuerit amodum baptismus ipse sufficit ad salutem in ps̄is sit dicit
pa qm̄ ad salutē sufficit baptismus Johis in ps̄is sit dicit. ¶ Ex hoc Cour.
patet & Lectum fo. 1o c. Nisi dat baptismū. Ecce baptismus vob in aq̄ 1e pos Jo.
baptizabor in ps̄is sit qm̄ baptizari sic Johem erant rebaptizandi baptismo Dubi.
christi. ¶ De solutōe huius dubitationis fuit dua opinionis doctoz quoz
quia quid dicendū qd baptizan baptismo Johis si nō habuit fidē tinctā
rebaptizandi erant. Et alii habuit fidem tinctam nō erant rebaptizandi
Et isti inferūt sic fundāt in statuta. Quia Artum. Quia Art.
quicunq̄ fuit baptizati nō fuit rebaptizati. Sed Artum. qd c. sit
rebaptizandi erant qui nō habuit fidem tinctā. Alii dicunt qd omnes
baptizati baptismo Johis fuit rebaptizandi. Et hoc rationabiliter est et
hystō & hoc tenet Artum. qd c. in pa. Johes simus quoniā rebaptizat Art.
baptismo christi cos qui dicunt se baptizatos baptismo Johis. Et ad hystō
dicō. Quia audiuerunt apud qd uicerat samaritā vbi dicit qd plures
de ciuitate illa obiisse christo qui ei credebant ita samaritā baptizat
quos dicunt ibi nō baptizasse Johes & baptismo christi & nō fuit pertinens
impositi nāq̄ et tam firmandi quia hoc primebat ad apl̄os qui
fuit ipse. Ad 3o apl̄e de hoc nō misit ad eos petrū et Johem qui

dans baptizant in nomine patris et filii 2 spiritus sancti / Et dicit Zacharias
ipse dicit q̄ sit hoc fieri q̄ ipsa linguae lanc no intendit abiudi-
care nudum no erant rebaptizandi illi quos baptizant. q̄ mo
mutatis formeq̄ corrumpitur ad mistice tactalis sacramentis / Et
ge dup. / hoc p trinitatem vere Aliq̄ p nuptias vere cōiugij /
ter fiat dup. / quia vt ex malia tota &c no est bap. /
vt ex similibus et hic dup. / quia vt est hic trinitas q̄ no mag sunt
in dicit / Et pris baptizo te 2 filij 2 non ff. &c no 2 pres
baptizo / Et aliter ex verbis trinitatis no mutat ordis sui 2
dicit bap. / Vt s dicit. Ego baptizo te in p. 2 f. 2 ff. nomē.
Et aliter nuptios equaliter vere fit / Vt s dicit. deus congelo aqua
et simplex dicit. Ego te baptizo. et nuptias mat in vna cōiugal / hoc
aqua a nimbis fricata / Et hoc per actū dup. / Quia vt ex loqua
fit ex nuptios vno q̄ nupte eodem intellectu q̄ ass ouo distorminatis
nunc Tunc patet exemplum fit vna et sine nuptios vno terminatis
baptizo fricata et ideo no est vera bap. / vt no fit vna loquela
nisi ex nuptios q̄ 2 eodem intellectu fit loquo terminata
ad malleum no obstante nuptios bap. 2 vera nisi ex malia
fiat vt dicit. Ad obiectum de arriano q̄ ex pdeo / Et tu
in solutio 2a quia ad sua obiecta. Cum sequitur Dup. v.
in aqua. Circa primo. Quia bap. dz fi in aqua. 2o sic. Hic monet
in plura aqua. Tertio sic martio in actu fit materia. De p̄o ex quibus fiat
q̄ bap. no dicat fi in aqua / qua stubio. Primitivus nutrabilis
bap. tristi de quo hoc actu stat. Ad 2m ex. Ego baptizo vobis obiectio p̄o. q
aqua 3a ex pma. quia aut p̄s me Ventura 2 Farnor. me 2 spe. Mc.
per baptizabit in sp̄u sto 2 igne. Sed m̄ q̄ bap. cristi dicat
fieri in igne. 2o q̄ bap. est lavacrum sanatis / q̄ olim magis
dicit sanitudinem sanate qua aqua. ergo bap. potius fieri in olio
Tertio lavacrum exaudit mundu sic vnctio fit in olio
ergo. a sili p̄s q̄ lavacrum mundi sic vnctio fit in olio
Sed materia 3 tangit m̄ qui dicit q̄ bap. debet fi in
in aqua / Et sic. 3o ex dicit. Quod quia mundi fiunt ex aq 2 ff. Ego.
in mundus in actu dei. Solutio dz materia sacra huius sic Solutio
ad reputandu sacra effectu. Illud ex q̄d conducunt ad quib
pertinet ptes dz in materia sacra / Cum ergo ex aqua mundat p̄ quib
in bap. aqua debet reputari tanq̄ rac nec ista vnctio

ideo convenienter aqua est baptismi materia. Est enim de sui natura frigida humida
et dyaphana ideo est proprissima, propter primam proprietatem scilicet frigiditatem aqua restringit
fomitem et concupiscentiam [illegible], et in hieme non debet accipi aqua nimis calida
ut locum habeat etiam in pueris, propter secundam proprietatem scilicet humiditatem aqua significat
mundam culpe ablutionem, propter tertiam proprietatem scilicet dyaphaneitatem significatur mentis
illuminatio. Etiam ratione [illegible] aqua est communis baptismi materia propter precium in essendi
Ad primas obiectiones facilitatem et communitatem. Sacramentum enim baptismi est magis precii in esse
facile in obseruatione et quod [illegible]. Ad obiectionem primam dico quod sanguis
capitur ibi metaphorice [illegible] passionis Christi. Ad secundam obiectionem
dico quod [illegible] convenientiam cum aqua [illegible] quam respicit [illegible] baptismi
non autem cum aqua mundativa que respicit maculam culpe que datur in baptismo.
Ad tertiam obiectionem de mundo [illegible] dico quod non est simile, quia in
baptismo datur gratia contra maculam culpe. In extrema unctione datur gratia
contra reliquias peccatorum. Ideo in baptismo convenit materia mundans
¶ 69 [illegible] est aqua. In extrema unctione materia sanans [illegible] est oleum.
obiectiones 2e q. Et sic de solutione prime questionis cum suis obiectionibus. ¶ Ad questionem secundam [illegible]
baptismus fieri debeat in aqua pura. Videtur quod non, quia sacramentum baptismi fluxit
de latere Christi. Ut dicit glossa super Johannem 19o c. Sed de latere Christi
non fluxit aqua pura, quia talis non est in humano corpore, ergo videtur quod
baptismus non debet fieri in aqua pura. Secundo sic. Aqua maris cum sit salsa et
Contra materia non est pura aqua et tamen in ea solet fieri baptismus, ergo non requiritur
pura aqua. ¶ Sed in contrarium 3o Johannis. Nisi quis renatus fuerit ex
aqua etc. Ergo ad baptismum requiritur aqua pura. ¶ Solutio [illegible] aqua
Solutio 2e q. ad primas obiectiones debet esse materia baptismi, ut dicit magister in 4o di. 3a c. 4o. Et debet
esse aqua sic pura quod sit vera aqua. Si enim sit aqua alterata permixtione
[illegible] maneat in esse aque tunc in ea fieri potest baptismus, et sic esset
aqua palludosa, quia talis non est abluta. [illegible] alterata [illegible]
Si autem tanta fiat mixtio cum aqua quod tollerentur [illegible] aque tunc in tali
Ad obiectiones liquore non posset fieri baptismus. ¶ Ad obiectionem primam dico quod de latere Christi
fluxit vera aqua non naturaliter sed miraculose in signum mundationis per Christum
[illegible]. ¶ Ad secundam obiectionem de aqua maris dico quod salsedo aut amaritudo
maris non tollit speciem aque sed accidentaliter alterat. Et sic breviter de solutione
¶ 70 2e questionis cum suis obiectionibus. ¶ Ad questionem tertiam. Utrum immersio in aquam sit ad [illegible]
obiectiones 3e q. baptismi materia. Et videtur quod non, quia apostoli baptizabant in [illegible]
Arg. ta [illegible], ut patet Actuum 2o et 3o capitulis, et tales non poterant omnes [illegible]
Contra ¶ Sed in contrarium est, quia videtur quod trina immersio sit necessaria. Ut enim
magister inducit in 4o libro di. 3a c. 4o, ex auctoritate [illegible] quod [illegible]
[illegible] Elysaeus quod ter [illegible] mergebat. ¶ Solutio [illegible]
[illegible] baptismi quedam sunt de esse [illegible] et hec sunt ut [illegible]

apud omnes quam unum est baptisma / Quedam autem sunt de bene esse et hec sunt pe
nes sacramentalia et non sunt eadem apud omnes Sed variantur pro ritibus et con
suetudine / et ideo de talibus consuetudo servanda est. Immersio autem est de bene esse
et ideo in quibusdam ecclesiis non fit immersio in aqua sed aspersio super caput
In quibusdam autem fit semel immersio / sed in aliis fit trina immersio Probabilior
tamen consuetudo quod ter immergit / quia significat fidem trinitatis / et etiam sepulture
Christi / hec tamen significatio non est de substantia sacramenti / quia de substantia sacramenti est res
significata et contenta non autem que est significata et non contenta / Ad obiectionem de cy
priano dico cum magistro quod [illegible] erat ad quam fecit consuetudinem istam
esse in qua baptizatur secundum consuetudinem que fuit antiqua immersionis. //
Sed dubitatur circa hoc cum fuso aqua super caput debeat fieri ubi non est con
suetudo immergendi / Cum sufficiat si super aliam partem corporis fiat / Et
similiter de immersione cum debeat fieri in [illegible] capitis immersio in quacumque parte
corporis / quia baptismus fit [illegible] ablutionem aie. quia non est equaliter in qua
libet parte corporis / Videtur quod sufficiat fieri baptismum in qualibet parte corporis
Sed in contrarium est quod in solo capite viget omnes sensus / videtur quod in
nulla parte posset fieri convenienter quam in capite / Solutio secundum
Hostiensem capiti baptizato capite [illegible] [illegible] aqua autem per immersionem dubium. ad
immersionem in aqua [illegible] ut et consuetudo fuit loci in quo fit baptismus / Sed
homo baptizatus non est autem baptizata alia parte corporis. Ad .2. quod
oppositum quia anima est in qualibet parte corporis equaliter. Dico quod verum est
[illegible] secundum essentiam non autem secundum potentias / quia in solo capite viget
omnes sensus. Consequenter quaeritur .1°. utrum tam parvulis quam adultis
[illegible] in baptismo confertur iustificatio. 2° utrum possit
baptizari in utero matris. 3° utrum in utero sanctificati sunt etiam qui sunt non
baptizandi. 4° utrum baptismus aqua possit suppleri in parvulis / Et circa pa
rvulos in processu. Dicitur primo videtur quod parvulis in baptismo non confertur iusti
ficatio quia ut [illegible] [illegible] in [illegible] de libero arbitrio / Deus est causa salutis et
[illegible] arbitrium est [illegible] capaces sunt salutis / sed parvuli non habent usum liberi
arbitrii ergo non sunt capaces salutis / et ergo nec iustificationis. 2° sic per
[illegible] in baptismo non datur virtus quia nec recipiunt iustificationem / dicit enim
Augustinus [illegible] inducit in 8° libro di. 8a quod parvulos et si [illegible]
[illegible] in [illegible] in potentia consistit tamen non habitum fidei fidelis fuerit. ergo non
[illegible] fidei [illegible] / Et confirmatur sic. parvulus baptizatus ad etatem
[illegible] adultam non cognoscit articulos fidei eo quod non posset [illegible] credendo
[illegible] habitum fidei. Solutio dicendum est iustificatio / quedam a culpa Solutio
[illegible] contracta sicut est culpa originalis / Quedam a culpa propria 1a q. ad sin
[illegible] Sed notandum est [illegible] quod sacramentum baptismi [illegible]
tam parvulis quam adultis proficit ad salutem

Ad obiectionem
.11.
Dubium satis
notabile / cum
suis obiectionibus
Contra .1.
Solutio
Solutio dubii. ad
singulas obiectiones
[illegible]
[illegible]
.12.
obiectio p. q.
[illegible]
Augustinus
Solutio
[illegible] singulas obiectiones

Ad dandum. ꝓ nullis quā diu ꝑmanet ad mīm̄ dñm̄ baptizat no
ꝑt. Ideo dicit. Quid qm̄ no ꝓficit no ꝑ meritū q̄m qui natꝰ no
fuit no ꝑt malū qđ nec baptizari ꝓtest. ꝑ Jacob 3o. Nullus quis
natus fuit ex aqua etc. ꝑ dicit dicit ysidꝰ ex 1o libꝰ sententiarū
¶ Soluit. Triplex ē status hoīs. ꝑ ante lr̄m̄ ꝑ sub lr̄a. ꝑ sub
gr̄a. Quarto ꝑ in statu resurrec. 2q ē adulta etate. In 1o statu
ante natū ē duplex ordo. scīe et sibiipse. In 2o statu natū est scīe
in 3o statu natū ē ad sibiipse. ¶ Ideo in 1o statu sola diuina operatio
ꝓficit. In 2o statu ꝓficit ho ministerium. In 3o statu ꝓficit ho
ꝑ ministr̄m. quia ibi erat ꝑ hoīs operatio. In 3o ꝑ operatio hoīs
¶ Quod qđ baptismꝰ est actus fidei. quia ibi ꝓficit ho ꝑ hoīs no ꝑt
adhiberi aqa. 1o no ꝑt ꝓpter hoīs no ꝑt ꝓpter baptizari. ¶ Ad obiecta
primū. de auctore apli. ¶ Ad 2m̄. Dico qđ in 1o auctore hoīs sic
quia ad gr̄a cristi sufficit. no quia ad effectū. Ideo in gr̄a
cristi in omib⁹ ꝓficit cōtra. nec in quocūq; statu. ꝑ sed in quib⁹
dam accidit. ¶ Ad 2am obiectū. in qua assumit q̄ deus primo ē
ad misceri. Dico qđ ꝑ qua ē ecclesia. ꝑ nos no sumus sustinen
remedia. in ꝑto ꝓ morbo. qua causa morbi nobis remittit
sunt remissa. ꝑ causa remedii no ꝑt nobis remitti sine
¶ Ad 3am obiectū. q̄ assumit q̄ oppositū magis sit fm̄ ꝑ. Dico
q̄ ꝑ est ibi tpe tm̄ denarius stando contra. 2 vadis tm̄ oriundi
possit reduci dicit. ¶ Et tm̄ de soluendo 2d quando ex causis obiectionibus
¶ Ad q̄s 3am dicit. in ꝑto sufficiens sit extra baptizandi. Dico q̄ no
nam ꝓ paulo. in gr̄a exercuit quos adhuc rei. q̄ paulo sufficiat ad
in ꝑto operat. alioqn̄ tūc sufficientib⁹ q̄ sic. in baptismo. 2o sic. no
tūc morbus no expert remi. q̄ sufficiat in ꝑto no reducit baptismo
¶ Ad mentem. 2 q̄ sumus ho. baptismꝰ in ꝑto dicit sic
ante dare baptizari. Unit 3o cō. ¶ Et confirmat. quia ꝑ baptismꝰ
flamen methaloꝝ sufficit. ad baptismꝰ aq̄ sunt flumen ꝑ assumit optimus
ꝑt in carnolio. Artium 4o cō. ¶ Ad sufficiens no ē in baptismo gla
mus. quo ꝑ ille nō ē baptismꝰ aq̄. ¶ Soluit. In baptismo est
duo considere. sic ꝓprie remedii q̄ respicit mortis medicinā. 2
obligatoꝝ ꝑtem q̄ respicit restituendi diuinā. Dico qđ in sic
sumit in ꝑto quantū ad 1m̄ remedii ꝓprii sed obligatorii
diuini ꝑtem. Ideo hinc optimitate remedii ad baptismꝰ aq̄. ¶ Ideo dico
sufficiens in baptismo. Ut de Cornelio. ¶ Ad ꝑmū obiectū. Ad sm̄
dico q̄ in paulo no extendit se ministerium ad sufficiens ꝑ ꝑto obiectū

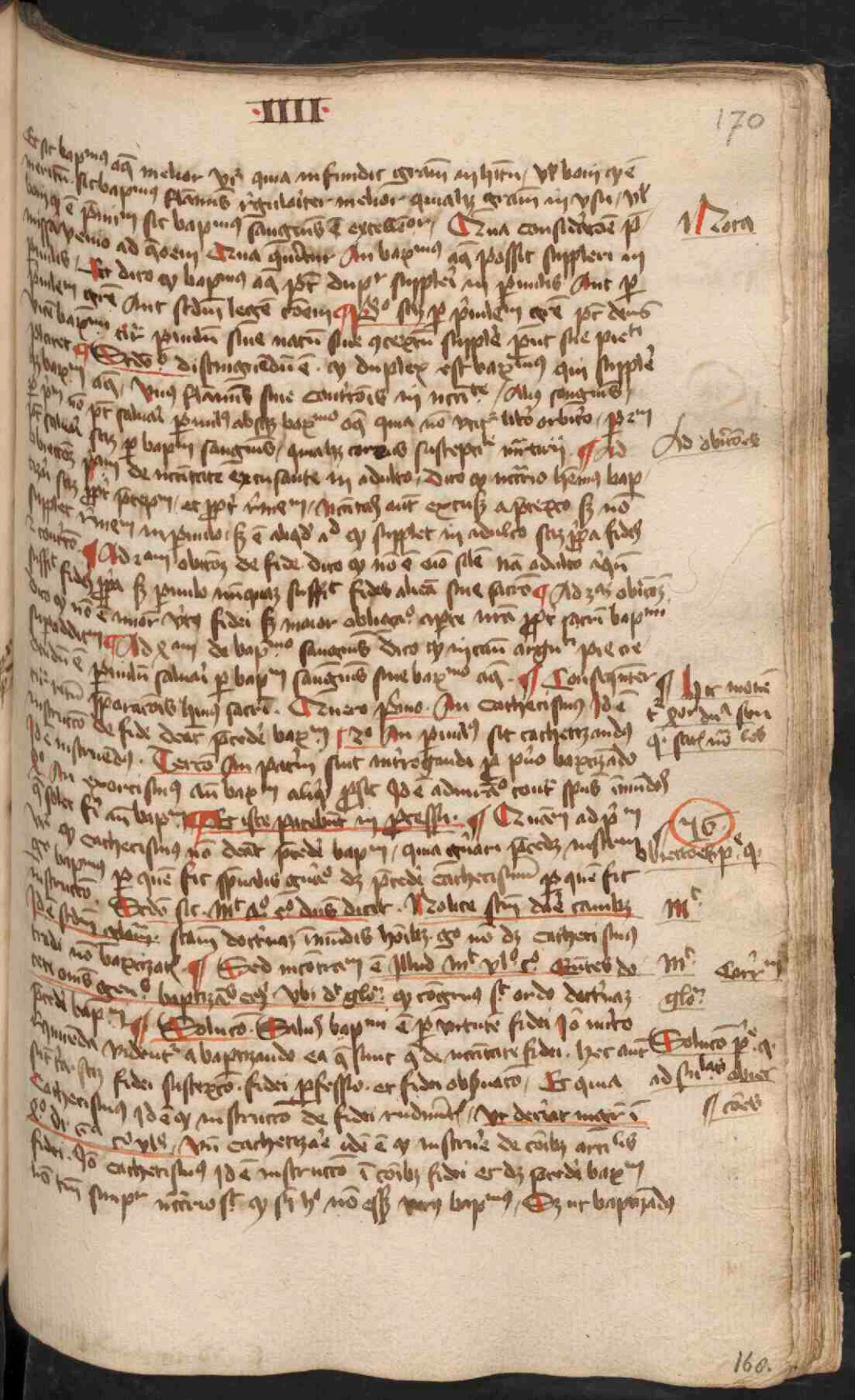

Ad arguendum quarto sic in primis aliud fidem ecclesie in baptismo
[illegible] primis intrinsecus fuit et audet no in ea quia fidem pro primis de
[illegible] fidem primis [illegible] vel de fide abhuiusce pro fuit fidem dyn
[illegible] pro primis ad obiectum pro resistit. Ad 2am dico q quamvis primis nondum
[illegible] habet actus et in gratia sanctificat. Ad tertiam de christo dico q
[illegible] quia maioris minimi et valentis fidei absentia qua christo
Ad quod obligat primis pro parvulis in primis no retinet sine in ecclesie
in pri. in deficient nisi et pro pro velit prestat. Ut primis no pt ob
[illegible] mino minimis affirmat pro prima rationem christi et pro posita eo
[illegible] q nec parvulis filius spiritualem potest obligare ad fidei fructum
obligandum. Solutio assentio aliud et sunt minimis ad hoc
[illegible] obligat pro alium. Ad 1um dico volumus et in hoc requirit consilium
obligat q primis pro parvulis vero gratis no spiritu. Ecclesie minimis in
q obligat in rei baptismi ad inpar pro eos. Ad aut omnes pro bapt
obligant ad vera obligatoria fidei. Pro ad 2um dico pro appetitu in pro
[illegible] et reddere deo deo pro. et sua durete. Vera omittit baptismo
q attendi hanc in pro lapsis primis agnum. Ad 3um de ecclesie a minus
dico q no a sic. quia hoc sit voluntarie no aut minimis. Et tria de ecclesie
[illegible] quamvis in sibi obicitur. Ad 4um et 5um. An exercitium in bapt pro
[illegible] q no. quia et pro videt minime q dat pomb no minimus. obligo
[illegible] fuit ambitum [illegible] Ordo dyn nequitia primus passe vasa
ad aquis salutare i baptismo aut eum negativa admitte. hoc minus q exor
[illegible] in bapt no gratis. 2o sic. Ordo dat primo pro exercitium
[illegible] Aut ego [illegible] eucharistia fuit 2um affirmat. Ordo pro 3o corpus
[illegible] ego expellit ego primis eucharistia dat demonia. Ordo 2o ego alius
[illegible] Aut pro [illegible] dyno minimis. Ad minorem q quia no
[illegible] Exi ab eo spiritus immunde. Ut hoc ego. Ordo sacerdos
[illegible] Solutio pro exercitium expellit pomb dat ita q minuit minimis
[illegible] q quia. Ad 1um ad 2am dico q longinquo de primo dyn
[illegible] Ad 3um ad effectum culpe et pene. Ita quia ad effectum impedit a salute
Ad 2am obiectum dico sed no q expellit dyn a primis 2m effectum
[illegible] aut culpe aut pene si impedimentum a salute. Consequenter
[illegible] de baptismo adultorum. Circa 1o sic in baptismo adultorum fiat remissio
[illegible] 2o q in baptismo adultis fiat remissio omnis pene debite
[illegible] Contra q in omnibus adultis effectus baptismi sit equalis
[illegible]

60

Dubitatur 1° q.

¶ Deinde p° vr̄ q̄rit̄ p° ordinem Sup. c° vi° dictum 2° cr̄ / vtrum aliq̄s
et baptizet̄ vnq̄q̄ in vtero. q. sic dicit. Dicit̄ q̄ baptizet̄ ministr
lauacr̄ pueri et̄ puer̄ se aq̄a ygne assistent̄ p̄ fundat̄ et̄ pueri p̄ sanct
se lauacr̄ / Nm vr̄ q̄rit̄ adult̄ an̄ bap̄m fiat̄ remissa p̄ctā. 2° sic
adultus q̄ ad baptizandū en̄ puer̄ accedit fictē accedit. q̄ no p̄ p̄ur
rē fictū q̄d̄ ē p̄ p̄ctā nisi q̄d̄ fictē accedit / Nm vr̄ q̄ in bapt̄mate

Corr.ⁿ ordo. adultus no fiat remissio dim̄ p̄ctā. ¶ Sed in contr̄. q̄ dr̄ Aug.
Dr̄ aplus ad Rom. vi. c°. Omne p̄ctm̄ sit dim̄ p̄ctā p̄ fidē dei. q̄ ē in bap̄mo. nō requirit̄ gen̄ alt̄ cuius
gratie ro dicit̄. q° vr̄ vt in adultis ad bap̄m accedēs nō req̄r̄ p̄ctā

¶ Solut̄ p° q. ad obiect̄ p̄mū Sed p̄ bap̄m remittit̄ dim̄ p̄ctm̄. ¶ Solut̄ accedēs ad bap̄m̄ fidē
in fidem dei. q̄dam sc̄ p̄mū. q̄ dam adult̄ nō sc̄ p̄ctm̄
nisi fidei. Sc̄ p̄mū nō requirit̄ p̄ctā / q̄m in eis nō est p̄ctm̄
nisi originale. Sc̄ secūd̄ nō requirit̄ de nouo / q̄m̄ in eis dictum
ē p̄ctm̄ actuale. Sc̄ tert̄ q̄ dicit̄ q̄ requirit̄ p̄ctā Sed tollit̄
p̄ctā. q̄dam sc̄ naturale q̄ ois̄ sc̄ et̄ nr̄ ois̄ cordis contriti
tribus confessi et operis satisfac̄. Quedam p̄ctā ē p̄ctā in actu ois̄
contritis suffic̄. Quedam p̄ctā actuale / fac̄ in dolor̄ contritois
p̄ctā p̄ctā nō requirit̄ nec 2ª adh° q̄ in bap̄mo adultus fiat remiss̄
p̄ctā / Sed 3ª requirit̄ q̄ ast̄ desiderio adh° q̄ fiat in bap̄mo /
remissio p̄ctā q̄ fiat̄ q̄ ē in bap̄mo. Et de ista nulla q̄stio fuit. Actum 2° cr̄ inducit̄. Et q̄m̄ en̄ hanc ante
en̄ p̄ctā sc̄ assistit̄ en̄ puer̄ nō en̄ fictē accedit / Nam fictē dr̄ accedē nō q̄ntū ad
nichil ad p̄ctm̄ actuale en̄ in puer̄. Sed q̄m̄ en̄ p̄ctā habitual̄ vel habituale accedit̄ ad̄ p̄ctā
fit remissio / et sc̄ sup̄ius fuit̄ dictum. Et̄ p̄ctā originale tollit̄ p̄ bap̄mum

Aug.ⁿ

61

Dubitatur 2°. q. ergō tunc̄ tollit̄ p̄ctā sc̄ naturale / q̄ntū ad̄ ois̄ p̄ctā. Et̄ p̄ bap̄mum valet̄ magis
q̄m̄ p̄ penit̄. Et̄ tunc̄ inducit̄ in q° dr̄. q° Tunc bap̄mus valet̄ magis
en̄ fictē q̄m̄ confessio vtrosq̄. Et̄ tm̄ bap̄mus de cathecumenis q̄ntū
en̄ suis dubitat̄. ¶ Ad q̄dam q̄ dr̄ in bap̄mo adult̄ fiat̄ remissio
omnis p̄ctī. Dr̄ sc̄ dicit̄ / Baptizandis ēt̄ mandat̄ ēt̄ institut̄ a corpis tuis in
statu suis habit̄. Nec ex̄ q̄ ho adult̄ p̄ bap̄m ad ōdiē dim̄ p̄ctā
culpe et pene sit restitut̄. ¶ Sed in contr̄. ē q̄ baptizat̄ ē p̄ctā
infinita corporalia et in eis ador̄ est̄ genitas ad̄ penitendū q̄ sit̄ pene
p̄ctī actual̄. ¶ Solut̄ in bap̄mo fit̄ remissio omnis pene debite p̄
p̄ctā actual̄ / ꝫ nō p̄ p̄ctā originale / Et̄ p̄ hoc̄ patet̄ q̄ dr̄ Aug.ⁿ

Solut̄ 2ª q. ad obiect̄ in fine

62

Dubitatur 3° q. in fine. ¶ Ad q̄dam q̄ dr̄ in omni adulto effectus bap̄mi sit
equal̄. 2ª vr̄ q̄ q̄mq̄ equalit̄ possit̄ esse p̄ omnes. tñ bap̄mus

baptizandus sit a pena eterna. Et quia in adultis baptismus efficax est ex fide
Sed numquid hoc est necessarium. Ad quod dicendum quod Christus in precepto
ait. Qui crediderit et baptizatus fuerit. Ubi dicit Cor. 7
Sed numquid ista verba Christi debent intelligi de illis qui habent usum
rationis tantum. Videtur quod sic. Quia ut dicit Augustinus. Sicut Noe et
tres filii eius. Sem. Cham. et Japhet. Et uxores trium filiorum eius. Quia
octo fuerunt in arca. Sicut ergo illi octo homines per aquam diluvii
liberati sunt. Ita nunc per baptismum salvantur. Sed illi octo homines
per aquam diluvii liberati sunt qui habebant usum rationis. Ergo et nunc
illi qui habent usum rationis debent baptizari. Sed contra est quod
Augustinus dicit. Quod baptizantur nudi Christo baptizato
similes. Sed quidam nudi ad baptismum veniunt qui usum rationis non habent.
Ergo videtur quod non solum illi qui habent usum rationis debent baptizari.
Solutio. Dicendum quod baptismus est quoddam sacramentum. Et ideo
ad baptismum duo requiruntur. Scilicet res et sacramentum. Res
quidem sacramenti est effectus baptismi. Sacramentum autem est
ipsa exterior ablutio. Et ideo quantum ad rem sacramenti
baptismus est necessarius omnibus. Et quantum ad hoc
non differt inter parvulos et adultos. Sed quantum ad
sacramentum differt. Nam in adultis sacramentum
baptismi potest precedere rem sacramenti. Et ideo
adultis baptismus confertur ante quam habeant effectum
baptismi. Sed in parvulis non potest sacramentum
baptismi precedere rem sacramenti. Et ideo parvulis
baptismus non confertur nisi ad consequendum effectum
baptismi. Et ideo parvuli baptizantur in fide ecclesie
quam habet mater eorum. Vel fidejussorum. Ad primum
ergo dicendum quod Augustinus loquitur de baptismo
quantum ad sacramentum. Ad secundum dicendum quod
illi qui baptizantur adulti habent fidem et voluntatem
baptizandi. Et ideo habent effectum baptismi. Et
similiter illi qui baptizantur in fide matris ecclesie.
Ad tertium dicendum quod illi qui baptizantur in
fide matris ecclesie habent fidem et voluntatem
matris ecclesie. Et ideo habent effectum baptismi.
Et similiter illi qui baptizantur in fide matris
ecclesie. Et ideo habent effectum baptismi.

baptizand; vt q̄ulibz dicit. Ex ce baptiza. Et ita dez. ſ. ſalutor
3e dom̄s in ſuis obiectis. ¶ Ad q̄rtū q̄ aut dr̄ia ſ. in ſpe horis
ag̃nis. Vñ q̄ q̄ma poſſ vñ, a dicit et ita aq̃a ingd. ¶ Eodem obiectis
ſtrum eſt q̄ dy. nō p̄ hoc mr̄ia ſcribendi nec faciendi q̄ fr̄ q̄ q̄ma
tedi q̄ fuit vt fuit mr̄edit. Ita q̄ma obſtruitur eſt ita malū / cet
aq̃ nō p̄ ita affirm̄ eodez modo mr̄ia. ſ. ſpiritū ſ. aptū ad corp̄. ¶ Ad
dne tone cristi ad hoc dicit. ¶ Dicit dico dy. nō p̄ cōpetere ¶ Dicit q̄
ptas baptizandi q̄ma nō p̄ eſſe ministr̄ affirmare ſalutē. Ad
obiectū; indurtis q̄ q̄ndo dy. vñ p̄ſona et una p̄ſona mr̄is
tone nō ſ̄z fuit eſſe dicit q̄ mr̄edit ita. ¶ Ad q̄rtū q̄ dicit ¶ Ad
bona poſſit baptizare vt q̄ q̄ma baptizat ſtidem dyamſin ſ. obiectis q̄ q̄
actu y̆arthicy q̄ma p̄ſcat. Iſte ein ſint tres actu y̆arthici illuminat dyal
ptizat. 2 p̄ſbr̄. ¶ Ad actu y̆arthici tenent nō q̄ma ipſe ſint
y̆arthici ſ. ſint p̄ncipales. Vñ p̄ q̄ nō poſſit baptizare /
ſ. ſic q̄ma p̄ ministr̄ miſſar hoc p̄ et miſſa ſuppleat / vt
q̄ p̄ dyacon̄ p̄ et p̄ſbr̄ / q̄ ita p̄ hō p̄ et nō.
¶ Ad 2m̄ contra ſ. q̄ ſolus homicida dem̄ ſ. ¶ Ita p̄ nō p̄ncipi ſ. ſ.
mitten. dicit. q̄ma q̄ baptizat. ſ. Mr̄ p̄ſ. q̄ baptizat nō p̄.
nō q̄nit. Ite aut nō eſt de arcta militare q̄ ei nō conuenit
offa ecce militat. ¶ Dicit nō bono ſ. bono nō q̄nit ¶ Dicit q̄
baptizare ex offo. Et ad. d q̄ oppoſ dicit q̄ nō bono tenent
actu ſue rectū y̆arthici nō actu y̆arthici ecclie cuiſmoi ſ. bapt. obiectis
ptat ſalē ex offo. licz poſſit ſibi competere diſpenſare ex ſcia
mandato dñi. ¶ Ad 2m̄ obiectis dicit q̄ p̄ſ. ſ. aſſiſtit ſ. ſ.
miſſar ecclie dicit ſ. q̄ miſſi p̄ncipi includat ſ. miſſi alteri
ſ. aut nō eſt in p̄ſ. ¶ Et ita dicit ſolutū q̄ patet ex dictis obiectis.

Quaſtio in textu. Et ſi p̄ſbr̄ ſeu ſacerdos baptizet in
quibuſdam caſibus fiunt in p̄ſona p̄ſbr̄ ſ. Terry
ſacerdotis. ¶ Hic p̄ſ. ſacra conſtitutio dicit de baptiſmo in
quo q̄ra dicunt. Circa tractat de p̄ma p̄ q̄ma ſacramenta ſ.
baptiſmi. p̄ma longe ado poſſit nō ita ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.
baptiſmi. p̄ma ſ. q̄ tabula p̄ naufragium. q̄ma ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.
ſ. ſ. baptiſmo p̄ſbr̄ p̄ſona p̄tendo corrupt. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.
ſ. ſ. p̄ſ. p̄ma tabula ſ. baptiſmi dicit. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.
ſ. tabula ſ. p̄ma q̄ma p̄ lapſu ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.
ſ. ſ. Dr̄ doctor magiſter ſ. dicit. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.
ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.

Sed nr̃ ꝑma mitta ē cota et dr̃nam formā p̃ꝫ, ꝙ p̃ꝫ ꝙ ꝑma
nō ſt̃ ſacrm̃ none legis. 2o ſt̃. Omnia ſacr̃a none legis tranſeu-
t mittēs ꝑma ꝑd adeo ꝑmittit̃ cordaliꝫ ihām. ℣ Sed contrariū ē ꝙ Cont̃
ꝑma mitt̃ ꝙ dr̃tdēs mit̃ ſacr̃a none legis, q̃r ſacr̃a ſūt medicine
ſalutis, ſed ſacr̃a ſūt ſacr̃a none legis, ergo ꝑma ē medicina
ꝑma. Item 2o ℣ Soluit. Dicēd̃ ē ꝑma q̃r dicit magr̃ mr̃ dr. Soluit
ꝙ ad arbitriū hūanū. ꝑma nō ē ſacrm̃ legis. ℟ 2o ſacrm̃ ē. Et etiā ꝓ ꝙ
ſacrm̃ ꝙ ꝑma ē ſacrm̃ none legis, Cōtra ſt nō eſſ̃ in ea inſtitutio
mr̃ſ in ea ē ſacrm̃ Dauid cōtrariū ē ſacrm̃ q̃rtū legis nō ꝙma ſūt
in ꝑtē legis inſtita, ſed ꝙma ſunt in ea ſacrm̃. ℣ Ad obiect̃ ꝑmū Ad ſui
Dicit ꝙ in ꝑma ꝑma ꝑcat ē ſacrm̃ ſit res 2 vē. Vñ quidā ſic obiectōes ꝓ
in cōfirm̃ et in alio modo. ℟ nō requirit̃ tanta vē ſed dicit̃ ꝙma.
ſanctū in ſacro cuſtod̃ cōt bapt̃m. Ad 2m obiect̃ dico ꝙ ꝑma ꝙ
ſt̃ ſacrm̃ ſ̃ fr̃e nō fit ſine miſtro. Vt miſtr̃ dr̃ abſt̃ ex di-
cōne tractatū̃ ꝙ eſt ꝓb̃ magnalib̃ ꝑmē. Et tūc de ſolutōe
ꝑme q̃ſtōis ſm ſuā obiectōnē. ℣ Ad q̃rtū 2m. Am ꝑma ſt̃ vēr ℣ Ad
ꝓ ꝙ nō. quia ſtātiū dr̃tdēs. ꝑma ē dolor nō ē ſ̃ vēr ſed obiectōes 2ª ꝙmis
falſū. 2o ſt̃. Cum hꝫ ꝑma vēr̃ hꝫ oīa. ℟ ꝑma nō ē ſacrm̃
fr̃tātiū. 3o ſt̃. ꝑma eſt ſufficiēs dr̃tōnis q̃ꝫ nō ꝙ vēr̃
℣ Sed contrariū ē dicit̃ vēr̃ tollit̃ et ſtātiū magr̃ mr̃ dr. ſt̃ Cont̃
℣ Soluit̃ m ꝑma hꝫ ſt̃ hō ꝙd ꝑ ſtātiēs m quā mr̃ exhor Soluit
ſtāpt ꝑma ꝑ cōne miſtroꝝ et ſt̃ ꝑma eſt ſacrm̃. Habz cur ſt̃ hō ꝙ ꝙmis
alio mr̃ actōes m quā ꝑma miſtri cōnectāt̃ intendāt ꝑcm q̃ fiūt
et hō habuit tempꝰ cōt̃ ſm q̃ ſtat̃ ꝑcm. Nam ad hmōi cōnectāt
cōtrit̃ hūs manēs cōt̃ hūtm̃ vēr̃ et actꝰ vit̃ cōt̃ actꝰ ꝑti
cōtrit̃ de qua fit cōnect̃ ſm̃ ſtātiū ſacrm̃ ſtq̃ dolor ſūmꝰ q cōt̃
dolorꝰ q̃ fuit m ꝑcm. 2do ꝑma eſt vēr̃. 3tio actꝰ 3tio ꝑtē
et ē ꝑma q̃dam vēr̃ ſſtātiꝫ q hꝫ actꝰ ſſtātiū ſtq̃ cōnect̃ delitꝰ
et tūc obiect̃ ſtātiꝫ ſtq̃ ꝑma ꝑcm m quā ē dei offēſa. ℣ Quia
hūi videbat dicē q ꝑma eſſ̃ vēr̃ ſtātiꝫ q̃ꝫ operāt̃ m matꝝ
dm̃ vēr̃ et vēr̃. ℣ Ad rōnēs rñdet̃ tūc hoc ſtātiū ē ex ſub
ꝑma vē ſſtātiꝫ. Ad maiorē dr̃ſ̃ obiect̃ ꝑma m quā ē offēſa
dei mr̃ſ̃ Matthei cui vēr̃ m quā ꝑtēs ad cōnect̃
et rōnē ſtātiꝫ. Quid m ſtātiū mſtr̃ negotiat̃ cū mercib̃
dm̃ vēr̃ m quā operāt̃ ē hꝫ mercātiū actꝰ et mercib̃ ē vēr̃

℣ ſtātiū

Cantalis sit p[ri]mata p[ar]b[us] et sollepnis / p[ri]mata q[uo]d sit p[er] et de omnib[us] sub.
p[ar]b[us] q[uo]d sit t[ra]nsit[or]ius et p[er] p[re]to magestat / Sollepnis q[uo]d sit p[er] mandatu ac
mandatu et honoribus celebrat sine pena vel p[er] parendo mandatis p[re]sidio / § Nota
fraudo et hinc q[uo]d hinc sollepnis pena pena[m] in canone. In capite. Sollepnis
q[uo]d. Et c[etera]. In capite iuuenis tenet penit[us] volens in foreis exire pena 2[u]m
si expiauerit epo loci sacris reddat. Quodo pedib[us] nudis capitibus et pulsibus
in strum missis reos se esse fatet et petat penitenciam / h[oc] vna si pri fuerit
qua si cum multis conducere[n]t de rapina rapuit / Epo mitto duos
ad in ecclia in choro sno d[omi]n[u]s sepe p[ro] p[ri]matos in pram festiuitat ex
latrinis p[ro] eoq[ue] absolucio denegat. Et sturgos abarce mag[n]a tulit p[ro]
tenuit impost aiq[ue] tenuit sed assegat cum[que] rapuit eoq[ue] restituat
cella eoq[ue] egit. Deus sup[er]nigit et pore lacrim[a]s eos demerent ex stud
Adam ecclia fuit de padso. sit p[ri]s fuit de ecclia cuedi. Quo deo cpis
sudgt et pposit mult[is] p[ro] eos de ecclia expellunt a quib[us] ejecti
tam theng pl[ur]s cuedi. s. [illegible] / Quia in gradib[us] cancelli tm presbit[er]is pce[r]
ex hoc 2[u]m c[ap]m Vt pdcis stolam cingi sacramentis eoq[ue] ministrant
q[uo]d ea non presumpserunt p[ro]nisi. Et ita hmoi p[er]sonis vsum ecclie
ipsis ad diem cene dn[i]. q[ui] est v[er]a fria ante pascha. In qua vtq[ue] sc[ri]pturat
dem p[er]sonis ad foreis exire et sic introducere put ex p[ri]s ipsos
pdcis et inter eos intrasse dnus ihs[us] ipsis ad ultimu[m] pascha qua tame
ip[s]is admittat ad gremiu[m] matr ecclie p[ro]pter ea alias p[ro]pter p[ro]stitu / Et ab
ultimo pascha cum nichil ab eoq[ue] ipsis ad die cene eoq[ue] et resurr[ec]c[i]o ille pro
pdcis anno denet p[ro] ep[u]m fuit in eis minister dispensatu / Ad
q[uo]d pena no[n] e dicto tenebrarum nec pagensib[us] ea ad ecclesiam admittat
et in tribi c[ap]m Ter tempt / Ad pthcolas ipse tpis tantis denotis
tempt no[n] sunt quia plan cum tepidis ipse nec ministrant vespharis
nocte ipse tpis sunt. Ter mit ad ppos / Pena pena sic penalis
ultim[us] sine mia. Ad sic p[ar]b[us] ultim[us] ecclie. Primo in fraternit est
in[ter]dict. Terra p[ro] sollepnib[us] sedm loca aliqua no dr celebr / qua
ni[s]i sedm tam sacrandu[m] aqualis cemet[er]ij ecclie et circu[m] / Ad p[ri]mat[us] p[er]ti
qui fuit p[er]tinet sollepnit[er] mitrat in p[ar]ti sic p[ro] q[uo]s 2[u]m cancell
sic dicit pena sollepnis quid faciendu est cui[us] cu / Dicit mi
dicto ab q[uo] ab sibi suspendat e ignotus pena sine pena et magna
si no sollepnis me ex fraternit[at]e tribu[n]e tribus sollepnitat[is] mihi tractat
p[ro]pter. In quib[us] dnis cancell sepone et sepelire in cimit[er]io. Habit studen
pent in conscientia dic mihi hmoi penis voluntarie assumut
p[ro] pena sub cui ecclie ex ouda dentes p[ro] dim dicunt. Ad
obiect[um] p[ri]m dico q[uo] ad hoc ecclie 6[us] c[ap]m 2[u]m de pena in bap[tis]mo
§ Ad dicta

Ad s[ecun]d[u]m abstractu

In sancto pnie fit p ex cassiõ ⁊ nõa voluntaria p via ustõie ⁊ p mõm
iudicij voluntarie susceptu / vñ ad subeñdu spõe iudicij requirit contro
ꝑ. q̃dã rem. p spõe iudicãde / dicit sequit cota iudice ꝯfitenti rõfessio
ꝑ 3ã sequit fine plato sic sanctis inpõsito p iudice sic confessõe
Ido ad pfin ⁊ pnie sacre requirit hõ tã. sic contro cordã confro
q̃b ⁊ sanctis expõs / dic pt mi p vñ calce in pto. ℣ Ad obiect p dicit
q̃ficit de mistris. Dico q̃ no dz sacrista mistrari vñ confit a mistro
tm tm q̃ est mi sacre. Ad 2am de confessõe. Dico q̃ quãdõ dimittit
pcessu cõfessõis mi actu no fit nõ confessus mi pto. Ad 3am de
sanctis. Dico simr q̃ ecce collocata colla p̃decta q̃ in pcessu
sanctis mi pto. uerat mi actu / vñ pot dici q̃ in sanctis ꝯfessi
nulli q̃n / q̃nã dicit quidam de doctrinis q̃ opus sanctis mi
pnie dicitur sit magis indecñs quã si nõ esset uisitus. Ad 4am dico
p hoc tñ dicit pnie sanctis pacis ⁊ ecce p. q̃dam p̃ compagi ad sacrista pnie
⁊ tñ de sacrista ꝑ q̃dam fen sanctis obiectis. ℣ Ad 4am etiam
Ad 5m de pcto adiuncti accepta sic pnia. vñ q̃. de quo ens dñs hoc ens obiectis
pnie hõ p. dz se pẽitere / q̃ hõ ⁊ de ornamali pcto pnie ꝑ q̃dam
hõ de quadã offensa dei dz fieri sanctis. ℣ ornamale ⁊ offensa dei
ꝯtra / ⁊ 3ã q̃ p̃ ornamale no datur pena sanctis ℣ pena dapnis Contra
Dicit ar sicut dicitur Sed pena totius pene sanctis uñ p̃. q̃
de ornamali no sit accedi pena. ℣ Solutio pena no ⁊ mst Solutio
de fen ꝑ et pallatium / Sed ornamale pcessu no ⁊ sacrista ꝑ hoc ꝑ 5m q̃dam
pallatium mi nobis fed in alto / Ideo de pto no requirit pena.
addito tñ ⁊ consolatione requirit dupplicẽ emis stand mistris
dicendo q̃d a deo sepat. ℣ Ad obiectum p̃m. Dico q̃d. ⁊ q̃d a sanctis Ad 5m
hõ ⁊ de pena sanctis no fit de pena dampnati / Ad 2am de quadã offensa obiectis
dicit pena Thaiethasso q̃ no ⁊ uñ mst de offensa ꝑ a
tonsa. ℣ Ad q̃dam ℣ Ad de ornamalibz sit p̃ accedat pena Ad 6m
pñ q̃ no q̃m ornatus alia sint ornata p̃ que ornatus ornamale alia obiectis ℣ q̃
pt bindere ꝑ sanctis. Aqua bindeta ⁊ aqua benedicta / q̃ de ꝯ no ⁊ nisi ꝯ
pena agenda. 2o sic. Pecuniale pcessu sicut no agenda. q̃ ꝑ hõ accedat
alibi pena sanctis pecuniali / ⁊ sic mi q̃dã ꝑ morte ꝑ no sit pena
⁊ sic pecuniale ornamale pcessu q̃ ꝑ ornatu pecuniale sit pena /
℣ Sed contra multiplicãtur alia pena ornamale / q̃ mistris / ⁊ mistris
ordinat in 8o dr. tñ / vñ q̃ sicut de pecuniali multiplicãtur no debet
ornamale pena sanctis de mistris. ℣ Solutio pena est introducta ad Solutio
tollendas offensas ⁊ ad reverendam ornatus q̃. pecuniale sunt pertes ꝑ 8m q̃dam
tollãt ornatus ꝑ pecuniale no. Ideo de mistris est dico agenda pena

debit. Sed tamen no ẽ mirr qꝫ ſit maior quia ſine tali dolo
ſibili poſſit eſſe para contra. Ad primũ obiectũ dico qꝫ bñ Ad ſm
Holland ar ſtam Paula quia ſufficient debent de parib maio abiectũ
ris et ſmilit de minoritz. Ad 2um dico qꝫ quia collecto de utr
parib ſubtrahent ẽ Ad 2um dico no ẽ maior de uno pcto qꝫ de a
Sed 2um hoium ẽ maior dolor de multis pcto. Et tm breuit de
ſalutac ꝯ gonꝰ tm ſub obiectu. Ad qđ dicit qꝫ ſm de ſm lib
turnſtatib tenent ꝯ cauſas contꝰ hoc. Dico ſine dolo qꝫ obiectũ
Circumſtare pcto ꝛc ſunt in tpe ſther dicta quia ꝑdictus ſit qui agit qꝫ
grauat pcm ꝛc mer mentit ſtem pcm. Verbi gra. Quid ſi dic
mihi debetur vꝫ ſmiſſe de mar vꝫ de ſco Ioh ſtore vꝫ ppe fore
Adam turnſtantie aſſignat pcm et tm no mentit ſtem
pcm. Quid ſi ſtat mutuo ẽ tenib pcm quia ſtat
indebite quia magis hꝫ reddit ab equalitate iuſtice et tm no
Petrat ſtem et pcm mam in ſte ſimplicit ſm. Ad ſtm 3um
qđ circumſtantie qꝫ cauſ hꝫ qđ pcm aggrauat trea ſtem pcm
mutat. Quid ſi ſtat re ſcripta, vel mi lore ſcripte vꝫ de loco ſcꝰ
pcm no re ſcripta no mutat in ſte ſimplicit ſimpl. Et tm ſtat mi
ſtem ſacerdotij. Iſta diſtinctio ꝑmiſſa. Dico qꝫ no ẽ mirr ſtam
hominem pcm ſine circumſtantijs hoc de circumſtantijs / 2um dico
qꝫ tales pcm no aggrauant. Quinto dicit quidam qꝫ circum
ſtantie ꝓbabiles circumſtant pcm de circumſtantijs. 2um dico ſtm q
pcm aggrauant / h mi no ſit mirr / qꝫ dicit eſſe ſufficere qꝫ
de pcto aggrat pcm ſtem ſtem qꝫ / Ad obiectionem mi
contra / dico qꝫ mirr ſit pcm ſtabit de circumſtantijs q
aggrauant ſi mi mortal ſint / Et hoc credo ꝓbabile et ſono ſcripto
Prima ſi aſſ quis furatus ſit multum et ꝛeddendum no ſufficit
contr ſe ꝛeſtituere re aliena ſtuo mer ſufficient ſi conſtitu
qꝫ furatus ſum ꝛeddere ꝛeſtituere re aliena. Tertio dico qꝫ
de circumſtantijs 3um dico mirr eſt ſtam confeſſi et pcm / qꝫ
qđ ꝛ interrogatus pcm ꝓbabit aggr pcm de pcto ſtem ſtm
ſtem ſi ſit in mortal / Ad circumſtantiam 4um dico mirr
ſtm ſi ſit in mortal / Ad circumſtantiam 4um dico mirr
ſtm ẽ voluit ſtem vel qꝫ pcm. Ad 5um dico / Et tm de
breuit de ſalutac ꝯ quod no ſit ſub obiectu. Ad Conſtat de Dora lex
ſtat tractando de 2a pte pcm ſtm di confeſſi qui re
intendunt de matia / Quinto ſtm dico ſi confeſſ ſit de mirr pcm

¶ Hic moveturs questiones circa istud [illegible] Pridie quo sine tenetur ad oralem confessionem. Tertio utrum sit necessaria ad salutem confiteri sacerdoti. Quarto utrum statim et [illegible] opportunitate tenetur confiteri. Quinto utrum ipse sit quibus confiteri [illegible] aut [illegible] confiteri. Sexto utrum tenetur venialia confiteri. Septimo utrum tenetur confiteri [illegible] ad [illegible] Et iste [illegible] in [illegible]. ¶ Ad quorum primam [illegible] ad [illegible]

[illegible] obiectiones primae quaestionis: Videtur quod confessio oralis non sit de necessitate salutis, quia [illegible] Petrus legitur flevisse [illegible] 26 in fine. Marci 14. Luce 22. Quod numquam legitur Petrum confessionem fecisse. Similiter de Magdalena Luce 7 [illegible] quod ipsa stans retro secus pedes eius [illegible] et capillis capitis sui tergebat. Quod nunquam legitur [illegible] confessio ... ad salutem oralis sacramentalem fecisse. Item videtur quod oralis confessio non sit ad salutem necessaria. Quod sit [illegible] contritio sit sufficiens [illegible] culpae remissio et [illegible] sit confessio [illegible] ergo videtur quod non sit necessaria confessio. Tertio sit confessio [illegible] ad [illegible] poenam satisfactionis pro culpa [illegible] poenae [illegible] videtur quod non [illegible] sit instituta in divina lege. Item videtur quod non [illegible] confiteri

Contra [illegible] ¶ [illegible] Jacobi 5° c. Confitemini [illegible] alterutrum peccata vestra. Ubi dicit glossa quod ibi praecipit confiteri oralem [illegible] confessio sit integralis pars poenitentiae ipsa confessio est necessaria [illegible] sit debet esse confessio [illegible]. ¶ Solutio licet [illegible]

Solutio prima quaestionis: quia actualiter [illegible] sufficiens [illegible] tamen et in [illegible] ... Item [illegible] originalia sine actuali [illegible] sufficienter [illegible] confessio [illegible] Confessio vero ad [illegible] verbum [illegible] Johannes [illegible] confessio

Ad solutiones obiectionum: oralis de necessitate salutis. ¶ Ad obiectionem primam de [illegible] et Magdalena [illegible] dici quod non erat confessio de necessitate [illegible] Tertia [illegible] dici quod [illegible] sit [illegible] quod non sit [illegible] ab [illegible] Ad 2am obiectionem de contritione dico quod in contritione [illegible] confitendi [illegible] in [illegible] confitendi [illegible] ipsa [illegible] explicite [illegible] Ad 3am obiectionem [illegible] dico quod magis est [illegible] ab alio quam a [illegible] Et [illegible] confessio [illegible] satisfactionis [illegible] Et [illegible]

86 primae quaestionis cum suis obiectionibus. ¶ Ad quaestionem 2am [illegible] sine [illegible] tenetur ad confessionem oralem. Et videtur primo quod non tenetur [illegible] quia [illegible] est [illegible] in omni statu [illegible] quia de confessione orali [illegible] de [illegible] confessio oralis quia

Ad sm̃las obiect.

Dupl. de confess

Ad 2am obiect.

Ad 3am obiect.

Confir. laicis

dr̃ et vr̃ curacie. Sed nr̃i sacerdotes no dr̃it nr̃ ad medicos consil̃ rem dispensent ther quasi eis esse videt q̃ ego libenter salutis q̃dit et si curados assumeret si medicos impensent. ¶ Dico ergo q̃ ad remissionem ore tenent̃ sm̃ dñi; quia ex alio tactu z suspicione a confessione est ore confessio pr̃ collationem de dicit et ab aplis est ecclesie mandata. Sed q̃rit̃ quid de penis dr̃ q̃ ad q̃ dicit q̃ confessio ore nr̃i sacerdotis est q̃ quasi p̃ libr̃ cruce tradere penas quas de mandato et statuto ecclesie dicitur q̃ ne crudos pñs. Et dicit ergo q̃dam q̃ ergo ad quas no tenent̃ ther tradere no tenent̃ ad ore confessionis. Et dico q̃ ergo quia sacerdotes ther fungunt̃ in multis vice patris. ¶ Ad obiectos p̃ma dico q̃ de pure malis non tenent̃ ad confessionem ore sed ad confessionem mentalem. Et ita nota dicta Augustini. Dupl. q̃ dicit. Ad 2am obiectum dico q̃ dupl. est confessio. q̃dam secreta et nudi tantum. q̃dam publica et nudi tantum. q̃ fit ore. vt̃ aliquis publice peccatum ad penam recipiendam in foro alicui sacerdoti p̃ delicto sacrilegio. Et hec e communis. Sed ad 2am non tenent̃. Et ad illud q̃ in contra. q̃ dicit quia hec sunt turpia. Dico q̃ non tenent̃ ad illud. Nicholaus abstinebat filios p̃ reverentiales confessiones. ¶ Ad 3am obiectos dico q̃ non sic tantum p̃ aplos. ¶ Ad illud de mulier adultera dico q̃ ex tunc non tenet̃ p̃ sit sine clave potest absolui. Et ego q̃ p̃ sua stulticia dimisit eam mulier et aplus sibi ordinabit q̃d habeat p̃ penitentia sue confessionis absolute. Nec aut ther no possunt nisi publicam penam p̃ confessam cognoscat q̃. Et ita de 2a. Secunde de quibus obiectabit. ¶ Ad q̃dam 3am dico sic nr̃i confitentur dicit q̃ no sic. Et quia vt̃ q̃ sufficiat confiteri laico. quia no obligatur ad confitendum nisi ex pure casu. Sed hec nonne no fiat nr̃i sacerdoti de facto. Ita tamen q̃ nr̃i d̃ confitentur sacerdoti. Sed d̃ confitentur aliquis pure vita. Ita q̃ nr̃i no sit nisi confiteri sacerdoti. Ordo sic baptizat et sacramentum et p̃ confitetur a laico. Et ergo similiter confessio erit minister. Ordo sic confessio ordinata ad recipiendum sacramentum. Et pure. Sed dicitur laicis magis recurrat quia sacerdos indiscreti. Inter vt̃ q̃ in. sic pure q̃ laico confitendum quia sacerdoti. ¶ Sed modo in q̃ in laico videtur licere p̃ quia deficiente pena. Ergo in laico videtur ad solos sacerdotes. Licet sit. Ergo in laico videtur pena

pium ad solos sacerdotes. Item non soli habent potestatem ligandi et solvendi
qui in ordinatione accipiunt claves, vero [illegible] est. Solucio — Solucio
peccata remittuntur a sacerdotibus omnia ut mortalia, quedam vero non ut venialia — 3e questionis
hinc est quod venialia non requirunt absolutorem sacerdotalem de necessitate. Mor-
talia vero requirunt absolutorem sacerdotalem quia in consilio quibus dicitur ad sacram
omnes per ministros sacrorum. Et in glossa super illud Jacobi 5o
Confitemini alterutrum peccata vestra sic dicit. Minora cotidianaque et levia
invicem, graviora sacerdoti pandamus quia dicitur habita confessio ad salutem est necessarium
confiteri sacerdoti. Ad obiectionem primam dico quod sanctus Jacobus presupponit — Ad primas
quod illis sit facienda confessio quibus est data potestas ligandi et solvendi — obiectiones
scilicet sacerdotibus. Ad 2am obiectionem dico quod non est simile de baptismo et
de confessione quia non potest aliquis substinere habere alium quam per baptismum. Vel
in primis [illegible] alius substinere habere quam per confessionem, quia in articulo
necessitatis sufficit proprium confitendi si non habere possit sacerdotem ut redemptionem
appetit. Dicunt tamen quidam quod in articulo necessitatis si non possit haberi sacerdos
peccatoribus tenentur laico confiteri si haberi potest. Alii dicunt quod in articulo necessitatis credo
vendo. Ad 3am obiectionem de muliere dico quod non sola confessio ad
[illegible] satisfactiones sed ad remissionem vim clavium in quibus sacerdotes
non laici. Sed est hic dubium. An sit necesse confiteri proprio sacerdoti — 88
dicitur quod non quia omnes soli sacerdotibus potestas absolvendi data est. Vel potest dici — Secunda solutio
confitendi. Sed quilibet sacerdos potest confiteri, ergo et quilibet potest absolvere. Vel secunda obiectione
[illegible] alii sunt qui non habent proprios sacerdotes ut [illegible] ergo isti vel non tenentur
confiteri vel non est necesse proprio confiteri proprio sacerdoti. Sed notandum — Contra
in capitulo Omnis utriusque sexus de penitentia et remissione. Solucio ad istam — Solucio
aliquis producendum circa creationem duo requiruntur. Unum potentia activa in a
gente et materia data in subsistentem. Hinc est quod ad effectum debite — istius dubii
ligandi et solvendi requiritur potestas clavium quam datur sacerdotibus
in ordinatione sed et requiritur materia quod est subditum quod venit ex iure
communi. Dico quod non sufficit confiteri cuilibet sacerdoti sed quod proprio sacerdoti
confiteri. Sed si queritur quis sit proprius sacerdos. Dicunt doctores — De
quod duplici modo quis est proprius sacerdos, quia vel ordinarius ut parochialis — sacerdote
sacerdos vel episcopus vel papa vel delegatus alius vel alius cui aliquis [illegible]
committitur potestatem audiendi confessionem quo ad suos. Et in [illegible]
confessionalia a papa sunt eo [illegible] sunt a legato vel [illegible]
[illegible] habentes auctoritatem dandi confessionalia vel [illegible] confessionem
[illegible] absque [illegible] in foro [illegible] sunt habent [illegible] sacerdotem

Nota.

Ad sui[tas] obiectas.

§9. obiectas p[ro] quib[us].

Nota.

quitremagy ydoneu[m] p[ro]batu[m] que durant dieb[us] ibi[dem] Nec credo ad hoc q[uo]d
apparear cu[m] statu[m] aut lucru[m] p[ro]babile in hac causa dicat[us] consequenter ut quida
dicit[us] valeant in fauore p[ro]babilis. ¶ Ad quod de facto dicitur
dicto q[uo]d stand[um] est p[ro]ut a p[ar]te apparuit aut erit ab eo ordinarie stando
hoc stat[um] fuit[us] parti[um] delegant[ium]. ¶ Ad primu[m] obiectu[m] dicto q[uo]d no[n]
stile de prata confinaed[is] quia ibi quer[ela] dett[a] est quilibz pannis tuncq[ue]
¶ Ad 2m no[n] cofesse no[n] e[st] matia quilibz hoc p[ro]pter fuit dict[us]. ¶ Ad 3m obiectu[m]
de platis dicto q[uo]d talibz cedit[us] a declinare sibi cofessis dicit[ur] eo q[uo]d
habent declarata fuer[unt] tractat[us] q[uo]d no[n] debet tractari cu[m] fuit mu[n]di
Et ad illu[m] quod obiicit[ur] in hac statu[m] suppositis esse quamuis no[n] sit
suppo[n]t[us] suppositis esse stand[um] mandat[us] dicitur ab aliquo tenet[ur] no[n] in q[uo]d[am] loco
mandat[us] p[ro]p[ter] quam[dam] infirmitat[em]. ¶ Et cu[m] de solucoe 3e q[uo]d[am] cu[m] fuit obiect[um]
¶ Ad q[uo]d dicit[ur] q[uo]d si statu[m] hui[us] aperte tenet[ur] cu[m] fuit p[ro]p[ter]
qua p[ro]pter affirmatiua obligant p[ro]p[ter] loco[rum] et tpe. ¶ Ad p[ro]p[ter] dicto
cofesse facte[m] affirmatiu[m] obligat ex p[ro]p[ter] loco[rum] et tpe. Cu[m] hui[us]
aperte tenet[ur] habet[ur] loco[rum] et tpe[us]. Cu[m] p[ro]p[ter] q[uo]d hoc fuit
cu[m] fuit. ¶ Ad 3m fuit hui[us] modi cu[m] p[ro]p[ter] q[uo]d[am] studet fuit si no[n] statu[m] hui[us]
aperte tenet[ur] requirit mandatu[m] p[ro]p[ter] tale quid fuit p[ro]p[ter] q[uo]d hui[us] aperte
no[n] cu[m] fuit statu[m]. Cu[m] p[ro]p[ter] q[uo]d statu[m] cu[m] p[ro]p[ter] tenet[ur] cu[m] fuit
hoc tenet[ur] statu[m] si dec[ur]s tenet[ur] et stet fuit. ergo hui[us] aperte
tenet[ur] statu[m] cu[m] fuit. ¶ Ad 4m dicit[ur] q[uo]d no[n] obstat q[uo]d no[n] fuit
et de cofesse facte[m] ad mi[n]s fuit cu[m] anno cu[m] declarat[us] fuit
p[ro]p[ter] fuit[us] tpe[us]. de qua. et sic. ¶ Ad 5m cu[m] sufficiat ad salutis
p[ro]p[ter] cert[us] adimplet[us] p[ro]p[ter] q[uo]d sufficiat fuit cu[m] anno cu[m] fuit
¶ De solucoe 4ti q[uo]d[am] fuit due apud doctore[m] ¶ Ad q[uo]d
dicit[ur] q[uo]d pastores teneant cu[m] fuit statu[m] hui[us] aperte
Nec declarat[ur] allegat[ur] q[uo]d quia expuset quod no[n] intendit
cumplere. p[ro]p[ter] desides et negligent[es] possit accid[ere] et quod aperte
p[ro]p[ter] valde obscure. Alii dicit[ur] q[uo]d cu[m] p[ro]p[ter] affirmatiua
no[n] obligat nisi p[ro] loco[rum] et tpe. et cetera declarant tenent[ur]
q[uo]d facere potest. quia p[ro]p[ter] de cofesse est no[n] et no[n] p[ro]p[ter] disciplina
no[n] fuit[us] no[n] cu[m] fuit nisi fuit cu[m] anno fuit pascha[lis] festo te[m]
quib[us] cedit. ¶ Ad tamen q[uo]d fuit cu[m] anno fuit p[ro]p[ter] affirmatiua
Nota. Vnq[ue] tale cu[m] fuit. Vt fuit cedit[us] vt celebret et stet mandat[us] q[uo]d
no[n] cu[m] fuit. 2o tale p[ro]p[ter] Vt si cu[m] fuit mandat[us] fuit
borat[us] q[uo]d cu[m] ab aliqua cu[m] fuit. Vt volens p[ro]p[ter] fuit
vt ad laudem ei[us] volens accipe quia in talibz solent cedere

...cula mortis commutacõe. Tarras ca. rõe consuetudinem ut si consuetudo dicti
...ctum statim. Et ca. rõe dubitat ut si non fuerit copula sacerdos sibi tyt
...nuus acquirit, verisimile ut si tyt ecclesiastica et tyt copula legitima vel simi
...dinary. Hec opinio est petri de Tharet. Et rõndetur aliquãs bõne
...ura. Ordinarius dicebat q. tyt ecclesiastica, sed non è tam securum sicut p. q. bõnetura
...Sed bõnetura addit q. diligenciã status et ipse ipsum diligenter tractare tenetur
...cubitus. Et innuit ista rõe. Quam diligenciã tenetur tyrannus vitare et tractus ipsius
...Sed lawyer rõnabilit. tyr exceptiõe tertius, vel. q. è omnis tenens pauc
...in fi. in contrã. Istat opinio, videndi consilium alio tyt. Et subdit bõnetura
...de clericis iudicatis non audeo consulere aut plenum credo q. tutum esset tra
...cubitus de clericis credendi q. sufficeret eius qui non stet paratus in nullis
...aliis stetit confiteri. ¶ Ad obiectum primum dico q. precepta affirmativa ob. Ad 1m. lae
...tenant. et loco et tyme, non quemlibet p. tyt mutatis, ut tyt q. tale obiectum
...ut male requiret. Nam alias tenet quod honorare parentes quantum quia plus
...obligat optimum sed dñs temporis hoc requirit. ¶ Ad 2am obiectum dico
...q. morbus sonalis obligat ut confiteatur. Ad 3am dico. q. duplex è vero
...illatio et strictius, q. dam dicit vere male. et hoc sit in confessione. et hoc
...non stricte, q. dam dicit p. arbitrium esse et ad hanc non stricte. Et
...sic de aliis vocabulis ad quos hoc nullus obiectus. ¶ Ad quartum et quintum. Quo passet
...aliquis confiteri p. peccatis. Aut p. suspitionem. Vel q. quia non obiectum. q
...sed sit tyt peccatum manifestum. Sed manifestum peccatum sit quod p. peccatis quibus
...aut suspectum. Hoc distinguere et distincte studet p. dñs tyt. Tyt è dic
...tum. Ubi subditus ad confitendum obligatus, non mihi a sacerdote tyt. q
...aliquis non nititur a suimet peccatis purgare. Vel vel q. tyt aperiat
...confitens p. nitentes et ita qui p. peccatis. Tyt quia q. tyt non sacerdos confitens
...per dictum a suis. Deus tyt absente vix longinqua distantia. Vel q. passet
...et dicat sicut confessio p. peccatis q. p. scripturam. ¶ Sed nicolaus de corbi
...a lyra tangit quod dicit. q. quia p. scripturam peccatum p. scripturam de quibus
...est confirmatio quia de tyrannis sit confessio fidei ad salutem. Ad primum. Ec. lyra
...go et confessio patet. ¶ Ad nonum quando confessio magna è quando alia
...Petrus nicolaus q. possit p. peccatis si à p. sacerdotes. Tamen in q. Dubito
...à tribus sacramentalibus limitatis è ad quos consuevit fieri confessio à quibus
...habuit manifestum. Quod ad 1m. tyt sine nisi Gregorius. Ne
...licet deus confiteri p. peccatis aut sacerdoti qui nisi per vel defectu desset
...p. actu equalitate congrue suppleri. ¶ Ad obiectum p. dñs dico
...q. hoc confessio fiat tyt manifestum q. non tyt requirit denarius nisi Ad obiectum
...manifestandi. Ad 1am obiectum dico q. in 1o casu per defectus
...p. actu suppletorio Aut p. sacerdotis Aut p. fletus suppleri

91

qua tamē no stat ei nata in forma iudicij spālis ¶ Deo ex confessi
pēm ex stilo curie. ¶ Ad obiectū ꝙmodo dico. ꝙ 1ª pars
Cōgregij intrā est in foro contentioso vbi iudex pōt petitū de iure
2 certum esse no in foro conscie aut pene vbi iudex de aia iudi
cat nec ibi cum certa sit Dico ꝙ quāmꝫ forte cardo sit alicuius pēne
non sit iudex in foro pene. ¶ Deo ex 1ª manifesti constat stilo 2 alia
Ad 2am obiectū de aucte bn Angl' dico. ꝙ mortis pēna de 2 ē culpis
quia ad causā 2 ad radicem morbi et est in corde / quamꝫ pauci sint
aliqui in effectu operis ¶ Ad tm de stilo 1ª quia non pōt obiectus

¶ Consequenter tractandum restat de 2a parte pene q est de restitutione quo de Restitu
rum pōt vel debet fieri restitutio. Et dicit restitutio. vel bonis Angl' vel de pena tio
Talem pōnit descriptō Restitutio est pene rei ablate 2 eque 2 ordinate restitutio Angl'
plenaria debiti vel malefacti. Circa quā 8 dubitat Anselmus Cur deg ho descriptio Anselm
tur sit. Restitutio 2 dec hominē vel ¶ Ad rem pōt pōt descriptio
optime sit. Causa pene ex fomite 2 qm in parte, sit ex stilo non pōt
Quia bonis bn debz in finem quodam normā fomitis Debuzem tm dr bonis
pōt vel in toto tum finat debuzem sibi restitui pōt ex stilo non pōt
¶ Dolosus bonis Angl' in descriptō sua duplicē actū ponit. scz Dolosus
ablatiō pene quod contrahit ex malo / scz causā intellectū fomes.
ablatiō pene tradens pōnit et ignorātiā scz habitus ex actu
malo pōt consequendo malā fortunā et pēnā malignas sine defectu
tate ad bonum proximi ad malū et ly humoi talia. Quia solus Christ
offensus ex christus pōt sine lesiō 2 tantū pōt ly tenet fomes pōt esse
pene 2 tenet tamē amittere et reis ꝙ ly restituere ista de rei lesiō no
tollit ¶ Amittit 2m quia restituit pōt fomitē pōnat Apostolus lesiō
tribuere Adhuc 3º 1ª dicit pōtest alia lesiō ly melior mala 2 Augu
pēne. pene lesiō male mee. ¶ Ad tm dicit descriptō Anselmi oppō ſ
tantū reddat deo debitum honorem et ly tanta no est satisfactio. Iuxta
cui et mensure tenetur deo honorem debitum reddi / et tm no tenetur
ꝙ aliquod debitum satisfacere. Ille no semp de satisfacit deo ꝙ me genero
semper lesiō. ex restitutionē vt quer descriptio. Dolosus. Anselmus. Dolosus
mici. de quo tm pōt remitti no nec bonum amittere / et tm ad h
mittit. tenetur deo no nec pōt remitti ꝙ nec amittere bonum. Ad
illud de quo dico ꝙ quia no satisfacit quia lesiō no reddit debitum
honoꝝ deo / quia in quo lesiō offenditur deus. ¶ Consequenter tra
ctandum ꝙo tractatu de restitutione aliquid ad satisfactionē de duobus primis
bus de pene explicatione. 2º de pene suppletione. 3º de pene relaxatione.

Hic nouit quod quod sequitur

Quia ad p[rim]m q[uo]d sic. Videtur quod homo non possit per penitentiam satisfacere deo. Quia sicut dictum est supra. Tanto aliquis magis satisfacit deo quanto magis tollit culpam. Sed per nullam penitentiam quam homo facere potest tollitur tota culpa. Quia secundum augustinum. Nullum peccatum dimittitur nisi remittatur quod in illo punitur. Ergo per nullam penitentiam quam homo facere potest satisfacit deo. Preterea. Sicut se habet peccatum ad deum ita se habet satisfactio ad deum. Sed peccatum habet infinitatem quandam ex parte dei in quem peccatur. Ergo et satisfactio. Sed nullum opus hominis potest esse infinitum. Ergo nullus homo potest per aliquod opus suum deo satisfacere. Sed contra est quod dicitur Ezechielis xviii. Si impius egerit penitentiam omnium iniquitatum suarum quas operatus est vivet et non morietur. Et ibidem dicitur. Si autem iustus a iustitia sua conversus fecerit iniquitatem omnes iustitie eius non recordabuntur. Ergo videtur quod per penitentiam homo possit deo satisfacere. Respondeo dicendum quod ad hoc quod aliquis deo satisfacere possit duo requiruntur. Primo quidem ut tollatur offensa. Secundo ut reddatur honor deo qui per peccatum fuerat subtractus. Et hoc est satisfacere alicui cum quis offensam illius removet ei gratum facit. Et ideo qui offendit nisi offensam tollat non satisfacit. Et hoc est quod dicit Augustinus. Non remittitur peccatum nisi displicentia displicuerit. Et quia per peccatum homo deum inhonorat ideo ad hoc quod deo satisfaciat non sufficit quod peccatum deserat sed oportet quod dantia cessent per que deum inhonorauit. Et hoc est quod dicit Gregorius. Culpam non tenet nisi qui eam et perpetrando amat et amando perpetrat. Et Augustinus dicit. Non agitur penitentia de preteritis malis nisi ut talia non admittantur. Dico ergo quod homo per penitentiam deo satisfacere potest. Quia per penitentiam homo et peccatum tollit et honorem deo debitum exhibet. Et ideo per penitentiam homo deo satisfacere potest. Ad primum ergo dicendum quod sicut dictum est supra. Tanto aliquis magis satisfacit deo quanto magis tollit culpam. Sed per nullam penitentiam quam homo facere potest tollitur tota culpa. Quia secundum augustinum. Nullum peccatum dimittitur nisi remittatur quod in illo punitur. Ergo per nullam penitentiam quam homo facere potest satisfacit deo. Preterea. Sicut se habet peccatum ad deum ita se habet satisfactio ad deum. Sed peccatum habet infinitatem quandam ex parte dei in quem peccatur. Ergo et satisfactio. Sed nullum opus hominis potest esse infinitum. Ergo nullus homo potest per aliquod opus suum deo satisfacere. Sed contra est quod dicitur Ezechielis xviii. Si impius egerit penitentiam omnium iniquitatum suarum quas operatus est vivet et non morietur. Et ibidem dicitur. Si autem iustus a iustitia sua conversus fecerit iniquitatem omnes iustitie eius non recordabuntur. Ergo videtur quod per penitentiam homo possit deo satisfacere. Respondeo dicendum quod ad hoc quod aliquis deo satisfacere possit duo requiruntur. Primo quidem ut tollatur offensa. Secundo ut reddatur honor deo qui per peccatum fuerat subtractus. Et hoc est satisfacere alicui cum quis offensam illius removet ei gratum facit. Et ideo qui offendit nisi offensam tollat non satisfacit. Et hoc est quod dicit Augustinus. Non remittitur peccatum nisi displicentia displicuerit. Et quia per peccatum homo deum inhonorat ideo ad hoc quod deo satisfaciat non sufficit quod peccatum deserat sed oportet quod dantia cessent per que deum inhonorauit. Et hoc est quod dicit Gregorius. Culpam non tenet nisi qui eam et perpetrando amat et amando perpetrat. Et Augustinus dicit. Non agitur penitentia de preteritis malis nisi ut talia non admittantur. Dico ergo quod homo per penitentiam deo satisfacere potest. Quia per penitentiam homo et peccatum tollit et honorem deo debitum exhibet. Et ideo per penitentiam homo deo satisfacere potest. Ad primum ergo dicendum quod sicut dictum est supra.

Obiectio 1ª

Solutio 1ª quoad

Ad obiectiones

Ad 1m

Ecc. q̄ etiā homīs dz̄ magne a sanctissimo. Juxta illud Ecc 3°. Mysterie ante
placēs deo. Ista considerāt̄ p̄missa dico q̄ temerarie hec ista sanctissima
Ecclesia et ordinē nō cōsulte nec ppe fr̄ contra ppa dicta. Ppter
Ad obiectōs dictū est fr̄ q̄ntū attendit ēmia q̄ ps sanctissimū sacramentū
dulgentē. Ad obiectōs. Negatiue ps negatiue. Discipuli s. contra fr̄ flagella
tores et ḡnāt̄ omīa carnis affligēd. tendunt ad tēm. omia ad mīam
ad diuinū. omia ad scandala oppa ad ordinē tendunt. ¶ Ad obiectōs
Ad 1m q̄d hereses lucra. ps. dico q̄ stando q̄ctas mīe hō de mūdo tendit
possēs ad vendēdū. Sed nō mīe de mūdo sic. Ad alia hmōi ip̄a tendit
96. hz q̄ dicit. Et ita de solutōe 2e q̄ōis cū suis obiectōs. ¶ Ad q̄ōnē
obiectōs 3e q̄ōis. Cum sanctissimū fr̄ possit ps oppa sō cōtrahi adimpleta dr̄ ps. q̄nia nō
hō mīgnia assūpta carnē cū sanctissimū cū mīlg sciat an ille in tradat
Et ita ps apparet istam oppa sanctificand. 2° ¶ ste Roger crabugo.
Contra infidēs dicūt fr̄ Danielis ypliani. ps̄m tua etiā ādmē.
Dicūt. Dan. 9° cō. Quē bonis ambros q̄dicit. Cū fides debet ps̄a sufficiat
Ambo. q vbi de est fides vbi est ḡa et meritū. Vñ p̄ q̄ ps̄mabia oppa possūt
Cōtra. fr̄ sanctissimū fieri tradant. ¶ Ad contrariū 2° q̄ dicit oppa ps̄a ad cor. 1m
Cū dr̄ sūt vnū q̄ntū ad ḡam sanctificatōis mīa tradant aut nō hmōi
mithil nō ps̄ dici. Vñ p̄ q̄ extra tradantē nō possūt fr̄ sanctissimū ps
Solutio 3e q̄ōis. dictum. Ista pars tota patet ex ps̄missis et ordinē. ¶ Solutio q̄nta ps̄
sitio 2 mīoro affirmē et sustinēdo mīstrē fidei nō ps̄ mīe tradare
Et nō oppa extra tradantē ad mpleta nō ste sanctissimū. Credo tn̄
q̄ ea q̄ in sanctissimo ste dicte ymagia Cruci flagellatōis ps̄ ymo
Ad obiectōs humōi fr̄ hoc est tradare fm̄ nō oppetat in tradare istam. ¶ Ad
obiectōs primū. Dico q̄ quia nō ita hereticū sic. dr̄ sicut fr̄ possūt
cōtrahere. Ad 2am de nabugo &c. Dico q̄ loch tractūs de tradōe a
parte ps̄ ab ignorēti nō de parte eius. Vñ ps̄ mīe dicit ps̄ supra
Ad illud Ambrosij. Dico q̄ ps̄ fides stando dentōnis mīe cōstituūt
q̄ sic ibūs. Sed fides debet ps̄a sanctificat. Ad 3m ps̄ 4° et obiectū de
ps̄ōna dicta q̄ de nāa nō hz rationē cōstituēdi. Tamē ps̄mit sanctissimū
96. cōtrahi et cōsumi ne hz rationē cōstituēdi ad salute. quia nō oblimus sacra
mīsteria deus. Vñ indulget Ambros q̄ ibidē. ¶ Ad q̄ōnē q̄nta dicendū
91. obiectōs 4e q̄ōis q̄ ps̄ possūt sanctificare dr̄ q̄ nō. ps̄ illud argūm. 2° ad cor. 4m
Oppa dz nos omīb manifestat cū ēlumat ps̄ vt liberat q̄nq̄ ḡtia
corpīb ps̄ent gressūt. Sicut ḡtia spūs in ydē cōsistūt. Vñ p̄ q̄
dr̄ ps̄ nō ps̄ sanctificare. Sic simul sanctificat et ps̄ ymo fr̄
contra. et cōsūti. Sed ymo nō ps̄ ps̄ nō ps̄ tradi aut cōsumi
Contra nec sanctificāt. ¶ Ad cōtrariū 2° q̄ dicit mgr̄ in 4° dr. 2d. cō 4o

Ex sua Theodori epi Cantuarien. Si agenda pmanu in fide pte
sue mortue. aut rumpleta satisfacio amittere videbit. et ecclie largiendi
quidq; plene et pfectu. Ita eni et fidelibus et captiuis pfectus
pcedit. Et Mathei xxv. Venite benedicti patris mei. Mathaei
Soluto. Duplex est offensa satisfacio. Quia est specialis causa petere Soluto
et dari quare. Ly hec de prima. Et quo ad hec offert se pt quis ad qd quis
satisfacere. quia pt semel Xpus nos mundauit sue demat tm alienis. Quia
Duab offensis satisfacio et soluto debet debiti petere remissione
Et quo ad hec offert se distinguendu. quia aut quis no pt se satisfacere
Quid quis mediator pt quis debitis et creditoribus no pt. Ly
per tm alius pt se satisfacere. Quid est quia ly tm restringit ad
alia tm facta. Si aut pt se satisfacere alius no pt se satisfacere.
Ad obiectos primum dico q; ille hoib dicit dupl. quia ad ne fidei. Ad obiectos
q; ipsemet fecit aut mispe mittere quid sit. ne q; fecit alius qd eo. Ad 2am
Restitue in pte. Vn dico q; licet no possit quis pt alio teneri. quia
contra et tradit pene sacramentalib Tamen pstupposita remissione tanquam
tradit pt quis in arte mittere pt alio teneri. et similit satisfacere nec
video. Ad quarum ibi restituto ablati sit pt satisfacio. (98.)
pt q; no. quia remittet ausfert q; no pt restitui. cui non sit illa obiectos
summa dignitas membra aliqd sunt Xpi. ergo in multis tenetur ad in Ad quos
pt. pt q; ista no oportet restitui. Ad 3m sic. Deus impedit aliqd
ab aliquo bonum obmedo sunt dignitate no pt pterea restitui
qd no te. Contra sic. Deus impedit lucru alterius sicut de pmanere regi
pt de terra qua no soluit tributa debito tpe tenet dampu dare
ei lucru futuru. et tamen no oppz q; sit restituc. Q; de dicto
sit satisfacere impo. sicut arbitriu sapientis. Restituto pt no et de arbitrio Lucru
sapientis pt pt q; no sit pt satisfacio. Ad motiuu et q; no
pt sufficit restituere in ablati nec aliqd supererogatum. Ideo quis qui
de facto lucru. Ad 4m dicendu. Duo sit aliquis de restituendo reddo quidem lucru
pte. Et tenetur mak. quia ei quod pt restitui tenetur de tanto maior
pena. Vn pt q; restituto ablati sit pt satisfacio. Soluto
Impletur aliquid pt dicit pt satisfacio. Uno. tollit pr omne aliud Soluto
q; de debitum satisfacere exigit. et quo restituto ablati et pt satis qd quis
facio. Alio. pt aliud q; integrat satisfacere. pt in quo satisfacio re
gitur. Et hoc nec restituto nec pt satisfacio. Et glat re obia
tm oppm. Vn dico q; ad satisfacio. debita requirit restituto ablati
si fieri pt. Si aut fieri no pt restituto tut tenetur ad ea no te
quia instita no ff exigit equale pt pte et pfor. Vn qui no pt

Ad obic⁹ — restitue in ꝑa forma talis tenet de dampno dato ad arbitriū bonⁱ
viri satisfacere. ¶ Ad obic⁹ primum dico q̄ statua forma nō obstante
conferat⁹ vt sibi ꝑ detractū sint restituta arcta⁹ tē ꝑ arbitrū subdit⁹ tales
tenē ad restituendū furtū. Ad 2ᵘᵐ dico q̄ aut ꝑsona est talis q̄ ꝑ nullū
pecūiā aut eq̄ pretiū satisfiat de dampno 2 iniuria sibi illata possibilitatem
furtū ad arbitriū bonⁱ viri. Et si ꝑsona sit talis q̄ ꝑ nullū pecūiā aut eq̄
pretiū nō possit satisfieri de dampno 2 iniuria sibi illata dico q̄ abstinere
debet nō possit tale quid restituere sibi de iniuria satisfiat ꝑ q̄ ꝑ
ꝑ nō ꝑt ei restituere tē sibi alio satisfiat. Ad 3ᵘᵐ dico q̄ si nō re⁹
ad totū tenet q̄ forte erat furtū. quia cuilibet huius sunt ꝑtes a ꝑte
multiplicat impedire. Tame ꝑstans impedim tē ad minꝰ ꝑtē est
ad reddē ēstimū dampni dati. Ad 4ᵘᵐ ē ꝑsimile. Sed ad. 5 de
Zacheo dico q̄ ho fuit hō frus Zachei de mente sua. Ad fine
aliis ꝑpositis gratis. Et sic de q̄ꝫ ꝑclusis q̄ quis ex illis obligat
Nota de ꝑdonatione. ¶ Circa tractatū de pena sue satisfactionis expletorie. Consequent
tractandū ē de ꝑsonis suppletis a sit ꝑ purgatorium. Circa ut aut
nego vñ. 9. di. 20. ar. 2. ¶ Et qui sic expletoriē pene sue satisfactionis
dimittunt ignis purgatorij sentiet et gradui⁹ pmanet⁹ quā ꝑ hic
impleuerint penam horrendū est ē incidere in manꝰ dei viuentis. Sed hic
breuiꝰ lo. c⁹ Deus ex eis sit misericors ē 2 iusti. Circa ergo
Hic mouet⁹ q⁹ quoꝫ pene ꝑ purgatoriū sit 2 vbi sit. Ordo ergo pene ꝑ
ꝑtes nō sint gradiū sit maior qualibz pena hui⁹ mundi. Tertio an hui⁹ qui nō
impleuerit satisfactis in vita sua di et hui⁹ meruit iuste puniri. Post
mortē pena purgatorij. ¶ Quo ad primū ergo ꝑtes pene purgatorij
sunt recti de fide ꝓ ea. q⁹ An in loco purgatorij sint ignis materialis
hui⁹ patiant⁹ aliquē corporalē. 3⁹ An hui⁹ q̄ sit in inferno ubi
ꝑgatorio cognoscit ea ꝑ sunt in hoc mundo. ¶ Et isto ꝑcedit⁹ ad
99. ¶ Circa ad ꝑmū ad⁹ q̄ ꝑgatoriū nō sit. Dicit enim sanctus Iacobus
obiectiones ꝑ quas Apoc. 14. Beati mortui qui in domino moriuntur. Sed anima iam dicit sanctus ut requiescant a laboribus suis
Beati qui moriuntur in dño ho pendet ad purgatoriū ergo purgatoriū
nō est ponendū. Ordo sic. Quod se hꝫ magis ad supplicium sic
reddit se hꝫ ad ꝑmiū. Sed defendere impetrare statim pendet ad
supplicium. Beati defendere tribulati statim pendet ad premium ergo
hō q̄ nō sit purgatoriū. ¶ Ad maiorem ar⁹ sic. q̄ defendere ab hoc
sibi sui rubea ꝑtes contrarium hostium et sic nō dicto patet
similiter nō expletum aut q⁹ illi pena diuinitus ꝑ ira purgatorij.
Secundū aut nō diuinitus pena q̄ est tanꝫ diuinitus misericordia

Arg̃ ad corp̃ 3o ſic dicit. Ex qua ꝓfitur legum ſecum ſtupida gula Arg̃
entſſe tñ ſic ꝑ ygne ſed no ꝑ ygne mundi vñ noſtry ſc̃ purgatorij.
Dalton Crudi ſtolen Arg̃ de furore ſñ ſic gud. Crudi ſit val Dalton
de malo quibz no ꝑſtat eme ſuffragia. Crudi valde bony quibz no ꝑ gomb
ſint nimia eme ſuffragia. Crudi no valde mali q̃ ſuz ſint mali Arg̃
malis venialib; nō dampnab; ſ hyis ſtat ny pena purgatorij poſſit. Et
ſo ponebat ꝓpatio ny. dicit eny q̃ no ſt purgatorium ſ error quoꝛ
hodiernoꝛ qui dic Waldenſes quoꝛ numꝰ eſt ny auſtria. Ad obiect dicto Ad obiect
ſtub ſtra ꝑ. ar nova deſpenſ ſit ny auſtria. Ad obiect dicto
q̃ ſcriptus loquit de laborib; ny agendo ſ no ny patiendo. Ad 2am
dicto q̃ ſanctus q̃ ꝛ de ſe ſtatu dicit ad ꝑſens. Tame ꝑ nimis
impedit hoꝛ ꝑſ dñi ꝛeus contractus. Ad qua purgatoꝛy
ꝛ ꝑmanẽs. Inſuꝛab; ubi ſt purgatoꝛy. Nam vñ ly ſt i mſ 99
no. Nam ꝑ auctoꝛ de furoꝛe arguit q̃ libenter de malis miſeꝛy Dalton ſtat
q̃ ſit ny mali ꝑ de ꝑſens mſtꝛi. Dicit ingenue pub eodem ygne nō.
tenuit ꝑſens ꝛeuelat ꝑſens. et alibi purgat. ergo purgatoꝛy
loꝛy eſt ny mſtꝛio. Ad maioꝛem ꝑſ q̃ dicit hugo de ſto vic Hugo
tor ꝑſule ꝛ q̃ ny hyis loꝛy ꝑmanẽt aie ny quibz culpam quã ſtudt hugo
ꝑ ſtinq̃ q̃nib; capitalib; ſ actu. cui dicuntur duobꝰ mortum
mꝑtuꝛ ny balneis ꝑ noctuꝛ hyis ſtinq̃ ny hꝰ dyaoꝛ Ad vñ ꝑ̃ ſtat
q̃ purgatoꝛy no ſt ny absq̃ loco deſignato. Dalton loco ꝑ Dalton
ſtatoꝛy aſſignat aiabz duplicit dicut ſtdm̃ legem rodem 2o ꝑ ſtat dubij
quoꝛ eſt ny ꝑus loco deſignato ſtz ny ꝑ ꝑſens q̃ ꝛ mea aut hymbn
ꝑny ꝛ loco ꝑmanẽtatoꝛy. dicut ſtdm̃ dyſſenſatoꝛ ſcalem 2o ꝑ
dicut aie ny dmſis loꝛy ny quibz ꝑmanent. dicut ꝑter absq̃ ſua
ordinatoꝛy ꝑ ſuffragia dare quibz ꝛgant ny illis loꝛy. dicut ꝑ̃ hmoꝛy
ſtinq̃ſtoꝛes ꝛ emendatoꝛy hoꝛ aut nō eſt ſtdm̃ legē rodem. Ad dicta ꝛgoꝛy
ſt hyisoꝛ de ſto ꝑtio. Finde q̃ mſtꝛi ꝛ ſtdm̃ dyſſenſatoꝛes no ſtdm̃
legē rodem. ſ ſit ny de ſolutoꝛe ꝑne q̃ib; tñ dmus absoluit. Ad q̃ꝛ Lo. o.
2am. In pena purgatoꝛij ſit maioꝛ q̃ in pena hyis mundi vñ
q̃ no. q̃a pena ꝑmanẽtis ſenſꝰ pena dicit. Ad 2am pgatoꝛy absoluit
ordinat ny tm̃ ſtz venialiũ. Dicit vñ q̃ 2am purgatoꝛij dicit 2o q̃
eſſe ſenſꝰ. Ne pena 2am conflagꝛatoꝛis purgabit tut purgd
ſit. q̃a poſtea nulla ꝛ ny pgatoꝛio. Ad confutat q̃ illa 2am ꝛ
maioꝛ q̃a 2am purgatoꝛij q̃ad ad duꝛa. ꝛgo oꝛ q̃ ſit maioꝛ q̃ad
ad arbitꝛatoꝛ. ſ Ad maioꝛem ꝛ q̃ dicit hugo ſtinq̃ ny q̃dã ſimoꝛ Hugo
q̃ ꝛgnus purgatoꝛij ſit diuꝛnus q̃a ſtudy ny hoꝛ ſſto 2am ꝛ
hoꝛ ſenſꝰ ſut ꝛeguꝛat q̃ad ꝑ. ſ Dalton. dmſy ꝛ 2am ſ Dalton
2a q̃ad

nō.

vna dampni de carentia visionis diuine. Alia sensus de afflictione corporis de
pena sensus concordant doctores quod prima sit maior quam aliqua pena mun
di. Quod de pena dampni dicit Petrus de Tharantasia et alij sequen
Contra tes quod prima sit maior ipsius desiderij et affectus ad summum bonum. Quod contra
tenet alij et probabilius quando appetitus quam certitudinem in purgatorio habet
valde ordinatum quod eis dictat in ipsis nondum deberi summum bonum ita
Ad obiecta sine nimia molestia tollerant penam dampni. Ad obiectum primum
dico quod caritas perfecta in sanctis quod non est ex quantitate pene sed
dispositione parentis. Ad 2am dico quod in illis qui purgati erunt per ignem
Quidem sunt post mortem purgandi quia in illis quantum ad purgatorium in presenti
vita calore pena et cum actualis minori pena quam adhuc est strenosa quia
assumitur pollutio in hac parte viae. Et sic de solutione 2e questionis de
quibus obiectum. Ad questionem 3am Utrum hij qui non expleuerunt satisfactionem
.3a.
abiectus 3e questionis in vita presenti et tamen moriuntur iusti patiantur post mortem penam pur
gatorij. Vz quod non. quia deus sua sit iustitia non exiget ab homine
vltra quam possit. Quod qui meditur ampliori penam sed non per ergo
deus ampliore non exiget quam possit. Item propositum. Secundo sic. pena
purgatorij excedit omnem penam huius mundi ut dictum est. et ut notatur
habetur in 4o di. 20. Quod pena ad quam reus committens non tenetur patiuntur in
hoc seculo multe huius mundi. ergo si tales de quibus queritur puniuntur in
purgatorio plus debito puniuntur quod diuine iustitie videtur obuiare. Tertio
sic. Non est aliquod peccatum tam grande quod per penam hoc iustitia possit
tam expiari. Quod mors est maxima penarum. ergo si puniretur esset contra
Contra psalmista sufficit sed quod per ipsam possit omne expiari. Quod
tantum dei iustitia exiget ut peccatum vel a deo vel ab homine puniatur.
Quod non est sufficienter punitum ab homine puniatur in tanto quod non est. ergo
Solutio 3e questionis a deo puniuntur in purgatorio. Solutio. Qui non expleuerunt penitentiam
in vita presenti si moriuntur iusti patiuntur post mortem penam purgatorij
Augustinus Pena durat unus Augustinus ut magister inducit. 4o di. 20. penis purgandus
est igne purgatorio qui in ad finem distulit fructum conuersionis. Et
subdit ad propositum hec verba. Omnis hec aut ignis et si eternus non sit
miro tamen modo est grauis excellet enim omnem penam quam vmquam passus
aliquis in hac vita. Nunquam in carne tanta inventa et tanta pena licet mira
passi sunt martires tormenta et multi nequiter quanta fere sustinuerunt
supplicia. Ex hac quam periculosum est differre penitentiam usque in fine vite.
Ad obiecta Ad primum obiectum dico quod deus non exiget ab homine quod non satisfacit
quod non potuit. Quod quia debitum satisfactionis non soluit quod bene potuit

Ad 2am dico. quamvis pena purgatorij excedat penam satisfactionis de ta
in quantitate molibus non tamen in quantitate extensiue. Ad 3am dico. cy tm pen
morte nichil ei detrahit ppter diligentiam ho tamen satisfecit pro actuali tm pena
morte presenti ecclesie pro ho possit satisfacere. ¶ Ad 4am quam. An ¶ 10.2.
quamvis ng purgatorij pena sint certi de fide ecclia. pr cy no sint obiectio
certi. quia status eorum et status viatorum dependentes ex statu ecclie. 4e quinq
pr cy plures habent timore de detinentibus quia ppter eos patet ecclia. 2o ser
Spes et fides no augentur ppter mortem nec pro mortuis ex ea mortis
no cadit meritum pro quam aut fidem certi de fide ecclia quo n̄ pugnatorio
certo ser. Certo de libertatis postea consolatorij et imminuit afflictiones pro
in multis. Ex quo eorum purgatorio essent certi de fide ecclia quam no
pro ecclie penas certissima tenet pro dictata. ¶ Ad motiuum ar. ser Certi
ram in purgatorio vidit et vidit presentem in scripta cy no desse et
de ecclia sint aut pro fide cy damnatum desperat de ecclia. quo sint cy no
sit damnata. Item ait a corpore separati vidit ser et ea quo sint in se
quo vidit certum dei in se quo sint cy simulate. ¶ Solutio. hijs qui sic Solutio
in purgatorio statum meum habet me iuuden et certi et sta me statum 4e quinq
mutare et consequenter non habet de fide ecclie sentidine media. Nam
in re et tm do pie expectatiue et timide. In mundo aut tm do aliquibus
in expectatiue habeo et timide quidem. Non quamvis in purgatorio quin.
no habeat certam sint in statu de fide. ¶ Ad obiectus primum dico Ad obiectus
cy status eorum qui sunt in purgatorio in pte e certi certi de salute
ad patria et in pte e certi status certe sint quo ad certum. Et ideo non habet
timore de desperatione sed presumit de statu certo. Ad 2am dico cy tm do illa
non e totaliter pro fidem tm pte in e statu. quia certus in purgatorio
habet si non meruisset in statu viatoris in quo meruit a seculo
Ad 3am dico. cy illa consolatio non tm minuit quin pena maneat valde
grauis tm sup dictum e. ¶ Ad quintum quam. An in loco purgatorij ¶ 10.3.
Aut ens mixtum cum patiendi ab igne corporali. pr cy non quia quo ad obiectus
quid et patiendi ad minus habet materiam ridem. Et dicit beatus in 4o 4e quinq
de duabus materiis ignis. Et sic habetur pro de ecclesia e. Ad aia non beatus
sit ens spus non habens materiam unde q e corpus ignis etc. 2o ser
Aut ens ignis e corporalis q non sit ens pro patiendi. Ad aia non sit ens spus
quia non e susceptibilis quia tangibilis pena sint sed. 4o e 6o patet ex
hijs pr cy aia spus non est susceptibilis ab igne cy ita non est susceptibilis
ab igne. ¶ Ad motiuum e cy aia dimittat in mysterio ecclesie separat Sanctus
pena tristitie in hac patria. hoc 4o. Et bene Augustinus in 4o de ciu dei. hoc.

qm̃ torpaliū vrgent vim̃ in turme posicõe qualit̃ pñs vñ in turme
dispondat̃ cõsiderat̃. ¶ Solutio Due cõtrarie in pmissis nõ cõcurrũt Solutio
non sũt eadẽ q̃ sunt in hõe mũde, nisi ecce p̃ sup̃ius dictũ aliq̃s
reuelet̃ q̃m̃ deinde hñs Angeli habitũr in hõe mũde pro Angeli
martiris hñda. Jm̃ q̃rendo vbi sit ani mortuor̃. Et videndũ sñdũ
vbi ãi q̃ hic agnit̃ sunt̃ nõ sunt. Et dicit ibidem. q̃ sup̃ius dictũ
sunt tribꝰ ãiabꝰ in p̃gatorio existentibꝰ vñ in medio. Item de illis
ãiabꝰ que sũt in tẽ. quia tales q̃ dicit hñs Anbrosius. Templũ hui⁹ Anbꝰ q̃
corporis sũt inhabitãdũ creatũrã. Expũctũ. p̃ corporale rapt̃ sunt
ãi hũ in corpꝰ sue diuine essẽcie quãtũcũq̃ vidẽ sunt ad
sunt̃ p̃ corporale rapt̃ sunt̃ ãie. Tertia corporale rapt̃
no sunt̃ ãie ad sup̃ius. Tertia corporale rapt̃
no dicit aliq̃s doctorꝰ hui⁹ q̃ ãie hic corporale sunt̃ p̃ sũt. Et
hõe mũdo. Et hoc ẽpto patꝫ. ¶ Ad obiecta ꝑdurtaz dico. q̃ ex illo abiecta
textu luce. nõ habet̃ q̃ ille dñs corporaliter quid hñs sup̃ agnit
in hõe mũdo. Sed ad obiectũ. p̃ sũpsit q̃ p̃ñs nõ agnit̃ sed
p̃ñs p̃m cumulabit. Et ita solut̃ hñs Angeli hoc obiectũ vñ
obiectis. ¶ Consequenter tractandũ est̃ de Sacramẽtis videlicet de Indulgẽtia
q̃ sit p̃ Indulgentias. Circa q̃s̃ videndũ est̃ p̃. Quid sit Indul
gentia. 2o quibꝰ valeat. Tertio qñ valeant. ¶ Quãt̃ ad (107) Circa mẽbꝫ
p̃m̃ dico p̃. In Indulgẽtia aliq̃d valeant. Ordo sñ tñ valeant d. Ordo sñt
quam̃ solũt. Et iste patebit in p̃cessu. ¶ Ad p̃ vi. q̃ Indul nõ de
gentia nichil valeat. q̃ia p̃larij nichil p̃ p̃ter q̃ sibi attribuit̃ p̃ñs Indulgẽtijs
clauiũ. Sed dicit̃ q̃ ecclia nõ p̃t̃ q̃ sua vota sacrificia alia p̃ñs
q̃ p̃ñs clauiũ. ergo nõ valet relaxatio Indulgẽtie q̃ fit̃ q̃ boũ
testamẽt. Ordo sñ. Quod deus nõ negat̃ multa ecclia nr̃a nisi ꝓ
ecclia ea p̃ñs p̃ca dẽa p̃mit̃. ergo nõ p̃t̃ hmõi p̃ña ab hoc relaxari
Tertio sñ confitẽti nõ p̃t̃ absolui ab illo ad q̃ñ sup̃ior obligat̃. Sed
deus imittendo p̃ñam ecclie in rectorẽ ad p̃ñam obligat̃ sacerdotes
p̃ dicit hugo de s̃to victore. q̃ nõ p̃t̃ tñ illa relaxari. q̃ sñ. Solũ ꝙ hugo
ih̃ p̃ñarũ exactionẽ in remissis p̃ñis. ergo solus p̃t̃ sua sanare
infirmitatẽ p̃ñis p̃ñia remitte. sñ. ¶ Ad motiua. q̃ Ad motiua
ecclia ꝓ Indulgentias et eas applicat. Et hmõi ẽpta nõ
ñ̃ sunt Indulgentie in vere rõne. ¶ Solutio. dup̃ est forꝫ Solutio
ñ̃ sunt. sñ dei 2 ecclie. Et q̃ dicit̃ q̃ Indulgentie valeant tñ p̃ñe q̃ñ
in foro ecclie 2 nõ in foro dei. dñ. Indulgentias eñ absolui q̃ñ a
p̃ñis tenent̃ a iure aut̃ iudice. Sed nõ a reatu tenent̃ a deo.

Cantuar. .III°

Qed tenet hanc opinionem vt̄ esse verum. III° Q. Deinde sequitur solutis huic tribus erit solutum a cunctis. Et sicut hanc opinionem vt̄ q̄ papa cum donat indulgentias absoluit a penis satisfactionis et imponit eis penitentiam ad arbitrium sacerdotis quia prodesset q̄ verabilis esset penitentia. Alij vero dicunt et hoc rectius q̄ indulgentie cum proficiant in foro dei quia vera est penitentia indulgentia nisi et vera et vere et ex proprio vt anima de quo quidem habemus plura vere quo hic claudo habemus pro nimium curae q̄ sit de vera per ampe et eis dispensare. Q. Quantum ad primum argumentum ad hoc q̄ valeant indulgentie. dico q̄ per deum. et dico q̄ per auctoritatem. Et per deum intelligo quod ipse vult q̄ penis ad finem certum sit vt causa remotis quibus penitentia cum alijs penis ad finem proximum sit vt causa remotis quibus penitentia cum pro sustinentes qui sustinent indulgentias similiter duo requirunt. Primum ad honorem causae pro qua sustinent sit contritio. Alterum ad collatores confessionem sit fides debita et affectus in forma certa debita. Vel sic. Dicitur ad quartum oppositum q̄ indulgentie multum vt̄. Q. Ad obiectum pro quo dico q̄ plures dicit indulgentias non vere prodesse claudum q̄ sine inducit ex causa remota eas dat non remisso. Ad 2am de una 2 instantia dico q̄ non requirit instantia sed pro donatore indulgentiae q̄ de 2 quo ad multa pluraliter retinentes pro meritum pendet. 2 ita servat instantia ille satisfecit. Ad 2am dico. q̄ aliud 2 affectus sacerdotis. Aliud effectus indulgentie. quia sacerdos licet a penis claudum pro quo. et hoc non per ministerium sed per se sine sacerdote. Sed indulgentia licet soluendo penam aliunde et in tropensando. Q. Ad quartum 2am. An indulgentie tunc tam valeant quia sonat et vt̄ q̄ dicit quia requirit. q̄ quod pro rebus obsequijs hoc requirentes maxime satisfactis penalis q̄ vt̄ absolutionem pro tam indulgentia remittit 3a pro tuicte pene porrigentibus una admittit pro fabrica 2 vt̄ sexus pro 3a Sed sic. Q. Indulgentie tunc valeant q̄ sonat q̄ tunc valeant quia penitentibus 2 laboriosis de penis longissimis q̄ vt̄ sustinet. Contra sic. Omnis satisfactionis vt̄ eundem debitum pene ita exhibet tropensatoris nisi ergo non est hoc ratio quod det pro pena vt̄ pro denariis indulgentiae. Q. Sed modum 2 Q. Ecclesia non debet facere sine tuis indulgentie tunc vt̄ quia sonat. q̄ si pecunia esset non dixisset medium quia dicit non indigent medio meo. Sol. hic Contra quod ecclesia potest indulgentias ita vt̄ Q. Solutio secundum dictum meum. Ad hoc q̄ indulgentie aliquid valeant requirit 2 duplex q̄ dicit quo per donatorem. et duplex ex parte recipientis. Ex parte donatoris

Vtrum indulgentie requirant ad hoc q̄ valeant

Ad obiectum pro quo

Ad 2am

Ad 3am

Ad 4am

Sol. Dicitur 2o quod

. hoc.

...tas requirit cum honesta et rationabilis causa. Nonne cum credenda est indulgentia alicui valoris si quis det cuiusdam ecclesie vide ornamenta vel structura. Ideo pro causa rationabili requiritur duplex rondiro. Sic dicit ...rà contrarià et fides non hà devotae. Vt de pœnis sit vera pœna et de culpis vere vera confessio. Istis presuppositis dicit dicta dicenda. Primo de quo queritur. Primus dicit quod indulgentie valent stanti existenti demoranti sine stipendio ...ē stanti qđ meruit sibi valde. Et iste dicit quod indulgentie non valent quia nemo sanat. Sed contra hoc est quia dato contrario valent indulgentie quod omnes negant. Alii dicunt quod valeant stanti mesuram ...ē date non quam sanat. Sed contra quia tunc essent pares communitates quia indulgentie alii dicunt quod indulgentie valeant stanti accessit ad campum indulgentiarum sibi stanti existenti qui dat se probare causa qui magis dat stanti familiaritatem quia plus sibi de indulgentiis. Sed contra quia homo non decipit nisi quidem qui videtur ...m homo decipi et defraudari. Prudens est quod pœna fraus sit. Sed replicatur ad hoc quia stanti meditanti orationi non denegatur omnino gratia nec pœna frustrari. Alii dicunt indulgentias aliquid valere non quam sanat. Quia stanti quod meruit fides et devotio tua quod stanti existenti quem circumstantes videntur ...n aperte pœne indulgentiarum valeant modicum causa indulgentiarum magnum poterat ut plures pro bona quadam deceptione ad bonum allocarent. Prudens non ...s respondeo primitur primum quod pœna non datur. Sed hoc apparet nullo est sustinendum quia pueris ...ē pœna. Alii dicunt indistincte quod indulgentie tunc valeant quando sanant tunc quod valeant dantur plene stanti dantur melius. Et de principia patet tunc stanti de ...mento. Sed nota homo ...ē pœna. Non ...ē dicit quod indulgentie valeat ad meritum remissionis plene. et non ad meritum vere cruce signati et remittit pœnam tunc tamen ut in pre homine ad remissionem dispensatio possit plenaria ecclesie thesaurus. Credo quod indulgentie de se tunc valeant quando sanat. Ita quod valeant ...ō dicto indulgentie tunc cuilibet quando ...ē valent eidem ...ō dicto plene. Et nunc indulgentie tunc ...s quando plene stanti dicenda ut rationabiliter fienti sine a patrono sine a homine sine a domina. Non tunc ...s indulgentie similiter equaliter stanti existenti quod stanti magis ut nisi dispositi ad meritum remissionis plene. Non stanti ...ō dicto plene remanere patiens ...s participanti ea in meritum servitute devotionis et labore alii participanti remissionis non. Ita dicto quod ...ō dicto indulgentie plus ...s alii qui se ad ea magis disposuit meritum sibi servitud devotionis et labore ut affectionis sine date quantitate. Valent quod ...ē quod plus similiter existenti ...ō dicto indulgentie date tunc quando valeant

ad obiectū

ad obiectū 2m

ad obiectū 3m

Lo. q.
obiectio 3a

cessat ꝙ dicit ꝓ ꝑma vna vice vt vz equaliter similiter. Dicendū ꝙ dicit ꝓ
dicit ꝓ ꝑma vice vt vz equaliter similiter vt vz cum ꝓlibus ꝑmissis de longitudine re-
ꝓlibus qua de ꝓpinquo. Concedendū est ergo ꝙ indulgentie quas ꝑ de
cet ergo ꝑ dant tm vz quas ꝑsonat. ¶ Ad obiectū 2m dicit ꝙ ne
fit remissio ꝓ tm vltra quā ipsum continetur. quia cum
tractū ꝓponit ipsum quia dicit. Ad 3m dicit ꝙ cū ꝓmissio a nobis
ser tractū dispositi quia ad modū remissionis ꝓxime. quia ꝑ ꝓ ꝓ habet
ꝓlibus ꝓ vz ei indulgentie retro ꝓlibus. Ad 3m dicit ꝙ fit ꝓpter
tard ꝓ indulgentiam vt dictū est supra. ¶ Quia ad 2m arti-
quia vsus est quas indulgentie valeant. Videndū est consequen-
quibus valeant. Vnde dicit ꝓ An indulgentie valeant acquirere mēri
pcto ¶ Ad 1m indulgentie valeant ꝛihgiosis. Contra An indulgentie
valeant fateri sue culpe. Et iste pertinet ad ꝓcessū. ¶ Ad ꝓ ꝓ
ꝙ indulgentie valeant acquirere ad pcto mortali. quia ipse ꝑ impos
mittere ꝑnas eterni. ergo ꝑ ei mittere remissionem mortalis culpe. ergo
a fortiori ꝑ mittere remissionem ꝑne. Sed ꝓ indulgentias fit remissio
ꝑne ꝑ vz ꝙ valet ꝓ mittere ipsa ꝑt indulgentie valet acquirere ad mēri-
pcto. ¶ Sed contra ꝙ ꝙ no ꝑ fieri remissio ꝑne culpe manente
Sed ꝓ indulgentias no fit remissio culpe mortalis. ergo nec ꝑne. ¶ Dicitur
Dicit ad dei offensa no ꝑ dari indulgentia quia nec ꝑ est capax
indulgentie ꝑter ꝓlatus ꝑ remittere extra ecclesiam aliquem acquirere thesaurum
dispensare. ¶ Ad obiectū 1m dicit. Dico ꝙ licet ipse possit ipso
mittere ꝑnam eternam salvam de congruo ex impio manente in statu culpe
impetrabo no ꝑ ipse ꝓ ꝙ ipse ꝓ ꝙ ex ipsa ꝓ
mittere ꝓ ꝓpter indispositionem. ¶ Ad 2m dicit ꝙ licet ꝙ ꝙ artificialiter ꝓ
indulgentie valeant ꝛihgiosis. Vt ꝙ no. quia no habet ꝓprie de quo ꝓ
missas vsus aliquid dare. ergo saltem illa via no ꝑt separabo indul-
Contra ¶ Sed contra Bulla de bano dicit ꝙ ꝓpter impetrat. ergo ꝙ re
ligio ꝓpter ꝓmissa indulgentie impedit. ¶ Dicitur ꝙ tam ꝛihgiosis
Dicitur 2m qua seculari valent indulgentie dum modo sint separate et fateat
ꝙ ꝓ quo dant indulgentie. ¶ Ad obiectū 1m dicit. Dico ꝙ qua
dum ꝛihgiosis no habet ꝓprie ꝓ tm hoc admittitur vt ore hospitia ꝓ
Dicitur 3m ꝓpter dicit ꝓ indulgentia ꝓmissa et tm vz ꝓsbi. ¶ Ad 2m dicit
hic ordo. An indulgentie valeant fateri sue culpe. Videtur
ꝓ vt apud dat indulgentias. ꝙ dicit ꝓ hoc ordinis in ecclesia
testum tm ꝛ ꝓ ꝓ interest ꝓmissi An obtineat indulgentias ꝓ ꝙ no
quia nulli ꝙ habet ꝓtatem ligandi et solvendi ꝓpter. ergo nulli ꝓdest

sibi ipsi dare indulgencias. ¶ Quod tamen dant indulgencias [illegible] non e penitus Contra
condicionis qua teneri videtur quod possint sibi. ¶ Solucio. Prelatus non potest Solucio
sibi ipsi indulgencias dare [illegible] Quod indulgencie [illegible] et singulis
dant [illegible] sub eadem forma videri potest in privata persona non ut p
[illegible] qui indulgencias dederit. Et sic non solvit [illegible] de certo. Et sic p
hoc [illegible] ad obitum inducitur. ¶ Viso quibus indulgencie valeant IIo
etiam considerandum quibus et ubi valeant. Quia certa quod illarum vivum
[illegible] An valeant indulgencie solum in hac vita degentibus Dubium
aut valeant etiam in purgatorio existentibus. Et videtur quod solum valeat satis notabile
in vita ista non in purgatorio. [illegible] dicitur de prelato ecclesie contra [illegible] Ms
[illegible] solvens super terram. Quod continetur in purgatorio non sunt super
terram ergo prelatus ecclesie per indulgencias [illegible] non potest eas a pena ab
solvere. Item si indulgencie possent eis valere tunc ipsi [illegible] indulgencias
maxime darent eis [illegible] quia prelati non faciunt. Ideo non potest aliquis dare
indulgencias nisi suo subdito. Quod qui sunt in purgatorio non sunt
subditi prelatorum ecclesie [illegible] Igitur etc. ¶ Quod tamen ecclesie suf Contra
fragia possint existentibus in purgatorio prodesse videtur quod similiter indulgencie
possint eis prodesse. ¶ Solucio. Aliter impenditur eciam suffragium et Solucio [illegible] dubium
aliter indulgencia. Nam suffragium impenditur per [illegible] indulgencia per
[illegible]. Etiam [illegible] licet tamen illis in purgatorio [illegible]
quod non licet super eos [illegible] Ideo potest eis [illegible] suffragia per missas
[illegible] et [illegible] non autem potest eis dare indulgencias nisi per modum suffragii
non per modum indulgencie. Non enim potest prelatus hiis qui sunt in purgatorio
indulgencias dare [illegible] non sunt de foro suo [illegible] existentes in purgatorio
[illegible] illa per quibus indulgencias dantur. Quod inducitur [illegible] per suffragium
et [illegible] qui ad [illegible] sunt de foro ecclesie. Nec enim etiam in pur
gatorio existentes [illegible] a pena absolvit [illegible] existendo [illegible]
[illegible] de [illegible] thesauro [illegible]. Quod aliter [illegible] debitore
[illegible] cum a [illegible] absolvendo. Aliter [illegible] debitorem [illegible]
[illegible]. ¶ Viso quando quibus et quis indulgencie valeant. Videndum
est consequenter a quibus et per qua causa dari possunt. Quia [illegible]
quero primo. An [illegible] possit indulgencias facere. 2o An prelatus ne Hic [illegible] [illegible]
[illegible] possit indulgencias dare. 3o Tercio An quibus prelatus suis subditis quomodo [illegible]
dare indulgencias. 4o An per [illegible] [illegible] indulgencias facere [illegible]
Et [illegible] in processu. ¶ Quod ad primum videtur quod [illegible] non
possit indulgencias facere quia thesaurus indulgenciarum [illegible] III

etiam a sanctis ecclesie crucis commissa est scilicet christi. ¶ Ad obiectionem secundam dico quod Ad obiecta
ibi thesaurus continetur meritum christi ex quo indulgentie proprie habent virtutem
Ad 3am dico quod principalis motiva talium est pro ruina ecclesie. sed dare
indulgentias requirit spiritualem auctoritatem ¶ Ad 4am. Cum pro subsidio .iij.
temporali liceat indulgentias facere videtur quod non quia dare spirituale pro temporali Contra obiecta
simoniacum. Dico indulgentia est quid spirituale dicitur etc. ¶ Dico contrarium 2a questionis
quia frequenter dantur indulgentie pro fabrica ecclesie vel pontium vel pro contrarium
structura etc. ¶ Solutio Temporalia sunt ordinata sicut ad spiritualia et Solutio
non econverso. Ideo pro temporalibus nunquam sunt danda spiritualia. Tamen indulgentie 2e questionis
non dantur pro subsidio temporali principaliter Sed aliquo pertinenti spirituali consistere.
Et per consequens ad obtinendum indulgentiam. ¶ Sequitur Textus. ¶ Textus

Non solum autem virgines et continentes verum etiam et coniugati per fidem rectam et operationem bonam placentes deo ad eternam merentur beatitudinem pervenire.

¶ Diuisio haec constitutio quam ad 2am. Diuisio
eius partem principale primo dicitur et est verbis credendam et tenendam veritatem. textus et partis.
Secundo dicitur contrarie quod magis sunt in ipsa veritate contrarium. Nunc 3o et
ultimo concludendo sunt summe tenorem approbat triplicem fidelium statum virginum
continentium et coniugatorum Ita dicens. Non solum autem virgines. Isti enim
sunt tres status in sancta ecclesia scilicet virginum continentium et coniugatorum. Secunde dicitur
haec sancta constitutio evidenter contra hereticos qui condempnant matrimonium et nuptias
qui magis habent attendere spiritualem errores et doctrinas demoniorum prohibentes
nubere. De quibus scribit apostolus eos condempnando .i. ad Cor. 7o c. hos tres Apostolus
status haec sancta constitutio approbat commendat et approbat apostolus .i. ad Cor. 7o c.
Ubi virginale commendans statum dicit. Virgo cogitat que domini sunt ut sit sancta cor-
pore et spiritu. Et dicit ibidem. Et mulier innupta id est vidua cogitat que
domini sunt. Statum autem coniugalem commendans ibidem dicit
Et qui matrimonio coniungit virginem suam bene facit. Ex quibus verbis Ambrosius dicit. Ambrosius
qui licet quod facit. Et subdit ibidem apostolus. Et qui non iungit melius facit.
Et quia in multis nostri testamenti locis extollitur virginalis status vel status
continentie et coniugii. Et status continentie supra coniugii statum ut apostolus in
eodem alleg. Videtur facere quod non solum virginum et continentium statum credat salutiferum
et approbans dicit textus non. Non solum virgines et continentes etc.
¶ Circa ad ampliorem intellectum. Primo ad statum scilicet virginum. Dicendo primo ¶ Hic mouen-
in quo consistit virginitas. Secundo Cum virginitas sit virtus. Tercio tur 3 questiones
Cum virginitas sit maxima virtutum. Prima dicit textus. Ex non solum v- breues
gines. Et ostendunt in processu. ¶ Quantum ad primum videtur quod virgini- .iiij.
tas non consistat in carnis integritate. Prima dicit beatus Augustinus i li. obiecta
de mendacio et corrupta. Ex virginitas sit in carne corruptibili incorruptio 1e questionis
 carnis

¶ Nota bene de virginitate
Et in quibus consistit vera virginitas

Augy
Corr.
Solucio 1a q.
Augy
Augy
116.
Obiectio 2a q.
Corr.
Amb. q.
Solucio 2a q.

ppetua meditatio. sed meditatio no pertinet ad mentē. ꝫ ad actum vite pfectē
q̄ virginitas non consistit in mente. ꝫ ideo licet in carnib⁹ interfuat. 2a ſic
virginitas quidam pudicicia importat. Sed pudicicia consistit in mente
vt dicit hugo Augy in pmo li⁹ de mente dei. Ergo videtur q̄ virginitas non
consistat in carnib⁹ interrupte. q̄ Sed contra. q̄ virginitas consistit
in li⁹ de virginitate vbi ſic dicit. Virginitas a corrupcione qua integritas car-
nis ꝫ mentis creatori cui ꝫ carnib⁹ vouet. et conſeruat. et ſeruat. Solucio
Solucio. In virginitate tria ſunt consideranda. vnū integritas membrorum. 2m
pudicicia. 3m mentis deliberatio. et ppō. abstinendi a tali delectatione.
Ad vnū ergo ſ. ꝑ quodlibet ad virginitatem. qua abſq; pudicicia virginitas ſpa-
tialis. ſed integritas carnis q̄ de ſignificatione virginitatis pertinet. Augy
ꝑ medicinas ſalutis aptatas. Et dicit hugo Augy in pmo li⁹ de virginitate di-
q̄ in tali tali virginitas. nec corporalis nō poterit. Sed quia ſine immundi-
cia delectationis q̄ consistit in carnib⁹ ſ. in turpi. vel quaſi materiali
Sed ꝑpter abstinendi a tali delectatione. ſ. formaliter et completiue
Ad hugo Augy in li⁹ de virginitate dicit. q̄ licet virginitas in mente ſit
vt ꝑ hoc corporalis. ſ. in ſpiritu. eſt virginitas qua vouet et ſeruat. non
tm̄ carnis pudicicia. Et ꝑ hoc dicit ꝑ ad argm̄ tertium in ꝑpō. Ad 2m
2am. Sed virginitas ſic vita. ꝑ q̄ non qua aptus virginitate p̄ſſe
ellectus. qua caret pudicicia mentis. Ergo ꝑ. c. Concedit 2 rationem
et ſupplet tranſ. hoc enim pudicicia data ad conſeruationem ſpei. Sed ꝑ
cepcionem. Ergo 2o c. Et in hoc ꝑ dicit. et ad confirmationem
indidem. ꝙ ſtudio pudicicie caret abſtinentia mentis q̄ abstinet abo
ribus et voluptatibus quibus fames ſitis pudicicia ꝑ q̄ eis abſtinet ab actu
quidem. Quia ſicut caret bonum ſpei. Sed ſic Nulla virtus ē a na
2o Ethyc. Sed virginitas hui⁹ eſt a natura qua nō ſimul. Ergo
non ꝑ q̄ non ſit virtus. Item ſic. omnis virtus eſtimatur ꝑ penam
ſi virginitas ꝑdita nō eſtimatur ꝑ penam. vt dicit hugo Ergo ſic
Nulla virtus ꝑ dat ſimul. Ergo virginitas ꝑ dat ſimul. Ergo
mater non ꝑ q̄ non ſit virtus. Sed contra. q̄ Ambro⁹ in
li⁹ de virginitate vbi ſic dicit. Servatur virginitas amor. vt aliquid
de virginitate dicam⁹ ne videar tuiſtus quodam ꝑſtructa videat⁹ ꝑ ad
cepabilē virtutē. Ecce hanc Ambroſius nō ſimpliciter dicit virtutē
ſi ꝑdicamentalē virtutē. Solucio Ad ꝑmum ꝑcedendum abstinendi a delectatione
venerea eſt formale in virginitate. vt ꝑ ſic. q̄ quod ꝑpter quod aliquid
conſtituit in quanto ſit. Sed abstinendi a delectatione venerea ſic
tali tarnib⁹ absq; ea copulato venerea delectatio. Manifeſtum ē aut
q̄ ubi ē ſpāls matria huius ſpālem excellentia ibi inveniunt ſpālis

Ad primū Sciendū p̄ in magnificēm ā q̄nā e certa materia ponit̄ spāles
virtutes distinctas a literali tē / Sc̄m ḡros cōsuetū se inuenē alios
expositores posse ordinari q̄ sic p̄ virginem tēm quidam excellēs laudabilis
singularitatē q̄ e cōsuetū se inuenē alium ordinatā potentiā volūptē q̄ ipsa
cōtinet. Ad virginitatē e quedā spālis virtus ser se ipsis ad castitatem
Sciendū magnificēm se hīs ad literalitatem. ℣ Ad obiectū ſm̄a dicit q̄ Ad obiectū
sicut p̄ de ratione q̄ e datiū ad cōsuetū medium ex p̄ q̄ualibet impotē
Ad secundū dicit de ratione q̄ est ad cōsuetū spēm nō ex p̄ q̄
silis impotē. q̄a sufficeret q̄ndā cōsuetū spēm s̄ aliqui deū operan
tur ad virtutem. Et ali dicit abstinēs parat̄ dicere contemplatiū ad
finē ipsius q̄uis philosophus et solute. ℣ Ad 2am dicit q̄ ipse ibi
tacit̄ q̄a manuale virginitatē sibi tamen interpretatur ab exemplo p̄cedē
tium. Ad no hoc formale virginitatis p̄ p̄ ipse dicit ibi inter
Et de hīs virginitatis hīs rōnē dicit̄ ibi hīs Augustinus de virginitate Aug⁹
hoc in virginibus pudicitia q̄ virginib⁹ sit Ad q̄a a deo dicitur p̄a fe
cūda virgines sit. Ad 3am dicit q̄ manuale virginib⁹ nō repat̄ p̄ p̄mio
sed formale. Sciendū p̄ abstinēs a delectatiōe venerē. Ille studiū sit
q̄ quib⁹ magnificus respicit diuinas p̄ p̄mium ei nō reddant. Circa
matrimoniū aut̄ virginib⁹ est aliquid q̄ ipsi ibi p̄cit miraculose p̄ diuinam
potentiam. sīc enim matrimoniū ad q̄d necessariū ipsum p̄cit sīc q̄
cōtinuū p̄cedit voluptatē sicut nō exigentis q̄a pudicitia nō e violenta.
Ad 4am dicit q̄ virginitas ipse dei q̄ est virtus mentis dicit potest tolerare ne
cessitatē. Et ideo magis p̄ dicit sine peccato. Licet virginitas carnis sit meritoria
ritus p̄dicit sine peccato. ℣ Ad q̄nq̄m 5am dicit q̄ virginitas sit maxima virtus ·III·
dicit q̄ ex q̄a dicit Capitaneus in hoc de virginitate. q̄ e certa sine qua ex obiectō
cludit̄ ipsum ser ratione ipsi. p̄cto q̄ ex eis cristi. Ordo ser. Maxima virtus 3ª q̄mb⁹
dicitur manus p̄mium. Ad virginitatē dicitur maxima p̄mium sīc ipsum ad
ipsum vita in celo. Ma p̄. Ex ma q̄ virginitas sit maxima virtutum.
Circa ser Tamen vide aliquā est maior quare p̄ ex deo aliquis magis
appropinquat et rōnabiliter. Ad p̄ virginitatē fides maxima deo appropinquant
et rōnabiliter. Circa de virginitate p̄ dicit̄ 12ª d³. Ex cautum nemini Aparet
cautum q̄ nec aliqui dicit̄ p̄cit. Et q̄ ipsum q̄ueritur dicit
Circa virginitatis singulare excellēs virtus esse maxima virtutum. ℣ Ad mo Circa 3ª
tiuum Augustinus qui in hoc de virginitate dicit q̄ martyrium p̄fert virgi Augus
nitati et hoc p̄ Circa virginitatis integritatem videtur p̄cit. ℣ Salutem Ihesu Salutē
Christum virginitatis excellentiam et maximam virtutem regulariter. Circa 3ª q̄mb⁹
circa virginitatis p̄cium tantum videtur esse virginalis et rōnabilis. Ad quā mitat
tendit cum certus pudicus castitatem videtur et rōnabiliter. Ad quā mitat Ambro⁹ 9
tendit Ambrosius in hoc suo de virginitate dicit. pudicitiam quis p̄

ho implessent. ¶ Conbdit(ur) in textu. vnj et coniugati p(er) fide Textus
ivng. Certe hic approbat(ur) certius saluadore statu s(cilicet) coniugatore que
stam commendans ap(osto)l(u)s ad eph(esios) v° dicit de coniugio. Sacra(mentu)m hoc mag(num) e(st) ap(osto)l(u)s
est. Ego aut(em) dico in cristo et in ecclia. vbi dicit glo(sa). Sacram(entu)m magn(um)
e(st) coniugalis copula quia sp(irit)ualis vnionis cristi et eccle sig(nu)m e(st). Magn(um)
inq(ui)a magnu(m) e(st) quia coniunctionis cristi et eccle. Sacra(mentu)m ille p(ri)o instit(utu)m
le(gitur) gen(esis) 2° c°. vbi dicit. Adam deo inspirante. Quamobre(m) relinquet ho(mo) gen.
patrem suu(m) et matrem sua(m) et adhebit vxori. Ite(m) gen(esis) 9° confirmatum
fuit ille status cu(m) dixit noe et filiis o(mn)ib(us) et eorum vxoribus dicit
Crescite et multiplicamini sup(er) terra(m). Approbat(ur) aut(em) status ille in lege
naui testame(n)ti dicente cristo de stantibus in coniugio. Quos deus
iunxit ho(mo) no(n) separet. Mt. 19. ¶ Q(ua)ntu(m) simpliciter magis. Quod
an coniugiu(m) sit sacram(entu)m. Sc(ed)o an fuit a deo institutum. Tercio
an fuit instit(utu)m sub precepto an sacram(en)to. 4° an p(ro) racione coniugij
sufficiens exponitur actus copule carnalis ne sit p(eccatu)m. 5°
an aliqui fuit liceat here plures vxores s(im)ul. 6° an aliqui fuit
liceat ex dispensacione here concubina. 7° an aliqui fuit liceat
vxore repudiare. Et quia materie practice talter occurrunt cu(m) co-
niugiu(m) sunt merito(rium) catholic(is) sicut docetur in sacro iure can(oni)co ideo illas
hic no(n) tractabo. ¶ Quantu(m) ad p(ri)mu(m) p(ri)ma vi(detur) q(uod) coniugiu(m) no(n) s(it)
sacram(entu)m. Prima in o(mn)i sacro aliquid e(st) sacram(entu)m tm. aliquid sacram(entu)m et res
res aliquid res tm. In coniugio v(er)o hec tria no(n) apparent. Ita vi(detur) | ·fro· | ·[illegible]
q(uod) coniugiu(m) no(n) s(it) sacram(entu)m. Ite(m) sacram(entu)m efficit q(uod) figurat. sed coniugiu(m) | p(ri)e q(uo)nis
no(n) efficit coniunctione(m) cristi et eccle quam figurat ergo vi(detur) q(uod) no(n) s(it) sacram(entu)m
¶ Sed in contrarium e(st) q(uod) dicit ap(osto)l(u)s de coniugio. Sacram(entu)m hoc magnu(m) e(st) Tercium
ad eph(esios) v° c°. Et magister in 4° di. 26. In p(ri)n(cipi)o erunt coniugiu(m) ap(osto)l(u)s
in(ter) sacra. ¶ Soluto coniugiu(m) e(st) sacram(entu)m quia sacre rei s(ignu)m s(cilicet) coniunc-
tionis cristi et eccle signu(m). Et s(ecundu)m q(uod) s(it) in lege sit sacram(entu)m in lege vel | Soluto
lege vel nature. dico q(uod) coniugiu(m) e(st) i(n) cunctis legis sacram(entu)m. Est eni(m) sacram(entu)m | p(ri)e q(uo)nis
legis na(tur)e quia in i(ni)tio ab exordio institutu(m). vt gen(esis) 2° et 9° capitulis | gen.
est eciam sacram(entu)m legis mosayce quia in ea p(ro)positionem et obstinatam
vt p(ate)t in libris legum deu(teronomi)i. Est insup(er) coniugiu(m) legis eva(n)g(e)l(ic)e sacram(entu)m
quia in ea approbatu(m) dicente x(rist)o. q(uo)d deus coniuncxit
ho(mo) no(n) separet Mt. 19. ¶ Ad obieccione(m) p(ri)mam dico q(uod) coniugio | Ad obiectio(ne)s
magis exterius apparens s(cilicet) signa aliq(ua) sunt p(er) v(er)ba et ambole vel aliu(m)
tradicione est sacram(entu)m tm. Coniugio autem interius est sacram(entu)m et
res. Gracia aut(em) cont(ra) dicta vel g(rati)a q(ua)m confert(ur) ibi sacre sacram(entu)m coniugis

Contrahunt in fide tristi cum pia intencione et res primo signata. Coniunctio
vero tristi et ecclesie est secundaria signata ut dicit Petrus de Tharentasio
Ad obiectionem secundam dico quod hoc est verum de sacramentis in nova lege institutis
ut efficiant quod figurant. Propter hoc enim dicuntur sacramenta nove legis quia efficiunt
quod figurant a sacramentis legis veteris que solum figurabant. Ut dicit magister
121 Ex sententia beati Augustini circa principium quarti libri sententiarum. Ad quaestionem secundam
obiectiones 2e questionis An coniugium fuit a deo institutum. Videtur quod non quia ut dicit magister in 4o
di. 26. Et habetur ex verbis domini Mt 19o Tunc primo institutum fuit
coniugium quando dictum fuit homo mittit os ex ossibus meis et caro de carne
mea. Et propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem suam et adhe-
bit uxori sue. Sed istud verum dixit homo scilicet Adam et non deus
Unde videtur quod homo et non deus institutum coniugium. Secundo sic. Caro divina institu-
ta non potest fieri mutatio per hominem sed circa matrimonium per statuta humana multi-
plex est facta mutatio. Ut patet per decursum iuris canonici. Tercio sic
matrimonium contrahitur consensu humano ergo est humanum non divinum contractum.
Sed in contrarium est auctoritas veteris et novi testamenti superius inducta.
Solutio 1e questionis Solutio. In matrimonio aliquid est carnale et humanum scilicet maris et femine
coniunctio. Et aliquid spirituale et divinum scilicet ipsius sacramenti significatio.
Huic ergo ut ea proportionaretur effectum congruum fuit matrimonium sive
coniugium seu coniugium institutum per hominem non tamen humano consilio
sed per hominem divinitus inspiratum. Unde statim post mulieris creationem
instituit primus homo coniugium sed tamen divina auctoritate. Refert enim scriptura
Gen 2o In Adam missus sopore atque una de costis eius sumpta et
exinde muliere formata vere in spiritu intelligentie ad quem usum mulier
facta est post ex castitate prophetice dixisse legitur hoc nunc os ex ossibus meis
et caro de carne mea. Propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem suam
et adherebit uxori. Et erunt duo in carne una. In quibus verbis primus
parens noster Adam tangit bona matrimonii scilicet coniugii scilicet bonum inseparabi-
litatis quod communiter vocatur sacramentum. Hoc innuit cum dicit. Propter hoc relinquet
homo patrem suum et matrem suam. Id est cohabitationem patris et matris.
Secundo bonum fidei cum dicit. Et adherebit uxori sue non alieni sed
mulieri. Tercio tangit bonum prolis cum dicit. Et erunt duo in carne
una. Id est unius prolis procreande. Secundum glossam. Concedendum est ergo quod
Ad obiectiones coniugium est a deo institutum. Ad obiectionem primam dico quod quamvis homo
illud verbum dixerit tamen dixit divina inspiratione. Unde eum verbum illud
Mt deo expresse attribuit. Mt 19o ubi dicitur Non legistis quia qui fecit
homines ab initio masculum vel feminam fecit eos et dixit propter hoc

relinquet homo patrem suum

Relinquet ho preem sm vrsus. ¶ Ad obiectoz 2am dico q in lyns q
dna mstrio tenat mtr a pt hmana tonsuetudo mutue sed ny hñbat ex
tendere rñgnd pt. Ad tertia dico q mrio no contrahit solo lyno
nisi sed tonsuetudine dna mstrioz. Ad quarta dico q
mstr sub precepto cu pceptz pt q no. Quia dicit Aug q ly ho de bono
coniugali. q tonsuetudo nisi mortalem esse no pt. ergo in statu mortalitatis
fuit in pcepto dicere ho. Matthe xix qui dicit deu impsse prepisse /
ut dim damascenus q si hoc esset nisi deus multiplicasset greg lyna. quia
ex tonsuetudine. ergo tonsuetudo no fuit sub precepto cu pceptz. Ihe tñ esse ex
pedit. hoc tenet pceptz ergo ex ny paradiso ptm pcepto no cadit tñ esse
dicendo pceptz pcessisse q a peccato. ¶ Sed contra ly & magr ny ho.
dr. 28. Vbi ponit quia coniugij mstrioz fuisse sub precepto. & hoc fuit
fuit in paradiso ex pceptz. greg. 2o ex. ¶ Domo coniugij mstrioz ¶
duplex est. Una ex pceptz ad offm tm fuit in paradiso secdm quia fuisse
thori immaculati et impure nisi magis halia hoc. ex quibz sme ordie libidis
sue delectatis cadere possent multi. Ecia sme delicte pcessissent.
mstrioz mrionij fuit pt pceptz in offm sit a magr sup in romba.
sset ex ny anxietz vite coniugalis. Ex hijs Aug. Dnps ghen. Ex
ny ho de cupitis dicit sc ad gpm mrionij q sancti fuit ad offm ge
ad coniugij. Dico q ex pceptz coniugij 2o ex. hoc fuit in pceptz
¶ Tria ex pceptz dr dcg hoc ex pceptz. Vnu disciplinare pceptz ad
pfectu gre. Alterius sine bam. & multe ex gmedes. Alterius pceptz pertinet
ad robustatz psone. Ho ex loquio ps adiut gmedes. Tertium pceptz pti
net ad multiplicu ozis nature. Creature & multiplicamini. ¶ Sed mirū
quasi pceptz ptm coniugij fuit in pceptz. Et pz q no quia abel
potuit mortificato. Dicit dicendū mit rdeo q ex pcepto ptm coniugij fuit ny pceptz. Et ho post diluviū pceptz fere omnibz hoibz
cessauit rospect ptm pceptz fuit pceptz. d. Creature & multiplicamini
greg. 30 ex. Multiplicate aut homines coniugiū no a pceptz sz indul
tum. Ut qui retinere no pt cumbat ny duo. ¶ Ad q dicit de abel mstio
dico q ex esb pceptz affirmatiu no obligabat ad sic. sz pceptz
Abel no exiuit fuit a sic. greg. 4o Antiquz hoies ap tinentes se ceu
grandi reuere. ¶ Ad obiectoz ptm dico q mirū dz dnps fuit posse
mari aut nisi hoc mori. pceptz nisi dn est. d dem Aug. no 2 oo
Ad 2am dico q damascenus loq. a pmisso no assūdo et ho addit pertinere
Ad 3am dico q ex esb pceptz affirmatiu obligabat sic. sz no ad sic
sz ad loco et tpe optuz. Et ex da solutoz 3z q ons ex hoc obiectus
¶ Ad quarta q dicit q ex pceptz bona coniugij sufficienter expressit actus
copule carnalis ne sit pceptz dz q no quia hoc actu repugnat

et fuit filius odose pōgenitꝰ nō potuit fieri dilectꝰ pōgenitꝰ et pfi-
lio odose sed filius odose cuius erit pōgenitꝰ ergo vel ego nō fuit dispē-
sandus hoc patuit p̄ceptꝰ .1ꝰ sc. vbi a consil eadē dispensandi dr eadem
fuit dispensatio sed multiplicatio ciborū dicit ibi sicut dictum fuit in dispen-
sandi ita erat mētia in esu carnium sumptis simul tribꝰ annis ergo tuc
debuit dispensari simul tribꝰ annis. ¶ Sed contra e vnus magis
Quia ergo ista dicebat Jacob quod p̄ceptꝰ p quibus erat tene- Jacob
nō erat. Et ide ny Ihū et discipuli sui dicit ad ppōm nrm Antequā nasp
nō fuit pactū q̄ patribꝰ suis prebaut mel cum lacte nam hoc sacrebant Dolore
in nō lactificēda terra sed quicquid dicit fuerit. ¶ Dolore vltima 1ª pōs quos
hoc fuit vinū pueri patres vxores sit hic absit dūa dispensatio. qz
ny dicit fuit hoc et cuspoira a primeua rōnabili nostra et singularis. nisi
q̄ pueri. ssb rōnabile vim repulsare puer. dicit 2ª cū ¶ Adhibet puer sibi
no aut dicit puer ibi. Et erit dno ny cum puer. Et p̄ hoc puer
st fulcri. Cum cōtrahit cū patribꝰ ssponsa hoc rōnabile et secundū dūa
dispensatione videt se obligare ad cuspoīa sibi ad reddendū debitū patribꝰ
puer q̄ dicit sit possibilitas. Ipse vnū puer hic patres vxores et cum
expectare fidei et obligatus rōnabilis. quia no potuit ex virtute pris
expressa obligatus ex pte prīs puer et puer pris ¶ Ad obiectū ꝑ Ad obiectū
dico q̄ lamech amisit ꝑa sine dispensatione dūa patres hui puer. ꝑt
q̄ de edulio nō mirū dispensasse. quia de hoc dubitat ꝑ quod fidei
fuit. Ad 2am dico q̄ licet erat patres vxores hic ex dispensatione
et adhuc manet adhuc dico q̄ ex dispensato sit cessat obligatio
et quantū q̄dam et nō simpl nō recede. q̄dam aut extendit simpl ex
dico. Et 3am hoc a duplici dispensato vel tantū a expressa. Aut ad
ppm patriarchas vxores erat tantū hoc modo q̄ulcū nō recede simpl licet
aliquid dūa remanserit expressum. Ideo simpl dūa dispensatio tantū
sine dispensatione expressa. Et ita dicit Ysidꝰ q̄ q̄ simpl dei aqua nō sit
ad lotū. ¶ Ad 4am dico q̄ quantū ad dūa multa sufficiat magis patribꝰ
quia nō ppter nō tenet nō offert quadrupedū filiis. quia dūa nō ꝑt
conuenit seruandū a patribꝰ quia ¶ Sed erant plures seq̄ quod ab
hoc pus ꝑt seruandi. ¶ Ad 4am dico q̄ illi fidei dū lacte mādi et ouī
magis in quibus dispensatio fuit ꝑt multiplicatio fidelium quia tant
et multiplicabo eius sic cōsidelium et carnalium homo. ¶ Ad 4am dico
q̄ nō erat cuspa eadem quia tpe quoad legē alia fidei debuit pōs
multiplicatio mactis spūalis quia carnalis. Et tuc de solutio ꝑ quos
fuisset obiectus. ¶ Ad [illegible] Ad aliqua horum fuit ꝑ dispensatū .124.

¶ obiectio
ꝑ quam

q̄ erant in p̄missis q̄ia p̄mittebant aliqua mala na ſicut malas
Nota. ero q̄ nra ſcripture dicit. Duo ſunt conſideranda in ꝓbo ſuꝑ
ꝓbris et hec erant in p̄missis. ſ. delectus fœ ſm̄ dare libelli. et hec erat
in ꝓbris. Ad ꝑmū tñ dicēdū q̄d apud eos erat p̄missio. dūmodo
q̄uis q̄ exercebat a lege pena adulterij. ſ. a rubea. Sed a q̄ exercebat
q̄ exercebat a pena legis. ſ. nō a rubea. Et ad hoc ſciat legentes alij
adulteri. Hoc q̄d dicit Ihesus. q̄ ſecundū legē dimittit uxore ſua q̄r ꝛ
Ihesus
mittit ſcripturā. Vide Ihesus Dñs Matheus. Ad obiectoz fundamentū
Ad obiectiones
de moyse dico q̄ia lex nō erat ſufficiata ꝓmittat ſi illa ſola q̄ exp̄ſſe
ꝓhibebat. Et tñ de plena ſcientia fuit ſua obiectio. Sequit.
Textus
In textu. Fidem rectam. Ecce enī eſt victoria q̄ vincit mundū fides
nra. ꝑ. ſ. q. ro. de qua dicit beatus Augustinus in li. 3o. de Trib. q̄ dñs ſuus ſ.
Augustinus
fides mea rta fides a rubea nō opabat ꝑ ſuperbos ſi ꝑ humilē. Bonis collata
per humilitatem ſuam. ſi a diabolo ſuperbia fundata. de qua dicit
eſt ſuperbia ſuꝑ pudoꝝ huius cōſtitutionis. Sequit in textu. opabat
Textus
bona. Et rōnem huius addit. quia fides ſine operibus mortua eſt. Iacobi 2o. ſ.
Iacobus
ma fides. Et in oībz ro. ex ſcriptura cōcludit ſ. Videlicet q̄ ex operibus iuſti
ficabit hō et nō ex fide tm̄. Et hō dicit hic. q̄ hij tres ſtatus hominū
ſ. virginū. cōtinentū et cōiugatorū ꝓ fidem rectam et opa bona placent
deo ad eternam mercedis beatitudinē ꝓmerent. Sed quid tractabimus de
eterna beatitudine. Tm̄ dicit beatus Augustinus in li. 3o. de Trinitate. Et ſcribit
Augustinus
ꝓbus ſuꝑ dicit ex. ſ. ſta vita eterna quid ibi nos ſit quā quid ibi ſit. hō. ibi
non erit. nō eſt ibi luctus. hō. ibi laſſitudo. hō. ibi mortalitas. hō fames
neq; ſitis. neq; eſtus. neq; frigus. neq; nuditas. neq; infirmitas. hō ſenectus
neq; eſca. quia abſtanget deus deus ſuus lacrimas ab oculis ſuis. et mors hō
erit amplius neq; luctus. neq; clamor. neq; dolor erit amplius.
Apoc. 21o.
Sed quid ibi. ſ. in patria. pax. ſecuritas. et opulenta requies. Dicit enī
Dicit Augustinus
Augustinus. Videbit ipſius mens in ipſius ſubſtantia. ſ. in ſe
bernardus ſicuti et ij regni opulenta. ymo 22o. ro. Vt enī ait beatus
Augustinus in li. 22o. de ciuitate dei. In ea eterna beatitudine quidq; amabit habet
Augustinus
nec deſiderabit q̄ nō adeſt. Hinc q̄ ibi erunt beati et ſancti deus
et ſui beati erunt. Et q̄ ē ait beatus ita ſp̄ fœlices erunt. ibi para
bimus et videbimus videbimus et amabimus. amabimus et laudabimus. Para
te nunc ꝓpheta et videre qui ſit deus. Et hic eſt finis eterne nre rōſ
noſtre re ſalus ſm̄ te deus. Io. 14o. Deus tñ. Deus ro. Ihs in
iſta eterna beatitudine deus videat ſicuti ſupra. Ordo Ihs ambo
videbunt deū equaliter. Tertio Ihs videndo eum videt ora ihs.

Hic incipitur 2or quinq;
ſans nombres

Q° Am beatitudo etna consistat principaliꝫ in visione Et iste patebunt in precedenti.

¶ Etna ad pmꝫ pncꝫ q̄ in etna beatitudo dnꝰ videat oculo corporali. quia dr. Job 19° c°. etiã fuit. In carne mea videbo deum saluatorem meum &c. Ergo videbit deus oculo carnali. Sed sic ho non intelligit in etna beatitudine etna sine beatifica ergo no erit beatitudo etna nisi/ Ea cui no beatificabit nisi a deo sequit q̄ deus videat oculo corporali. ¶ Sed contra q̄ dicit Ambro. qui dicit q̄ mer corporalibꝫ oculis deus videri nec ostendi potest. Ergo mer mentis est. ergo corporali oculo deus in etna beatitudine no poterit videri. Item dicit beatꝰ Aug. q̄ corporalibꝫ no potest videri oculo corporali. ¶ Dicitur. deus potest dupliciter videri. Uno modo sicut in speculo representante quod videtur. Alio modo sicut in aperto loco. Primo modo deus videbit ab intellectu in etna. Sed nec potest oculo in etna. Ad 2am dico q̄ in de hoc in quarto sic. Secundo modo intellectus est duplex. Quidam intellectus est potentia materialis. Alius intellectus est potentia spiritualis. Primo modo intellectus non videbit deum. Secundo modo intellectus videbit deum. Ad 3am dico q̄ in etna beatitudine omnes beati videbunt deum equaliter. Quia omnes beati videbunt eum totis. Ioa. 3°. Sed non potest videri quia totus. ergo omnes videbunt eum totis. ¶ Sed contra. Arcte homines assumunt in etna beatitudine ad diversas sortes angelorum. Sed aliqui superiores angeli videbunt deum profundius secundum quantitatem. Ergo et homines superiores quo ad meritum videbunt deum. ¶ Dicitur no omnes beati videbunt deum equaliter quamvis sit obiectum omnibus beatis. Ad obiectum dicendum dico q̄ obiectum videtur eo quod totum. Quia est infinitum. Nec quia est nec potest videri eo quod totum videtur. Nec dicit videndi deum secundum quantitatem sed secundum quantitatem gratiae. ¶ Ad 4am dico q̄ in etna beatitudine videbunt omnia in deo. Primo quia de bonis ordinatis dei. Secundo in quo videbunt. Quia et q̄ non videbunt qui videbunt oculo videbunt deum omnia videbunt in deo. Item quia videbunt omnia in speculo representante. Et ita deus et vita spiritualis in quo secundo videbunt omnia representata. ¶ Sed contra q̄ dr. beatus Augustinus in vita parthica. 4° c°. q̄ aliqui superiores participant infideles et insipientes. Ergo aliqui videbunt deum no videbunt omnia in deo. ergo non omnes/ Et hoc tenendum et non tenendum videbunt plures in deo. Sed maiore beatitudine certiore

Ded sm̃ assentiebat / dñs bñs Amen ad meñ ꝓpos. st alloquit dñm. ny Amen
ꝙ confess. eñ ꝓnia. Infelix hō qui stat extra te aut nesciat. bñs qui
in te ena sl dña custodiat. qm ꝙ ta et te nouit nō ty ꝓpr̃ illa beatu-
do ꝓpera. sony bñs et / Ad obiectū ꝑma dicto. ny bñs ḡtoriꝰ sequit
de hyb q ꝓmittit ad bñdcm̃. Nō quit sequit. Sbi de omib. Ad 2am dicto
ny nō ex. qm dñs e ꝑfectiū ꝙ voluntat. ny ꝓpitiat. ny ꝙ valuit. ¶ Ad qđ 30.
dam. Am bñdo eña confitetur ꝓdicta. ny vestē. Nr. qđ. ꝓ illud sup̃ obiectū
allegat. hec ē ꝓpria eña ut rectus stant te sm̃ Vigilan. Ja. 1a. cō. Ja. qm dñs
¶ Ded tm̃. ꝓ anno ē magis deo cōiungit. qm ꝓ ꝓpos. ny Salutio Salutio
bñdo eña formalis bria ē. ꝙ sub consistat in duab. dctis. Dns ny ar. ny Ja. qđ nō
in actibus q ē vesto / et in actu voluntat. q est fr̃. intro sine nubisto ꝓ quib
ma dicat ad̃ oēs paganos bñdcm̃ ꝓpe. Et dico bñdo formalis ad dnm
bñdcm̃ obitalis q dñs ē. qm dcm ē q ut obiit ꝓmus nos bñficiat
¶ Ded tm̃ est qđ in quo stare actum magis pdr̃ consistat bñdo / 2do:
de quo fuit multe opiones. Una dicit ny pdr̃pcio in actu intellectus
alia cont̃ ny pdr̃pcio in actu voluntat / Tercia ny no st bñdo pcedēs
in alio cui posita pdr̃pat̃ ꝙ in tercia aia. Quarta opio appz in pba.
ny bñdo formalis pdr̃pcio consistit in actu amōis quib pdr̃pcio
qua in actu posteri quib mer. Intrans cum cōiungit obiecto bñficiali
sic dco no ꝓ amōem qua ꝓ posterq. Quia ut dicit bñs dyonisi) dyo
et dñs multi Amor dilig tñ formant qua ꝓnt amatum extra se
et collocat eū in amato. Est cum extasi quedā dilig amōis nec obstat
cuncta. Ja. 1a. inducta qua ia ad no in sm̃at mst ny ꝓpio ꝓmet
ad bñdcm̃ ita ny stām dei ordinata pdeūs dñs ena ꝓ dulcissim amōe
ꝓfundet in nob. Dic cum ꝓsallat ꝓpheta ny ꝓb 14o Adimplebis ꝓb.
me leta cū vultu tuo. Ad qua leticiā pducat nos trinꝰ unitas
in sēcula seculoꝝ bñdcta. Amen

¶ Et sic ē finis ꝑtis dñi cremb̃ cū bñdcta eius dei
Amen dny. ny. cccc. l. ny. ꝑmo die Octobris. ꝑ ā dñm Ambrosiū ꝑbr̃ ā doctorē egr̃imū
ꝙ mīe fuit fīd̃ quinta. In hibernia ꝙ me Johannem de pbarch ad
dē ratisbona Confessorem monachum ord̃ cisterc̃ ad ch̃y Johannem
ibid. Deus sit benedictus in sempt

¶ Sequit̃ registrū huius decretalis

1. Quid sit fides
2. Quot obiectū fidei sit duplex̃ aut triplex̃
3. Quot sunt articuli fidei & quare sic dicunt
4. Quis fidei possit subesse falsitas
5. Quis fides sanari seu reformari possit & quomodo fiat
6. Quis fides remota tpe legis nāe

Omnia ꝓb huius libri seu decretalis firmiter credimus et simpl̃r confitemur

1. Quis ꝓ fidem sit nobis recipienda
2. Quis sit equalis recipiendi credibilium ꝓ fide & quam teneat
3. Quis sit equalis fidei et spei theologice
4. Quibus fidelis reddat̃ ad confessionem fidei
5. Quis sit qui ꝓ fidem christiana negat ea patiens martirium

Quod deus solus deus.

1. Quis hec fidei explicita sit de necessitate salutis
2. Quibus teneatur hec credibilia explicite de deo & primo ad fide
3. Quando spes plana & certa debeat esse ad explicitas quia motus
4. Quomodo teneant fide implicita seu fide mala
5. Quis sit de numero salutis hec fidei tenuisse explicitam
6. Quis hec sit tenenda (deus ꝓ deo) & ea sit deitas trium unus deus &
7. Quis deus sit nomen hoc
8. Quis sit nomen plurium & deitas
9. Quid nomen deo ꝓprie competat
10. Quot nomina deo attributa ꝓprie dicant̃ de eo
11. Quot nomina deo attributa fidei rōne distinctis dicant̃ de ipso
12. Quis possit ex scientia creaturarum esse pluralitas diuina
13. Quis sit una tm̃ essentia simplex̃ in deo

Pater a nullo est factus.

1. Quis in diuinis hec nomina pater sit admittenda
2. Quis in diuinis sit ꝓprie generatio
3. Quis ꝓ in diuinis sit genitus nascitur aut paritur
4. Quis sit pater a filio & quis generatio nascitur
5. Quis ꝓ in diuinis sit filius & filius. & sit filius. & sit filius. & filius non sit filius & pater
6. Quis sit & spiratus a patre & filio & spiratio ab eis & quo ab vno & quo ab vtroq̃
7. Quot spirata a patre & filio sint paritura
8. Quis pater & filius & eorum unus spiratus
9. Quis duplex est processus sancti spiritus a patre & filio

34. An huiusmodi missio viz temporalis conveniat cuilibet persone
35. An in processione temporali ss. dicatur hominibus personaliter vel tantum eius dona
36. An ss. dicatur hominibus in quolibet eius dono
37. An persone conveniat visibilis missio
38. An ille species in quibus ss. visibiliter apparuit ymaginarie fuerunt vel reales
39. An possit catholice concedi deus non generat deum quia filius non generat
40. An possit ista concedi deus non generat deum
41. An deus generans generet aliud deum
42. De notionalibus nominibus personarum proprietatibus et relationibus in divinis
43. An pater sit potentior an maior filio

3a pars

Secunda huius libri seu decretalis

Unum universorum principium

Textus

1. An deus virtute creativam alicui creature communicari possit
2. An sol creavit creaturam corporalem et spiritualem
3. An temporaliter reali voce sonante deus dixit fiat lux quando creavit lucem
4. An per tempus intervalla vel sol omnia creavit
5. An super celos sit aqua. De operibus sex dierum vide alibi
6. Quando creata fuerunt angelica natura
7. Ubi creata fuerunt angelica natura
8. Quot celos ponuntur theologice
9. Ubi Adam sit creatus
10. Ubi Eva sit creata
11. Quare de latere viri et non de alia parte corporis fuerit formata mulier

Textus

Dyabolus enim et alii demones

12. An demones post casum habeant aliquem determinatum locum
13. An ante lapsum deus creavit angelos bonos
14. An angeli sint in gratia creati
15. An fuerunt aliqua mora antequam angeli creati boni fuerint mali
16. Quare sit causa et origo primi mali cum deus summe bonus fecerit omnia bona
17. An angeli peccare potuerunt
18. An angeli qui perstiterunt prestiterunt suum statum
19. An angeli qui corruerunt prestiterunt suum casum
20. An peccatum eorum qui ceciderunt fuit peccatum superbie
21. An angeli possint penitere de sua culpa
22. An peccatum primorum parentum fuerit veniale vel mortale
23. An peccatum primorum parentum fuerit remissibile

24. An adam vel eva quis eorum plus peccavit

Nec sancta trinitas secundum communem essentiam — Textus

25. An in divinis tres personae sit una gentia
26. An divine essentie unitas et personarum pluralitas possit aliqua similitudine explicari — 2
27. Proprietas sit in persona
28. An in divinis proprietas relata realiter differat ab essentia
29. Quomodo salvari possit quod proprietates que sunt idem quod essentia realiter inter se distinguuntur — 2
30. An necessaria fuit lex scripta
31. An lex vetus quo ad precepta decalogi sit quoniam tradita quae et quot sunt precepta.
32. Quomodo decem precepta fuerunt in duabus tabulis scripta — 2
33. An ad ista decem precepta omnia alia mandata reducantur
34. An ista decem precepta in aliquo dispensationem reduxerunt

Sequitur tertia pars huius libri sive decretalis. — Tertia pars huius libri

Et tandem unigenitus dei filius.

1. An deus decuit tam diu differre christi incarnationem — 3
2. An magis congruum fuit incarnari filium quam patrem et spiritum sanctum
3. An si homo peccasset nichilominus filius dei incarnatus fuisset — assumptibus
4. An filius in divinis potuit assumere naturam humanam in unitate sue persone aliis personis non
5. An christus secundum quod homo possit dici filius trinitatis
6. An beata virgo possit ex hoc dici mater dei
7. An christus secundum quod homo possit dici filius spiritus sancti quia concepta est de spiritu sancto — 3
8. An persona filii dei post incarnationem fuit composita.

Una in duabus naturis. — 9. An in christo sit compositio anime et corporis — Textus

10. An secundum duas in christo naturas sint due christi naturalitates
11. An secundum duas in christo naturas sit in christo duplex voluntas
12. An christus secundum humanitatem fuit passibilis — 3
13. An christus secundum humanitatem fuit mortalis
14. An christus secundum humanitatem subiaciuit defectibus
15. An assumpsit humanitatem cum omnibus defectibus

Qui etiam pro salute humani generis. — Textus

16. An genus humanum per satisfactionem fuit ad salutem reducendum — 3
17. An huiusmodi satisfactionem fieri oportuit per christi passionem
18. An satisfacere potuit pro homine alius quam christus scilicet purus homo vel angelus
19. An ad salvandum genus humanum fuit possibilis vel magis conveniens alius modus
20. An christus dici vere mortuus
21. An in morte christi corpus eius et anima fuerunt ab invicem separata
22. An christus in mortis triduo fuerit verus homo
23. An christus in mortis triduo fuerit sacerdos

3.

Zl. Cum corpus tristi pq̃ morte in sepulchro finis pũfiet et inuentu ait
Zm. Cum ser tarhor cõsit dñi xpi destruere ad infernũ
Zn. Quare tristis destruder ad infernũ
Zo. Cum destruder tuũ ad limbũ pueri chor pgnatoder chor tuũ desperatore
Zp. Cum tristis infirm ellmandt cũ ad cũ destruder
Zq. Cum tristis habuerat aliquas aias de infino depnatore
Zr. Cum xp̃s ng destruxit ad inferos liberauit aias de limbo puerorũ
Zs. Cum ng destruxit ad inferos liberauit de pgnatorio aliquas aias
Zt. Cum tristis stetit ng aias pdempt
Zu. Cum tristis dns ng infirm ellinsit
Zx. Cum rotacrum fiunt xpi sua de resurrect
Zy. Cum rogerum fiunt xpi sua resurrect angustiat plaud
Zz. Cum xp̃s pq resurrect sua debuit se onde exhibere
Aa. Cum xp̃s pq resurrect debuit se pabula bona exhibere
Ab. Cum xp̃s debuit se discipulis in resurrect exhibere
Ac. Cum xp̃s artus resurrect debuit unde primo resurrect
Ad. Cum rogerum fiunt tristis astendi ng resurrect
Ae. Cum xp̃s astendit ng resurrect stetit qd deus exhibere debet
Af. Cum astendit subito cum surrexisset.
Ag. Secundo astendit
Ah. Vbi manserit aie electe de infern
Ai. Cum astendit sup omnes electos
Aj. Cum astendit discipulis ad degustand pisc
Ak. Cum xp̃s ng resurrexit non statim ascendit

Tercia. Venturus in fine seculi

Al. Cum scdus xp̃s est iudicaturus
Am. Cum xp̃s tunc iudicabit in forma humana
An. Cum appellat tunc in forma glia
Ao. Cum forma dñi nris passi tunc a iudeis uidebit
Ap. Cum studuerit aut ng valle Iosaphat ng debit
Aq. Cum omnes homines iudicabunt
Ar. Cum angi iudicabunt
As. Cum desperatores ing duc iudicij erit terribilis
At. Cum iustis desperatus erit de operibus suis et ad iustitiam
Au. Cum demones apti ad deputandos tunc erunt expauescentes hoc fine
Av. Cum mortui cum tunc resurgent
Aw. Cum hoc glorabunt tunc augmentabunt
Ax. Cum elemẽ illuminabunt

61. Quid fiet tunc de animalibus brutis vegetabilibus et plantis
62. An huiusmodi generalis mortuo resurrectio fiet in die aut in nocte
63. Si omnes homines resurgent 3.
64. An omnes homines resurgent in eadem ~~statura~~ etate
65. An omnes homines resurgent in eadem statura
66. An omnes homines resurgent in sexu virili
67. An saluandi resurgent in deformitatibus corporum
68. An dampnandi resurgent in deformitatibus corporum
69. An idem homo numero resurgat 3
70. An resurgant cum intestinis vacuis aut pleuris cruribus et vngulibus
71. An resurrectio fiet subito vel successive
72. An mali videant gloriam beatorum
73. An in inferno erit fletus corporalis
74. An beati videant miseriam dampnatorum

Quarta pars huius glosule — 4a pars huius libri

Una vero est fidelium universalis ecclesia — Textus

1. An diuersitas statuum et officiorum repugnet vnitati ecclesie 4
2. An repugnet ecclesie duos aut plures esse summos pontifices
3. An Eucharistia sit sacramentum
4. Aut sit vnum sacramentum vel plura
5. An sit de tempore institutum
6. An sub speciebus panis et vini veraciter continentur corpus cristi 4
7. An corpus cristi sit in eius propria quantitate sub speciebus panis et vini
8. An sub qualibet particula hostie continentur corpus cristi

Transsubstantiatis pane in corpus — Textus

9. An panis et vinum sit conueniens materia huius sacramenti
10. An indistincte quilibet panis et quilibet vinum sit conueniens materia huius sacramenti 4
11. An conficiendum sit in pane azimo aut etiam in pane fermentato
12. Vtrum aqua debeat vino apponi
13. Que sit forma consecrationis panis
14. Quid hoc pronomen hoc demonstrat. Vbi hoc est corpus meum
15. Que est forma consecrationis vini
16. An Christus in cena vltima cum sacramentum illud instituit corpus suum sumpsit 4
17. Quale corpus discipulis suis dedit
18. An peccet sacerdos qui illud sacramentum dat scienter exeunti in mortali peccato
19. An histrionibus et leccatoribus iocularibus sit dandum illud sacramentum

Tertia ¶ Hoc vocat̃ sacr̃m ordis p̃ cõsecr̃ nisi sacerdis

20. Qm ordo ſit ſacr̃m
21 Qm ordo ſit ſacr̃m nouæ legis
22. Qm ordo ſit vnũ ſacr̃m
23. An ſint plures ordines quã septẽ. Et q̃ ſint illi septẽ
24. Qm ordines ſunt ordinabiles
25. Qm pa tonſura ꝓpalumſtratꝰ z diaconat̃ ſunt ordines
26. Qm in ſacr̃ ordib; q̃d conferat̃r
27. Qm in ſacr̃ ordib; Caracter imprimat̃ z q̃d ſit caracter
28. Qm quo actu ordo Caract̃ imprimat̃
29. Qm ſing̃ ordines ſint ordinabiles ſit alij ꝓpr̃ iniũcta
30. Qm epatus ſit ordo
31. Qm tri apis pos ſit ordinare
32. Qm mulier pos ſit ordinari
33. Qm pũ ſint ordinati

Tertia ¶ Secundũ clauis ordis

34. Qm ordo militaris dicat̃ ſit clauis clauis ĩfra alios
35. Qm ꝓpr̃ clauis ſit ad aperiendũ tri vel ad claudendũ
36. Qm ꝓpr̃ clauis ſit ad confirmandũ
37. Qm ſubdiaconꝰ nouæ legis habet ꝓpriã clauis
38. Qm ꝓpr̃ clauis ꝓpr̃ dicit̃ ab aliq̃ q̃ ea ſit
39. Quid ſit vſus clauis z ad q̃ ꝓpr̃ ſubdiac̃ debet
40. Quid ſit officiũ clauis z ad q̃d ꝓpr̃ ordo ordis
41. Qm ſacerdos in foro ꝓpr̃ z ſua vxe poſſit vti ꝓpria clauis
42. Qm exercitia pos ſibi z alteri

Tertia ¶ Sacramenti pũ baptiſmi

43. Qm bapt̃ ſolennis ſint ſacr̃m z q̃ vel ad q̃d ſint inſtit̃
44. Qm baptizari bapt̃ legis erat debitꝰ baptizandi bapt̃ eius
45. Qm verbis expreſſis dr̃ ſit de eſſentia baptiſmi
46. Qm hec forma. Ego baptizo te in nõe p. z f. z ſc. ſit de eſſen. bapt̃
47. Qm fũ illa expreſſe mẽtio z an aliqs ritꝰ addi minui aut ſubſtitui poſſit
48. Qm baptiſmꝰ dicat̃ fluuialis
49. Qm in pura aqua
50. Qm immerſio in aq̃ ſit neceſſaria
51. Qm ſufficiat q̃d ſup̃ fluat aqua dum tñ corpꝰ vtriq; ꝑ ſe tangat
52. Qm pluũ in baptiſmo diuerſant inſtitutiones
53. Qm ſolus ꝓpr̃ baptizare poſſit in vrbe minus baptizatus

42. An in vero sacrificium sit etiam baptizandi ¶ 2 effectibus eius
44. An baptismus aque possit suppleri in parvulis parvulis. Aut etiam de triplici baptismo
46. An Catechizismus debeat precedere baptismum
47. An parvulus sit catechizandus. Idem instruendus in fide
48. An patrinus sit interrogandus de puero baptizando
49. An Exorzismus ante baptismum possit aliquid
60. An in baptismo adultorum fiat remissio omnium peccatorum
61. An in baptismo adultis fiat remissio omnis pene debite
62. An in omnibus adultis effectus baptismi sit equalis et quotuplex effectus
63. An malus possit baptizare
64. An non baptizato possit baptizare
65. An unus possit sit plures baptizare
66. An dyabolus in specie hominis possit baptizare
67. An angelus bonus possit baptizare

Et si post susceptionem baptismi quisquam — Textus

68. An penitentia sit sacramentum nove legis
69. An penitentia sit virtus
70. An sit virtus theologica vel moralis
71. Quid sit penitentia. Et an per doctores convenienter sit diffinita
72. An penitentia concipiatur timore
73. An de quolibet peccato possit agi penitentia
74. An de quolibet peccato debeat esse perpetua penitentia
75. An omnis penitentia possit iterari
76. An penitentia sacramentalis habeat partes
77. An sint tres partes penitentie scilicet contritio confessio et satisfactio
78. An de peccato originali sit faciendi penitentia
79. An de veniali vel venialibus sit necessaria agi penitentia
80. An requiratur specialis contritio de singulis peccatis
81. An dolor contritionis debeat esse maior omni alio dolore
82. An debeat homo semper habere contritionem
83. An requiratur maior contritio de uno peccato quam de alio
84. An de singulis circumstantiis teneatur penitens contritionem habere
85. An confessio oris sit de necessitate salutis
86. Quomodo teneamur ad confessionem oris
87. An sit necessarium ad salutem confiteri sacerdoti
88. An sit necessarium confiteri proprio sacerdoti

89. An statim et per hanc opportunitatem teneamur confiteri
90. An quis possit confiteri per procuratorem vel scripturam
91. An teneamur confiteri venialia
92. An teneamur confiteri peccata notoria et manifesta
93. Quid sit satisfactio
94. An homo pro peccato perpetrato possit deo satisfacere
95. Que et quot sint partes satisfactionis
96. An satisfactio possit fieri per opera ex caritate admixta
97. An aliquis pro aliquo possit satisfacere
98. An restitutio ablati sit pars satisfactionis
99. An purgatorium sit et ubi sit
100. An pena purgatorii sit maior qualibet pena huius mundi
101. An hii qui non explent satisfactionem in vita ponitur et cum moriuntur iusti patiantur
102. An anime existentes in purgatorio pena sint certi de futura gloria — peccatum purgatorii
103. An in loco purgatorii et infernum patiantur anime ab igne corporali
104. An anime que sunt in purgatorio cognoscunt ea que fiunt in hoc mundo
105. An indulgentie valeant. Et quid requiritur ut valeant
106. An indulgentie tantum valeant quantum sonat
107. An valeant indulgentie existenti in peccato mortali
108. An indulgentie valeant religiosis
109. An indulgentie valeant facienti vel danti illos
110. An valeant indulgentie solum in hac vita degentibus
111. An episcopus possit indulgentias facere. Et an malus episcopus possit indulgentias facere
112. An prelatus non sacerdos possit indulgentias facere
113. An quilibet prelatus suis subditis possit indulgentias facere
114. An pro subsidio temporali licet indulgentias facere.

Non solum ante virgines

115. In quo consistat virginitas
116. An virginitas sit virtus
117. An virginitas sit maxima virtutum
118. An alter coniugum sine alterius consensu possit vovere continentiam
119. An perpetua continentia status religiosorum sit annexa
120. An coniugium sit sacramentum
121. An fuerit a deo institutum

122 An fuit institutum sub precepto an peccatum — non sit peccatum
123 An per tam bonum coniugium sufficienter excusetur actus copule carnalis quod
124 An aliquando fuit licitum plures uxores simul habere
125 An aliquando fuit licitum ex dispensatione habere concubinam
126 An aliquando fuit licitum uxorem repudiare
127 An in illa eterna beatitudine deus videatur oculo corporali
128 An omnes beati videbunt deum equaliter
129 An videndo deum videant omnia in ipso
130 An beatitudo eterna consistat principaliter in visione

Et sic est finis huius glosule et eius registri per reverendum magistrum et sacre Theologie doctorem Conradum Zaltonville Edite Episcopum Verdeen

Vol. de Floreto Hain, Repert. II, p. 394.
Rolltop, Catal. p. 465, 466, 526.

Nomine floretus liber incipit ad bonum cetus
Semper erit tutus eius documenta secutus
Hic liber excertus de pluribus est vocitatus
Recte floretus quia flos est in receptus
i. odorat
Et breviter textus flagrat virtute repletus
Collegi flores non omnes sed meliores
i. libris sacre scripture
Quos in virgultis domini vidi bene cultis
sic flores non crescunt et hodie distribuendo verbis
Qui non marcescunt servando dando quoque crescunt
Ergo dilecte valeas ut vivere recte
hominibus prodesse
Multis proficere domino semper quoque placere
Suscipe corde bono flores hos quos tibi dono
Tollunt languores tribuent tibi semper honores
Si bene dulcores florum retines et odores
Summo cultore florum clemente datore
Dogma sacre fidei ponit prius ordo libelli
Postea ponuntur precepte quoque parte secunda
Tercia pars vere monstrat peccata cavere
Inde docet quarta pars ecclesie sacramenta
Virtutes quinta mores notat ad documenta

Circa causas presentis libelli intendendum quod
Causa materialis circa quam versatur intentio in quo libello sunt flores et doctrine sacre scripture meliores sicut satis patet ex textu
Causa efficiens quod presenti est ignorata nec homo est inquietus cum dicat senecta non quis dicatur sed quis dicatur attende
Causa finalis est ut collectis et adeptis floribus ad fructus dulcedinem i. ad vitam bonam perveniamus et tandem vitam eternam consequamur. Causa formalis est duplex scilicet forma tractatus et forma tractandi. Forma tractandi est modus agendi qui est metricus. Forma tractatus est divisio libri in suas partes. Unde presens libellus primo dividitur in partem prohemialem et executivam. Pars executiva incipit in credendum. Pars prohemialis dividitur nam primo ponitur nomen huius libelli et causa nominationis. Et quia subditur ecclesie utilitas libelli. Secundo ponitur capitulum huius libelli ut in dogma sacre fidei. Primo ergo ponitur nomen libelli et causa nominationis sicut patet satis in textu. Si queratur cui parte philosophie supponitur dicimus quod supponitur philosophie moralis sicut clare patebit per processum ergo

Tollunt languores

Hic autem allicit audientes ad hunc libellum ostendens eius utilitatem sicut patet in textu in tollunt languores

Hic autem ponit capitulum huius libelli sicut patet in textu

Concludit sexta de morte sua quam sequela

Cap. primum de fide catholica et articulis fidei

Credere debemus qui Christi nomen habemus
nullus homo aliter

Doctrinam Christi quia nemo secus placet isti
Christo

Nec potest fieri salvus nec sanctus haberi
statim reversurus

Dixit enim Christus ad celum mox redituro
Pater

Qui baptizatus fuerit valet esse beatus
si non baptizatus dampnabitur

Si bene crediderit aliter sine fine peribit
perseverantur

Ergo constanter credas ac indubitanter
sic illa predicat

Que docet ecclesia romana petra solidata
duodecim servandi

Articuli fidei bis sex sunt corde tenendi
articulos sic apostoli spiritu sancto

Quos Christi socii docuerunt pneumata pleni
apostoli dixit

Credo deum patrem petrus inquit cuncta creantem

Andreas dixit ego credo deum fore Christum
passus sub pontio

Conceptum natum iacobus passum quoque ihesus
dixit
descendit ad inferna

Infera philippus fregit thomas quoque revixit
et venturus

Scandit bartholomeus venit censere matheus
dixit articulum de remissione peccatorum
credo in spiritum sanctum

Pneuma bonorum iacobus simon peccata remittit
credo vitam eternam

Restituit iudas carnem vitam quoque mathias
articulos sic magistri distinxerunt

Sed tamen hos aliqui sic distinxere magistri
et septem ad eius deitatem et sine isto modo distinguuntur articuli fidei

Istud est primum capitulum huius libelli in quo determinat auctor de fide catholica et primo ostendit fidem esse necessariam ad salutem 2o enumerat articulos fidei et articuli fidei sunt prima pars est plana ex textu

Hic auctor enumerat articulos fidei et primo ostendit quod duodecim apostoli instituerunt duodecim articulos fidei 2o distinguit articulos fidei secundum aliud modum ut in hoc tamen hos aliqui et 3o superaddit aliqua pertinentia ad fidem catholicam in hoc est catholica sunt patet ex textu

Hic auctor distinguit articulos fidei secundum aliud modum dicens quod quidam magistri distinxerunt articulos fidei quod septem sunt articuli fidei pertinentes ad Christi humanitatem et septem ad eius deitatem et sine isto modo distinguuntur articuli fidei sine primo non hic sunt plures neque pauciores

Expecta sanctę septę totidę dęitatę

Ih michil auger fidei sic nę ꝑmouet

Vnu credę deu ꝑsoę dic soę etnu

Qui pr̄ 2 nat̄ 2 pcessa sacrū dęi vnę

Tucta cano pcę lauab̄ ac pmia donab̄

Decepti nati cte mortuę miserta sequit

Surrexit sedet cutos esse videbit

Hec chatoa sincera fides 2 alta

A xpo lata ꝑ discipulos pmulgata

Sigmę firmata diuina lęge ꝓbata

Bolq 2 horidq deq stuo ꝙ rogadq

latria debet dnę ꝙ suum spet

Nullq ad ornę sic deq sine magnę

Effigiem sanctę ꝑ sta ꝑ ipam

Vera fides saluat quia vita decretę

Nulq fides alię sine fide mortua deę

Vo ꝙ dixti hec ob te si poste sit agnę boꝝ dęsti

Dę malid vita bo fac hec bona vita

Hec bis dędo saluabęr 2 fugiędo

Hec audiens quidam de populo dixit ad illum. Magister bona dicens quid faciam ut habeam vitam eternam. Qui dixit ei quid me interrogas de bono unus est bonus deus si autem vis ad vitam ingredi serua mandata. Dicit ei quę. Ihesus autem dixit non occides non mechaberis non furtum facies non falsum testimonium dices honora patrem tuum et matrem et diliges proximum tuum sicut te ipsum. Et ecce adolescens quidam accessit ad eum dicens magister bone quid faciendo vitam eternam possidebo. Dixit autem ei Ihesus si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo et veni sequere me. Audiens autem adolescens verbum abiit tristis erat enim habens multas possessiones. Ihesus autem discipulis suis dixit amen dico vobis quia dives difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico vobis facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum celorum. Audientes autem discipuli mirabantur valde dicentes quis ergo potest saluus fieri. Et respiciens Ihesus dixit illis apud homines hoc impossibile est apud deum autem omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus dixit ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis. Ihesus autem dixit illis amen dico vobis quod vos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Et omnis qui reliquerit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum centuplum accipiet et vitam eternam possidebit. Multi autem erunt primi novissimi et novissimi primi.

Cum videas ista que sunt infra tibi scripta

Ad mala vitandum nec non bona continuandum

Sunt data precepta que commoda sunt et honesta

Primo nature lex vult sic vivere pure

Non faceas aliis ea que fieri tibi non vis

Hec facias aliis que tu fieri tibi postis

Postea lex moysi data vult sub scripta teneri

Sperne deos plures non per dominum iures

Sabbata sanctifices venerare tuos quoque parentes

Non interficias non mechus corpore fias

Non fecias furtum non testeris quoque falsum

Non cupeas sponsam nec rem quoque sis alienam

Sic quoque ius scriptum prohibet mala mandat honestum

Ius mandat cuique quod vivat semper honeste

Et nullum ledat cunctis iura sua quoque reddat

Inde ihesus cuncta precepta reduxit ad ista

Dilige corde deum toto super omnia verum

Dilige quemcumque sicut te diligis ipse

Istis complete pendet lex atque prophete

Capitulum 2m de decem preceptis domini

Hic autem determinat de preceptis et primo de preceptis legis nature 2o de preceptis legis scripture seu legis moysaize in postea lex moysi primo dicit quod lex nature continet duo precepta primum est quod homo non faciet aliis ea que non vult sibi fieri 2m est quod homo faciet aliis ea que vult sibi fieri

Hic autem prosequitur de legis moysi et primo enumerat 1a precepta 2o reducit omnia precepta ad duo ut in ihesu cuncta 3o ostendit meritum seu fructum preceptorum in sequenti gaudebit in prima parte enumerat decem precepta legis moysi que clare patebunt in littera

Hic autem reducit omnia precepta predicta ad duo quorum primum ordinat hominem ad deum ad est diligere deum super omnia 2m ordinat hominem ad proximum ad est diligere proximum sicut se met ipsum et secundum hiis duobus preceptis pendet tota lex et prophete

Dic nō offendas dnm̄ ſr̄m̄ nr̄m̄ ſc̄d̄ deū ꝙpr̄m̄ offendes

Et gaudebit dnō q̄ iuſſa tēbit

z ad malū ſm̄ſ

Et male petauit q̄ iuſſa dei violabit

nō ſm̄ittit ꝙpetuū ꝙpr̄m̄

Nō ſic pr̄m̄ ni ꝑ iuſſū violatū

Omnis delicta tripliciſſ noīe dicta

ſ alius

Eſt ꝑ pr̄m̄ nobis ab origine natū

ſc̄ pr̄m̄ ſc̄ pr̄m̄ dicat

Eſt ḡue moꝛſ le leuꝭ ſert venale

a pr̄o ōgitalli mūdam

Sit baptiſmi ab origine puriſcam

ſit nō puriſcam ſc̄d̄ ꝑ ḡmiſſo

Sr̄ nō pr̄o q̄ cuiꝰ ſit ſm̄ paīto

q̄ ſm̄ baptiſmū

Et ad pr̄am ḡue ꝑ nos maculam

ſc̄ horū

Cū pr̄ceptis m̄ id ſert q̄ uolūtas

ſ t modeſtū

Q̄ teneꝛ m̄ ſe q̄ꝺ aiglie in modēto

nō ꝙpōmi ꝙut caritati

Dic ut nr̄ dnm̄ ſr̄ē ne ꝛpugnat amoꝛ

t modēato ꝛ q̄missū

ꝓpōmi

Tale ſuo ḡue pr̄m̄ ſit venale

Vt ſ mo vacuꝰ ut riſq nō modēatꝰ

ꝓdēo

Dū m̄ ordinet ſ̄c ut ab ipſo moꝛſle ſcāt

ſc̄ ut venale

Nō moꝛſle ſert mteſto prauꝰ uolūtas

Vt cū quo ridet ꝛ ad vltiū ſuccedit

ꝓdit

Aut t gretio dm̄ gratie m ſſ

matheꝰ

Diſcernes nō moꝛſle ſit m̄ patet ꝛ

q̄ ridet ꝛ ad adultēꝝ ſuccedi ſtie ꝛ q̄ſ gratie in aliq̄ actꝰ leues q̄ de ſe ſſt venales ꝛ

ſert q̄ in q̄ſtio dei ꝛ de ſe ſit pr̄m̄ moꝛſle et ſ pr̄m̄ q̄ pr̄m̄ venale ꝑ ſuā moꝛſle ꝛ deſtrūt

ſacto auḡſtino q̄ de q̄ nō eſt aliq̄ pr̄m̄ venale quid dō placet ꝑ ſuā moꝛſle et nigt

ſuas dē ꝑ ſi ā q̄ humana fragilitate ꝓua videt ſ nos collen ſmt ſpare ſuere ꝛ nos ḡua

ſ ſid vnū ḡue pr̄m̄ ſ̄c q̄ velle ſ̄ ſm̄ velle pr̄mittſ

volūtas ꝓpōs ſe ꝛ malū ꝙcludes mūare ꝛ ꝙpōm ꝛ

ꝑſeuerā ſuꝛſtō ꝛ ad mīta ſubdit m̄ ap̄ q̄ſ nō nō q̄ritꝰ ꝓpō ꝛpūnit moꝛū ꝛ deſidiū cor

Deo ita q̄ actꝰ uolūtatſ nō q̄ſt ꝑ ꝓſeuerā ꝛ q̄ſtō ſ nō ſit pr̄m̄ moꝛſle ſ venale

Hic admonēt meritū ſeu firmū ꝓpōtū
ꝛ dr̄ ap̄ḷ q̄ſtū tenꝰ ꝓpōtū dm̄ ſ ḡuū
debitū ꝛ vitam eternā poſſidebit ſ̄q̄
ſtīgit ꝓpōta dm̄ malē patit nō ac
pr̄m̄ ſic ꝑ trāſgreſſionē aliq̄ ꝓpti

Ca'm 3'm D' pr̄o ꝛ p'o ḡnali

ſſtud ē 3'm ca'lm m q̄ dr̄at ad' q̄ de pr̄o
ꝛ dr̄ dup̄ m mlīa ꝓtes tp̄ ꝓpe dr̄at
De pr̄o m ḡnali ipſa ꝓpe dr̄at de
pr̄o moꝛ ipſa ꝓpe D' ſuꝑbia ꝛ q
ſeq̄t ſid patebit m ꝓceſſu q̄ ꝓpe
ſic q̄redit nō p'o diſtinguit ꝛ q̄ſt.
ōgitale venale ꝛ moꝛſle 2o q̄ſt de
pr̄o ōgitali 2 nō baptiſmatis 3o de
pr̄o venali 4 nō pr̄dīs ꝛ 5o D' pr̄o
moꝛſli ꝛ ſ q̄ſt uelle p'o diſtinguit ꝛ
pr̄m̄ ſ ōgitale q̄d ē nob ꝛ natū ab a
ḡne ꝛ pr̄m̄ moꝛſle q̄d nō dr̄ moꝛſle quia
ḡuat aīaꝫ uſq̄ ad moꝛtē ꝛ pr̄m̄ venia
le q̄d ē uiue nō ḡuat aīaꝫ uſq̄ ad moꝛtē
ſcāt ad baptiſmū Cū babtiſmatis

Hic q̄ſq̄ de pr̄o ōgitali ꝛ dr̄ q babtiſm
p̄gat nob a pr̄o ōgitali ꝛ ab oī pr̄o actua
li ſ̄ q̄ uocato vñ q̄ ſide dīo adulto
babtiſat ꝛ ſ̄ p̄gat ab oī pr̄o ōgitali
quā actuali ſ̄ ꝛ ad pr̄dīs Cum per
cātē ī vñ ſm̄ ſ̄ q̄ſt de pr̄o venali
dr̄s q̄ q̄ſt uolūtas ꝓpōs ſ̄ malū actū
q̄mittē ꝛ ſe aliq̄ t modēato ſuccūt
q̄ ꝙ nō ꝙcludit amoꝛē ſuū cā ten
dī ꝙpōmi ꝛ ſit pr̄m̄ venale ꝛ
ut ſ mo vacuꝰ ut ōcoſq ut riſq t modēa
to ꝛ ſ̄ q̄ſtio q̄ ſi aliq̄ ē actꝰ ordinat ꝛ
ad ḡ finaliē ut mde ſcāt pr̄m̄ mor
tale ꝛ ꝑ ſua tēptio ḡuis ſeq̄ſ pr̄m̄
moꝛſle q̄d nō ſit venale ꝛ ut ſtō

Cum quis velle peccati fert in illud

Quod de se dominum fratrem ve repugnat amori

Peccatum tunc mortale quod dicitur esse

Sicut homicidium blasphemia scisma quod furtum

Si tamen hoc constat sine consensu rationis

Atque meditatio dominum cordis reprimit cito

Quod non sit plenus actus quod fit veniale

De peccatis mortalibus in generali

Capitulum istud presente dictatur auctor de peccatis mortalibus in generali et primo ostendit quare vocantur peccata mortalia, 2o enumerat quot et quanta dampna et mala quae facit peccatum mortale, 3o enumerat septem peccata mortalia. 2a pars ibi Quot vis mortale, 3a pars ibi Sunt tumor etc. In prima parte ostendit quare dicuntur peccata mortalia et dicit quod ideo sic vocantur quia homines in uno peccato mortali dampnantur et quia peccatum mortale mortificat animam et ideo sic vocatur. Secunda pars: **Quot vis mortale**. Hic enumerat multa dampna et mala quae facit peccatum mortale et iam clare ponitur in textu. Secunda: Sunt tumor.

Ne careas vita fuge mortalia vitia

Nam quia per quod sic sunt interne vocata

Illa moriens vitio mortali perditur uno

Quod vis mortale vicium sit pernitiale

Nam mentem maculat et sacro flamine privat

Offendit dominum generando contulerat ipsum

Aufert splendorem dominum nec non ad amorem

Debilitat mentem etiam facies et egestem

Annichilat quod bona quae sunt in crimine nata

Mortificat merita conculcat bona vita

Interimens animam dampnat facilit ipsam

Efficit in gratiam vitam tollit quod beatam
Eternam penam dat perpetuam quod cathenam

Sunt tumor, accidia gula luxuria simul ira
Livor avaricia septem mortalia dira
Nunc videas horum plures species viciorum
Ut melius vere valeas peccata cavere

Cum non sis tumidus verbis nec corde superbus
Nec sis elatus factis si vis fore gratus
Cum bona quis credit ex se meritis ut habere
Vel false tribuit sibi quo se credit egere
Aut alios spernit plus credens se valere
Quatuor hiis rebus quis dicitur esse superbus
Spernit obedire tumidus vult obvius ire
Ulla apparere melior male cepta tenere
Cunctis proferre se vult sua magna referre
Numquam rancores dimittit et ambit honores
Nulla molesta pati scit gestus est variati
Quantumcumque bonus finis essendo superbus
Totum depravat te sola superbia dampnat
Sis simplex humilis ne dampnetis quasi vilis

Gratus acceptus gratus benefactus recordans

Hic autem enumerat septem peccata mortalia quorum plures species postea declarantur ut quis homo cognoscit peccatis et speciebus eorum melius valeat ea cavere quia non bene potest vitari malum nisi sit cognitum

De superbia

In ista parte declarat autor in specialitate superbia et primo docet vitare superbiam secundo docet quod modis committitur superbia et tertio ostendit proprietates actus superbiorum. Secunda pars est ibi cum bona. Tertia est ibi spernit obedire. Primo dicit quod tu non debes esse superbus verbis factis neque corde unde superbia in verbis consistit scilicet in verbis factis et in corde. Principaliter superbia est in corde sed in verbis et in factis manifestatur superbia cordis

Hic dicit quod sola superbia destruit omnia unde si tibi copia laus scripta forte et dicitur sola superbia destruit omnia si comitetur

De accidia

¶ In ista parte auctor tractat de accidia et primo
precipit vitare accidiam 2o docet quod modus
sit accidia 3o precipit vitare ociam 4to et
ultimo hortatur nos ad bonam virtutem 2a pars
est in si bona 3o in ocia de vita 4to in sepe
libens hora et patet hec omnia satis in textu

Nam deus exaltet humiles tumidus pede calcat
corporem pro pone accidia fastidia

Accidiam lingue que dat mala tedia vite
pigritie

Segniciem fugias numquam pieris ad bona fias

Si bona tristis odis divina vel ipse reliquis
obligaris

Et neglexeris id quod consummare teneris
non libenter

Vel contristeris cum nolens hoc opereris
nolens

Aut nimium tristis propter quod vis mala sistis

Quatuor hiis dictis sic accidiosus habetis

Ocia de vita si vis bona sit tibi vita
ocia

Ocia qui sequitur sine crimine vix reperitur
oratio fundo

Sepe libens ora faciendo sancta labora
postulat deficiunt

Pigri non possunt operari tempora desunt

De gula

¶ In ista parte auctor deterrat de peccato gulositatis et primo ponit dampna que provenit a gulositate 2o docet quibus et quod modus committitur peccatum gulositatis 3o ponit mala propter que gulositas est vitanda 2a pars est in Qui nimium comedit et 3a est in crapula vitetur primo dicit quod gulositas est refrenanda vel si non refrenatur ipsa dabit nobis venenum quia gulosus multa dampna sibi facit primo namque nimis multum expendit de suis diviciis unde gulosi frequenter depauperantur et medicinis efficiuntur et multa alia dampna gulositas in duc ut postea patebit sequitur

Pone gule frenum tibi vel dabit ipsa venenum
se casibus

Est tibi dampnosus in multis quisque gulosus
exponit

Nam nimis expendit cicius mala quam bona prendit
in nimium multum in quantitate ad nimis desiderium

Qui nimium comedit bibit ardenter studiose
nimis mane deliciose in peccato gulositate

Pre propere laute fertur peccare gulose
pro non gravidine

Crapula vitetur ne corpus mole gravetur

¶ Qui nimium comedit hic auctor docet quibus et quomodo committitur peccatum gulositatis et ponit quinque modos primus et principalis modus est cum quis excidit in quantitate 2us modus est cum quis comedit ut bibit nimis ardenter id est ad nimis ferventi desiderio 3us modus est cum quis bibit aut comedit ut saltem sua cibaria parat nimis studiose 4us modus est cum quis provenit delicatam et consuetam horam comedendi 5us modus est cum quis comedit nimis laute id est deliciose sed crapula

Crapula vitetur hic auctor enumerat multa mala propter que gulositas est vitanda et primo facit hoc in generali 2o in speciali quantum ad ebrietatem id est ut tempestatem primo dicit crapula est vitanda ne proveniat mala que manent in litera

Nausia non detur et morbus non generetur
Mens non dampnetur ne vita breviter
Ut tempestatem fuge ut magis ebrietatem
Mens alienatur vino corpus viciatur
Sensus turbatur secretum notificatur
Lingua nimis fatur vino vir qui variatur
Vultus fedatur et rixa frequens generatur
Vis enervatur vino sapiens hebetatur
Ac diffamatur nunc non et luxuriatur
Stulte letatur et in pigreat reprobatur
Prodiga frenet gula sobrietas doceat
Si compescatur gula corpus mens conservatur

Hic auctor loquitur in speciali de ebrietate et enumerat multa mala que fiunt ebrietatis sicut patet clare in textu

Hic docet quod gulositas debet refrenari et sobrietas dominari quia nisi compescatur gulositas corpus et anima [illegible] sicut [illegible]

De luxuria

Luxuriosus fugias castus sine crimine fias
Vil dno [illegible] sit luxuria maculatus
luxuria peccat quod qui consentit in actu
Vel eo delectatur generavit agendo quod sunt
Actus carnalis est [illegible]
Demptus coniugibus quibus est congressus honestus
luxurie species dicuntur sic hee sunt
Sunt non impetos [illegible] fornicatio [illegible]
honeste si habeat [illegible] peccat maritus utens uxore

In ista parte determinat auctor de peccato luxurie et primo hortatur nos ad fugam luxurie [illegible] quod modo peccat aliquis per luxuriam secundo ponit species luxurie [illegible] luxuria [illegible] [illegible] [illegible] luxuriam et [illegible] species luxurie [illegible] luxuria [illegible] [illegible] et castitas complectanda quia [illegible] plagis [illegible] quod maculat luxuria [illegible] luxurie peccat quis

Hic ostendit quo modo peccat aliquis per luxuriam et ponit tres modos primus est per consensum secundus per delectationem tertius est per actum carnalem et ostendit quod actus carnalis est viciosus exceptis coniugibus qui non peccant dummodo [illegible] debito modo [illegible]

Stuprum causat cum virgo nolens violatur

Coniugis alterius violatori fit adulter

Cum sit conatus incestus vel moniali

Raptus cum rapitur ac opprimitur violenter

Contra naturam peccat Zodomita nephandus

Effuge luxuriam tollit tibi namque Zophiam

Mortificans animam ledit cum corpore formam

Excecat mentem turbat valde rationem

Subvertit sensum consumit tempora censum

Offendit dominum fert hostes tollit amicum

Vires debilitat corpus maculat bona vitat

Vocem peiorat et vitam sedem minorat

Lites adducit et plurima schandula ducit

Dedua dei tollit et fortia corda remollit

Obtenebrat visum tandem tollit paradisum

Demonibus subdit et in orcum denique trudit

Sis semper castus fugiendo verbula tactus

Ocia vina dapes loca prohibita cave quasi labes

De ira

Ira cor accendit et protinus ad mala tendit

Verbum serenetur ratione ne dominetur

Hic autem enumerat multa mala que fiunt luxuria propter que mala diligenter est vitanda luxuria et ista mala satis plane ponuntur in littera

Hic ponit cautelam fugiendi luxuriam et dicit quod volens fugi luxuriam debet fugere verba ita quod non loquitur cum feminis ita debet fugere tactum quia tactus valde allicit similiter debet fugere ocia et vina superflua et cibos delicatos et loca et tempora vitanda si vis vitare venerem loca tempora fuge

In ista parte autem determinat de peccato luxurie et primo ostendit originem ire adiungens quod cuius est ira secundo principium ostendit quod et quot mala inducit ira ut ibi ira secatur et postea quedam alia ponit pertinentia ad iram ut ibi non odeas aliquid et primum est advertendum quod ira est quedam passio anime proveniens ex accensione seu ex ebullicione sanguinis et cor et hoc ostenditur ipso nomine nam ira dicitur quasi vera quia vertit et accendit cor ad tendit quantum ad mala exteriora scilicet ad vindicandum et ergo ira est bene refrenanda ne vincat rationem

Ira furens animo de verbis exit in actum
Sic triplici nuncupatur magnum fecit ipsa ratum
Ira secat mens sensus precipitat
Cor conturbat et corpus dampnificat
Verum fuscat iustus quoque gravat
Pax enarrat discordia pugnat
Lingua venenat nec non mors anticipat
Non odeas aliquem sed eum potius tu placa
Quis qui odit fratrem centetur ab hoc homicida
Multa fecit dira si non compescat ira
Cum quasi delirium patientia temperat iram

De invidia

Invidiam fugito bonis fratris amare velito
Nam livor siccum corpus fecit et cor iniquum
Invidus est tristis aliorum cum bona cernit
Gaudet de dampnis bona non noceat sed quamvis
Emulus impugnat verum de fratre susurrat
Detrahit accusat alios quoque iuvare recusat
Per livorem fraternum frangit amorem
Livet cecat de re munda maculat
Longuet marcescit homo lividus atque senescit

Hic autem ostenditur quotiens est ira et invenitur triplex ira seu primo gradus ire secundo ira primo et principaliter in anima secundo manifestatur verbis et tertio extenditur se ad mala exteriora scilicet ad vindicandum et ira secat. Ira secat. Hic autem ostenditur quod et quotiens mala inducat et illa satis clare resultat in littera

De auaricia

Auaricia pte dicit a quo fit prodicio
trahe z primo z uenit id primo z deoz
g̃ mouet mouit sic illud primo quidem
goc mouet homines primo dicit auaricia
i q̃ capit a rimo z emat mittat a
primo q̃ primo auaricia uel i fruitio
ra primo q̃ audit t sacrabilit auari
cie i deo ethesauri et grat̃ poc queri
aa q̃ parebit in processu Le primo p
te dicit q̃ iso no dr̃ esse auaricia q̃ auaricia
reddit homines diabolo z gehenne
uij illud illi amat q̃ dr̃ Da mihi dilectat
auaricia z t modicu q̃ appetit diuitias
quia sit sibi i q̃ pte

Hic quia dicit q̃ mouet sit auaricia z pte
mouet homines dicit primo auari z pte da
re in tepore

Hic quia emat mittat a primo q̃ primo
q̃ auaricia sit p̃ in libro

Hic quia audit t sacrabilit auaricie
z dicit q̃ p q̃ deo ethesauri no pot
sacrari cum honore quia q̃ quato plus
habet tanto plus hinc desiderat vii
sunt duo pessimi appetitus diuitias z ores
at t infirmum Ambio dic cupio
Ambio sic dicitur
nota sic q̃ cupio

Hic quia audit tribulacionis z angustias
q̃ uenit p diuitias q̃ ad laborandum
quirit ad timore possidet addo
lore amittit z ad languore ad ultimum
pudet z confundit ysaie diuitias
diuitias q̃ ppe redigerat primo sic
hoc in exemplo
Ruinam sic dicit

Hic quia audit audire t sacrabilit ho
minis auari z dic q̃ primo auaricia
nichil est tutum p̃ tpe ethesauri q̃ primo
desiderat z solid est primo q̃ q̃
tat hinc qui ibi nichil Qui sacit z q̃ sic sacit illud q̃ stat hinc
Ergo sic uitat non capiet suffiatherij et non ethesaurabit p̃ nichil quasi hinc

Sorde mee sordes
Effuge limore et amando fruc amore
Qui bo fruc amat semet ditabit ornati

Qui cupit aut timet Tuste res alienas
Que panauis gazas Dn̄ ppone animi
Qui sacit et Dnes cupidus plus no sacietur
Et q̃ pauperibus donat sue filia no uidet
Omio psati merito detur auari
Fur fit rapina fenus fraude simonia
Causat auaricia ludos guerra bella
Deo ethesauri nisi q̃ sacat cor auari
Quanto plus esset ethesauri plus inimicus
Et plus ardescat ambitio q̃ cineseat
Plagas q̃ do labor et timor et timendo
Ypas q̃ dando dolor et langnor cupiendo
Pugn̄ sit clarus nec tutus Dnes auarus
Raptor et plenus furt sor et dir gehenne
Dr̃ gehenne eo si plenus plurima q̃

Dñs gratis cibs dimes et efficacib

Gaz ad lucrā nō sis cup idq nr̄a mā
liberalis exponendo

Ps male seruā ff sis largꝰ bīs dando

De peccō q̄ spūs sc̄i

Qui pcat nimis plumens de pietate
obstinatus non quiescit
Qui desperat de dīna bonitate
Aut nō durat nō cessat ab iniquitate
de
Et q̄ frēs odiēs dñes in gbite
impugnās veritatē penitētē
Qui nō sine pigrē de culpis grēpta
Spūs sc̄i
Tāne pcuma sacrū pcatū spreta dei
Aue prime qui culpe vie ff remanete
Depta cape veiā q̄ crimē time te

De pcīs lingue

Lingue tuā lingua ne mitte malitiā
Lingua enī ledit 2 lesio rārō caret
Qui mala nō loquit magnā virtutē potit
Lingua frenare pligit qui caste domare
Ps sis verbosꝰ iactatorꝰ litigiosꝰ
Nec sis cōtumax temerarius q̄ irrisorꝰ
Nō sis defensor pcōrū nec rector
Nō sis detractor nec rumorū nec maledictor

Hic q̄r̄ si aliq̄s adhuc rumoris amaritudo
sic fiat exp̄ssio

Hic ista pte dicit aūr de pcīs sp̄ūs
sancti 2 primo enumerat ipa pcā sp̄ūs
sc̄i 2 2o ondit difficultatē in
eis 3o ostendit pcā ee i tpīne quib
2 4o ponit sua in hac 2 ssl ista sq̄ p
supra dicta

Hic ista pte dicit aūr de pcīs lingue
2 primo nos hortat ad ppellendū
lingua 2 ssl q̄ medat dicens ppellendi
lingua 2o 3 specialē emdat multa pcā
lingue quod dē ee vitanda 2o
3 nō sis obnoxius 3o dicit q̄ nos dñs
frenare sine ap̄ssl lingua ne nobis
medat inde via ostendit q̄ lingua facile
ledit 4 lesio difficilē redit sēd
mala

Hic aūr q̄ medat dicit ppellendū lingua
dicit q̄ qui dē ppellere lingua sua
magna pot virtute sic est facilis dicit
dicit pcā pueto et ppellere lingua vt
ami valeas 2 lingua frenare ē castra
supare Ps̄ls vel hoc

Aue prime quā pcā ā se dmē pcat

Blandus adulter non sis nec conviciatur

Nec discordator fratrum nec imperator
derisor

Nec blasfemator irrisor sive minator
pro non murmuratione

Non accusabis false nec mutuo amabis

Non diffamabis alios nec vituperabis

Si diffamari non vis vel vituperari
sis · i. loquens verba scurrilia rebellando verbis · mendax

Non scurrilis ve rebellis sive biliguis

Nunquam promittas non promissum dare credas
occultum

Non aliis dicas secretum nec maledicas
i. vana loquens · fallens aliquem

Nunquam sis mendax nec vaniloquus neque fallax
limites

Sit sermo vester est · est non non homo fines
transgrediens · vicia

Istos transiliens non erit absque nota

Noli iurare nisi res sit dicta quare

Dum ad hoc esse vestrum licitum quoque necesse
gubernaculum

Ergo sic frena linguam rationis habena

Ne te confundat si verba superflua fundat

De peccatis venialibus

si peccatum celerit

Dicitur a venia veniale cito sibi danda
et quia · peccatum

Multis namque modis dominus veniale remittit
peccatum · tollunt · peccatum

Si tibi mortale non est delent veniale

Infra contenta devote facta recepta
orationem dominicam

Dicitur eliguis quia nescit parcere verbis

Hic autor docet qualis debet esse sermo hominum et dicit quod homines sunt vel dicent affirmare vel negare dicto est est non non
Nota noticia non litera vel non culpa

Hic autor precipit non iurare quia iuramentum est adeo prohibitum

Hic autor ex omnibus predictis concludit linguam esse refrenandam sicut in principio dictum est

In ista parte determinat autor specialiter de peccatis venialibus et primo ostendit quare dicitur peccatum veniale secundo docet per quem remittitur peccatum veniale et tertio docet qualiter peccatum veniale se habet ad confessionem secunda pars tertii si tibi mortale tertia tertii quamvis expediat primo dicit quod peccatum veniale dicitur a venia quia faciliter potest obtineri

Si tibi mortale non est

Hic autor docet per quem remittitur peccatum veniale et dicit quod si homo sit sine peccato mortali et peccata venialia delentur per illa que sequuntur si devote fiant vel recipiantur

Cōfiteor tibi deo et coram omni curia celi et tibi pater quia peccavi nimis cogitatione verbo et opere mea culpa mea culpa mea maxima culpa precor beatam mariam semper virginem beatum michaelem archangelum beatum johannem baptistam sanctos apostolos petrum et paulum omnes sanctos et te pater orare pro me ad dominum deum meum

Ideo precor misericordiam domini nostri jesu christi et vestram remissionem omnium peccatorum meorum et penitentiam unam salutarem omnium bonorum operum tuorum et orationum et eleemosynarum quas fecisti et fieri fecisti a principio mundi usque in hodiernum diem et quas facturus es usque in finem mundi

Misereatur tui omnipotens deus et dimittat tibi omnia peccata tua quecunque fecisti et fieri fecisti a principio mundi usque in hodiernum diem et quecunque facturus es usque in finem mundi

Indulgentiam absolutionem et remissionem omnium peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens et misericors dominus

Amen

Ego te absolvo ab omnibus peccatis tuis et a pena purgatorii et a pena inferni et a pena quam meruisti pro peccatis tuis et restituisti ecclesie dei et sacramentis ecclesie et communioni fidelium et reconciliavi te cum paradiso et introitum regni celestis tibi aperio et in nomine patris et filii et spiritus sancti

Amen

Dominus noster jesus christus te absolvat et ego auctoritate ejus et beatorum apostolorum petri et pauli et omnium sanctorum mihi a domino concessa absolvo te ab omnibus peccatis tuis et a pena purgatorii et a pena inferni et a pena quam meruisti pro peccatis tuis et restituisti ecclesie dei et sacramentis ecclesie et communioni fidelium et reconciliavi te cum paradiso et introitum regni celestis tibi aperio et in nomine patris et filii et spiritus sancti

Amen

Dominus noster jesus christus te absolvat et ego auctoritate ejus et beatorum apostolorum petri et pauli et omnium sanctorum mihi a domino concessa absolvo te ab omnibus peccatis tuis et a pena purgatorii et a pena inferni et a pena quam meruisti pro peccatis tuis et restituisti ecclesie dei et sacramentis ecclesie et communioni fidelium et reconciliavi te cum paradiso et introitum regni celestis tibi aperio et in nomine patris et filii et spiritus sancti

Amen

Dominus noster jesus christus te absolvat et ego auctoritate ejus et beatorum apostolorum petri et pauli et omnium sanctorum mihi a domino concessa absolvo te ab omnibus peccatis tuis et a pena purgatorii et a pena inferni et a pena quam meruisti pro peccatis tuis et restituisti ecclesie dei et sacramentis ecclesie et communioni fidelium et reconciliavi te cum paradiso et introitum regni celestis tibi aperio et in nomine patris et filii et spiritus sancti

Amen

Dominus noster jesus christus te absolvat et ego auctoritate ejus et beatorum apostolorum petri et pauli et omnium sanctorum mihi a domino concessa absolvo te ab omnibus peccatis tuis et a pena purgatorii et a pena inferni et a pena quam meruisti pro peccatis tuis et restituisti ecclesie dei et sacramentis ecclesie et communioni fidelium et reconciliavi te cum paradiso et introitum regni celestis tibi aperio et in nomine patris et filii et spiritus sancti

Amen

Ignorans sup hijs et dicens utile mentis

Et qui vitare nequit ob urgente necesse
secure
oes isti pdci legatis

Participat iure strictis anathemate tute

Sunt interdicta suspensio nempe cauenda
lecz sic interdictio et suspensio

Quamuis sint pene leuiores sic metuende

De modo vitandi peccata et temptationes

Triplex est hostis homini demon caro mundus

Non faueas istis ut sis a crimine mundus
fac

Demon agit tumidum mundus cupidum caro fedam
saluaris ab istis rebus hostibus

Cur cum temptaris caueas ne decipiaris
superabis

Mundum spernendo vinces carnem reprimendo
vinces exonte

Prosternes sathanam seruando fidem bene sanam
ita tres hostes

Temptant astute ne cures viuere iuste

Et male delinquas et ne peccata relinquas
cogitando sic

Cur te prudenter serua meditando frequenter

Quoniam dampnatus eris si mortali morieris
pnt caueas

Ut mala de vites bene fac sit ocia vites
aliquis aliquis vana vacua

Nunc age nunc ora lege nunc ne vana sit hora
resiste velociter

Obsta principijs quia cito vincitur hostis
cessat

Quando nimis crescit temptatio rerum quiescit
attende deus videt

Cerne deum qui te speculatur semper ubique

Hic finaliter dicit interdictum et suspensio dicitur esse vitare

In ista parte auctor declarat de modo vitandi temptationes et peccata et dividitur in multas partes secundum quod multa salubria ponit documenta et multos utiles modos vitandi temptationes et peccata sicut patet in processu in littera

Hic auctor dicit quod demon temptat hominem de superbia mundus de auaricia et caro de luxuria et de alijs peccatis carnalibus

Hic dicit quod mundus vincitur spernendo et caro reprimendo et diabolus seruando bonam fidem

Hic dicit quod tres hostes predicti temptant hominem ut non viuat iuste ut peccata committat et ut commissa non possit ponere sed continuat et in eis permaneat

Hic dicit quod aliquis homo debet se regere prudenter sed cogitando quod dampnatus erit si in uno peccato mortali moriatur

Hic dicit quod homo debet vitare ut possit vitare peccata sed faciat aliquid boni ut orando vel legendo et ciis et vitabit ocium vnde bene dictum est Ocia dat vicia fugiat quod procul illa

Hic auctor dicit quod homo debet resistere predictis hostibus in principio temptationis vnde principijs obsta sero medicina paratur

Cum mala per longas qualuere moras

Cerne deum hic dicit quod homo debet considerare quod deus ubique presens omnia videt et quod deus non occultat peccata hominum sed potius ipsa reuelat et punit nam ipse est iudex et testis

Qui mala vite celeri ꝑ punit ⁊ ipa rebelle

Vel est tibi tectu quid sit quod ꝑ petis

Pgtea gfuse ⁊ eius ⁊ sce retrusa

¶ Inspice qta bona dns tribuit et dona

Perpue morte dns ne respice sorte

¶ Re sic in gratia ꝑ gmittedo reatu

Cui nata dnice ꝓ uenie xpo ꝑ crucis sigilo

¶ Inspice scos ne no exemplo repelle

Gloria ꝑ meli mala dat in iquis

¶ Inspicias aias sic xpi morte redepte

Ne te gmissa cur crux destruas rapaj

¶ Prospice fetore culpe pene ꝑ pudore

Longa dat pena ꝑ delecta curta

¶ Terne qd ⁊ quata prem dat tibi dapna

Nulla qui te ledet crux quadrifida

¶ Terne die mortis a pulsat ad hospita portis

Et quidam subito moriunt sine merito

¶ Deus qui abisse hos nescis vbi quos quando

Pesa iudicia qui mihi remanebit in voluptu

¶ Terne gehenne penas barathri sortes ꝑ cathene

Terne domus celi ne ꝑdas crimine celi

¶ Hic dic qd nisi tu occultu qui fuit qui manifestu vis sub mine qui nu do inde perire ait videt q̄ ne deus in eo qd fide qua sua pdo ffe stulta

¶ Hic dic qd quibz eo dz actende quata bona dns sibi tribuit ⁊ perpue dz ihu pculis morte ⁊ passione qua sue qui eo fustinuit

¶ Hic dic qd eo no dz et in gra deus gmittendo pdo nos gmittit qui morte pdat ⁊ crucifixi ne iterum crucifigat

¶ Hic dic qd eo dz ⁊ spice scos ⁊ cet quia pdo actendo qui sanguine meruit victoria celi ⁊ pretiosis pe nas eterna

¶ Hic dic qd eo dz spice sua aia quam xpi redemptio ⁊ sibi gmissa ⁊ dz cum sue pdo ne dapna patiat

¶ Hic addic qd eo dz qd fidere ⁊ fetore pcti ⁊ pudore pene actendendo qd delecta ⁊ tue qui ꝑ pena sequi ⁊ lega qui momentanea est qd delectat celum vero qd eternaliter

¶ Hic addic qd eo dz qd fidere ⁊ qd tanta dapna in duat pdo ⁊ qd nil pt spiritu lede ⁊ celu sit premium

¶ Hic dic qd eo dz actende dies mortis ⁊ ffe stat ait forte ⁊ dz ihu dns qd homes subito moriunt ⁊ ꝑ eo potius retrahi a pdo

¶ Hic dic qd quibz eo fiat se mutuo id ꝑ nescit locu tempus ⁊ modu ne eum terq morte ⁊ ne terq homo mortis effugiat eo dz actende diem iudicii ⁊ qd illud malu remanebit voluptu

¶ Hic eo dic addic qd eo dz qd fidere penas ⁊ sermi ⁊ gaudia celi ne no ꝑdas

Hic dic̄ q̄ ho debet studere sacra
scripturam nō ho mittend vt ad vi
tandū pcm̄ 2 ad opandū virtutē

Hic dic̄ q̄ ho dz scripm̄ factos 2 huic
cooperāte ad bonū 2 nō ad malū
q̄ ad facīd sancta ens dr
ad electo electos ecc̄s dz frenare
suos sēsus 2 domare suā carnē
sed ā sīm carnē vincit q̄ despna
tur

Hic dic̄ q̄ ho cū sobrietate debet
q̄medo 2 dz fugē loca q̄rupta ad
apta ad pcrandū q̄ asperitas
tpis 2 loci sāt hoīes fugēt pmā

Hic dic̄ q̄ suada vsa q̄ dom̄ sīf 2 in
uerbo dom̄ 2 marīe cuj pfectio
vitat pcm̄ 2 supat suos hostes

Hic dic̄ q̄ ecclīa nō lēdit neq̄ nocet
hoībus q̄ nō nō gēnit sed q̄ ei
nūf q̄ despīt q̄ ē ho mercatus su
ādo tēptacōne

Hic dic̄ q̄ ho sīf debit q̄ nō lēdit
ni voluntē 2 nullū ecclīe pcm̄ ni vo
luntē q̄missū

Hic dic̄ q̄ voluntas hūana nō pot
ē bīa q̄ fugi aut mutare ad ma
lum ideo nō pot salvare ho q̄ vincat
in tēptacōne q̄ ecclīa dz q̄ ecclīa
sit sua voluntate a malo 2 ita
potit a se rōnē pcm̄

Hic dic̄ q̄ ho dz seruare q̄ dom̄ sīf
ut careat pena 2 ut habeat gau
dia in regno celesti ppō met ad
ho labōrāte 2 deo sibi auxiliāte

Hic dic̄ q̄ ho debet ad ecclīam
frequentare 2 ibi cū deuotōne
orare 2 ibi verbū dei audire
2 ibi sacrificiū missē offerre
2 ibi sacramenta ecclīe recipere

Sacre scripture studiū
pcm̄
Fac mala vitabūt mētē q̄ tua sociabīt
fugere malos
Sanctos sectare q̄ nos noli sociare
q̄ffe
Desq̄ frenare satagas carnē q̄ domare
gubernēs
Crimina sumendo sic sobrie 2 q̄medo
apta pcm̄ nō sīs
Et loca q̄rupta malus fuge ne sīs p̄ricalīs
q̄ q̄
Sed locq̄ arripe q̄ruptq̄ fuge 2 satuare
fedēd
Hic bis seruādo dom̄ ad mrē regredo
vincēs
Crimina vitabūt hostes q̄ tuos superabūt
Primo cū ēdat q̄ eū ecclīa lēdat
sc̄e ecclīe q̄ eūm sc̄ho
Si nō gēnit nō q̄ ei bis sēnerit
sīrim
Debilis ē hoīs q̄ nullū ē velut virtus/mi
voluntē q̄missū
Nō ē pcm̄ s̄ nī sit q̄ nelle p̄tendit simulat ē celatī
Nelle neq̄ cogi q̄mō q̄t ad mala p̄gi
aīs vincēt
Nō exaudat ē ro quod eū supatum
ho eūd voluntē
Ergo cū velle q̄fcendo cūma pelle
aula clara
Et carcās pena heterīa m̄ ēde cerena
laborīte q̄ dico adimūte
Te bis coronāte dnō sit auxiliāte

Quia p̄ dei sacrificiū cētē
ar̄ studiū
onē pcm̄ deq̄ statuit sacrificia
sacrā vīctē pcm̄
q̄ delent q̄missa futē cauent

Quid q̄ferat 2 sic bō vita reflorescat

Quare mēte pia fidei sacramenta

Sed male delinquit q̄ nō dignē sacr̄ sumit

Babtisma firmat 2 penitēcia abluit Gregorius

Dicit Primonemur ut ad quemque

Ordo tori velle summat quisq; nouit

Ordinet 2 firmat p̄sul dat quisq; sacerdos

Quid do baptismi firmatio non iteratur

Vera supra scripta valet iteranda

De sacramento baptismi

Est aqua materia baptismi verba forma

Ac babtizat mersio dat ablutio

Babtismi fructus Tres plena remissio culpe

Quid q̄ferat 2 pena remittit eius

De sacramento crismatis

Presul fronti crisma linit iterato verba

Quid donat q̄ sanctis ad bella parat

Quum q; in fonte actum ut crismate fronte

Efficax ei p̄ eius spiritalis

De sacramento penitencie

Omne pectus fugit post baptisma patratum

Hostiarium vetus facte pie sacramenta

Qui tenuit in finite

Contra pectus

Hic dicit q; quibus homo devota mente

Accipe sacrata munera quibus dignus

Firmat q; in digne sumit sacramenta quo

Post q; hos voluit accipe sacramenta dei

Fit prius dignae per confessionem 2 gratiosa

Nemo ut digne mereat suscipere

Hic admonet ne sacramenta dei frustra

In filios versibus Deo quingentos sonos

Firmatio post unctio per confirmationem

Confessio fit sacramenta

Hic adiungit quoniam sit sacramentum

Voluntas sacramenta quibus sit sacramentum

Hic adiungit quomodo hoc confirmatio sacramentum

2 dicit q; episcopus sit confirmator duo sacramenta sc̄z

Crismatis 2 sacramentum confirmationis quia alia

Quibus confirmatio non habetur

Hic adiungit quod sacramenta prius iterari 2 dicit

Quod ordo baptismi confirmatio non iterantur

2 ratio est quia in illis transmittitur character

Indelebilis ut non dicit iterari

Hic agitur de sacramentis in speciali

2° de baptismo 2° de confirmatione 2°

Quae sit partitus confessio prius de

Primo quomodo 2° est materia baptismi

2° dicit quod est materia baptismi verba

Sit eius forma 2 ipsius duobus dicit

Ad ibi Tertio baptizatus ibi verba

Baptismi sit hic Ego baptizo te in nomine

Patris 2 filii 2 spiritus sancti

Hic agitur de sacramento confirmationis

2° enumerat materiam quibus fit

Confirmatio 2° ostendit quod sit forma et

Valeat confirmatio 3° agit de ministro

De quarto tractat in baptismo et

Confirmatio 1° dicit quod episcopus

Fronti crismatis tertio 2° confirmat

Gratia quibus ad confirmationem requiritur

Primo requiritur episcopus qui solus hoc offerri hoc

Sacramentum 2° requiritur fronti in qua dei

Signum requiritur interius 3° et quoad

Hic agitur de quarto de sacramento

Quis quem de quarto dicit quod

Qui tenuit in baptismo ut in confirmatione efficax per eius spiritalis 2 pari forme mutuo tenens

Pectus efficax maneat eius spiritalis

Hic agitur de sacramento penitentie 2 primo

Ostendit quae sit materia est sacramentum penitentie 2° de ipsa tractando de sacro penitentiae 2° de

Ministro 2° dicit quod sacramentum penitentiae 3° in verbis 2 adiungit ut sit remedium quod pectus mortale

Commissum post baptismum sequatur non corde

Confiteor in corde hic auctor ponit de tractando de sacramento penitencie et premittit primo partes penitencie et ponit de illis per ordinem et ad primum in penitet atque dolet primo ponit continuat 3 partes penitencie quae sunt contricio oris confessio et operis emendacio seu satisfactio et probat tres partes penitencie deus indulget et remittit omnia peccata **Penitet** Hic auctor prosequitur de predictis tribus partibus penitencie et primo de contricione 2o de confessione et 3o de satisfactione et ad primum in crimina diminuit et ad primum in contra peccata Notandum quod iste tres partes penitencie sic se habent quod penitere non valet sine pari ut satisfactio vel emendacio operis non valet sine confessione nec confessio valet sine contricione et econverso non valet sine penitere ut contricio sine confessione et confessio sine satisfactione Deus de sit facultas ut possibilitas implendi ita quod penitere sit in proposito et in intencione quamvis non sit in execucione Primo dicit quod contritus dolet de peccato et spondet dicere peccata vel velit satisfacere de peccatis ad ea cavere vitare contricione requirit dolorem de peccatis commissis et propositum confitendi et satisfaciendi et amplius non peccandi **Crima cum memoria** Hic auctor determinat de confessione et primo nos hortatur ad confitendum ordinate qualis confessor sit eligendus 2o ponit condiciones bone confessionis 3o docet quomodo homo debeat confiteri et ad primum in integra festina et ad primum in ut reminiscaris Primo dicit quod homo debet confiteri sua peccata et diligere confessorem prudentem et potentem habentem potestatem absolvendi ~~peccatorem~~ seu ipsum a peccatis suis Et confessio facit quod diminuit peccata et revelat ea uni presbytero non tacendo aliquod peccatum occurrens memorie quia si hoc fieret tunc confessio non esset integra **Integra festina**

Confiteor in corde mala confiteor sic ore
peccata — remittit — pietas — vocat
satisfaciens
Emendans opere deus indulget et remittit
peccata — confiteri — committit
Penitet atque dolet et crimina dicere spondet
peccato — id est peccata — vitare
Vultque satisfacere contritus in qua cavere
id est peccata — ad memoriam — magis flebilia
Crimina cum memoria tua collige flebiliora
scilicet confessorem — absolvere — primum
Elige prudentem de solvere me potentem
peccata — scilicet peccata — manifestat
Crimina diminuit confessio grata revelat
voluntarie
Uni presbytero nullum quoque sponte tacendo
velox
Integra festina simplex confessio fida
spontanea
Vera libens clara discreta frequens sic amara
Accusans propria pareas humilis rubicunda
Ut reminiscaris hoc ordine confitearis — Hic auctor docet quomodo homo debet confiteri et dicit quod homo debet confiteri de peccatis mortalibus et speciebus eorum et de mandatis etc.
Dic de criminibus mortalibus et speciebus
Dic de mandatis domini pre violatis
in debite acceptis
De male perceptis dicas et sacramentis
id est sprevisti
Si contempsisti virtutes vel caruisti — *implevisti*
operibus mee
De septem factis pietatis dic male factis
proprie
Dic sensus quinque nec tetra nec tibi relinque
in quocumque loco
peccata
Dic ubi quecumque mala feceris ac ubicumque
quibus — voluntas — proprias
In satis dictis confessio sine relictis

Hic auctor in speciali ponit condiciones confessionis bone et salubris et iste conditiones satis patent in textu **Dic ubi quecumque** Hic dicit voluntas quod homo in confessione debet dicere quecumque mala fecit et ubicumque etc. dicere quo peccavit in peccatis etc. dictas et proprie homo in confessione debet dicere et ideo confessio voluntas est debet dicere peccata relicta quod prius non dixit ut si iterum recadit in aliquod peccatum in confessione proprie dicit

Que non dixisti dudum vel recidisti si
In grave peccatum per te dudum recitatum

Res circumstantes dicas peccata gravantes
Saltem imitantes crimen que novum gravantes

Ista gravant vicium dignus status et recidivum
Condicio / nus / locus / ordo / scientia / tempus
Copia / causa / mora / modus / etas / lucta / pusilla

Confessor blandus verax prudens pius equus
Hortatur querit terret punit mala solvit
Postea sit tacitus ut selet crimen alius

Contra peccata detur contraria pena
Supplicet elatus maceret luxuriosus
Propria dat cupidus / ieiunet se gulosus
Invidus os tondeat iratus corde remittat
Augeat officia peregrinans accidiosus
Quivis restituat si possit res alienas
Redere si nequeat sit saltem promta voluntas

Furi usurator symon vires quoque raptor
In re deceptor alienorum que repertor
Rector dilapidans quivis dampnum male donans

Hic dicit quod homo non solum debet confiteri peccata sua sed debet dicere circumstantias aggravantes peccata et maxime illas que trahunt peccata ad aliam speciem peccati vel gratia si quis accepit rem alienam commisit furtum et si accepit de loco sacro et tunc est sacrilegium quod est species peccati gravior quam simplex furtum

Hic auctor in speciali enumerat circumstantias aggravantes peccata que patent in littera

Hic enumerat conditiones boni confessoris ante quas debet esse confessor et qualiter se debeat habere erga confitentem sicut patet in littera

In ista parte auctor determinat de tertia parte penitentie scilicet de satisfactione et dicit primo quod contra peccata in ponenda est confitenti pena contraria illis peccatis quia contraria contrariis curantur. Unde superbus debet dicere humiles orationes et luxuriosus debet macerare carnem suam et avarus debet dare pauperibus bona propria et gulosus debet se ieiunare et cetera

Hic dicit quod quicumque usurpavit res alienas debet restituere si potest et si non potest restituere ad minus habeat promptam voluntatem restituendi

Hic auctor in speciali loquitur de quibusdam qui debent restituere et dicit quod furi et usurarius et alii de quibus textus facit mentionem debent restituere res iniuste acquisitas vel dare pauperibus iuxta consilium confessoris sapientum

Rem quam invenisti rapuisti

Hic ad[m] loqit[ur] ad de q[uo]d[am] qui cel tenit[ur] r[es]tituc[i] n[i] actor p[ri]ncip[a]liu r[es]tituat[ur]

Hic ad[m] cumat[ur] cas[us] ? ab[bat] petit[ur] fiuc q[uo]d[am] mitt[a]t[ur] d[e]ss[e] ad ep[u]m ut eos absoluat ut ulcis ad sup[er]iore[m] mittat[ur]

Hic ad[m] dic[itur] cas[us] in q[uo] q[uo]d[am] fessio fuit facta & reiterada de eisd[em] pcis

Hic dic[itur] q[uo]d petit[us] pacif[icat]? benigne dj sustinuerit? impl[e]t penit[en]a ag[e]nd[a] sine[m] & pcis s[u]m iuris

Hic dic[itur] q[uo]d h[omo] qui [est] in pcto mort[ali] nō pt[est] recipere sat[is]f[actionem] fiuc de pcto suo vero cū nō d[e]b[e]t ponē ? magis ad[e]pl[e]r penam p[ro]pter ? iuncta & p[ro]pter ho[min]ipl[e]r propend[ere] sui confessor[is] ? in[fir]m[i] firmi reportabit fruc[tum] de in[fir]mitate sua[m]

ad ho[min]e[m] q[uo]d[am] sapientem

Reddē si q[uo]d habet ut amore dei dat[ur] frī

Hyeron[imus] q[uo]d[am] confessor sapiens

Gaudat q[uo]d[am] sanctus socians adiutor adulans

Telans p[ro]ximum defendas atq[ue] recipias

Iniquū & fenatorē reddet ni reddat actor

Hii q[ui] hoc & pena solemni recipienda

Firmit[er] magno toti ville publicato

Cuiusq[ue] artis q[ue] anathemate sine ligatq

Cleric[i] culpa gsh[ri]pti q[ue] a nob[is] male acta

Ignē succidens ad radicē dat fina pureē

Dñe pontifex q[ui] me remittit

Ve dicto[rum] solutū ad maiorē ve remittat[ur]

Si fuit ignar[us] q[ui] confessor ut sime posse

Dime fatet[ur] tacuit aliquid mori se scit[ur]

Aue anathema sic soluī me nequit

Ablatq[ue] pene nō fuit ei d[a]t[us] esse

Et Dudū sed confessio sit iterada

Postea fac digne pena facit[us] benigne

Sed male delinq[ue]t qui pena spōte relinquit

Menso sat[is] fuit potūt de cōmitt[ere] ve

Stat[us] in mortali pct[o] et aliquali

Jussa tñ pena q̃uis nõ sit bñ plena
ꝑ̃ Tñ q̃ sinqueda q̃ emẽ ꝑ̃ sacerda
ꝑ̃ Ad facies iussid referes q̃ ꝑ̃ ꝑ̃ t̃ strem

¶ Tue malid punit deq̃ amẽ bõ ꝑ̃ reddit
Qd q̃ fiat bõ meli bñ ꝑ̃ficiat ꝑ̃frenat
ꝑ̃ Bõ mudi dant; 2 demones arma ꝑ̃
q̃tes illustrat sacq̃ tormeta mõrant

Ad maiora bona donat vsu sacerda
ꝑ̃ Bõ tñ eter-nã possit acq̃r̃ vitam

¶ Hic expug-gat̃ bones nõ vinificat̃
Dz bõ q̃ fuit pq̃ mortificata pereunt

¶ De sacr-mto eucaristie

ꝑ̃ Cena suma statuit yc̃ sacrmẽ
Sub pano ꝑ̃ ad discipl̃ tribuit se

Ac specie vini dicens hoc sumite cuncti
Sacrissa celebrat̃ ut morb̃ pcti retolat̃

Vt deus oret̃ specialit̃ 2 veniat̃
Vt afferrem̃ 2 panẽ sacro sacrem̃

¶ Dat ornamenta t̃ pbr̃ hic documenta
Signat ꝑ̃ tunica q̃ meb̃ dz foẽ muda

De sup̃ astricta ꝑ̃ dr̃ sup̃is dat amicta
¶ Vt cadon veste poderis te viuẽ caste

Hic q̃ dr̃ doct; ad q̃ valent opa vir; tuosa fiend in pcto mor̃li ꝑ̃ dit̃ qo q̃ deq̃ dt̃ malid punit 2 dt̃ malid pet me bõ r̃munerat̃ ideo opa bõ q̃ fiunt t pcto mor̃li q̃ ꝑ̃ficiat̃ ad d̃a que sequunt̃ nõ. p̃o dat̃ vt merit̃ bõ t rema 2o ꝑ̃frenat̃ 2 debilitat̃ arma dyab̃ li 3o acq̃ illustrat̃ mdt̃ hoies 4to Diminut̃ penas t̃ps mi 5to do nat̃ vsu 2 promptitudinẽ ad maiora fa aenda nõ tñ p̃ut̃ mereri ured etna

¶ Hic aor; ꝑ̃dit̃ q̃ bõ q̃ fiunt in pcto mor̃li nõ vinificat̃ q̃ñ p̃ gratã illud pcm̃ ꝑ̃ eruẽ mortua ꝑ̃ opa bõ q̃ fcd fuerunt añ pcm̃ t̃ r̃muntur q̃ñ ꝑ̃ dit̃ a pcto

¶ Hic aor; debat̃ de sacr̃mto eucaristie 2 dr̃dit̃ in tribus ꝑ̃tib̃ 1o quo mõstrat̃ 2o q̃d mõstrat̃ 3o declarat̃ ibi tm̃ 4o quis sacr̃ uti ond̃ q̃ñ acq̃ 2 a q̃bq̃ ꝑ̃bq̃ hoc sacrmẽ cel̃r in situ ꝑ̃ficiat̃ q̃rit̃ t inꝺ

Hic aor; doct ꝑ̃ qo cad̃ missa celebrat̃ ꝑo q̃d ut morb̃ pcti r̃colat̃ 2 ad memoriã r̃uocat̃ 3o ut deus a fidelib̃ spialit̃ ad oꝺ̃ 4o ut honẽt̃ 5o ut honẽs in gr̃a dei q̃fortẽt̃ 6to ut sacro panẽ sanctificẽt̃

Hic pot̃ q̃d doctr̃ q̃ dr̃ ꝑ̃ficiãt̃ ꝑ̃ ornamẽta q̃bq̃ in duit̃ sacerdos celebraturus missã fiet typice exꝺ dicit̃

ꝑ̃ Bõ q̃ pedes t̃ ueꝑ̃ thalaꝑ̃ t̃ ueꝑ̃ bõ la uꝑ̃ thalaꝑ̃ ut pedes q̃ tegũt̃ ꝑ̃ poderis ꝑ̃ pedib̃ hr̃ens veꝝ thalare tamen poderit̃ esse meritõ

lenq aiđ. i. sinistrũ 2 pa loga
pendẽ ꝑ plana leuo pede ꝺ̄ ꝑ de
leuo

¶ Hic ad̄ portat ad altare ꝙ ꝺ̄ signãꝺ
ꝑ circumdata quibꝫ erat sacerꝺos
m missa & dic ꝙ altare ꝺ̄ ſignat
calix crucem pri 2 calicem ꝺ̄ ſignat ſcpm
chirũ pri 2m ulterius ſic deporta
claue ſuat ſꝫ palla le & mun
terũ mulieris uſq ad ueſtimẽta
ꝺ̄ducto & ꝺic ad pallã ꝙꝺ tmo
ty ut no tas 2 hoc ꝑ mobilita
tem & ſmt ſꝫ m̄ ſumẽti ꝫ in ꝑpe
ſtuo lauge caꝑit ꝑ linteo panno

¶ Hic ad̄ ꝺicat ad ſit ſoli 2ꝫ mã ꝙꝺ
miſt ꝙſtatꝰ hoc ſac̄ ꝺot 2 ꝺic
ꝙꝺ forma ſꝫ a 2a ꝙ ꝺ̄ptulit ꝑ
ſtatꝰ hoc ſacramẽtũ 2 mã ſꝫ pius
vinũ 2 aqua 2 miſt & ꝑbꝫ ꝺiu ꝺot
ſit ſig ꝺiuiſio & no ad vinũ
vitꝫ ad ꝺenotãꝺ ꝙ vitꝫ ꝙſectuꝰ ꝺ
ꝺz & vitꝫ mãle 2 no vinũ ꝙ ſor
tiũ nr̄ arti le

¶ Hic ſtudeat ꝙſtus ꝺ̄ ſq ꝺeuotus in miſ
ſa ꝺ̄ ꝺo 2 ho ꝑpe ꝙſecãꝺoꝝ uſq ad
agn̄ ꝺei

ſignatura
¶ Signat cinctura & ꝙ no ſit ligꝫ cura
ſinistre ꝑpendẽtis
¶ Y manipli leue gestmẽ male vite
manꝫ ſinistr
¶ Stola nãt ſit xpo ſeruiẽ ꝺecꝺem
casula
¶ Ter ingred cuncta ſor nãt i ſula ſeꝺq amoꝝ
altare
¶ De ligt ſignãꝺ cruc̄ ara calix ꝙ ſepulchrũ
latus sanguinẽ
¶ Ꝺ̄ panis carnẽ xpi vinũ cruorẽ
ſudariũ linea palla ſup ꝙ ſit corpꝰ xpi
¶ Sudariũ ſudarem linea palla
¶ Verba libens ſtipẽs ꝙ ꝑtulit in ꝺcm xpm
.i. in ſacrificiũ
¶ In missa forma ſit ꝺa ihũ benꝺicta
ad vinũ natũ .i. aqua
¶ Panis mã cũ vino vitꝫ 2 unda
ſit
¶ Pbr̄ hꝫ ſacrat ꝺiuiſio ſi ter ꝙtat
hoc fiat ſic
¶ Sacra videt ora genibꝫ flexis 2 ad adꝛ
ad ꝺeuocãꝺ
Pcem ꝺeuote ꝺſq ꝺo ſꝫ ꝺcm te
¶ Salue ſaluator mundi ꝺeꝰ atq creator
vtrũq
Rex ꝺeꝰ es 2 ho natꝰ ꝺe virgine salue
ſimplex ꝙmplex
Te ꝺeuoꝰ precor ſuppliꝭ 2 ꝙm adoro
tribues
¶ Vt in ꝙdonẽs 2 celi grauꝺia ꝺonẽs
.i. et fideꝫ
Pcm no ꝺefuncti fidis vinũ ꝺ̄ cruce
ꝺilectoꝝ
¶ Ꝺ̄ sanguis xpi ꝙ fusꝰ amoꝝ finis
rogo .i. ꝙ ꝺeꝰ ꝺo ad ſanguinẽ xpi
¶ Hũanã geneꝝ nobis ꝑcẽ ꝺ̄ poꝝ
¶ Dele pcm ꝺa nob̄ regna beata

Cuiusque dei sumens corpus sit ei bene credens
Orans devotus ieiunus crimine lotus
Sit quoque timoratus non ulla clave ligatus
Transactum propere potest cogente necesse
Corpore precepto te custodire memento
Ne quasi sterco pellas quid sacramento
Redde deo grates oras et dat beatitates
Ne sis ingratus caveas … iratus

De sacramento extreme unctionis

Presbiter dat infirmo adultus inungi
In septem membris alius etiam quam visus
Unguit infirmum ut maiorem gratiam det
Sit levior morbus et peccata bonorum tollet

Hic auctor tractat de sacramento extreme unctionis et primo ponit ad quid hoc sacramentum confertur quomodo quod sit ministerium conferendi hoc sacramentum et a quo dicitur esse hoc recipiens et ostendit etiam in quot membris corporis debeat applicari et in qua materia et quibus debeat conferri 2º ponit causas propter quas conferetur hoc sacramentum et ubi unguitur infirmus ut in sua expositione littera

De sacramento septem ordinum

Ordo septenus in clero munere plenus
Tres sunt a … sub his duo sunt super hos bonores
Janitor est primus lector vult esse secundus
Exorcista subsistit hic acolitus subibit
Subdyaconus sub levita sunt levita sacerdotum hic est
Septimo collatus in ordo presbiteratus
Gratia eis posse dat et primum caracter

Hic auctor tractat de sacramento septem ordinum et dividitur in plures partes ut patebit in processu et primo ostendit quot sunt ordines et quod septem sunt ordines scilicet quinque minores et bonores qui enumerantur in littera

Hic auctor ostendit unum et virtutem predictorum ordinum quid ipsi recipiunt

Hic aon dicq ꝑ celebrandꝫ missaꝫ ꝫ ꝓcessus
ꝫ ꝓpriꝰ ad tꝫ aoris dꝫ cotidie
legere septē horas ad laudē xpi
t memoriā passionis ei

Hic aon ordinq qre diuꝫ 1ᵉ hoꝝ
canonice docetis quo septē hoꝝ
canonice dicat̄ in memoriā passi
onis xpi nā xpc media nocte fuit
captꝰ ad eq memoriā dicit̄ matu
tine ꝛc̄ illo fuit in hō ortꝰ

Tribꝰ Justo ꝫ ꝑ sit susceptor eoꝝ
ad oi-nēs sacē ꝑaigē

¶ Ad sacēdotū meꝝ dz nr̄a nō tribulacꝫ

Horas cotidie septeas dicē rite
ad memoriā
Vt collaudet xpc suā mortē memoriet
ꝑ media xpc est indicatꝰ a iudice ihoā ꝑa . . .

¶ Nocte ihūs captꝰ dat̄ nocꝫ iudice ꝑa
ihoā tria
Duat in tria septa cruciget ihoā ⁊ ipa ostia
ꝑ ē ꝑ ihoā
aperiuntꝫ in iona sic transiꝫ lancea uesse
ꝑ ihc̄ ubi dicit ihoā i. qre legimꝰ
Tot dies extima cui-septē dieꝝ horas
hic ꝑdicto legat ꝑ ante ꝑ festinādo
¶ Celeꝛ ꝑcando die horas in ꝑgerando
legas legē
Dicas acrete die tō sanctꝫ mete
legas ꝑ horis
Dic xpc mortē ꝑo dicas ꝑ ꝑces
ꝑ quo a deo ꝑ mtē tua

Hic aon dicq mo" lego dicit ihoās
canonicus ut in libꝝ ihoē ⁊ ihc̄
ꝑ ihoē versus ad dnō psallite
psallendo tu tria ⁊ dicit cotꝫ
in fine ꝑ fery bis respice ꝑ"

¶ Tu deus loquit ⁊ oratꝰ in ego vagit ⁊
corripe ꝑ cor ꝑ salmi . i. ꝑ pietatē
Amara vite vsq in antiquet
qui vsq cor vsq
Dauid finito otio fit bis ꝑ mē
vite

Hic aon dicit de sacēdio matrimōiū
2ᵒ ordine a quo ⁊ ꝑ ꝓ constituit ē mtr
monū ad diuinū cui ꝑ ꝓ ꝑmū in
stituit ē mtr" Dicit ꝓ ꝑ ꝓ dicq ꝑ
fecit mtr" ⁊ ꝑadisū ad gñe-ādū ꝑ
lem ⁊ ad fugiendū ꝑcū luxurie vñ ille
cet ꝑ ꝓ constituit est mtr" ꝑ est
tm ꝑ les gñd" 2ᵒ ut ꝑcū luxurie
vitet"

In templo vanū fugit cātū dilige planū
ꝑcauendū
Deo clamas tacito cogitus linque cātū
to alte simule ꝑ tuū

¶ De sacēdio matrimōiū
mtr" ⁊ institute

Quisquis ꝑ fecit deꝝ ⁊ paradisū
adiugēs . i. unus unde ⁊ uxorē
Associas hoīes ꝑ fecit ⁊ mulierē
ꝑ gratiā legitimā mulierē
Ad ꝑ le dabo legaliter atq fouendā
ꝑ ginaliū luxurie corpiē vitandā
Sic ꝑ ꝑ culpa luxus carnis fugiendā

patrimonij

¶ Tot uigil libo sit q̄ cles q̄ fidei sac tid
s̄ pdes gl̄ficles mrij tene
hr̄ cia mibetes dic sīe volē
ve q̄ cle gnent sit q̄ fidē s̄ seruet
tenear
ve qui sent sit sit atq; iunct
p̄ qesid dees est
¶ sit q̄ qingtid gēsu p̄ dez p̄m
matrimoniū
cōtesid lignis onde sine logl⁹
mrij tpacatum
¶ Rn̄ ētat bn̄ qingtid videat
s̄ qugdm
Inica q̄ fem si sic p̄z tpedimēdi
s̄ cauatad
s̄ sic pes
sed niale patarēt si q̄ sociarēt suis
s̄ ps me
¶ Arrorj q̄dā vxōd q̄dā cūē
Culq; disparitas mis ordo lignē honestas
¶ Si sub affirmo si forte cōiux neq̄bus
hr̄ sciāda vetat q̄ nubia scd̄ tractet
s̄ pbitere matrimoniū s̄ feriā
¶ Dz feie festitas q̄ libēt p̄ nō ea solue
maria
q̄ legar sponsalia festū sit felicis dat
¶ Aduerq; differti sponsas felix q̄ q̄ fert lapat
s̄ decia s̄ septuagesima q̄ p̄z die
quadragesimā
Septua genia negat pasche lux nona s̄
q̄ libz s̄ festū cinis
Quadragesia vetat p̄tritū nūmē adunat
¶ Da[illegible] de vtrisq; abbas
s̄ monē
Ter nis q; de mēte tua q̄
p̄ceptū nouēs de tēpa
tuēre
Iuste vtriq; seme q̄ sic e sciuit
s̄ semel s̄ iniquitatē

¶ Sē qui[illegible] vnes t̄ pcm̄ recidiues

Hic ad[illegible] emat bō mrīmoniū q̄ tra s̄ q̄ libz fidei 2 sacm̄tū vīr volēti trac mrīj ¶ Dz sine ea pdes p̄ q̄ s̄ q̄ libz q̄ ne fidē seruet p̄ ne sit q̄ēt 2 mutuo iunct

Hic ad[illegible] ondit p̄ quid p̄ mrīj 2 dr̄ q̄ mrīmoniū s̄ p̄ q̄ s̄ ¶ Dz explicat de bonis ut lignis

Hic ad[illegible] legit de pedimēt mrīmoniū s̄ gingti 2 p̄ dr̄ q̄ alīq; fuit q̄ vidēt esse ab q̄ legitīm obsistat 2 pedīt q̄ p̄ statuta 2 ut trima sedē q̄ nos q̄ clamauerō pape ab one r̄ s̄ missarū solēpnia

Hic ad[illegible] s̄ pedī emat pedimēta q̄ impdiūt mrīj ¶ q̄ dū 2 cessāt de iure s̄ ps me mrīj 2 q̄ dr̄

¶ Hic ad[illegible] emat pedīt p̄ in pdiat mrīj ¶ q̄ dū nulle cōtracti sūt 2 cessa cause legit 2 sūt

¶ Hic ad[illegible] de vtrisq; 2 p̄ dr̄ q̄ nec ordē ad ordīa vnes q̄ s̄ nec scuta mundi mēta ne t̄ pcm̄ s̄ diamq;

¶ Hic dom̃ in spāli shortat̃ nos ad
acquirēd septē vtutes s. ēē vtu
tes theolo gyce q̃ sūt fides spes
2 caritas 2 quat̃ vtutes cardā
les q̃ sūt prudēcia iusticia fortitudo 2
tepātia

¶ Hic dom̃ in spāli nos shortat̃
ad acquirēd septē dona sc̃i spi
tus timor pietas scia fortitudo
q̃ sūt dona intellectꝰ 2 sapiēcia 2 sha
bet̃ p̃ sūt vsū Sap. Intellectō fortitudinis
tudi ti pietatis colligē dona

¶ Hic dom̃ enūat septē ārās vītes
quibꝰ rndēt septē beatitudines

¶ Hic dom̃ enūat octō beatitudines seu septē
magna p̃cepta q̃ debēt̃ p̃dicti
septē virtutibꝰ

¶ Hic dom̃ in spāli dehāt de fide
q̃ p̃ fidē meritū dom̃ vtutū q̃
sine fide in possibile est deo pla
rē et dr̃ q̃ vēa fides credit ea
q̃ nō videt 2 obedit illius de salu
dom̃ t̃ m̃ predictis

¶ Hic dom̃ in spāli dehāt de spe 2
p̃mittit diffinitiōē spei q̃ talis est spes
est exta p̃spectꝰ future beatitudinis ex
gratia dei 2 p̃cedentis meritis quem ad
aliquē dirigit̃ p̃ singulos

¶ Sit q̃ t̃ lumē ad posce cū numē
¶ Septē vrtutes habeas adisa r̃futes
¶ Esto fide firm̃ spe rend amādē senatq
¶ Prudēs 2 iustq ad̃ forth 2 modēatq
¶ Donis ripleri q̃ura lumē almi
¶ Esto timoratq pq̃ca atq̃ seuus fortis bn̄ q̃ sul
¶ Hinc medēs sapiēcia dona dei sūt
¶ Sis bn̄ donatq vt sis m̃ fine bēs
¶ Sis paup mitis plens iue sacies miseātor
¶ Iudq̃ pacifq sic vlt mūdi q̃ ātor
¶ Septē dō dātꝰ tor p̃ma magna
¶ Paup ad regnat mitis possessor habūdat
¶ Triste solator 2 iue saciēs sacrat
¶ Fit pietas q̃ p̃ se deo mūdq̃ q̃ vtibus
¶ Est q̃ pacifq dei plebs 2 amicq

De fide

¶ Vera fides dei q̃ n̄ vidēt ipse 2 obedit
De q̃ ꝑ ipsi cui hic n̄ placet ipsi

De spe

¶ Quid spectat vitā spes 2 mētis statꝰ
q̃ dns fixa fecq̃ t̃ p̃ supra dea

¶ Spes mē trina spes alī sperat amena
¶ Hic agit de tribus que ē spes ē ista
spes bona trina 2 sperare celestia
2 sue mercedis in patria

¶ Ego nō solamē tribulat dat leuamē
¶ Hic dicit in quibus spes ē ponenda 2 dicit
quod non ē sperandum in diuitiis nec tamen
in deo quia sperantē ipse non deserit

¶ Nō in diuiciis ḡpōs spes ut aut
in deo spero qui donat gaudia vera

¶ Qui vt ḡpdesse sperati nō sit ob ee
¶ Hic ponit doctrinam dicens quod quilibet christi
fidelis debet habere spem firmam 2 non spem quod habuit ut
peccator non diffidat neque desperet
timorem vero habebat non minimum
quia fidat 2 peccata dimittat

¶ Dz q̄sit spē ad spe sit atq; timore
ut nō diffidat ptās nimiū neq; fidat

¶ De caritate

¶ Hic agit specialiter de caritate de caritate
2 postea ondit esse finem effectum caritatis dicens
quod caritas est maxima virtus a qua deo
gratia 2 omnia bona

Q Arus amor deus ē vē maxima virtus
Qua sit ho ḡfert deus tradit ē ps bona

¶ Constat amās plenus tribulat gemens
¶ Hic ondit quod caritas replet hominem virtutibus
quibus quidem est sine caritate gemens est
virtutibus qui sine caritate ferventer sic est
carens virtutibus

Nully hz florē meriti nisi amorē

¶ Ordo seruet ut p̄o deq; per amet
¶ Hic agit quomodo quis amandi deus quem amare
seu in caritate et ordine et obseruando
ut ipsum primo amare deum 2° se ipsum
propter ipsum 3° ad salutem animarum 4° proximos
2 amicos 5° inimicos 6° temporalia quia ipsum est homo
2 vtuosus 2 non quia est in aliquo quod
corpus habet 2 virtutem corporis aliquid

Posthea vt deus ut amet sic inimicq;

Quātū bonus ē 2 hō p deo ut tiquius
pq carpq; amet 2 sic alienum

¶ Dilige sic hoiem ut eo bene mihi vites
¶ Hic agit quomodo aliquis homo debet
se hominem sic ipse amando non ut amet
eo bene mihi per quod ut fugiat 2 vitet
nullum peccatum quod homo ipse odiendo
2 non ipsum hominem qui potest amittere

¶ Hic autor tracta de prudentia et primo ostendit in quo consistit prudentia dicens quod prudentia stat in homine quod homo caveat in sideas et quecumque male sunt in iuventute et sapienter disponit res agendas

¶ Hic autor iugis specificat quam prudentiam dicens quod homo prudens debet disponere presentia recordari et preterita et providere futura

¶ Hic autor adhuc specificat dicens quod cum homo intendit aliquid agere debet primo videre verum sit ei quod ... et licitum et utile

¶ Hic subdit quod homo faciet omnia cum prudentia et respiciens finem considerando quod possit inveniri unde ysaias

Quid quod agas prudenter agas et respice finem

¶ Hic autor deviat de iustitia et primo docet in generali quis sit actus iustitie videlicet reddere unicuique quod suum est ut deo laudem sibi ipsi innocentiam autori reverentiam et bonorum in nomine

¶ Hic autor dicit quod rigor iustitie est moderandus per dulcedinem pietatis quia iustitie sine misericordia crudelitas est

¶ Hic ponit autor aliam doctrinam dicens quod in processu iustitie non est nimis cito credendum sed precedere debet sufficiens in firma formatione ne iniusta facta sententia

¶ Hic subdit causam doctrine precedentis nam qui subito credit et rem gestam non bene requirit frequenter ledit alios in iusta ferendo sententiam et qui velociter procedit ad ferendum sententiam sepe recedit a via iustitie

¶ Hic autor enumerat tres quod frequenter rectum perverterunt iudicium scilicet quod sunt timor odium dilectionem et munus seu donum

De prudentia

Constat in incidiis prudentia vera cavendis
Ac disponendis sapienter in rebus agendis

¶ Prius dispone tuis actum mente repone
Prospice ventura sic est prudens tua cura

¶ Cum quid vis agere debes bene primo videre
An tibi conveniat liceat sit utile fiat

¶ Omnia prudenter fac fine cerno frequenter
Primo metire quod possit inveniri

De iustitia

Esto viri iustus cunctis reddendo suum ius
Redde creatori tibi autori quod minori

¶ Serva dulcorem iuris moderando rigorem
Senit iustitia nisi sit pietas sibi iuncta

¶ Ut bene procedas non vera nimis cito credas
Te prius in forma ne ledas quam sine norma

¶ Qui subito credit alias in se male ledit
Qui cito procedit a iure sepe recedit

¶ Turbat sepe metuens odium dilectio maius
Iudicium rectum cur est utrumque cavendum

i. non quod licitum — fore

Non licet iniustam te causam dicere iustam

iudicas — i. hoc dico — decetas

Dicas prudenter seruando iura decenter

De fortitudine

esto

Fortis sis animo semper peccata cauendo

Sis constans fortis tamen te temptat malus hostis

i. aliquo — aduerso — tuberis — sis

Si quoquam mestio vexeris fortior esto

quia quia

Nam post aduersa dominus bona dat vice versa

consistas

Vt non deficias constans in turbine sistas

magis — se est

Tunc deus esse fortis magis quam necesse

se homo — contra aduersa

Semper magnanimus aduersis fortior est plus

De temperantia

quia quod — acceptus

Vt domino gratus viuas esto moderatus

Non vult sobrietas rationis frangere methas

omnibus — temperis

Quanto plus poteris in cunctis te moderetis

superare — desideria — ...

Viuere cor proprium plus est quam vincere mundum

i. suos — repulsus

Temperat excessus qui non vult esse repressus

peccatum — moderamentum temperantia

Semper ad est vicium si non habes moderatum

nubere

Quanto amor eris moderatior esse teneris

tua desideria — nubere — temperis

Nam scito stultus eris nisi velle tuum moderis

De donis sancti spiritus

time — deum — memorare

Pre cunctis metue dominum simul et reuerere

Hic auctor ponit aliam doctrinam quam patet in littera

Hic auctor deuiat de fortitudine et primo nos hortatur ad fortitudinem precipue ad resistendum peccatis et temptationibus diaboli

Hic hortatur non ad fortitudinem et constantiam in aduersis

Hic repetit quasi eandem doctrinam quam quia dicta

Hic auctor deuiat de temperantia et primo nos hortatur ad temperantiam et sobrietatem vtus in littera

Hic facit idem quod dictum est dicens quod vnusquisque debet se moderari quantum potest in omnibus negotiis quia reprimere motus concupiscentie multum est laudabile

Hic dicit quod quilibet homo qui non vult esse reiectus a deo debet superare suos excessus nam vbique non est temperantia sed est ibi peccatum

Hic subdit quod quanto homo fuerit auctor in dignitate vel excellentia tanto debet esse moderatior et temperatior in factis suis

Est verior timeo reuereri dicit venerari

Hic auctor deuiat de donis spiritus sancti primo de timore dicens quod homo super omnia debet timere dominum et ipsum venerari quia nisi homo timeat dominum necesse est ipsum cetera cuncta timere

¶ Hic dic ultra q̄ hō q timet Dñm n^a
gr̄a tribuit q^a timēti hō deū nīl de
est · si quis aūt Dñm ſſe trebit ipm
quo cū q̄n^a ſedet

¶ Hic ſtdit q amor nō e ſine timore
verūm nam dei nō cit tam ſeruilis
ſ filial gredens eo amoē · nūc
rectia

¶ Hic aūt dicit q̄ hō tiere hoiez nam
mudū ſ deū

¶ Hic pot from tm ſ Dñs q timēs
deū nō peccabit · ſmaliē ab
ipō paḋiſū optinebit

¶ Hic aūt dehiat de pietate · dic
p^o q ſi qō vol gaudere in vita etia
hi et q̄ · misericors pauperbg
· dictbg imp^e illud ſ. misericors
Deus qm̄ misericordia q̄ſequ^r

¶ Hic dr vltra q pietas dr ſilior
q̄ ptas q^a nulla ſaluat^r pietate ſ luc
pietate

¶ Hic aūt loq^r de ſnō pietatis
corpalbg q impēdda ſſ pauperi
bg · hic pater in lrā

nō timeas nec ē audas

Bi Dñm metuas opq ē te cūcta timē
ādūsa q̄ n̄ nulla

Bi Dñm metuas q^a nulla timebis Dñm
venerabit ·

Bi quis amat Dñm ſſe r^uuerebit ipm
ſm amorē ē ihīam

Huius noē nō ē amor abſq timoē
ſ deū venerāti

Sō hūc ſimili ſ amasē time r^uuerēti

Sō timeas hoiez n^c mūdū tribulate

Bi Dñm metue q̄ regnat ſſ vbīque
pē ſ celesti ſpetuū

Q^i vaz in pna te ponē ſme gehēna

Bi metuus ſſ peccaē cauebis

Bi metuus Dñm ē prestabit paḋiſū

De pietate

Q vis gaudē ſſ miſer^r miserē
paupēbg

Bi pius ēt miser^r pietate deū poteris
ſuper^r crudelis

Robur ē pietas plg quā ſeneā ptas
nīa
n̄ ihc

Nemo ptāte saluat^r ſſ pietate
corpalia ſ pēde pietate
ope

Bepe ē corpa fac paupēbg pia ſtā
nuēri ēſumētes

Pasce famēticos pota nimīd ſacietos
ihesu mudos captiuos

Iudue nudatos r^udimas de carcē captos

Egros q̄ſorta pēgrinos colligе porta

De fuctos cepuli sic sumes gaudia celi

Septem fac opera pie spiritualia dicta
i tempora delinquentes doce

Corrige peccatores hac instrue pauca scientes
consilium da i doctis

Insule non doctis ex ora pro tribulatis
te gravantes i iuria

Inforta mestos esto paciens honerosos
culpas voluntarie i minanti de tuo corde

Offensas sponte ledenti corde remitte
ribi i dulge

De elemosina

Si tibi sit multum studeas dare multa frequenter
habundantia

Si tibi sit modicum da iuxta posse libenter
parata

Si non sufficias dare sit tibi promta voluntas
pro bona voluntate

Si dare non poteris saltem pro velle mereris
deo

Cristo conciliet elemosina federa firmat
extinguit

Crimina mortificat redimit penam quam relaxat
peccato

Gratos conservat dantes a crimine servat
contra

Omnia multiplicat bona pro donantibus orat

Demones expugnat fraudes a morte quam salvat

Prodest defunctis purgandis carcere vinctis
et ille elemosina

Is cui das munus sit vel videatur egenus

Res quam das propria tua sit Christus tibi causa
quam

Da bona dum tua sunt quia cum data plus tibi prosunt
dares

Quam si preberis cum non retinere valeres

Hic autem loquitur de 7 operibus spiritualibus pietatis quorum primum est corrigere peccantes secundum est instruere ignorantes tertium dare consilium in doctis quartum orare pro tribulatis quintum consolari tristes sextum pacienter sustinere iniurias septimum offensas de corde remittere

Item elemosina dicitur ab el quod est deus et moys quod est aqua quasi divina aqua

Hic autem dicitur de elemosina et primo loquitur de quantitate elemosine et dicit primo quod homo debet dare elemosinam secundum suum posse dando multum vel modicum secundum suas divicias

Hic subdit quod si homo non habeat divicias de quibus dare posset elemosinam debet tamen dandi habere voluntatem et potest mereri per bonam voluntatem

Hic autem ponit virtutes et effectus laudabiles in pia elemosine sicut ex litteris satis patet

Hic autem ponit tria requisita ad hoc quod elemosina sit salubris primum est quod ille cui datur elemosina sit pauper saltem quantum ad apparentiam secundum est quod res que datur sit propria dandi tamen tertium est quod Christus sit causa principalis propter quam datur unde volentes facere elemosinam meritoriam debent dare pauperibus de rebus propriis propter deum

Hic autem dicit de tempore dandi elemosinam et dicit quod homo debet dare elemosinam in vita sua et non in morte quando bona sua non potest amplius tenere unde Da tua vivus dum tua sunt post mortem cum sua non sunt Da tua dum vivis post mortem vivere si vis

Hic ora[t] q[uo]d ad doctrine p[ro]fect[um] nō
q[uo]d ille nullū errat[um] qui putat q[uo]
hēdes sui pq diligat ip[su]m mort-
tuū: sepultū q[ue] ipē mer diligat
se ip[su]m viuētem

Hic ora[t] dentat de scā: hortat-
nos ad sciēdū: ad gnoscēdū se
ip[su]m. Et ostēdit ad d[omi]n[u]m. Tu melio-
ris hēs. Ad plā q[uo]d sinet hortad sa-
lute q[uo]d bñ sentet: agnoscet se
ip[su]m q[uo]d q[uo]d se ip[s]o neglecto sacet ordā

Hic docet q[uo]d ihō nō cessabit addisce
quis maior[i] esset doctor: q[uo]d doct-
nā potest vitare ruinā nisi illud
agnoscendo disciplinā negat ira
cat[us] dns ihc

Hic loq[ui]t de ignoratia dn̄i q[uo] ruto
rans nō excusat[ur]: si negligat[ur] ut
nō curat: scire vult q[uo]d bñ scire q[uo]d est
ignorātia crassa q[uo]d nō excusat

Hic vilipendit ignoratā: propue
illos q[ui] ex offio dnī ad hoc rege ut do
ceāt nō ad cecū ducat: cecus cadut
ābo in foueam. Si cecus secū conat[ur]
ducē secū ita in foueam ductor p[ro]cā
dit in secutor[em]

Hic ora[t] dentat de gsilio dn̄i p[ro] q[uo]d
gsilia dī: et firmata dūi ho immē
ne est cōtra dī perpetuat: q[uo]d stand gsilio
dn̄i

Hic dic[it] q[uo]d facta sūt tractanda matur-
gsilio: sup[er]ui deliberatione ne q[uo]s
inimē festi do paciat: ruinā

Hic docet a quibus sanct[us] gsilium dp[e]t
q[uo]d a p[ro]uidentibus: a melioribus ut ab
sua dāpna valeat p[ro]uenire

Terrā si stes q[uo]d placet diligat hēs
dub terra potius quā tu te diligas ip[su]m

De fide

Ultiō mea sum: a se bñ stā: relinquit
Te met gnosce dñm gnoscē poste

Tu melior fies sīte q[uo]d sh bñ stes
Quod si negligēs ea certā corda teneb

Disce ne cesses si doctor[um] maxim esses
Sed q[uo]d doctrinā potest[is] ruinā vitare

Si curas scire meito q[uo]d scire tenet[ur]
Si sup[er]bus errett nō excusabit stult[us]

Est qui vile pecus ignorat: quasi cecus
Dirige pueros q[uo]d dñi sunt ducē

Cecus agens cecū fit ip[su]m stans cecū

De gsilio

Gratia gsilia tua sint: minime firmam
Si te poenitet q[uo]d gsilio dn̄i stes

Gsilio certa matura: sed festinabis

Sed cito peccat[us] qui nimis accelerabit

Gsule maiores prudentes: melioresq[ue]

vt nō deficiāmus nr̄ā pnosq; ē fias

¶ Cōsiliū i-rtū dōm exp̄ēntiā rtūq;

¶ Hic dr̄ q; uerū gsiliū dōm exp̄ēntia & magr̄ uigr̄ in scientiā gr̄ i mūdo nō ē melius q; senes exp̄ēt sūt gsulēdi

amplian̄ rscientiā ē exp̄ienciā gr̄

¶ Hic dr̄ q; si ās uelit defendē cās suas ad gsiliū exp̄ēdas pruēt nē suas pdat exp̄ēsas

¶ Si defendē cās sumas ut agendo

hoc fac gsulte nō gsumas nō stulte

¶ De rtellā

¶ Hic aor̄ debēt d̄ rtellā dīnā p̄ q; rtellāis humanis ē rēb q; dēū rtelliḡ ē ipm timet sup oīa ē rēt credit ē mādat sūis obedit

Nunc rtellēs humanā stat bñ rēs ipm

dēū sup omē dēū timēt ac rtelligēt

ac rēt credit ē ussibā eā obedit

¶ Hic gcludit q; ad dēū q; rtellāis debēt tenēt fixā in mumine dīno sc̄ē rogāndo dn̄m nr̄m uerū gferat rtellām

¶ Cui⁹ m rtellām teneas in mumine fixā

¶ Hic dr̄ q; sīc nō dīcit rtellām absōlūte sē ponā bō p ipm dīcēdo ut dīcat rquirēte rōnē sīc nō possit ipm rēddē duplicatū ut sic mereāt audīē a dīno rege sīne bone ē fidelēs ē

¶ Hic nō absōlūtē rtellām sed duplicatā rēddās

vt ē donatū reddas dīno gerātū

dic q; laudēs exp̄ōnēs rpberēs

¶ De sapiēcia

¶ Hic aor̄ dēbēt de sapiēcia d̄īne p̄ q; ad hūc uera sapiēcia ē in mortalibus q; sapiēcia mūdana ē cōtrā dēo uīsa

Et in mortalibus sapiēcia spīritualis

Que uīs mūdana fit sapiēcia vana

¶ Hic aor̄ emūt effectū bonos nē sapiēcie sīc d̄ in hōd p̄

¶ Deum diligē sup oīa ēmūd flere

ydē dēū gerē sp̄ pōt cauē

ymūdū despicē / celestia cor de tenē

Singula sic sapere sit sic et habere
Hec est sincera mentis sapientia vera

¶ Hic autem ad eius effectum seu opera vere sapientie

Exoptat super sapiens et gaudia vera
Devitat celera mundum contempnit et hera
Optima discernit a pravis optima cernit
Omnia vult agere consulte recta tenere

De paupertate

¶ Hic autem tractat de paupertate et primo recommendat paupertatem dicens quod paupertas est magna virtus que meretur regna celorum iuxta illud beati pauperes spiritu

Paupertas grata virtus est magnificata
Cui sit collata celorum regna beata

¶ Hic autem laudat paupertatem et ponens eius effectum et multas condiciones laudabiles sicut patet in littera

Pauperies leta stat multa laude repleta
Cor levat ad Christum quia mundum non habet istum
Spernit terrena paradysi vertit amena
Parva contenta paciens est non violenta
Quamvis in duta male sic stat libera tuta
De modico lete vivit sine quiete lite
Vix aliquem ledit humilem mentem quod reddit
Carnem compescit quia non bene pasta macrescit
Munere ditatur divino fine beatatur

¶ Hic dicit quod pauper spiritu est humilis ergo in celis exaltabitur

Est humilis talis pauper sic spiritualis
Et non inflatur quare super astra levatur

De humilitate

Sis humilis mente verbis factis retinens te
Sis humilis gestu semper meditando quis es tu

Hic auctor determinat de humilitate dicens primo quod homo debet esse humilis corde verbis et factis et etiam gestu exteriori semper meditando quis et qualis es

Nullum contempnas sed te mundum quoque spernas
Spernas te sperni noli laudatus hiri
Hiis gradibus quinque refers humilis bona vite

Hic auctor ponit quinque gradus humilitatis quorum primus est quod homo nullum alium contempnet secundus est quod contempnet se ipsum tertius est quod contempnet mundum quartus est quod contempnat se contempnere ab aliis quintus est quod non velit laudari ab aliis

Quanto dignior est humilis potius fore deus
Qui non est humilis confundetur qui vilis
(clarus)

Hic dicit quod quanto aliquis est dignior et excellentior tanto erit humilior quia qui non est humilis confusione dignus est

Cerne quid es quid eris humilis sic efficieris
(sperpus morte)
Vile cadaver eris hoc ergo frequens mediteris

Hic docet modum per quem aliquis fieri potest humilis et dicit quod homo debet considerare quid est quid erit et etiam quid fuit et efficietur humilis

Subdi maiori decet equali quoque minori
Sic humiles grati christo sunt associati

Hic dicit finaliter quod ille qui est vere humilis subdit se aliquibus maiori et equali

De benignitate

Sis (esto) animo mitis odore deus qui vitis
Esto mansuetus et simplex atque quietus
Hoc (predicta) faciunt hominem domino similem quoque placentem
(i. retribuas) (dulcis)

Hic auctor determinat de benignitate et dicit primo quod homo debet esse mitis animo et mansuetus et quietus nam iste conditiones faciunt hominem similem deo et placentem

Non reddas pravis mala facta sed esto suavis
(iniustum)
Hoc tibi meritum deus autem punit iniquum

Hic dicit quod homo non debet reddere mala pro malis sed bona pro malis iuxta illud ibidem Benedicite hiis qui nos oderunt

Cum magis es dignus deus magis esse benignus
(quia)
Nam quoque fit indignus dum pietate malignus

Hic dicit quod cum homo fuit dignior et excellentior tunc debet esse benignus quia malignus non est dignus pietate domini

Hic auctor dicit de tractando fletu et lacrimis dicens primo quod si homo volens recipere veram consolacionem debet primo lacrimari

De fletu et lacrimis

recipe solacionem

Si vis solari debes frequenter lacrimari

Nam bis plorabat deus ipsum mundificavit

Hic ostendit pro quibus rebus est flendum et dicit quod primo est flendum pro peccatis 2o pro proximis tribulatis et persecucione vel pro turri in pacientibus 3o pro desiderio regni celestis

Flere pro peccatis et pro miseris tribulatis

Pro desiderio paradisi flere memento

Hic ruditer tacite quomodo dicens quod si quis non potest flere emittendo lacrimas tamen debet corde gemere optando lacrimas Et ostendit quod lacrima procedens ab intimo cordis levat et mitigat dominum

gemis

Si non des lacrimas ipsas optando gemiscas

mitigat

Quod de corde venit dominum modo lacrima lenit hic scilicet le-nis id est homo et con-fractus

Hic auctor ostendit utilitates et fructus lacrimarum videlicet primo letificat mentem 2o purgat peccatum 3o placat deum 4to prestat gaudia celi

Mentem letificat lacrime peccamina purgat

Atque deum placat paradisi gaudia donat

Hic auctor tractat de virginitate et castitate dicens primo quod homo debet esse mundus corde viris et factis ut mereatur videre dominum in regno id est Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt

De continencia virginitatis

sine immundicia

Sis mundus corde verbis factis sine sorde

Ut dominum videre possis possessus super astra videre

Hic auctor commendat virginitatem dicens quod status virginitatis est status angelicus unde per virginitatem homo comparatur angelis et per immundiciam brutis animalibus

Mundicie vitam virgo tenet et benedictam

Vir angelicus in vita virgo pudicus

Hic auctor ponit effectus virginitatis sicut patet in textu

Virginitas flores virtutum fert et odores

Humanos mores transcendit et angeli honores

Et maiores mundanos spernit amores

Hic auctor loquitur de castitate dicens quod quamvis homo non sit virgo debet tamen esse castus nam omnis homo cuiuscumque status fuerit debet esse castus unde triplex est castitas scilicet virginalis vidualis et coniugalis

Si virgo non sis castus tamen esse teneris

Cuius cuiusque status quivis dei fore castus
(s. homo; n. homo; beatus)

Si non sis castus nemo potest fore faustus
(beatus)

Non sit fedati sed mundi corde beati

De pace

Esto pacificus et pacis semper amicus
(sis; cum omnibus hominibus; laboras; primam)

Cum cunctis pacem coneris hrem tenacem
(vero suo; sive; s. pacem inter deum et hominem)

Xpus pacificos dixit sermone beatus
(xpus; induxit; se xpus; s. pacem inter deum et hominem)

Nascens portavit pacem moriens reparavit
(se xpus; se pacem; se xpus)

Surgens induxit pacem testamento relinquit
(deo; proxima; met ipso)

Conserva triplicem dno fratri pacem
(i. ad pacem inducas; mala)

Hostes pacifica seda prudenter iniqua
(iocunda; tranquilla)

Pax confert letam mentem vitamque quietam
(mitigat; pro; augetur)

Sedat rancores fovet ac augmentat amores

De paciencia

Sic pacies esto numquam sis corde molesto
(gravi; n. homo)

Nemo sui fertur dns pacies nisi verus
(suam; se homo; cum paciencia)

Servat prudenter animam vivens pacienter
(dicitur; virtutum)

Nam flos cunctorum fertur paciencia morum
(sustine adversa; quiete; n. homo)

Fer mala cum pausa nemo patitur sine causa
numquam tamen patitur sine causa deus omnino nunquam causam quare permittit hominem in mundo pati et tribulari

¶ Hic auctor dicit de pace et primo nos hortatur ad pacem et ad tenendum firmam pacem cum omnibus hominibus

¶ Hic auctor recommendat pacem per testimonium domini nostri ihesu cristi

¶ Hic dicit quod homo debet tenere tres pacem scilicet cum deo cum proximo et cum se met ipso et discordantes quod posse debet ad pacem reducere

¶ Hic auctor ponit effectus pacis quod 38 primus est conferre letam mentem 2us est conferre quietem vitam 3us est sedare rancores et invidias et odia 4us est fovere et augere amores

¶ Hic auctor tractat de paciencia et primo nos hortatur ad paciencia quia nemo est dns sui ipsius nisi verus paciens

¶ Hic auctor dicit homo quod per paciencia servat prudenter suam animam quia paciencia flos est animarum virtutum

¶ Hic auctor nos hortatur ad paciencia quia licet homo frequenter paciatur sine sua culpa

¶ Hic aor⁹ t pcatⁱ pⁿ̄ cⁿ̄ ꝑ quas ho
torquet⁹ 2 tribulat⁹ in ho mudo
ut in lrā sup⁹ p⁹

liq
dudum hic multa ꝑcat ho sme culpa
timido pud⁹ chr⁹ ho

¶ Hic ho tor-q⁹ ut sic ꝑcat⁹ q̄ plet⁹ sc̄ mens
q̄ ad sc̄ celo

Ac mens purget⁹ ut pīma pl⁹ lucaret⁹
q̄alter⁹

Ire sublimet⁹ ut ꝯpō gloīa detur
pumat⁹

¶ hic aor⁹ deꝛ nos seruare pacīēd ꝙ
ho ꝙ t⁹ piciamur 2 ꝙ sideram⁹ a creb
dolores 2 peās ḡuiores a ḡb⁹ homīb⁹

vt pseq⁹uet⁹ ne ꝑpetue crucietur
q̄ ad adusa sapiēt⁹ sustineo

vt mala prudēter tua portes 2 ꝑcat⁹
sidera ḡuiores sc̄ hoīm fragt

Inspice maiores alioꝝ sc̄pe dolores

¶ hic aor⁹ dicīt⁹ de obedīēa a dn̄o
ꝙ q̄ad⁹ ut⁹ introire regⁿ̄ celoꝝ deꝛ
obedire dn̄o impⁱ illud si uis ad
vitā ingredi serua mādata

¶ De obedīēa

Obz obedīe dn̄o q̄aḡ sbire
ut regⁿ̄ celi parēdo cor de fideli
sc̄ deo

¶ Qui no ꝑebit celesti fide carebit
obediēt

Qui bñ pariēt, padisus mūn⁹ sbebit
offendi sup⁹i

¶ vt nequas sedi maiori ssp obedi
sc̄ maiori grauaret

Si ē gstaret ꝙ no luat⁹ honerar⁹et
ꝑcpīd

Sc̄ illiatid ussid maior⁹ agedid

¶ est ss dn̄o ꝑfid⁹ aucta i ꝙete

Plg quod plato no ussid q̄pieti

¶ hic dic⁹ ꝙ ss obedīe did deo plgꝫ
plato pcepti⁹ aiḡ in iusto q⁹
oportz magis obedire deo ḡ homīb⁹

¶ hic aor⁹ deꝛ act⁹ de greplacīe 2 po
noe hortat⁹ ad greplādū bō celestia
2° d ostēdit duce vitā. s. actiuā
i greplanā 2 q̄part⁹ ad dūce ut i
di⁹ actiū p⁹dit ꝙ p̄ plibꝫ ho greplari bō celestia animo ve 2a s⁹ duit⁹ ut sic ss nat⁹
uō ira ꝑ lucē celesti

¶ De coꝛeplacīe

Greplac bō celi posced⁹ dona
celesti oraō

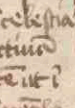

Dat̃ ℟sede celesti
Iugit̃ erna cōferri sede supna
celesti
Vt sic trena spernac̃ luce serena

℣ Hic distinguit duc̃ vitā d̃. actiā ⁊ speculatiā; vitaꝫ quidē actiā q̃ sistit in operando bonū ut̃m ad ꝓximū ⁊ plendo opa mⁱ sēdor; dic̃ ℣ Vita q̃platiua ē melior; ⁊ q̃sistit ⁊ speculando deū ⁊ bō celestia

℣ Dicat̃ actiā bō vita bonⁱ sacerdo
celestia
Cōtēplatiā melior sic celsa petendo
℟ spō

℣ Sancta bona ꝓtē suscipit dño famula
ꝓtē
Magd alena tm melioꝝ fert speculū
vitaꝫ

℣ Hic ꝓbat q̃ mayestia elegit bona ꝓtē seruiendo dñō q̃m ad opa q̃ tēplatiua maria tm magdalena melioꝝ ptem elegit speculando bō celestia

℟ Cui- speculatiā? sic m̃ dño tm vitaꝫ
sacena
Sancta geres opa sic sumes gaudia

℣ Hic ostendit q̃ ꝓductꝫ q̃ ipse dic̃ speculatiuꝫ ⁊ ꝓfectiuꝫ m̃ vita sua ita q̃ dic̃ duc̃ vitā actiaꝫ ⁊ speculatiaꝫ ⁊ ita sumit ucā gaudia celestia

De orōne

ad reuerētia
Edulij q̃cora dñm ꝑuenerē adorā
acceptid ℟ sic
Vt sibi tegēdo fac̃ nuc̃ ꝓ q̃ beatid

℣ De orōne dēbat de orōne ⁊ ꝓ nos hoīm mē ad horādū 2° ꝓpt effectꝫ ⁊ vtⁱ q̃ tēp orōis ⁊ sc̃ deū deplacat q̃ ꝓ ꝓpt formā orādi a dño m̃ ⁊ ꝓtu fd ⁊ nos deq̃ orac̃ q̃s ⁊ vltiō ꝓpt q̃dam ēs orōis ⁊ sic deuota gemitꝰ ꝓ dic̃ q̃ finis ista dq̃ orac̃ ⁊ adorac̃ dñm reuerēt ut̃ effectꝫ ⁊ deo gīs ⁊ in fine beatus

Sepe deū placat siⁿ cor bñ mutat
de oratiē
Hostes q̃supat celos penetrā ꝑ ascendit
ꝑa
Xpō ꝓsentat q̃ posceno sedulo optat
cū ame
Aupilio ꝓstat hijo q̃s ebulo ꝛpat
torquet

℣ Hic ad̃ ꝓpt effectꝫ ⁊ vtⁱtēs orōis ut̃ in lra

℟ Nos deq̃ orac̃ iussit sit ⁊ vigilac̃
ē modū
Dulio normā dat orādi q̃ formā
forma q̃m ℟ rogādi
Nec tuic ⁊ dignā tem ⁊ sc̃ cuncta petenda

℣ Hic ad̃ ꝓpt formā orādi q̃ dñs docuit suos discipulos ⁊ q̃ter ortos alios fidelibꝫ

¶ Hic post ord dominica metrificata sid pz in hrd

¶ O pr̄ in celis regnas te po sco fidelis

Sc̄ nobis
Sanct̄ nom̄ tuū sit ꝑ sanctificatū

voluntas ꝑfīd ecclesiab
Adueniat regn̄ celeste tuū sūdem̄

Velle tuū trīs fiat ꝑ nos ut in altis

hodie
Da panē nr̄m nr̄e nob cotidianū tuū

ꝑ dulceas ꝑ sed ꝑ mittas ꝑ sc̄d ꝑ dimittas
Vt ꝑcas nobis mīa sīd nos tuos

nō ꝑmittas
Et si tēptem̄ ne ꝑmittas supem̄

Sj nos a cūctis de sede mūdi tiq̄

¶ Hic aom potest q dicas eb ordīo dñe q̄ dñs dixit ord q̄ cāt fructuose sīa ut ste q dicas ab sanct patre t hrd

¶ Sic deuota geneos oro sit pua fidelis

Pura sit assidua Distincta sic ac opposita

Justa sit ac simplis acterna fidelis sit atq

¶ Hic aom dicitur de abstinencia et ieunio et pō nos hortat ad seruandū ieunia ⁊ dicta ab eccl 2o ondit ꝙby tpoibz ⁊ ieunandū 3o nat ꝙ 4o docet nos nr̄m ieunandi ⁊ qd ieunat ꝙ 5o ⁊ vltīo pt̄ vtilitēs et effect ieunij ⁊ carnē castigat pō dicit q nos dēm̄ abstinē a cibis poti bz seruando ieunia ꝙcepti eccl

¶ De abstinencia

Ab stineas suas ieunia nr̄a ꝓ clamans

ieunia
ꝙ sequit

Quē iubz eccl suas sanct iusta

nat dñi xpi

¶ Vt xpe nati ꝙ ascensio spūs almi

Hic ondit qby tēp orbz et ieunandū ⁊ dicit q dēm ieunare ⁊ ꝙ festo nat̄ xpi ⁊ ꝙ festo circūcis ⁊ ꝙ festo pūrific ⁊ ꝙ festo assūpc ⁊ ꝙ festo petri ⁊ pauli assūpsit in ꝙ festo apl̄oꝝ excepto philippi ⁊ iacobi ⁊ ꝙ festo om̄ sc̄or ihesu et seruari dñi ieunia qdragesime ⁊ xpi ⁊ tēpoꝝ ⁊ ia ieunia ꝙ portionē in sua fide properet seruari dñi a subditis suis vel pg cuno pg cimeres pssing alīq vel

honorari

Cupta dei genitrīs ieunia deo veneri

Om die festi nr̄i nō ⁊ apl̄oꝝ omē

Excepti iacobo philippo sic q̄ solēne

Quarta sexte feria et sat ieunia dia / Nupcio nat dñi nr̄i nō sēr sit ord / hec tria festa nō sūt ieunari sine lacte /

Tho quadragena ingat te[m]pa q̄ ta

Et q̄ pontifices t ſpe de ſua ſtatue

¶ Tho icunab ſpora no anticipab

T rimad vtab cpuſte no nomeabie

pauperib; q̄ dabie dn̄o laudā regab

¶ Carne caſtigat icunia rimad vtab

Ad dn̄m mēte i-leuat ſonū q̄ placēte

Donat vtutes z pmia dat q̄ ſaluet

De vēcudia

Sto vēcudq ſi vis ſoē ame mudq

T rubeas ſal' reb turpib; ā operā

¶ Custos vēcud pudor ē q̄ mla ſtitutiu

vnctuid flore pdie p dē rubore

¶ Sō tñ erubeas tñ q̄ gnoda ſimulā

T ue dne ſi' cu rimad cuncta fateri

¶ Ad rubor; hic ſtultq ē ame nobē vir

Hē rubor; gnat ſtabie q̄ neſtiq ēo ſtat

De veritate

¶ Hic aor; dcq mo[n]t icunia di dic q̄ ho tpe icunie ſuabit ca q̄ ſe quit. p̄o q̄ no gnedat aīa de bied ſpora 2o q̄ vitet z pḡ poni; pter 3o q̄ no mmic t̄ pleat et barijs 4to q̄ dabit; pauperib; q 5to q̄ ſtabit; orib;

¶ Hic aor; pone vtutes z effect icunie ſd pi ſalſ in lra

¶ Hic aor; dcitat de vēcudia z p̄o nos hortat ad hic vēcudia 2o laudat vēcudia dicat cauſas quar 3o ondit q̄ t vēcudia ſuadḡt debitq; mdq z mēſura 4to in erubeas p̄o hic q̄ ho dic vēcudq ſi uelie de mdq a ame z ſdic q̄ ho ſeruabit vē cudia loḡdi ā opandi pter et pter z in honeſtas **cultus vtutū**

¶ Hic laudat vēcudiam q̄ nos q̄ vēcudia cuſtodit vtutes z concludit pter to q̄ pdict vēcudia pdic flore vtutū

¶ Hic aor; dic q̄ in vēcudia dic mdq z mēſura ita q̄ vēcudia no ſit tā magna q̄ ho ꝑ ea ꝓponat ca q̄ neceſſ ſit ad ſalute q̄ dic eſt q̄ ſſio pter nā ſi vēcudia eſt ſtultia nc eſt dne ſpoq; vtutū

Hoc ſolū ꝑ q̄ ho ſic habebit vēcudiā bñ facēdi ſi male habebit vēcudia peccādi

¶ Hic aor incipiat de virtute ihu 2 ꝑo nos hortat ad veredi veritate 1o in speali ordine in qbꝫ seruanda t veritas i verꝫ doctrina 2o loqt de oneꝫa oe 2 nugꝫ nitru 2 ꝑ de iuramento i ꝑ ad iurat ꝑ dicꝫ ihs dicit verno ope corde 2 ore qꝫ verꝫ laudat ꝑ nedax vituꝑat

¶ Hic dicꝫ ihs erit verꝫ doctrina tua i vita

¶ Hic aor dicꝫ ihs nugꝫ dꝫ mihi nec falsa de fide ato ꝓmaci qꝫ obꝫ nent ocidit aiaꝫ nugꝫ illud ꝑ deo aeo q loquit nedax ihs ut aliqua mala uitet licꝫ nedi tacet veritate vn nugꝫ dicedi t nedaco ꝑ no ꝑ dicedi aubi verd nimo ꝑ vn tacet ne mala eueniat

¶ Hic loqt de iuramento 2 dicꝫ ꝑ qn ihs applicuit t iurat 2 ꝑ rint ꝑ iurato ipe dꝫ i-serare 2 dicere oia sibi nota ita ut ꝑ no zelat aliqua mea ne dic falsa ꝑ ꝑ si dicat sic prei videtur se habet

¶ Hic aor dicitur de modestia 2 ꝑ nos hortat ad modestia t ꝓmali 2o loqt in speali de modestia lingue 3 noti layare ꝑ ꝑ in oibꝫ dicꝫ et modesti qꝫ nos t optad mes ꝑ vn vaz in oibꝫ vn obꝫ adde modi no dꝫ t pulcrima vrg

¶ Hic t speali loqt de modestia lingue et dicꝫ qꝫ non dꝫ layare sed lingua t distincte loqi do q vn plaud no ꝑ rincari

Q Oran q dicas hic aor ponit qdm oes seruandas in loco sic ꝑ qꝫ ihs accedꝫ coram qꝫ loqtur et quid quis aga loqt et qꝫ prudenter dicat dicenda 2 sileat silenda

Q uoto rsponde hic aor dicꝫ qꝫ ihs sua uice dꝫ rndẽ qui moto ad mod ut sic mingreem aiaꝫ eiꝫ saluet ꝑ sic aor eo qꝫ

Q Ihs verno ope sic corde qꝫ verꝫ 2 oe ihs

verno laudat ꝑ nedax vituꝑat

verꝫ doctrina sic ihs ꝑ virtꝫ

Q Ne teneas nasse scandula linge

Q Nugꝫ matin deo ne falsa tueri ꝓcula

ve mala uitet aliqn vel tacet ꝑ aliqn

Q Nec ad iurab qꝫ sic tu i-serabis

Verd no zelet vngꝫ ne falsa riuelet

Q De modestia modestia

On sac in festꝫ tacit esto modestꝫ

optad res molꝫ tria ne ad oia ꝓdest solue

Q Poli layare lingua qm riuerare lingua

Q Ihs potis vm ꝓdꝫ forsan dic accrbu loqnt

Q Coram quo dicas ꝑ quo qm riquirere sapientes medas caueda

Dicas dicenda date sileas i-cticenda tacto dulat sileas

quoto rsponde pulchre taceas ubi i-cede moto mingeret

ve sic placet qm te maiori ꝑtum

Q Ne molt fragili ned ihs dura sustineat furore

¶ Hic pōit ad dom^m D^{ni} n^{ro} g̃ cā adīgo legēdi & maiore cū sup^{ri}or i se moderādo sīm sermōnē p^{ri}m^m rad^m ronē q^t si ag̃ obloq^r et^c cū volūtia dicēdi d'sue maiore & obloc^o rapiā sīm rād^m D^{ni} sīd ad quēs spūs ad ecclīd spūm iterato descēdēs decumpat ip^m ff spūm

¶ Hic ad^r D^{nus} de legalite & fidelitate 2 p^o nos hortat^r ad legalitatē laudāds ip^m p^{ter} legalē de sīd p^{ri}m sīm

De legalitate

Sīc vīg & celis sōē gaudēs esto fidelis

Luctf ppert^r vīr qui legalis ñcet^r

¶ legalis d'no sīc ip^m ff amando obe^{di}ēdo venerādo

& ei^s parēdo n^ris nūs ip^m reuerēdo

& Dispensādo D^{ni} bis^{ti} multiplicādo

¶ legali q̃dam^m nō est nr^e noie maior

Tam q̃ ppō legalis stat bis rectus deo q̃

ppō vt sīm dñe q̃ nr^e D^{ni} ficare

¶ Hic ad^r D^{nus} de g̃tudie 2° & p^o concludit in g̃tudie 2 dic^r q̃ hō nō d^r ee g̃ratus p^{ri}m^s d^r r^{ri}bue ei^s dantis 2 maiore deo q̃ d^r ad aīa

De in g̃tudine

acceptā

Si sīc in g̃tudine sīc vīg d'no fō g̃tudo

nō g̃tudo nr^e reddē

Reddē vices dati plq̃ dat g̃tia ãti

¶ Hic d^r q̃ spēdū q̃ hō d^r ee g̃tudo 2 d^r q̃ accipiēs ab eo bñficiū & munꝰ q̃dam d^r ee g̃ratū r^{ri}bue deo g̃tias q̃ accepto & bñficio 2 nō obliuisci munꝰ acceptū

Sumēs donatū debēt reddē g̃tudo

Fratres reddēdo & nō facē r^{ri}tolendo

¶ Hic notat^r in g̃tudo bñfactori male g̃tudo

Hic spēdū loq^r de g̃tudine & ingratitudine & g̃ratus suo bñfactori p^o q̃ obliuiscēdo bñficiū & facti 2° nō reddēdo 2 nō faciēdo q̃d ei^s r^{ri}tribuat 3° nocēdo suo bñfactori & reddēdo mala p bona & penā

Obliuiscendo nō reddendo ve nocendo

Hic agit de solucōe debito ꝑ
acto 2 ꝓstimatem Dicit ꝙ
debita

Debita solue acto ne dapnū det
celeriter ꝓdō

Si acto nō te stata cōmē voluīs
ꝛo ꝓspectus ꝙmoda

Soluē si tardus fiēs ē grāta retardus

Hic agit de tract de distrēcōe 2 ꝓ
laudat distrēcōem Dicit nō ꝙ distrēcio
ē mutanda 2 sibi tuta-ꝙ aliqs
obuiand ꝙ sine distrēcōe nō obtinet
hīt

De distrēcōe ca^{m} xxii^{m}

Ꝙ tuā mutanda distrēcio dicat ē
ꝙ distrēcio

Ꝙ sine tuta-ꝙ aliqs nō dicat ee
ꝓ distrēcio ꝓ obuiande utēs

Hic dicit ꝙ hō debz libēr dare distrēcōi
bn ponderādo singula 2 nō ꝓ
ꝓpo fieri ñ gubernat sē ꝑ ꝑ nisi rect
rōnem

Cesso distrēcōi rēnd libēr mē fretus
ñ ꝓ ꝙ rōnē

Pro bn distrei-nec mīte rōne gubnes
sc ia ꝙ sidera vide

Hic agit de mag distinc inc bona 2
mala eligendo bō 2 respuendo mala

Quid distine q̄ sit bō ut mala cerne

Eligc q̄ bona sit ꝓ respue q̄ nimio obsit

Hic dicit ꝙ hō debz esse circūspectus 2 ꝓui
dꝰ ut nugꝫ sit male red 2 illa q̄
sit male red dicit ad melꝰ dirigē

Circūspectꝰ ut nugꝫ sis male raū

Ac sine directa ꝙe q̄ sit male read

Hic agit de tāt de ꝙudētia futu
rorū 2 dicit ꝓ ꝙ nullus debz ꝙudēter
alē diligēter ꝙuidē futa ut nōb nō
eueniat dapna ut ꝓcula

De ꝙudētia ca^{m} xxiii^{m}

Prouideas cuā vigilati sc futura
ꝙ nā ñ natura ꝓ ꝙudētē

Sic nō cedat ꝓcla q̄ ꝓuideas nocitura
ꝙuidēs

Hic dicit sim^{e} ꝙ debz ꝙ pauras bona
2 ꝙuidē ꝙ dura q̄ ꝓsit aduīc
ꝙ ꝙuidens dispēsio ꝙuisio sal ꝙ
hō nō hz defem

Ac bō paura ꝙ spectas ꝙ dura
ꝙuidēs

Sic ē q̄d delet ꝙuisco ꝙuida ꝑsit

Hic dic q̃ ce q̃ nō ē ꝑpūdq futurū ꝙ
fiet ꝑ me cui dapna q̃ nō accidit
illis q̃ sc̃ fortūe sūt bñ ꝑmuniti

Hic dic q̃ ce nestre ꝑdesse sue ꝑfice
cue alīs q̃ nō est ꝑpudq q̃ ꝑpudq
habūdat frequēt dū in ꝑpudq
t vacuq 2 egenq

Hic aūt dcīat de largite 2 ei
oppōit t sūp ꝑdgalitas 2 auaricia
r dicī ꝑ q̃ sic dē largq 2 ꝑcq
2 nō ꝑdigq nr̃ auarq q̃ in medio
gsistit vtq ē extrema sūt vicīosa

Hic aūt describit ꝑdigūd 2 auaricd
qui tenet extrema 2 fugit largūd
2 parcūd q̃ tenet medūd et dicī
q̃ sic dē ꝑdigq nimiꝰ dādo 2 dr̃
cupidq ut auarq nimiꝰ rēmē o
2 magnꝫ dādo ē largq t q̃ dat
dāda 2 ꝙ q̃ rēmet rēmēda

Hic in speciali loq̃t de ꝑdigo q̃ nō
q̃ ꝑdigq bō sua q̃sumit sup flue
2 nō vtilitēr 2 efficaē ꝓpt et
egenq 2 sic fugit pcīo malq q̃ē
vsumpāt alienā ꝑdigq ē puꝫ ꝑ

Hic ad ꝙrit̃ q̃ ꝑdigūd 2 auaricd
dicīt q̃ ꝑdigq est malq ꝙ ꝑcq est
auarq q̃ auarq nocq alīs 2 nō ꝑdigq
ꝙ ꝑpt. nō ꝑdigq q̃ nocq sibī ꝙ
dest alīs Cuilibz excellq malq

Hic dic q̃ aūt excellq est malq 2 vi
tuꝑadq ꝙ medūd laudabile q̃
dicīt medq 2 mēsura in oībq rebꝰ
mēdū valq Dūntū

Hic aūt ꝓūd q̃sidat q̃dicto de bonab
q̃ largq sc̃ūabiliꝰ nō dādo ꝓpt q̃dicō
t dare acto seu celebrari vñ dicī acto
mūng ornat honestat

Dat bis dat nestr dat̃ qui dat̃ tardat. Q̃ dicō t dat̃ gaudēt 2 lete q̃ hylari t datore dī
ligūt dcīm dicō t dat̃ gratū. s. nō cū rehabēdi ꝙ cū ꝓfiendi seu subuēiendi ꝓpīdi
ꝓm dicō t dat̃ iuste ut de bonīq ꝙ ipse 2 iuste dicō est dat̃ sapiēt ꝙ dcīm ē
hec nota. s. aīa oz ubi oz cui oz 2 quādo oz 2 ꝙ ē cēt sūcīo

Hic tractat de ꝓdicac̃oe 2 doctrina 2 ꝑo ꝓ aliqua que ad bonum doctorem 2 ꝓdicatorē ꝑtinent

De quibꝫ ꝑmittit fidei dignitatem ꝓdicacionis

Sed fides 2 doctrina debent ꝑcedere sermonem ꝓdicantis

Quo posit quis requisita ad bonum ꝓdicatorē 2 hic clauē ponit 2 livid 2 inuid 2 vitia

De ꝓdicac̃oe 2 doctrina

QUI valeas ee doctor bonus 2ta nec

pitis

Scit ē papue q̃ deꝰ corde tenē

Sic ē vita decet bona lingua sad ꝑdeꝫ

Tolerans ꝙ modꝫ rectus sit ē ꝓ

Tomada dic ꝺa sme sac̃ lege ꝙ ꝓbꝫ

ꝓ

Sic ve ab errore doctor caueas ꝙ pudor ē

Sed fides culpa virtꝫ gloria pneuma

ꝙ quibꝫ ꝓdicac̃oe

Hꝰ sit ꝑ papua pte ꝑmoē docenda

ꝙ nisi

Sermo tuꝰ ꝙꝫ sit verecundꝰ ꝑmeditatꝰ

Clarē ꝙ clarꝫ sermoē bonꝰ 2 modeatꝰ

Utilis ornatꝰ sit ꝙ grauis atꝫ ꝙ blandꝫ

ad sufficia ornatꝫ

Pro tꝫ clarꝫ sit nec nimium faleatꝰ

ꝙ ꝑcedes

Ore ꝑmoē fac inuota ꝺdicionem

ꝺ qꝰ pꝫ ꝑmoē

Illoꝝ q̃ sit ꝑsentes nō mage ꝙ sint

doctus ipa

Sua Dei ꝛecta documenta sed magistra

sui magistros quidē

Odit doctor ita si ꝙ sit ei bō vita

De correctione

ꝺ qui

castigat

Delictꝫ aliꝰ sibi obligatꝰ

Nemo corripi ꝑtē quisꝫ timet

ꝑcō ꝺ quod formidat

De carcat celi nisi ipse ista timet

Hic ponit 9 de qꝫ pñt fiei ꝺ ꝓdicat 2 sit quidꝫ sit fides catholica

Hic audit qꝫ deat ee ꝑmo ꝓdicanti 2 post quod ꝺbeat requisitꝫ 2 tale ꝑmonē 2 ꝑ ꝙ livid

Hic audit qꝫ ꝺbet ee ꝑmo ꝙ ꝓdicatoꝝ 2 audit 2 ꝺbet ꝙ ꝑmones ꝺ fiei ꝙ ꝺdicones audiendum ita ꝙ cord rudibꝫ nō fiet ꝑmo nimis stultus neq; materia nimis arduus ꝑmo ꝺbet ꝙ personatꝫ auditibꝫ 2 ee aptꝰ facile ꝙ sonꝫ ꝙ si nō est quē nō audiri debeꝫ

Verba dei recta hic aut̃ sancti ꝓdant ꝙ ꝓdicatoꝝ ꝺ recta ꝺi dei ad ꝙlibet ut quasi ꝺdo sed documenta seu ducta ꝙ si ipa repugnarent ꝺbus ee ꝑmo nō

accepta audientibꝫ qꝫ ꝺ Gregoꝝ cum vita dissentit ꝛba ꝙ ꝺ doctꝛa ꝙ ꝑnat

Fratrem corripere peccantem. Hic autor determinat de correctione et reprehensione et dicit primo quod quilibet homo tenetur corrigere et increpare et arguere aliud quem videt delinquentem exceptis tamen certis casibus qui recitantur in littera

xxv

Deterior fieri vel non correctus fratri
putatur — a tali correctione
Vel si credatur quod proximus inde gravetur
Aut si tardetur quod nondum tempus habetur
In simili peccatis publice super hiis prohibetur

Ut bene corrigere valeas te corrige vere
tibi recto modo
Ut sic correctus possis reprehendere rectos

Hic dicit quod quilibet autem corripere vel corrigere debet primo corrigere se ipsum quia sicut catho dicit [illegible] Turpe est doctori quod culpa redarguet ipsum

Qui non corrigitur aliorum facta videndo
Corriget ut legitur alias sed male facta sequendo
malos — veniat

Hic autor ponit aliud dictum de correctione

Pravos corrigere virtus est maxime vere
molestantur
Justi vexantur nisi pravi corripiantur

Hic autor ponit finaliter dicit quod magna virtus est corrigere malos quia boni nimis vexantur a malis nisi mali corrigantur et castigentur

De vigilia

Prudenter vigila ne fallat mors neque culpa
sapienter — decipiat
Sunt promissa bona vigilantibus atque corona
gratia — sed promissa
per merita

Hic autor determinat de vigilia et primo nos hortatur ad vigilandum dicens quod nos debemus prudenter vigilare quia vigilantibus premia promittuntur

Se bene dicavit meritis bene qui vigilavit
in sacra scriptura
Sunt dormitantes reprobati non vigilantes

Hic dicit quod bene vigilantes meritis habundabunt quia vigilantes non reprobantur sed dormitantes

Christus ad orandum monuit nos ad vigilandum
hortatus est
Ut temptamur in nullo decipiamur
dilatione — sed in hora
Nam venit absque mora mors quam non venit hora
nescire nimis

Hic autor dicit quod Christus nos admonuit ad orandum et vigilandum ut superemur temptatione quia mors velociter venit et inopinate

Deus vitare cero nimium vigilare
Nam vigilare nimis plus cero quam fit ignis

Hic autor dicit quod sero non est nimis diu vigilandum quia ex hoc dampna provenient et impedimenta que narrantur in littera

Tempestatem gravat in virtutibus tempora vastat

Corpus sedet gravat animam quoque molestat

Surgere mane vetat et crastina facta retardat

Supernus enim nimius est valde sedet nocivus

Corpus enim reddit pigrescens reumata nutrit

Vulnerat et mentem sic ocia vana sequentem

Tempus perdendo vitiis alimenta gerendo

Dat lasci vire carnem faciendo perire

Dum vis dormire deus crux sancta prire

Te sic commendes domino reverenter et ores

Me tibi commendo semper deus alme petendo

Ut me pausantem conservas et vigilantem

Me tibi virgo pia semper commendo maria

Tu mihi salvatrix sis semper et auxiliatrix

Angele qui meus est custos pietate superna

Me tibi commissum salva defende gubernа

Hec eadem faciens de sompno quando resurgens

De perseverantia

¶ Noli dormire nimis ad pausando pigrem. Hic autem dicit quod non est nimis diu dormiendum quia supernus nimis longus est valde nocivus quia multa mala facit tamen corpus quod anime sicut resistatur in litera

¶ Hic autem dicit quod homo volens dormire debet se signare signo sancte crucis et commendare se deo per orationes sequentes

¶ Hic autem ponit orationem dirigendam ad deum

¶ Hic ponit orationem dirigendam ad sanctam mariam

¶ Hic autem ponit orationem dirigendam ad sanctum angelum et est oratio talis. Deus qui sanctum angelum tuum mihi dedisti ad custodiendum et predestinasti concede propicius ut ipse angelus ipse me in hac vita custodia atque post finem huius vite ad te qui est deus immortalis ille sum perducat per ihesum christum etc.

¶ Hic dicit quod predicte orationes ecclesie dicende de mane quando homo surgit de supno

Si vis ignaq studeas bñ gtinuare
ffac bñ gtinue potes sic vnq tute
Deo vtutes ẽ il qredo salutes
gtinuas ẽ id stadit gsatia surs id

Incipiue mitti nõ pficiaue bñ stulti
Stulteq mut vt luna cito vat atur

Auolubj a uetto gratã sid arudo
Jz prudẽs gstat ut sol sua luud pstat

Ad bñ cepisti gplena pmia dot
Christq vincenti sit no pugna corona

De custodia quinq ssum 2 pdvisu
Vsq2 oloq3 adit visio tacta
Pte claudat ne sordes ingrediat

Soli respice q prit visu nocẽ
Querat visu ẽ ne tollat padysu

Jnterat morte aias p vsq3 senestras
Jung clausi portis cuita volnea mortis

De auditu
Vis vanis nitat aures pclusa

Hic adm̃ dctãt d̃ sua 2 gsta
tepib3 vtuosis 2 p̃ nos hortet
ad pfectu dns q nos dignet
qa bñ gtinare si volum̃ ꝯ deo
regnare et q sic supmanet in sc̃
ꝯ cellos addipisc̃tur

Hic laudat gstadi q gsta gti
nuã vtutem frui hortãs stade sid

Hic iter laudat gstadi 2 vitupat
tarditã nã tardare stulti q pfic
bñ inceptã 2 cito vadat 2 cessãtẽ
a bono tepore dj gstadi et prudẽs
q bonũ tepus ad finẽ laudabiliter
p duxit

Hic fidelis nos hortat ad gpletionẽ
bonũ tepti q pmia dat vmalti
2 pugna dat coronã fidẽ 2 vic
toriã

Hic adm̃ dnãt d̃ custodia q̃ ssum
dat p̃ q quidẽ ssum dj ee clausi
ne sordes vicio ingrediãt p̃ portas
ꝯ diatum

Hic adm̃ docet nos q̃liter debam̃ a
bte a nebg nociuis aiẽ no ut no
bis nõ collat padysum p̃ visu sed
ecꝯ oremus ꝯ hanc dilectã actos me
os ne videant vana tatem

Hic dr̃ q mors aiẽ fenestras intrat
p̃ visu d̃ dj claudi ut vitentur
volnera mortis

Hic adm̃ dctãt de auditu 2 dicit q̃
p̃ his dj audiẽtes suas aures a vbis
nociuis seu vanis seu otiosis a
vbis inutilibus 2 ꝯfamis ad quẽ
digẽ ad audiendũ bõa 2 salubria
ꝯ ꝯphana aud dr̃ q̃ fructuosa psa
tiã 2 tpõ ut sequ

auditum amoneas

Aures adiutas ipas ad comoda vitas

Audi sermones missas horas rones

Sic te dispones ad rectas condiciones

¶ De oderatu — Oderatus

Non sit oderatus tuus umquam immo

Cristus odor tibi sit cum plus quam cetera prosit

¶ De gustu

Stringe tuum gustum qui vult consumere multum

Plurima gustare vult ventrem se gravare

Si gustum sequeris numquam bene perficieris

Si sibi credideris non sobrius efficieris

¶ De tactu

Sic compesce manus nec tactus sit tibi vanus

Tangens in munda manus est ex homine mala munda

Ut vites penas non tangas res alienas

Non aliquid tangas male pro quo postea plangas

Sic quod pedes cohibe ne vadant ad mala pronte

Non ad rixandum vadant vel ad dampnificandum

Non ad cernendum res vanas nec rapiendum

¶ Hic dicit in speciali quod homo debet audire sermones missas et horas canonicas ut in omnibus se disponat ad rectas condiciones

¶ Hic auctor determinat de oderatu et dicit quod oderatus non debet esse in moderatus quia in omnibus debitus modus est observandus sicut prius est dictum

¶ Hic auctor determinat de gustu et dicit primo quod homo debet stringere et cohortare suum gustum ut non consumat neque de gustu plurima quia per hoc sese ventrem aggravaret

¶ Hic dicit quod si aliquis sequatur desideria gustus non efficitur perfectus neque sobrius

¶ Hic auctor determinat de tactu et dicit primo quod manus est compescenda ne tangat res immundas quia ex hoc manus ipse tactus polluitur

¶ Hic dicit quod homo non debet tangere res alienas ut non incurrat dampnum vel periculum

¶ Hic dicit quod homo debet cohibere suos pedes ut non vadunt ad perpetrandum mala nec vadent ad rixandum vel dampnificandum aliquem nec vadant ad videndum vel rapiendum res vanas Et subdit quod homo debet dirigere suos gressus et regressus ad deum ita quod vadat ad loca sancta et honesta ad agendum vel audiendum bona per que perduci potest ad deum assuetum more nostro carnis absque pudore

ad deum dirige

Ad dnm̄ gressus dispone tuos q̄ regressus

facilit consueta pro poni

Et q̄ de facili nequit assueta relinqui

facere

Non suas usu qui gignere possit abusu

De honestate vite

scd cogitatio

Sit tua mens munda semper meditatio

operatio operatio

Actio sit iusta nec non intentio recta

accepta apud homines

Commoda sit vita sit conversatio grata

corporis incessus

Sit placidus gestus gressus maturus honestus

adiungatur

Congrua sit vestis sociis socieris honestis

ornatos magis laudabiles

Compositos mores habeas laudabiliores

Inspice maiores mediocres atque bonores

clarius ab exemplis aliorum utiliores

Collige sic flores virtutum commodiores

virtutibus auxilium habeas

Cum quibus horneris salueris et auxilieris

moriaratus tardus

Sis bene morosus et ad impia facta morosus

virtutum prudentium

Nobilitas morum plus prodest quam genitorum

in conviviis

Sis bene discretus inter convivia letus

modice magis

Tunc per se commode iunge parce pocula sume

aliis commensales habundant

Ac parce loquere socios large reuere

honora

promptus et non videatur tibi

Non sis ad risum pronus nisi sit tibi visum

se risus se risus

Quod bene conveniat et honeste cum tibi fiat

Hic auctor dicit de honestate vite et ponit multa documenta et precepta de vite honestate sicut patebit in processu primo dicit quod mens debet esse munda meditatio scd actio iusta et intentio recta vita quod debet esse commoda et competentia et conversatio in omnibus debet esse grata

Hic loquitur in speciali de gestu corporis de gressu et vestimentis congruis sicut textus clare dicit

Hic auctor loquitur in generali de omnibus moribus dicens quod homo debet habere mores bene compositos et ornatos ut sic colligat flores virtutum cum quibus in vita presenti possit orari et tandem saluari

Hic dicit quod homo debet esse moriegeratus et tardus ad omnia mala quia plus valet nobilitas morum quam parentum quia nobilis est ille qui nobilitat sua virtus

Hic dicit qualiter homo debet se habere honeste in conviuio et hoc in commedendo vel bibendo et loquendo

Hic loquitur specialiter de risu docens qualiter homo se habebit in ridendo sicut patet in textu

¶ Hic doc3 q̄ hō se hebet3 in pce
dēdo seu ābulādo sēd clamē grie-
in3 hīd

¶ Hic doc3 q̄ hō se hebet3 in pce dēdo seu ābulādo sēd clamē grie- in3 hīd

¶ Hic doc3 q̄ nō deb3 fugē mīa
g̃ cēt signa nīl spēs mali ut hō-
nō sit3 suspect3 de malo 2 cēt
3 fugē socios stultos 2 eligē sapi
doctos 2 prudētes

¶ Hic doc3 q̄ nō deb3 fugē mīa g̃ cēt signa nīl spēs mali ut hō- nō sit3 suspect3 de malo 2 cēt 3 fugē socios stultos 2 eligē sapi doctos 2 prudētes

¶ Hic stīt doc3 eligē sapiēd bon3 et
sanctū 2 stīt doctare bon3 q̄
quē dign3 posſ3 ad meliora

¶ Hic stīt doc3 eligē sapiēd bon3 et sanctū 2 stīt doctare bon3 q̄ quē dign3 posſ3 ad meliora

¶ Hic dic3 q̄ quīq3 rēt volt agē et
mala cauē 3 fugē q̄ sūcia ma
lor3 aut3 cēd cād dicet3

¶ Hic dic3 q̄ quīq3 rēt volt agē et mala cauē 3 fugē q̄ sūcia ma lor3 aut3 cēd cād dicet3

¶ Hic dic3 q̄ hō cād scīā cūr scias 2 cād
p̄uersūs eū pſuers3 sūd 3 pſal°

¶ Hic dic3 q̄ hō cād scīā cūr scias 2 cād p̄uersūs eū pſuers3 sūd 3 pſal°

¶ Hic aut3 pūr q̄dā stīlla seu gem̄a
ad declarādū q̄ socīg malg tīat3
alīor3 ut p3 i stīlā

¶ Hic aut3 pūr q̄dā stīlla seu gem̄a ad declarādū q̄ socīg malg tīat3 alīor3 ut p3 i stīlā

Hic hō de rident3 q̄ mitīd ut ato rīd3
rīdēdo

Hic hō de rident3 q̄ mitīd ut ato rīd3 rīdēdo

¶ Nō discrēdo q̄ redas ut saliēdo
q̄ natū prudēt

¶ Nō discrēdo q̄ redas ut saliēdo prudēt

Nō vadas nocte ut eas salire bīj docte
valeas vade habeas socios honestos

Nō vadas nocte ut eas salire bīj docte valeas vade habeas socios honestos

Si possis ēde socīatq3 sp̄ honeste
q̄ nō

Si possis ēde socīatq3 sp̄ honeste q̄ nō

¶ De malo

¶ Signa malī fugias ne suspectq3 mīle fias
a stultū ut sign3 mali

¶ Signa malī fugias ne suspectq3 mīle fias a stultū ut sign3 mali

A p̄na spē 3 se ās3 teneī
ornatos

A p̄na spē 3 se ās3 teneī ornatos

¶ Sed haēs stultos socios sp̄ dogīte fultos
socia

¶ Sed haēs stultos socios sp̄ dogīte fultos socia

Sed stēs hanta q̄ sp̄ puerīlia vita
socīū s̄ socīq3 sanū cuētū

Sed stēs hanta q̄ sp̄ puerīlia vita socīū s̄ socīq3 sanū cuētū

¶ Eligē q̄ sorte q̄ sciāt 3 dar t̄ sorte
sc̄ doctorē

¶ Eligē q̄ sorte q̄ sciāt 3 dar t̄ sorte sc̄ doctorē

Eligē doctorē q̄te fiāt meliorē
rēē mala

Eligē doctorē q̄te fiāt meliorē rēē mala

¶ Qui bīj volt agē q̄ vilia fūd cauē
malor3

¶ Qui bīj volt agē q̄ vilia fūd cauē malor3

p̄ nocīs fugē 3 q̄sūcia vere
tūi sēp3

p̄ nocīs fugē 3 q̄sūcia vere tūi sēp3

¶ Si sroēs sēgrie sēs sic efficieris
p̄ūsq3 grīs sequēt3

¶ Si sroēs sēgrie sēs sic efficieris p̄ūsq3 grīs sequēt3

3 p̄ūtens sī p̄ūsos comitens
putridū velocit3 tfiat3 adūctū

3 p̄ūtens sī p̄ūsos comitens putridū velocit3 tfiat3 adūctū

Domū corrupt3 cito comitēs s̄ nupt3
cōd q̄ēgrit

Domū corrupt3 cito comitēs s̄ nupt3 cōd q̄ēgrit

Qui q̄reta denigrat p̄xo cale fricta
fūi s̄ sp̄

Qui q̄reta denigrat p̄xo cale fricta fūi s̄ sp̄

Sic maclat q̄tos p̄ nocīs socios s̄ uctos

Sic maclat q̄tos p̄ nocīs socios s̄ uctos

¶ Iste ad taxillos ludat̄ nō ꝓficit̄ ludos
fugiat̄ q̄ vit̄

Iud̄ videt̄ ꝛ ꝑ plīma dapna segit̄

¶ Ludēs dissidit ꝛ fama q̄ ꝑdit
Dolet

Fraudē q̄mittit meda ꝓpria ꝙ tit
tuste optat arebq̄ suis

Se mle ditare cupit ac alios spoliare
clamore stat se nō lęi q̄ ꝙ tuste tollit se bō

Blasphēt nrm ut male demat

Infert lucra q̄ mia vbiq̄ furta
q̄ripit illi videt

Ecce sp̄s nocq̄ hinc q̄ ludē ānt
aresc hodie nrm

¶ Lugeat macstit dolet amittē ꝙ ales
thesa evolauit

Deū in sanctis mle stūdo corpꝰ tamē
q̄ lucr

¶ Gaudiis letet modicū si forte lucretur
r. q̄ hoc effiat duies q̄ tale lucrū tristitiā

Nō ḡo ditat in iuste si teneat

¶ De fama
Dilige honestā fama

Q̄ bōa fama q̄sit ꝓ splendida fa
famā bonā dei

Nomē hīt bonū fert dñs fac bonū
ꝓcedit

¶ Q̄ fugis hīt vitā nō dissimilē famā
ipi sc̄ dalig

Tecta ē vita q̄ dest alijs tua fama
aptō

¶ Effug famā fuci vio ꝑ honestā
vitā fuge

Finit de vita nā famā Dat bona vita

¶ Hic aōr̄ q̄hibz ludēs taxillos q̄ ꝛ
ure ꝓsibiti sēs ꝛ plīma mala
m̄ q̄ nē ut

¶ Hic aōr̄ emnat plīma mala q̄
ortū hīnt ex ludo taxillorū
sūd ꝑ in lra

¶ Hic aōr̄ fiat̄ deꝰ q̄ iste ludēs
q̄uis letet ex modico lucro
tñ q̄ ip̄e nō dīcit ditat̄ q̄uis
ens illud lucrū teneat̄ ꝛ hoc
tuste q̄ de lucrō est ꝛ ip̄e tue dū

¶ Hic aōr̄ det̄at de fama ꝛ ꝑ nos
hortat̄ ad p̄ancēdū bonā fa
mā q̄ē q̄ ghibīt̄ dīcāre
bonā famā q̄ ꝓcedit de nō
dei est hīt bōa nō fac bonam
famā ꝛ ē valde ꝓfūd unde
illud malig ē nō bōa q̄ vigē
tud ꝓfecto sūd

¶ Hic dic q̄ ghibīt̄ q̄uis ducat bo
nā ꝛ iustā vitam tñ est dīcāre
bonā famā q̄ sēd vita hoīs
ꝑdest sibi ipi ꝑ bona fama ei ꝙ
dest aliīs ꝑ isōc ꝙcedit aōb aōb

¶ Hic doc nō facit de bonā vitā
dīnt q̄ si q̄s velit hīre bonā vitā ꝛ famā dī vitā ꝓd ꝛ opa mala q̄ vita bona
q̄ferat famā bonā ꝑ vita bona cōmōsa tollit bonā famā ꝛ est mala signa tollit
bonā famā q̄ ꝑ signa mala effiat at reddit famā ꝓnesta ꝛ q̄ dīnt ꝛ mpte
p̄cedēti q̄ vitari sūt signa ꝛ spēs mali q̄ facit hoīm suspectū de malo

Hic autor de tractat disposicione domus primo ostendit quod multas doctrinas utiles et dicit primo quod homo debet disponere et recte ordinare suam domum et non solum domum sed etiam se ipsum et omnia que possidet faciendo omnia secundum rectam rationem

Hic dicit quod quilibet homo debet facere expensas et sumptus cum moderamine nam qui nimis expendit dum ipsa deficiunt frequenter invadit aliena et ex hoc sequitur malus finis

Hic autor docet modum per quem homo potest tenere suum statum scilicet competentem ad ponit ad hoc multas doctrinas prima est quod non facit expensas ultra posse et ideo quod non teneat nimis multos famulos nec habeat nimis latam familiam secunda est quod bona sua non devastet viciose et indiscrete quarta est ut de rebus necessariis sufficientem facit provisionem quinta est ut in omnibus convenientem teneat mensuram sexta est ut discrete videat et prorsus dicit quod sua agenda proficiat et ad effectum producat prout magis congruum et expediens esse videatur

Ne dum sit crimen possit amittere nomen
mala

Sed mala per signa fiet tua fama maligna

De dispocione domus

Ne perdas subito domum disponere cito scito
agibilia discrecione

Te tua dispone fac omnia cum ratione
tibi sustinere expensas modifica

Sic ut portare valeas sumptus moderare
accipit

Qui nimis expendit alienum postea prendit

Ut bene sufficias servare statum sapienter

Sumptus non facias nisi iuste poste libenter

Nec plures teneas famulos inconvenienter
in peccatis

In viciis caveas vastare quod insipienter
necessariis

Ac tibi provideas de rebus sufficienter
in omnibus

In cunctis habeas mensuram convenienter
agenda

Discrete videas que sunt facienda frequenter
celeriter compleas expediens est agenda

Et cito perficias prout expedit ipsa decenter

¶ Con die mlta nob nascit agenda
ſpe ſprigenita

Cui ſſid nata velocig expedienda
alio mo

Aut alit plat remanebit pficienda
ad patrandū
qz
ſm

¶ Cui e ſit cuꝰ ꝑtinē negocia plat
dilacio ut mgſ
pregacio
Id ꝑtura cūq mora plg nocitura

¶ De ꝑtu nr̄e ſpōis ad bm̄ moriendū
mora

Mors det mors gta q̄ nascit ſme gta
gnata Dissolui ꝓssrendo

Cuncte pg vmta ſoluit ſcīdo ſagitta
mors
nr̄ ihū

¶ Extremo vitare morte valz aue ſupare ſtm
ſpūq; ihesu mors

Pta ſclauſ portis Troſſora ſigula ſeris
ſpūs ihesu ſcīs Troiano

¶ Morte die cuiq; mors tediat vbiq;
occidū

Depe necato ꝑcito mitto gladiobus acuto

¶ Sibi tepias medio ſic ſme ꝑficias
ſpūs ſanctus ſuo vicesimo

Si bm̄ nō ſis malq; ſic fert ad mala ſis
qui ihesu ꝑficies

¶ Cui bm̄ ēt ꝑagens bō ꝑua canendo

¶ Hic det vlcig q cotidie nob mlta oc
currūt agenda nec q̄ pora cuiq; tanta
pg velocig ſſ expediēda ut minus
mlta remanereant ꝑficienda quod
bg hō minus ſuaret cū nō dies
ſit posſit ad mple

¶ Hic det q tollo hēat agē plā nego
tia pō hēbit cui d illig q tuaſſ
nec cuiq; mora mane posſe dar
dapnd ut nocumento

¶ Istud t ſcptū ſeu ſtapōsitū p̄ma libi
huiq; libelli t ēſt de ꝑtu nr̄e ſpōis
ab ad bm̄ moriendū t pena ei ut
quiq; ptēs ſ pt t de mortesſoīd
ea pt t ſ pena t ſermōa de
pena p̄ gatorij pt de gaudijs
celi qta t vlta reddit deo gta
ſ actus eis ſ opis ꝓplementū pō
pt q ēſt de morte ihū ihū
in tribꝰ doctrinis t mlteis ꝑtin
lis ꝓ ordine q mors pia mors
dei ſed audite nūc etiā ea ut
vlli ꝑſit ſ gta ſolute vn mors
ſed mors nō mors nulli posſit
eqdem
eque Ducit dar legem tollens
ad pauꝑe regem ¶ Cui vitare

¶ Hic det q nq hō ꝓfugē mortem a
pa ſupare ut deo maſſte eo
perenna ¶ Morte die cuique

¶ Hic det vlcig q mors vbique ſ ſup
oīb; ſidiat quia nūc t cuiq; mors ſe
nūc t cuiq; hora mortis vt deus
t nr̄ſalu dicit nesciūt

¶ Hic det q ſi bō ſit bonus in principio
bz ſtic bonū et in medio t in fine
ſic vite q finis malis ad obtra ma
la deducit

¶ Hic det t ꝓcludit q ꝓdict in bō ſic
bz agē bona t cauere a mala ſi bz
ſt de pacq ad mortem dum q nesc
at dies neq; horam

¶ Hic docet modum bene moriendi dicens quod homo bene debet vivere et bene morietur nam ut frequenter est mors hominum qualis vita precessit.

Ne sis dampnatus sis semper obire paratus

Vivere coneris bene nam bene sic morieris

Vix bene viventem vidi prave morientem

¶ Hic dicit quod mors hominis non est subita quam consociat bona vita et defunctos non sequuntur possessiones device sed opera. Dicit ultimo quod in articulo mortis homo debet esse fortis et constans animo

Non est mors subita quam consociat bona vita
capi pecie

Defunctos opera sociant non herva nec era
et hoc dicitur tempestatis

Sis animo fortis instanti turbine mortis

¶ Hic dicit quod homo moriturus debet esse munitus sacramentis scilicet contricione confessione corpore Christi et extrema unxione

Sis bene contritus confessus mente quoque punctus
per membra

Corpore munitus Christi membris quoque percinctus
sine hominibus dare pete

¶ Hic dicit quod homo in articulo mortis debet ignoscere seu indulgere aliis hominibus qui sibi fore fecerunt et debet petere veniam ab illis quibus fore fecerit et super debet mentem post post ponere mundum et omnia que mundi sunt et solum curabit habere mundam conscienciam

Cunctis ignosce veniam tribui si posse Inanes
in memoria

Mundum postponas nec amicos corde reponas
se erit munda

Summa tibi cura quam mens bene sit tibi pura
laboras

¶ Hic dicit quod homo in articulo mortis debet laudare Christum et rogare remissionem peccatorum et post mortem vitam eternam

Christum laudare satagas et se rogare
quod sibi Christus indulgeat in vita eterna

Ut tibi condonat tua crimina te quoque coronat
animo per rationem in te

¶ Hic dicit quod homo moriturus debet se subdere divine voluntati et se totum deo committere

Subde voluntati domini te cordi libenti

de necessitate

Et virtus facere gratis faciendam necesse
labores

Tunc bene vitaris et devote moriaris

Hic dicit quod in articulo mortis homo debet conari ut devote moriatur

Tamquam catholicus et Christi verus amicus
in Christo Christo — confidens

In domino spera fides in virgine vera
se mariam virginem

Hic dicit quod homo in articulo mortis debet sperare in deo et in virgine maria memorando mortem Christi in bona fide et commendare debet animam suam deo qui condidit ipsam

Oras devote velit intercedere pro te
Hic

Mortem commemoras Christi cum iungitur oras
et hoc dico

Te cruce signando veram quoque fidem recitando
se dominus — se animam

Commendas animam domino qui condidit ipsam
superatus in articulo mortis

Sed ne sis victus caveas cum demonis hictus
laboratus

Hic dicit quod in articulo mortis homo debet cavere fallacias diaboli quia cum maxime conatur ut faciat hominem desperare sed suis malignis suggestionibus non tamen acquiescendum

Nam cum conatur plus demon et incidiatur
se illum hominem

Ut desperare faciat quem vult cruciare

Sed si non credas nec ab hiis qui dico recedas

Numquam desperes de divina pietate
virtute

Hic dicit quod homo numquam debet desperare de divina pietate nec putabit quod potest salvari propria virtute sed potius de bonitate divina nam deus bene contritos in ipso sperantes salvat per suam ineffabilem clementiam

Nec propria spes salvus fieri probitate
Jhesu Christi

Te potius firmes salvatoris bonitate

Qui bn̄ ꝯtritos sperantes in deitate

Saluet clementer miserenti fertilitate

Quantumcumque malus fueris poteris fore saluus
ꝯpungeris

Si bn̄ ꝯtereris in fine quod libens quod fateris
non posses

Si nequeas ore cum saltem corde fatere
percusiendo et hodie

Pectus tundendo signum quod crucis faciendo
stati

In cruce pendentem latronem mox penitentem

Xpc̄ saluauit quod ꝯpaciendo rogauit
ꝯfirma

Ergo fide firma te xpi nomine firma
videtur

Qui numquam spernit quos ꝯtritos bn̄ cernit

De penis inferni
sotoriuntur

Post mortem pena sequitur vel gloria plena
pena

Pena tamen purgans est vna sed altera dapnans
in peccato mortali stati in inferno

Mortali vicio moriens mox mergitur orcho

Hic auctor excludit desperationem quia quod homo quantumcumque malus fuerit potest saluari si saltem ante finem subsit ꝯtritus et ꝯfessus et subdit si non potest ꝯfiteri ore ꝯfiteatur tamen corde

Hic ad ꝯfirmationem predictorum adiungit quod xpc̄ saluauit latronem in cruce penitentem et ergo nullus debet desperare

Hic finaliter concludit quod homo firma fide debet se formare nomine ihesu xpi qui non spernit ꝯtritos et in ipso sperantes

Hic auctor deuiat de penis inferni et dicit primo quod post mortem corporalem sequitur pena vel gloria sed duplex est pena scilicet pena purgatorii que est transitoria et pena inferni cuius numquam est infinis

Hic auctor prosequitur de penis inferni primo in generali secundo enumerat in speciali in vermes ꝯtenebris primo dicit quod homo qui moriturus in peccato mortali sine ꝯfessione et ꝯtritione mox demergitur in inferno ubi sine fine puniet cum inferno nulla est redemptio

tormenta — ab inferno

Qui passurus penas nunquam rediturus
in inferno — peccatores

Nam sunt indigni residentes morte maligni
vehement

Quod sint saluati quod sunt valde maculati
purgati a peccatis

Quamuis spectati sperne non esse lauati
quare

Cum sint dampnati iuste sed cruciati
quod sunt indigni — ab inferno

Et velud ingrati nunquam sunt inleuati

¶ Vermes contenebris et verbera frigus et ignis
intuitus — peccatores — verecundia

Demonis aspectus scelerum confusio luctus
infernales

Fetori serpentes languori pares sine fine
peccatores — punient — sine fine

Prouos torquebunt sed quiete carebunt
sed dampnati

¶ Esurient sitient deformes corpore fient
medio — obscuro

In terre sentro percussi turbine tetro
diuina

Gratia priuati perpetua luce carebunt
ab inferno

Inde nec exibunt sed ibi sine fine manebunt

¶ Hic autem in speciali enumerat penas inferni sicut patet in littera

¶ Hic adhuc enumerat alias penas inferni que sunt esuries sitis deformitas corporis et que tangunt in littera

Hic q̄dā q̄ dapnat̄ non est orandū nec dande ei elemosine q̄ non gaudet eis ad tm̄inū illā ē rēdēptōis

Hic q̄dā defunct̄ de pēis p̄gatorij z dr̄ p̄o q̄ho q̄ mort̄ sūt̄ pēis mort̄ li ꝑ ih̄m ꝑ ēt̄ vēiāli ut̄ qui mūdū cū plēnē pēis q̄bus q̄ pēis sūt̄ pacēt̄ pēnas p̄ purgatorij donec sufficiēt̄ p̄gati sint

Hic dr̄ q̄lli q̄ sūt̄ in p̄gatorio sūt̄ pēis mūati ꝑ aīas suas

Hic aūt̄ cūat̄ q̄ q̄ q̄ mūat̄ pēis q̄nd̄ in p̄gatorio z sūt̄ pētēs missē orōnes elemosine ieūnia z solūs suos p̄gatorijs ꝓmpta

Hic aūt̄ dr̄ūat̄ dē gaudijs paradisi z dr̄ p̄o q̄ho qui mort̄ mūdū ab ꝑ pēis nego sīnt gaudijs paradisi

sp̄s t̄ ridēdū ꝑ īm̄o t̄ꝑe flendū (sc aūg)

sp̄s t̄ oradū q̄ dapnat̄ negȳ dandū (t flenar)

sp̄s sūpportāē nō pōt sine īmuāī

De pēis p̄gatorij

Qui sine mortali mort̄ īj t vēiāli (sc ptō) (sc ptō) (sc q̄libet) (sc ho dō)

ut mūdū plena sūt de cīme pena (p̄gatorio) (exquirit)

Caret̄ seruat̄ i q̄ūtū cruciat̄ (ēlio)

Donec p̄gati stād sūp̄ aſ̄ bis (sc donec t purgatorio) (plenar)

Hos sūpportāē nos possūm ꝑ aīas īmuāē (velocit) (velocit)

ut cito p̄gēt̄ ac m̄ito rēnēt̄ (p̄gatorio) (punitis)

Ꝑsul defunct̄ p̄gāt̄ cū pūct̄ (orones) (ꝓmpta)

missa pīes dona ꝑsul ieūnia ꝓna (ſtūmat)

ac ꝑ eos sūt̄ ꝑuere legata soluta

De gaudijs paradisi

(a pēis) (ano) (pat̄ q̄te sīnt)

Qui mūdū mort̄ pēis nego pōt pon̄

gaudēs īm dno ad sēd in paradiso

¶ Pro dei genitricis festis ymno nam que (i. eius; festos; festinare)
Debemus cantare ut non ipsos celebrare

¶ Demum sunt celi reserandi sic fideli
Luna stat in primo stat mercurius quoque secundo (tertio; quarto)
Et venus in tertio sol vero luce quarto
Mars nitet in quinto sed iupiter ortus in sexto (post)
Saturnus celo septeno sistit in alto (ondont mai[illegible])
Octavo celo et stellas esse revelo (scilicet celum; clarum)
Stat cristallinum super istos luce sereno (scilicet celestis)

¶ Fulget in empirio summo paradysus olimpho (empirio)

¶ In quo sunt iuncta sine defectu bona cuncta (ad celo empirio; scilicet pater filius et spiritus sanctus; personis)

¶ Hic deitas trina regnat super omnia digna
Astat regina sibi nunc virgo benigna (chori angelici novem)

¶ Inde gerarchia triplici sunt agmina nona
Stat seraphim cherubim tronos distinctio summa

¶ Hic dicit quod non est ordinandum quod festis ymno porcius sancti sunt rogandi et celebrandi [illegible] quod nobis intercedant

¶ Hic autem vult notificare locum in quo sunt habitacula paradisi et gradus huius dicit quod decem sunt celi quorum primum dicitur orbis lune secundum dicitur orbis mercurii et sic de aliis et sic est intelligendum quod celum lune est primum considerando a parte inferiori sed ultimum considerando a parte superiori sic celum lune est ultimum et infimum sed quod non sunt nisi decem celi
iuncta et impleta corpus illius gloria

¶ Hic dicit quod celum empirium est summum et quod est paradisus celestis

¶ Hic dicit quod in celo empirio regnat deus trinus et unus cui astat regina celi virgo maria

¶ Hic dicit quod in celo empirio ordinate sunt tres gerarchie scilicet summa media et infima continentes novem choros angelicos ita quod in quolibet gerarchia tres sunt chori angelici sicut textus declarat

dot ao

In medio dominans princeps sit atque potestas
sit — in infimo

Virtutes sistunt archangelus angelus ymo
chori angelici

¶ Hic dicit quod nonne isti choris angelicis sociantur homines sancti iuxta sua promerita in presenti vita sed data et isti semper speculantur faciem divinam

¶ Hijs homines grati reverenter sunt saciati

Iuxta promerita presente sed data vita
sed angeli — videntes

Secum laudantes dominum semper speculantes

¶ Hic ad eorum enumerat gaudia et dona sanctorum et primo exprimit anime ut patet in textu

¶ Servit amatque deum sanctus fruitur tenet ipsum
sed deum

Scit gaudet sallit laudat sine fine quiescit

Dives honoratus tutus liberus saciatus
i. impassibilis

¶ Hic enumerat dona sanctorum exprimit corporis que sunt quatuor scilicet claritas subtilitas agilitas et impassibilitas

¶ Clarus subtilis agilis non passibilis fit
quantum — in loco

¶ Hic exclamatio dicit quod valde ditati sunt sancti qui in sede celesti collocantur et semper sunt honorati et summe glorificati

¶ O quam ditati sunt celi sede beati
maxime

Semper honorati summe sunt glorificati
rebus mundi

¶ Hic finaliter dicit quod res mundane sunt spernende tamquam viles et vane et optanda sunt bona celestia que sunt eterna

¶ Ergo mundanis rebus spretis quasi vanis
celestia

Celica poscamus et sursum corteneamus

Ut deus a penis protectos atque cathenis
Post mundi cursum faciat nos scandere sursum
Ut velit optamus ubi semper eum videamus
Qui dat cuncta bona dat nobis hec pia dona

De utilitate istius libri

Este liber scriptus floretus nomine dictus
Per me collectus sit parte sedis relectus
Ac intellectus et firmo corde retentus
Factus productus et sic pariet tibi fructus
Cum quibus hic gratus fies et fiet beatus
Xpo clemente florum cultore favente
Laus tibi sit trine deus une simul sine fine
Quo duce floretum scripsi bonitate repletum

¶ Hic autor declarat utilitatem huius libri et sic nos hortatur ad perlegendum ad intelligendum ad retinendum et ad complendum in opere doctrine huius libri quod producat fructus quod in presenti vita faciet hominem gratum et similiter beatum favente clementia domini nostri ihesu xpi

¶ Hic autor reddit deo gratias actiones de presentis libri complectione sed in littera clare continetur

Te rogo dent flores nobis fructus et odores

Sic quod per mores sumos hic amen honores

Te concedente nobis pietate decente

¶ Floretus mille centum versus tzille
versus orti

Et terni viginti qui sunt metrice redimiti

¶ Laus tibi rex detur nam libri finis habetur

¶ Hic auctor dicit quod iste liber mille versus et centum et viginti tres qui metrice sunt compositi sicut patet per processum libri

Incipiunt capitula floreti

Capitulum primum

De fide catholica . 1 .

Capitulum 2um

De decem preceptis . 2

Capitulum 3um

De peccatis in generali . 3

De peccatis mortalibus

De superbia

De accidia — 4 .

De gula

De luxuria — 5 .

De ira

De invidia — 6 .

De avaricia

De peccatis contra spiritum sanctum

De peccatis lingue — 7 .

De peccatis venialibus

De sententia excommunicationis

De modo vitandi peccata et temptaciones — 8

Capitulum 4um

De septem sacramentis — 9 .

De sacramento baptismi

De sacramento crismatis — 10 .

De sacramento penitencie

De sacramento Eukaristie — 11 .

De sacramento extreme unctionis

De sacramento septem ordinum — 12 .

De sacramento matrimonii

Capitulum 5m

De virtutibus
De fide — xiiii.
De spe
De caritate
De prudencia — xv.
De justicia
De fortitudine
De donis sancti spiritus
De timore — xvi.
De temperancia
De pietate
De elimosina — xvii.
De sciencia
De consilio
De intellectu — xviii.
De sapiencia
De paupertate
De humilitate
De benignitate — xix.
De fletu
De immundicia
virginitatis et castitatis
De pace
De paciencia — xx.
De obediencia
De contemplacione
De oracione — xxi
De abstinencia et jeiunio
De verecundia
De veritate — xxii.
De modestia
De legalitate
De ingratitudine
De discrecione — xxiii.
De providencia
De largitate
De predicacione et doctrina — xxiiii.
De correccione
De vigilia — xxv
De perseverancia
De custodia quinque sensuum
De visu
De auditu — xxvi
De odoratu
De gustu
De tactu
De honestate vite — xxvii
De fama
De disposicione domus — xxviii

Capitulum 6m

De preparacione hominis ad bene moriendum — xxix.
De penis purgatorii — xxxii b
De gaudiis paradisi
De penis inferni — xxxi a
De utilitate huius libri — xxxiii.

Et est finis